

การศึกษาการบริหารจัดการความรู้กิจกรรมทางการศึกษาศิลปะ
ของพิพิธภัณฑ์บ้านจิม ทอมป์สัน

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาศิลปศึกษา
กรกฎาคม 2558

การศึกษาการบริหารจัดการความรู้กิจกรรมทางการศึกษาศิลปะ
ของพิพิธภัณฑ์บ้านจิม ทอมป์สัน

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาศิลปศึกษา
กรกฎาคม 2558
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

การศึกษการบริหารจัดการความรู้กิจกรรมทางการศึกษาศิลปะ
ของพิพิธภัณฑ์บ้านจิม ทอมป์สัน

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาศิลปศึกษา
กรกฎาคม 2558

ณปภัช ชัยมงคล. (2558). การศึกษาการบริหารจัดการความรู้กิจกรรมทางการศึกษาศิลปะ

ของพิพิธภัณฑ์บ้านจิม ทอมป์สัน. ปรินซ์นิพนธ์ กศ.ม. (ศิลปศึกษา). กรุงเทพฯ:

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒคณะกรรมาการควบคุมอ.ดร.ศุภชัย อารีรุ่งเรือง

การวิจัยครั้งนี้เป็นวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาการบริหารจัดการความรู้กิจกรรมทางการศึกษาศิลปะ ของพิพิธภัณฑ์บ้านจิม ทอมป์สัน และเพื่อศึกษาผลกระทบต่อสังคมไทยในด้านการศึกษาศิลปะ โดยศึกษาวิเคราะห์การบริหารจัดการความรู้กิจกรรมทางการศึกษาศิลปะพิพิธภัณฑ์บ้านจิม ทอมป์สัน ในส่วนของ Art center ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2553 – 2558 ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ กลุ่มผู้บริหารและผู้บริหารในพิพิธภัณฑ์บ้านจิมทอมป์สัน ผู้เข้าชมพิพิธภัณฑ์และเข้าร่วมกิจกรรมและผู้เชี่ยวชาญ อาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษา ในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องกับศิลปะ ศิลปศึกษา การจัดการความรู้ สังคมวิทยา ทั้งหมดจำนวน 8 คน เครื่องมือในการวิจัยได้แก่ การสัมภาษณ์ การวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดเครื่องมือในการวิจัยคือการสัมภาษณ์แบบเจาะจง มีการทดสอบเครื่องมือวิจัยเพื่อความเที่ยงตรงของข้อมูล โดยสร้างแบบสัมภาษณ์ และนำไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความครอบคลุมของเนื้อหาพร้อมกับผู้เชี่ยวชาญการจัดการความรู้กิจกรรมการศึกษาศิลปะ เพื่อตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสัมภาษณ์

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

ผลการวิจัยพบว่า การบริหารจัดการความรู้ของพิพิธภัณฑ์บ้านจิม ทอมป์สัน มีขั้นตอนและกระบวนการเช่นเดียวทฤษฎีการบริหารจัดการความรู้ (KM) ทูรบานและคณะ (พรธิดา วิเชียรปัญญา . 2547 : 52) โดยมีกระบวนการจัดการความรู้ตามลำดับ 6 ขั้นตอนดังนี้ การสร้างความรู้ การจัดและเก็บความรู้ การเลือกและกรองความรู้ การกระจายความรู้ การใช้ความรู้ การติดตามและตรวจสอบความรู้ โดยพบว่ากิจกรรมทางศึกษาศิลปะของพิพิธภัณฑ์บ้านจิม ทอมป์สันที่ดำเนินมาตลอดระยะเวลา 5 ปีที่ผ่านมา สามารถอนุรักษ์ พัฒนาคุณภาพมนุษย์ พัฒนาต่อยอดการเรียนรู้ได้อย่างตรงตามเป้าหมายขององค์กร การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ประชาชนทั่วไปได้เรียนรู้โดยไม่ จำกัดช่วงอายุ การให้ความรู้อย่างหลากหลายในการดำเนินกิจกรรมทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ การเปิดมิติการเรียนรู้รูปแบบใหม่ที่เกิดการเรียนรู้อันเป็นประโยชน์สูงสุด และเป็นแหล่งการเรียนรู้ที่มีคุณภาพระดับนานาชาติ

A STUDY OF KNOWLEDGE MANAGEMENT
OF JIM THOMSON MUSEUM'S ARTS ACTIVITY

AN ABSTRACT
BY
NAPAPAT CHAIMONGKOL

Present in Partial Fulfillment of the Requirements for the
Master of Education Degree in Art Education
at Srinakharinwirot University

July 2015

Napapat Chaimongkol. (2558). **A Study of Knowledge Management of Jim Thomson Museum's Arts Activity**. Master thesis, M.Ed. (Art Education). Bangkok: Graduate School, Srinakharinwirot University. Advisor Committee: Dr. Supachai Areerungreung (Ph.D.)

The objective of this Qualitative Research is for knowledge management in arts activities of Jim Thomson Museum, plus with the education on effecting to Thai's Art Education.

Essentially, this knowledge management is a part of Art Center on the period from B.E. 2553 – B.E. 2558. In addition, the study is focus on the population of Jim Thomson's Museum; group of executives, operation staffs, audience and activist, specialist, and professor in institution of education totally 8 persons, who are involve with major of Art, Art Management, Knowledge Management and Sociality.

Furthermore, the tools for searching this study is specify interviewing; this process has been tested for information accuracy by interview form. For completely process of the study, the seeing essence details from the interviewing form have been done by professor, together with specialist of knowledge management in art activities.

The conclusion of the thesis can be described as following details;

The result is shown that the knowledge management in arts activities of Jim Thomson Museum has the management system same with theory of Knowledge Management (KM) (*Trueban and team – Pornthida Wichienpanya, B.E.2547,:52*), which is means totally 6 steps of the management; Building Knowledge, Arranging Knowledge and Preserving, Selecting Knowledge and Draining, Expanding Knowledge and Using and Following and Checking Knowledge. As along past 5 years of operating, Jim Thomson Museum can preserve and can develop quality of humanity beyond the organization's objective. Further this, Jim Thomson Museum can create activity for population without matter of ages; also provide variety of knowledge both for theory and practicing. Eventually, this could be created more new dimensions knowledge its can be developed to ultimate benefits of knowledge and national resources.

ปริญญานิพนธ์

เรื่อง

การศึกษาการบริหารจัดการความรู้กิจกรรมทางการศึกษาศิลปะของพิพิธภัณฑ์บ้านจิม ทอมป์สัน

ณปภัช ชัยมงคล

ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยนับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาศิลปศึกษา

ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ ดร.สมชาย สันติวัฒนกุล)

วันที่.....เดือน กรกฎาคม พ.ศ. 2558

อาจารย์ที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์

คณะกรรมการสอบปากเปล่า

.....ประธาน

(อาจารย์ ดร.ศุภชัย อารีรุ่งเรือง)

(รองศาสตราจารย์ ดร. สานิต ทิมวัฒนบรรเทิง)

.....กรรมการ

(อาจารย์ ดร.ศุภชัย อารีรุ่งเรือง)

.....กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ กมล เผ่าสวัสดิ์)

งานวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัย

จาก

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ได้รับทุนการศึกษาเพื่อทำปริญญานิพนธ์ รหัส GRAD S-1-58 จากงบประมาณเงินรายได้ของบัณฑิตวิทยาลัย ประจำปี 2558 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สำเร็จลงได้ด้วยความเมตตากรุณาอย่างยิ่งจากท่านอาจารย์ ดร . ศุภชัย อารีรุ่งเรือง อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก ปริญญานิพนธ์ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณคณะกรรมการสอบเค้าโครงปริญญานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร . สาธิต ทิมวัฒนบรรเทิง , ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร . เลิศศิริ บวรกิตติ . ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร . จักรพงษ์ แพทย์หลักฟ้า . อาจารย์ ดร . ศุภชัย อารีรุ่งเรือง . อาจารย์ และ ดร . อธิพัชร วิจิตสถิตรัตน์ . อาจารย์ ภาควิชาศิลปศึกษา คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในการควบคุมแนะนำวิจัยในครั้งนี้

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณประธานการสอบปากเปล่าปริญญานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร . สาธิต ทิมวัฒนบรรเทิง และกรรมการสอบปากเปล่าอีก 2 ท่าน คือ อาจารย์ ดร . ศุภชัย อารีรุ่งเรือง และ รองศาสตราจารย์ กมล เผ่าสวัสดิ์ . อาจารย์ ภาควิชาทัศนศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยในการสอบครั้งนี้ สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย อาจารย์ ดร . รณิดา เขยชุม , อาจารย์ประจำคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จักรพงษ์ แพทย์หลักฟ้า และ อาจารย์ ดร . อธิพัชร วิจิตสถิตรัตน์ อาจารย์ประจำคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ตรวจสอบเครื่องมือแบบบันทึกข้อมูลส่วนตัว แบบสัมภาษณ์ เป็นอย่างสูงที่กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลทำให้งานวิจัยมีความครบถ้วนสมบูรณ์

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณพิพิธภัณฑสถานบ้านจิม ทอมป์สัน คุณกฤติยา กากีวงศ์โสเมสุดา เปี่ยมสัมฤทธิ์ คณะผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ประจำพิพิธภัณฑสถานบ้านจิม ทอมป์สันทุกท่าน ที่ให้ความอนุเคราะห์ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยครั้งนี้

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ อาจารย์ ธนอม ชามักดี อาจารย์ประจำภาควิชาจิตรศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ รองศาสตราจารย์ ธเนศ วงศ์ยานาวา , อาจารย์ประจำสาขาวิชาการปกครอง คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัย ธรรมศาสตร์ ที่ให้ความอนุเคราะห์ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลการสัมภาษณ์เพื่อการวิจัยครั้งนี้

นอกจากนี้ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณผู้ร่วมงานที่ให้ความช่วยเหลือ ก่อเกิดผลจากการเรียนรู้และ
ประสบการณ์ในการทำวิจัยตลอดจนผู้ให้การดูแลทุกคนในการทำวิจัยด้วยดีตลอดมา

ท้ายที่สุดนี้ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณครอบครัว บิดา มารดา พี่สาว ที่คอยเป็นกำลังใจและแรง
บันดาลใจในการศึกษาต่อระดับปริญญาโท และเป็นผู้อยู่เบื้องหลังของความสำเร็จในการศึกษาครั้งนี้

คุณค่าทั้งหมดอันเกิดจากปริญญานิพนธ์นี้ ผู้วิจัยน้อมรำลึกและบูชาพระคุณแก่บิดา มารดา
พี่สาว อาจารย์ ผู้มีพระคุณของผู้วิจัยทุกท่านทั้งที่ได้กล่าวถึงและมิได้กล่าวถึงมา ณ ที่นี้ ที่อยู่เบื้องหลัง
ในการวางรากฐานความสำเร็จให้กับผู้วิจัยตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน

ณปภัช ชัยมงคล

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย.....	5
กรอบแนวคิดของการวิจัย.....	6
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
พิพิธภัณฑ์บ้านจิม ทอมป์สัน.....	8
พิพิธภัณฑ์สถานในกรุงเทพมหานคร.....	8
พิพิธภัณฑ์บ้านจิม ทอมป์สัน.....	16
พิพิธภัณฑ์บ้านจิม ทอมป์สัน Art Center.....	22
การบริหารจัดการความรู้.....	30
แนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับการจัดการความรู้.....	30
ความหมายของความรู้.....	31
ความหมายของการจัดการความรู้.....	32
ความสำคัญประโยชน์ของการจัดการความรู้.....	36
องค์ประกอบในการจัดความรู้.....	40
กระบวนการของการจัดการความรู้.....	47
ปัจจัยสู่ความสำเร็จในการจัดการความรู้.....	49
แนวคิดของการบริหารจัดการความรู้.....	51
กิจกรรมการศึกษาศิลปะ.....	55
ความหมายของกิจกรรมศิลปะ.....	55

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
2 (ต่อ)	
ความสำคัญของการจัดกิจกรรมศิลปะ.....	56
องค์ประกอบของการจัดกิจกรรมศิลปะ.....	60
กระบวนการจัดกิจกรรมศิลปะ.....	62
ศิลปะกับสังคมวิทยา.....	63
การศึกษาเชิงปรากฏการณ์วิทยา.....	66
ภูมิหลังทางปรัชญา.....	66
ลักษณะทั่วไปของวิจัยเชิงปรากฏการณ์วิทยา.....	68
แนวทางศึกษาตามวิธีวิทยาแบบปรากฏการณ์วิทยา.....	69
การวิเคราะห์ข้อมูลตามแบบปรากฏการณ์วิทยา-อัตถิภาวะเชิงประจักษ์.....	70
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศ.....	72
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	74
การศึกษาข้อมูลเบื้องต้น.....	74
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	75
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า.....	75
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	77
การวิเคราะห์ สรุปผล อภิปรายผล และนำเสนอรายงานการวิจัย.....	78
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	80
ผลการวิเคราะห์แนวคิดและทฤษฎีการบริหารจัดการความรู้.....	80
ผลการวิเคราะห์กิจกรรมทางการศึกษาศิลปะแนวคิดและทฤษฎีปรากฏการณ์วิทยา.....	242
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	265
สรุปผลการวิจัย.....	265

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
5 (ต่อ)	
อภิปรายผล.....	267
ข้อสังเกตที่ได้จากการวิจัย.....	270
ข้อเสนอแนะ.....	270
บรรณานุกรม.....	272
ภาคผนวก.....	278
ภาคผนวก ก.....	279
ภาคผนวก ข.....	292
ภาคผนวก ค.....	346
ประวัติย่อผู้วิจัย.....	353

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 ตารางกิจกรรมทางการศึกษาศิลปะ.....	23
2 ตัวอย่างตารางการบันทึกข้อมูลของพิพิธภัณฑ์.....	78
3 ตารางการวิเคราะห์นิทรรศการสื่อทอง/ช่อนลิ่ง.....	245
4 ตารางการวิเคราะห์นิทรรศการศิลปะก่อนยุคสมัยใหม่และศิลปะร่วมสมัย จากเส้นศูนย์สูตร.....	246
5 ตารางการวิเคราะห์นิทรรศการพลิกฟ้าบิน พลิกดินเกิด.....	247
6 ตารางการวิเคราะห์นิทรรศการเจาะเวลาหาจิ๋ม ทอมป์สัน.....	248
7 ตารางการวิเคราะห์นิทรรศการ Tomorrow was yesterday.....	249
8 ตารางการวิเคราะห์นิทรรศการมุมมองใหม่ขุนช้างขุนแผน.....	250
9 ตารางการวิเคราะห์นิทรรศการปลูกผี.....	252
10 ตารางการวิเคราะห์นิทรรศการอาร์ต ออน ฟาร์ม บันทึกจากที่ราบสูง.....	253
11 ตารางการวิเคราะห์นิทรรศการร่องรอย.....	254
12 ตารางการวิเคราะห์นิทรรศการปลอดภัยสถาน.....	256
13 ตารางการวิเคราะห์นิทรรศการมณฑลเขียว : ภาพร่างเค้าโครงการและผลงานที่หาชมยาก.....	257
14 ตารางการวิเคราะห์นิทรรศการเมมโมนิกอส.....	259
15 ตารางการวิเคราะห์นิทรรศการ Tranmission.....	260
16 ตารางการวิเคราะห์นิทรรศการแคนล่องคะนองลำ.....	262
17 ตารางการอภิปรายสรุปการจัดนิทรรศการพิพิธภัณฑ์บ้านจิ๋ม ทอมป์สัน ปี พ.ศ. 2553-2558.....	264

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 องค์ประกอบในการจัดการความรู้.....	40
2 กระบวนการจัดการความรู้.....	49
3 การพัฒนารูปแบบของการเรียนรู้.....	53
4 การเข้าสู่ระบบการเรียนรู้.....	54
5 ภาพการจัดและเก็บข้อมูลของพิพิธภัณฑ์บ้านจิม ทอมป์สัน.....	81
6 ภาพการกระจายความรู้ของพิพิธภัณฑ์บ้านจิม ทอมป์สัน.....	83
7 ภาพการติดตามและตรวจสอบของพิพิธภัณฑ์บ้านจิม ทอมป์สัน.....	84
8 ภาพตัวอย่างกระบวนการจัดการนิทรรศการที่ 1 เลือทอง/ช้อนลิง	85
9 ภาพตัวอย่างกระบวนการจัดการนิทรรศการที่ 2 ศิลปะก่อนยุคสมัยใหม่และศิลปะ ร่วมสมัยจากเส้นศูนย์สูตร.....	100
10 ภาพตัวอย่างกระบวนการจัดการนิทรรศการที่ 3 พลิกฟ้าบิน พลิกดินเกิด.....	111
11 ภาพตัวอย่างกระบวนการจัดการนิทรรศการที่ 4 เจาะเวลาหาจิม ทอมป์สัน.....	126
12 ภาพตัวอย่างกระบวนการจัดการนิทรรศการที่ 5 Tomorrow was yesterday.....	132
13 ภาพตัวอย่างกระบวนการจัดการนิทรรศการที่ 6 มุมมองใหม่ขุนช้างขุนแผน.....	135
14 ภาพตัวอย่างกระบวนการจัดการนิทรรศการที่ 7 ปลุกผี.....	161
15 ภาพตัวอย่างกระบวนการจัดการนิทรรศการที่ 8 อาร์ต ออน ฟาร์ม บันทึกจากที่ราบสูง.....	168
16 ภาพตัวอย่างกระบวนการจัดการนิทรรศการที่ 9 ร่องรอย.....	178
17 ภาพตัวอย่างกระบวนการจัดการนิทรรศการที่ 10 ปลอดภัยสถาน.....	191
18 ภาพตัวอย่างกระบวนการจัดการนิทรรศการที่ 11 มนต์เหิร : ภาพร่างเค้าโครงการ และผลงานที่หาชมยาก	206
19 ภาพตัวอย่างกระบวนการจัดการนิทรรศการที่ 12 เมมโมนิกอส.....	213
20 ภาพตัวอย่างกระบวนการจัดการนิทรรศการที่ 13 Tranmission.....	223
21 ภาพตัวอย่างกระบวนการจัดการนิทรรศการที่ 13 แคนล่องคะนองลำ.....	234

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

แนวคิดทางการศึกษาในปัจจุบันได้ให้ความสำคัญกับเรื่องของการศึกษาตลอดชีวิตโดยที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้กำหนดให้การจัดการศึกษามี 3 รูปแบบด้วยกัน ได้แก่ การศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย และได้ให้ความหมายของคำว่า “การศึกษาตลอดชีวิต” ว่าหมายถึง “การศึกษาที่เกิดจากการผสมผสานระหว่างการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย เพื่อให้สามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตได้อย่างต่อเนื่อง” (ราชกิจจานุเบกษา . 2542) ทั้งนี้ในส่วนของการศึกษาในระบบและนอกระบบนั้น ยังเป็นการศึกษาที่มีหลักสูตรมีเกณฑ์การวัดประเมินผลการศึกษา แต่การศึกษาตามอัธยาศัยนี้เป็นการศึกษาที่ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเองตามความสนใจ ศักยภาพ ความพร้อม และโอกาส โดย ศึกษาจากบุคคล สังคม ประสบการณ์ สภาพแวดล้อม สื่อหรือแหล่งความรู้อื่นๆ นอกจากนี้ พระราชบัญญัติส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย พ.ศ. 2551 ก็ได้วางหลักการในการส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษาตามอัธยาศัยไว้ 3 ประการในมาตรา 6(2) ประการแรกเข้าถึงแหล่งการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับความสนใจ และวิถีชีวิตของผู้เรียน ทุกกลุ่มเป้าหมาย ประการที่สอง การพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ให้มีความหลากหลาย ทั้งส่วนที่เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นและส่วนที่นำเทคโนโลยีมาใช้ เพื่อการศึกษา และประการสุดท้าย การจัดกรอบหรือแนวทางการเรียนรู้ที่เป็นคุณประโยชน์ต่อผู้เรียน (ราชกิจจานุเบกษา. 2551)

ตามภาครัฐได้ให้ความสำคัญและการส่งเสริมการศึกษาตามอัธยาศัยนั้น ทำให้ทุกภาคส่วนของสังคมเพิ่มบทบาทในการสร้างแหล่งการเรียนรู้ให้แก่ประชาชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งพิพิธภัณฑ์ ซึ่งเป็นแหล่งการเรียนรู้วิถีชีวิต ภูมิปัญญา วัฒนธรรมให้เชื่อมโยงไปตามการเปลี่ยนแปลงของสังคม พิพิธภัณฑ์บ้านจิม ทอมป์สัน เป็นแหล่งวิทยาการที่ให้ความรู้ในด้านศิลปวัฒนธรรมและศิลปะร่วมสมัยที่ได้เป็นเพียงสถานที่จัดแสดงนิทรรศการศิลปะและจัดแสดงเนื้อหาต่างๆ ในพิพิธภัณฑ์เท่านั้นแต่ยังได้มีการจัดกิจกรรมที่เน้นทางด้านวิชาการการแลกเปลี่ยนความรู้กับองค์กรอื่นๆที่มีชื่อเสียงทั่วโลก ก่อตั้งขึ้นเพื่อทำคุณประโยชน์ให้กับสังคม ในรูปแบบของแหล่งศึกษานอกระบบ ที่ทำให้คนในสังคมไทยและชาวต่างชาติเรียนรู้ตามอัธยาศัย ผู้วิจัยจึงมีความสนใจและเกิดคำถามการวิจัยในประเด็นเรื่องของ การเป็นแหล่งเรียนรู้ที่ดำเนินการโดยองค์กรเอกชน ในด้านการบริหารจัดการกิจกรรมทางการศึกษาศิลปะว่า มีแนวคิดและการทำงานอย่างไรถึงได้ทำให้องค์กรสามารถขับเคลื่อนมาได้อย่างยาวนาน มีชื่อเสียงทั้งในประเทศและต่างประเทศ ซึ่งเป็นเรื่องที่น่าสนใจและท้าทายต่อการวิจัยเพื่อให้ได้องค์ความรู้ใหม่

หากมองย้อนถึงประวัติความเป็นมาของสถานที่แห่งนี้ ความสำคัญของเจ้าของบ้าน ซึ่งเป็นบุคคลที่มีชื่อเสียงในสังคมไทยคือ คุณ เจมส์เอช . ดับเบิลยู. ทอมป์สัน นักธุรกิจชาวอเมริกันผู้กลายเป็นตำนานในประเทศไทย เมื่อได้รับก่อตั้งให้เป็นมูลนิธิภายใต้ชื่อ อ จิม ทอมป์สัน ทางศาลได้มีการโอนทรัพย์สินทั้งหมด ของมูลนิธิทั้งบ้านและศิลปวัตถุต่างๆ จึงได้รับการขึ้นทะเบียนเป็นพิพิธภัณฑสถาน เพื่อเป็นไปตามข้อบังคับแห่งกฎหมายและเจตนารมณ์ของคุณจิม ทอมป์สันโดยมูลนิธิกำหนดวัตถุประสงค์หลักๆไว้เพื่อธำรงรักษาและอนุรักษ์มรดกทางศิลปวัฒนธรรมของประเทศไทยให้คงอยู่ตราบนานเท่านาน จึงเป็นสถานที่ที่มีการบริหารจัดการความรู้อย่างเป็นระบบ ทั้งในส่วน of บ้านเรือนไทยที่ชี้ให้เห็นถึงวัฒนธรรมความเป็นอยู่ของคนไทยสมัยก่อน มีห้องจัดนิทรรศการศิลปะ ที่มีการนำผลงานของศิลปินไทยและนานาชาติมาร่วมแสดงผลงาน มากมาย และมีหอสมุดเพื่อประชาชน ที่มีห้องสมุดไว้คอยบริการทั้งหนังสือที่เป็นความรู้ในพิพิธภัณฑสถาน จิม ทอมป์สัน ทั้งหมดและหนังสือศิลปะในแขนงอื่นๆที่ไว้คอยบริการแก่ประชาชนทั่วไป นอกจากนี้มีการจัดอบรมสัมมนาวิชาการการทำกิจกรรมปฏิบัติการทางศิลปะในงานของศิลปินกับ ผู้สนใจจากสถาบันการศึกษา โดยได้ให้ความรู้ทั้งคนไทยและชาวต่างชาติ

พิพิธภัณฑสถาน จิมทอมป์สัน ได้มุ่งเน้นให้ความรู้และพัฒนาองค์กรให้ก้าวเข้าสู่ความเป็นนานาชาติ มีการให้ความรู้ทั้งในภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ มีการวางแผนรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้อยู่เสมอ จึงทำให้เป็นแหล่งวิทยาการในการให้ความรู้ในด้านศิลปวัฒนธรรมไทยที่สำคัญแห่งหนึ่งของประเทศไทย

ซึ่งมีผู้ที่กล่าวถึงคือ นิคม มุลิกะคามะ (2536: 13-14) อดีตอธิบดีกรมศิลปากรได้กล่าวว่า พิพิธภัณฑสถานทางศิลปะ (Museum of Art) คือ สถานที่เก็บรวบรวมผลงานที่แยกออกไปพิเศษ ซึ่งงานศิลปะเหล่านี้มีค่าควรแก่การจดจำ การเก็บรักษาเป็นเหตุผลดั้งเดิมเพื่อรักษาไว้ซึ่งศิลปะ ถึงแม้ว่าข้อนี้จะไม่ได้หมายถึงคุณค่าทางหลักเกณฑ์ทางศิลปะ แต่มีวัตถุประสงค์ เพื่อให้ประชาชนชื่นชมผลงานกับสุนทรียะทางศิลปะ และศึกษาวิวัฒนาการด้านศิลปะด้วย ทั้งนี้ได้กล่าวถึง พิพิธภัณฑสถานร่วมสมัย (Gallery of Contemporary Art) ไว้ว่าเป็นสถานที่ที่ดำรงรักษา และคงไว้ซึ่งความเคลื่อนไหวทางศิลปะแห่งชาติ เป็นสถาบันที่เชื่อมความเข้าใจ ระหว่างสังคมปัจจุบันกับงานต่างๆ ที่ศิลปินเริ่มต้นกัน ระบุว่า พิพิธภัณฑสถานต้องพยายามที่จะนำศิลปะร่วมสมัยให้เข้าสู่ความเข้าใจดีของสังคม และยังคงอธิบายให้เข้ากันได้กับความเจริญทางอุตสาหกรรมที่กำลังเติบโตอีกด้วย

จัดได้ว่าพิพิธภัณฑสถานเป็นแหล่งการศึกษานอกระบบที่ขณะนี้ได้มีส่วนสำคัญอย่างมากในการจัดการเรียนรู้ของประเทศไทย ซึ่งผู้เรียนจะได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริงการถ่ายทอดความรู้ผ่านการฝึกอบรม การสืบสานและทำให้เข้าถึงศิลปะร่วมสมัย การสร้างความรู้ขึ้นจากการจัด

สภาพแวดล้อม การเรียนรู้ที่เกิดจากการเกื้อหนุนให้บุคคลได้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต เป็นการส่งเสริมความรู้ให้กับคนที่พลาดโอกาสเรียนรู้ในห้องเรียนจากระบบปกติ ได้พัฒนาตนเองเกิดการเรียนรู้โดยเน้นการเพิ่มศักยภาพให้กับตนเอง

ดังนั้นผู้วิจัยจึงต้องการหาคำตอบถึงปัจจัยที่ทำให้พิพิธภัณฑ์เป็นที่ยอมรับ ซึ่งได้สังเกตเห็นว่าการจัดการความรู้ (Knowledge Management : KM) น่าจะมีส่วนสำคัญในการขับเคลื่อนขององค์กร การบริหารจัดการความรู้ เป็นเครื่องมือสำคัญในการบริหารองค์การเพื่อให้เป้าหมายขององค์กรในการพัฒนางาน พัฒนาคณะ พัฒนาการบริการและพัฒนาองค์กร ไปสู่การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ สามารถปรับตัวทันต่อการเปลี่ยนแปลง โดยผ่านกระบวนการจัดการความรู้ในการทำให้บุคลากรมีการพัฒนาตนเอง สร้างเทคโนโลยีหรือความรู้ใหม่ๆ ที่สามารถนำมาใช้ปฏิบัติงานในหน่วยงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล การบริหารจัดการความรู้จึงเป็นเรื่องสำคัญประการต้นๆขององค์กร ทำอย่างไรจึงจะสามารถจัดการกับข้อมูลอย่างมีประสิทธิภาพ มีการกรองข้อมูล จัดระบบหมวดหมู่และเก็บเพื่อให้ง่ายและสะดวกต่อการค้นหาและคัดสรรข้อมูลที่ต้องการมาใช้ในยามที่ต้องการ การเก็บข้อมูลอาจมีทั้งจัดเก็บข้อมูลประเภทที่คล้ายคลึงกันเข้าด้วยกันทั้งนี้เพื่อสามารถนำข้อมูลมาใช้ประโยชน์ การนำข้อมูลมาใช้ประโยชน์ คือการเปลี่ยนข้อมูลเป็นความรู้ เราต้องมีวิธีการที่ดีในการจัดการข้อมูลและจัดการความรู้ ซึ่งสามารถทำได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยการนำเทคโนโลยีด้านคอมพิวเตอร์และสถิติมาใช้ ดังนั้นการบริหารจัดการความรู้ จึงเป็นการค้นหารวบรวม สร้าง แบ่งปันและใช้ประโยชน์ความรู้ การบริหารจัดการ ความรู้เป็นการยกระดับความรู้ภายในองค์กรเพื่อจุดประสงค์ในการสร้างต้นทุนทางปัญญา การเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นตลอดเวลา การเปลี่ยนแปลงด้านการติดต่อสื่อสารมีผลอย่างมากต่อการเรียนรู้ทำให้คนเราสามารถเรียนรู้ได้ตลอดเวลา ทุกสถานที่ จากแหล่งความรู้ต่างๆทั่วโลก การบริหาร จัดการความรู้ จำเป็นต้องอาศัยเทคโนโลยี โดยเฉพาะทางด้าน Information Technology (IT) Internet และ Intranet จะช่วยให้สามารถแลกเปลี่ยน ค้นหา ข้อมูล ได้อย่างรวดเร็ว เหตุผลของการที่จะต้องมีการบริหารจัดการความรู้ นั้น เนื่องมาจากระบบเศรษฐกิจแบบใหม่ในปัจจุบันที่มีกา ไรใช้เทคโนโลยี ด้าน IT สูง มีการแข่งขันที่สูง มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา มีผลิตภัณฑ์ใหม่ๆ การคิดค้นสิ่งใหม่ๆ เกิดขึ้นตลอดเวลา ดังนั้นจึงจำเป็นต้องมีความรู้ที่มีคุณภาพเพื่อประยุกต์ใช้กับกระบวนการดำเนินงานสำคัญต่างๆขององค์กร เพื่อให้สามารถคงอยู่ได้อย่างมั่นคงและหนทางในการสร้างผลกำไรให้แก่องค์กร (อำพร ไตรภักทร. 2546)

ซึ่งมีผู้ที่กล่าวถึงคือ ทฤษฏานและคณะ (พรธิดา วิเชียรปัญญา. 2547: 52) โดยมีขั้นตอนกระบวนการจัดการความรู้ตามลำดับ 6 ขั้นตอนดังนี้ การสร้างความรู้ การจัดและเก็บความรู้ การเลือกและกรองความรู้ การกระจายความรู้ การใช้ความรู้ การติดตามและตรวจสอบความรู้

และดาเวนพอร์ท และพรอบส์ (Davenport; & Probst. 2001: 91-108) ได้ทำการศึกษาองค์ประกอบของการจัดการความรู้ในบริษัท SIEMENS ประเทศสหรัฐอเมริกา พบว่า โครงสร้างองค์การวัฒนธรรมองค์การ เทคโนโลยีสารสนเทศ การเป็นผู้นำในการ ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ วิสัยทัศน์ ความสามารถและทักษะของบุคลากร การเรียนรู้ กระบวนการจัดการเรียนรู้ และการวัดเป็นองค์ประกอบหลักที่ส่งผลให้บริษัท SIEMENS สามารถเพิ่มพูนประสิทธิภาพในการบริหาร เพิ่มผลผลิต และการบริการที่ทำให้ลูกค้าพึงพอใจมาก

ซึ่งผู้วิจัยได้ เล็งเห็นความสำคัญพิพิธภัณฑสถาน จิม ทอมป์สัน ที่เป็นส่วนหนึ่งของกลไกขับเคลื่อนระบบการศึกษาไทยให้พัฒนาทัดเทียมกับนานาประเทศในด้านศิลปะซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัย เชิงคุณภาพ โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ด้วยการรวบรวมข้อมูลความคิดเห็นของบุคคลและจากเอกสาร ซึ่งจะนำมาวิเคราะห์และอธิบายแบบพรรณนา (Descriptive Research) จากข้อมูลทั้งหมดให้รู้ว่ามีจัดการความรู้กิจกรรมทางศิลปะ และปรากฏการณ์ของศิลปะร่วมสมัยที่ส่งผลกระทบต่อสังคมไทยในด้านการศึกษาศิลปะด้วยการใช้แนวคิดและทฤษฎีการจัดการความรู้และปรากฏการณ์วิทยาเป็นกรอบแนวคิดหลักที่จะทำให้งานวิจัย สามารถสร้างองค์ความรู้ให้เติมเต็มสำหรับสถาบันทางการศึกษาทางศิลปะในระดับอุดมศึกษาหรือผู้สนใจในเรื่องการจัดการความรู้ พิพิธภัณฑสถานหรือหอศิลป์ในระดับต่างๆได้นำไปใช้ประโยชน์ต่อไป

ความมุ่งหมาย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ

1. เพื่อวิเคราะห์กิจกรรมทางการศึกษาศิลปะ ของพิพิธภัณฑสถานจิม ทอมป์สัน ตามแนวการบริหารจัดการความรู้ (KM)
2. เพื่อศึกษาผลกระทบต่อสังคมไทยในด้านการศึกษาศิลปะ

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมุ่งศึกษาหัวข้อที่กำหนดภายในขอบเขตการศึกษาคือ

1. ขอบเขตพื้นที่การวิจัย

ศึกษาการบริหารจัดการความรู้กิจกรรมทางการศึกษาศิลปะพิพิธภัณฑสถาน จิม ทอมป์สัน ในส่วนของ Art center ประกอบด้วยห้องสมุดและห้องจัดนิทรรศการในช่วงย้อนหลัง 5 ปี ตั้งแต่ พ.ศ. 2553-2558

2. ประชากร

- กลุ่มผู้บริหารและผู้ปฏิบัติการในพิพิธภัณฑ์บ้านจิมทอมป์สัน
- ผู้เข้าชมพิพิธภัณฑ์และเข้าร่วมกิจกรรมในส่วน Art center
- ผู้เชี่ยวชาญ อาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษา ในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องกับศิลปะ

ศิลปศึกษา การจัดการความรู้ สังคมวิทยา

นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย

การบริหารจัดการความรู้

กระบวนการจัดการความรู้อย่างเป็นระบบระเบียบ เกี่ยวกับข้อมูลสารสนเทศความคิด การกระทำเพื่อค้นหา คัดเลือกและเผยแพร่ความรู้ที่ได้จากประสบการณ์ผู้องค์การให้สามารถ ทำงานได้อย่างรอบด้าน ซึ่งประกอบด้วยกระบวนการต่างๆ 6 ขั้นตอน คือ การสร้างความรู้ การจัด และเก็บความรู้ การเลือกและกรองความรู้ การกระจายความรู้ การใช้ความรู้ การติดตามและ ตรวจสอบความรู้

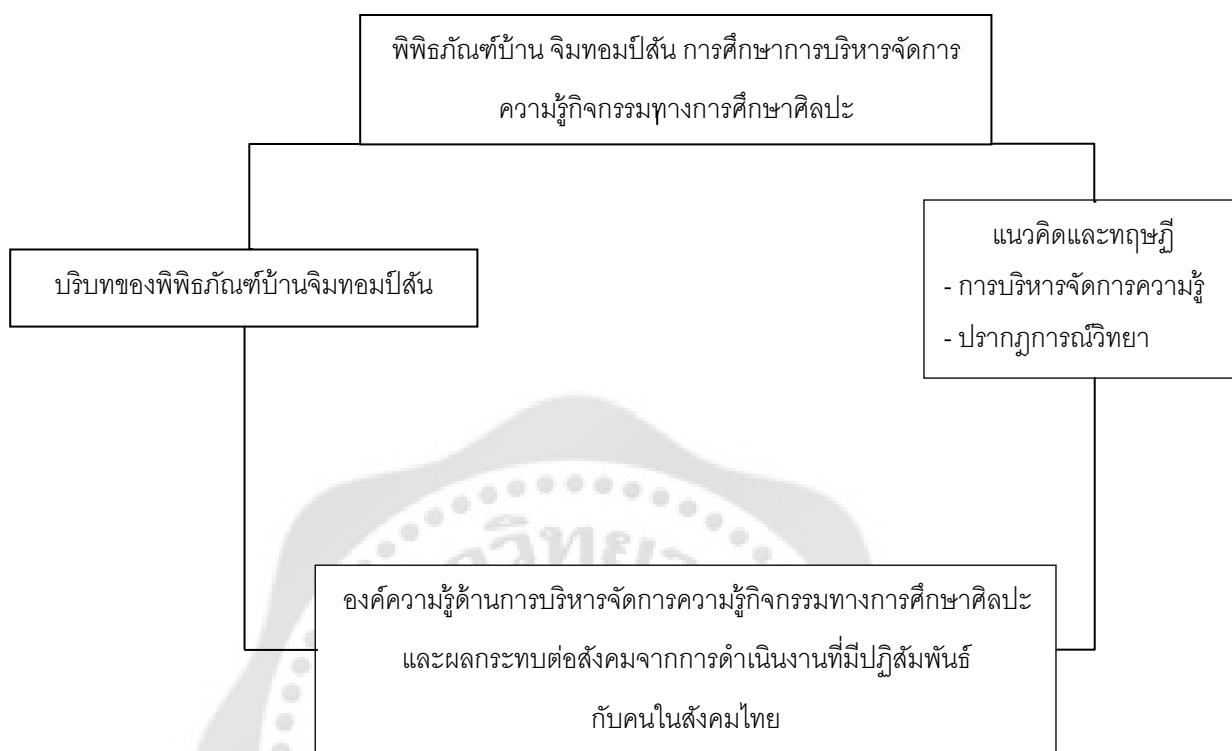
กิจกรรมทางการศึกษาศิลปะ

การจัดกิจกรรมทางการศึกษาศิลปะของพิพิธภัณฑ์ที่เน้นผู้เรียนรู้เป็นสำคัญ คือการจัด กิจกรรมที่มีการจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนมีบทบาทสำคัญในการเป็นผู้เรียนรู้ โดยจัดกิจกรรม ให้ผู้เรียนได้สร้างความรู้ ได้เรียนรู้ร่วมกับบุคคล สื่อ และสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ การใช้กระบวนการ ต่าง ๆ เป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ และผู้เรียนมีโอกาสนำควา มรู้ไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์อื่น การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนสร้างความรู้ด้วยตัวเอง ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ทำงานร่วมกับคนอื่น และส่งเสริมให้ผู้เรียนนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

พิพิธภัณฑ์บ้านจิมทอมป์สัน

พิพิธภัณฑ์บ้านจิมทอมป์สัน เป็นสถานที่ที่ ให้การศึกษาค้นคว้าเรียนรู้นอกระบบ (Non-formal Education) เป็นการศึกษาที่มีความยืดหยุ่นและหลากหลายรูปแบบ ในส่วนนี้กล่าวถึงงานส่วน หอศิลป์จิม ทอมป์สัน หรือห้องนิทรรศการและห้องสมุดวิลเลียมวอร์เลน เป็นส่วนงานให้บริการที่ไม่ มีข้อจำกัดเรื่องอายุโดยมุ่งหมายให้เป็ นการศึกษาเพื่อพัฒนา คุณภาพมนุษย์ มีการกำหนด จุดมุ่งหมายของการจัดการองค์ความรู้ การให้ความรู้อย่างหลากหลาย สื่อ และประเมินผลที่ สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย ซึ่งอาจแบ่งได้อยู่ในประเภท ข้อมูลความรู้ ทัวไปซึ่งการให้ความรู้นั้นอยู่ทั้งในระดับชาติและนานาชาติอีกด้วย

กรอบแนวความคิดของการวิจัย

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยการบริหารจัดการความรู้กิจกรรมทางการศึกษาศิลปะของพิพิธภัณฑสถานบ้านจิม ทอมป์สัน ผู้วิจัยมุ่งศึกษาตามคำถามของการวิจัยเบื้องต้นเกี่ยวกับการดำเนินการอย่างไรที่ก่อให้เกิดการสร้างความรู้แก่ประชาชน และผลกระทบที่เกิดขึ้นกับสังคมไทย ในปรากฏการณ์รอบ 5 ปี ของการดำเนินงานที่ผ่านมา จึงได้กำหนดการศึกษาทบทวนวรรณกรรมในประเด็นต่างๆ ตามหัวข้อดังนี้

1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับพิพิธภัณฑสถานบ้านจิม ทอมป์สัน
 - 1.1 พิพิธภัณฑสถานในกรุงเทพมหานคร
 - 1.2 พิพิธภัณฑสถานบ้านจิม ทอมป์สัน
 - 1.3 จิม ทอมป์สัน Art Center
2. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการความรู้
 - 2.1 แนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับการจัดการความรู้
 - 2.2 ความหมายของความรู้
 - 2.3 ความหมายของการจัดการความรู้
 - 2.4 ความสำคัญและประโยชน์ของการจัดการความรู้
 - 2.5 องค์ประกอบของการดำเนินการจัดการความรู้
 - 2.6 กระบวนการทางการจัดการความรู้
 - 2.7 ปัจจัยสู่ความสำเร็จในการจัดการความรู้
 - 2.8 แนวคิดของการบริหารจัดการความรู้
3. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมทางการศึกษาศิลปะ
 - 3.1 ความหมายของกิจกรรมศิลปะ
 - 3.2 ความสำคัญของการจัดกิจกรรมศิลปะ
 - 3.3 องค์ประกอบของการจัดกิจกรรมศิลปะ
 - 3.4 กระบวนการจัดกิจกรรมศิลปะ
 - 3.5 ศิลปะกับสังคมวิทยา
4. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับวิธีการศึกษาเชิงปรากฏการณ์วิทยา
 - 4.1 ภูมิหลังทางปรัชญา
 - 4.2 ลักษณะทั่วไปของการวิจัยเชิงปรากฏการณ์วิทยา
 - 4.3 แนวทางศึกษาตามแบบปรากฏการณ์วิทยา
 - 4.4 การวิเคราะห์ข้อมูลตามแบบปรากฏการณ์วิทยา – อัตถิภาวะเชิงประจักษ์

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับพิพิธภัณฑ์บ้านจิม ทอมป์สัน

ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลต่างๆ เกี่ยวกับพิพิธภัณฑ์บ้านจิม ทอมป์สันโดยมีรายละเอียด
สำนักพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ (2549: 7-58) ดังนี้

1.1 พิพิธภัณฑ์สถานในกรุงเทพมหานคร

พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ พระนคร

ประเภท	ศิลปะ โบราณคดี ประวัติศาสตร์
ที่ตั้ง	4 ถนนหน้าพระธาตุ แขวงบรมมหาราชวัง เขตพระนคร กรุงเทพฯ 10200
เวลาทำการ	วันพุธ-อาทิตย์ และวันนักขัตฤกษ์ เวลา 9:00-16:00 น. ปิดวันจันทร์-อังคาร และหยุดเทศกาลปีใหม่และสงกรานต์ (ตามประกาศ ของรัฐบาล)
อัตราค่าเข้าชม	ชาวไทย 10 บาท ชาวต่างชาติ 30 บาท
ประวัติการก่อตั้ง	พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ พระนคร เป็นพิพิธภัณฑ์สถานที่ตั้งขึ้นเป็นแห่งแรก ในสมัยรัชกาลที่ 5 ในบริเวณ พระราชวังบวรสถานมงคล หรือ วังหน้า โดยใช้พระที่นั่ง 3 องค์ เป็นสถานที่ตั้งแสดงโบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ ซึ่งย้ายมาจาก มิวเซียมศาลาหทัยสมาคมหรือหอทองคอกเดีย ในพระบรมมหาราชวัง เรียกว่า พิพิธภัณฑ์วังหน้า ต่อมาใน พ.ศ. 2469 รัชการที่ 7 โปรดเกล้าฯ พระราชทานพระราชมณเฑียรในพระราชวังบวรสถานมงคลทั้งหมด ให้เป็นพิพิธภัณฑ์สถานสำหรับพระนคร เสด็จฯ พระราชดำเนินทรงเปิดเมื่อวันที่ 10 พฤศจิกายน 2469 และเปลี่ยนเป็นพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ พระนคร เมื่อ พ.ศ. 2477 จนถึงปัจจุบัน
ลักษณะทางกายภาพ	ตั้งอยู่ในบริเวณพระราชวังมาแต่เดิม ดังนั้น อาคารจัดแสดงส่วนใหญ่ จึงเป็นอาคารโบราณสถาน เช่น พระที่นั่งศิวโมกขพิมาน พระที่นั่งพุทไธสวรรย์ พระที่นั่งอิศราวินิจฉัย และ หมู่วิมาน (ที่ประทับส่วนพระองค์ ในกรมพระราชวังบวรสถานมงคล) มีอาคารที่สร้างขึ้นใหม่ตามแบบไทยประยุกต์ จำนวน 2 หลัง คือ อาคารประพาสพิพิธภัณฑ์ และอาคารมหาสุรสิงหนาท
นิทรรศการ	ประวัติศาสตร์ชาติไทย ศิลปะในไทย และงานประณีตศิลป์ อาทิ เครื่องเงิน เครื่องทอง เครื่องถม เครื่องมุก เครื่อง งดนตรี เครื่องไม้จำหลัก เครื่องแต่งกายและผ้าโบราณ เครื่องถ้วยราชยานคานหาม ราชรถและเครื่องประกอบการพระราชพิธีพระบรมศพ โบราณสถานที่สำคัญ

	นอกจากพระที่นั่งสามพระองค์ ดังกล่าวข้างต้นแล้วยังมีพระที่นั่งพุทไธสวรรย์ ตำหนักแดง พระที่นั่งอิศเรศราชานุสรณ์ ศาลาสภาญมุข มาตย์ พระที่นั่งปวิหารยัทัศน์ และศาลาลงทรง เป็นต้น
การบริหารจัดการ	สำนักพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ กรมศิลปากร กระทรวงวัฒนธรรม
พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติหอศิลป์	
ประเภท	ศิลปะ
ที่ตั้ง	4 ถนนเจ้าฟ้า เขตพระนคร กรุงเทพฯ 10200
เวลาทำการ	วันพุธ-อาทิตย์ เวลา 9:00-16:00 น. ปิดวันจันทร์-อังคาร และวันนักขัตฤกษ์
อัตราค่าเข้าชม	ชาวไทย 10 บาท ชาวต่างชาติ 30 บาท
ประวัติการก่อตั้ง	อาคารเดิมคือ โรงกษาปณ์สิทธิการ ในสมัยรัชกาลที่ 5 บริเวณคลองคูเมืองเดิมด้านทิศเหนือกรมศิลปากรได้ดำเนินการบูรณะและปรับปรุงและจัดตั้งเป็น หอศิลป์แห่งชาติ เมื่อวันที่ 19 เมษายน พ.ศ. 2517 สมเด็จพระรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เมื่อครั้งดำรงพระยศสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าหญิงสิรินธรฯ เสด็จพระราชดำเนินแทนพระองค์ในการเปิดอาคารและนิทรรศการพิเศษ เมื่อวันที่ 8 สิงหาคม พ.ศ. 2520 และต่อมาใน พ.ศ. 2520 เปลี่ยนชื่อเป็น พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติหอศิลป์ เมื่อวันที่ 9 กันยายน พ.ศ. 2526 กรมธนารักษ์ได้ยกอาคารรวมทั้งที่ดินส่วนด้านหลังทั้งหมดให้เป็นพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติหอศิลป์
ลักษณะทางกายภาพ	เป็นอาคารแบบตะวันตกสมัยรัชกาลที่ 5 ก่ออิฐถือปูน 2 ชั้น ด้านหน้าตรงกลางก่อเป็นมุขชั้นล่างต่อเป็นปีกทั้งสองด้านเป็นอาคารยาวชั้นเดียว หักมุมฉากและไปบรรจบตามแผนผังรูปสี่เหลี่ยม สามารถเดินติดต่อกันไปโดยตลอด เปิดเป็นลานโล่งได้อีทางหนึ่ง
นิทรรศการ	ศิลปะไทยแบบประเพณี เช่น จิตรกรรมบนตู้พระธรรม บนกระดาน (สมุดไทย) บนผ้า (พระบฏ) และศิลปะสมัยใหม่และศิลปะร่วมสมัย ตั้งแต่ พ.ศ. 2480-2499 ผลงานที่สำคัญ เช่น พระบรมสาทิสลักษณ์รัชกาลที่ 4 และรัชกาลที่ 5 ภาพฝีพระหัตถ์ในรัชการที่ 6 และรัชกาลที่ 9 ผลงานของศิลปินอาวุโส ที่มีชื่อเสียงของไทย เช่น ศิลปิน พีระศรี , เพ็ญ หริพิทักษ์ , เขียน ยิ้มศิริ, ถวัลย์ ดัชนี, สวัสดิ์ ตันติสุข, กมล ทัศนาญชลี ฯลฯ
การบริหารจัดการ	สำนักพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ กรมศิลปากร กระทรวงวัฒนธรรม

พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ เรือพระราชพิธี

ประเภท	เฉพาะเรื่อง
ที่ตั้ง	ปากคลองบางกอกน้อย เขตบางกอกน้อย กรุงเทพฯ 10700
เวลาทำการ	เปิดทุกวัน เวลา 9:00-17:00 น. ปิดวันขึ้นปีใหม่และวันสงกรานต์ (ตามประกาศของรัฐบาล)
อัตราค่าเข้าชม	ชาวไทย 10 บาท ชาวต่างชาติ 30 บาท
ประวัติการก่อตั้ง	เดิมเป็นอุ้งหรือโรงเก็บเรือราชพิธีในความควบคุมดูแลของสำนักพระราชวังและกองทัพเรือ เมื่อคราวเกิดสงครามโลกครั้งที่ 2 อุ้งและเรือพระราชพิธีบางส่วนได้รับความเสียหาย สำนักพระราชวังและกองทัพเรือจึงมอบให้กรมศิลปากรทำการซ่อมแซมดูแล และขึ้นทะเบียนเรือพระที่นั่งต่างๆ และยกฐานะของอุ้งเรือเป็น พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ เรือราชพิธี ตั้งแต่ พ.ศ. 2517 เป็นต้นมา
ลักษณะทางกายภาพ	อาคารจัดแสดง เป็นอาคารโถง โถง ขนาดใหญ่ บริเวณริมคลองบางกอกน้อย สะดวกสำหรับการใช้เส้นทางทางเรือในการเดินทางไปชม
นิทรรศการ	จัดแสดงเรือพระราชพิธี คือ เรือพระที่นั่งสุพรรณหงส์ เรือพระที่นั่งอนันตนาคราช เรือพระที่นั่งอเนกชาติภุชงค์ เรือพระที่นั่งนารายณ์ทรงสุบรรณ รัชกาลที่ 9 เรือครุฑเหินเห็จ เรือกระบี่ปราบเมืองมาร เรือสุรเวทย์ภักษ์ เรือเอกชัยเหินหาว และสิ่งของเครื่องใช้ประกอบพระราชพิธีพยุหยาตราชลมารค เช่น บัลลังก์บุษบก บัลลังก์กัญญา พายชนิดต่างๆ และเครื่องแต่งกายของฝีพาย เป็นต้น
การบริหารจัดการ	สำนักพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ กรมศิลปากร กระทรวงวัฒนธรรม

พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติช้างต้น

ประเภท	เฉพาะเรื่อง
ที่ตั้ง	บริเวณข้างรัฐสภา ถนนอุไทยใน เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร 10300
เวลาทำการ	เปิดวันจันทร์-อาทิตย์ หยุดวันนักขัตฤกษ์ เวลา 9:00-16:00 น.
อัตราค่าเข้าชม	ชาวไทยและชาวต่างชาติ 5 บาท
ประวัติการก่อตั้ง	เป็นอาคารโรงช้างต้นมาแต่เดิม ในบริเวณพระราชวังดุสิต ซึ่งสร้างขึ้นในสมัยรัชกาลที่ 5 และเหลือเพียงแห่งเดียวในประเทศไทย กรมศิลปากรประกาศขึ้นทะเบียนเป็นโบราณสถานสำคัญของชาติ เมื่อ วันที่ 28 มีนาคม 2517 ต่อมาจัดตั้ง เป็น พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติช้างต้น เมื่อ วันที่ 12 มกราคม 2531

ลักษณะทางกายภาพ	โรงช้างต้น เป็นอาคารตึกชั้นเดียว 2 หลัง แบบสถาปัตยกรรมไทย หน้าอาคารมีเสาดะเกียบ 3 คู่ ใช้เป็นที่ขั้ดตาลกั้นประตูลักชั้นหนึ่ง มีเนื้อที่ทั้งหมด 2 งาน 53 ตารางวา
นิทรรศการ	จัดแสดงเรื่ องราวเกี่ยวกับช้างเผือก สัญลักษณ์แห่งบุญญาธิการแห่งพระมหากษัตริย์ พระราชพิธีสมโภชขึ้นระวางช้างเผือกเบื้องต้น กำเนิดช้างมงคล วิธีจับช้างและคติความเชื่อเกี่ยวกับช้างเผือก โดยมีวัตถุที่เกี่ยวข้อง มาแสดงประกอบ อาทิ งาช้างเผือกในรัชกาลต่างๆ หนังสือช้างเผือกดอง สิ่งของเครื่องใช้ ที่มาจากส่วนต่างๆของช้างเผือก และอุปกรณ์ที่ใช้ในการจับช้าง เป็นต้น
การบริหารจัดการ	สำนักพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ กรมศิลปากร กระทรวงวัฒนธรรม
พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ ศิลป์พีระศรี อนุสรณ์	
ประเภท	ศิลปะ และอนุสรณ์สถาน
ที่ตั้ง	บริเวณกรมศิลปากร ถ.หน้าพระธาตุ เขตพระนคร กรุงเทพฯ 10200
เวลาทำการ	เปิดวันจันทร์-ศุกร์ เวลา 9:00-16:00 น. ปิดวันเสาร์-อาทิตย์และวันนักขัตฤกษ์
อัตราค่าเข้าชม	ไม่เก็บค่าเข้าชม
ประวัติการก่อตั้ง	กรมศิลปากร ได้ทำการบูรณะและปรับปรุงอาคารเดิมซึ่งเป็นที่ทำงานของศาสตราจารย์ศิลป์ พีระศรี ภายในบริเวณมหาวิทยาลัยศิลปากร โดยได้รับความร่วมมือจากสมาคมศิษย์เก่ามหาวิทยาลัยศิลปากรในการจัดสร้างพิพิธภัณฑ เพื่อเป็นอนุสรณ์แด่ศาสตราจารย์ศิลป์ พีระศรี ซึ่งได้รับการยกย่องเป็นบิดาแห่งศิลปะสมัยใหม่ในประเทศไทย พิพิธภัณฑเปิดตัวอย่างเป็นทางการ เมื่อวันที่ 15 กันยายน 2527
ลักษณะทางกายภาพ	เป็นห้องทำงานของศาสตราจารย์ศิลป์ พีระศรีมาแต่เดิม
นิทรรศการ	ผลงานศิลปะของศาสตราจารย์ศิลป์ พีระศรี และบรรดาศิษยานุศิษย์คือศิลปินอาวุโส และรุ่นบุกเบิกที่มีชื่อเสียง เช่น เขียน ยิ้มศิริ, เพ็ญ หริพิทักษ์, ทวี นันทขว้าง, ชะลูด นิ่มเสมอ, ดำรง วงศ์อุปราช, สวัสดิ์ ตันติสุข, จำรัส เกียรติก้อง, ประยูร อุลละชาฎะ ฯลฯ
การบริหารจัดการ	สำนักพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ กรมศิลปากร กระทรวงวัฒนธรรม

พิพิธภัณฑ์ท้องถิ่นกรุงเทพมหานคร เขตบางเขน

ประเภท	ท้องถิ่น
ที่ตั้ง	อาคาร 8 มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร ถนนแจ้งวัฒนะ แขวงอนุสาวรีย์ เขตบางเขน กรุงเทพฯ 10220
เวลาทำการ	เปิดวันพุธ-อาทิตย์ เวลา 8:30-16:30 น.
อัตราค่าเข้าชม	ไม่เก็บค่าเข้าชม
ประวัติการก่อตั้ง	กรุงเทพมหานคร โดยสำนักวัฒนธรรมกีฬาและการท่องเที่ยว ได้ดำเนินการจัดตั้งพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่นในทุกเขตพื้นที่ของกรุงเทพมหานคร เพื่อเป็นแหล่งรวบรวมและเรียนรู้มรดกทางวัฒนธรรมและภูมิปัญญาของผู้คนในแต่ละท้องถิ่น เผยแพร่แก่ประชาชน และนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติตามนโยบายการพัฒนาให้กรุงเทพมหานคร เป็นมหานครแห่งวัฒนธรรม การดำเนินการจัดสร้างพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่นกรุงเทพ เริ่มขึ้นตั้งแต่ปี 2547
ลักษณะทางกายภาพ	อยู่ภายในมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร
นิทรรศการ	เป็นแหล่งรวบรวมข้อมูล ประวัติศาสตร์ความเป็นมา ประเพณี ศิลปวัฒนธรรม วิถีชีวิตภูมิปัญญาของคนในเขตบางเขน รวมสถานที่สำคัญๆ ได้แก่ อนุสาวรีย์พิทักษ์รัฐธรรมนูญ เสถียรธรรมสถาน วัดพระศรีมหาธาตุวรมหาวิหาร เป็นต้น
การบริหารจัดการ	สำนักวัฒนธรรมและการท่องเที่ยว กรุงเทพมหานคร

พิพิธภัณฑ์บ้านไทย จิม ทอมป์สัน

ประเภท	ทั่วไป
ที่ตั้ง	6 ซอยเกษมสันต์ 2 ถนนพระราม 1 แขวงวังใหม่ เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330
เวลาทำการ	ทุกวัน เวลา 9:00-17:00 น. ปิดวันอาทิตย์ กำหนดเวลามัคคุเทศก์นำชม รอบสุดท้าย 17:00 น.
อัตราค่าเข้าชม	ผู้ใหญ่ 100 บาท นักเรียนนักศึกษา 50 บาท เด็กอายุต่ำกว่า 10 ปีและผู้สูงอายุไม่เสียค่าเข้าชม
ประวัติการก่อตั้ง	ก่อตั้งโดยนายทอมป์สัน หรือ เจมส์ แฮร์สัน วิลสัน ทอมป์สัน นายทหารอเมริกันผู้บุกเบิกกิจการผ้าไหมไทย ก่อตั้งบริษัทอุตสาหกรรมผ้าไหม จิม ทอมป์สัน ซึ่งมีชื่อเสียงโด่งดังไปทั่วโลก

ลักษณะทางกายภาพ	เป็นอาคารเรือนไทยหมู่ภาคกลาง ซึ่งนายจิม ทอมป์สันซื้อจากจังหวัดพระนครศรีอยุธยา มาปลูกใหม่ริมคลองแสนแสบ สร้าง เสร็จสมบูรณ์เมื่อ พ.ศ. 2502 และเปิดให้เข้าชม
นิทรรศการ	จัดแสดงเรือนไทยประกอบด้วยห้องอ่านหนังสือ ห้องนอน ห้องอาหาร ห้องนั่งเล่น ตกแต่งด้วยโบราณวัตถุ ศิลปวัตถุที่ทรงคุณค่า หอศิลป์ ห้องสมุด มีพิพิธภัณฑ์ผ้าไหม และร้านจำหน่ายผ้าไหมอีกด้วย
การบริหารจัดการ	เอกชน (มูลนิธิ เจมส์ เอช ดับเบิลยู ทอมป์สัน)

พิพิธภัณฑ์วังสวนผักกาด

ประเภทที่ตั้ง	ศิลปะ โบราณคดี 325-354 ถนนศรีอยุธยา แขวงพญาไท เขตราชเทวี กรุงเทพฯ 10400
เวลาทำการ	เปิดทุกวัน เวลา 9:00-16:30 น.
อัตราค่าเข้าชม	50 บาท
ประวัติการก่อตั้ง	การสะสมโบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ และสิ่งของต่างๆ เป็นสมบัติส่วนพระองค์ของพลตรี พระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าจุลมงกุฎพงษ์บริพัตร กรมหมื่นนครสวรรค์ศักดิพินิต และพระชายาคือ หม่อมราชวงศ์พันธุ์ทิพย์ บริพัตร ซึ่งมีความรักและความสนใจในโบราณวัตถุและศิลปวัตถุของไทย บางส่วนเป็นสมบัติเดิมของตระกูล และบางส่วนได้มาจากสะสมในสมัยของท่าน เมื่อมีเป็นจำนวนมาก จึงทรงริเริ่มจัดแสดงเปิดให้ประชาชนทั่วไปได้ชื่นชม ตั้งแต่ พ.ศ. 2495 ปัจจุบันอยู่ในความดูแลของมูลนิธิจุลมงกุฎพันธุ์ทิพย์ซึ่งจัดตั้งเมื่อวันที่ 13 สิงหาคม พ.ศ. 2511
ลักษณะทางกายภาพ	พิพิธภัณฑ์วังสวนผักกาดตั้งอยู่บนพื้นที่ 6 ไร่ เดิมเป็นวังที่ประทับในพลตรี พระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าจุลมงกุฎพงษ์บริพัตร และหม่อมราชวงศ์พันธุ์ทิพย์บริพัตร ประกอบด้วยอาคารเรือนใหญ่ หอเขียนซึ่งภายในมีภาพเขียนลายรดน้ำที่งดงาม และอาคารจัดแสดงแบบสมัยใหม่คือ ศิลปาคารจุลมงกุฎพันธุ์ทิพย์ ที่สร้างขึ้นใหม่สำหรับจัดแสดงโบราณวัตถุสมัยบ้านเชียง และห้องจัดแสดงศิลปะมารศรี สำหรับการแสดงผลงานศิลปะร่วมสมัย
นิทรรศการ	โบราณวัตถุสมัยก่อนประวัติศาสตร์ โดยเฉพาะในสมัยวัฒนธรรมบ้านเชียง ศิลปวัตถุ เครื่องมือ เครื่องใช้สำหรับเรือนไทย หั วโขน แร่และหิน เปลือกหอยและซากฟอสซิล
การบริหารจัดการ	เอกชน (มูลนิธิจุลมงกุฎ-พันธุ์ทิพย์)

หอศิลป์รัชกาลที่ 9

ประเภท	ศิลปะ
ที่ตั้ง	สำนักงานมูลนิธิหอศิลป์ รัชกาลที่ 9 624 อาคารเยาวราชเพลส ชั้น 2 ห้อง 203-4 ถนนเยาวราช สัมพันธวงศ์ กรุงเทพฯ 10100
เวลาทำการ	เปิดวันอังคาร-พฤษภาคม เวลา 10:00-19:00 น. ปิดศุกร์-เสาร์ อาทิตย์และจันทร์
อัตราค่าเข้าชม	ไม่เก็บค่าเข้าชม
ประวัติการก่อตั้ง	จัดตั้งขึ้นโดยมูลนิธิหอศิลป์รัชการที่ 9 เมื่อ พ.ศ. 2540 เพื่อเฉลิมฉลอง เนื่องในโอกาสพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงครองราชย์เป็นปีที่ 50
นิทรรศการ	นำเสนอผลงานศิลปะสมัยใหม่และศิลปะร่วมสมัย โดยศิลปินไทยในรัช สมัยพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ภูมิพลอดุลยเดช โดยเน้นกิจกรรมที่ แสดงให้เห็นถึงความเคลื่อนไหวในวงการศิลปะร่วมสมัยทั้งในประเทศ และนานาชาติ เช่น การจัดนิทรรศการหมุนเวียน การบรรยาย การ สัมมนาเชิง ปฏิบัติการ ฯลฯ ตลอดทั้งปี โดยร่วมกับสถานจัดแสดงงาน และหอศิลป์ทั่วประเทศ
บริหารจัดการ	เอกชน (มูลนิธิหอศิลป์ รัชกาลที่ 9)

หอศิลป์สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ

ประเภท	ศิลปะ
ที่ตั้ง	101 ถนนราชดำเนินกลาง แขวงบวรนิเวศ เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร 10200
เวลาทำการ	เปิดทุกวัน 11:00-19:00 น. ปิดวันพุธ
อัตราค่าเข้าชม	บุคคลทั่วไป 20 บาท นักเรียน นิสิต นักศึกษาในเครื่องแบบหรือแสดงบัตรประจำตัวนักเรียน เด็กอายุไม่เกิน 12 ปี, ผู้สูงอายุ, พระภิกษุ สามเณรและนักบวชในศาสนา อื่น ไม่เสียค่าเข้าชม
ประวัติการก่อตั้ง	หอศิลป์สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ กำเนิดจากพระราชดำริ และพระมหากรุณาธิคุณในสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ที่ทรงกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานทรัพย์ ร่วมกับเงินที่รับทูลเกล้าฯ ถวายในโอกาสเสด็จราชดำเนินมาพระราชทานรางวัล จิตกรรมบัวหลวง

นิทรรศการ	ต้นแบบภาพปัก เพื่อ มูลนิธิส่งเสริมศิลปาชีพ ที่ธนาคารกรุงเทพ สำนักงานใหญ่ เมื่อวันศุกร์ที่ 15 มิถุนายน พ.ศ. 2545 เป็นทุนประเดิมในการสร้างหอศิลป์ จากนั้นธนาคารกรุงเทพ จึงได้ปรับปรุงอาคารสำนักงานสะพานผ่านฟ้า เพื่อให้เป็นหอศิลป์ โปรดเกล้าฯ พระราชทานนามว่า “หอศิลป์สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ” และเสด็จพระราชดำเนินทรงเปิดอาคาร เมื่อวันที่เสาร์ที่ 9 สิงหาคม พ.ศ. 2546 จัดแสดงผลงานจิตรกรรมดีเด่นของศิลปินรุ่นใหม่ และศิลปินที่ได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติบัตรจกนิทรรศการหมุนเวียน และกิจกรรมต่างๆ เพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจด้านศิลปะแก่ผู้สนใจ
การบริหารจัดการ	เอกชน(มูลนิธิ หอศิลป์ หอศิลป์สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ
พระราชวังพญาไท	
ประเภท	อนุสรณ์สถาน
ที่ตั้ง	โรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า ถนนราชเทวี เขตราชเทวี กรุงเทพฯ 10400
เวลาทำการ	เปิดวันจันทร์-ศุกร์ เวลา 8:30-16:30 น.
	ปิดวันเสาร์-อาทิตย์และวันนักขัตฤกษ์
อัตราค่าเข้าชม	ไม่เก็บค่าเข้าชม
ประวัติการก่อตั้ง	พื้นที่บริเวณพระราชวังพญาไทแต่เดิมนั้นเป็นทุ่งนา รัชกาลที่ 5 โปรดเกล้าฯ ให้ซื้อที่ดินจากชาวนาชาวสวนบริเวณนั้น เพื่อใช้ทดลองปลูกธัญพืช และเป็นที่ประทับพักผ่อน พระราชอิริยาบถ โปรดเกล้าฯ ให้ย้ายพระราชพิธีจรดพระนังคัลแรกนาขวัญที่เคยประกอบพิธี ณ ทุ่งพระเมรุ (ท้องสนามหลวง) มาจัดที่ทุ่งพญาไทแทน พ.ศ. 2452 โปรดให้สร้างพระตำหนักพญาไทเป็นที่ประทับสำหรับพระอิริยาบถพระราชทานนามว่า “วังพญาไท” ในสมัยรัชกาลที่ 6 โปรดให้สร้างพระตำหนักน้อยขึ้นที่ริมคลองพญาไท เป็นเรือนไม้สักสองชั้น พระราชทานนามว่า “พระตำหนักเมขลารูจี” และทรงวางแผนสร้างพระราชมณเฑียรพระราชทานนามว่า “วังพญาไท” ในสมัยรัชกาลที่ 7 มีการดัดแปลงเป็นโรงแรมชั้นหนึ่งชื่อไฮเต็ลพญาไท ต่อมา ใช้เป็นที่ทำสถานีวิทยุกระจายเสียงกรุงเทพฯ พ.ศ. 2475 และเป็นโรงพยาบาลทหารบก ชื่อว่าโรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้าฯ มาจนถึงปัจจุบัน

ลักษณะทางกายภาพ “พระราชวังพญาไท” พระราชมณเฑียรสถานสำหรับเป็นที่ประทับถาวร
ในรัชกาลที่ 6 ประกอบด้วย หมู่พระที่นั่ง 5 องค์ ได้แก่ พระที่นั่งไวกุณฐ
เทพยสถาน พระที่นั่งพิมานจักรี พระที่นั่งศรีสุทธนิวาส พระที่นั่งเทวราช
สภารมย์ และพระที่นั่งอุดมวนารมย์

การบริหารจัดการ เอกชน (ชมรมคนรักวัง)

จากการศึกษาผู้วิจัยพบว่าพิพิธภัณฑ์สถานต่างๆมีการแสดงผลงาน การให้ความรู้ทาง
ประวัติศาสตร์ที่คล้ายกันโดยการนำเสนอข้อมูลในรูปแบบพิพิธภัณฑ์รักษาของสะสมเก่า ซึ่งผู้วิจัย
พบว่าการบริหารจัดการพิพิธภัณฑ์บ้านจิม ทอมป์สัน อยู่ภายใต้การดูแลของมูลนิธิเอกชน นำเสนอ
งานศิลปะสมัยใหม่ มีแหล่งความรู้ที่แตกต่างจากพิพิธภัณฑ์อื่นๆ โดยมีการให้ความรู้ที่หลากหลาย
รูปแบบ ไม่ว่าจะเป็นบ้านไทย ห้องนิทรรศการ ห้องสมุด ซึ่งสามารถค้นคว้าหาความรู้ได้อย่าง
หลากหลาย

1.2 พิพิธภัณฑ์บ้านจิมทอมป์สัน

การศึกษาค้นคว้าข้อมูลของพิพิธภัณฑ์บ้านจิม ทอมป์สัน ผู้วิจัยสืบค้นข้อมูลจาก
(พิพิธภัณฑ์บ้านจิม ทอมป์สัน. 2557: ออนไลน์)

จิม ทอมป์สันหรือเจมส์ แฮร์สัน วิลสัน ทอมป์สันเกิดที่เมืองกรีนวิลล์ รัฐเดลาแวร์ เมื่อ ค .ศ.
๑๙๐๖ (พ.ศ. ๒๔๔๙) เข้าเรียนที่โรงเรียนรัฐที่เมืองวิลมิงตัน ไปอยู่โรงเรียนประจำที่เซนต์ปอลส์
และเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยพรินซ์ตัน ซึ่งเป็นมหาวิทยาลัยประจำตระกูล ระหว่างปี ค .ศ. ๑๙๒๔
– ๑๙๒๘ (พ.ศ. ๒๔๖๗ – ๒๔๗๑)จิม ทอมป์สันมีใจรักในเรื่องศิลปะอย่างมาก แต่เขาก็เลือกอาชีพ
สถาปนิก โดยเข้าศึกษา สาขาวิชาสถาปัตยกรรมศาสตร์ที่มหาวิทยาลัยเพนซิลเวเนีย เขาทำงาน
เป็นสถาปนิก อยู่ที่นครนิวยอร์กจนถึง ค .ศ. ๑๙๔๐ (พ.ศ. ๒๔๘๓)เมื่อสงครามในยุโรปทวีความ
รุนแรงขึ้นในช่วงต้นทศวรรษ ๑๙๔๐ (พ.ศ. ๒๔๘๓ – ๗๒) จิม ทอมป์สัน สมัครเข้าเป็นทหารใน
กองทัพอากาศ ซึ่งนับเป็นจุดผันแปรครั้งสำคัญในชีวิตของเขา ระหว่างสงครามโลกครั้งที่ ๒ จิม
ทอมป์สันได้รับมอบหมายให้ประจำการที่สำนักงานงานด้านยุทธศาสตร์ (Office of Strategic
Services หรือ OSS) งานที่นี้เปิดโอกาสให้เขาท่องเที่ยวในต่างแดนและเปิดหูเปิดตาเขาสู่โลกกว้าง
หน่วยงานไอเอสเอสที่จิม ทอมป์สันสังกัดอยู่มอบหมายภารกิจให้เขาไปทำงานร่วมกับกองกำลัง

ของฝรั่งเศสใน แอฟริกาเหนือ นอกจากนั้น เขายังได้รับมอบหมายให้ไปปฏิบัติงานในอิตาลี ฝรั่งเศสและเอเชียจิมี ทอมป์สันเข้ารับการศึกษาอย่างทหนักในวิชาการเอาชีวิตรอดในป่า เพื่อเตรียมการสำหรับภารกิจที่เขาจะต้อง ปฏิบัติต่อไป เขาผ่านการอบรมนั้นด้วยผลสำเร็จดีตั้งแต่แล้ว สงครามก็ยุติลงอยู่ ว่างไม่ได้คาดคิดขณะที่จิมี ทอมป์สันกับเจ้าหน้าที่โอเอสเอสคนอื่นๆกำลัง เดินทางมากรุงเทพฯอยู่แล้ว ไม่กี่สัปดาห์หลังจากนั้น เขาได้รับแต่งตั้งให้เป็นหัวหน้าหน่วย ประจำการในท้องถิ่นของโอเอสเอส ในช่วงปลายปี ค .ศ. ๑๙๔๖ (พ.ศ. ๒๔๘๙) เขาได้รับคำสั่งให้ เดินทางกลับสหรัฐฯเพื่อปลดประจำการจากกองทัพ

จิมี ทอมป์สันเชื่อมั่นว่าเมื่อเกิดสันติภาพขึ้นแล้วและการเดินทางด้วยเครื่องบินขยายตัว แพร่หลายขึ้น จะต้องมีคนเดินทางมาท่องเที่ยวในตะวันออกไกลเพิ่มมากขึ้นแน่นอน และยามที่ นักท่องเที่ยวเดินทางมาถึงเมืองหลวง พวกเขาจะต้องการที่พักที่ดีๆ ที่สะดวกสบาย ขณะนั้นยัง แทบจะไม่มีโรงแรมใดในกรุงเทพฯที่จัดอยู่ในระดับมาตรฐานสากลเลย มีเพียงแห่งเดียวที่ตั้งอยู่ใน ทำเลดีเยี่ยมคือ โรงแรมโอเรียนเต็ลเดิม ซึ่งดัดแปลงจากวังเก่าทำเลที่ตั้งอยู่ริมแม่น้ำเจ้าพระยาที่ ไหลผ่านนครหลวงแห่งนี้ที่เป็นแหล่งพบปะของนักเดินทางท่องเที่ยวและเป็นจุดพบปะสังสรรค์ ของชุมชนชาวต่างชาติในกรุงเทพฯ ชาร์ลี แชลิน โนเอล เคาเวิร์ดและชอมเมอร์เซต มอห์มอยู่ใน รายชื่อของบรรดาคนเด่นคนดังจำนวนมากมาที่เคยมาพำนักอยู่ที่นี่ จิมทอมป์สันนึกตื่นตื้นตันกับ โอกาสอันสวยงามที่รอคอยอยู่เบื้องหน้า เขาเริ่มเข้าไปมีส่วนร่วมในการปรับปรุง โรงแรมโอเรียนเต็ล อย่างเต็มตัว ณ จุดนี้ จิมทอมป์สันเกิดความรู้สึกผูกพันกับประเทศไทยและคนไทยเสียแล้ว เขาเริ่ม คิดจะลงหลักปักฐานที่นี่และดำเนินธุรกิจในประเทศไทย เขาวาดฝันสวยงามถึงอนาคตอันรุ่งเรือง ของประเทศไทยและประสงค์จะมีส่วนร่วมอยู่ ในอนาคตอันสวยงามนั้น เขาตัดสินใจว่าเมื่อได้รับ การปลดประจำการแล้ว เขาจะกลับมาอยู่เมืองไทยเป็นการถาวร

เรือนไทยจิมี ทอมป์สันเป็นบ้านของ เจมส์เอช . ดับเบิลยู . ทอมป์สัน นักธุรกิจ ผู้ประกอบการชาวอเมริกันที่สร้างเนื้อสร้างตัวขึ้นจนร่ำรวย ผู้ก่อตั้ง งบบริษัทอุตสาหกรรมผ้าไหมไทย จิม ทอมป์สันซึ่งมีชื่อเสียงโด่งดังไปทั่วโลก ความสำเร็จของจิมี ทอมป์สันในระยะเวลา ๒๕ ปีที่เขา มาพำนักอยู่ในราชอาณาจักรไทยส่งผลให้เขา มีกิตติศัพท์ขจรขจายในฐานะ "ชาวอเมริกัน ผู้กลายเป็นตำนานในประเทศไทย"ในฐานะที่เขาสร้างคุณูปการในด้านการพัฒนาอุตสาหกรรมไหม ไทย จิม ทอมป์สันได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ประถมาภรณ์ช้างเผือกซึ่งเป็น

เครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่พระราชทานแด่ชาวต่างชาติที่สร้างคุณประโยชน์ให้แก่ประเทศไทย
เรื่องราวความสำเร็จของจิม ทอมป์สันในประเทศไทยกลายเป็นตำนานที่เล่าขานกันมากที่สุดเรื่อง
หนึ่งของเอเชียสมัยหลังสงคราม

ใน ค.ศ. ๑๙๖๗ (พ.ศ. ๒๕๑๐) จิม ทอมป์สันเดินทางไปพักผ่อนกับเพื่อนๆที่แคมเมอร์รอน
ไฮแลนด์สในประเทศมาเลเซียเขาออกเดินเท้าเข้าป่าที่ห้อมล้อมอยู่ไปและไม่ได้กลับมาอีกเลย
นับเป็นจุดเริ่มต้นของตำนานเรื่องจิม ทอมป์สันนับแต่เขาหายสาบสูญไปใน ค .ศ. ๑๙๖๗ (พ.ศ.
๒๕๑๐) สภาพของบ้านที่ "ใครๆพากัน กล่าวขวัญถึง " และ "ศูนย์กลางวงสังคมนคน เด่นคนดังใน
เมือง" แทบจะไม่มีอะไรเปลี่ยนแปลงไปเลย จนถึงทุกวันนี้ บ้านทรงไทยที่งดงามมีเสน่ห์หลังนี้ก็
ยังคงเป็นสถานที่หลักแห่งหนึ่งที่นักท่องเที่ยวที่เดินทางมากรุงเทพมหานครชอบแวะมาเยี่ยมชม

เรือนหมื่นนี้ประกอบด้วยเรือนทรงไทยปลูกด้วยไม้สักหกลหลังที่ซื้อต่อมาจากเจ้าของบ้าน
เดิมหลายรายจากที่ต่างๆหลายแห่งในประเทศ ขึ้นส่วนของเรือนขนย้ายมายังสถานที่ตั้งปัจจุบัน
เรือนไทยแห่งนี้สร้างเสร็จสมบูรณ์เมื่อ ค .ศ. ๑๙๕๙ (พ.ศ. ๒๕๐๒) จิม ทอมป์สันตั้งใจให้เห็นถึงความ
ที่ชวนให้ถวิลหากรุงเทพฯในอดีตซึ่งดำเนินชีวิตอย่างเรียบง่ายสบายๆเขาประทับใจกับชีวิตตาม
แม่น้ำลำคลองที่มีมนตร์เสน่ห์เรือนไม้บางหลังเป็น เรือนทรงไทยที่รื้อฟื้นด้วยร่วมเงาต้นไม้สองฟาก
ฝั่งคลองแผ่กิ่งก้านโน้มลงเหนือลำคลองพ่อค้าแม่ขายพายเรือขึ้นล่องเร่ขายของกินของใช้อยู่ทุก
เมื่อเชิอวัน

จิม ทอมป์สันจับตามองที่ดินริมคลองมหานาคผืนนี้เพียงข้ามฟากจากหมู่บ้านช่างทอผ้า
บ้านครัวที่เขาแวะไปดูทุกเช้าที่ดินผืนนี้เคยอยู่ในอาณาบริเวณกว้างใหญ่ของพระตำหนักฤดูร้อน

แม้ว่าที่ดินผืนนี้จะตั้งอยู่ใจกลางกรุง (ห่างจากสนามกีฬาแห่งชาติเพียงช่วงตึกเดียว) แต่
ที่นี่ก็ยังคงมีกลิ่นอายของบรรยากาศชนบทในอดีตอยู่ไม่น้อยเมื่อแม่ไก่และสายน้ำบดบังและกลบ
เสียงอึกทึกของเมืองใหญ่บรรยากาศที่นี่ดูจะเอื่อยเอื่อยลงจนรู้สึกได้ทำเลนี้ มีมนตร์เสน่ห์อยู่ใน
ตัวเอง

กฎหมายไทยกำหนดให้ชาวต่างชาติสามารถซื้อที่ดินสำหรับการพักอาศัยได้ไม่เกินหนึ่ง
ไร่หากว่ามีข้อตกลงแลกเปลี่ยนสิทธิระหว่างสองฝ่ายที่ระบุว่าชาวไทยสามารถครอบครอง
กรรมสิทธิ์ที่ดินในประเทศหรือรัฐที่เป็นบ้านเกิดของผู้ซื้อด้วย นับเป็นโชคดีสำหรับทอมป์สันที่รัฐ
เดลาแวร์เข้าข่ายตามเกณฑ์ในข้อกำหนดนี้มูลนิธิเจมส์เอส. ดับเบิลยู. ทอมป์สัน ในพระราชูปถัมภ์
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ค.ศ. ๑๙๗๖ (พ.ศ. ๒๕๑๙) ผู้จัดการกองมรดก

ของจิม ทอมป์สันซึ่งแต่งตั้งโดยอำนาจศาลได้รับอนุมัติจากทางการไทยให้ก่อตั้งมูลนิธิภายใต้ชื่อ จิม ทอมป์สันศาลมีคำสั่งให้โอนทรัพย์สินต่างๆให้เป็นทรัพย์สินของ มูลนิธิบ้านและศิลปวัตถุต่างๆ จึงได้รับการขึ้นทะเบียนเป็นพิพัตถ์เพื่อให้เป็นไปตามข้อบังคับแห่งกฎหมายและเจตนารมณ์ของ จิม ทอมป์สัน มูลนิธิกำหนดวัตถุประสงค์หลักๆไว้เพื่อการธำรงรักษาและอนุรักษ์มรดกทาง ศิลปวัฒนธรรมของประเทศไทยให้คงอยู่ตราบนานเท่านาน

จิม ทอมป์สันสังเกตเห็นว่าบ้านไทยโบราณที่สวยงามหลายหลังยังคงอยู่ในสภาพดีเยี่ยม แม้จะเก่าแก่นับร้อยปีหรือเก่ากว่านั้นอีก เขาจึงตัดสินใจซื้อเรือนเก่าหลายหลังและนำมาประกอบ เป็นเรือนหมู่หลัก ใหญ่เรือนไทยจิม ทอมป์สันแต่ดั้งเดิมรวมทั้งเรือนนอกบ้านที่สร้างขึ้นใหม่ จากเรือนเก่าที่ได้มาจากที่ต่างๆ กันหกหลัง บางหลังก็ใช้ขึ้นส่วนทุกชั้น และ บางหลังก็เลือกมาใช้ เฉพาะบางชั้น เรือนเก่าเหล่านี้ซื้อมาจากที่ต่างๆ ทั่ว ประเทศและขนย้ายมายังที่นี้ ปัจจุบัน ห้องนั่งเล่น: ส่วนที่เก่าแก่ที่สุดของเรือนใหญ่เป็นเรือนสมัยต้นคริสต์ศตวรรษที่ ๑๙ ซึ่งได้มาจาก หมู่บ้านช่างทอผ้าไหมบ้านครัว ที่ตั้งอยู่ริมฝั่งคลองปากตรังข้าม ส่วนนี้นำมาใช้ทำเป็นห้องนั่งเล่น ครัว : ส่วนที่เก่าแก่รองลงมาคือครัวซึ่งได้มาจากหมู่บ้านช่างทอผ้าอีกเหมือนกันส่วนนี้ มีอายุเก่าแก่ ตั้งแต่ช่วงกลางคริสต์ศตวรรษที่ ๑๙ แต่เดิมอยู่ในพระตำหนักเก่า และขนย้ายมาอยู่ที่บ้านครัวเมื่อ ห้าสิบปีก่อนหน้า

สำหรับบ้านส่วนอื่นๆ จิม ทอมป์สันได้ตระเวนเสาะหาไปจนถึงจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ในที่สุดเขาก็ได้เจอสิ่งที่ต้องการที่หมู่บ้านผักไห่ ทางตะวันตกเฉียงเหนือของเมืองหลวงเก่าแห่งนี้ เรือนหลายหลังถูกรื้อถอนเป็นชิ้นๆ และลำเลียงมาทางเรือล่องมาตามแม่น้ำลำคลองตรงมายัง สถานที่ก่อสร้างในกรุงเทพฯ

ฤกษ์งามยามดี คนไทยมักจะต้องไปหาพ ระเพื่อหาวันเวลาที่เป็นสุฤกษ์ เพื่อความเป็น สิริมงคล พระจะดูฤกษ์ดูยามตามโหราศาสตร์โดยใช้วันเดือนปีเกิดของเจ้าของบ้านโยงเข้ากับ ลัคนาราศีวันที่ ๑๕ กันยายน ค.ศ. ๑๙๕๘ (พ.ศ. ๒๕๐๑) เวลา ๐๙.๐๐ น.เป็นวันและเวลาที่เป็น มงคลฤกษ์ในการก่อสร้างบ้านของ จิม ทอมป์สันตามโหราศาสตร์ ศาลพระภูมิการก่อสร้างเสร็จสิ้นสมบูรณ์อย่างเป็นทางการ

ศาลพระภูมิเป็นบ้านหลังจิ๋วที่จำลองจากบ้านทรงไทยหรือโบสถ์ ตามความเชื่อของคน ไทยโบราณศาลพระภูมิสร้างขึ้นเพื่อเป็นที่อาศัยของวิญญาณ เจ้าที่ที่สถิตอยู่ในบริเวณบ้านพระ

ภูมิเจ้าที่มีอำนาจศักดิ์สิทธิ์และบทบาท สำคัญที่จะอำนวยโชคหรือบันดาลเคราะห์ให้แก่ผู้อยู่อาศัยในบ้านนั้น หากไปทำอะไรให้พระภูมิเจ้าที่โกรธเคือง ไม่ว่าจะโดยการละเลยไม่เคารพบูชา หรือหยาบหยามลบหลู่ก็ตาม เคราะห์ร้ายก็จะตกแก่เจ้าของและผู้อยู่อาศัยในบ้าน จะต้องมีการ ไร่ให้บูชาพระภูมิเจ้าที่เป็นประจำทุกวันด้วยรูปเทียนดอกไม้และเครื่องเซ่นไหว้ สถานที่ประดิษฐานศาลพระภูมิเป็นเรื่องสำคัญยิ่ง หากตั้งไว้ในที่ไม่เหมาะสมก็จะพาให้เป็นอัปมงคลทำให้เกิดเคราะห์หามยามร้ายแก่ผู้อยู่อาศัย จึงต้องระวังไม่ตั้งศาลพระภูมิไว้ในบริเวณที่เงาของเรือนหลังใหญ่ ทอดลงบังศาล ดังนั้นศาลพระภูมิจึงมักตั้งอยู่ทางด้านทิศเหนือ ตะวันออกหรือตะวันออกเฉียงเหนือในบริเวณบ้าน

ชอมเมอร์เซต มอห์ม

ใน ค.ศ. ๑๙๕๙ (พ.ศ. ๒๕๐๒) เมื่อชอมเมอร์เซต มอห์มเดินทางเป็นครั้งสุดท้ายมาใน ตะวันออกไกล เขาแวะเยือนสถานที่หลายแห่งที่เขาเคยนำมาถ่ายทอดเป็นฉากสำหรับเรื่องราว และนวนิยายที่เขาเขียนไว้ในช่วงทศวรรษ ๑๙๒๐ และ ๑๙๓๐ เขามาเป็นแขกในงานเลี้ยงอาหารค่ำที่เรือนไทยของจิม ทอมป์สันอันมีกิตติศัพท์ขจรขจาย ซึ่งขณะนั้นเพิ่งจะสร้างเสร็จเพียงไม่ถึงหนึ่งปีนอกจากมีใจรักและนิยมชมชอบโดยส่วนตัวแล้ว "จิม ทอมป์สันยังเห็นว่าของสะสมของเขาเป็นยิ่งกว่าใจรักโดยส่วนตัว เขาเริ่มมองเห็นว่าศิลปวัตถุเหล่านั้นเป็นวิธีหนึ่งที่จะเก็บรักษาสมบัติล้ำค่าของชาติที่เหลืออยู่ไม่มากนักไว้ไม่ให้สูญหายทำลายไปจนหมดสิ้น"

คอลเลกชันงานศิลปวัตถุของจิม ทอมป์สันเน้นอยู่ที่งานศิลปกรรมของเอเชียเป็นหลัก และสามารถจัดอย่างกว้างๆได้เป็น ๔ หมวดหมู่ดังนี้

๑. ประติมากรรมและประติมากรรม

๒. จิตรกรรม

๓. เครื่องกระเบื้องเคลือบ

๔. ของสะสมอื่นๆ

ในช่วงที่จิม ทอมป์สันเริ่มตั้งหน้าตั้งตาสะสมศิลปวัตถุอย่างจริงจังนั้น ศิลปวัตถุของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ยังแทบไม่มีใครในโลกตระหนักถึงกันเลย นอกจากในแวดวงแคบๆ ของผู้เชี่ยวชาญทางและพิพิธภัณฑสถานในประเทศไทยเอง สมบัติเหล่านี้ตกอยู่ในครอบครองของตระกูลคหบดีชาวจีนผู้มั่งคั่งเพียงไม่กี่ตระกูลและบรรดาเจ้านายในราชวงศ์เท่านั้น งานศิลปกรรมไทยชิ้น

งามๆ มักจะเก็บรวบรวม ไว้ในพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติหรือไม่ก็ในวัดของพระพุทธศาสนา นอกจากนั้น โบราณวัตถุส่วนใหญ่จะมีเก็บไว้เป็นสมบัติของตระกูลที่ตกทอดกันมาหลายชั่วอายุคน ของเหล่านี้ส่วนใหญ่จะเก็บไว้เพราะเป็นสมบัติของตระกูล เป็นมรดกตกทอด เป็นสหายใจความผูกพันทางใจ มากกว่าจะเป็นเพราะความนิยมชมชอบในความงามคนไทยถือว่าพระพุทธรูปเป็นสิ่งสักการบูชา จึงไม่นิยมเช่าพระพุทธรูปเพื่อนำไปเป็นของตกแต่งบ้านเลยสมัยนั้น เมื่อไม่มีตลาดที่ต้องการซื้อหาศิลปวัตถุเลยจึงทำให้ร้านค้าในวังนครเกษม ซึ่งเป็นย่านคนจีนในกรุงเทพฯ กลายเป็นชุมทองสำหรับซื้อหาของเก่าล้ำค่าที่ยังไม่มีใคร ค้นพบและส่วนใหญ่จะไม่มีใครต้องการ

อันที่จริงแล้วในช่วงที่จิม ทอมป์สันแวะไปเดินดูตามร้านค้าแถววังนครเกษม ใครก็ตามที่ตาดีเลือกของเป็นอาจะจะสามารถหาซื้อของสะสมชิ้นงามๆ ได้ในราคาถูกแสนถูกเมื่อพระตำหนักเก่าๆ ถูกรื้อถอนไปเพื่อสร้างอาคารสมัยใหม่ตามแบบสถาปัตยกรรมตะวันตกข้าวของ เครื่องใช้ในวังก็ถูกลำเลียงออกจำหน่ายตามร้านค้า นอกจากนั้นชาวไร่ ชาวนาในเมืองหลวงเก่าทั้งที่อยู่ชานและสุขุขทัยก็ขุดพบของเก่าจากสมัยโบราณมากมายขึ้นของสะสมในครอบครองของจิม ทอมป์สันมักจะได้จากการที่เขาชอบไปเดินท่อมๆ อยู่ในยามบ่ายวันอาทิตย์ตามตรอกซอกซอย แถววังนครเกษมและระหว่างที่เขาเดินทางไปอยู่เจ้าของบ้านฝรั่งระดับแนวหน้าของกรุงเทพฯ ไม่มีใครรู้ได้เลยว่า มีฝรั่งกี่คนแล้วที่เริ่มรักเมืองไทยจากการที่ได้มาใช้เวลาอยู่กับจิม ทอมป์สันเพียงคำวันเดียวจิม ทอมป์สันมีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักแพร่หลายในฐานะผู้ก่อตั้งบริษัทอุตสาหกรรมผ้าไหมไทย จิม ทอมป์สันที่โด่งดังไปทั่วโลกขึ้นในทศวรรษ ๑๙๖๐ กระนั้น กิตติศัพท์ ของเขาในฐานะ "เจ้าภาพฝรั่งระดับแนวหน้าของกรุงเทพฯ " ก็แพร่สะพัดไปไกล เขาเป็นคนชอบสังคมและชอบพบปะผู้คน เขาจึงชอบใช้เวลายามค่ำคืนแวดล้อมอยู่ในหมู่เพื่อนเก่าและคนรู้จักใหม่ๆ จิม ทอมป์สันชอบพบปะผู้คนในทุกระดับจากทั่วสารทิศ เขาเชิญแขกมาที่บ้านที่เรียกกันง่ายๆ ว่า "เรือนไทยจิม ทอมป์สัน"

เรือนไทยจิม ทอมป์สันเป็นสถานที่โดดเด่นของกรุงเทพฯ ตามที่รำลึกกัน บ้านทรงไทยที่งดงามเต็มไปด้วยเสน่ห์จับใจแห่งนี้เป็นบ้านของเจมส์เอช . ดับเบิลยู . ทอมป์สัน และเคยเป็นที่กล่าวขวัญกันไปทั่วและเป็น "วงสังคมของคนเด่นคนดัง " ของกรุงเทพฯ ไม่เว้นทุกค่ำคืน จะต้องมีใครสักคนมาเป็นแขกร่วมรับประทานอาหารกับเขาที่นี่ งานเลี้ยงอาหารค่ำที่นี้เป็นงานสังคมที่ทึ่ง งามเกียรติและเป็นที่ยินยอม การได้มีชื่ออยู่ในรายชื่อแขกรับเชิญของจิม ทอมป์สันนั้นนับเป็นเกียรติอย่างสูง จิมเป็นคนชอบรับแขกอยู่แล้ว เกือบทุกคนที่มีคนแนะนำมา ให้เขารู้จักจะได้รับเชิญมางานเลี้ยง

คือกเทลหรืออาหารค่า ที่บ้าน แทบไม่มีอะไรเปลี่ยนไปเลย กระทั่งทุกวันนี้ การพบปะสังสรรค์กันที่ลานเจดีย์อันลือชื่อที่มองเห็นคลองหลังบ้านหรืองานปาร์ตี้ในสวนที่ลานบ้านยังคงมีมนตร์ขลังเหมือนแต่ ครั้งเก่าก่อนราวกับว่าภายในสวนในบ้านไทยที่มีมนตร์เสน่ห์แห่งนี้ กาลเวลาหยุดนิ่งไม่ยอมผันแปรไปความบันเทิงที่จัดเตรียมไว้ให้ชมในยามค่ำคืนคือ นาฏศิลป์ไทยผู้แสดงในเครื่องแต่งกายพราวพรางด้วยเพชรพลอย ชฎางามวิจิตรและหัวโขนร่ายรำไปตามจังหวะดนตรีไทยเดิมด้วยท่วงท่างามชดช้อย ติดตาตรึงใจ

สรุปได้ว่าพิพิธภัณฑ์บ้านจิม ทอมป์สันเป็นแหล่งวิทยาการที่ให้ความรู้ในด้านศิลปวัฒนธรรมและศิลปะร่วมสมัยที่มีได้เป็นเพีย ยงสถานที่จัดแสดงนิทรรศการศิลปะและจัดแสดงเนื้อหาต่างๆในพิพิธภัณฑ์เท่านั้นแต่ยังได้มีการจัดกิจกรรมที่เน้นทางด้านวิชาการการแลกเปลี่ยนความรู้กับองค์กรอื่นๆที่มีชื่อเสียงทั่วโลก ก่อตั้งขึ้นเพื่อทำคุณประโยชน์ให้กับสังคม ในรูปแบบของแหล่งการศึกษา นอกระบบ ที่ทำให้คนในสังคมไทยและชาวต่างชาติเรียนรู้ตามอัธยาศัย

1.3 จิมทอมป์สัน Art Center

ข้อมูลทั่วไป The Jim Thompson Art Center

การศึกษาค้นคว้าข้อมูลของพิพิธภัณฑ์บ้านจิม ทอมป์สัน Art Center ผู้วิจัยสืบค้นข้อมูลจาก (พิพิธภัณฑ์บ้านจิม ทอมป์สัน Art Center. 2557: ออนไลน์)

พิพิธภัณฑ์บ้านจิม ทอมป์สัน ตั้งอยู่ใจกลางกรุงเทพ มหานคร โดยมี ศูนย์ศิลปะตั้งอยู่ในบริเวณเดียวกับพิพิธภัณฑ์ เรียกว่าหน่วยงาน Art center บริการให้ความรู้ ศิลปะทุกแขนง ทั้งวัฒนธรรมชุมชนและนานาชาติ เป็นศูนย์การให้ความรู้ทางศิลปะที่มีชื่อเสียง เป็นแหล่งการเรียนรู้ที่มีการโต้ตอบและแลกเปลี่ยนประเด็นความรู้ทางศิลปะ โดยมีการจัดนิทรรศการ กิจกรรม การศึกษา ศิลปะ การสัมมนา การบรรยาย และการประชุมเชิงปฏิบัติการ

จิม ทอมป์สัน Art Center ศูนย์ศิลปะแห่งนี้ดำเนินการภายใต้มูลนิธิ เจมส์.เอช.ดับเบิลยู.ทอมป์สัน โดยวิสัยทัศน์ ของศูนย์ศิลปะ คือการดำเนินการกิจกรรมเพื่อสร้างความรู้และอนุรักษ์ ศิลปะ สร้างความตระหนัก ให้กับประชาชน แก่ทั้งความรู้ทางประวัติศาสตร์และ ศิลปะร่วมสมัย ศูนย์ศิลปะแห่งนี้ดำเนินการจัดนิทรรศการโดยการดำเนินการศึกษาและการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ สื่อสิ่งพิมพ์ เครือข่ายต่างๆ และร่วมมือกับสถาบันทางวัฒนธรรม ทั้งในและต่างประเทศ โดยมีการ

ให้บริการทั้งหอศิลป์และห้องสมุด มีกิจกรรมการดำเนินงานตลอดทั้งปี โดยเฉลี่ยปีละ 2-3 นิทรรศการ มีการให้ความรู้ในรูปแบบโปรแกรมการศึกษาศิลปะ และโปรแกรมการศึกษาพิเศษ ผู้วิจัยทำการศึกษารวบรวมข้อมูลการดำเนินงานตั้งแต่ปี พ .ศ. 2553-2558 ที่จัดขึ้นเพื่อส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ที่สมบูรณ์ โดยมีรายละเอียดการดำเนินงานจัดกิจกรรมดังต่อไปนี้

นิทรรศการ EXHIBITION

ตาราง 1 ตารางกิจกรรมทางการศึกษาศิลปะ

วัน/เดือน/ปี	กิจกรรมทางการศึกษาศิลปะ
20/01/2558	หมอลำ : เสวนาเรื่องหมอลำกับคติชนทางมานุษยวิทยา
03/01/2558	เสวนาวิชาการศิลปะ หัวข้อเรื่อง เราอยู่ตรงไหนและเรากำลังจะไปไหน
29/11/2557	หมอลำ : เสวนาการจัดการธุรกิจและอุตสาหกรรมบันเทิงหมอลำ
18/10/2557	นิทรรศการแคนล่องคะนองลำ
09/05/2557	การบรรยายหัวข้อ “ประวัติศาสตร์ในผ้าผืน”
21/06/2557	Introduction to woodworking (เครื่องมือและการใช้งาน)
21/05/2557	วัตถุสะสมในพิพิธภัณฑ์บ้านไทยจิตรลดา
23/3/2557	นิทรรศการ TRANSMISSION
10/11/2556	เมมโมนิกอส: - ศิลปะ ความทรงจำในสิ่งทอร่วมสมัย : ศิลปินเสวนา
12/10/2556	เมมโมนิกอส: - ศิลปะ ความทรงจำในสิ่งทอร่วมสมัย : ศิลปินเสวนา
14/09/2556	เมมโมนิกอส: - ศิลปะ ความทรงจำในสิ่งทอร่วมสมัย : กิจกรรม รีเมค รีมันส์ กับ Vee
22/08/2556	เมมโมนิกอส: – ศิลปะ ความทรงจำในสิ่งทอร่วมสมัย : ภัณฑารักษ์ และศิลปินเสวนา
13/07/2556	มณฑิยา บุญมา กับกลุ่มไวท์
13/06/2556	“ปรากฏการณ์วิทยาต่อความหมายและการปรากฏอยู่ในผลงานของมณฑิยา บุญมา”
09/05/2556	มณฑิยา บุญมา : การตีความใหม่ผ่านชีวิตและผลงาน

ตาราง 1 (ต่อ)

วัน/เดือน/ปี	กิจกรรมทางการศึกษาศิลปะ
11/4/2556	นิทรรศการมณเฑียร บุญมา : ภาพร่างโครงการที่ค้างคา และผลงานที่หาชมยาก
16/03/2556	Safe Place in the Future (?): ฉายภาพยนตร์ประกอบการบรรยายหัวข้อ กิน-ดู-ดี !?
19/01/2556	Safe Place in the Future (?): การบรรยาย อาร์คิเทคเจอร์แฟนเทเชีย : สถาปนิกขยับ สถาปัตยกรรมเขียบ
12/01/2556	Safe Place in the Future (?): ศิลปินเสวนา My Sunshine Project
15/12/2555	Safe Place in the Future (?): การบรรยาย ความไม่มั่นคงของความมั่นคงในโลกปัจจุบัน
24/11/2555	Safe Place in the Future(?): บรรยายในหัวข้อ Para (do) Topiaโดยไม่เคิล ดี ศิลปินชาวสิงคโปร์
22/11/2555	นิทรรศการปลอดภัยสถาน
20/10/2555	TRACES: Artist Talk by Nguyen Trinh Thi
01/09/2555	TRACES: เสวนาหัวข้อ: เปิดโลกศิลปินอาเซียน: มองศิลปินผ่านการเมืองพม่า เวียดนาม และสิงคโปร์
11/08/2555	TRACES: ระหว่างการเดินทางข้ามพรมแดน บรรยาย โดย นนทวัฒน์ นำเบญจพล พร้อมฉายภาพยนตร์สั้นจากประเทศกัมพูชา
14/07/2555	TRACES: Artist Talk
13/07/2555	นิทรรศการร่องรอย
23/06/2555	อาร์ต ออน ฟาร์ม : เสวนา จากปักธงชัยถึงแฮมเปีย โดย ปรัชญา พิณทอง
02/06/2555	อาร์ต ออน ฟาร์ม : เสวนา รื้อ ยก ย้าย ประกอบ เรือนโคราช
26/05/2555	อาร์ต ออน ฟาร์ม : เสวนา ลานกว้างและห้องแคบ กับสถานที่จัดแสดงงานศิลปะ
19/05/2555	อาร์ต ออน ฟาร์ม: อบรมเชิงปฏิบัติการ พวงมโหตร ก็คือพวงมโหตร(พวงมาลัย)

ตาราง 1 (ต่อ)

วัน/เดือน/ปี	กิจกรรมทางการศึกษาศิลปะ
28/04/2555	อาร์ตออนไลน์ ฟาร์ม เสวนา ศิลปะ (ร่วมสมัย) อีสาน วิวัฒนาการแปรรูปตรงหรือผกผัน?
21/04/2555	อาร์ต ออนไลน์ ฟาร์ม บันทึกจากที่ราบสูง อบรมเชิงปฏิบัติการ ผูก ถัก มัด พรหม
31/03/2555	นิทรรศการ อาร์ต ออนไลน์ ฟาร์ม บันทึกจากที่ราบสูง
01/12/2554	นิทรรศการปลุกผี
11/06/2554	การแสดงสาธิตการขับเสภาประกอบการบรรยายเรื่อง “ขุนช้างขุนแผนออกตัวตอนขุนแผนพานางวันทองหนี”
14/5/2554	นิทรรศการมุมมองใหม่ขุนช้างขุนแผน
30/03/2554	นิทรรศการ TOMORROW WAS YESTERDAY
02/10/2553	นิทรรศการเจาะเวลาหาจิ๋ม ทอมป์สัน แฟนตาซีบาร์ชาร์
28/08/2553	ฟลิคฟ้ามิน ฟลิคดินเกิด : Rice Life
28/08/2553	ฟลิคฟ้ามิน ฟลิคดินเกิด : เวิร์คช็อปหนังสือทำมือ
28/08/2553	ฟลิคฟ้ามิน ฟลิคดินเกิด : การเดินทางทางจิตวิญญาณเพื่อหาความหมายและปรัชญาแห่งชีวิต
10/08/2553	ฟลิคฟ้ามิน ฟลิคดินเกิด : ศิลปะภายใต้พริก.ถูกเงิน
20/07/2553	นิทรรศการฟลิคฟ้ามิน ฟลิคดินเกิด
09/07/2553	The Tropics : อ่านหนังสือ
19/06/2553	The Tropics : ตามหาความจริงแท้ ข้าเลี้ยงแลการทอเกี่ยวกำมะลอ
09/05/2553	The Tropics : Needle work, The different grace of Tropical and Europe
24/04/2553	The Tropics : เวิร์คช็อปทำหน้ากากสำเร็จเด็ก
03/04/2553	The Tropics : ค่าสุนทรีย์ของวัตถุทางสังคม, ค่าทางสังคมของวัตถุสุนทรีย์
24/03/2553	The Tropics : เสวนากับศิลปิน
12/03/2553	The Tropics : ภัณฑารักษ์นำชม
20/02/2553	เสื้อทองซอนดิ้ง : บรรยายเรื่องสรวงจุ้ยสำหรับปี 2010

ตาราง 1 (ต่อ)

วัน/เดือน/ปี	กิจกรรมทางการศึกษาศิลปะ
16/01/2553	Golden Tiger Hidden Monkey : เวิร์คชอปจิตศิลป์
13/12/2552	เสื้อทองซอนลึง : บรรยายเรื่องฮวงจุ้ยสำหรับปี 2010
24/11/2552	นิทรรศการเสื้อทองซอนลึง

ห้องสมุด

William Warren Library

ห้องสมุดวิลเลียมวอร์เรนจัดเป็นห้องสมุดเฉพาะ อยู่ภายใต้การดำเนินงานของมูลนิธิ เจมส์เฮซ ดับเบิลยู ทอมป์สัน พันธกิจหลักของห้องสมุดคือ ให้บริการข้อมูลแก่นักเรียน นักศึกษา บุคคลทั่วไปทั้งชาวไทยและต่างชาติ ห้องสมุดแห่งนี้ตั้งชื่อตามคุณวิลเลียมวอร์เรน เนื่องจากเขา เป็นนักเขียนคนแรกที่เขียนประวัติของคุณจิมทอมป์สัน วิลเลียมวอร์เรนเกิดที่รัฐจอร์เจีย ประเทศ สหรัฐอเมริกา เขาอาศัยอยู่ในกรุงเทพฯมานานกว่า 50 ปี เป็นอาจารย์สอนหนังสือที่จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัยกว่า 30 ปี นอกจากนี้เขายังเป็นนักเขียน ซึ่งเขียนหนังสือเกี่ยวกับชีวิตความเป็นอยู่ วัฒนธรรม สถาปัตยกรรม และภูมิสถาปัตย์ในประเทศไทย

คุณวิลเลียมวอร์เรนถือเป็นบุคคลสำคัญที่ได้ถ่ายทอดให้คนรุ่นหลังได้รู้จักความน่าทึ่ง ของคุณจิมทอมป์สัน ทางมูลนิธิเจมส์เฮซ ดับเบิลยู ทอมป์สัน จึงตั้งชื่อห้องสมุดแห่งนี้ตามชื่อคุณ วิลเลียมวอร์เรนห้องสมุดวิลเลียมวอร์เรนมีบริการหนังสือ นิตยสาร และวีดิทัศน์ที่มีเนื้อหาเกี่ยวเนื่อง เชื่อมโยงกับการใช้ชีวิตของ คุณจิมทอมป์สัน ไม่ว่าจะเป็นความสนใจทางด้านสถาปัตย์ กรรม ศิลปวัฒนธรรม การออกแบบ การเดินทางท่องเที่ยว โบราณวัตถุ งานจิตรกรรม ประติมากรรม และสิ่งที่สำคัญที่สุดคือ ผ้า ซึ่งเป็นหัวใจหลักในการดำเนินธุรกิจผ้าไหมจิมทอมป์สัน

มูลนิธิ ดำเนินงานด้านการบริการความรู้แก่สังคมโดยเปิดบ้านพักคุณจิมทอมป์สัน ให้ เป็นพิพิธภัณฑ์ พร้อมกันนั้นยังมีหอศิลป์บ้านจิมทอมป์สัน อยู่ในบริเวณเดียวกัน ซึ่งจัดแสดงงาน นิทรรศการเกี่ยวกับผ้า ชาติพันธุ์และศิลปะร่วมสมัย ซึ่งจะถูกเปลี่ยนในทุกๆ 3 เดือนโดยเฉลี่ย ดังนั้น ในห้องสมุดจึงมีหนังสือ นิตยสาร งานวิจัยและสิ่งจัดจากงานนิทรรศการศิลปะต่าง ๆ ไว้ให้บริการ รวมไปถึงการจัดให้มีกิจกรรม อบรม สัมมนา เพื่อเป็นการเพิ่มองค์ความรู้ให้แก่ผู้มาใช้บริการ

การให้บริการของห้องสมุด

บริการสารสนเทศ (Information Service)

ส่วนที่ 1 หนังสือที่คุณวิลเลียมอร์เรน เป็นผู้แต่ง

ส่วนที่ 2 ข้อมูลต่างๆ เกี่ยวกับคุณจิมทอมป์สัน ไม่ว่าจะเป็นประวัติส่วนตัว การเข้ามาอยู่ในประเทศไทย ความรักในผ้าไหมและเมืองไทย จนกระทั่ง วันที่คุณจิมได้หายไป

ส่วนที่ 3 หนังสือทั่วไปที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับ ศิลปวัฒนธรรม สถาปัตยกรรม โบราณวัตถุ โบราณสถาน งานจิตรกรรม ประติมากรรม การท่องเที่ยว และผ้า

ส่วนที่ 4 สื่อบันทึกงานนิทรรศการศิลปะและประวัติผลงานของศิลปินทั้งไทยและต่างประเทศ

ส่วนที่ 5 หนังสือส่วนตัวของคุณจิมทอมป์สัน ในส่วนนี้หากต้องการอ่านสามารถแจ้งได้ที่บรรณารักษ์

ส่วนของชั้นลอยจัดเป็นเรือนชานและลานกิจกรรมสำหรับฉายภาพยนตร์และทำกิจกรรมต่างๆ พร้อมกันนั้นยังบริการเทปบันทึกการสัมภาษณ์ เสวนาหรือ กิจกรรมต่างๆ ที่จัดโดย มูลนิธิเจมส์เอช ดับเบิลยู ทอมป์สัน ทั้งจากพิพิธภัณฑ์ หอศิลป์ และห้องสมุด เพื่อให้ผู้ที่สนใจแต่พลาดโอกาสจากกิจกรรมดังกล่าวได้ชมในภายหลัง

- บริการตอบคำถามและช่วยค้นคว้า (Reference Service)
- บริการเครื่องคอมพิวเตอร์เพื่อใช้ในการค้นคว้า(Computer for Searching Information)
- บริการทำสำเนา (Reproduction Service)
- บริการเครือข่ายไร้สาย (Wireless Internet)
- บริการหนังสือใหม่ (New Arrival)
- บริการหนังสือที่สอดคล้องกับนิทรรศการ (Books related to Jim Thompson Art Center Exhibition)

- นิทรรศการขนาดเล็ก (Mini Exhibition)
- บริการน้ำดื่มและระเบียบพัสดุ
- บริการทำสำเนา (Reproduction Service)

ค่าใช้จ่าย A4 A3

ถ่ายเอกสารขาว - ดำ 2 บาท 5 บาท	ถ่ายเอกสารสี 19 บาท 20 บาท
พิมพ์เอกสารขาว-ดำ 5 บาท	พิมพ์เอกสารสี 30 บาท -
สแกนเอกสาร 8 บาท	โทรสาร 5 บาท
ทำสำเนาซีดีรอม 10 บาท	ทำสำเนาดีวีดี 30 บาท -

หลักฐานการสมัครสมาชิก

- บัตรประจำตัวประชาชน
- รูปถ่ายจำนวน 1 รูปหรือมาถ่ายที่ห้องสมุดได้โดยไม่เสียค่าใช้จ่ายใดๆ
- ค่าบริการรายปี 500 บาท

อายุสมาชิก

- พนักงานในเครือ Jim Thompson ตลอดระยะเวลาการเป็นพนักงานของ Jim Thompson
- บุคคลทั่วไป 1 ปี

สิทธิของสมาชิกและระเบียบในการ ยืม-คืน

1. ทรัพยากรสารสนเทศที่สามารถยืมได้ ได้แก่ หนังสือทั่วไป William Warren Collection, about Jim Thompson /The James H W Foundation Publications, สุจิตต์นิทรรศการศิลปะ , Contemporary Art Text Book นิทรรศการบับย่อนหลังและสื่อมัลติมีเดีย
2. หากสมาชิกต้องการยืมทรัพยากรสารสนเทศให้นำทรัพยากรฯ นั้นมายืมได้ที่

บรรณารักษ์

3. สมาชิกสามารถยืมทรัพยากรฯ ได้ 3 รายการเป็นเวลา 10 วัน

หมายเหตุ สำหรับพนักงานในเครือ Jim Thompson บัณฑิตและสมาชิกต่างจังหวัด หากท่านจะทำการคืนให้โทรมาแจ้งทางห้องสมุดก่อน เพื่อทางห้องสมุดจะตรวจสอบว่าได้ทำการคืนทรัพยากรฯ แล้วหรือไม่

4. เมื่อถึงกำหนดส่งสมาชิกต้องนำทรัพยากรสารสนเทศนั้นมาคืนที่ห้องสมุด มิฉะนั้นจะปรับวันละ 10 บาท / เล่ม สมาชิกสามารถยืมทรัพยากรต่อได้ โดยการโทรศัพท์หรืออีเมลมาแจ้งที่บรรณารักษ์ และหากสมาชิกไม่คืนทรัพยากรฯ ตามกำหนด (หลังจากบรรณารักษ์ได้ทำการติดต่อสมาชิก) จะถูกตัดสิทธิการยืมตามความเหมาะสม

5. ในกรณีที่ทำทรัพยากรสารสนเทศชำรุด สูญหาย สมาชิกต้องชดใช้ทรัพยากรฯ เป็นการทดแทน ถ้าในกรณีที่สมาชิกไม่สามารถหาทรัพยากรฯ ที่สูญหายมาทดแทนได้ สมาชิกต้องชดใช้เป็นจำนวนเงินของราคาทรัพยากรฯ นั้นๆ

6. สมาชิกจะได้รับจดหมายข่าวประจำทุกเดือน

7. สมาชิกจะได้รับส่วนลดค่ากิจกรรมของหอศิลป์บ้านจิมทอมป์สัน 10% การเข้ามาใช้บริการไม่ต้องเป็นสมาชิก เพียงแค่เก็บสัปดาห์ไว้ในตู้ล็อกเกอร์หน้าห้องสมุดก็สามารถเข้ามาใช้บริการได้ทันที

เวลาทำการ

วันอังคาร-เสาร์ เวลา 09.00 - 17.00 น.

หยุดวันอาทิตย์-จันทร์ และวันหยุดนักขัตฤกษ์

สถานที่ตั้ง

ห้องสมุดวิลเลียมวอร์เรน ชั้น 4 อาคาร เฮนรี บี ทอมป์สัน ซอยเกษมสันต์ 2 ถนนพระราม 1 แขวงวังใหม่ เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330 เบอร์โทรศัพท์ : 02-612-6741 โทรสาร : 02-219-2911
เว็บไซต์ : www.thejimthompsonartcenter.org อีเมล : library@jimthompsonhouse.com
เว็บไซต์ที่เกี่ยวข้อง

- Facebook | Jim Thompson House

<http://www.facebook.com/pages/Bangkok-Thailand/Jim-Thompson-House/91326024098>

- Facebook | The Jim Thompson Art Center

<http://www.facebook.com/pages/Bangkok-Thailand/The-Jim-Thompson-Art-Center/92206703015>

- Facebook | William Warren Library

<http://www.facebook.com/pages/Bangkok-Thailand/William-Warren-Library/95633049712>

<http://www.jimthompsonartcenter.org/web/main.php?m=link>

<http://www.jimthompsonhouse.com/index.asp>

สรุปได้ว่า การดำเนินการจัดกิจกรรมทางการศึกษาศิลปะที่ทางพิพิธภัณฑ์จิม ทอมป์สัน ดำเนินการนำเสนอข้อมูลทางประวัติศาสตร์ ผลงานในอดีต ขนบธรรมเนียมประเพณีที่ดำเนิน โดยการจัดรูปแบบใหม่ ให้เข้ากับสภาวะสถานการณ์ปัจจุบันของโลก การดำเนินงานโดยคำนึงถึง วาระและเหตุการณ์สำคัญต่างๆ การพัฒนาเปลี่ยนแปลงด้านต่างๆ เช่น การเมือง สังคม เศรษฐกิจ การอุตสาหกรรม และนานาชาติ โดยมีการถ่ายทอดที่มีรูปแบบแตกต่างกันออกไปในแต่ละปี ถือได้ ว่าพิพิธภัณฑ์บ้านจิม ทอมป์สัน เป็นองค์กรที่มีการพัฒนาอยู่ตลอด เวลา และสามารถเติบโตได้ อย่างรวดเร็ว ทำให้เกิดความแตกต่างอย่างชัดเจนกับการบริหารพิพิธภัณฑ์ภายใต้การดูแลของ รัฐบาล พิพิธภัณฑ์บ้านจิม ทอมป์สัน ได้ดำเนินการให้ความรู้ควบคู่ไปกับการอนุรักษ์ พัฒนาต่อ ยอดความรู้เพื่อให้เกิดความสมบูรณ์โดยการนำเสนอที่แตกต่างรูปแบบกัน นอกไป โดยคำนึงการ ได้รับความรู้ของผู้เรียนรู้เป็นสำคัญ การเรียนรู้ที่เกิดได้จากการสัมผัสการปฏิบัติจริงย่อมทำให้เกิด เป็นการเรียนรู้ที่สมบูรณ์ ซึ่งได้สอดคล้องกับการดำเนินการจัดการทางกิจกรรมการศึกษาศิลปะ พิพิธภัณฑ์บ้านจิม ทอมป์สันในการนำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างสมบูรณ์

2. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการความรู้

ผู้วิจัยได้รวบรวมประเด็นต่างๆ เกี่ยวกับการบริหารจัดการความรู้โดยมีรายละเอียด ดังนี้

การบริหารจัดการความรู้

2.1 แนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับการจัดการความรู้

การเปลี่ยนแปลงเข้าสู่ยุคโลกาภิวัตน์ตั้งแต่ต้นศตวรรษที่ 21 ที่ผ่านมามีส่งผลให้สังคมโลก เข้าสู่สังคมสารสนเทศ (Information Society) หรือสังคมแห่งการเรียนรู้ (Knowledge Society) หรือสังคมเศรษฐกิจฐานความรู้ (Knowledge-Based Society and Economy) ซึ่งเป็นสังคมที่มี ความรู้เป็นทรัพยากรที่มีค่าเป็นสิ่งที่เปลี่ยนแปลง และสร้างขึ้นมาได้ตลอดเวลาและสามารถใช้ เป็นปัจจัยในการสร้างความได้เปรียบเชิงการแข่งขันได้

แนวความคิดการจัดการความรู้เริ่มมีการศึกษาตั้งแต่ช่วงปี ค .ศ. 1980 เป็นต้นมาจนถึง ปัจจุบัน และมีการสำรวจติดตามผล การจัดการความรู้อย่างจริงจังและมีข้อสรุปที่เชื่อถือได้ว่า องค์การใดนำการจัดการความรู้ไปประยุกต์ใช้ให้เหมาะสม ย่อมเกิดประโยชน์แก่องค์กรนั้น (กิริติ ยศยิ่งยง. 2549: 41)

2.2 ความหมายของความรู้

วิจารณ์ พานิช (2551: ออนไลน์: 2) ได้ให้นิยามคำว่า “ความรู้” ด้วยถ้อยคำสั้นๆ ยิงในความหมายที่ใช้ในศาสตร์ด้านการจัดการความรู้ คำว่า “ความรู้” ยังมีความหมายหลายนัย และหลายมิติดังนี้

ความรู้คือ สิ่ง que เมื่อ นำ ไป ใช้ จะ ไม่ หมด หรือ สึก หรอ แต่ จะ ยิง ออก เกย หรือ ออก งาม

ความรู้คือ สาร สรณ เทศ ที่ นำ ไป สู่ การ ปฏิบัติ

ความรู้เป็นสิ่งที่คาดเดาไม่ได้

ความรู้เกิดขึ้น ณ จุดที่ต้องการใช้ความรู้

ความรู้เป็นสิ่งที่ขึ้นกับบริบทและกระตุ้นให้เกิดขึ้นโดยความต้องการ

เกษม วัฒนชัย (นำทิพย์ วิภาวิน . 2547: 3; อ้างอิงจาก เกษม วัฒนชัย . 2544: 39-40)

กล่าวถึงความรู้ว่าเป็นการรวบรวมความคิดมนุษย์ จัดให้เป็นหมวดหมู่และประมวลสาระที่สอดคล้องกัน โดยนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ ดังนั้นสิ่งที่เป็สาระในระบบข้อมูลข่าวสารคือ ความรู้ใหม่สร้างขึ้น บนฐานของความรู้เดิมที่มีอยู่ ความรู้ใหม่จึงเกิดจากฐานการวิจัยเพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่

กานต์สุตา มาพะศิริานนท์ (2546: 43) ได้สรุปความหมายของ ความรู้ คือ ความมั่งคั่งขององค์กร ดังที่ Thomas A. Stewart กล่าวไว้ว่า ความรู้เป็นอาวุธแห่งการแข่งขันของยุคสมัยนี้ ซึ่งสำคัญกว่าวัตถุดิบและเงินทุน กล่าวคือ ความรู้ได้กลายเป็นทรัพยากรทางเศรษฐกิจที่มีอิทธิพลเหนือสิ่งอื่นใด ทั้งข้อมูล ข่าวสารและความรู้จะมีอำนาจมากขึ้น เพราะในอนาคตสิ่งที่มีอิทธิพลเหนือสิ่งอื่นใด ทั้งข้อมูล ข่าวสารและความรู้จะมีอำนาจมากขึ้นเพราะในอนาคตสิ่งที่มีค่าสำหรับองค์กรจะกลายเป็นสินทรัพย์ทางปัญญามากกว่าสินทรัพย์ทางกายภาพ นอกจากนี้ความได้เปรียบในการแข่งขันจะ มาจากบุคคลที่มีความรู้และวิธีการในการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ ดังนั้นความรู้หรือสินทรัพย์ทางปัญญาจึงเป็สิ่งสำคัญที่สุดขององค์กร

วิลาวัลย์ มาคุ้ม (2549: 79) ได้สรุปความหมายความรู้ หมายถึง ผลที่ได้จากการเรียนรู้และความเข้าใจในสิ่งที่เรียนรู้ซึ่งเกิดจากประสบกา ณ์ ค่านิยม ความเชื่อ กระบวนการหรือข้อมูลสารสนเทศ ซึ่งทำให้เกิดคุณค่าสูงสุดและสามารถสร้างคุณค่าและนำไปใช้ประโยชน์ให้แก่ตนเองและองค์กรได้ ซึ่งบุคคลสามารถนำเอาความรู้ฝังลึกในคน (Tacit Knowledge) และความรู้เปิดเผย (Explicit Knowledge) มาใช้ประโยชน์ภายใต้บริบทที่เหมาะสมเพื่อพัฒนาองค์การ

ยามาซากิ (สถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ . 2548: 13-14) ให้ความหมายของความรู้คือ สารสนเทศที่ผ่านกระบวนการคิด การเรียบเรียงและการเชื่อมโยงกับความรู้อื่นๆ จนเกิดความเข้าใจและนำไปใช้ประโยชน์ในการสรุปและตัดสินใจ ในสถานการณ์ต่างๆ หรือข้อมูลดิบที่ยังไม่ได้

ผ่านการแปรความ ส่วน “สารสนเทศ” (Information) เป็นข้อมูลที่ผ่านกระบวนการสังเคราะห์ วิเคราะห์เพื่อนำมาใช้ประโยชน์ในการบริหารจัดการในขั้นตอนของการตัดสินใจในขณะที่ “ความรู้” (Knowledge) คือสารสนเทศที่ผ่านกระบวนการคิด การเปรียบเทียบเชื่อมโยงกับความรู้อื่นจนเกิดเป็นความเข้าใจและนำไปใช้ประโยชน์ในการสรุปและตัดสินใจในสถานการณ์ต่างๆ ได้โดยไม่จำกัดช่วงเวลากลับคือเป็นสารสนเทศที่นำไปใช้ในการปฏิบัติงานได้และปัญญา (Wisdom) คือความรู้ที่อยู่ในตัวคนก่อให้เกิดประโยชน์ในการนำไปใช้

เดฟลินวโดเน (สถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ . 2548: 18-19) ให้คำนิยามของความรู้ว่า เป็นสิ่งที่ซับซ้อนไม่สามารถจัดเป็นระบบที่แน่นอนได้ หรือไม่สามารถกล่าวได้ว่าพัฒนาการของข้อมูลจะนำไปสู่การเป็นสารสนเทศ ความรู้และปัญญาตามลำดับเสมอไปโดยให้เหตุผลว่า สารสนเทศที่แม้จะผ่าน กระบวนการวิเคราะห์ มีบริบทรายละเอียดที่ครบถ้วน แต่หากไม่ใช่ สารสนเทศในเรื่องที่เป็นประโยชน์แก่เรา หรือเราไม่สามารถนำไปใช้ได้ ก็ไม่เรียกว่าเป็นความรู้ สำหรับเรา

แชลลิส และโจนส์ (วิลาวัลย์ มาคัม . 2549: 78; อ้างอิงจาก Sallis; & Jones. 2002: 2-10) ได้ร่วมกันให้ความหมายว่าความรู้ เป็นทรัพย์สินที่มีค่าและมีความสำคัญยิ่งขององค์การในการสร้างสรรค์และเพิ่มคุณค่าให้แก่ผลิตภัณฑ์และบริการ ซึ่งต้องอาศัยการจัดการความรู้ที่ถูกต้องเหมาะสมในการนำความรู้ฝังลึกในคน (Tacit Knowledge) กับความรู้ที่เปิดเผย (Explicit Knowledge) มาใช้ประโยชน์เพื่อการพัฒนาองค์การโดยองค์การต้องมีความตระหนักและกำหนดไว้ในวิสัยทัศน์ขององค์การว่า ความรู้ เป็นสิ่งขับเคลื่อนหลัก ที่จะนำองค์การไปสู่ความสำเร็จ และผู้นำต้องเห็นคุณค่าของการจัดการความรู้ รวมทั้งต้องวิสัยทัศน์ที่ชัดเจนในการสร้างสรรค์ความรู้ เพื่อประโยชน์ในการเพิ่มพูนประสิทธิภาพองค์การด้วย

จากการศึกษาเอกสารดังกล่าวผู้วิจัย สรุปได้ว่า ความรู้คือการรวบรวมข้อมูลสารสนเทศผ่านกระบวนการคิด วิเคราะห์ สู่กระบวนการปฏิบัติเพื่อพัฒนาให้ดียิ่งขึ้นทำให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและองค์การ

2.3 ความหมายของการจัดการความรู้

วิจารณ์ พานิช (2548: 22) ได้ให้ความหมายไว้โดยสรุป ดังนี้

การรวบรวม การจัดระบบ การจัดเก็บและการเข้าถึงข้อมูลเพื่อสร้างความรู้ โดยมีเทคโนโลยีด้านข้อมูลและคอมพิวเตอร์เป็นเครื่องมือช่วยเพิ่มพลังในการบริหารความรู้

การจัดการความรู้เกี่ยวข้องกับการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ โดยที่วัฒนธรรมพฤติกรรม ภายในองค์การ พลวัตรและวิถีปฏิบัติมีผลต่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้

การบริหารความรู้ต้องอาศัยผู้รู้ในการตีความและประยุกต์ใช้ความรู้ในการสร้างนวัตกรรมและเป็นผู้นำในแต่องค์กร รวมทั้งต้องการผู้ เชี่ยวชาญในสาขาหนึ่งแนะนำวิธีการประยุกต์ใช้ ดังนั้นกิจกรรมเกี่ยวกับคนเช่น การดึงดูดคนดีคนเก่ง การพัฒนาคน การติดตามความก้าวหน้าของคนและ การรักษาคณมีความรู้ไว้ในองค์กร ถือเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารความรู้

การบริหารความรู้เกิดขึ้นเพราะมีความเชื่อว่าจะช่วย เพิ่มประสิทธิภาพขององค์กรช่วยสร้างความมีชีวิตชีวาและความสำเร็จในองค์กร การประเมินต้นทุนทางปัญญาและผลสำเร็จของการประยุกต์ใช้การบริหารความรู้เป็นตัวชี้วัดว่าองค์กรมีการบริหารความรู้ได้อย่างได้ผลหรือไม่

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2547: 63) กล่าวว่า การจัดการความรู้คือ ความรู้เกิดจากการประมวลสังเคราะห์และจำแนกแยกแยะสารสนเทศ เพื่อนำไปสู่การตีความและทำความเข้าใจกับสารสนเทศเหล่านั้นจนกลายเป็นความรู้ ซึ่งความรู้นี้ครอบคลุมทั้งส่วนของความรู้โดยนัย (Tacit Knowledge) ที่ซ่อนอยู่ในความคิดของพนักงานและที่ฝังตัวอยู่ในองค์กร กับความรู้แจ้งชัด (Explicit Knowledge) ที่ปรากฏในเอกสารที่บันทึกหรือรายงานต่างๆขององค์กร การจัดการความรู้ทั้งสองประเภทนี้ให้เป็นระบบระเบียบเพื่อให้คนที่ต้องการเข้าถึงได้ง่ายและดึงออกมาใช้งานได้ โดยสะดวกการจัดการความรู้จะเกิดขึ้นในระดับทีมงานหรือระดับกลุ่ม ในองค์กรที่ต้องการปฏิสัมพันธ์ระหว่างปัจเจกแต่ละคน เพราะการจัดการความรู้จะเกิดขึ้นได้ ต่อเมื่อมีการปฏิสัมพันธ์เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างทีม ซึ่งอาจเป็นปฏิสัมพันธ์บนเครือข่าย Cyber Space หรืออาจผ่านการพบปะพูดคุยกันต่อหน้าก็ได้

ศุภามนต์ ศุภากานต์ (2547: 28-29) กล่าวว่า การจัดการความรู้เป็นเรื่องของการที่องค์กรหนึ่งจะสกัดคุณค่าจากทรัพย์สินทางปัญญาของคนออกมาใช้ประโยชน์อย่างสูงสุดได้อย่างไรจุดสำคัญสำหรับการริเริ่มเกี่ยวกับ KM คือ ความรู้ที่ถือว่ามีค่าสำหรับองค์กรมักจะเกี่ยวข้องกับประสบการณ์ ทัศนคติและพฤติกรรมของบุคคลเป็นส่วนใหญ่

บุญดี บุญญาภิจ (2547: 23) กล่าวว่า การจัดการความรู้เป็นกระบวนการในการนำความรู้ที่มีอยู่ หรือเรียนรู้มาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อองค์กร โดยผ่านกระบวนการต่างๆ เช่น การสร้าง รวบรวม แลกเปลี่ยนและใช้ความรู้ เป็นต้น

กานต์สุตา มาพะศิริรานนท์ (2546: 32-33) สรุปความหมายของการจัดการความรู้ว่าเป็นกระบวนการ (Process) ที่ประกอบด้วยหลายขั้นตอน เพื่อดำเนินการจัดการกับความรู้ขององค์กรทั้งหมดให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ (Vision) พันธกิจ (Mission) นโยบาย (Policy) เป้าหมาย (Goal) ขององค์กร อาจกล่าวได้ว่า การจัดการความรู้ถือเป็นระบบงาน (System) อันหนึ่ง ที่มีความสำคัญอย่างยิ่งยวดขององค์กร ในการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรในการทำงานประสาน

ร่วมกันอย่างเป็นระบบ ระหว่างบุคคลและระหว่างกลุ่ม โดยนำข้อมูล ข่าวสารและความรู้ในรูปแบบต่างๆ มาจัดการเพื่อร่วมแบ่งปันและให้พนักงานสามารถสืบค้น ถ่ายโอนความรู้ของตนโดยใช้เทคโนโลยีด้านข้อมูลเข้ามารองรับ ทั้งนี้เพื่อนำข้อมูล ความรู้ที่พนักงานในองค์กรทุกคนนั้นมีอยู่มาแบ่งปันเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกัน (Team Learning)

ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์ (2548: 11) ให้ความหมายของการจัดการความรู้ ว่าเป็นกระบวนการของการสร้างคุณค่าจากทรัพย์สินที่จับต้องไม่ได้ขององค์กร คือ ทุนทางปัญญา (IC : Intellectual Capital) รวมทั้งทุนมนุษย์ (Human Capital) ทุนทางโครงสร้าง (Structural Capital) ทุนความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (Customer Relationship Capital)

ประชุม โพธิกุล (2548: 4) กล่าวว่า การจัดการความรู้ในสถานศึกษา มีลักษณะของการจัดการความรู้ 2 ส่วน ส่วนหนึ่งสถานศึกษาตระหนักดีว่าความสำคัญขององค์การคือ รู้ว่าองค์กรทำอะไร สถานศึกษาทุกแห่งมี การเก็บ เข้าถึงและส่งมอบความรู้อยู่แล้วโดยการจัดการความรู้มาแบ่งปัน และส่งมอบจากสถานศึกษาสู่ผู้เรียนในอีกส่วนหนึ่งเป็นการจัดการที่อำนวยความสะดวกความรู้แก่ครู และบุคลากรทางการศึกษา การจัดการความรู้ของสถานศึกษาจึงเป็นการเสาะหาค้นพบ จับความรู้มาเก็บ กลั่นกรอง จัดเตรียมแบ่งปันและใช้ความรู้ในทุกสัดส่วนของ สถานศึกษา จึงเป็นการใช้ความรู้อย่างมีประสิทธิภาพ

น้ำทิพย์ วิภาวิน (2547: 15-16) อธิบายว่า การจัดการความรู้ หมายถึง การจัดการสารสนเทศและการบริหารคนในทุกองค์การ โดยใช้สารสนเทศในการจัดเก็บข้อมูลความรู้ใหม่ทีบุคคลในองค์กรมี เพื่อเผยแพร่และแบ่งปัน การใช้สารสนเทศในองค์กรจำเป็นต้องใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเป็นเครื่องมือ โดยการจัดเก็บความรู้นั้นไม่เพียงพอแต่เฉพาะความรู้ภายในองค์กรเท่านั้น แต่ต้องเป็นความรู้จากภายนอกองค์กรที่เป็นประโยชน์ต่อการทำงานด้วย

วีรวิธ มาชะศิรินันท์ (2545: 77-78) ให้ความหมายว่าการจัดการความรู้เป็นกระบวนการบริหารรูปแบบใหม่ที่เน้นการพัฒนาระบบงาน (Business Process) ควบคู่ไปกับการพัฒนาการเรียนรู้ (Learning Process) โดยทุกกระบวนการจะต้องสัมพันธ์กับความคิดสร้างสรรค์ที่เป็นผลมาจากขยายวง และการประสานความรอบรู้ รวมถึงการฉลาดคิดไปตลอดทั่วองค์กรอยู่ตลอดเวลา ซึ่งก็เท่ากับว่า องค์กรที่มีการจัดการความรู้อย่างเป็นระบบ ก็จะเกิดเป็นโอกาสอันสำคัญต่อการพัฒนาให้เป็นองค์กรที่เปี่ยมไปด้วยการทำงานอย่างฉลาดคิดและสร้างสรรค์ (Corporate Creativity) ในที่สุด

พรธิดา วิเชียรปัญญา (2547: 32-33) ให้ความหมาย การจัดการความรู้ ว่าเป็นกระบวนการอย่างเป็นระบบเกี่ยวกับการประมวลข้อมูล สารสนเทศ ความคิด การกระทำ ตลอดจนประสบการณ์ของบุคคลเพื่อสร้างเป็นความรู้หรือนวัตกรรม และจัดเก็บในลักษณะของแหล่งข้อมูลที่บุคคล

สามารถเข้าถึงได้โดยอาศัยช่องทางต่างๆ ที่องค์การเตรียมไว้ เพื่อนำความรู้ที่มีอยู่ไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงาน ซึ่งก่อให้เกิดการแบ่งปันและถ่ายโอนความรู้ และในที่สุดความรู้ที่มีอยู่จะแพร่กระจายและไหลเวียนทั่วทั้งองค์การอย่างสมดุล เป็นไปเพื่อเพิ่มความสามารถในการพัฒนาผลผลิตและองค์การ

ยุทธนา แซ่เตี่ยว (สถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ. 2548: 22) ให้ความหมายว่า การจัดการความรู้เป็นการจัดการเพื่อนำความรู้มาใช้พัฒนาขีดความสามารถขององค์การ โดยมีกระบวนการในการสรรหาความรู้เพื่อถ่ายทอดและแบ่งปันไปยังบุคลากรเป้าหมายอย่างถูกต้องและเหมาะสม

ประเวศ วะสี (2545: 74-76) ได้ให้ความหมายการจัดการความรู้ หมายถึงการจัดการให้การปฏิบัติ การสร้างความรู้ และการเรียนรู้ เชื่อมต่อกันเป็นพลวัต และยังประโยชน์เพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ซึ่งมีองค์ประกอบทางหน้าที่ประจักษ์ดังต่อไปนี้

- 1) ทำให้รับรู้ความจริง ความจริงเป็นฐานทางปัญญา ความไม่จริงทำให้เสื่อมปัญญา
- 2) นำความจริงมาวิเคราะห์และสังเคราะห์ให้เหมาะสมกับการใช้งาน
- 3) นำปัญญาไปใช้ โดยจัดให้เหมาะสมกับการใช้งาน
- 4) ประเมินผลการใช้ แล้วนำความรู้ที่ได้จากการประเมินกลับไปปรับปรุงทฤษฎีและการปฏิบัติให้ดียิ่งขึ้น

บุญส่ง หาญพานิช (2546: 42-43) ได้สรุปความหมายของการจัดการความรู้ คือ กระบวนการที่องค์การยกระดับความรู้ ให้คุณค่าแก่ทรัพยากรความรู้ และจัดการทรัพยากรความรู้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่องค์กร โดยที่ความรู้นั้นต้องถูกต้องและสอดคล้องกับบุคคลและเวลา มีการดำเนินกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับ ความรู้ ได้แก่ การผลิตความรู้ การสร้างความรู้ และการเผยแพร่ความรู้ มีการแบ่งปันแลกเปลี่ยนความรู้ ยกระดับ ใช้ความรู้ร่วมกัน ในการแก้ปัญหา การวางแผน กลยุทธ์และการตัดสินใจ รวมไปถึงมีการจัดการเกี่ยวกับฐานความรู้ของทรัพยากรบุคคลในองค์การ

วิลาวัลย์ มาคัม (2549: 111) ได้สรุปความหมายของการจัดการความรู้ คือกระบวนการที่ประกอบด้วยหลายๆ ขั้นตอนที่มีการนำเอาความรู้ฝังลึกในคนและความรู้เปิดเผยมาใช้เพื่อพัฒนาองค์การที่ดำเนินการร่วมกันโดยผู้ปฏิบัติงานในองค์การ โดยมีเป้าหมายที่ผลสัมฤทธิ์ของงานที่สูงขึ้นกว่าเดิม ส่งผลถึงผลผลิตและบริการที่เพิ่มขึ้นและดีขึ้น ซึ่งประกอบด้วยกระบวนการต่างๆ 6 ขั้นตอน คือ การกำหนดความรู้ การแสวงหาความรู้ การสร้างความรู้ การแลกเปลี่ยนความรู้ การเก็บความรู้และการนำความรู้ไปใช้

ไทยามา (สถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ. 2548: 20) ให้ความหมายว่า การจัดการความรู้ คือการจัดการที่เอื้อให้เกิดความรู้ใหม่โดยใช้ความรู้ที่มีอยู่และประสบการณ์ของคนในองค์การอย่างเป็นระบบเพื่อพัฒนานวัตกรรมที่จะทำให้มีความได้เปรียบเหนือคู่แข่งทางธุรกิจ

ดาเวนพอร์ต และ พูแซค (กรีติ ยศยิ่งยง . 2549: 44) ให้คำจำกัดความว่า การจัดการความรู้เป็นกระบวนการที่เป็นระบบในการค้นหา คัดเลือก จัดการและเผยแพร่สารสนเทศ เพื่อพัฒนาความเข้าใจในเรื่องใดเรื่องหนึ่งของบุคลากรในองค์กร เพื่อให้ได้มุมมองในองค์กรมากขึ้น

ทานโนบลูม (พรธิดา วิเชียรปัญญา . 2547: 30) ได้เสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการความรู้ไว้ว่าเกี่ยวกับสิ่งต่างๆ ดังนี้

- 1) การรวบรวม การจัดระเบียบ การจัดเก็บ และการเข้าถึงข้อมูลเพื่อสร้างเป็นความรู้ และทำให้เกิดการใช้ประโยชน์อย่างเหมาะสม สารสนเทศและเทคโนโลยีเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์จะสามารถสนับสนุนให้การจัดการความรู้มีพลังและอำนาจได้
- 2) การแบ่งปันความรู้ หากปราศจากการแบ่งปัน ความพยายามในการจัดการความรู้จะล้มเหลว ในการแบ่งปันความรู้นี้ต้องอาศัยวัฒนธรรมองค์กรเป็นสำคัญ เพราะมีอิทธิพลอย่างสูงต่อความสำเร็จของการจัดการความรู้
- 3) การอาศัยบุคคลที่มีความรู้หรือความเฉลียวฉลาด
- 4) การเพิ่มประสิทธิภาพขององค์กร การจัดการความรู้เป็นสิ่งที่สนับสนุนให้องค์กรต่างๆ อยู่รอดและประสบความสำเร็จได้

จากการศึกษาความหมายของการจัดการความรู้ ผู้วิจัยสรุปได้ดังนี้ เป็นกระบวนการจัดการความรู้อย่างเป็นระบบ เกี่ยวกับข้อมูลสารสนเทศ ความคิด การกระทำเพื่อการค้นหา คัดเลือก และเผยแพร่ความรู้ที่ได้จากประสบการณ์สู่องค์กร เพื่อให้สามารถทำงานได้อย่างรอบด้าน มีความสอดคล้อง สามารถสร้างคุณภาพคนให้สังคมและประเทศชาติ

2.4 ความสำคัญและประโยชน์ของการจัดการความรู้

หน่วยงานทางการศึกษา ถือเป็นองค์กรที่มีความสำคัญในการจัดการความรู้ สถานศึกษาทุกแห่งมีครูเป็นผู้ขับเคลื่อนให้การปฏิรูปการศึกษาขับเคลื่อนไปข้างหน้านอกจากต้องจัดการศึกษาตอบสนองความต้องการของท้องถิ่นเป็นสำคัญแล้ว ยังต้องการก้าวทันโลกยุคใหม่ นักเรียนทุกคนต้องมีความรู้พื้นฐานตามมาตรฐานช่วงชั้นและมีความรู้ความสามารถประกอบอาชีพได้ แข่งขันในเวทีโลกได้ สร้างคุณภาพ (Management) ที่เคยมีมาแต่เดิมจึงต้องให้ความสำคัญในทุกประเด็น โดยเฉพาะกับ “คน” (Man) มากที่สุดเพราะการเป็น “คนคุณภาพ” ในการทำงาน Knowledge Worker ที่สามารถทำงานได้อย่างรอบด้าน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ มีความมุ่งมั่นเพื่อความสำเร็จ ทำงานอย่างมีเป้าหมาย ซึ่งต้องเป็นคนที่มีความสามารถสูง (High competency) เพื่อสามารถที่จะผลักดันให้องค์กรอยู่ได้ในสภาวะแวดล้อมที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างมาก

วิจารณ์ พานิช (2548: 3) ให้ความเห็นในเรื่องการเรียนรู้เรื่องการจัดการความรู้ (Knowledge management) ด้วยการอ่านหนังสือหรือฟัง “ผู้รู้” บรรยาย การกระทำเช่นนั้นจะไม่มีทางช่วยให้รู้จักการจัดการความรู้ได้เลย เนื่องจากการจัดการความรู้เป็นทักษะ (Skill) ไม่ใช่ความรู้เชิงทฤษฎี หรือ อกล่าวให้ชัดเจนขึ้น การจัดการความรู้มีส่วนที่เป็นทักษะสืบสวน และส่วนที่เป็นทฤษฎีเพียงส่วนเดียว (คล้ายพระพุทธศาสนา) การเรียนรู้โดยการท่องทฤษฎีจึงแทบไม่มีประโยชน์ ต้องลงมือทำจึงจะทำได้และเกิดความรู้ความเข้าใจและการจัดการความรู้ที่แท้จริงเป็นการจัดการความรู้โดยกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน เป็นการดำเนินกิจกรรมร่วมกันในกลุ่มผู้ทำงานเพื่อช่วยกันดึง “ความรู้ในคน” และ “คว่า” (Capture) ความรู้ภายนอกองค์กรมาใช้ในการทำงาน และคอย “คว่า” ความรู้ที่เกิดขึ้นจากการทำงานเอามายกระดับความรู้และนำกลับไปใช้ในการทำงานเป็นวงจรต่อเนื่องไม่จบไม่สิ้น

ประพันธ์ ผาสุกยี่ด (2549: 2) กล่าวว่า KM (Knowledge Management) นี้แหละที่จะเป็น “ตัวต่อ” หรือ “jigsaw” ชิ้นสำคัญที่จะทำให้เกิดการบริหารคุณภาพจะทำให้เป้าหมายของผู้บริหารทั้งหลายที่ต้องการสร้าง “องค์กรแห่งการเรียนรู้” เป็นจริง แนวคิดเรื่องการจัดการความรู้จะมีต้นตอมาจากโลกตะวันตกแต่มีประโยชน์น่าจะนำมาปรับใช้ให้เหมาะสมกับบริบทไทยของเรา การจัดการความรู้ทางตะวันตกเริ่มเห็นว่า ในปัจจุบันที่องค์กร หรือบริษัทเอกชนกันได้นั้นมันไม่ได้ขึ้นอยู่กับผลผลิตแค่นั้น แต่มันเป็นการเอาชนะกันด้วยเรื่องของความคิด เป็นเรื่องการนำเอาสิ่งที่อยู่ในตัวคนมาใช้ มาให้เกิดเป็นสิ่งใหม่ขึ้นมา ที่เรามักเรียกกันว่า “นวัตกรรม” การจัดการความรู้เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับสิ่งที่จับต้องไม่ได้ (Intangible) เป็นเรื่องทุนทางปัญญา (Intellectual Capital) ที่ในปัจจุบันถือว่ามีค่ายิ่งนัก จริง ๆ แล้วสังคมไทยก็ให้ความสำคัญเรื่องการแสวงหาวิชาความรู้อยู่แล้วดังจะเห็นว่ามีคำพูดในเรื่องนี้อยู่มาก เช่น ที่พูดว่ามีวิชาเหมือนมีทรัพย์อยู่นับแสน หรือรู้ไว้ว่าใส่แบกหาม เป็นต้น

พรธิดา วิเชียรปัญญา (2547: 40) กล่าวว่า เป้าหมายหลักของการจัดการความรู้คือการใช้ประโยชน์จากความรู้มาเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการดำเนินงานขององค์กร เพื่อสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขันขององค์กร การจัดการความรู้มีความสำคัญอย่างยิ่งไม่ว่าจะเป็นประเทศที่พัฒนาแล้วหรือกำลังพัฒนาก็ตาม วัตถุประสงค์ทั่วไปของการจัดการความรู้ดังนี้

- 1) เพื่อปรับปรุงกระบวนการดำเนินงานทางธุรกิจที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน
- 2) เพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์และบริการใหม่ๆ
- 3) เพื่อปรับปรุงเทคนิคกระบวนการ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาองค์ความรู้และนำความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์

บาชา (พริดา วิเชียรปัญญา. 2547: 41-42) กล่าวถึงประโยชน์ของการจัดการความรู้ไว้ 8 ประการ ดังนี้

- 1) ป้องกันความรู้สูญหาย การจัดการความรู้ทำให้องค์การสามารถรักษาความเชี่ยวชาญ ความชำนาญและความรู้ที่อาจสูญหายไปพร้อมกับการเปลี่ยนแปลงของบุคลากร เช่น การเกษียณอายุทำงาน หรือการลาออกจากงาน เป็นต้น
- 2) เพิ่มประสิทธิภาพในการตัดสินใจ โดยประเภท คุณภาพและความสะดวกในการเข้าถึงความรู้ เป็นปัจจัยสำคัญของการเพิ่มประสิทธิภาพการตัดสินใจ เนื่องจากผู้ที่มีหน้าที่ตัดสินใจต้องสามารถตัดสินใจได้อย่างรวดเร็วและมีคุณภาพ
- 3) ความสามารถในการปรับตัวและมีความยืดหยุ่น การทำให้ผู้ปฏิบัติงานมีความเข้าใจในงานและวัตถุประสงค์ของงาน โดยไม่ต้องมีการควบคุม หรือมีการแทรกแซงมากนักจะทำให้ผู้ปฏิบัติงานสามารถทำงานในหน้าที่ต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดการพัฒนาจิตสำนึกในการทำงาน
- 4) ความได้เปรียบในการแข่งขัน การจัดการความรู้ช่วยให้องค์การมีความใจลูกค่านวนใหม่ของการตลาดและการแข่งขันได้
- 5) การพัฒนาทรัพยากร เป็นการพัฒนาความสามารถขององค์การในการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรที่มีอยู่ ได้แก่ สิทธิบัตร เครื่องหมายการค้าและลิขสิทธิ์ เป็นต้น
- 6) การยกระดับผลิตภัณฑ์ การนำการจัดการความรู้มาใช้ เป็นการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต และบริการ ซึ่งเป็นการเพิ่มคุณค่าให้กับผลิตภัณฑ์นั้นๆ อีกด้วย
- 7) การบริหารลูกค้า การศึกษาความสนใจและความต้องการของลูกค้าจะเป็นการสร้าง ความพึงพอใจและเพิ่มยอดขายและสร้างรายได้ให้แก่องค์การ
- 8) การลงทุนทางทรัพยากรบุคคล การเพิ่มความสามารถในการแข่งขันผ่านการเรียนรู้ร่วมกัน การจัดการด้านเอกสาร การจัดการกับความรู้ที่ไม่เป็นทางการเป็นการเพิ่มความสามารถให้แก่องค์การในการจ้างและฝึกฝนบุคคล

วันทนา เมืองจันทร์ (2548: 25-26) กล่าวถึงประโยชน์ที่ได้จากการจัดการความรู้ ดังนี้

- 1) ช่วยลดขั้นตอนในการทำงานได้ ตัวอย่างเช่น เมื่อมีปัญหาในการทำงานเกิดขึ้น ผู้ปฏิบัติงานก็สามารถหาแนวทางหรือวิธีการแก้ไขปัญหาได้โดยเร็ว โดยค้นหาว่าแนวทางการแก้ปัญหาที่เคยทำสำเร็จมาแล้ว ซึ่งได้มีการรวบรวมเก็บ ไว้บนฐานเครือข่ายคอมพิวเตอร์นั้น มีแนวทางวิธีการแก้ปัญหาอย่างไร วิธีนี้จะทำให้ผู้ปฏิบัติที่มีปัญหาสามารถเข้าถึงแหล่งความรู้ในเรื่องที่ตนประสบปัญหาได้โดยตรง จึงเป็นการลดขั้นตอนการปฏิบัติงาน ทำให้ประหยัดเวลาและประหยัดงบประมาณในการทำงาน เพราะสามารถแสวงหาความรู้ ได้โดยสะดวก รวดเร็ว ทำให้สามารถตัดสินใจแก้ปัญหาได้

2) การจัดการความรู้ช่วยให้ผู้ปฏิบัติงานไม่ต้องทำงานด้วยการลองผิดลองถูกเพราะก่อนทำงานถ้ามีการเรียนรู้ความผิดพลาดของคนอื่นจากบทเรียนอดีตได้ก่อน เพื่อเป็นการต่อยอดความรู้ก็จะทำให้ช่วยประหยัดเวลา ประหยัดทรัพยากรที่ใช้ในการทำงานได้มากกว่าและไม่ต้องเสียเวลาลองผิดลองถูกอีก

3) การจัดการความรู้ที่ได้มาโดยวิธีการแลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันและกันในงานที่ปฏิบัติในเรื่องเดียวกัน ก็จะทำให้ผู้ปฏิบัติงานสามารถจัดปัญหาที่ตนกำลังเผชิญได้ เมื่อมีการแลกเปลี่ยนความรู้กับผู้ปฏิบัติงานอื่นๆ ในเรื่องเดียวกัน ทำให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

4) สถานศึกษาที่มีระบบการจัดการความรู้ที่ดีจะทำให้ผู้ที่แสวงหาความรู้มีช่องทางการเข้าถึงความรู้ที่ต้องการได้อย่างรวดเร็ว เช่น ระบบ Internet ทำให้สามารถค้นหาความรู้ได้ตลอดเวลาเป็น การพัฒนาตนเองโดยการศึกษาตลอดชีวิตซึ่งมีประโยชน์ทั้งต่อตนเองและต่อการศึกษา

5) การแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างครูผู้สอนเป็นการสร้างนวัตกรรมใหม่ (Innovation) โดยการเรียนรู้ต่อยอดความรู้ที่ฝังในตัวตน (Tacit Knowledge) ของผู้สอนที่มีประสบการณ์การสอนมาก่อน

6) สถานศึกษาไม่ต้องเสียเวลาทำวิจัยและพัฒนาในบางเรื่อง เพราะสามารถใช้ความรู้ที่ได้มาจากการสะสมไว้แล้วจากบุคคล (Tacit Knowledge) หรือจากส่วนต่างๆ ของสถานศึกษาเพื่อนำมาต่อยอดความรู้ได้เลย

7) ทำให้เกิดแหล่งความรู้ในสถานศึกษาที่สามารถเรียกใช้ประโยชน์ได้อย่างรวดเร็วและเผยแพร่ให้สถานศึกษาอื่นได้รับรู้และศึกษาค้นคว้าต่อไป

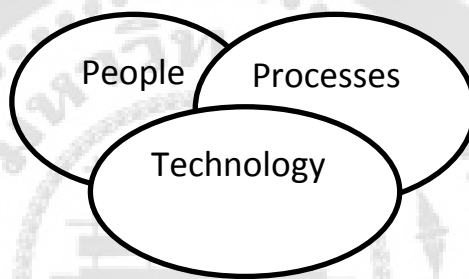
8) งานบางเรื่องผู้สอนไม่ต้องเรียนรู้จากประสบการณ์ตนเอง เพราะบางที่จะเกิดผลเสียมากกว่า เพราะต้องลองผิดลองถูก แต่ถ้าเรียนรู้จากประสบการณ์ของครูต้นแบบและประสบความสำเร็จในการสอนมาก่อนก็จะช่วยย่นระยะเวลาในการทำงานได้มากกว่า

9) การจัดการความรู้ จะเกิดขึ้นได้ต่อเมื่อวัฒนธรรมการทำงานของคนในสถานศึกษาปรับเปลี่ยนจากเดิมมาสู่การมีวินัยในตนเอง มีการศึกษา ค้นคว้า เรียนรู้ตลอดชีวิต ยอมรับฟังความคิดเห็นของคนอื่นมีพลังในการคิดสร้างสรรค์ มีความขยัน อดทน มีจิตสำนึกของการเป็น “ผู้ให้” และมีจิตเป็นประชาธิปไตย ดังนั้นการจัดการความรู้จะสำเร็จได้ บุคลากรทุกคนในสถานศึกษาก็จะต้องมีการปรับเปลี่ยนวัฒนธรรมการทำงานใหม่ให้สอดคล้องกับ “การจัดการความรู้”

จากที่กล่าวมาผู้วิจัยสามารถสรุปได้ดังนี้ การจัดการความรู้มีความสำคัญต่อองค์กร สถานศึกษาเป็นอย่างมากโดยมีบุคลากรผู้สอนเป็นผู้ขับเคลื่อนให้บรรลุเป้าหมาย คือ ช่วยลด ขั้นตอนในการทำงาน ประหยัดเวลา บุคลากรและทรัพยากรขององค์กร เช่นการรวบรวมความรู้ ไว้บนฐานข้อมูลคอมพิวเตอร์ หรือค้นคว้าจากสื่ออินเทอร์เน็ต ทำให้สะดวกรวดเร็ว แต่ที่
 บุคลากรในองค์กรต้องยอมรับและปรับเปลี่ยนต่อการจัดระบบการจัดการความรู้แบบนี้ด้วย จึงจะสามารถค้นคว้าความรู้ได้ตลอดเวลา และเป็นการพัฒนาตนเองโดยการศึกษาค้นคว้าตลอดชีวิต

2.5 องค์ประกอบในการจัดการความรู้

น้ำทิพย์ วิภาวิน (2547: 17-21) กล่าวถึงองค์ประกอบของการจัดการความรู้ที่ทำให้เกิด ความสำเร็จ เกิดจากการผสมผสานการทำงานของคน กระบวนการ และเทคโนโลยี

ภาพประกอบ 1 องค์ประกอบในการจัดการความรู้

ที่มา: น้ำทิพย์ วิภาวิน. (2547). *การจัดการความรู้กับคลังความรู้*. หน้า 17-21.

1) ด้านคน กลยุทธ์หลักที่ธุรกิจใช้เพื่อสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขันในทศวรรษนี้ มุ่งที่ความสามารถของคนในองค์กร ที่จะสร้างนวัตกรรมและมีความคล่องตัวที่จะปรับเปลี่ยนกลยุทธ์ตามสถานการณ์ การพัฒนาคนในองค์กรจึงมีความสำคัญเป็นอันดับแรกการจัดการความรู้ เป็นกลยุทธ์ กระบวนการและเทคโนโลยีที่ใช้ในองค์กร เพื่อแสวงหา สร้าง จัดการแลกเปลี่ยนและ ทำให้ความรู้ที่ต้องการ ได้รับผลสำเร็จตามวิสัยทัศน์ที่องค์กรต้องการ เป็นการผสมผสานความรู้ จากหลายศาสตร์ เช่น การบริหารจัดการ (Management Science) การค้นคืนสารสนเทศ (Information retrieval) ปัญญาประดิษฐ์ (Artificial intelligence) และพฤติกรรมองค์กร (Organization behaviour)การจัดการความรู้ (Knowledge Management) เป็นเครื่องมือในการ

บริหารจัดการที่ได้รับความนิยมมากที่สุดในช่วงปี 2000 เป็นต้นมาต่อเนื่องจากการเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ (Learning Organization) และรีเอนจิเนียริง (Re-engineering) ซึ่งได้รับความนิยมอย่างมากในช่วงปี 1990 และ Total Quality Management (TQM) ในปี 1980 การจัดการความรู้เป็นกลยุทธ์การบริหารจัดการในยุคปัจจุบันที่องค์การนำมาใช้ในการปรับปรุงคุณภาพ เพื่อสนับสนุนและพัฒนาองค์การในสถานะที่มีการแข่งขันสูง

2) ด้านกระบวนการ กระบวนการของการจัดการความรู้ ประกอบด้วยแนวทางและขั้นตอนของการจัดการความรู้โดยต้องระบุประเภทของสารสนเทศที่ต้องการ ทั้งจากแหล่งข้อมูลภายในและภายนอกเป็นการแยกแยะว่า ความรู้ชนิดใดมีความจำเป็นในองค์การ แล้วนำความรู้นั้นมากำหนดโครงสร้างรูปแบบและตรวจสอบ ความถูกต้องก่อนที่จะนำมาผลิตและเผยแพร่ โดยการบริหารกระบวนการนั้นจะต้องเข้าใจวิสัยทัศน์ที่ชัดเจนขององค์การว่าต้องการให้บรรลุเป้าหมายอะไร

ขั้นตอนการจัดการความรู้ (Managing Knowledge) มี 3 ขั้นตอน ได้แก่

2.1 การจัดหาความรู้จากแหล่งความรู้ต่างๆ (Knowledge acquisition) การจัดหาความรู้เป็นขั้นตอนของการพัฒนาและการสร้างความรู้ใหม่เช่น การวิจัยและพัฒนา มีการจัดหมวดหมู่ความรู้อย่างเป็นระบบ (Classifying knowledge) เช่น ห้องสมุดทำหน้าที่ในการจัดหมวดหมู่ความรู้โดยการแบ่งกลุ่มความรู้ออกเป็นหมวดหมู่ตามระบบเลขทศนิยมดิวอี้ หรือตามระบบตัวอักษรเป็นระบบห้องสมุดรัฐสภาอเมริกัน ทำให้ความรู้ในหมวดเดียวกัน เพื่อความสะดวกในการจัดเก็บและค้นหาเพื่อนำมาใช้

2.2 การแบ่งปันความรู้ (Knowledge sharing) เป็นการใช้ความรู้ร่วมกันในองค์กรมี 4 ระดับได้แก่ Know what (เป็นความรู้เชิงข้อเท็จจริง) Know how (เป็นความรู้ที่เชื่อมโยงที่เชื่อมโยงกับโลกของความจริง Know why (เป็นความรู้เชิงเหตุผลระหว่างเรื่องราวหรือเหตุการณ์ต่างๆ ผลของประสบการณ์แก้ปัญหานำมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้อื่น) Care why (เป็นความรู้ในเชิงความคิดสร้างสรรค์ริเริ่ม ที่ต้องการแก้ไขปัญหาและทำให้ดีขึ้น) การแบ่งปันความรู้เป็นการสร้างวัฒนธรรมใหม่ในองค์การ

2.3 การใช้หรือเผยแพร่ความรู้ (Knowledge utilization) การเผยแพร่สารสนเทศให้คนในองค์การ สามารถเข้าถึงความรู้ในองค์การได้ เพื่อประโยชน์ในการตัดสินใจและการดำเนินงานที่ไม่ผิดพลาดซ้ำซ้อน ตัวอย่างการสร้างคลังความรู้ขององค์การเช่น

- การรวบรวมชื่อและเบอร์โทรศัพท์เพื่อติดต่อบุคลากรผู้ชำนาญในแต่ละฝ่าย
- การจัดเก็บบทเรียนและประสบการณ์จำแนกเป็นเรื่องๆ หรือหัวข้อเพื่อเป็น

คู่มือสำหรับคนในองค์กร ใช้ค้นหาข้อมูลที่ต้องการ

- การรวบรวมข่าวสารสำคัญหรือข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับองค์กรหรือธุรกิจเดียวกัน รวมทั้งข้อมูลลูกค้า

3. ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ การจัดการความรู้มีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเป็นเครื่องมือพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของความรู้ที่เกิดประโยชน์ต่อบุคคลนั้นในเวลาและรูปแบบที่บุคคลนั้นต้องการ เรียกว่า ระบบบริหารความรู้ ซึ่งองค์ประกอบของระบบบริหารความรู้ ได้แก่

3.1 เทคโนโลยีที่ใช้ในการจัดเก็บสารสนเทศ (Repositories) เครื่องคอมพิวเตอร์แม่ข่าย (Server) จัดเก็บข้อมูลจากแหล่งข้อมูลต่างๆ รวมถึงการเผยแพร่เนื้อหาข้อมูลไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้แก่ External Knowledge, Structured / Informal internal knowledge

3.2 แพลตฟอร์มที่ทำให้เกิดการทำงานร่วมกัน (Collaborative platforms) การมีระบบและฐานข้อมูลที่ใช้ทำงานร่วมกันได้ สนับสนุนการทำงานร่วมกัน

3.3 ระบบเครือข่าย (Network) โครงสร้างพื้นฐาน เช่น ระบบเครือข่ายช่วยสนับสนุนการสื่อสารและการสนทนา

3.4 วัฒนธรรม (Culture) เช่น วัฒนธรรมองค์กรที่ช่วยให้เกิดการแลกเปลี่ยนและใช้ข้อมูลร่วมกัน แนวคิดของเทคโนโลยีที่ใช้ใน

แนวคิดของเทคโนโลยีที่ใช้ในการจัดการความรู้ (Knowledge Management Technology) มีความหมายที่กว้างกว่าเทคโนโลยี เนื่องจากเป็นความพยายามในการยกระดับแนวคิดในการรวบรวมความสามารถของเทคโนโลยีและความรู้ของบุคคล โดยเทคโนโลยีเป็นเครื่องมือโครงการนำร่องของการจัดการความรู้พัฒนาขึ้นในอินเทอร์เน็ต ฐานข้อมูล หรือกรุปแวร์ ที่ให้บุคคลในองค์กรสามารถสื่อสารและการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น เทคโนโลยีที่ใช้ในการจัดการความรู้รวมถึงระบบการจัดการเอกสาร (Document management systems) การค้นคืนสารสนเทศ (Information retrieval engines) ฐานข้อมูลเชิงสัมพันธ์และเชิงวัตถุ (Relational and object databases) ระบบการพิมพ์อิเล็กทรอนิกส์ (Electronic publishing systems) กรุปแวร์และการไหลของข้อมูล (Groupware and workflow systems) เทคโนโลยีการรับ – ส่งข้อมูล (Push technologies and objects) โปรแกรมการให้ข้อมูลลูกค้า (Help-desk applications) โปรแกรมการระดมความคิด (Brainstorming applications) และเครื่องมือการรวบรวมข้อมูลไว้ในเหมืองข้อมูล (Data warehousing and data-mining tools)

และน้ำทิพย์ วิภาวิน (2547: 17-21) ยังกล่าวถึงขั้นตอนของการพัฒนาระบบการจัดการความรู้ ได้แก่

- 1) การวิเคราะห์โครงสร้างพื้นฐานเดิมขององค์กร(Analyzatheexisting infrastructure)
- 2) การเชื่อมโยงการจัดการความรู้เข้ากับกระบวนการทางธุรกิจ(Align knowledge management and business strategy)
- 3) การออกแบบโครงสร้างพื้นฐานของการจัดการความรู้ (Design the knowledge management infrastructure)
- 4) การตรวจสอบความรู้ที่มีอยู่เดิมและระบบความรู้ในองค์กร(Audit existing Knowledge assets and systems)
- 5) การหาทีมงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการความรู้(Design the knowledge management team)
- 6) การสร้างแผนผังหรือโครงสร้างของการจัดการความรู้ (Create the knowledge management blueprint)
- 7) การพัฒนาระบบบริหารความรู้ (Develop the knowledge management system)
- 8) การนำวิธีการไปใช้อย่างเป็นขั้นตอน (Daploy,using the results-driven incremental methodology)
- 9) การจัดการกับความเปลี่ยนแปลง วัฒนธรรมและโครงสร้างผลตอบแทน (Manage change ,culture and raward structures)
- 10) การประเมินประสิทธิภาพการดำเนินงานและการวัดผลตอบแทนที่ได้
(Evaluateperformance ,measure ROL, and incrementally refine the KMS)

ชนาธิป พรกุล (2544: 17) กล่าวว่าองค์ประกอบของการสร้างความรู้ประกอบด้วย

- 1) ความรู้เดิมของผู้เรียน ผู้เรียนทุกคนย่อมมีความรู้ติดตัวมาและความรู้นั้นมีคุณค่าที่จะนำมาใช้เป็นพื้นฐาน เชื่อมโยงกับสิ่งที่ศึกษาใหม่
- 2) จุดมุ่งหมายของการเรียนรู้ ผู้เรียนควรมีเป้าหมาย หรือมีความต้องการเรียนรู้จึงจะทำให้มีความพยายามหาทางไปสู่เป้าหมายนั้น
- 3) ข้อมูลเฉพาะที่เป็นเรื่องใหม่ ได้แก่ ข้อเท็จจริง ประสบการณ์และความรู้สึก

4) ประสบการณ์เพิ่มเติมที่ทำทหายหรือขยายความคิด เพื่อให้ผู้เรียนได้ใช้ความรู้เดิมและความรู้ใหม่ทำการยืนยัน ปฏิเสธ หรือขยายตามสิ่งที่เขากำลังคิดอยู่

5) กระบวนการสร้างความเข้าใจหรือกระบวนการทางสติปัญญา ที่ผู้เรียนใช้ค้นหาวิธีนำข้อมูลใหม่ไปสัมพันธ์กับความรู้เดิม โดยที่ผู้เรียนต้องตั้งคำถามกับตัวเอง มีการไตร่ตรอง ได้ทำการอภิปรายกับผู้อื่น มีข้อโต้แย้งแล้วจึงลงข้อสรุป

บุญดีบุญญาภิจ (2548: 46) กล่าวว่า การจัดการความรู้ให้บรรลุ ควรมีการดำเนินการตามองค์ประกอบต่อไปนี้ 6 ขั้นตอน คือ

- 1) การเปลี่ยนแปลงค่านิยมและพฤติกรรมการทำงาน
- 2) การสื่อสารให้เข้าใจว่าทำไมจึงต้องมีการจัดการความรู้
- 3) กระบวนการและเครื่องมือในการจัดการความรู้
- 4) การฝึกอบรมและการเรียนรู้ในเรื่อง “การจัดการความรู้”
- 5) การวัดผล “การจัดการความรู้”
- 6) การยกย่องชมเชยและให้รางวัล เพื่อเป็นแรงจูงใจในการจัดการความรู้

พริดา วิเชียรปัญญา (2547: 43-48) ได้นำเสนอองค์ประกอบของการจัดการความรู้ตามแนวคิดของ Marquardt ไว้ 4 ประการดังนี้

- 1) การแสวงหาความรู้

1.1 การแสวงหาและรวบรวมความรู้จากแหล่งภายใน (Internal Collection of Knowledge) คือ การให้ความรู้กับพนักงาน เช่น การสอนงาน การฝึกอบรม การสัมมนา การประชุม การแสดงผลงาน ระบบพี่เลี้ยง เป็นต้น การเรียนรู้จากประสบการณ์ตรงและการลงมือปฏิบัติ และการดำเนินการเปลี่ยนแปลงในกระบวนการปฏิบัติงานต่างๆ

1.2 การแสวงหาและรวบรวมความรู้จากแหล่งภายนอก (External Collection of Knowledge) คือ การใช้มาตรฐานเปรียบเทียบ (Benchmarking) กับองค์การอื่นที่ปรึกษา การเปิดรับข่าวสารจากหลากหลายสื่อ เช่น สื่อสิ่งพิมพ์ E-mail บทความ โทรทัศน์ วิทยุทัศน์ และภาพยนตร์ เป็นต้น การตรวจสอบแนวโน้มทางเศรษฐกิจ สังคม การเมืองและเทคโนโลยี การรวบรวมข้อมูลของลูกค้า คู่แข่งขันและแหล่งอื่นๆ การจ้างพนักงานใหม่ และการร่วมมือกับองค์การอื่นๆ เพื่อสร้างสัมพันธมิตรและการร่วมลงทุน

2) การสร้างความรู้ (Knowledge Creation)

การแสวงหาความรู้นั้นเป็นการปรับใช้ความรู้โดยทั่วไปแต่การสร้างความรู้เป็นสิ่งที่สร้างสรรค์ขึ้นใหม่ (Generative) การสร้างความรู้ใหม่เกี่ยวข้องกับแรงผลักดัน การหยั่งรู้ และความเข้าใจอย่างลึกซึ้งที่เกิดขึ้นในแต่ละบุคคล การสร้างความรู้ใหม่ควรอยู่ภายใต้หน่วยงานหรือคนในองค์กร ซึ่งหมายความว่า ทุกๆ คนสามารถเป็นผู้สร้างความรู้ได้ รูปแบบต่างๆ ในการสร้างความรู้มีดังนี้

2.1 บุคคลให้ความรู้ที่ตนมีอยู่กับผู้อื่น เช่น การถ่ายทอดความรู้จากการทำ งาน ร่วมกันอย่างใกล้ชิด

2.2 การนำความรู้ที่องค์การมีอยู่ผนวกเข้ากับความรู้ของแต่ละบุคคลเพื่อให้เกิดเป็น ความรู้ใหม่และมีการแบ่งปันทั่วทั้งองค์การ

2.3 ความรู้ที่ได้จากการรวมและสังเคราะห์ความรู้ที่มีอยู่เข้าด้วยกันในรูปแบบนี้อาจ จำกัดอยู่ที่ความรู้ที่มีอยู่แล้ว

2.4 ความรู้ที่เกิดขึ้นภายใน โดยสมาชิกขององค์การค้นพบแนวทางได้เอง และมี กิจกรรมมากมายที่องค์การสามารถดำเนินการเพื่อสร้างความรู้

2.5 การเรียนรู้โดยการปฏิบัติ

2.6 การแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ

2.7 การทดลอง ซึ่งเป็นการสร้างแรงจูงใจและโอกาสสำหรับการเรียนรู้

2.8 การเรียนรู้จากประสบการณ์ที่ผ่านมาในอดีต

3) การจัดการความรู้และค้นคืนข้อมูล (Knowledge Storage and Retrieval)

ในการจัดการความรู้ องค์การต้องกำหนดสิ่งสำคัญที่จะเก็บไว้เป็นองค์ความรู้และต้อง พิจารณาถึงวิธีการในการเก็บรักษาและการนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ตามความต้องการ ทั้งนี้การ เก็บสะสมความรู้ องค์การควรคำนึงถึงสิ่งต่างๆ เหล่านี้

3.1 โครงสร้างและการจัดเก็บความรู้ ควรเป็นระบบที่สามารถค้นหาและส่งมอบได้ อย่างถูกต้องและรวดเร็ว

3.2 จัดให้มีการจำแนกรายการต่างๆ เช่น ข้อเท็จจริง นโยบายหรือขั้นตอนการ ปฏิบัติงานที่อยู่บนพื้นฐานความจำเป็นในการเรียนรู้

3.3 อาศัยการจัดการที่สามารถส่งมอบให้กับผู้ใช้ได้อย่างชัดเจน ถูกต้อง ทันเวลา และเหมาะสมกับความต้องการ

ส่วนการค้นคืนความรู้ (Retrieval) เป็นลักษณะของการเข้าถึงสิ่งที่ผู้ใช้ต้องการเพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานต่อไป เช่น การทำสมุดจัดเก็บรายชื่อ และทักษะของผู้เชี่ยวชาญการทำสมุดหน้าเหลือง (Yellow pages) ขององค์การ การประชุม การอบรม เครือข่ายการทำงานตามรับชั้น ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะนำไปสู่การถ่ายทอดความรู้ในองค์การ

4) การถ่ายทอดความรู้และการใช้ประโยชน์ (Knowledge Transfer and Utilization)

การถ่ายทอดและการใช้ประโยชน์จากความรู้ มีความจำเป็นสำหรับองค์การเนื่องจาก การจะเรียนรู้ได้ดีขึ้นเมื่อความรู้มีการกระจายและถ่ายทอดไปอย่างรวดเร็ว และเหมาะสมทั่วทั้งองค์การ การถ่ายทอดและการใช้ประโยชน์จากความรู้ เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับกลไกด้านอิเล็กทรอนิกส์ นอกจากนี้การเคลื่อนที่ของสารสนเทศและความรู้ระหว่างบุคคลหนึ่งไปยังอีกบุคคลหนึ่งนั้นเป็นไปได้โดยตั้งใจและไม่ได้ตั้งใจ

โกศล ดีศีลธรรม (พรธิดา วิเชียรปัญญา . 2547: 52-54) ได้นำเสนอองค์ประกอบหลักของการจัดการความรู้ออกเป็น 2 ส่วนดังนี้

- 1) สังคม-วัฒนธรรมและองค์กร (Social-cultural & Organizational components)
- 2) องค์ประกอบทางเทคโนโลยี (Technological components)

องค์ประกอบทั้ง 2 ส่วนนี้จะมีระบบการจัดการความรู้ (Knowledge Management System-KMS) เป็นส่วนเชื่อมโยงองค์ประกอบทั้ง 2 ส่วนเข้าด้วยกัน

วิจารณ์ พานิช (2549) ได้กล่าวว่า

การดำเนินการจัดการความรู้มีองค์ประกอบสำคัญดังต่อไปนี้

1. สร้างวิสัยทัศน์เกี่ยวกับความรู้
2. สร้างทีมจัดการความรู้ขององค์กร
3. เริ่มจาก ทุนปัญญา ที่มีอยู่แล้ว หรือหาจากภายนอกได้โดยง่าย
4. สร้างบรรยากาศของการแลกเปลี่ยนเรียนรู้อย่างเข้มข้นในกลุ่มพนักงานระดับล่าง
5. จัดความรู้ควบไปกับกิจกรรมพัฒนาสินค้า หรือรูปแบบการทำงานใหม่ๆ

6. เน้นการจัดการองค์กรแบบ“ใช้พนักงานระดับกลางเป็นพลังขับเคลื่อน ” (middle-up-down management) หลัก

7. เปลี่ยนโครงสร้างองค์กรไปเป็นแบบ “พหุบท” (hypertext)
8. สร้างเครือข่ายความรู้กับโลกภายนอก
9. สร้างวัฒนธรรมแนวราบ การสื่อสารอย่างอิสระทุกทิศทาง
10. สร้างวัฒนธรรมการจดบันทึก
11. ประเมินผลการดำเนินการจัดการความรู้

สรุปได้ว่า การดำเนินการจัดการความรู้ มีองค์ประกอบที่สำคัญ ในการสร้างสิ่งต่างๆ ไม่ว่าจะเป็น วิสัยทัศน์ การจัดการความรู้ บุคลากรในองค์กร บรรยากาศการเรียนรู้ เครือข่ายความรู้ กับโลกภายนอก และวัฒนธรรมการสื่อสารขององค์กร เพื่อเป็นแนวทางการจัดการความรู้ที่เป็นระบบด้านคนเป็นกลยุทธ์การบริหารจัดการเรียนรู้ ปรับปรุงคุณภาพเพื่อสนับสนุนและพัฒนาองค์การในสถานะที่มีการแข่งขันสูง ด้านกระบวนการจัดการความรู้ แนวทางและขั้นตอนการนำความรู้มากำหนดโครงสร้างรูปแบบเพื่อนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายที่องค์กรได้วางไว้

2.6 กระบวนการของการจัดการความรู้

กระบวนการในการจัดการความรู้ นั้น มีผู้อธิบายไว้ว่า ประกอบด้วยกิจกรรมต่างๆ ตามแนวคิดของผู้ให้คำอธิบาย ดังนี้

พิเชษฐ บุญญิติ (2543: 5-8) กล่าวว่ากระบวนการสำคัญของการจัดการความรู้ ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน ได้แก่

- 1) การกำหนดเป้าหมายของการจัดการความรู้ หรือการมองว่าเราจะไปไหน (Knowledge Vision)
- 2) การแบ่งปันความรู้ (Knowledge Sharing) คือ การเอาความรู้ที่ฝังลึกในตัวคน (Tacit Knowledge) มาถ่ายทอด เล่าสู่กันฟัง หรือการจัดเวทีให้มีการแบ่งปันความรู้หรือแลกเปลี่ยน เล่าสู่กันฟัง โดยวิธีการเช่นนี้ อาจเรียกว่าเป็น ชุมชนของการปฏิบัติที่ดี (Community of Practices)
- 3) การนำเอาความรู้ที่ได้มาเก็บไว้เป็นแหล่งความรู้ หรือชุมทรัพย์ความรู้ (Knowledge Assets)

นฤมล พุกษศิลป์ และพัชรา หาญเจริญกิจ (2543: 66) อธิบายว่ากระบวนการหรือขั้นตอนการพัฒนาการจัดการความรู้ ประกอบด้วย

- 1) การจัดหาหรือการสร้างความรู้ (Knowledge Creation and Acquisition)
- 2) การจัดเก็บความรู้ (Knowledge Organization Storage)
- 3) การเผยแพร่ความรู้ (Knowledge Distribution)
- 4) การใช้โปรแกรมการจัดการความรู้ (Knowledge Application)

โกศล ดีศีลธรรม (พรธิดา วิเชียรปัญญา. 2547: 52-54) ได้กำหนดกระบวนการของการจัดการความรู้โดยแบ่งออกเป็น 4 กระบวนการดังนี้

1) การสร้างและจัดหาความรู้ (Knowledge Creation & Acquisition) เป็นกระบวนการที่ให้ความสำคัญต่อการสร้างนวัตกรรมระยะยาว เพื่อการสร้างความแข็งแกร่งให้กับธุรกิจ โดยมุ่งเน้นการพัฒนาความรู้โดยนัยที่ไม่ได้แสดงออกในรูปเอกสาร แต่องค์การมักกระตุ้นให้บุคลากรสร้างองค์ความรู้เพื่อสร้างกลยุทธ์ให้สอดคล้องกับวัฒนธรรมขององค์การ โดยส่งเสริมให้มีการแลกเปลี่ยนความคิดและใช้สารสนเทศทางความรู้

2) การจัดการและจัดเก็บความรู้ (Knowledge Organization & Storage) เป็นการจัดเก็บความรู้ที่สร้างเป็นหมวดหมู่และเก็บลงในฐานข้อมูล

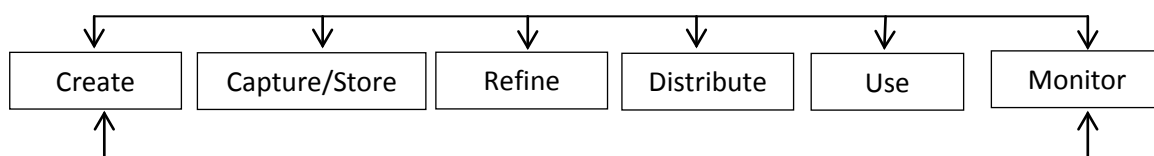
3) การกระจายความรู้ (Knowledge Distribution) โดยการใช้เครื่องมือในการสืบค้นสารสนเทศทางความรู้จากฐานข้อมูลที่จัดเก็บ แล้วกระจายสู่หน่วยงานต่างๆ เพื่อการใช้งาน

4) การประยุกต์ความรู้ในการใช้งาน (Knowledge Application) เป็นการเชื่อมโยงกิจกรรมหลักต่างๆ ผ่านระบบไหลของงานด้วยระบบเครือข่ายไปยังหน่วยงานต่างๆ

ทฐพาน และคณะ (พรธิดา วิเชียรปัญญา. 2547: 52) ได้แบ่งกระบวนการของการจัดการความรู้ออกเป็น 6 ประการคือ

- 1) การสร้างความรู้
- 2) การจับและเก็บความรู้
- 3) การเลือกหรือกรองความรู้
- 4) การกระจายความรู้
- 5) การใช้ความรู้
- 6) การติดตาม/ตรวจสอบ

ซึ่งกระบวนการดังกล่าวสามารถแสดงได้ด้วยภาพประกอบที่ 2

ภาพประกอบ 2 กระบวนการจัดการความรู้ของ Turban และคณะ

ที่มา: พรธิดา วิเชียรปัญญา. (2547). *การจัดการความรู้ : พื้นฐานและการประยุกต์ใช้*.

หน้า 52.

จากกระบวนการสำคัญของการจัดการความรู้ที่กล่าวมา ผู้วิจัยสรุปได้ได้ว่า กระบวนการจัดการความรู้เป็นการจัดการความรู้ที่ทำงานต่อเนื่องเป็นระบบขั้นตอนเพื่อให้การจัดการความรู้เป็นระบบระเบียบมากยิ่งขึ้น โดยมีขั้นตอนดังนี้ การสร้างความรู้ การจัดและเก็บความรู้ การเลือกและกรองความรู้ การกระจายความรู้ การใช้ความรู้ การติดตามและการตรวจสอบ

2.7 ปัจจัยสู่ความสำเร็จในการจัดการความรู้

จากการศึกษาพบว่านักวิชาการได้กล่าวถึงปัจจัยสู่ความสำเร็จในการจัดการความรู้ ดังนี้

1. ผู้นำต้องตระหนักและเข้าใจคุณค่าของความรู้หรือทรัพยากรทางปัญญาและสนับสนุนให้เกิดนโยบายหรือกลยุทธ์ต่างๆ ในการบริหารความรู้ โดยผู้นำต้องทุ่มเทความพยายามและอุทิศตนเองเพื่อเป็นแบบอย่าง (Change Agent) อย่างจริงจังและต่อเนื่อง เพราะการบริหารความรู้ไม่อาจเห็นผลที่ชัดเจนได้ในระยะเวลาอันสั้น
2. บุคลากรต้องตระหนักถึงคุณค่าและความจำเป็นของการบริหารความรู้โดยให้ความร่วมมือกับองค์กรในการทำกิจกรรมต่างๆ สำหรับการบริหารความรู้เนื่องจากการบริหารความรู้ที่บรรลุผลต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกฝ่ายในองค์กรเป็นสำคัญ
3. ผู้รับผิดชอบโดยตรงในการบริหารความรู้ ซึ่งองค์กรควรจัดตั้งขึ้นเป็นทีมงานที่มาจาก การผสมผสานของพนักงานที่มีความรู้ และความเชี่ยวชาญต่างกันไป เพื่อก่อให้เกิดความหลากหลาย โดยทีมงานนี้ต้องรับผิดชอบองค์ประกอบต่างๆ ในการบริหารความรู้ด้วยการดูแลและพัฒนาให้ทุกองค์ประกอบต่างๆ ในการบริหารความรู้ด้วยการดูแลและพัฒนาให้ทุกองค์ประกอบเชื่อมโยงและสัมพันธ์กันอยู่เสมอ

4. โดยองค์กรต้องจัดกิจกรรมที่กระตุ้นและให้โอกาสบุคลากรในยอมรับความรู้ของผู้อื่น ด้วยแม้ว่ามีอาวุโสน้อยกว่า

5. การเปลี่ยนความรู้ไปสู่การปฏิบัติ โดยองค์กรต้องเสริมให้บุคลากรนำความรู้ที่มีอยู่ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ เพื่อทำให้เกิดการเรียนรู้และความสัมพันธ์ของการคิดกับการกระทำ

6. รางวัลและแรงจูงใจเป็นสิ่งที่สนับสนุนให้บุคคลสนใจ ร่วมมือ และรับผิดชอบในการบริหารความรู้ขององค์กร

7. การส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้จากวิธีการต่างๆ ที่หลากหลาย และไม่มองข้ามประสบการณ์ที่เกิดจากความล้มเหลวเพราะมีผลต่อการสร้างสรรค์ความรู้และนวัตกรรม

8. วิสัยทัศน์ พันธกิจ นโยบายและเป้าหมายในขั้นตอนต่างๆ ในการจัดการความรู้ที่ชัดเจน เพื่อให้พนักงานปฏิบัติได้ตามเป้าหมาย และเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

9. ขั้นตอนดำเนินการในกระบวนการเรียนรู้ที่เป็นมาตรฐานและประสิทธิภาพ

10. ทรัพยากร ทั้งในด้านบุคลากร เทคโนโลยีสารสนเทศ และงบประมาณในการดำเนินการ อย่างเพียงพอ

11. การสื่อสารกับบุคลากรในทุกฝ่ายงานเพื่อรับทราบและเข้าใจโดยทั่วกัน

12. ทีมผู้ชำนาญการที่มีความสามารถเพียงพอ

13. พฤติกรรมในการเรียนรู้ของบุคลากรในองค์กร ที่เรียนรู้อย่างต่อเนื่อง และตลอดชีวิต

14. บทบาท หน้าที่ และความรับผิดชอบที่ชัดเจนสำหรับกิจกรรมสร้างพฤติกรรมการเรียนรู้ในองค์กร

15. การค้นคว้า และการพัฒนาเพื่อให้พนักงานสร้างสรรค์นวัตกรรมใหม่ๆ ให้กับองค์กร

16. การสร้างและแบ่งประสบการณ์ต่างๆ ในการเรียนรู้

17. เทคโนโลยีที่ง่ายต่อการแสวงหา และสืบค้นความรู้

18. กระบวนการในการกลั่นกรอง ตรวจสอบ คัดแยกความรู้ เช่น การประชาสัมพันธ์

ข้อมูล หรือองค์ความรู้ ไม่ว่าจะเป็น การส่งทางไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ การจัดกระดานข่าวประชาสัมพันธ์ หรือจัดให้มีหน่วยงานสำหรับรับข้อซักถามและตอบกลับโดยผู้ชำนาญเฉพาะทาง

19. สภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมให้มีการใช้ประโยชน์ จากความรู้ เช่น การประชาสัมพันธ์ ข้อมูล หรือองค์ความรู้ ไม่ว่าจะเป็นการส่งไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ การจัดกระดานข่าวประชาสัมพันธ์ หรือจัดให้มีหน่วยงานสำหรับรับข้อซักถามและตอบกลับโดยผู้ชำนาญเฉพาะทาง

สรุปได้ว่า ปัจจัยสู่ความสำเร็จในการจัดการความรู้ ขึ้นอยู่กับทุกคนในองค์กรตระหนักถึงคุณค่าของความรู้ที่มีความจำเป็น ในการบริหารและสนับสนุน ขับเคลื่อนนโยบาย กลยุทธ์ต่าง ๆ ให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน โดยทุกคนให้ความร่วมมือในการรับสาร ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่ๆ แสวงหาความรู้ในการประกอบกิจกรรมต่างๆ ที่องค์กรจัดขึ้น และเคารพผู้อาวุโสในองค์กร เพื่อส่งเสริมให้บุคคลในองค์กรได้พัฒนาศักยภาพทางการเรียนรู้และความคิดอย่างต่อเนื่อง

2.8 แนวคิดของการบริหารจัดการความรู้

2.8.1 หลักการบริหารจัดการความรู้

หลักการหรือกฎเกณฑ์ที่สำคัญที่นำมาพิจารณาใช้ในการบริหารจัดการความรู้ ตามแนวคิดของนักวิชาการต่อไปนี้

สจ๊วต (บุญส่ง หาญพานิช. 2546: 44; อ้างอิงจาก Stewart. 1997) ให้แนวคิดเกี่ยวกับหลักการบริหารจัดการความรู้ ดังนี้

- 1) องค์การไม่ใช่เจ้าของทรัพยากรมนุษย์และทรัพยากรลูกค้าแต่เพียงผู้เดียว
- 2) เพื่อสร้างทรัพยากรมนุษย์ องค์การต้องส่งเสริม การเรียนรู้และการทำงานเป็นทีม
- 3) ในการบริหารและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ องค์การต้องรับรู้ถึงแม้พนักงานบางคนมีความสามารถพิเศษและมีความฉลาด แต่พวกเขาก็ไม่ใช่สินทรัพย์ขององค์การ

4) ทรัพยากรโครงสร้าง คือ สินทรัพย์

5) ทรัพยากรโครงสร้างมีวัตถุประสงค์ เพื่อการสะสมความรู้และการเร่งกระแสไหลเวียนของข้อมูลสารสนเทศ

6) ข้อมูลและความรู้ควรใช้ทดแทนสินค้าที่มีราคาแพง

7) งานเกี่ยวกับความรู้มีลักษณะเฉพาะตัว

8) องค์การทุกแห่งควรวิเคราะห์วงจรคุณค่าของอุตสาหกรรม

9) เน้นหนักที่กระแสไหลเวียนของข้อมูลสารสนเทศ

10) ทรัพยากรมนุษย์และทรัพยากรโครงสร้างสามารถเสริมสร้างซึ่งกันและกัน

ดาเวนพอร์ท (บุญส่ง หาญพานิช. 2546: 44; อ้างอิงจาก Davenport. 1998) ให้แนวคิดเกี่ยวกับหลักการบริหารจัดการความรู้ ดังนี้

- 1) การบริหารจัดการความรู้มีคุณค่าราคาแพง จึงต้องนำไปใช้อย่างคุ้มค่า
- 2) การจัดการความรู้ที่มีประสิทธิผลต้องการวิธีการผสมผสานกันของบุคคลและเทคโนโลยี

3) การบริหารจัดการความรู้เป็นนโยบายระดับสูง

4) การบริหารการจัดการความรู้ต้องการผู้บริหารจัดการความรู้

5) การบริหารจัดการความรู้จะมีประโยชน์มากยิ่งขึ้นจากการสร้างแผนที่ความรู้

6) การแลกเปลี่ยนและใช้ความรู้ร่วมกันเป็นการกระทำที่ไม่ได้เป็นไปอย่างธรรมชาติ

7) การบริหารความรู้ หมายถึง การปรับปรุงกระบวนการความรู้

8) การเข้าถึงความรู้เป็นแค่เพียงการเริ่มต้น

9) การบริหารความรู้ไม่มีวันสิ้นสุด

10) การบริหารจัดการความรู้ต้องมีการติดต่อเชื่อมโยงความรู้

โทบิน (บุญส่ง หาญพานิช. 2546: 44; อ้างอิงจาก Tobin. 2003) ให้แนวคิดเกี่ยวกับ กลไกการบริหารจัดการความรู้ดังนี้

- 1) การบริหารจัดการความรู้เป็นศาสตร์และศิลป์
- 2) การบริหารจัดการความรู้เก่งเพียงคนเดียวไม่พอเพียง
- 3) การเปลี่ยนแปลงเชิงวัฒนธรรมไม่ใช่เกิดขึ้นโดยอัตโนมัติ
- 4) การสร้างแผนการบริหารการเปลี่ยนแปลง
- 5) มียุทธศาสตร์ที่มุ่งมั่นชัดเจน
- 6) เจาะประเด็น ลงส่วนลึก ทำให้เป็นปัจจุบันเสมอ
- 7) อย่าถูกแขวนด้วยเพราะข้อจำกัด
- 8) ตั้งความคาดหวัง หรือ กำหนดความเสี่ยง
- 9) บูรณาการการจัดการความรู้กับไปในระบบที่มีอยู่
- 10) ให้การศึกษาแก่ผู้ใช้บริการของท่านที่บริการตนเอง

2.8.2 แนวทางการบริหารจัดการความรู้

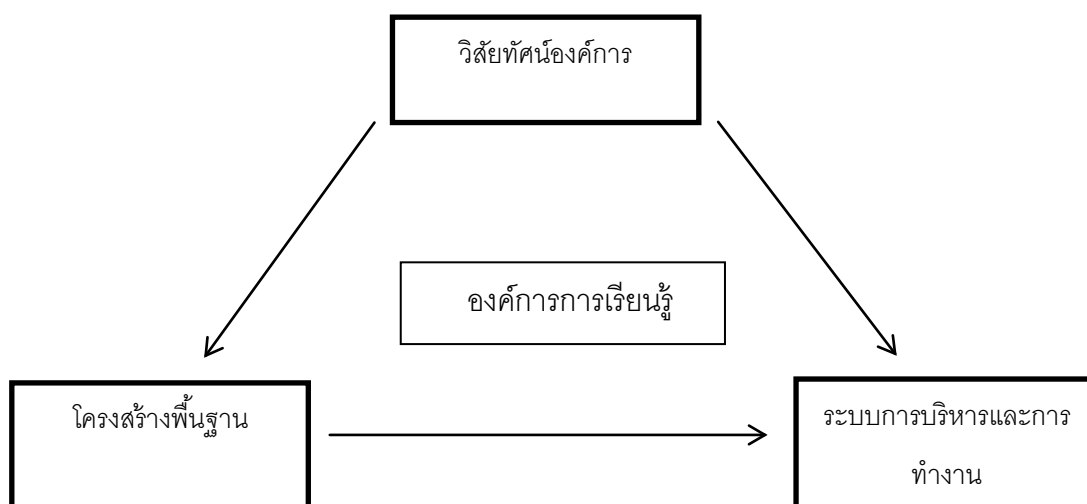
นันทา วิฑูฒิสักดิ์ (2544: 5-6) ได้กำหนดแนวทางการบริหารจัดการความรู้ มีวิธีการ ดำเนินการ 5 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 กำหนดวิสัยทัศน์ให้ชัดเจน คือ การกำหนดอย่างชัดเจนว่า ความมุ่งมั่น ความคาดหวัง ที่จะไปมีสถานภาพเป็นอย่างไรอย่างหนึ่งในอนาคต

การที่จะนำระบบการบริหารจัดการความรู้มาใช้ปฏิบัติในองค์กรแห่งใดแห่งหนึ่ง ย่อมมีผลกระทบต่อสมาชิกทุกคนในองค์กรนั้น การเริ่มต้นอย่างเป็นระบบและชัดเจน ก็คือการ กำหนดวิสัยทัศน์ที่ชัดเจน แล้วจึงสานวิสัยทัศน์ (Shared Vision) ให้สมาชิกทุกคนร่วมรับรู้ถึงความ จำเป็นในพัฒนาภูมิปัญญา ตลอดจนสร้างความเข้าใจในคุณประโยชน์ที่องค์กรและทุกคนจะได้รับ เพื่อนำมาซึ่งความร่วมมือร่วมใจกันในลำดับต่อไป

ขั้นตอนที่ 2 กำหนดกลยุทธ์ที่จะดำเนินการ หัวใจสำคัญในความสำเร็จของการนำ ระบบการบริหารใหม่ใดๆ เข้าใช้ปฏิบัติ ก็จะต้องอยู่ที่กลยุทธ์ในการดำเนินการ การตั้งใจมุ่งมั่น ดำเนินการ ตลอดจนการสร้างบรรยากาศสนับสนุนให้สมาชิกทุกคนในองค์กร ได้ร่วมมือกัน จึงควร กำหนดกลุ่มผู้ดูแลรับผิดชอบที่ชัดเจนขึ้นมา เพื่อประสานกิจกรรมทั้งหมดให้สอดคล้องกัน

ขั้นตอนที่ 3 เริ่มต้นด้วยการพัฒนารูปธรรมของการเรียนรู้

ภาพประกอบ 3 การพัฒนารูปธรรมของการเรียนรู้

ที่มา: นันทา วิฑูรย์ศักดิ์. (2544, มกราคม-มิถุนายน). องค์การการเรียนรู้และการบริหารจัดการความรู้ : แผนกลยุทธ์เพื่อพัฒนาล้านักวิทยบริการสถาบันราชภัฏ. วารสารสารสนเทศ. 2(1): 1-11.

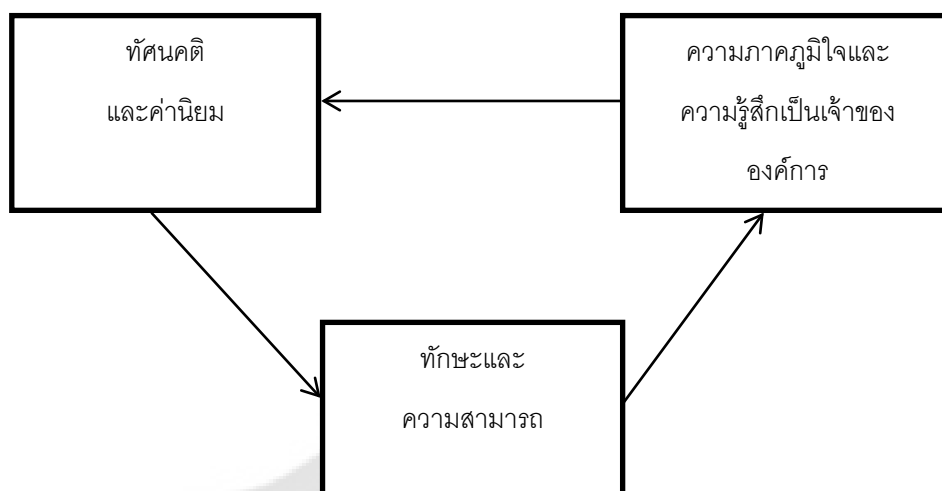
ซึ่งประกอบไปด้วย ขั้นตอนสำคัญรวม 3 ประการคือ

1) การกำหนดวิสัยทัศน์องค์กร (Corporate Vision) ที่ชัดเจนและปฏิบัติได้ภายใต้การร่วมสนับสนุน (Shared Vision) ของสมาชิกทุกองค์ในองค์กร ซึ่งเป็นเสมือนหลักชัยที่ทุกคนมุ่งมั่นจะไปให้ถึง

2) การจัดหาโครงสร้างพื้นฐาน ซึ่งประกอบไปด้วย เครื่องมือและอุปกรณ์ รวมทั้งสถานที่ที่จะอำนวยความสะดวกการเรียนรู้ของสมาชิกทุกคนในองค์กรเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล

3) มีระบบการบริหารและระบบงานที่ดี ได้มาตรฐานสากล เช่น ระบบวางแผนเชิงกลยุทธ์ ระบบการบริหารการเงินและระบบการวางแผนการตลาด เป็นต้น

ขั้นตอนที่ 4 การเข้าสู่ระบบการเรียนรู้

ภาพประกอบ 4 การเข้าสู่ระบบการเรียนรู้

ที่มา: นันทา วิฑูรย์ศักดิ์. (2544, มกราคม-มิถุนายน). องค์การการเรียนรู้และการบริหารจัดการความรู้ :แผนยุทธ์เพื่อพัฒนาสำนักวิทยบริการสถาบันราชภัฏ. วารสารสารสนเทศ. 2(1): 1-11

การเข้าสู่ระบบการเรียนรู้เป็นขั้นตอนของการพัฒนาตัวสมาชิกแต่ละบุคคลในองค์การให้มีศักยภาพสูงขึ้นเป็นทรัพย์สิน อัจฉริยะ ภาพที่หลากหลาย องค์การมุ่งหวังว่า จะเป็นกุญแจสู่ความสำเร็จ (Key Success Factor) ในยุคของการแข่งขันใหม่ที่มีปัจเจกบุคคล (Head-to-Head Competition) เป็นที่ตั้ง

ขั้นตอนที่ 5 การวัดผลการเรียนรู้ เป็นธรรมดาอยู่เองที่เมื่อเราทำกิจกรรมใดๆ แล้ว ก็ย่อมต้องการจะทราบ ระดับของผลสำเร็จที่ได้บังเกิดขึ้น การวัดผลพัฒนาของการเรียนรู้แบ่งออกเป็นระดับต่างๆ คือ

- 1) การวัดผลเป็นรายบุคคล
- 2) การวัดผลตามกิจกรรม
- 3) การวัดผลจากระบบตัว

ในการวัดผลการเรียนรู้จำเป็นต้องทำเป็นระยะๆ ให้ต่อเนื่อง เพื่อจะได้ทราบแนวโน้มของการพัฒนาที่เกิดขึ้นไปแล้วและที่กำลังจะเกิดขึ้น ช่วยให้สามารถปรับเปลี่ยนกลยุทธ์ (Tactic) และขั้นตอนการพัฒนาภูมิปัญญาด้วยกิจกรรมคุณค่าต่างๆ ให้มีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผลสูงยิ่งขึ้น

จากแนวทางการบริหารจัดการความรู้ที่ได้กล่าวมา ผู้วิจัยสรุปได้ว่าการบริหารจัดการความรู้จะต้องมีกลยุทธ์และแนวทางที่ถูกต้องก่อน โดยจัดการให้เป็นไปตามกระบวนการและหลักเลี้ยงอุปสรรคสำคัญต่างๆ ทั้งนี้ความรู้ไม่ว่าจะเป็นของปัจเจกบุคคลหรือเป็นขององค์กรใด ๆ ก็ตาม จะต้องเริ่มต้นมาจากกระบวนการเรียนรู้ที่เป็นระบบแล้ว จึงสามารถนำมาประยุกต์ใช้ให้เกิดเป็นภูมิปัญญาที่จะทำให้การบริหารจัดการความรู้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

3. เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมทางการศึกษาศิลปะ

ผู้วิจัยได้รวบรวมประเด็นต่างๆ เกี่ยวกับกิจกรรมทางการศึกษาศิลปะโดยมีรายละเอียดดังนี้

3.1 ความหมายของกิจกรรมศิลปะ

ความหมายของคำว่าศิลปะมีนักการศึกษาได้ให้ความหมายของศิลปะดังนี้ คำว่า Art ในภาษาอังกฤษมีรากฐานภาษาละตินว่า Ars ซึ่งมีความหมาย หมายถึง ความชำนาญชำนาญจนเกิดทักษะ หรือความสามารถพิเศษทางภาษาจีนใช้คำว่า ยี - ชู ก็มีความหมายเช่นกัน อันหมายถึง การฝึกฝนทางทักษะเช่นกัน ส่วนคำว่าศิลปะในภาษาไทยมาจากภาษาสันสกฤต ว่า ศิลปะ ภาษาบาลีว่า ศิลป มีความหมายว่า ฝีมือยอดเยี่ยมหรือศิลปะที่เกี่ยวข้องกับทักษะหรืองานฝีมือ (พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน. 2530: 771) โดยให้ความหมายรวมถึงความพยายามอันเกิดจากจิตสำนึก ในอันที่จะสร้างสรรค์ สีสัน รูปทรง เส้น เสียง สีสันการเคลื่อนไหว และปรากฏการณ์ด้านอื่นๆ ที่แสดงออกถึงความรู้สึกนึกคิดหรืออารมณ์

ปรียานุช จุลพรหม (ม.ป.ป.; อ้างอิงจาก Lowenfeld. 1975: 7) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ศิลปะสำหรับเด็ก คือ สิ่งที่ได้แสดงออกซึ่งความเจริญเติบโต ความนึกคิด ความเข้าใจ และการแปลความและความเข้าใจของสิ่งแวดล้อมแต่เมื่อเขาเติบโต วิธีการและสิ่งที่เขาแสดงออกตามสภาพความสนใจ การรับรู้ และความพร้อมของเด็กแต่ละคน โดยที่การแสดงออกนั้นจะแสดงออกด้วยวิธีการอย่างใดอย่างหนึ่ง ผ่านวัสดุที่เหมาะสม และปรากฏเป็นผลงานศิลปะที่รับรู้ได้ด้วยประสาทตาหรือที่เรียกว่าทัศนศิลป์ คือ ศิลปะสองและสามมิติ ศิลปะมิติ คืองานศิลปะบนพื้นที่ราบที่สามารถวัดความกว้างและยาวได้ เช่น ภาพวาด ภาพเขียน ภาพพิมพ์ ภาพกระดาษปะติด ฯลฯ ส่วนศิลปะสามมิติ คือ ศิลปะที่ปรากฏรูปทรงให้สามารถลูบคลำ หรือวัดได้ทั้งความกว้างยาวและหนา เช่น รูปปั้น รูปแกะสลัก รูปโครงสร้าง ฯลฯ

ชัยณรงค์ เจริญพาณิชย์กุล (2533: 89 - 91) ได้ให้ความหมายของกิจกรรมศิลปะว่า หมายถึง กิจกรรมศิลปะที่ช่วยให้เด็กได้แสดงออกถึงความรู้สึกนึกคิด สามารถฝึกเด็กให้รู้จักสังเกตหาเหตุผล รู้จักสร้างสรรค์ลักษณะนิสัยที่ดี และมีความพร้อมในการเรียนรู้ พัฒนาตัวเด็กทั้งในด้านส่วนตัวและด้านสังคม

สรุปได้ว่า กิจกรรมศิลปะคือ การแสดงออกทาง ความรู้สึกนึกคิดทางอารมณ์จากความรู้สึก หรือเกิดแรงบันดาลใจจากสิ่งที่พบเห็น ถ่ายทอดออกมาผ่านการใช้ แสง สี เสียง หรือ ความถนัดของแต่ละบุคคลออกมาเป็นผลงานที่สะท้อนตัวตนของผู้สร้างงานนั้น

3.2 ความสำคัญของการจัดกิจกรรมศิลปะ

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องผู้วิจัยพบว่าได้มีนักวิชาการทางการศึกษาได้กล่าวถึงความสำคัญทางการจัดกิจกรรมศิลปะดังนี้

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2531) ได้สรุปความสำคัญของกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ ดังนี้

1. เด็กได้แสดงออกอย่างอิสระ ส่งเสริมอิสรภาพในการทำงาน ครูควรจัดวางวัสดุอุปกรณ์ไว้ในที่ที่เด็กจะหยิบมาใช้ได้ และมีโอกาสเลือกหยิบได้ตามความพอใจ ในขณะเดียวกันก็สามารถแลกเปลี่ยนความคิดของตนเองกับเพื่อนๆ ได้

2. เด็กมีสุนทรียภาพต่อสิ่งแวดล้อม เด็กรู้จักชื่นชมและมีทัศนคติที่ดีต่อสิ่งต่างๆ เป็นสิ่งที่ควรได้รับการพัฒนา ซึ่งผู้ใหญ่ควรทำเป็นตัวอย่าง โดยการยอมรับ และชื่นชมผลงานของเด็ก โดยฝึกให้เด็กเห็นว่าทุกๆ อย่างมีความหมายสำหรับตัวเขา ส่งเสริมให้รู้จักสังเกต เห็นสิ่งที่ผิดปกติในสิ่งธรรมดาสามัญ ให้ได้ยินในสิ่งที่ไม่เคยได้ยิน และฝึกให้เขาสนใจในสิ่งต่างๆ รอบๆ ตน

3. เด็กเกิดความพอใจและสนุกสนานในขณะที่เด็กทำกิจกรรมสร้างสรรค์ต่างๆ เด็กควรทำตามความพอใจและมีความสนุกสนาน การพูดคุยและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อนเป็นโอกาสที่เด็กจะแสดงออกซึ่งความคิดของเขา และเป็นการพัฒนาภาษาไปด้วย การเปิดโอกาสให้เด็กแสดงความสามารถทางสร้างสรรค์ จะช่วยให้เด็กตระหนักถึงคุณค่าความเป็นมนุษย์ ช่วยส่งเสริมให้เขามีกำลังใจ เข้าใจตนเองว่ามีความคิดที่ดี และมีความสามารถหลายอย่าง องค์ประกอบที่จะทำให้เด็กเกิดความพอใจ สนุกสนาน ในขณะทำกิจกรรมคือ เวลาและสถานที่ เด็กต้องการเวลาทำงานมากพอที่เขาจะทำ ได้สำเร็จตามความพอใจ และเด็กต้องการเนื้อที่กว้างขวางพอที่จะทำสิ่งต่างๆ ได้อย่างเต็มที่และสนุกสนาน

1. กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ช่วยลดความตึงเครียดทางอารมณ์ เพราะการทำงานสร้างสรรค์เป็นการผ่อนคลายอารมณ์ ลดความกดดัน ความคับข้องใจ ความก้าวร้าวลง กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์จะช่วยให้เด็กแสดงออก และผ่อนคลายอารมณ์อย่างดีที่สุด

2. กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ช่วยสร้างลักษณะนิสัยที่ดีในขณะที่เด็กทำงานต่างๆ ครูควรสอนความมีระเบียบและนิสัยในการทำงานควบคู่ไปด้วย เช่น เก็บของเป็นที่ ล้างมือและอุปกรณ์ต่างๆ เมื่อทำงานเสร็จแล้ว

3. กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ช่วยพัฒนากล้ามเนื้อ ซึ่งได้จากการตัดกระดาษ ประดิษฐ์ภาพ วาดภาพด้วยนิ้วมือ การต่อภาพ ฯลฯ กิจกรรมต่างๆ เหล่านี้จะส่งเสริมให้เด็กแสดง ความคิดสร้างสรรค์ และพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างมือและสายตาควบคู่กันไป

4. กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ช่วยให้เด็ก รู้จักสำรวจ ค้นคว้า ทดลอง เด็กจะชอบทำ กิจกรรม และใช้วัสดุต่างๆ กันทำงานซ้ำๆ กันเพื่อสร้างสิ่งต่างๆ เพื่อเป็นโอกาสที่จะใช้ความคิด ริเริ่มและจินตนาการของเขา ค้นคว้า สำรวจ ฝึกฝน และสร้างสิ่งใหม่ๆ ขึ้นจากการใช้วัสดุซ้ำๆ กัน ดังนั้นครูจึงควรหาวัสดุต่างๆ ไว้ให้เด็ก ได้มีโอกาสพัฒนาการทดลองของตน เช่น กล้องยาสีฟัน เปลือกไข่ และเศษวัสดุเหลือใช้อื่นๆ

วิรุณ ตั้งเจริญ (ปริยานุช จุลพรม. ม.ป.ป.; อ้างอิงจาก วิรุณ ตั้งเจริญ . 2526: 63-68) ยัง ได้อธิบายว่า ศิลปะช่วยให้เด็กเกิดการพัฒนาในด้านอื่นดังนี้

1. ศิลปะพัฒนาพฤติกรรมในการทำงาน เด็กจะเกิดความคล่องตัวในการคิดและ แสดงออกความชำนาญในการสร้างสรรค์ หรือสมรรถภาพในการแสดงออกนี้เป็นสิ่งที่มาทลายให้ เด็กเกิดความกระหาย ในการทำศิลปะต่อไปอีก
2. ศิลปะพัฒนาบุคลิกภาพ การเรียนโดยได้ลงมือปฏิบัติทำให้เกิดความเคยชิน ซึ่ง จ ะ กลายเป็นกระบวนการต่อเนื่อง ทำให้เด็กรักการทำงานและขยันหมั่นเพียร
3. ศิลปะพัฒนาพลังของการแสดงออกด้านอารมณ์ ความรู้สึกนึกคิด จินตนาการและ การสร้างสรรค์
4. ศิลปะพัฒนาความเชื่อมั่นในตนเอง ผลสำเร็จของการทำงานศิลปะ ทำให้เกิดความ ภาคภูมิใจ เมื่อบุคคลได้พบกับคว ามสำเร็จอยู่เสมอจะทำให้บุคคลเกิดความมั่นใจในการทำงาน มากขึ้น
5. ศิลปะพัฒนาให้คิดเป็นทำเป็นและแก้ปัญหาให้เป็น การสร้างสรรค์จึงเป็นการลองผิด ลองถูกแก้ปัญหาอยู่ตลอดเวลาจนกว่างานจะสำเร็จ
6. ศิลปะพัฒนาพฤติกรรมทางสังคมที่เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อกัน มีการแลกเปลี่ยน นความเห็น ปรีกษาหารือและหาข้อสรุปร่วมกัน

กิจกรรมศิลปะเป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้เด็กได้แสดงออกซึ่งความรู้สึก ความคิด และ ความสามารถอันเป็นลักษณะเฉพาะตัวของแต่ละคน เป็นการกลั่นกรองระหว่างความคิด และ ความรู้สึกโดยการถ่ายทอดออกมาทางกิจกรรมศิลปะ

สำนักงานคณะกรรมการ การประถมศึกษาแห่งชาติ (2531: 6-15) ได้กล่าวถึงประโยชน์ ของกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ดังนี้

เด็กได้แสดงออกอย่างอิสระ ส่งเสริมอิสรภาพในการทำงาน ครูควรวางวัสดุอุปกรณ์ไว้ในที่ที่เด็กจะหยิบมาใช้ได้ และมีโอกาสเลือกหยิบได้ตามความพอใจ ในขณะที่เดียวกันก็สามารถแลกเปลี่ยนความคิดของตนเองกับเพื่อนๆ ได้

เด็กมีสุนทรียภาพต่อสิ่งแวดล้อม เด็กรู้จักชื่นชมและมีทัศนคติที่ดีต่อสิ่งต่างๆ เป็นสิ่งที่ควรได้รับการพัฒนา ซึ่งผู้ใหญ่ควรทำเป็นตัวอย่าง โดยการยอมรับ และชื่นชมผลงานของเด็ก โดยฝึกให้เด็กเห็นว่าทุกๆ อย่างมีความหมายสำหรับตัวเขา ส่งเสริมให้รู้จักสังเกต เห็นสิ่งที่ผิดปกติในสิ่งธรรมดาสามัญ ให้ได้ยินในสิ่งที่ไม่เคยได้ยิน และฝึกให้เขาสนใจในสิ่งต่างๆ รอบๆ ตน

เด็กเกิดความพอใจและสนุกสนานในขณะที่เด็กทำกิจกรรมสร้างสรรค์ต่างๆ เด็กควรทำตามความพอใจและมีความสนุกสนาน ในการพูดคุยและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อนเป็นโอกาสที่เด็กจะแสดงออกซึ่งความคิดของเขา และเป็นการพัฒนาภาษาไปด้วย การเปิดโอกาสให้เด็กแสดงความสามารถทางสร้างสรรค์ จะช่วยให้เด็กตระหนักถึงคุณค่าความเป็นมนุษย์ ช่วยส่งเสริมให้เขามีกำลังใจ เข้าใจตนเองว่ามีความคิดที่ดี และมีความสามารถหลายอย่าง

เลิศ อานันท์นะ (2535: 44-48) ได้กล่าวถึง การที่เด็กได้รับการส่งเสริมพัฒนาการด้วยศิลปะที่เหมาะสมจะสามารถพัฒนาการในด้านต่างๆ ดังนี้

1. พัฒนาการด้านสติปัญญา ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และจินตนาการที่เด็กได้สำรวจ ทดลอง ค้นคว้ากับวัสดุ นานาชนิด เด็กจะมีการแก้ปัญหา เลือกสรร วางแผน ลงมือ กระทำจริง รวมทั้งวิจารณ์ และประเมินค่าในผลงานที่ตนแสดงออกจนสำเร็จขึ้นมา ซึ่งกระบวนการดังกล่าวนี้ ได้ตอบสนองต่อลักษณะนิสัยของเด็กที่อยากรู้อยากเห็น และขี้สงสัย ทำหาย ทำให้เด็กแสดงออกอย่างอิสระเสรี ภายใต้บรรยากาศที่สนุกสนาน เพลิดเพลิน

2. พัฒนาการด้านร่างกาย ส่งเสริมพัฒนาการทำงานที่ประสานสัมพันธ์กันระหว่างการใช้กล้ามเนื้อ และประสาทตา ทำให้อวัยวะส่วนต่างๆ ของร่างกายมีความแข็งแรง มีทักษะในการทำงานคล่องตัวดีขึ้น

3. พัฒนาการทางด้านอารมณ์ ทำให้เด็กมีอารมณ์ที่ นานาสนุกสนานยิ่งเด็กประสบผลสำเร็จในงานที่ลงมือทำก็ยิ่งทำให้เด็กเชื่อมั่นในตนเอง บนพื้นฐานของความรัก ความรู้สึกภาคภูมิใจในความสามารถของตนส่งผลให้เด็กมีสุขภาพจิตที่ดี สามารถมองโลกที่สวยงามด้วยสายตาที่สวยงาม สดใส ตลอดจนมีความรู้สึกที่ดีงามต่อผู้คนและสิ่งแวดล้อมรอบข้าง

4. พัฒนาการทางด้านสังคม การจัดกิจกรรมทางด้านศิลปะเพื่อพัฒนาการทางสังคม ให้แก่เด็กอย่างเหมาะสม ได้แก่ การจัดกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ (Group Process) ทำให้เด็กเรียนรู้และฝึกหัดด้านสังคม เช่น การวางแผน หรือปรึกษาหารือ การร่วมมือร่วมใจ การประนีประนอม การแก้ปัญหา ความขัดแย้ง ฯลฯ มีผลให้เด็กรู้จักลดความต้องการของตนเอง เมื่อต้องการอยู่ร่วมในการทำงานกับเพื่อนหรือพี่น้องของตนที่แต่ละคนมีความสนใจต่างกัน

โลเวนเฟลด์ (เสาวนีย์ บุญฤทธิ์. 2539: 37; อ้างอิงจาก Lowenfeld. 1975) กล่าวว่า การที่เด็กได้ปฏิบัติงานศิลปะนั้น ช่วยส่งเสริมพัฒนาการด้านสุนทรียภาพ การรับรู้ สถิติปัญญา อารมณ์ สังคม การสร้างสรรค์ และเทคนิคการทำงาน และศิลปะช่วยให้เด็กเป็นตัวของตัวเองแทนการเลียนแบบผู้อื่น เด็กแต่ละคนมีความต้องการภายในที่ต้องการจะแสดงออก ศิลปะถือเป็นเครื่องมืออย่างหนึ่งที่ช่วยให้เด็กได้แสดงออกซึ่งความต้องการภายในของคน ศิลปะเป็นกระบวนการพื้นฐานของมนุษย์และช่วยให้มนุษย์ได้สำรวจ ทดลอง และ ค้นพบ รวมตลอดถึงแสดงออกซึ่งความคิด ความรู้ และประสบการณ์ของตน ศิลปะเป็นกระบวนการซึ่งความคิดพัฒนาขึ้น (นภเนตร ธรรมบวร. 2544: 110; อ้างอิงจาก Lowenfeld; & Brittain. 1987)

มะลิฉัตร เชื้ออานันท์ (2539: 41) กล่าวว่า บางคนมีทัศนคติว่า การทำงานศิลปะปฏิบัติของเด็กนั้นเป็นเรื่องเหลวแหลก เลอะๆ เทอะๆ เอามาใช้ประโยชน์ไม่ได้ ซึ่งคุณค่าของการมีประสบการณ์ทางการเรียนรู้ศิลปะผ่านการทำงาน คือหัวใจของการเรียนการสอน และคุณค่าของศิลปะอยู่ที่ประสบการณ์ในกระบวนการทำงาน มิใช่งานสำเร็จ การทำงานศิลปะเป็นอะไรก็ได้ ขอเพียงหนทางที่เด็กจะได้เรียนรู้ และเข้าใจศิลปะ เสริมสร้างให้เขารู้จักสังเกตไตร่ตรอง และมีเหตุผลต่อสิ่งต่างๆ รอบตัว

เยาวพา เดชะคุปต์ (2528) กล่าวว่า กิจกรรมสร้างสรรค์เป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้เด็กมีอิสระในการทดลองค้นคว้า และสามารถสื่อสารสิ่งที่เขาได้ทดลองกับผู้อื่น และยังมีโอกาส พัฒนากล้ามเนื้อใหญ่ กล้ามเนื้อเล็ก ตลอดจนยังสร้างความสัมพันธ์ในการเตรียมความพร้อม ด้านการเขียน ในขณะเดียวกันเด็กก็มีโอกาสในการได้รับการพัฒนาด้านสังคม เช่น การแลกเปลี่ยนอุปกรณ์ หมุนเวียนกันรับผิดชอบ ในการใช้และเก็บอุปกรณ์ (กัญญา ศรีคำมูล . 2535: 50) ศิลปะช่วยส่งเสริมบุคลิกภาพเด็กในด้านประสิทธิภาพการเรียนรู้ การรับรู้ การคิด และการรู้สึก อีกด้วย

เยาวพา เดชะคุปต์ (2528: 96) กล่าวว่า ศิลปะนับเป็น แนวทางหนึ่งที่จะช่วยให้เด็กได้แสดงความสามารถ และความรู้สึกนึกคิดของตนออกมาในรูปของภาพ หรือสิ่งของ เด็กจะใช้ศิลปะเพื่อเป็นสื่อ อธิบายสิ่งที่เขาทำ เห็น รู้สึก และคิดออกมาเป็นผลงาน การจัดกิจกรรมให้แก่เด็กจะช่วยให้เด็กมีโอกาส ค้นคว้า ทดลอง และสื่อสารความคิด ค วามรู้สึกของตน ให้ผู้อื่นและโลกที่อยู่รอบตัวเขาได้เข้าใจ

สรุปได้ว่า กิจกรรมศิลปะมีความสำคัญในการพัฒนาต่างๆ ของเด็ก จากการเรียนรู้ได้ลงมือปฏิบัติจริงได้ใช้ความคิด เกิดความคล่องแคล่วในการทำงาน เชื่อมั่นในตนเอง ส่งผลพัฒนาให้พฤติกรรมสภาพด้านจิตใจ อารมณ์ การแสดงออกทางสังคมที่ดีขึ้น และยังเป็นประโยชน์ให้เด็กฝึกการสังเกต ยอมรับสิ่งแวดล้อมรอบๆ ตัว ได้ชื่นชมและภาคภูมิใจในตนเอง เกิดความสนุกสนานในการทำงาน แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน กิจกรรมศิลปะนั้นจะเป็นแรงผลักดันให้เด็กเห็นสิ่งที่ต้องกระทำและคุณค่าของความเป็นมนุษย์

3.3 องค์ประกอบของการจัดกิจกรรมศิลปะ

การจัดกิจกรรมศิลปะเพื่อให้มีประสิทธิภาพและส่งผลต่อการพัฒนาเด็กตามจุดมุ่งหมายนั้น จะต้องเข้าใจถึงองค์ประกอบที่จะช่วยให้การจัดกิจกรรมศิลปะประสบผลสำเร็จได้เสียก่อน

เกติณี นิสสัยเจริญ (2527: 5 - 6) ได้กล่าวถึง องค์ประกอบที่จะช่วยให้ครูสามารถจัดกิจกรรมศิลปะได้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ว่า ครูต้องมีการเตรียมการทั้งตัวครูผู้สอน ผู้เรียน และวัสดุอุปกรณ์ ดังนี้

1. การเตรียมตัวผู้สอน ครูที่จัดกิจกรรมศิลปะ ควรเป็นผู้มีความกระตือรือร้น รักการสอน การศึกษาค้นคว้าหาความชำนาญในกิจกรรม และควรรู้ว่าควรจะทำอะไรให้สอดคล้องกับวัยวุฒิภาวะของผู้เรียน ควรใช้เนื้อหาใด แล้วใช้สื่อการสอนอย่างไรจึงจะเหมาะสม
2. การเตรียมตัวผู้เรียน เนื่องจากเด็กแต่ละวัยมีพัฒนาการทางกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญาไม่เท่าเทียมกัน แม้แต่ในวัยเดียวกันก็มีวุฒิภาวะต่างกัน การจัดกิจกรรมจึงต้องคำนึงถึงพัฒนาการของเด็กเป็นสำคัญ โดยเฉพาะกิจกรรมศิลปะเป็นกิจกรรมที่ต้องใช้ทักษะเกี่ยวกับมือและสายตาที่สัมพันธ์กัน จึงควรศึกษาพัฒนาการเด็กที่อยู่ในห้องเรียนควบคู่ไปด้วย
3. การเตรียมสื่อการเรียนการสอน (วัสดุอุปกรณ์) สื่อการเรียนการสอนมีอยู่ทั่วไปทุกหนทุกแห่ง และมีหลายชนิด ครูจะต้องพิจารณาเลือกใช้สื่อให้เหมาะสมกับกิจกรรมและวัยของเด็ก

ศิลปะเป็นกิจกรรมซึ่งเน้นการแสดงออกเฉพาะบุคคล เป็นการแสดงออกตามความคิดความสามารถของเด็ก การแสดงออกทางศิลปะนั้นเป็นการแปลงความหมายของสิ่งต่างๆ ที่เด็กได้พบตามทัศนะของตนเอง แล้วถ่ายทอดออกมาโดยการวาดภาพ ระบายสี การปั้น และการสร้างสรรค์ต่างๆ เด็กทุกคนสามารถสร้างสรรค์ศิลปะตามความนึกคิดของตนเองได้ ไม่ว่าจะเป็นเด็กฉลาดหรือเด็กพิการ ย่อมมีความสามารถที่จะแสดงออกในการสร้างสรรค์ และชื่นชมศิลปะ ถ้าเด็กมีโอกาสแสดงความคิด ความรู้สึก ความชื่นชม และการสร้างสรรค์อย่างอิสระ ศิลปะก็ย่อมส่งเสริมให้เด็กทุกคนเจริญงอกงาม และพัฒนาได้ตามกำลังความสามารถของเด็กแต่ละคน ฉะนั้นเด็กทุกคนจึงมีความสามารถทางศิลปะอยู่ในตัว ชูจิตต์ วัฒนารมย์ (2528: 1)

การจัดกิจกรรมศิลปะเพื่อมุ่งพัฒนาความสามารถด้านต่างๆ ให้แก่เด็กทุกคน ไม่ว่าจะเป็นเด็กปกติ หรือเด็กที่มีความต้องการพิเศษจึงเหมือนกัน เพียงแต่จะมีกระบวนการที่ช่วยให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษสามารถดำเนินกิจกรรมได้ตรงตามจุดหมายที่ละเอียดและแยกเป็นขั้นตอนย่อยๆ เพื่อให้เหมาะสมแก่ระดับสติปัญญาของเด็กแต่ละกลุ่มเท่านั้น

เกติณี นิสสัยเจริญ (2527: 5 - 6) ได้กล่าวถึงกิจกรรมศิลปะของเด็ก ดังนี้

1. กิจกรรมการวาดภาพและระบายสี เป็นกิจกรรมสร้างภาพทางจิตรกรรม หรือภาพสองมิติ ที่เด็กเขียนลงไปด้วยความรู้สึกในตัวเองให้เป็นสัญลักษณ์ แบบ ลวดลาย จังหวะ และสี สันต่างๆ แทนการใช้ภาษาหรือคำพูด

1.1 การวาดภาพด้วยสีน้ำ พู่กัน

1.2 การวาดรูป ระบายสีด้วยสีเทียน (Crayon) และดินสอสี

1.3 การเล่นกับสีแบบต่างๆ

2. กิจกรรมฉีก ปะ และตัดกระดาษ เป็นกิจกรรมที่ใช้กระดาษต่างๆ มาฉีก ตัดและนำมาติดบนกระดาษทำให้เป็นภาพ กระดาษที่ใช้ไม่ควรแข็งหรือเหนียวเกินไป ได้แก่ กระดาษหนังสือพิมพ์ กระดาษวารสาร กระดาษห่อของขวัญ กระดาษสีมัน ฯลฯ

3. กิจกรรมการปั้น เป็นกิจกรรมที่เด็กชอบมาก วัสดุที่ใช้ปั้น ได้แก่ ดินเหนียว ดินน้ำมัน แป้งโด

4. กิจกรรมการพิมพ์ ซึ่งสามารถทำได้หลายวิธีดังนี้

4.1 ให้พิมพ์ภาพด้วยนิ้วมือ

4.2 ให้พิมพ์ภาพจากวัสดุธรรมชาติต่างๆ เช่น ก้านกล้วย ก้านบัว ใบไม้ ดอกไม้

4.3 ให้พิมพ์ภาพจากวัสดุเหลือใช้ต่างๆ เช่น ฝาจุกขวด ลูกกัญแจ ปลอกปากกา

4.4 ให้พิมพ์ภาพจากเศษเชือก หรือด้าย

4.5 ให้พิมพ์ภาพจากแม่พิมพ์

4.6 ให้พิมพ์ภาพด้วยทรายยาง แล้วระบายสี

4.7 ให้เด็กใช้กระดาษวางซ้อนวัสดุที่มีลายนูนแล้วให้ใช้ดินสอสีดำหรือดินสอสีถู่จะ

ได้ภาพเหมือนแบบ

4.8 ให้พิมพ์ภาพด้วยการขยี้มกระดาษ

5. กิจกรรมการตัดกระดาษเป็นการสร้างผลงานศิลปะในลักษณะสามมิติอย่างหนึ่ง โดยให้เด็กใช้กรรไกรตัดกระดาษ เพื่อพัฒนากล้ามเนื้อมือ และฝึกความสัมพันธ์ระหว่างมือกับสายตา

6. กิจกรรมการพับกระดาษ เป็นการประดิษฐ์กระดาษให้มีลักษณะเป็นภาพรวมมิติอีกแบบหนึ่ง ที่ต้องอาศัยการทำงานประสานสัมพันธ์ระหว่างกล้ามเนื้อตา มือ และนิ้วมือ พับกระดาษให้เป็นภาพตามลำดับขั้นตอนจากง่ายไปหายาก ภายหลังการพับแล้วให้นักเรียนแต่งเติมระบายสีให้สวยงาม

7. กิจกรรมประดิษฐ์เศษวัสดุเป็นของเล่นและของใช้ เป็นการรวบรวมเศษวัสดุจากกระดาษ เช่น กล่องกระดาษชนิดต่างๆ เศษกระดาษ กระดาษห่อของขวัญ กระดาษปกนิตยสาร หนังสือพิมพ์ ฯลฯ มาประดิษฐ์เป็นของเล่นต่างๆ ตามแบบอย่าง หรือตามความคิดอิสระ และใช้วัสดุอื่นๆ ในการประกอบหรือตกแต่งเพิ่มเติม เพื่อให้งานสมบูรณ์ เช่น กาว กรรไกร เศษไหมพรม แท่งไม้ไอศกรีม หลอดกาแฟ ฯลฯ รวมถึงงานกระดาษที่ใช้กาวประกอบเป็นรูปร่างต่างๆ

สรุปได้ว่า องค์ประกอบที่ช่วยในการจัดกิจกรรมศิลปะให้ สำเร็จตามวัตถุประสงค์ผู้นำ กิจกรรมจะต้องมีการเตรียมการสอนให้พร้อมและเหมาะสมกับผู้เรียน กระตือรือร้นในการหา กิจกรรมใหม่ ในการกระตุ้นความสนใจของผู้เรียน ต้องคำนึงถึงช่วงวัยของผู้เรียน สติปัญญา เพื่อ พัฒนาได้ตรงจุด สื่อการสอนควรมีความหลากหลาย ให้ผู้เรียนสืบทอด และพัฒนาความคิดทักษะ อย่างต่อเนื่อง กิจกรรมทางศิลปะนั้น อาจเป็นการวาดภาพระบายสี ฉีก ปะ ตัดกระดาษ การปั้น การพิมพ์ และอื่นๆ ตามความถนัดและความสนใจของสนใจของผู้เรียนสิ่งต่างๆเหล่านี้จะช่วย พัฒนาความคิด ทักษะของผู้เรียนอย่างอิสระและตอบสนองการแสดงออกทางการเรียนของ ผู้เรียน ได้เป็นอย่างดี

3.4 กระบวนการจัดกิจกรรมศิลปะ

กระบวนการจัดกิจกรรมศิลปะมีความสำคัญสำหรับผู้ที่เป็นครูซึ่งจะต้องมีความรู้และ ทักษะ เพื่อที่จะนำมาใช้ในกระบวนการถ่ายทอดความรู้ให้กับผู้เรียนได้รับความรู้อย่างเต็มที่ที่เป็นที่ ทราบกันดีว่านักเรียนจะเกิดการเรียนรู้ที่ดีและจดจำความรู้ได้นาน จำเป็นต้องอาศัยกา ร สอนที่ดีของครู ซึ่งวิธีการสอนมีอยู่มากมายหลากหลายวิธี วิธีการสอนแต่ละวิธีมีลักษณะเป็นการเน้นการ แสดงออกของเด็กเอง หรือที่เรียกว่า “เด็กเป็นศูนย์กลาง ” จึงต้องคิดค้นกระบวนการถ่ายทอดความรู้ เพื่อตอบสนองต่อการแสดงออกของผู้เรียนอย่างหลากหลายโดยที่ครูก็ต้องเข้าไปมีบทบาท ใน เรื่องรูปแบบกระบวนการสอนที่มีความเหมาะสมกับลักษณะของบทเรียน

การจัดกิจกรรมศิลปะนั้นจะมุ่งให้ผู้เรียนได้เกิดทักษะ ความรู้ ความคิดสร้างสรรค์ เมื่อมี จุดประสงค์ที่ต้องการให้เกิดแก่ตัวเด็กอย่างหลากหลาย แนวทางจัดกิจกรรมศิลปะในปัจจุบันนี้เน้น การเน้นให้นักเรี ยนได้คิดได้ทำและแก้ปัญหาด้วยตนเอง เพราะฉะนั้นการที่ครูจะต้องพิจารณา กระบวนการถ่ายทอดจึงมีความสำคัญ (บำรุง กลัดเจริญ; และฉวีวรรณ กีนาวงค์ . 2527: 172 – 174)

การจัดกิจกรรมศิลปะในระดับปฐมวัยเป็นกระบวนการที่ต้องให้เด็กได้ทั้งความรู้และฝึก ทักษะทางด้านประสาทสัมผัส สทั้งห้าของเด็ก จากกิจกรรมหลายๆ วิธีการสอนศิลปะโดยปกติแล้ว ครูจะพูดบรรยายในเนื้อหาความรู้ที่ต้องการให้นักเรียนฟัง การสาธิต และให้นักเรียนลงปฏิบัติ ซึ่งมี กระบวนการสอนคือ

ขั้นนำ

ขั้นดำเนินการสอน

ขั้นกำหนดงาน

ขั้นสรุป

สรุปได้ว่า กระบวนการจัดกิจกรรมศิลปะ มีความสำคัญมากสำหรับผู้สอน เพื่อถ่ายทอดความรู้ให้กับผู้เรียนอย่างเต็มที่ โดยต้องมีวิธีการสอนที่หลากหลายให้ผู้เรียนได้มีบทบาทแสดงความคิด เพื่อให้เกิดทักษะ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์งานใหม่ๆ และกระบวนการจัดกิจกรรมศิลปะ ต้องคำนึงถึงความเหมาะสมของผู้เรียนอีกด้วย

3.5 ศิลปะกับสังคมวิทยา

วิรัตน์ ปิ่นแก้ว (2554) กระแสสังคมในปัจจุบันนี้มีความสลับซับซ้อน และเลื่อนไหลของปรากฏการณ์ อธิบายความจริงของปรากฏการณ์ต่างๆ นี้ได้ยากมากซึ่งมักจะมีคำถามต่อปรากฏการณ์นั้นเสมอว่า เกิดอะไรขึ้น ทำไมเป็นเช่นนี้ ปรากฏการณ์เหล่านี้เกิดขึ้น จากความคิดที่สลับซับซ้อน ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในสังคมอย่างรวดเร็ว ส่วนสำคัญของการเปลี่ยนแปลงนี้มีความเกี่ยวข้องกับความคิดของมนุษย์ ในระบบแนวคิดแบบสมัยใหม่ (Modern) ที่ใช้เวลาในการบ่มเพาะความคิดของสังคมเป็นเวลานาน แนวคิดแบบสมัยใหม่มีรากฐานจากระบบความคิดแบบวิทยาศาสตร์ มุ่งเน้นการค้นพบและอธิบายองค์ความรู้ต่างๆ ให้ประจักษ์ (Empirical) บนพื้นฐานตรรกะเป็นแนวทางการสร้างระบบคิดรูปแบบสมัยใหม่ แนวคิดนี้ปฏิเสธความเชื่อของศาสนา พยายามอธิบายสิ่งต่างๆ ที่สัมผัสได้ แนวคิดสมัยใหม่มุ่งสร้างสิ่งอำนวยความสะดวก ความเจริญ การพัฒนาทางเทคโนโลยี แนวคิดต่างๆ ถูกถ่ายไปยังสังคม อย่างรวดเร็วเพราะมีสื่อต่างๆ ที่ช่วยย่อเวลา (Time) ให้สั้นลงและย่อพื้นที่ (Space) ให้แคบลงเกิดการรับรู้อย่างทั่วถึงกัน มุ่งแสวงหาความเป็นปัจเจกชนภายใต้การปกครองระบอบประชาธิปไตย ซึ่งเสรีภาพของมนุษย์ให้เท่าเทียมกัน มุ่งสร้างความเจริญเติบโตระบบเศรษฐกิจฐานของทุนนิยม ทำให้เกิดการแข่งขันขึ้นในภาคของอุตสาหกรรมทำให้เกิดระบบการขยายการผลิตในระบบอุตสาหกรรมเต็มตัว การผลิตคนในสังคมให้มีความทำงานอย่างเป็นระบบ โดยใช้ระบบการบริหารจัดการมนุษย์ ระบบเศรษฐกิจสมัยมีความสัมพันธ์และเชื่อมโยงกันทั่วโลกเมื่อเกิดปัญหาต่อระบบใดระบบหนึ่งในโลกจะส่งผลกระทบต่อเครือข่ายทั่วโลก ซึ่งเราสามารถเห็นได้ในปัจจุบัน

สังคมไทยกำลังเผชิญกับพหุลักษณะด้านวัฒนธรรม (Cultural Pluralism) กระบวนการโลกาภิวัตน์มีส่วนในการเร่งทำให้เกิดความหลากหลายทางวัฒนธรรม (Cultural Diversity) และเมื่อมีความแปลกปลอมเข้าสู่สังคมไทยย่อมมีความขัดแย้งด้านวัฒนธรรม ซึ่งเกิดอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่สงครามโลกครั้งที่2 เป็นต้นมา กระบวนการอเมริกันาภิวัตน์ของวัฒนธรรมโลก(Americanization of Global culture) แฝงอิทธิพลของวัฒนธรรมอเมริกันไปสู่สังคมโลกอิทธิพลของวัฒนธรรมอเมริกันในระบบทุนนิยมโลกถูกส่งเสริมจากความก้าวหน้าของเทคโนโลยีสารสนเทศสังคมไทยในปัจจุบัน นอกจากเผชิญปัญหาความเป็นอเมริกันของวัฒนธรรมแล้วยังเผชิญกับระบบจักรวรรดินิยมทางวัฒนธรรม (Cultural Imperialism) ผลกระทบจากการเผชิญหน้ากับวัฒนธรรมอันหลากหลาย จะเป็นอย่างไร (รังสรรค์ ธนะพรพันธุ์. 2544: 7-8)

แนวคิดหลังสมัยใหม่ (Postmodern) ถือเป็นการเปลี่ยนแปลงครั้งสำคัญที่พยายาม ปฏิเสธแนวคิดแบบสมัยใหม่ อิทธิพลของ The Linguistic Turn) ได้แผ่ขยายเข้ามาสู่ปรัชญาและ มานุษยวิทยา โดยเฉพาะผลงานของ โคลด เลวี- สเตรซท์ (Claude Levi-Strauss) ที่อาจนับได้ว่าเป็น การนำแนวคิดของ โซซูร์ มาขยายความอธิบายโครงสร้างวัฒนธรรมที่ผ่านวัฒนธรรมย่อยต่างๆ โดยมีโครงสร้างระบบคิด (Structures of the minds) เป็นตัวกำหนดที่จะเห็นได้ว่าแนวคิดแบบ โครงสร้างนิยมนั้นค่อนข้างจะมีลักษณะลดทอน (Reductionism) คือ มีลักษณะเป็นตัวกำหนด (Linguistic determinism) อย่างไรก็ตามแม้จะมีข้อบกพร่องดังกล่าว แนวคิดแบบโครงสร้างนิยมได้ ก่อให้เกิดการพัฒนาแนวคิดใหม่ ที่เรียกว่า แนวคิดแบบหลังโครงสร้าง นิยม (Post Structuralism) ที่ ทัดเทียมและต่อยอดแนวคิดแบบโครงสร้างนิยมโดยมีผลงานที่โดดเด่นของนักปรัชญาชาว ฝรั่งเศส ฌาคส์ แดริดา (Jacques Derrida) เป็นเสาหลักที่สำคัญ (จันทน์ เจริญศรี. 2544: 6)

แนวคิดหลังสมัยใหม่พยายามจะทำความเข้าใจในปรากฏการณ์ (Understanding) ใน ความหมายซึ่งแตกต่างจากแนวคิดแบบสมัยใหม่ที่พยายามอธิบาย (Explanation) ปรากฏการณ์นั้น ในสังคมเพราะฉะนั้นแนวคิดแบบหลังสมัยใหม่ จึงเป็นความคิดที่มองหลายมุมมอง หลากหลาย มิติ พยายามเข้าถึงและเข้าใจความหมาย ในปรากฏการณ์ของสังคมและความคิดหลังสมัยใหม่ เป็นแนวทาง รับรู้อย่างกว้างๆ ที่ท้าทายรากฐานวิธีคิดวิธีรับรู้สังคมมนุษยวิทยา ในยุครู้แจ้ง (Enlightenment) ซึ่งเป็นหัวใจและแนวทางของภูมิปัญญาสมัยใหม่ แนวคิดแบบหลังสมัยใหม่ใน บริบทของสังคมไทย คือภาวะของสังคมร่วมสมัยเกิดจากการแปรปรวน ในระบบคุณค่าเกิดการ เลื่อนไหลพหุค่า บน ในพรมแดนต่างๆ เกิดการกลืนกินทางวัฒนธรรม ที่มีลักษณะเด่นพิเศษคือ วัฒนธรรมบริโภคนิยมซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับระบบเศรษฐกิจแบบทุนนิยม อิทธิพลแนวคิดของ (Capitalism) หลังสมัยใหม่ที่พบตามปรากฏการณ์ของสังคมและวัฒนธรรมจึงแยกได้ 2 ส่วนใหญ่ๆ คือ

1. ความเปลี่ยนแปลงของปรากฏการณ์ในสังคม
2. การเปลี่ยนแปลงเชิงปัญญา ด้านความรู้

การเข้าใจความหมายของปรากฏการณ์ของสังคม ย่อมต้องมองสังคมนั้นเป็นพลวัตร หรือสังคมนั้นมีการเลื่อนไหล สลับซับซ้อนเพื่อหาแนวคิดหรือช่องทางการทำความเข้าใจ ชุดความรู้ เดี่ยวไม่สามารถเข้าใจและอธิบายปรากฏการณ์นั้นได้

ระบบคิดแบบบูรณาการจึงมีความใกล้เคียงกับคำว่าองค์รวม (Holism) ซึ่งการเข้าใจ สังคมและโลกต้องศึกษาในลักษณะภาพรวมก่อน ซึ่งแนวคิดแบบบูรณาการ จึงหันไปปฏิเสธ ความคิดความเชื่อทางทฤษฎีสังคมศาสตร์และวิทยาศาสตร์ซึ่งถือว่าข้อจำกัด ซึ่งองค์รวม ก็คือ ภาพรวมของระบบเศรษฐกิจ การเมือง สังคม วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อมที่ออกจากกันไม่ได้คือ

การทำความเข้าใจของระบบการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ที่ไม่อาจแยกออกจากกันได้เพื่อเข้าใจมนุษย์ ทำให้เราต้องมองกลับไปที่ระบบการศึกษาที่ผ่านมา ที่แบ่งแยกศาสตร์ต่างๆ ออกเป็นส่วนๆ แยกสังคมศาสตร์ออกจากวิทยาศาสตร์และแยกวิทยาศาสตร์ออกเป็นสาขาต่างๆ มากมายเพราะเชื่อว่าสาขาต่างๆ มีวิชาที่เป็นอิสระของตนเอง สามารถผลิตทฤษฎีของตนเองอย่างเป็นอิสระ ทำให้ปรากฏการณ์ภาพของการจัดการศึกษาที่ขาดการเชื่อมโยงที่สัมพันธ์ของศาสตร์ต่างๆ อย่างเป็นเอกภาพ ทำให้ต้องกำหนดแนวทางของการจัดการศึกษาที่ต้องหันมามองแนวคิดแบบองค์รวมมากขึ้น

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้กำหนดแนวทางการศึกษาของชาติไว้ในหมวดที่ 4 ตั้งแต่มาตรา 30 ซึ่งสรุปสาระสำคัญได้ดังนี้ 1. การจัดการเรียนการสอนต้องเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง 2. มุ่งปลูกฝังและสร้างลักษณะที่พึงประสงค์ให้กับผู้เรียน 3. เน้นกระบวนการเรียนรู้ 4. ส่งเสริมกระบวนการจัดการเรียนรู้ 5. ประเมินผลการเรียนรู้วิชาศิลปะเป็นวิชาหนึ่งในกลุ่มพัฒนาบุคลิกภาพ ในหลักสูตรมัธยมศึกษา พ.ศ. 2521 (ฉบับปรับปรุง 2533) ที่ต้องการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงแนวทางการจัดการเรียนการสอนบางประการเพื่อให้สอดคล้องกับแนวนโยบายการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่ประกาศไว้เมื่อวันที่ 20 สิงหาคม 2542

วุฒิ วัฒนสิน (2542: 52-53) ได้นำเสนอความคิดเรื่องการจัดการเรียนการสอนด้านศิลปะ ควรพัฒนาการเรียนการสอนโดยพยายามเปลี่ยนแปลงให้เป็นสากลยิ่งขึ้น โดยควรยึดแนวคิดของนักการศึกษาที่เสนอการจัดการเรียนการสอนที่ยึดแกนหลักวิชาการทางศิลปะ หรือ DBAE ซึ่งครอบคลุมเนื้อหาสาระทางศิลปะ 4 แกนด้วยกันคือ แกนสุนทรียศาสตร์ แกนประวัติศาสตร์ศิลป์ แกนศิลปะวิจารณ์ และแกนศิลปะปฏิบัติ ซึ่งแกนของสุนทรียศาสตร์จะสะท้อนให้เห็นประการณ์ทางสุนทรียศาสตร์ ซึ่งจะช่วยให้นักเรียนมีความเข้าใจ เห็นคุณค่าของความงามทั้งในทางธรรมชาติและในงานศิลปะ สามารถรับรู้ความงามในสิ่งแวดล้อม เพื่อให้เกิดความพึงพอใจในความงามอันเป็นรากฐานของศิลปะ

แนวคิดการปรับกระบวนการเรียนรู้ศิลปะแบบเดิมได้ก้าวเข้าสู่การปฏิรูปศิลปะไปสู่หุศิลป์ศึกษา ที่มีการบูรณาการแนวคิดและการสร้างสรรค์ศิลปะโดยเลือกสรรสื่อแสดงออกที่หลากหลาย สื่อการแสดงออกอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างไม่ว่าจะเป็นสื่อสี สื่อวัตถุ สื่อร่างกาย สื่อเสียง สื่อภาษา อันเป็นการแสดงออกจากสภาพการรู้คิดและจินตนาการเพื่อสะท้อนสุนทรียภาพ ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมนั้นจะต้องมีการศึกษาและทำความเข้าใจจุดหมายของการปฏิรูปการศึกษาและสังคมทั้งระบบ จะต้องเข้าใจพัฒนาการเปลี่ยนแปลงและประสานเชื่อมโยงแบบองค์รวมจะต้องทำการค้นคว้า ทฤษฎีต่างๆ เพื่อสนับสนุนให้เกิดการปฏิรูปศิลปะหรืออีก

นัยหนึ่งก็คือ การพัฒนาพฤตินิสัยศึกษา สัมพันธ์กับทฤษฎีสันนิษฐาน 5 ทฤษฎี ได้แก่ พฤตินิสัยศึกษาเชิงแบบแผน พฤตินิสัยศึกษาเชิงวิภาษวิทยา พฤตินิสัยศึกษาเชิงศิลปะสมัยใหม่ พฤตินิสัยศึกษาเชิงความสามารถพิเศษ รวมทั้งศิลปะใน ยุคหลังสมัยใหม่ต้องอาศัยแนวคิดของการมองแบบองค์รวมในบริบทของศิลปะเพื่ออธิบายสังคมและวัฒนธรรม หมายถึงการศิลปะ โรงเรียนหรือสถาบันจะต้องเข้าใจในความหมายของศิลปะในแนวคิดหลังสมัยใหม่ ต้องมีเป้าหมายที่เชื่อมโยงมนุษย์สังคมสภาพแวดล้อม เข้าด้วยกันมิได้มองศิลปะแบบแยก ส่วน มุ่งคิดค้นทักษะเพียงอย่างเดียวแต่กลับต้องหาความหมาย ความคิด การสอน ศิลปะเชื่อมโยงกับบริบทสังคม วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อมบนฐานคิดแบบหลังสมัยใหม่ ศิลปะในปัจจุบันมิได้ยืนอย่างโดดเดี่ยวในสังคมแต่ต้องสะท้อน รับใช้สร้างสรรค์สังคม สื่อสารความสัมพันธ์ในชีวิตมนุษย์ ศิลปะต้องไม่แบ่งชนชั้นแต่ต้องเป็นของทุกคนและร่วมสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน

สรุปได้ว่า ศิลปะกับสังคมวิทยา เป็นการถ่ายทอดแนวคิดแบบสมัยใหม่ ไหลไปตามปรากฏการณ์การเปลี่ยนแปลงต่างๆในสังคม เน้นการให้ค้นพบความรู้ใหม่สร้างระบบความคิดรูปแบบใหม่ขึ้น ให้เท่าทันความเจริญทางเทคโนโลยี และการเผยแพร่อิทธิพลทางวัฒนธรรมสังคมโลกตะวันตกสู่โลกตะวันออกหมุนเวียนกัน จนเกิดความหลากหลายทางวัฒนธรรม แนวคิดมุมมองสมัยใหม่จึงเป็นมุมมองให้เห็นหลายหลายมิติ เข้าใจความหมายและการรับรู้อย่างกว้างๆ สามารถอธิบายถึงความหมายและความแตกต่างจากแนวคิดแบบสมัยใหม่ได้

4. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับวิธีการศึกษาเชิงปรากฏการณ์วิทยา

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้วิจัยได้นำวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพแนวปรากฏการณ์วิทยา เข้าใช้ในการศึกษาเนื่องจากเป็นวิธีการที่มีความสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายและสามารถตอบคำถามการวิจัยได้อย่างลึกซึ้ง จึงได้ทบทวนแนวคิดและหลักการทางปรากฏการณ์วิทยาเพื่อกำหนดทิศทางการวิจัย ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้ธรรมนันทิกา แจ่มส่วง (2554)

4.1 ภูมิหลังทางปรัชญา

วิจัยเชิงปรากฏการณ์วิทยาได้อิทธิพลจากแนวคิดจากปรัชญาด้านปรากฏการณ์วิทยา ซึ่งเริ่มต้นในราวศตวรรษที่ 20 ระยะเริ่มต้นในช่วง ค.ศ. 1838 – 1917 ผู้มีบทบาทสำคัญคือ แฟรงซ์ เบรนท์ฮาน (Franz Brentano) แนวคิดสำคัญของเขาก็คือการอธิบายว่าลักษณะสำคัญของจิตสำนึก (Consciousness) คือ การมีเป้าหมาย (intentionality) เช่น จิตมนุษย์ไม่อาจเชื่อถือได้หากไม่มีเป้าหมายอันได้แก่วัตถุแห่งความเชื่อรองรับ (Streubert; & Carpenter. 2007: 78; citing Cohen. 1987) แนวคิดดังกล่าวเปิดทางให้แก่การพัฒนาเป็นปรากฏการณ์วิทยาในสมัยต่อมา ช่วง

ค.ศ. 1859-1938 ซึ่งผู้นำในระบายนี้นี้ได้แก่ เอ็ดมันด์ฮุสเซิร์ล (Edmund Husserl) ซึ่งเป็นบิดาแห่งปรากฏการณ์วิทยา แนวคิดที่สำคัญได้แก่ แนวคิดเกี่ยวกับ แก่น หรือ สารัตถะ (Essences) ของประสบการณ์จริง (lived experience) ที่เข้าถึงได้โดยอาศัย วิธีการลดทอนเชิงปรากฏการณ์วิทยา (Phenomenological reduction) ซึ่งรู้จักกันดีในอีกชื่อหนึ่งว่า การพิกมุลบท (Bracketing) (Strebert; & Carpenter. 2007: 78; citing spiegelberg. 1965)

สาระสำคัญคือโครงสร้างของปรากฏการณ์หรือประสบการณ์ที่ศึกษา ซึ่งจะหยั่งรู้ได้เมื่อใช้วิธีพิกมุลบท นั่นคือ การรับรู้ปรากฏการณ์ต่างๆ ตามที่เป็นอยู่จริง โดยพิกมุลบทที่มีอยู่ก่อน ได้แก่ อคติ ความเชื่อ หรือการคิด หรือคาดการณ์ล่วงหน้าของตนเอง ออกจากปรากฏการณ์จริงที่จริงที่เป็นอยู่ จุดมุ่งหมายของกระบวนการดังกล่าวก็เพื่อให้เข้าถึงปรากฏการณ์อย่างที่เป็นจริงต่อการหยั่งรู้ (intuiting) โดยปราศจากอคติใดๆ เคลือบแฝงอยู่ ดังนั้นในช่วงก่อนและระหว่างการศึกษาก็แยกความคิดหรือความเชื่อนั้นออกจากสิ่งที่ได้รับรู้โดยตรงจากการตรวจสอบปรากฏการณ์นั้นปกติคนจะมี ท่าทีธรรมชาติ (natural attitude) ที่ทำให้ไม่สามารถรับรู้ปรากฏการณ์อย่างปรากฏการณ์ นี้ การพิกมุลบทจะช่วยให้ละวางท่าทีดังกล่าวได้ท้ายสุดแล้ว วิธีการนี้จะช่วยให้สามารถหยั่งรู้และพรรณนา “แก่น” หรือโครงสร้างของปรากฏการณ์อย่างที่เป็นไปได้

วิธีการของฮุสเซิร์ลเรียกอีกอย่างว่า ปรากฏการณ์วิทยาเชิงพรรณนา (descriptive phenomenology) ซึ่งมุ่งบรรยายโครงสร้างของปรากฏการณ์หรือประสบการณ์อย่างที่เป็นมา ต่อมา ช่วง ค.ศ. 1889-1976 มาร์ตินไฮเดกเกอร์ (Martin Heidegger) ศิษย์เอกของฮุสเซิร์ลได้พัฒนาได้พัฒนาอีกแนวทางหนึ่งที่แตกต่างออกไป เรียกว่าปรากฏการณ์วิทยาแบบตีความ (Hermeneutic Phenomenology) ความแย้งสำคัญที่ไฮเดกเกอร์มีต่อฮุสเซิร์ลก็คือไฮเดกเกอร์เชื่อว่าการพิกมุลบทเป็นสิ่งที่ไม่อาจกระทำได้ แนวทางของฮุสเซิร์ลและไฮเดกเกอร์ต่างก็มีอิทธิพลต่อนักวิจัยเชิงคุณภาพที่อาศัยวิธีทางปรากฏการณ์วิทยา จึงก่อให้เกิดสำนักคิดที่แตกต่างกัน เมื่อนักวิจัยเหล่านี้รับแนวคิดทางปรัชญาปรากฏการณ์วิทยามา ก็นำมาปรับใช้จนกระทั่งเป็นวิจัยวิทยาตามแบบของตนเอง และมีความแตกต่างไปจากนักปรัชญาที่เป็นต้นคิด

สรุปได้ว่า ปรัชญาปรากฏการณ์ทางวิทยา เป็นแนวคิดการรับรู้ปรากฏการณ์ต่างๆ ที่เป็นอยู่ ศึกษาโดยการแยกแยะความคิด ตีความ และสามารถตรวจสอบปรากฏการณ์ได้โดยตรงและนำมาปรับใช้ตามแบบฉบับของตนเอง เป็นนักค้นคิดเกิดปรัชญาที่มีความแตกต่างไปจากนักปรัชญาเดิมได้

4.2 ลักษณะทั่วไปของการวิจัยเชิงปรากฏการณ์วิทยา

จุดมุ่งหมายสำคัญของการวิจัยเชิงปรากฏการณ์วิทยาคือการมุ่งไปที่ทำความเข้าใจว่าปัจเจกบุคคลสร้างประสบการณ์ในชีวิตประจำวันเขาอย่างไร และการกระทำหรือพฤติกรรมต่างๆ ในชีวิตวันมีความหมายสำหรับตัวผู้กระทำอย่างไร แต่ในการจะทำความเข้าใจว่าเหตุใดคนถึงทำสิ่งนั้น หรือเหตุใดเขาจึงทำอะไรอย่างที่เขาทำอยู่ เราจำเป็นจะต้องเข้าใจก่อนว่าคนให้ความหมายต่อสิ่งต่างๆ อย่างไร และให้ความหมายต่อการกระทำของตนเองในเรื่องนั้น อย่างไร ดังนั้นความหมายจึงเป็นเป้าหมายที่สำคัญของการวิจัย

การศึกษาเชิงปรากฏการณ์วิทยายังมีลักษณะของการเน้นข้อมูล มากกว่าตัวเลข มีจุดหมายเพื่ออธิบายเหตุการณ์เฉพาะมากกว่าการตัดสินความเป็นสากลในวงกว้าง จุดเน้นและประเด็นสำคัญของการศึกษาเชิงปรากฏการณ์วิทยา ไว้ดังนี้

1. การศึกษาเชิงปรากฏการณ์วิทยามีจุดเน้นที่ปรากฏการณ์ ตามคำบอกเล่าของผู้ให้ข้อมูล
2. การศึกษาเชิงปรากฏการณ์วิทยาให้ความสำคัญกับองค์รวม
3. การศึกษาเชิงปรากฏการณ์วิทยาเป็นการค้นหาความหมาย หรือการทำความเข้าใจประสบการณ์ แนวคิด การตัดสินใจ และเข้าใจของบุคคล ผ่านกระบวนการหยั่งรู้ (intuition) และการทวนไตร่ตรอง (reflection)
4. การศึกษาเชิงปรากฏการณ์วิทยามีความมุ่งมั่นที่จะอธิบายประสบการณ์ ซึ่งต้องบรรยายให้ตรงกับความเป็นจริงของสิ่งที่เกิดขึ้นมากที่สุด และควรอธิบายอย่างตรงไปตรงมาด้วยคำพูดของผู้ให้ข้อมูลว่าเกิดอะไรขึ้น ซึ่งคำพูดเหล่านี้จะแสดงให้เห็นถึงมโนภาพ ความรู้สึกทั้งในทางที่ดีและไม่ดีตามความเป็นจริง ไม่ใช่เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลตามความคิดเห็นของผู้ศึกษา
5. ในการศึกษาเชิงปรากฏการณ์วิทยา ผู้ศึกษาต้องมีการใช้ความถามที่เหมาะสม เพื่อค้นหาความหมายของประสบการณ์ และมีการใช้ข้อมูลจากหลายแหล่ง จากความทรงจำ ประวัติในอดีต บันทึกต่างๆ รวมทั้งสิ่งที่กำลังจะเกิดขึ้นในปัจจุบันและกำลังดำเนินไปถึงอนาคต
6. ในการศึกษาเชิงปรากฏการณ์วิทยา สามารถนำข้อจากคำบอกเล่า (Subjective data) และข้อมูลที่ได้จากการวัดและสังเกต (Objective data) มาใช้ร่วมกันเพื่อยืนยันซึ่งกันและกัน
7. การศึกษาเชิงปรากฏการณ์วิทยา เป็นการศึกษาค้นคว้าปรากฏการณ์ในทุกๆ ประเด็น (all points) เพราะการรับรู้ของบุคคลในทุกๆ ประเด็นจะมีความหมายและคุณค่า
8. ผลการศึกษาที่ได้เกิดจากความคิด การหยั่ง การสะท้อนความคิดพิจารณาและตัดสินใจเลือกข้อมูลภายใต้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ถูกต้องตามหลักการทางวิทยาศาสตร์

9. การศึกษาจะผ่านกระบวนการมองเห็น (seeing) สะท้อนคิดพิจารณา (reflection) จนเกิดความรู้ความเข้าใจปรากฏการณ์ทั้งในระดับต้นและลึก (Knowing)

การทำงานของนักวิจัย จะต้องตื่นตัวในการเก็บข้อมูล เพื่อจะได้ความหมายของปรากฏการณ์ที่ศึกษาอย่างแท้จริง ในช่วงที่พบกับผู้ให้ข้อมูลจะต้องพยายามตั้งใจฟัง คิดไตร่ตรองว่าได้ข้อมูลอะไรบ้างและมีความหมายว่าอย่างไร ต้องสังเกตความขัดแย้ง การตัดสินใจ รวมทั้งน้ำเสียงของผู้ให้ข้อมูล เพราะแม้กระทั่งผู้ให้ข้อมูลเสียก็อาจจะมี ความหมาย ซึ่งต้องอาศัยการตรวจสอบข้อมูลจนแน่ใจก่อนที่จะทำการให้ความหมายของประสบการณ์นั้นๆ

สรุปได้ว่า ลักษณะทั่วไปของการวิจัยเชิงปรากฏการณ์วิทยา เป็นการวิจัยที่มุ่งเน้นศึกษาจากประสบการณ์หรือสถานการณ์โดยตรงของผู้ที่ได้รับ โดยศึกษาความจริงที่มาของความรู้จากประสบการณ์มีความเป็นมาอย่างไร เน้นข้อมูลเป็น หลักเพื่ออธิบายได้ตรงประเด็นเฉพาะจุด โดยการทำงานจะต้องตื่นตัวในการจัดเก็บข้อมูลและตั้งใจในการศึกษาค้นคว้าหาข้อมูลอย่างแท้จริง ซึ่งให้ได้มาด้วยข้อมูลองค์รวมที่ครบด้านตามวิจัยนั้นๆ

4.3 แนวทางศึกษาตามวิธีวิทยาแบบปรากฏการณ์วิทยา

4.3.1 การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

การเลือกกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาเชิงปรากฏการณ์วิทยา มักใช้การเลือกแบบเฉพาะเจาะจง (Purposeful sampling) โดยเลือกบุคคลที่สามารถถ่ายทอดประสบการณ์ได้ดีตามวัตถุประสงค์ของการศึกษา มีการสร้างสัมพันธภาพก่อนเก็บรวบรวมข้อมูล รวมทั้งการยินยอมเข้าร่วมในการวิจัยและการยินยอมให้บันทึกเทปข้อมูลจากการสัมภาษณ์และทำให้ได้ทราบจุดบกพร่องของการศึกษา และสามารถนำไปปรับปรุงในการเก็บข้อมูลคราวต่อไป ซึ่งปัญหาที่อาจเกิดได้ เช่น การใช้คำถามไม่ชัดเจน การขาดการเจาะลึกในบางประเด็น เป็นต้น

สรุปได้ว่า การเลือกกลุ่มตัวอย่างเป็นการเลือกแบบเฉพาะเจาะจง ตามวัตถุประสงค์ของการศึกษา โดยสามารถถ่ายทอดประสบการณ์ได้ดีและชัดเจนตรงประเด็น ในจุดบกพร่องของการศึกษาในแต่ละครั้ง

4.3.2 แนวทางการเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาเชิงปรากฏการณ์วิทยา มีการเก็บรวบรวมข้อมูลได้หลากหลายวิธี และมักใช้หลายวิธีการร่วมกัน เช่น การสัมภาษณ์ด้วยคำถามปลายเปิดร่วมกับการบันทึกเทป ซึ่งจะช่วยเพิ่มความถูกต้องของข้อมูลที่รวบรวมได้ นอกจากนี้ยังต้องมีการบันทึกสิ่งที่ สังเกตได้ด้วย (field notes) เพื่อเอาไปใช้ในการยืนยันความตรงของข้อมูลที่ได้มาจากการสัมภาษณ์ ภายหลังการสัมภาษณ์ควรจะฟังเทปไป ให้เร็วที่สุดเพื่อจะได้ทราบว่าได้ข้อมูลอะไรมาบ้างแล้ว และมีประเด็น

ใดบ้างที่ต้องไปสัมภาษณ์เพิ่มในครั้งต่อไป และเมื่อเก็บข้อมูลได้แล้วจะต้องมีการวิเคราะห์ข้อมูลไปด้วย เริ่มตั้งแต่ในช่วงของการฟังคำบอกเล่าของผู้ให้ข้อมูล วิเคราะห์ว่าเกิดอะไรขึ้น มี ความหมายเบื้องต้นว่าอย่างไร ไปทบทวนวรรณคดีดูว่าสามารถอธิบายได้ด้วยแนวคิดใดบ้าง หรือ อาจใช้ประสบการณ์ที่มีอยู่ในตัวนักวิจัยเองมาวิเคราะห์ข้อมูลเหล่านี้เบื้องต้นได้เช่นกัน

ในการสัมภาษณ์เพื่อรวบรวมข้อมูล นักวิจัยจะต้องช่วยให้ข้อมูลได้เล่าประสบการณ์ ออกมาอย่างอิสระ โดยไม่ใช้คำถามนำ ควรใช้คำถามปลายเปิดที่ชัดเจน เช่น เมื่อคุณได้ยินคำว่า คุณภาพชีวิตคุณนึกถึงอะไร และควรใช้คำถามอื่นๆ เพิ่มเติมเรื่อยๆ เพื่อเจาะลึกให้ได้คำตอบที่ ชัดเจน เรื่องที่ผู้ให้ข้อมูลไม่สะดวกที่จะพูดอาจให้เขาเขียนแทนก็ได้ การสัมภาษณ์เจาะลึกจะช่วย ให้เราสามารถเข้าไปอยู่ในโลกของบุคคลอื่นได้ และทำให้ได้ข้อมูลที่มีคุณค่า สิ่งที่เราควรนึกขณะทำ การสัมภาษณ์คือ คุณค่าและความถูกต้องและความซื่อสัตย์ของข้อมูล ซึ่งจะต้องเคารพและจริงจัง กับผู้ให้ข้อมูล ตั้งฟังเพื่อติดตามข้อมูลให้ได้ครบถ้วน และไม่ใช้คำถามแทรกในขณะที่ผู้ให้ ข้อมูล กำลังเล่าประสบการณ์อยู่ การเก็บรวบรวมข้อมูลนี้ จะดำเนินต่อไปจนนักวิจัยเห็นว่าข้อมูลมีความ อิ่มตัวแล้ว คือ ไม่มีประเด็นหรือสาระสำคัญเพิ่มขึ้น และข้อมูลที่ได้รับใหม่มีความซ้ำซ้อนกับข้อมูล ในช่วงที่ผ่านมา นอกจากนี้มอร์สยังกล่าวว่าในการศึกษาเชิงปรากฏการณ์วิ ทยา ถ้าเราไป สัมภาษณ์บุคคลอื่นที่มีประสบการณ์เดียวกัน ต่างเวลากันได้ข้อมูลเพิ่มขึ้นอีก ดังนั้นความอิ่มตัว ของข้อมูลในที่นี้ หมายถึง ความอิ่มตัวในกลุ่มของผู้ให้ข้อมูลกลุ่มนี้ ในเวลาเฉพาะช่วงที่เก็บข้อมูล เท่านั้น จึงมีสิ่งที่นักวิจัยเชิงปรากฏการณ์วิทยาศาสตร์ ศึกษาต่อไป คือ การศึกษาในมุมมองของ บุคคลที่มีประสบการณ์คล้ายกันในกลุ่ม ที่มีพื้นฐานแตกต่างกัน อายุต่างกัน และมี วัฒนธรรมที่ต่างกัน เพื่อที่จะได้ค้นพบสาระสำคัญของปรากฏการณ์ในภาพกว้างระหว่างแต่ละ กลุ่มบุคคล

สรุปได้ว่า การเก็บรวบรวมข้อมูล มีวิธีการจัดเก็บได้ หลายวิธี เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ ครบถ้วนตรงตามเป้าหมายที่วางไว้ การสัมภาษณ์ โดยใช้ความถามที่เจาะลึกตรงประเด็นและ ความเหมาะสมตามช่วงอายุวัย และตามสถานการณ์ต่างๆ แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์จับประเด็น ดีความ เพื่อให้ได้ข้อมูลจริง ในการใช้ส่งต่องานต่อไป

4.4 การวิเคราะห์ข้อมูลตามแบบปรากฏการณ์วิทยา – อัตถิภาวะเชิงประจักษ์

อาเมเตโอ จิอออร์จิ (Amedeo Giorgi) เป็นนักจิตวิทยาคนสำคัญที่ได้รับอิทธิพลจาก ปรากฏการณ์วิทยาเชิงพรรณนา เขาได้พัฒนาวิธีวิทยาที่เรียกว่า “การวิจัยแบบปรากฏการณ์ วิทยา-อัตถิภาวะเชิงประจักษ์ (Empirical existential-phenomenological research) ซึ่งเป็นวิธีที่ เสนอมา เพื่อเป็นทางเลือกที่แตกต่างจากวิธีการที่ใช้กันในสาขาจิตวิทยาการทดลอง จิอออร์จิ

(Giorgi) ได้วางรากฐานในเรื่องนี้ไว้จำนวนมาก เช่น ในงาน 2 ฉบับ ได้แก่ “An Application of Phenomenological Method in Psychology” (1975a) และ “Convergence and Divergence of Qualitative Methods in Psychology” (1975b) สิ่งสำคัญประการหนึ่งที่จิอออร์จี (Giorgi) พัฒนาขึ้นคือขั้นตอนของการวิเคราะห์ข้อมูล (Ron Valle. 1998: 21)

จิอออร์จี (Giorgi, 1985) ได้กำหนดขั้นตอนในการวิเคราะห์ข้อมูลไว้ดังต่อไปนี้

1) ผู้วิจัยอ่านข้อมูลทั้งหมดเพื่อให้หยั่งรู้ถึงภาพรวมอันเป็นเอกภาพของข้อมูลในขั้นตอนนี้ ผู้วิจัยต้องพักมุลบท โดยพยายามได้มาซึ่งความหมายนั้นโดยไม่ต้องอาศัยความคิด ความเชื่อ หรือความคาดหวังใดๆ ที่มีมาก่อน ผู้วิจัยมุ่งหาความหมายจากตัวข้อมูลเอง

2) ผู้วิจัยทำรายละเอียดเดิมอย่างซ้ำๆ โดยมีวัตถุประสงค์เฉพาะในการค้นหากลุ่มความหมาย โดยมุ่งไปที่ปรากฏการณ์ที่ผู้วิจัยศึกษา ซึ่งขั้นตอนนี้ผู้วิจัยก็จะได้รูปแบบของกลุ่มความหมาย หรือองค์ประกอบ (Constituent) หมายถึง ความแตกต่างของแต่ละส่วนที่ผู้เขียน ระบุไว้ จากนั้นทำการตัดข้อความที่ซ้ำซ้อนออกแต่ยังต้องอยู่ครบ จากนั้นอธิบายความหมายขององค์ประกอบ (Constituent) ด้วยการเชื่อมต่อองค์ประกอบข้ออื่นๆ เข้าด้วยกันและยังต้องคำนึงถึงโทนของเรื่องราวในภาพรวม นอกจากนี้ขั้นตอนนี้ยังอธิบายว่าทำไมความหมายเฉพาะเจาะจงในขั้นตอนนี้จึงถูกรับรู้

3) ผู้ทำวิจัยจะต้องตรวจสอบว่าคำอธิบายที่ ผู้วิจัยได้อธิบายองค์ประกอบ (Constituent) นั้น ยังคงอยู่ในกรอบของหัวข้อ และทำการบรรยายหน่วยความหมายต่างๆ ที่ได้ด้วยชุดของข้อความที่เป็นภาษาทั่วไป/ภาษาวิชาการ

4) ผู้วิจัยพิจารณาข้อความต่างๆ ที่ได้และสังเคราะห์เป็นคำบรรยายโครงสร้างประสบการณ์ผู้ให้ข้อมูล ซึ่งประกอบด้วย แก่น และความสัมพันธ์ของแก่น มันคือการสังเคราะห์ของการเปลี่ยนรูปหน่วยความหมาย ให้รวมอยู่ในแก่นเดียวกัน

สรุปได้ว่า ผู้วิจัยศึกษาข้อมูลทั้งหมดเพื่อให้ทราบภาพรวมอันเป็นเอกภาพของข้อมูล มุ่งหาความหมายจากตัวข้อมูลเองผู้วิจัยทำรายละเอียดเดิมอย่างซ้ำๆ โดยมีวัตถุประสงค์เฉพาะในการค้นหากลุ่มความหมาย โดยมุ่งไปที่ปรากฏการณ์ที่ผู้วิจัยศึกษา ซึ่งขั้นตอนนี้ก็จะทำให้ได้รูปแบบของกลุ่มความหมาย หรือองค์ประกอบ และจะต้องตรวจสอบว่าคำอธิบายที่ ผู้วิจัยได้อธิบายองค์ประกอบนั้นและยังคงอยู่ในกรอบของหัวข้อ พิจารณาข้อความต่างๆ ที่ได้และสังเคราะห์เป็นคำบรรยายโครงสร้างประสบการณ์ผู้ให้ข้อมูลให้รวมอยู่ในแก่นเดียวกัน

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

วิจัยในประเทศ

ภาคภูมิ รัตนวิวัฒน์พงศ์ (2547) ได้ทำการออกแบบและพัฒนาคลังความรู้เพื่อสนับสนุนการจัดการความรู้ผ่านระบบอินเทอร์เน็ต สำหรับฝ่ายปฏิบัติการเขตนครหลวง การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย โดยนำการจัดการความรู้มาเป็นพื้นฐานในพัฒนาโปรแกรมคอมพิวเตอร์ผ่านระบบอินเทอร์เน็ต ที่สามารถใช้เป็นเครื่องมือในการจัดการความรู้ที่มีอยู่ โดยมีลักษณะเป็นคลังความรู้ (Knowledge Repository) สามารถจัดเก็บ, ถ่ายทอด แบ่งปัน และนำความรู้ไปใช้ ผู้ใช้สามารถเข้าถึงความรู้ ในรูปแบบที่ชัดเจนอธิบายได้ (Explicit Knowledge) และเตรียมความพร้อมเพื่อให้สามารถติดต่อไปยังบุคคลที่เก็บความรู้ที่ไม่ชัดเจนได้ (Tacit Knowledge) ผลจากการนำความรู้มาใช้ ทำให้ผู้ร่วมงานในส่วนต่างๆสามารถถ่ายทอด แบ่งปันความรู้ที่มีอยู่ให้เข้ากันได้ได้อย่างรวดเร็วและทั่วถึง

รัตน์ เทียงตรง (2548: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการจัดการความรู้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 : กรณีศึกษาโรงเรียนอนุบาลดาราธรรมิ (นามสมมติ) เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง แบบบันทึกภาคสนาม การศึกษาเอกสาร ผลการศึกษาพบว่า ด้านการกำหนดเป้าหมาย โรงเรียนได้ดำเนินการตามกลยุทธ์ที่อาศัยวิสัยทัศน์ของโรงเรียนเป็นตัวกำหนด กิจกรรมงานและโครงสร้างทุกด้านมุ่งสู่ความเป็นเลิศของผู้เรียนมีความรู้ตามมาตรฐานที่กำหนด คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของโรงเรียน นักเรียนทุกคนได้รับการพัฒนาให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ด้านการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ พบว่าโรงเรียนได้ใช้การบริหารงานโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานเน้นการมีส่วนร่วมมีคำสั่งมอบหมายที่ชัดเจน มีความพร้อมด้านทรัพยากร วัสดุเทคโนโลยี งบประมาณและบุคคล บุคลากรรู้หน้าที่การงานของตน มีการประสานงาน สื่อสารที่ดี มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ความคิดเห็นและสามารถสรุปงานได้ มีความเป็นมืออาชีพสูง สามารถนำสื่อมาใช้และประกอบการพัฒนางานด้านการสร้างและใช้คลังความรู้ พบว่าบุคลากรในโรงเรียนมีการคิดสร้างและใช้คลังความรู้และเปลี่ยนเรียนรู้ มีแฟ้มสะสมผลงาน มีการจัดระบบชิ้นงาน เอกสารหลักฐานถูกต้องเป็นปัจจุบัน สามารถนำมาใช้ได้ มีการแลกเปลี่ยนความรู้ของครูต้นแบบ การเข้าร่วมกิจกรรมการแข่งขันตามโครงการต่างๆ การจัดอบรมด้านคอมพิวเตอร์ให้บุคลากรเพื่อนำไปจัดทำสื่อแบบวัดและประเมินผลเป็นต้นแบบของการศึกษาดูงานของเครื่องข่ายและหน่วยงานอื่นๆ

อำนาจ เย็นสบาย ได้ศึกษา "การจัดการเรียนรู้ของแหล่งเรียนรู้ตลอดชีวิต ; หอศิลป์" มีผลการศึกษาคือ แหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตโดยเฉพาะหอศิลป์หรือพิพิธภัณฑ์ศิลปะ ถือเป็นนวัตกรรมอย่างหนึ่งที่ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ของการปฏิรูปการศึกษา ที่พัฒนาการสังคมไทยแต่

โครงสร้างของสังคมไทย วิถีทางวัฒนธรรมของสังคมไทย ตลอดจนกระบวนการจัดการศึกษาของสังคมไทย ที่ผ่านมามีแนวโน้มต่อการทำให้ หอศิลป์เป็นสิ่งจำเป็น หรือเป็นสิ่งที่มีความสำคัญต่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต ทั้งนี้รัฐบาลไทยจำเป็นต้องส่งเสริมและสนับสนุนแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต ; หอศิลป์อย่างรู้เท่าทัน กล่าวคือ หอศิลป์ต้องสร้างดุลยภาพระหว่างการเป็นแหล่งพัฒนามนุษย์ ควบคู่กับการดำรงอยู่ทางธุรกิจ ระหว่างการดำรงอยู่ของอัตลักษณ์และความหลากหลายระหว่าง ตะวันออกและตะวันตก ระหว่างอดีตและปัจจุบัน ระหว่างเมืองกับชุมชน ระหว่างรัฐและเอกชน การบริหารจัดการหอศิลป์จะต้องดำเนินการอย่างมืออาชีพ อีกทั้งหาโมเดลการบริหารจัดการหอศิลป์ที่หลากหลาย มากกว่าบริหารจัดการแบบใดแบบหนึ่งอย่างตายตัวก็จะส่งผลให้เกิดการเรียนรู้แลกเปลี่ยนมากขึ้น โดยสรุปแล้ว แหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต : หอศิลป์คือเจตนารมณ์คือ พันธสัญญา คือความต้องการของประชาชน ที่มีรากฐานจากกระบวนการมีส่วนร่วม นับตั้งแต่รัฐธรรมนูญพุทธศักราช 2540 และพระราชบัญญัติการศึกษา 2542 ที่ไม่ว่าจะเป็นรัฐบาลใดก็ตาม จำเป็นต้องตอบสนองเจตนารมณ์ดังกล่าว

วิจัยต่างประเทศ

ไคเซอร์ (Kaiser. 2000: Online) ได้ทำการศึกษาผลองค์การแห่งการเรียนรู้ ตัวแปรขององค์การเรียนรู้ กลุ่มตัวอย่าง 439 คน ถามความเข้าใจองค์การ พบว่า มีความสอดคล้องกันมาก กับบทบาทผู้นำ วัฒนธรรม พันธกิจและกลยุทธ์ และโครงสร้างในการเรียนรู้ ส่วนการบริหาร องค์การ บรรยายภาพ แรงจูงใจ มีผลเพียงเล็กน้อยในการพยากรณ์การเรียนรู้

ฮัท (Hutt. 1996: Online) ได้ทำการศึกษาความรู้สึก พฤติกรรม ประสบการณ์ของบุคคล และการทำงานเป็นกลุ่มในระบบโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาล ซึ่งมีความพยายามสร้างองค์การแห่งการเรียนรู้ จากการสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้อง 34 คน และจากการสังเกตแบบมีส่วนร่วมและแบบสอบถามผลการวิจัยพบว่า มีองค์ประกอบสำคัญคือ การริเริ่ม แนวโน้ม สัมพันธภาพ การพัฒนาทักษะทางสังคม ความสามารถ ความขัดแย้งและองค์การแห่งการเรียนรู้

ซอลลิสและโจนส์ (Sallis; & Jones. 2002: 126-129) ได้ทำการศึกษาองค์ประกอบของการจัดการความรู้ในองค์การ พบว่า องค์ประกอบด้านวิสัยทัศน์และพันธกิจ กลยุทธ์ องค์ประกอบด้านวัฒนธรรมองค์การ องค์ประกอบด้านองค์การแห่งการเรียนรู้ องค์ประกอบด้านภาวะผู้นำและการจัดการ องค์ประกอบด้านทีมงานและทีมการเรียนรู้ องค์ประกอบด้านกระบวนการแบ่งปันความรู้ การสร้างสรรค์ความรู้และความชำนาญ เป็นองค์ประกอบสำคัญที่ส่งเสริมให้การจัดการความรู้ในองค์การประสบความสำเร็จ โดยองค์ประกอบด้านวิสัยทัศน์และภาวะผู้นำของผู้บริหาร เป็นสิ่งสำคัญที่สุดสำหรับการกำหนดความรู้ในองค์การ

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การศึกษาเรื่องการบริหารจัดการความรู้กิจกรรมทางศึกษาศิลปะของพิพิธภัณฑ์บ้านจิม ทอมป์สันเป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีการดำเนินการวิจัยจากกรอบแนวคิดการวิจัย ที่ผู้วิจัยเก็บรวบรวมด้วยตนเองจากแหล่งข้อมูล โดยนำเสนอแบบการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive research)

ขั้นตอนการศึกษาค้นคว้า

1. การศึกษาข้อมูลเบื้องต้น
2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
3. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ สรุปผล อภิปรายผล และนำเสนอรายงานการวิจัย

1. การศึกษาข้อมูลเบื้องต้น

ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลต่างๆ จากหนังสือ ตำราวิชาการ เอกสารวิชาการ วารสาร บทความ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศ รายงานและเอกสารประกอบการสัมมนาที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการความรู้และกิจกรรมการศึกษาศิลปะ ทฤษฎีเชิงปรากฏการณ์วิทยา โดยเรียบเรียงหัวข้อที่พบทวนดังนี้

- 1.1 แนวคิดที่ใช้ในการวิจัย
- 1.2 ทฤษฎีที่ใช้ในการวิจัย
- 1.3 บริบทพิพิธภัณฑ์บ้านจิม ทอมป์สัน
- 1.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

หัวข้อที่พบทวนเหล่านี้ ผู้วิจัยได้นำไปสร้างกรอบแนวคิดในการสร้างเครื่องมือในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย และแบบสัมภาษณ์ผู้เข้าชมพิพิธภัณฑ์

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากร คือ กลุ่มผู้เข้าชมนิทรรศการที่พิพิธภัณฑ์บ้านจิม ทอมป์สัน ผู้บริหารพิพิธภัณฑ์บ้านจิม ทอมป์สัน และกลุ่มนักวิชาการ อาจารย์ระดับอุดมศึกษา โดยคัดเลือกเป็นกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง จำนวน 3 กลุ่ม เพื่อศึกษาวิเคราะห์ โดยระยะเวลาในการศึกษาเป็นตัวกำหนด

กลุ่มตัวอย่าง

1. ผู้บริหารพิพิธภัณฑ์บ้านจิม ทอมป์สัน จำนวนทั้งสิ้น 2 คน โดยคัดเลือกเป็นกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง ได้แก่
 - 1.1 กลุ่มผู้บริหารพิพิธภัณฑ์บ้านจิม ทอมป์สัน 1 คน
 - 1.2 ผู้ปฏิบัติการพิพิธภัณฑ์บ้านจิม ทอมป์สัน 1 คน
2. กลุ่มผู้เข้าชมนิทรรศการที่พิพิธภัณฑ์บ้านจิม ทอมป์สัน จำนวนทั้งสิ้น 4 คน โดยคัดเลือกเป็นกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง ได้แก่
 - 2.1 ผู้เข้าชมพิพิธภัณฑ์บ้านจิม ทอมป์สัน 2 คน
 - 2.2 ผู้เข้าร่วมกิจกรรมในส่วน Art center 2 คน
3. กลุ่มนักวิชาการ จำนวนทั้งสิ้น 2 คน โดย คัดเลือกเป็นกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง ได้แก่
 - 3.1 นักวิชาการศิลปะ อาจารย์ระดับอุดมศึกษา 2คน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

ในการวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดเครื่องมือในการวิจัยไว้ดังนี้ได้แก่
การสัมภาษณ์

ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์แบบเจาะจง กับบุคคลทั้ง 3 กลุ่ม เป็นการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างเพื่อให้ได้ข้อมูลตรงตามวัตถุประสงค์ และข้อคำถามสำหรับการให้สัมภาษณ์ดังกล่าว มีการจัดกลุ่มเป็นหมวดหมู่เพื่อให้ง่ายต่อการตอบของผู้ตอบและง่ายต่อการวิเคราะห์ของผู้วิจัย โดยคำถามจะประกอบด้วย กรอบแนวคิดการบริหารจัดการพิพิธภัณฑ์ของผู้ บริหาร แนวทางการจัดกิจกรรมทางการศึกษาศิลปะ และมุมมองและความเข้าใจของผู้บริหารต่อความต้องการของสังคม ประวัติความเป็นมาของพิพิธภัณฑ์กลยุทธ์และการแก้ปัญหาปรับตัวตามการเปลี่ยนแปลงของสังคม มีจำนวนทั้งหมด 3 ชุด

ชุดที่ 1 แบบสัมภาษณ์ผู้บริหารพิพิธภัณฑ์บ้านจิม ทอมป์สัน จำนวน 32 ข้อ

ชุดที่ 2 แบบสัมภาษณ์กลุ่มผู้เข้าชมนิทรรศการที่พิพิธภัณฑ์บ้านจิม ทอมป์สันจำนวน 8 ข้อ

ชุดที่ 3 แบบสัมภาษณ์กลุ่มนักวิชาการ จำนวน 11 ข้อ

ในการวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดเครื่องมือในการวิจัยคือการสัมภาษณ์แบบเจาะจง ดังนั้น จึงต้องมีการทดสอบเครื่องมือวิจัยด้วย เพื่อความเที่ยงตรงของข้อมูล โดยสร้างแบบสัมภาษณ์ และนำไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความครอบคลุมของเนื้อหาพร้อมกับผู้เชี่ยวชาญ การศึกษาและการจัดการความรู้กิจกรรมการศึกษาศิลปะ จำนวน 3 ท่าน ดังนี้

1. ผศ.ดร. จักรพงษ์ แพทย์หลักฟ้า อาจารย์ประจำคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

2. อ.ดร. อธิพัชร วิจิตสถิตรัตน์ อาจารย์ประจำคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

3. อ.ดร. รณิดา เซยชุม อาจารย์ประจำคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
เพื่อหาความสมบูรณ์ของแบบสัมภาษณ์แล้วจึงนำกลับมาแก้ไขในบางข้อ เช่น ข้อคำถามมีความหมายใกล้เคียงกัน การเรียงลำดับคำถามไม่เหมาะสม ฯลฯ

ตัวอย่างแบบบันทึกการสัมภาษณ์

ชื่อโครงการวิจัย การศึกษาการบริหารจัดการความรู้กิจกรรมทางการศึกษาศิลปะของพิพิธภัณฑ์

บ้านจิม ทอมป์สัน

วัน/เดือน/ปี.....สถานที่.....

หัวข้อสัมภาษณ์.....เวลาที่ใช้.....

ผู้สัมภาษณ์.....ผู้ให้สัมภาษณ์ ผู้บริหารพิพิธภัณฑ์บ้านจิม ทอมป์สัน

ประเด็นหลักในการสัมภาษณ์

1. แนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับการจัดการความรู้
2. การจัดการความรู้
3. ความสำคัญและประโยชน์ของการจัดการความรู้
4. องค์ประกอบในการจัดการความรู้
5. กระบวนการจัดการความรู้

ตัวอย่างคำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์

ประเด็นที่ 1. แนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับการจัดการความรู้

คำถามที่ 1 ท่านมีแนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับการจัดการความรู้ ของพิพิธภัณฑ์บ้านจิม ทอมป์สัน อย่างไร

คำถามที่ 2 ท่านคิดว่าในยุคที่เปลี่ยนแปลงไปส่งผลอย่างไรต่อแนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับการจัดการความรู้ของการจัดกิจกรรมทางการศึกษาศิลปะ

ประเด็นที่ 2 การจัดการความรู้

คำถามที่ 3 ท่านให้คำนิยาม ความหมายคำว่า “ความรู้” อย่างไร

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การดำเนินการวิจัย ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลเป็น 2 ประเภท ตามลำดับขั้นตอนดังนี้

1. ข้อมูลปฐมภูมิ รวบรวมโดยใช้การสัมภาษณ์ กับกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

1.1 สัมภาษณ์ผู้บริหารพิพิธภัณฑ์ ที่คัดเลือกไว้โดยแบ่งเป็น 3 กลุ่มคือ กลุ่มผู้บริหาร พิพิธภัณฑ์บ้านจิม ทอมป์สัน กลุ่มผู้ปฏิบัติการพิพิธภัณฑ์บ้านจิม ทอมป์สันเพื่อศึกษาแนวทางการบริหารจัดการกิจกรรมทางการศึกษาศิลปะของพิพิธภัณฑ์ และความแตกต่างของกรอบแนวคิดด้านการบริหารของผู้บริหารแต่ละกลุ่ม เพื่อนำมาใช้อ้างอิงเป็นแนวทางในการบริหารจัดการองค์กรเพื่อให้เกิดประโยชน์กับองค์กรธุรกิจและสังคมโดยรวม

1.2 สัมภาษณ์ผู้เข้าชมพิพิธภัณฑ์ เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารจัดการความรู้ กิจกรรมทางการศึกษาศิลปะที่เกิดขึ้นภายใต้การจัดการความรู้ส่วน Art Center ของพิพิธภัณฑ์ ความคิดเห็น ข้อเสนอแนะที่มีต่อพิพิธภัณฑ์

1.3 สัมภาษณ์กลุ่มนักวิชาการ เพื่อศึกษาแนวทางการจัดกิจกรรมทางการศึกษาศิลปะจากและความคิดเห็นต่อรูปแบบในการจัดการศึกษาทางการศึกษาศิลปะของนักวิชาการ ศิลปะ อาจารย์ระดับอุดมศึกษา

2. ข้อมูลทุติยภูมิ คือ ข้อมูลที่ได้จากพิพิธภัณฑ์บ้านจิม ทอมป์สัน ในส่วนของ Art center ได้ดำเนินการมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2553 - 2558 เก็บรวบรวมข้อมูลโดยเป็นข้อมูลจากเอกสาร สื่อบัตร ภาพถ่าย วิดีโอ วารสาร และหนังสือพิมพ์ บทความ หนังสือ และรายงานการวิจัยต่างๆ

ตัวอย่างตารางบันทึกข้อมูล

ชื่อ.....

ตำแหน่งงาน.....

วัน/เวลา/สถานที่.....

ตาราง 2 ตัวอย่างตารางการบันทึกข้อมูลของพิพิธภัณฑ์บ้านจิม ทอมป์สัน

ชื่อ	ครั้งที่พบและสนทนา	บันทึกข้อมูลที่ได้
1.	ครั้งที่	

ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ให้สัมภาษณ์

ชื่อ.....นามสกุล.....

จำนวนครั้งที่สัมภาษณ์.....

วันที่สัมภาษณ์

สถานที่สัมภาษณ์.....

การวิเคราะห์ สรุปผล อภิปรายและการนำเสนอรายงานการวิจัย

ในการวิเคราะห์ข้อมูล สรุปผล อภิปรายผลจะพิจารณาจาก 2 องค์ประกอบหลักดังนี้

1. การบริหารจัดการความรู้กิจกรรมทางการศึกษาศิลปะ

2. ผลกระทบจากการดำเนินการของพิพิธภัณฑ์บ้านจิม ทอมป์สันในการจัดกิจกรรมทางศิลปะที่มีผลต่อสังคม

ในการวิเคราะห์ข้อมูล จะวิเคราะห์ข้อมูลร่วมกับการบรรยายที่เก็บรวบรวมจากการสัมภาษณ์ และนำมาตรวจสอบความถูกต้องอีกครั้งโดยผู้วิจัย เพื่อนำไปประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูลตามกระบวนการดังนี้

วิเคราะห์เชิงพรรณนา

เป็นการวิเคราะห์ผลตามแนวคิดเห็นจากแบบสัมภาษณ์ประมวลเข้ากับทฤษฎีต่างๆที่มีการศึกษาไว้และมีส่วนสัมพันธ์กับผลของการสัมภาษณ์ แล้วนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปแบบความเรียงและมีตารางเปรียบเทียบ

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการวิจัยมานำเสนอในรูปแบบความเรียงและสรุปผล อภิปรายผลจากความเรียงนั้น

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อให้ได้องค์ความรู้ด้านการบริหารจัดการความรู้กิจกรรมทางการศึกษาศิลปะและผลกระทบต่อสังคมไทยจากการดำเนินงานที่มีปฏิสัมพันธ์กับคนในสังคมไทย โดยแบ่งการวิเคราะห์ตามหัวข้อหลักดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์แนวคิดและทฤษฎีการบริหารจัดการความรู้

จากการศึกษาแนวคิดการบริหารจัดการความรู้กิจกรรมทางการศึกษาศิลปะนั้น ทำให้ได้แนวคำถามเพื่อสัมภาษณ์ผู้บริหาร ผู้เชี่ยวชาญและผู้เข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องในงานวิจัย นำไปสู่การได้มาซึ่งองค์ความรู้ด้านการบริหารจัดการความรู้ กิจกรรมทางการศึกษาศิลปะและผลกระทบจากการดำเนินงานที่มีปฏิสัมพันธ์กับคนในสังคมไทย

จากการที่ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลและนำมาวิเคราะห์นั้นพบว่าการบริหารจัดการความรู้ของพิพิธภัณฑ์บ้านจิม ทอมป์สัน มีขั้นตอนและกระบวนการเช่นเดียวกับทฤษฎีการบริหารจัดการความรู้ (KM) ทูบานและคณะ (พรธิดา วิเชียรปัญญา . 2547: 52) โดยมีขั้นตอนกระบวนการจัดการความรู้วิเคราะห์ตามลำดับขั้นดังนี้

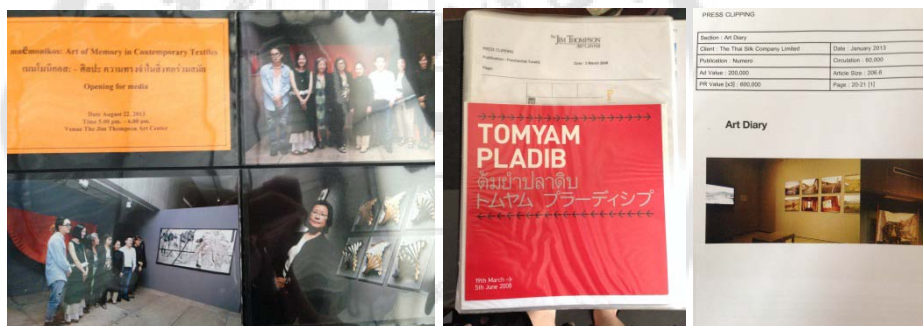
1. การสร้างความรู้

พิพิธภัณฑ์บ้านจิม ทอมป์สันมีการบริหารจัดการโดยภาคเอกชน ทางคณะผู้บริหารให้ความสำคัญอย่างมากกับกิจกรรมการเรียนรู้ที่จะเกิดขึ้น ภายในพิพิธภัณฑ์ จึงเกิดเป็น Art center ขึ้น โดยการสร้างความรู้ที่แบ่งเป็นการมุ่งเน้นการอนุรักษ์และพัฒนาต่อยอดการเรียนรู้ การสร้างกิจกรรมทางการศึกษาศิลปะขึ้นมานั้น ผลลัพธ์ที่ได้คือจะต้องสร้างประสบการณ์ให้กับผู้เข้าชม การส่งเสริมการเรียนรู้ให้แก่บุคลากรโดยการอบรมสัมมนาเพื่อสร้างแรงจูงใจความคิดสร้างสรรค์ให้กับบุคลากร การมีทีมที่ปรึกษาต่างประเทศเพื่อเสริมสร้างความแข็งแกร่งให้กับองค์กรเป็นทรัพยากรที่มีคุณภาพ โดยการดำเนินงานจึงเป็นไปโดยการกำหนดหัวข้อขึ้นและทำการย่อยหัวข้อโดยแตกประเด็นที่สำคัญ มุ่งเน้นนำเสนอในสัปดาห์ที่สังคมไม่รู้ เพื่อสร้างการเรียนรู้เปิดมิติรูปแบบใหม่ โดยผ่านกระบวนการถ่ายทอดผ่านสื่อต่างๆอีกทั้งยังเน้นให้ความสำคัญกับโปรแกรมการศึกษา ผู้วิจัยเล็งเห็นว่าการดำเนินการในการจัดนิทรรศการแต่ละครั้ง พิพิธภัณฑ์บ้านจิม ทอมป์สันมีกระบวนการทำงานไปในทิศทางเดียวกัน ผู้วิจัยจึงยกตัวอย่างการดำเนินงานเพื่อให้เข้าใจได้ง่ายขึ้น เช่นนิทรรศการมุมมองใหม่ขุนช้างขุนแผน พ.ศ. 2554 เป็นนิทรรศการที่น่าเรื่องราวของวรรณกรรมในอดีตมาเรียบเรียงใหม่นำเสนอในรูปแบบใหม่ มองเห็นทั้งด้านการอนุรักษ์และ

การพัฒนาต่อยอดทางการเรียนรู้เนื่องจากมีการแสดงสถิติการขับร้อง การเสวนากับศิลปินทำให้เห็นถึงมุมมองการดำเนินงานและเกิดความเข้าใจในทฤษฎีการนำเสนอมากขึ้น ซึ่งดำเนินสอดคล้องไปพร้อมกับการดำเนินการจัดนิทรรศการ สิ่งเหล่านี้ล้วนแต่มุ่งสร้างความรู้และประสบการณ์ให้กับผู้เข้าชม รวมถึงกิจกรรมการบรรยาย เสวนา ประชุมเชิงปฏิบัติการ ล้วนเป็นกิจกรรมที่จะสามารถพัฒนาต่อยอดความรู้ให้กับผู้เข้าชมได้อย่างสมบูรณ์

2. การจัดและเก็บความรู้

การดำเนินขั้นตอนการทำงานโดยเริ่มจากการวิเคราะห์หัวข้อหลักและแตกประเด็นความสำคัญ และดำเนินตามแผนกิจกรรมที่สร้างไว้ โดยการจัดและเก็บความรู้ที่ได้นั้นทางพิพิธภัณฑ์บ้านจิม ทอมป์สัน จะกระทำโดยการจัดเก็บโดยการแยกเอกสารเป็นหมวดหมู่ตามหัวข้อ โดยเป็นการเก็บอยู่ในฐานข้อมูลเป็นในรูปแบบของไฟล์ข้อมูล เก็บเป็น DVD และแฟ้มสะสมผลงาน เช่น ภาพถ่ายของงาน VDO การจัดแสดงงาน ลำดับภาพเหตุการณ์ ข้อมูลการจัดแสดงงาน ข้อมูลข่าวการประชาสัมพันธ์ อีกทั้งข้อมูลเหล่านี้สามารถค้นคว้าได้ในห้องสมุดอีกด้วย

ภาพประกอบ 5 การจัดและเก็บความรู้ของพิพิธภัณฑ์บ้านจิม ทอมป์สัน

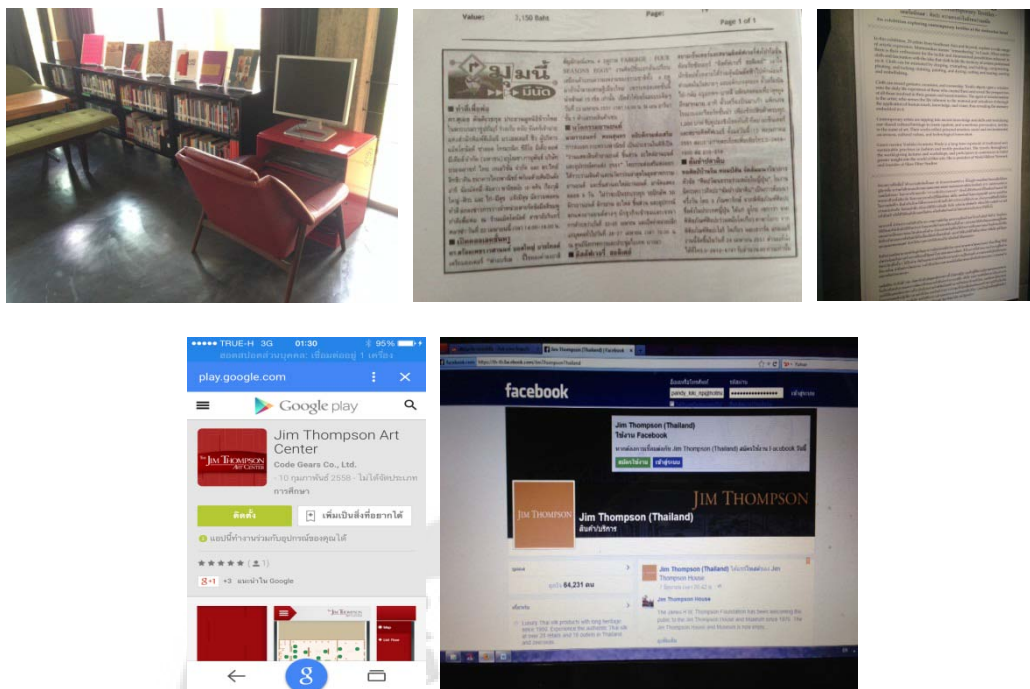
3. การเลือกและกรองความรู้

พิพิธภัณฑ์บ้านจิม ทอมป์สัน วิเคราะห์ข้อมูลในการดำเนินงานโดยการแยกวิเคราะห์ประเด็นหลักหรือประเด็นร้อนในการจัดนิทรรศการแต่ละครั้ง ผู้วิจัยยกตัวอย่าง เช่น การจัดนิทรรศการ มณเฑียร : ภาพร่างเค้าโครงการที่ค้างคาและผลงานที่หาชมยาก พ .ศ. 2556 การดำเนินงานได้ศึกษาข้อมูลและดึงเอาผลงานที่หาชมได้ยากมานำเสนอ เนื่องจากคุณมณเฑียร บุญมา เป็นศิลปินไทยแรกๆ ที่โด่งดังในระดับโลก ผลงานที่ถูกเผยแพร่มีความน่าสนใจ ซึ่งในครั้งนี้ พิพิธภัณฑ์บ้านจิม ทอมป์สันได้จัดขึ้นอีกครั้งในฐานะที่คุณมณเฑียร บุญมา ครบรอบอายุ 60 ปี โดยนำเสนอเบื้องลึก หรือคอนเท้น์ปงานของคุณมณเฑียร บุญมา กระบวนการสร้างงานจนวาระสุดท้ายก็ยังทำงานไม่สำเร็จซึ่งได้รับความสนใจเป็นอย่างมาก จากคนในวงการศิลปะทั้งในประเทศและต่างประเทศ การรวบรวมเนื้อหาและดึงประเด็นหลักในสิ่งที่ผู้เข้าชมและศิลปินต้องรู้

เป็นการใช้องค์ความรู้ที่มีอยู่ให้บุคคลทั่วไปเล็งเห็นถึงความสำคัญเป็นการรวมไปถึงการทำงาน เชื่อมโยงกับสภาวะปัจจุบัน จากบทสัมภาษณ์ คุณกฤติยา กาวิวงศ์ (บทสัมภาษณ์เมื่อวันที่ 23 มกราคม พ.ศ.2558) ได้กล่าวว่า การนำเสนอส่วนใหญ่คนทั่วไปจะทราบในบางส่วนของงานที่เรา นำเสนอมาก่อนอยู่แล้ว แต่เราได้นำมาสร้างมิติที่หลากหลาย เชื่อมโยงกับสังคม การเมือง วัฒนธรรม เศรษฐกิจ โดยดึงประเด็นหลักหรือประเด็นร้อนออกมานำเสนอ ซึ่งเราได้เคยปรึกษากับศิลปินบาง ท่านว่าจำเป็นไหมที่จะต้องนำเสนอแต่ผลงานศิลปะที่เป็นวัฒนธรรม หรือสิ่งที่กำลังจะหายไปจาก สังคมไทย คนตรีไทย หรือศาสตร์หลายๆแขนง ซึ่งศิลปินได้บอกว่ำนั่นคือสิ่งจำเป็น เพราะยังไม่เคย มีใครทำซึ่งคนทั่วไปจะได้รับความรู้มาก ผู้วิจัยยกตัวอย่างเช่น นิทรรศการแคนดองคะนองลำ พ.ศ. 2558 ที่แสดงให้เห็นถึงวัฒนธรรมทางภาคอีสานที่มีเอกลักษณ์เฉพาะ บ่งบอกถึงวิถีชีวิตความเป็นอยู่ ความเชื่อ พิธีกรรมต่างๆ การแสดงหมอลำที่มีเครื่องดนตรีต่างๆ ที่ใช้ในการแสดง ผ้าไหมที่ใช้ในการแต่งกาย สิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นปัจจัยสำคัญที่จะบอกว่าวัฒนธรรมคงอยู่อย่างไร มีการเปลี่ยนแปลงหรือไม่ ซึ่งทางพิพิธภัณฑ์ได้เรียนรู้เรื่องนี้มาค่อนข้างมาก เพราะสิ่งเหล่านี้เป็นองค์ ความรู้ เก่าและไม่คิดว่าจะสามารถนำมาผสมสมัยได้ หน้าที่ของพิพิธภัณฑ์คือดึงเอาสิ่งต่างๆ เหล่านี้เข้ามา แล้วถ่ายทอดสู่คนปัจจุบัน ว่ามีความสำคัญอย่างไร มีความหมายอย่างไร

4. การกระจายความรู้

พิพิธภัณฑ์บ้านจิม ทอมป์สัน มีการเผยแพร่ความรู้หลากหลายรูปแบบการจัดนิทรรศการ การจัดโปรแกรมการศึกษาและการจัดกิจกรรมพิเศษ ในแต่ละกิจกรรมจะมีกระบวนการเรียนรู้ที่ แตกต่างกันไป สิ่งหนึ่งที่พิพิธภัณฑ์บ้านจิม ทอมป์สันให้ความสำคัญคือ การนำกิจกรรม การศึกษาเข้าไปสู่ชุมชน การดึงชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม การนำศิลปินเข้าไปหาชุมชน แม้กระทั่ง การนำผลงานไปยังพื้นที่ต่างๆ เช่นจัดนิทรรศการบางนิทรรศการที่จัดขึ้นในพิพิธภัณฑ์บ้านจิม ทอมป์สัน ได้มีการทำงานร่วมกับชุมชนรอบๆ เช่น ชุมชนคลองแสนแสบ การทำเวิร์คช็อปที่ชักชวน ให้เด็กๆ ในชุมชนมาร่วมกิจกรรม และการจัดแสดง งานที่ฟาร์มจิม ทอมป์สัน จังหวัดนครราชสีมา ก็ได้มีการจัดนิทรรศการที่นำศิลปินไปร่วมทำงานกับคนในพื้นที่และชุมชน อีกส่วนหนึ่งการ ดำเนินงานคือการเผยแพร่กิจกรรมทางบทความ วารสาร เว็บไซต์ ซึ่งปัจจุบันเทคโนโลยีได้เข้ามามี บทบาทมากขึ้นทำให้เกิดความสะดวกสบายง่ายต่อกา รสื่อสารและเผยแพร่ข้อมูล เช่น การแจ้ง ข่าวสารทางอีเมล การติดตามทางแฟนเพจของเฟซบุ๊ก การเข้าถึงโดยง่ายจากแอปพลิเคชันที่ สามารถดาวน์โหลดได้ในระบบสมาร์ตโฟน การจัดพิมพ์เล่มเอกสารตามนิตยสารต่างๆ สิ่งเหล่านี้ คือการกระจายความรู้ที่องค์กรดำเนินการ เพื่อให้เกิดประโยชน์สามารถนำไปใช้เพื่อการศึกษาและ การเรียนรู้ค้นคว้าต่อไป

ภาพประกอบ 6 การกระจายความรู้ของพิพิธภัณฑ์บ้านจิม ทอมป์สัน

5. การใช้ความรู้

พิพิธภัณฑ์บ้านจิม ทอมป์สัน ได้ดำเนินการเป็นระยะเวลา 40 ปี การได้การบริหารงานของมูลนิธิเจมส์ เอช ดับเบิลยู ทอมป์สัน สิ่งที่จิม ทอมป์สันได้ดำเนินการมาตลอด คือการนำเสนอผลงานที่เป็นศิลปะร่วมสมัย การนำความรู้ในอดีตมาเรียบเรียงสร้างสรรค์และนำเสนอในรูปแบบใหม่ให้เหมาะกับยุคการเรียนรู้ในปัจจุบัน การใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ มองเห็นถึงคุณค่าความสำคัญ ห่วงหาความเป็นเอกลักษณ์ประเพณีนิยม ในปี พ.ศ. 2553-2558 พิพิธภัณฑ์บ้านจิม ทอมป์สัน ได้ดำเนินการจัดนิทรรศการขึ้น ทั้งหมด 14 นิทรรศการ และมีกิจกรรมการศึกษา โปรแกรมพิเศษ ผู้วิจัยยกตัวอย่างการศึกษาโปรแกรมพิเศษที่เกิดขึ้นในแต่ละครั้งมี ความน่าสนใจ เนื่องจากการจัดคอร์สการเรียนพิเศษเพิ่มขึ้น โดยอาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญในการให้ความรู้ด้านศิลปะสมัยใหม่และด้านปรัชญา ดำเนินการให้ความรู้เป็นระยะเวลานาน ซึ่งประสบผลสำเร็จในการเรียนรู้อย่างมาก ซึ่งมีคนทำหนัง นักวิจารณ์ ศิลปิน เข้ามา เรียนรู้เพิ่มเติม และได้เปลี่ยนแนวความคิด การรับรู้ จนทำให้การสร้างสรรค์ผลงานมีการได้รับรางวัลเพิ่มขึ้น เกิดจากการเพิ่มการเรียนรู้ให้ครอบคลุมเนื้อหาทั้งหมด โดยนำความรู้ที่นำมาจัดการถ่ายทอดให้เกิดประโยชน์เหมาะสมกับช่วงการเรียนรู้ของบุคคล ผู้เรียนรู้สามารถเรียนรู้ได้จากประสบการณ์ที่ตนได้รับ เกิดความรู้และความคิดสร้างสรรค์ เกิดความสนใจและมีแรงบันดาลใจ จนกระทั่งสามารถถ่ายทอดผ่านกระบวนการต่างๆ ที่ตนถนัด สามารถพัฒนาต่อยอดความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันให้เกิดประโยชน์สูงสุด

6. การติดตามและการตรวจสอบ

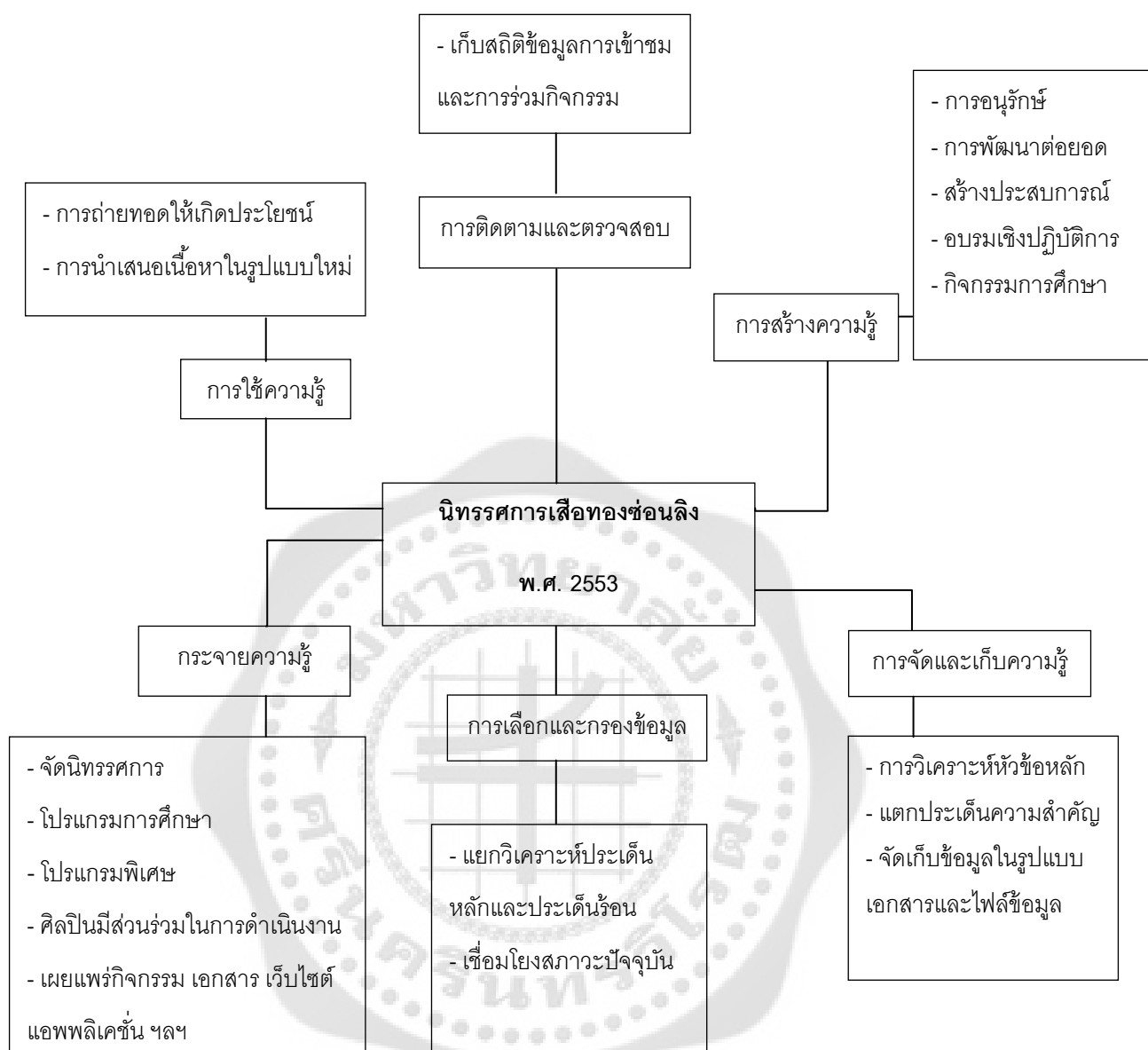
พิพิธภัณฑ์บ้านจิม ทอมป์สัน มีการจัดนิทรรศการทุกปีไม่น้อยกว่า 2 ครั้งต่อปี การดำเนินการเริ่มจากการประชาสัมพันธ์ ซึ่งในขั้นต้นจะสามารถประเมินผู้เข้าชมได้จากการตอบรับตกลงร่วมกิจกรรมจากส่วนนี้ และลำดับต่อไปเป็นการเก็บข้อมูลสถิติผู้เข้าชมก่อนและหลังจากจบนิทรรศการซึ่งจะมีเป็นสมุดลงนามที่บอกลำดับที่ ชื่อ-สกุล ที่อยู่ อีเมลติดต่อ โดยมี รูปถ่าย หรือ ฝ้ายเก็บข้อมูล จะดำเนินการเก็บข้อมูลเป็นตัวเลข และมีการประเมินสถิติในแต่ละงาน รวมไปถึงเข้าร่วมกิจกรรมการศึกษา กิจกรรมเวิร์คช็อปที่ผู้เข้าชมให้การตอบรับเข้าร่วมกิจกรรมจนกระทั่งสามารถดำเนินการได้สำเร็จ โดยข้อมูลการเข้าชมหรือการร่วมกิจกรรมเหล่านี้จะสามารถวิเคราะห์ได้ว่ากิจกรรมมีผู้ชมให้ความสนใจหรือไม่ ประสพผลสำเร็จในการดำเนินงานหรือไม่ ซึ่งก็สามารถวัดได้จากจำนวนผู้เข้าชมและจำนวนผู้ร่วมกิจกรรมและผลของการจัดดำเนินการกิจกรรมแต่ละนิทรรศการ และยังได้มีการประเมินบุคคลากรภายในองค์กร โดยเป็นการประเมินตนเองจากแบบฟอร์มHRขององค์กร เป็นการประเมินและการตรวจสอบการทำงานสามารถวิเคราะห์ออกมาเป็นสถิติได้

ภาพประกอบ 7 การติดตามและการตรวจสอบของพิพิธภัณฑ์บ้านจิม ทอมป์สัน

จากการวิเคราะห์ข้อมูล การดำเนินการจัดนิทรรศการของพิพิธภัณฑ์บ้านจิม ทอมป์สัน ผู้วิจัยพบว่าการจัดการกิจกรรมนิทรรศการตั้งแต่ปี พ.ศ. 2553 - 2558 จำนวน 14 นิทรรศการ มีการจัดการที่สอดคล้องกับทฤษฎีการบริหารจัดการความรู้ โดยผู้วิจัยวิเคราะห์แยกแยะประเด็นสำคัญในการจัดการดำเนินงานซึ่งมีรายละเอียดที่แตกต่างกันสามารถวิเคราะห์ได้ว่า การจัดการนิทรรศการแต่ละครั้งนั้น ผู้ดำเนินการจัดตามความเหมาะสมของกิจกรรมและเนื้อหาเพื่อให้ผู้ชมเกิดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยการดำเนินการจัด การนั้นมีความคล้ายกันในแต่ละกิจกรรมผู้วิจัยได้จัดทำไว้ในรูปแบบแผนผังดังนี้

ผู้วิจัยสืบค้นข้อมูล การจัดนิทรรศการ จาก (พิพิธภัณฑ์บ้านจิม ทอมป์สัน Art Center. 2557: ออนไลน์)

ภาพประกอบ 8 ภาพแสดงตัวอย่างกระบวนการจัดการความรู้ของพิพิธภัณฑ์บ้านจิม ทอมป์สัน

นิทรรศการที่ 1 สื่อทองช่อฉิ่ง พ.ศ. 2553

นิทรรศการสื่อทอง/ช่อนลึง

ระยะเวลา: 24 พฤศจิกายน พ.ศ. 2552 - 28 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2553

ศิลปะร่วมสมัย โหราศาสตร์ และ ผลงานจากคลังสะสมของจิม ทอมป์สัน ณ หอศิลป์
บ้านจิม ทอมป์สัน

ศิลปินร่วมแสดง:

กมล เผ่าสวัสดิ์ วิศุทธิ์ พรนิมิตร ภูววิศ กฤตพลนารา(โจจ สิงหกุล), และพัชรี ภัคดีบุตร

จัดโดย หอศิลป์บ้านจิม ทอมป์สันด้วยคำปรึกษาจากกชกร พรหมไชย

สื่อทอง/ช่อนลึง

โหราศาสตร์ ศาสตร์โบราณของดาวเคราะห์และดวงดาว ได้เข้ามามีบทบาทสำคัญในหลายวัฒนธรรมทั่วโลกตั้งแต่อารยธรรมเมโสโปเตเมีย บาบิโลเนีย อียิปต์ จีน และอินเดีย ได้มาจนถึงเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ โหราศาสตร์ไทยได้รับอิทธิพลจากศาสนาฮินดูและมีความเกี่ยวข้องกับจักรวาลวิทยา ซึ่งมุ่งศึกษาเรื่องอวกาศและดวงดาว จักรวาลมีความสัมพันธ์และส่งผลต่อธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงของฤดูกาล ภูมิปัญญาท้องถิ่นนี้ได้ผสมผสานเข้ากับอำนาจที่ไม่อาจมองเห็น ความไร้เหตุผล ตรรกะ และวิทยาศาสตร์ โหราศาสตร์ไทยเน้นเรื่องอำนาจและความสัมพันธ์ระหว่างผู้มีอำนาจและผู้อยู่ใต้อำนาจ ตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยาถึงกรุงรัตนโกสินทร์ ชนชั้นทางสังคมไทยแบ่งได้เป็นห้ากลุ่ม ได้แก่ เจ้าขุนมูลนาย ชนชั้นสูง พระสงฆ์ ไพร่ และทาส การทำนายทายทักและการบอกกล่าวชี้ วิถีของเจ้าชะตาขึ้นอยู่กับระบบชนชั้นดังกล่าว ดังนั้นความซับซ้อนยุ่งยากจึงไม่มากเท่าปัจจุบัน

คุณปรึกษาและปรับทุกข์กับใครเมื่อซึมเศร้าหรือประสบปัญหา พวกคุณก็คนที่ตรวจดวงชะตาเมื่อเล่นอินเตอร์เน็ตหรืออ่านหนังสือพิมพ์ประจำวัน ใครบ้างไม่เคยดูหมอ ถ้าคุณไม่เคย แม่หรือยายของคุณละ เคยไหม ความกลัวอนาคตที่ไม่อาจหยั่งรู้และความต้องการหาทางแก้ปัญหาที่ดีที่สุดด้วยการหันเข้าหาหมอดูหรือผู้เชี่ยวชาญด้านฮวงจุ้ย ดูเหมือนจะเป็นทางเลือกที่พวกเราส่วนใหญ่เลือก หากก็แทบจะไม่เคยเล่าให้ใครฟังอย่างเปิดเผย ในนิทรรศการล่าสุด หอศิลป์บ้านจิมทอมป์สัน ได้ร่วมมือกับคุณกชกร พรหมไชย ผู้เชี่ยวชาญด้านฮวงจุ้ยจากเชียงใหม่ ในการรังสรรค์

นิทรรศการ “เสื้อทอง / ซ่อนลึง” ซึ่งได้ศิลปินร่วมสมัยหลายท่านมาร่วมแสดงงานที่สื่อสัมพันธ์กับ ผลงานศิลปะสะสมของจิม ทอมป์สัน ซึ่งมี พรหมชาติ ภาพตารางนักษัตราธิแบบไทยเป็น ผลงาน ขึ้นเด่น ท่ามกลางผลงานศิลปะหลายชิ้นที่เก็บรักษาไว้ที่พิพิธภัณฑ์บ้านไทยจิม ทอมป์สัน ภาพ จิตรกรรมไทยเป็นงานศิลปะแขนงแรกๆ ที่เตะตาจิม ทอมป์สัน เป็นที่น่าสนใจยิ่งเมื่อทราบว่าคุณ จิตรกรรมไทยที่เขาสะสมนั้น ชุดหนึ่งมีเนื้อหาเกี่ยวกับโหราศาสตร์ โดยรวมถึงพรหมชาติ หรือ โหราศาสตร์แบบสยาม หรือ “สิบสองราศี” ภาพจิตรกรรมไทยบนกระดาษ สำหรับชาวอเมริกันที่ ย้ายถิ่นฐานมาอยู่ไทยและสนใจในโหราศาสตร์แล้ว ภาพเขียนชุดดังกล่าวแสดงความสามารถใน การรวบรวมประเพณี ทั้งภูมิหลังและความสนใจแบบอเมริกันเข้าไว้ด้วยกันกับวัฒนธรรมใหม่ของ เมืองนอนที่รับอุปการะ เขาปรับความเชื่อและประเพณีท้องถิ่นให้เข้ากับวิถีชีวิตประจำวัน ย้อนไป เมื่อกำลังจะสร้างบ้านเรือนไทยที่มีชื่อเสียง เขาได้ปรึกษาพระถึงฤกษ์ยามดีที่ควรจะขึ้นบ้าน ใหม่ แผ่นดวงชะตาของเขายังคงแขวนแสดงไว้ในห้องทำงานพร้อมกับคำพยากรณ์ดวงชะตาที่พระ ทำนายให้ในวันเกิดครบรอบ 61 ปีเพื่อสืบสานจิตวิญญาณของการผสมผสานและตีความ ภูมิปัญญาพื้นถิ่นเข้ากับวิถีร่วมสมัย เราได้เชิญศิลปินร่วมสมัย นักออกแบบเสื้อผ้า นักวาดการ์ตูน และหมอดู มาร่วมเชื่อมสัมพันธ์กับผลงานศิลปะสะสมของเขา เพื่อศึกษาแนวคิดของโหราศาสตร์ จุดกำเนิดและความสัมพันธ์กับวิถีชีวิต ผลลัพธ์ที่ได้คือการตีความอันหลากหลาย ถึงความเชื่อที่ไม่ ยอมจางหายไปจากชีวิตของเรา เราจะพยายามสำรวจความสัมพันธ์ของโหราศาสตร์กับ พุทธศาสนา และการที่ทั้งสองได้เข้ามามีบทบาทในชีวิตว่ามีที่มาอย่างไร และที่สำคัญที่สุด เราจะ ได้เห็นว่าภูมิปัญญาที่มองไม่เห็นนี้ สามารถนำมาปรับใช้ในชีวิตของเราได้อย่างไร

เกี่ยวกับผลงานและศิลปิน:

พรหมชาติ ภาพโหราศาสตร์แบบไทยจากคลังสะสมของพิพิธภัณฑ์บ้านไทยจิม ทอมป์สัน

เมื่อจิม ทอมป์สันตัดสินใจที่จะพำนักในไทยเป็นการถาวร ความหลงใหลของเขาไม่ได้มี เพียงผ้าไหม แต่รวมถึงงานศิลปะหัตถกรรมไทยและเอเชียตะวันออกเฉียงใต้หลากชนิด ในฐานะงาน อดิเรกที่นิยมชมชอบ เขาเริ่มสะสมศิลปวัตถุ พระพุทธรูป เครื่องปั้นดินเผา และภาพจิตรกรรม ประเพณี จริงๆ แล้ว ภาพจิตรกรรมและภาพจิตรกรรมฝาผนังคืองานศิลปะแขนงแรกๆ ที่ทอมป์สัน สนใจ วิลเลียม วอร์เรนได้บรรยายถึงเหตุผลในการเก็บสะสมงานศิลปะในหนังสือของเขาไว้ใน

“ปมปริศนา ราชาใหม่ไทย จิม ทอมป์สัน / ดิ อันโซลฟมิสทีรี” ไว้ว่า เนื่องจากงานศิลปะกำลังตกอยู่ในภาวะน่าเป็นห่วงว่าจะหายไป และด้วยความชื่นชอบส่วนตัว ทอมป์สันรู้สึกว่ามีใครสักคนควรจะเก็บสะสมงานศิลปะเหล่านี้ไว้ให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ ก่อนที่จะสูญหายถูกทำลายสิ้นด้วยอากาศร้อนชื้น ... ตลอดหลายปีที่ผ่านมา เขาเก็บสะสมผลงานศิลปะชุดที่เกือบจะเรียกได้ว่าดีที่สุด งานจิตรกรรมที่หาชมที่ไหนไม่ได้อีก โดยยังทำหน้าที่ประชาสัมพันธ์ให้ชาวตะวันตกได้รับรู้ถึงงานศิลปะที่ไม่ค่อยเป็นที่รู้จักแพร่หลายเป็นครั้งแรก ด้วยการให้พิมพ์ชุดภาพเขียนไปจัดแสดงนิทรรศการสัญจรในพิพิธภัณฑ์ที่สหรัฐ ซึ่งอุปถัมภ์โดยรัฐ ทั้งยังบริจาคภาพจำนวนหนึ่งให้กับพิพิธภัณฑ์ ที่มีคลังสะสมศิลปะเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ... วิลเลียม วอร์เรน ยังเอ่ยถึงผลกระทบระลอกที่สองที่ภาพเขียนสะสมของทอมป์สันมีต่อศิลปินไทยรุ่นใหม่ ที่กลับมาหาแนวการวาดแบบดั้งเดิม เพื่อทำผลงานขายนักท่องเที่ยวที่ได้ชมผลงานสะสมของทอมป์สัน ปรากฏการณ์ดังกล่าวอาจเป็นหนึ่งในปัจจัยสำคัญที่ก่อให้เกิดการฟื้นฟูศิลปะแบบประเพณีในหมู่นักศึกษาศิลปะไทยในยุคศิลปะสมัยใหม่ช่วงทศวรรษ 1960

ผลงานแฟชัน โดย ภูวิศ กฤตพลนารา (โรจ สิงกุล)

งานออกแบบเสื้อผ้าโดย ISSUE ได้แรงบันดาลใจจากนักชัตรทั้ง 12 ราศีตามโหราศาสตร์ ภูวิศ กฤตพลนารา (โรจ สิงกุล) นักออกแบบและเจ้าของแบรนด์ได้ทำเสื้อผ้าขึ้นทั้งหมด 12 ชุด สำหรับนิทรรศการนี้ โดยจะจัดแสดงเข้าคู่กันตามความสัมพันธ์ระหว่างแต่ละปี นักชัตร โจรเริ่มอาชีพในเส้นทางสายแฟชั่นตั้งแต่ปี พ.ศ. 2537 และก่อตั้งแบรนด์ ISSUE ขึ้นในปี พ.ศ. 2542 โจรแสวงหาแรงบันดาลใจในการออกแบบแฟชั่นด้วยการเดินทางท่องเที่ยวเพื่อสัมผัสกับวัฒนธรรมที่หลากหลายแตกต่างและพบปะผู้คนใหม่ๆ รวมถึงนำวัสดุพื้นถิ่นของแต่ละท้องถิ่นที่กลับมาใช้สร้างสรรค์คอลเลคชั่นใหม่ๆ หลังจากการเดินทางแต่ละครั้งอนิเมชั่น "วิ่งแข่ง" โดย วิศุทธิ์ พรนิมิตร งานอนิเมชั่นเกี่ยวกับสัญลักษณ์ 12 นักชัตรตามวงปี จะนำมาแสดงประกอบนิทรรศการ บอกเล่าถึงลักษณะนิสัยของสัตว์ 12 ชนิด ซึ่งเป็นตัวแทนของระบบนักชัตร และวิธีที่แต่ละราศีที่ถูกแบ่งเป็นกลุ่มต่างๆ รวมถึงว่าปีต่างๆ สามารถอยู่ร่วมกันอย่างกลมกลืนได้อย่างไร วิศุทธิ์ พรนิมิตร มีผลงานจัดแสดงทั้งในไทยและญี่ปุ่น วิศุทธิ์คือหนึ่งในศิลปิน / นักวาดภาพประกอบที่มีเอกลักษณ์และโดดเด่นที่สุดคนหนึ่ง เริ่มต้นเส้นทางอาชีพนักวาดภาพด้วยผลงานการ์ตูนที่ได้แรงบันดาลใจมาจากมังงะ บางคนอาจบอกว่างานของวิศุทธิ์ “ตีสถ์” หรือ “เป็น

ปรัชญา” จากเนื้อหาเรื่องราวที่เน้นลึก ล้ำสุดวิศุทธิ์นำผลงานออกแสดงในนิทรรศการอาทิ เช่น นิทรรศการศิลปะร่วมสมัยนานาชาติ โยโกฮามะ เทรียนนาเล่ 2005 ที่โยโกฮามะ ประเทศญี่ปุ่นในปี พ.ศ. 2548 พิพิธภัณฑ์ศิลปะเฉพาะกาล ซอยสบาย ที่กรุงเทพฯ ประเทศไทย ในปีพ .ศ. 2549 และ นิทรรศการ โชว์ มี ไทย ณ พิพิธภัณฑ์ศิลปะร่วมสมัย ที่โตเกียว ประเทศญี่ปุ่นในปีพ .ศ 2550 ปัจจุบันวิศุทธิ์กำลังทำผลงานร่วมกับศิลปินต่างชาติชาวญี่ปุ่น ฮารุโอมิ โฮโซโนะและทานิกาวา ชุนทาโร่

เปิดฟ้า 2552 โดย กมล เผ่าสวัสดิ์

ผลงานศิลปะที่แสดงนามธรรมของความสมดุลและความสงบ นำผู้ชม มสู่ประสบการณ์ตรงของความรู้สึกที่นุ่มนวลถึงวัฏจักรแห่งมโนคติด้วยกลิ่น การกระตุ้นเร้าด้วยกลิ่นจุดประกายให้จิตเชื่อมโยงสู่จินตนาการ จากการได้กำหนดลมหายใจให้สมดุลด้วยสัมผัสอันสุนทรีย์ของความสัมพันธ์ระหว่างผลงานและคำอธิบายที่เป็นนามธรรมที่ล่องลอยให้เข้ามาในพื้นที่ กมล เผ่าสวัสดิ์ มีชื่อเสียงในฐานะผู้บุกเบิกงานศิลปะเชิงแนวคิดและงานศิลปะจัดวางในประเทศไทย รวมถึงยังเป็นศิลปินสื่อวีดิทัศน์ที่มีผลงานจัดแสดงมากมายทั้งในเอเชีย ออสเตรเลีย ยุโรปและสหรัฐ ในปีพ .ศ. 2546 กมลมีผลงานจัดแสดงในนิทรรศการเวนิซ เบียนนาเล่ ครั้งที่ 50 ณ ประเทศอิตาลี งานของกมลส่วนใหญ่พูดถึงสถานการณ์และทำขึ้นโดยคำนึงถึงพื้นที่จัดแสดงเป็นหลัก เพื่อให้ผู้ชมสามารถมีส่วนร่วมและปฏิสัมพันธ์กับงานอันจะขาดเสียไม่ได้ เรื่องราวและการแสดงสดของกมลมักจะกระตุ้นให้เราครุ่นคิดถึงศักยภาพของศิลปะบนเรือนร่าง ที่มักไม่ค่อยได้ รับการยอมรับในฐานะงานศิลปะ ความหมายของความสงบเงียบมีอยู่ในงานของกมลอย่างเต็มเปี่ยม และได้รับการนำเสนอในนิทรรศการ บอง วัวยาจ (พ.ศ. 2545) และ เดอะ ไควเอท สตอร์ม (พ.ศ. 2548) ดังนั้นความรู้สึกส่วนตัวและประสบการณ์จึงเป็นปัจจัยสำคัญในการสื่อสารและแนวคิดของศิลปินไป ผู้ชมงานศิลปะของกมลยังพูดถึงเรื่องจิตวิญญาณ ด้วยการมองผ่านหลายแง่มุม หากอย่างไรก็ตามงานของเขาไม่ใช่ศิลปะทางจิตวิญญาณ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อคำนึงถึงประวัติศาสตร์ศิลปะตะวันตก บางหัวข้อ เช่น การอรรถาธิบาย ซึ่งเป็นเรื่องภายในเฉพาะบุคคล ไม่มีปรากฏในผลงานศิลปะของกมล แม้จะมีความสัมพันธ์อยู่ในเชิงรูปทรงที่ไม่เหมือนจริง

กมลจบการศึกษาในระดับปริญญาบัณฑิตด้านทัศนศิลป์จากสถาบันศิลปะโอติสแห่ง
โรงเรียนการออกแบบพาริสัน ลอสแอนเจลิส สหรัฐในปีพ .ศ. 2527 โดยได้ริชาร์ด แจ็คสัน โคลวิน
แคลมอนท์ ชิโร่ อิกากาว่า และไมล์ส ฟอเรสต์ เป็นที่ปรึกษา ปัจจุบันอาศัยและทำงานที่กรุงเทพฯ

พลังแห่งกลิ่น โดย พัทธี ภัคดีบุตร

เติบโตจากมันสมองของพัชรี ภัคดีบุตร นักออกแบบเสื้อผ้าชั้นนำของไทย ผู้เชื่อมั่นใน
การใช้ชีวิตอย่างเต็มที่ ความหลงใหลที่ก่อกำเนิดเป็นเอิบ มีแรงบันดาลใจจากความทรงจำชีวิตวัย
เยาว์แสนสุข กลิ่นหอมหวานของสมุนไพรที่ชวนให้ระลึกถึง การนวดผ่อนคลายอย่างนุ่มนวลของคุณยาย
การใช้ชีวิตตามขนบธรรมเนียมอย่างประณีต และความรักในศิลปะและงานออกแบบ ครอบครัว
เป็นผู้สอนให้เธอรู้จักโลกอันเต็มไปด้วยเวทย์มนต์ของสมุนไพรที่สามารถป้องกันและรักษาอาการ
เจ็บป่วยได้ ทั้งร่างกายและจิตใจ เมื่อผสมผสานเข้ากับความประจักษ์และความหลงใหลส่วนตัว
แล้ว จึงออกมาเป็นผลิตภัณฑ์เอิบ ผลงานการออกแบบจากใจพัชรีอย่างแท้จริง ตั้งแต่การคิดสูตร
และส่วนผสมของผลิตภัณฑ์ต่างๆ ตั้งแต่การหากลิ่นที่ถูกต้องจนถึงสร้างสัมผัส ไปจนถึงการ
ออกแบบผลิตภัณฑ์ที่ทำให้คุณเชื่อมั่นในความฝัน

ศาสตร์ของการบำบัดด้วยกลิ่นน้ำมันหอมระเหยมีมานานกว่า 3,000 ปี น้ำมันหอม
ระเหยแต่ละกลิ่นสร้างผลกระทบที่ต่างกันไปตามระบบประสาทของมนุษย์ ผู้คนที่มีความเชื่อและวิถี
ต่างกันจะตอบสนองต่อกลิ่นต่างกัน ในนิทรรศการนี้ จะนำกลิ่นหลายชนิดที่ผสมขึ้นตามหลักธาตุ
ทั้ง 5 ของมนุษย์ มาให้ลองพิสูจน์ ซึ่งแม้คุณสมบัติของน้ำมันหอมระเหยแต่ละชนิดจะแตกต่าง
หากให้ผลกระทบที่คล้ายคลึงกัน ภายหลังจบการศึกษาจากมหาวิทยาลัยรัชมนต์ สหราช
อาณาจักร เอกการตลาด โททัศนศิลป์ พัทธี ภัคดีบุตรเริ่มทำงานในตำแหน่งนักออกแบบกราฟิก
กับดีโอ เบอร์เนต ผลงานออกแบบของพัชรีได้รับรางวัลจากหลายสถาบัน อาทิ นิตยสาร D&AD
สหราชอาณาจักร รางวัล BAD Awards ประเทศไทย และรางวัลเหรียญเงินจากการออกแบบ
ผลิตภัณฑ์พรีเมียม จาก TACT Awards ในปีพ.ศ. 2538 พัทธีเข้าร่วมเป็นหุ้นส่วนกับบริษัทเกรฮา
วันด์ จำกัด ในฐานะหัวหน้านักออกแบบเสื้อผ้าสตรีแบรนด์เกรฮาวันด์ ออร์จินัล ซึ่งทำให้ได้รางวัล
นักออกแบบแห่งปีจากนิตยสารแอล และรางวัลผู้หญิงแห่งปีจากนิตยสารคอมโมโพลิแทน พัทธี
ก่อตั้งและเป็นผู้อำนวยการบริษัทปรมา-ลาภาจำกัดในปีพ.ศ. 2543

อาจารย์กชกร พรมไชย

สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี คณะเศรษฐศาสตร์ สาขาการคลัง มหาวิทยาลัยรามคำแหง ปริญญาโทศิลปศาสตรบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย สาขาการจัดการมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ผ่านการศึกษาดูงานด้านฮวงจุ้ย ทั้งยุโรป สหรัฐอเมริกา และเอเชีย มากกว่า 10 ประเทศ การจัดการมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม ทำให้ทราบวิธีการที่จะทำอะไรให้คนอยู่กับสิ่งแวดล้อม ได้อย่างเป็นมิตร และมีความสุขทั้งคนและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน โดยการออกแบบภูมิสถาปัตยกรรมที่ต้องตามหลักฮวงจุ้ย เป็นการใช้พลังงานอย่างประหยัด เพื่อลดปัญหาภาวะโลกร้อนอีกด้วย ปัจจุบันเป็นวิทยากรบรรยาย ายพิเศษเรื่องฮวงจุ้ยในมหาวิทยาลัยชื่อดังหลายแห่ง และเป็นที่ปรึกษาบริษัทที่ดำเนินงานทางด้านอสังหาริมทรัพย์ โรงแรม โรงงาน บริษัทที่มีชื่อเสียง ร้านค้ามากมาย รวมทั้งศิลปินดังอีกหลายท่าน อาจารย์กชกรได้ศึกษาศาสตร์ฮวงจุ้ยและโหราศาสตร์มากกว่า 10 ปี ได้เผยแพร่ความรู้ ด้านฮวงจุ้ยให้กับบุคคลหลายสาขาอาชีพ เพื่อนำไปประยุกต์ปรับใช้ให้เป็นประโยชน์สูงสุดต่ออาชีพและการดำเนินชีวิต รวมทั้งสามารถแก้ไขปัญหาธุรกิจ สุขภาพ การเรียนของเด็กที่เลวลงให้ดีขึ้น และป้องกันภัยที่จะเกิดขึ้นในอนาคตได้อย่างถูกต้องและมั่นใจ แม้ว่าอาจารย์กชกรจะมีความรู้ด้านฮวงจุ้ยและโหราศาสตร์ แต่ก็เป็นคนรุ่นใหม่ที่มีแนวคิดหลักการทางวิทยาศาสตร์อยู่เสมอ โดยเห็นว่าศาสตร์ฮวงจุ้ยซึ่งเป็นภูมิปัญญาของชาวจีนโบราณ และเคล็ดวิชาโหราศาสตร์ของบรรพบุรุษชาวไทย ต่างก็มีกฎเกณฑ์พื้นฐานทางวิทยาศาสตร์เช่นกัน จึงได้นำหลักฮวงจุ้ยและวิชาโหราศาสตร์มาประยุกต์ผสมผสานเป็นวิชาฮวงโห (ฮวงจุ้ย + โหราศาสตร์) เป็นของตนเอง ในการสอนและปรับใช้ในโลกรปัจจุบันได้อย่างลงตัว

โปรแกรมการศึกษา

Golden Tiger Hidden Monkey : เวิร์คช็อปจิตศิลป์ 16/01/2553

หอศิลป์บ้านจิม ทอมป์สัน ขอเชิญผู้สนใจเข้าร่วมการอบรมเชิงปฏิบัติการศิลปะบำบัดจิตศิลป์ นำโดยคุณจิต เกิดบัณฑิต นักบำบัดด้วยศิลปะมืออาชีพ ในวันเสาร์ที่ 16 / 23 และ 30 มกราคม 2553 เวลา 14.00-17.00 น. ณ ห้องสมุดวิลเลียม วอร์เรน อาคารเฮนรี่ ทอมป์สัน ค่าอบรมครั้งละ 500 บาท / ท่าน (ส่วนลดค่าสมัครเหมาครบทั้ง 3 ครั้ง 1200 บาท/ท่าน)

กิจกรรมทั้ง 3 ครั้ง (3 สัปดาห์) จะใช้เวลาประมาณ 3 ชั่วโมงในการปฏิบัติการ ด้วยการเริ่มจากการทำสมาธิสั้นๆ เพียงไม่กี่นาทีสำหรับการรวบรวมและตั้งสติ จากนั้นจะเป็นการเปิดห้องเรียนรู้ประมาณ 30-45 นาที และเข้าส่วนกิจกรรม วันนี้คุณสีอะไร ? โดยผู้เข้าร่วมจะได้รับแจกกระดาษเพื่อให้อธิบายความรู้สึกจากสีของแต่ละคน ซึ่งต้องอธิบายว่าทำไมเลือกใช้นั้นๆ ซึ่งสีในกระดาษก็จะนำมาเป็นแนวเรื่องหรือ theme ของกิจกรรมตลอดวันนั้น ต่อจากนั้นจึงเข้ากิจกรรมตามแต่ละหัวข้อของสัปดาห์เป็นเวลาประมาณ 30-45 นาที

1. การออกแบบ: วันเสาร์ที่ 16 มกราคม 2553 เวลา 14.00-17.00 น.

เพื่อให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมได้ออกแบบเครื่องหมายจักราศีที่เหมาะสมกับคุณ แล้วคุณคือส่วนผสมของเครื่องหมายจักราศีที่แตกต่างกันหรือไม่? แล้วคุณจะมีแนวโน้มแบบไหน?

2. การควบคุม: วันเสาร์ที่ 23 มกราคม 2553 เวลา 14.00-17.00 น.

จากความรู้ทางด้านจักราศี โหราศาสตร์ไทย โหราศาสตร์จีน (ที่กล่าวถึงสัตว์ประจำปีเกิด 12 นักษัตร) รวมถึงฮวงจุ้ย คุณอยู่ภายใต้แรงดลบันดาลของสิ่งเหล่านั้นหรือไม่?

3. คุณคือใคร: คุณแน่ใจว่ารู้จักตัวตนของคุณเองดีแค่ไหน ? วันเสาร์ที่ 30 มกราคม 2553 เวลา 14.00-17.00 น.

ศิลปะบำบัดเป็นหนทางในนำศิลปะเพื่อนำมาใช้ซึ่งตัวตนที่ดีกว่าแก่ทุกคน มันจึงอบอุ่นไปด้วยการปฏิบัติแนวเซนที่อ้างมาหลายศตวรรษ เพื่อพยายามที่จะทำความเข้าใจตนเองและผู้อื่น (คิด เกิดบัณฑิต)

เลือทองช่อนลิ่ง : บรรยายเรื่องฮวงจุ้ยสำหรับปี 2553 : 20/02/2553

หอศิลป์ บ้านจิม ทอมป์สัน ขอเชิญเข้าร่วมฟังบรรยายฮวงจุ้ยพร้อมคำแนะนำต่างๆ เพื่อเตรียมความพร้อมและรับมือกับปีเลือทองที่กำลังจะมาถึง โดยกชกร พรหมไชย อาจารย์สอนฮวงจุ้ยพร้อมด้วยลูกศิษย์ที่ศึกษาศาสตร์วิชาฮวงจุ้ย ในวันอาทิตย์ที่ 13 ธันวาคม 2552 เวลา 13.30-16.30 น. ณ ห้องสมุดวิลเลียม วอร์เรน อาคารเฮนรี บี ทอมป์สัน การบรรยายครั้งนี้เป็นส่วนหนึ่งในนิทรรศการ “เลือทอง ช่อนลิ่ง”

การบรรยายในครั้งนี้จะช่วยให้ความกระจ่างเพื่อต้อนรับความสำเร็จ โชคลาภ บารมี ตาม ศาสตร์วิชาฮวงจุ้ย ทำความเข้าใจ 12 นักษัตรและความสัมพันธ์กันในฐานะคู่มิตรและไทรภาคี การ เลือkbุคคลใน 12 นักษัตรที่ส่งเสริมกัน มาเป็นคู่ครอง หุ่นส่วนตัวและบิรวาร คำแนะนำในการจัดฮวง จุ้ยง่ายๆ ด้วยตนเองอย่างเหมาะสมทั้งที่บ้านที่ทำงาน ฯลฯ โดยผู้เข้าร่วมการบรรยายจะได้รับ คำแนะนำอย่างใกล้ชิดตามกลุ่มปีเกิดตาม 12 นักษัตรของแต่ละคน

โปรแกรมพิเศษ

อาร์ต ออน ฟาร์ม 2552

ระยะเวลา: 19 ธันวาคม 2552 - 10 มกราคม 2553

โครงการ หอศิลป์บ้านจิม ทอมป์สัน ณ ฟาร์มจิม ทอมป์สัน เป็นผลจากความร่วมมือ ระหว่างหอศิลป์บ้านจิม ทอมป์สันและจิม ทอมป์สัน ฟาร์มทัวร์ ในฐานะโครงการนำร่อง โดยได้เชื้อเชิญศิลปินมาทำผลงานศิลปะในบริบทที่เกี่ยวกับการเกษตรเชิงนิเวศน์ และงานสถาปัตยกรรมของ ภาควิชาสวน ฟาร์มจิม ทอมป์สัน ตั้งอยู่ ณ อำเภอปักธงชัย จังหวัดนครราชสีมา ซึ่งใช้เวลาเดินทาง โดยรถยนต์จากกรุงเทพฯ ประมาณ 3 ชั่วโมง ในช่วงแรกบริษัทอุตสาหกรรมใหม่ไทย ตั้งฟาร์มจิม ทอมป์สัน ขึ้นเป็นศูนย์ปลูกหม่อนเลี้ยงไหมในทศวรรษ 1970 ก่อนจะปรับเปลี่ยนเป็นฟาร์มเกษตร อินทรีย์และไร้ทดลองปลูกพืชผักปลอดสารพิษในภายหลัง

ปัจจุบันฟาร์ม จิม ทอมป์สัน จัดแสดงและอนุรักษ์หมูเรือนไทยตามแบบสถาปัตยกรรม อีสาน ซึ่งได้รวบรวมไว้เมื่อครั้งทำกา รเปลี่ยนไร่ไหมหม่อนเป็นไร่โครงการทดลองปลูกพืชปลอด สารพิษ โครงการหอศิลป์บ้านจิม ทอมป์สัน ณ ฟาร์มจิม ทอมป์สัน ให้โอกาสพิเศษแก่ศิลปินในการ ทำงานที่คาบเกี่ยวระหว่างศิลปะ สถาปัตยกรรม การเลี้ยงไหม เกษตรกรรม และสถาปัตยกรรม ภายในบริบทของ ภาควิชาสวน โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อเป็นสะพานเชื่อมโยงศิลปะ ชีวิต และธรรมชาติ เข้าด้วยกัน ศิลปินได้รับการสนับสนุนให้ทำงานกับธรรมชาติ วัสดุในท้องถิ่นและวัสดุรีไซเคิล ผลงานจะได้รับการนำมาจัดแสดงตามจุดต่างๆ ในพื้นที่ฟาร์ม ในฐานะส่วนหนึ่งของเส้นทางเยี่ยมชม ฟาร์ม จิม ทอมป์สันซึ่งจัดขึ้นเป็นประจำทุกปี

ผลงานศิลปะ ใน ฟาร์ม นำเสนอทางเลือกและความเป็นไปได้อันหลากหลายแก่ศิลปิน ในการนำเสนอและลับฝีมือความคิดสร้างสรรค์ของตน โดยมุ่งสร้างความเข้าใจให้แก่ผู้เยี่ยมชมต่อ ศิลปะ สิ่งแวดล้อม ธรรมชาติ และระบบนิเวศ และยังมีจุดหมายเพื่อสร้างรากฐานความเป็นไปได้ ในการพัฒนาโครงการศิลปะโดยอิงแหล่งความรู้และโครงการการเรียนรู้ผ่านกิจกรรม ซึ่ง ประกอบด้วยกิจกรรมการอบรมเชิงปฏิบัติการกับศิลปินและผู้นำกิจกรรมต่างๆ อันเป็นประโยชน์ ต่อการกระตุ้นจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ของผู้เยี่ยมชมทั้งจากท้องถิ่นและจากแหล่งอื่นๆ ในฐานะส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ที่ยาวนานตลอดชีวิต

ระหว่างช่วงเวลาเยี่ยมชมฟาร์มทัวร์ ในปีพ .ศ. 2552 นี้ โครงการนำร่องดังกล่าวได้ รวบรวมศิลปิน 5 ท่าน มาทำผลงานศิลปะเพื่อจัดแสดงในบริเวณฟาร์ม ทั้งหมดจะทำงานด้วย การศึกษาและเรียนรู้เกี่ยวกับฟาร์ม จิม ทอมป์สัน ทั้งในส่วนโรงงา นและส่วนฟาร์ม ผลงานส่วนใหญ่จะจัดทำขึ้นใหม่ ผ่านเรื่องราวของสถานที่และบริเวณที่ศิลปินได้เรียนรู้ โดยปรับให้เข้ากับ สถานที่จัดแสดงนั้นๆ โดยเฉพาะ และบางส่วนจะจัดแสดงที่หมู่บ้านอีสานในบริเวณฟาร์ม อีกทั้ง จะยังมีการจัดกิจกรรมสัมมนาเชิงปฏิบัติการโดยศิลปินและผู้นำกิจกรรมตลอดช่วงระยะเวลาฟาร์ม ทัวร์ อีกด้วย

ศิลปินร่วมแสดงและบริเวณจัดแสดง: ทั้งหมด 5 ท่าน

1. จักรกริช และ ภัทรี ฉิมนอก ณ บริเวณลานข้าว หมู่บ้านอีสาน
2. จักรวาล นิลธำรงค์ ณ บ้านโคราช บริเวณทุ่งดอกทานตะวันและดอกดาวกระจาย
3. สถาบันอาศรมศิลป์ และ คณะครูสอนศิลปะ โรงเรียนรุ่งอรุณ (สุริศรา บัวนิล ณ ทุ่งนา บริเวณหมู่บ้านอีสานและบริเวณโดยรอบ
4. สุธสิริ ปุຍ้ออก ณ บริเวณทุ่งผักทอง

จักรกริช ฉิมนอก : แก้วของเทพเจ้าข้าวโพด

ในดินแดน ไกลโพ้น (โคราช หรือ นครราชสีมา) มีเทพเจ้าองค์หนึ่งได้ดูแลเอาใจใส่ไร่ ข้าวโพด เพื่อให้มนุษย์ ใช้ในการกิน และเลี้ยงสัตว์มาเป็นเวลาช้านาน ข้าพเจ้าสร้างสรรค์แก้วนี้ จากต้นข้าวโพด เพื่อให้เป็นที่นั่งพักผ่อนของเทพเจ้าข้าวโพดองค์นั้นหลังฤดูเก็บเกี่ยว อีกทั้งให้เรา ได้นำส่วนของต้นข้าวโพดมาใช้ให้เป็นประโยชน์อีกทางเลือกหนึ่งในชีวิตประจำวัน ซึ่งจะทำให้เห็น คุณค่าในวัสดุเหลือใช้ (ต้นข้าวโพด) จากธรรมชาติ ที่สามารถนำมาสร้างสรรค์ใหม่และก่อให้เกิด คุณ ประโยชน์ใช้สอย ต่างๆ

จักรกริช ฉิมนอก และ ภัทรี ฉิมนอก

รีไซเคิลจากโรงงาน

ชิ้นงานประกอบจากวัสดุที่ชำรุดและผ่านการใช้งาน จากโรงงานทอผ้าจิม ทอมป์สัน เพื่อให้เกิดประโยชน์ใช้สอยและนำมาประยุกต์ใช้ และตกแต่งบ้าน กระสวย พั่นหวีหรือฟืม ไม้ เศษผ้า เป็นวัสดุที่มีความงามในตัว เรานำมาประกอบเป็นรูปทรงใหม่และจัดวางองค์ประกอบของรูปทรง ใช้เป็นฉากกั้นห้องและโคมไฟ

จักรกริช ฉิมนอก และ ภัทรี ฉิมนอก

Happy family “ครอบครัวสุขสันต์”

เราหวังและขอให้ทุกครอบครัวมีความสุข จากสภาพแวดล้อมทุกที่และในทุกสถานะ

จักรกริช ฉิมนอก เกิดจังหวัด ชัยภูมิ ปี พ .ศ. 2521 ปัจจุบันเขาพำนักในจังหวัดเชียงใหม่ และจบการศึกษาระดับปริญญาโท สาขาทัศนศิลป์ คณะจิตรศิลป์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จักรกริช สร้างสรรค์ศิลปะอย่างต่อเนื่องด้วยรูปแบบศิลปะที่หลากหลาย เช่น ประติมากรรม ภาพถ่าย VDO art , Performance art, Fashion as art ฯลฯ หลายครั้งที่เขาเข้ามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมทางศิลปะ (Art Workshop) กับเด็กๆ และนักเรียน โดยมักใช้วัสดุเหลือใช้ต่างๆ มาทำให้เกิดหน้าที่การใช้สอยใหม่ จักรกริช ได้เข้าร่วมแสดงผลงานในนิทรรศการต่างๆ ทั้งในระดับประเทศและระดับนานาชาติ ผลงานศิลปะที่ทำให้เขามีชื่อเสียงและเป็นที่ยอมรับในระดับนานาชาติ คือผลงานชุด “ ร่างกาย – จินตนาการ – ใบตองแห้ง ” (The Body – Imagination – Dried Banana Leaf) โดยถูกเชิญเข้าร่วมแสดงในนิทรรศการปี พ.ศ. 2548 , 3rd Fukuoka Asian Art Triennale 2005, Fukuoka Asian Art Museum, Fukuoka, Japan (Museum selected include collections) ปีพ.ศ. 2549 , C21 Project, Blackburn with Darwen, Blackburn Museum and gallery, United Kingdom ปีพ.ศ. 2551 , Signature Art Prize 2008, APB Foundation and Singapore Art Museum (SAM), Singapore.

ข้อมูลเพิ่มเติม <http://4003046.spaces.live.com>

ภัทรี ฉิมนอก เกิดปีพ.ศ.2511 จบการศึกษาระดับปริญญาโทสาขาทัศนศิลป์ คณะวิจิตรศิลป์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จบการศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาภาพพิมพ์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ทำงานและอาศัยอยู่ในจังหวัดเชียงใหม่ ปีพ.ศ. 2548 ภัทรี จัดแสดงงานเดี่ยวในนิทรรศการภาพถ่าย “Nokia View Project 2” Playground แกลเลอรี กรุงเทพฯ และมีนิทรรศการกลุ่มอีกหลายครั้ง ในการสร้างสรรค์งานในรูปแบบ ทัศนศิลป์ วิดีโออาร์ต และภาพถ่าย

ข้อมูลเพิ่มเติม <http://pattree17.blogspot.com>

จักรวาล นิลอำรงค์

Orchestra

ผลงานวิดีโอชิ้นนี้ จักรวาล นิลอำรงค์ สร้างขึ้นเพื่อเป็นส่วนหนึ่งของนิทรรศการ “Invisible Hands” จักรวาล นำเสนอวิดีโอถึงสารคดี “ภาพเหมือน” ของช่างทอผ้าไหมเจ็ดคน ณ โรงงานทอผ้า จิม ทอมป์สัน ที่ปักธงชัย วิดีโอชิ้นนี้เป็นการเน้นให้เห็นถึงเรื่องราวและการทำงานของกลุ่มช่างทอผ้าไหมที่ร่วมทำงานกันอยู่ ว่างสอดคล้อง เหมือนกับนักดนตรีที่บรรเลงบทเพลงร่วมกันในวงมโหรี ก็ทอผ้า ถูกดัดแปลง ให้เป็นเปียโน ที่บรรเลงโน้ตเจ็ดตัวเพื่อสร้างทำนอง ผลงานชิ้นนี้แสดงให้เห็นถึงกระบวนการในการผลิต ผ้าไหม และ จัภาพของช่างทอผ้าไหมขณะที่เขาเล่น “เครื่องดนตรี” สลับกับความคิดอ่านของพวกเขาใน ขณะที่กำลังสร้างสรรค์งานทอผ้าไหมที่สวยงาม

จักรวาล นิลอำรงค์ เกิดที่จังหวัดลพบุรี เขาจบการศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิจิตรศิลป์ (Fine Arts) ที่ The School of the Art Institute of Chicago รัฐ Illinois ประเทศสหรัฐอเมริกา ในปี พ.ศ. 2550 เขาเป็นศิลปินไทยที่ได้รับทุนไปทำงานแบบพักอาศัย (Artist in residence) ที่ Rijksakademie ใน Amsterdam ประเทศเนเธอร์แลนด์ ปัจจุบันอาศัยและทำงานในกรุงเทพฯ

โรงเรียนรุ่งอรุณ

More than Art Workshop

อบรมเชิงปฏิบัติการ โดย อาศรมศิลป์ และ คณะครูสอนศิลปะจากโรงเรียนรุ่งอรุณ
กิจกรรมทอผ้าทอใจและกึ่งไม้สร้างสรรค์

วันเสาร์-อาทิตย์ที่ 26-27 ธันวาคม 2552 และ วันเสาร์-อาทิตย์ที่ 2-3 มกราคม 2553

ค่าทะเบียนที่เฟรมพร้อมอุปกรณ์ 150 บาท / คน และ ตุ้มมือ 20 / คน

การอบรมเชิงปฏิบัติการ “ทอผ้าทอใจและกึ่งไม้สร้างสรรค์” เป็นการจัดกระบวนการเรียนรู้ และการสร้างสรรค์งานศิลปะให้แก่เด็ก เยาวชน และบุคคลทั่วไป ภายใต้แนวคิดที่ว่า ความงามมีอยู่ในมนุษย์ทุกคน และมนุษย์ทุกคนสามารถทำงานศิลปะและเป็นศิลปินได้ โดยทำให้ศิลปะเป็นเรื่องง่ายๆ ใกล้ๆ ตัว มีอยู่ในวิถีชีวิตประจำวัน ด้วยแรงบันดาลใจมาจากธรรมชาติ และวัสดุในการสร้างสรรค์ที่มีอยู่ในพื้นที่ของ Jim Thompson Farm ผ่านการทำงานศิลปะ 2 กิจกรรม คือ ทอผ้าทอใจและกึ่งไม้สร้างสรรค์ นอกจากนี้โครงการยังมีจัดแสดงนิทรรศการของนักเรียนโรงเรียนรุ่งอรุณ และผลงานของผู้เข้า กิจกรรมร่วมกัน เพื่อเป็นการเผยแพร่และเป็นการกระตุ้นจินตนาการ แรงบันดาลใจให้ผู้พบเห็นเกิดฉันทะ ในการลงมือสร้างสรรค์ศิลปะด้วยตนเอง

สถาบันอาศรมศิลป์เป็นสถาบันอุดมศึกษาเอกชนที่ไม่แสวงหาผลกำไร ได้รับการสนับสนุนด้านบุคลากร เงินทุน ที่ดิน จากมูลนิธิโรงเรียนรุ่ง อรุณ มูลนิธิสานแสงอรุณและมูลนิธิบุญมาลุดดิน

สุริศรา บัวนิล จบการศึกษาระดับปริญญาโท ด้านการบริหารวัฒนธรรม จากมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เธอสนใจกระบวนการเรียนรู้ โดยการทอผ้าและศิลปะ สุริศรา จะทำงานร่วมกับคณะครูสอนศิลปะจากโรงเรียนรุ่งอรุณ ในการปฏิบัติการเชิงอบรม เกี่ยวกับการทอผ้าจากวัสดุธรรมชาติ และการย้อมสีธรรมชาติ ปัจจุบันใช้ชีวิตและทำงานอยู่กรุงเทพ

สุดศิริ ปุຍ้ออก

โปรเจกต์ทอง

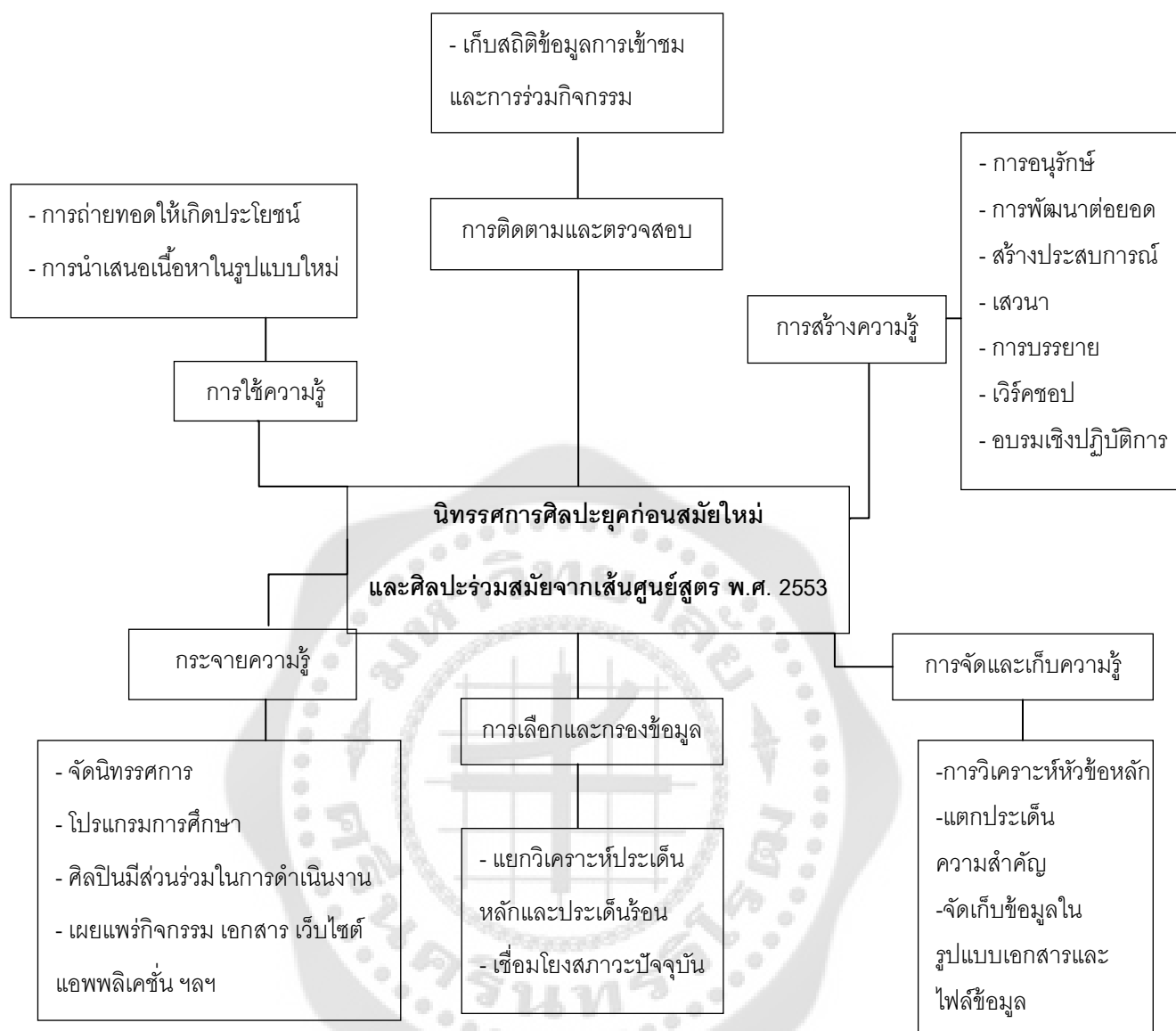
ความเปลี่ยนแปลงนั้นเป็นสัจธรรมทุกสิ่งเกิดขึ้นมา เติบโต ร่วงโรย และสูญสลายไปตามแต่ช่วงเวลา ของวงจรที่ถูกกำหนดมาโดยธรรมชาติ ผลพัททองถูกแกะสลักเปลี่ยนให้กลายเป็นดอกไม้ลวดลายวิจิตร คือการเปลี่ยนแปลงสู่ความงามประดิษฐ์ที่ไม่สามารถเกิดขึ้นเองได้โดยธรรมชาติ แต่ความงามประดิษฐ์ กลับทำให้ช่วงชีวิตของผลพัททองสั้นลง แทนที่การเติบโตสูงอ้อมตามกาลเวลา ผลพัททองถูกความสูญสลาย นับตั้งแต่ใบมีดสลักกลีบดอกไม้กลีบแรก

ชาวนา

ผลงานวิดีโอชิ้นนี้เกี่ยวกับวงจรชีวิตของชาวนา สอดคล้องและพึ่งพาวงจรของธรรมชาติ ฝนมา น้ำมา ภาระมากเท่าฝันนา น้ำท้องนาสะท้อนแผ่นฟ้า งดงามดังความหวังบางคราน้ำน้อย กลับกลายเป็นคลื่นน้ำวน ดูดกลืนความอดทนและเรียกร้องความอดทนไม่จบสิ้น

สุดศิริ ปุຍ้ออก จบการศึกษาระดับปริญญาตรีสาขาภาพพิมพ์จากคณะจิตรศิลป์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และระดับปริญญาโท จากคณะจิตรกรรม ประติมากรรม และภาพพิมพ์ มหาวิทยาลัยศิลปากร สุดศิริได้รับทุนจากโครงการต่างๆ ได้แก่ JCVA, Jerusalem Center for the Visual Arts ประเทศอิสราเอล ปีพ.ศ. 2551, ARCUS Project, Artist-in-Residency Program ประเทศญี่ปุ่น ปีพ.ศ. 2550, Dutch Ministry of Education, Culture and Science Fellowship ประเทศเนเธอร์แลนด์ ปีพ.ศ. 2547-2548 Rijksakademie van Beeldende Kunsten, กรุงอัมสเตอร์ดัม ปีพ.ศ. 2547-2548 สำหรับนิทรรศการศิลปะที่ได้เข้าร่วมแสดงผลงาน อาทิ ศาลาไทยในมหกรรมศิลปะ Venice Biennale of Arts ปีพ.ศ. 2552 ประเทศอิตาลี, “IWABW, เกาหลี, ปีพ.ศ. 2552, “Short Film Festival Oberhausen”, Unreal Asia, เยอรมันนี, ปีพ.ศ. 2552, “รอยยิ้มสยาม : ศิลปะ+ศรัทธา+การเมือง+ความรัก”, หอศิลป์วัฒนธรรมกรุงเทพมหานคร, กรุงเทพฯ, ปีพ.ศ. 2551 นิทรรศการเดี่ยวครั้งล่าสุด “On The Path of Searching”, DOB Hualumphong Gallery, curate โดย ARDEL, กรุงเทพฯ ปี พ.ศ. 2551 ปัจจุบันเป็นอาจารย์ ประจำคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร ข้อมูลเพิ่มเติม <http://www.sudsiripuiock.com>

ผู้วิจัยพบว่าดำเนินการจัดกิจกรรมนิทรรศการเลื้อยของซ่อนลงใน ช่วงปี พ.ศ. 2553 นั้น มี การดำเนินการตามขั้นตอนการบริหารจัดการความ รู้(KM) โดยการสร้างความรู้ ที่หลากหลาย รูปแบบเริ่มจากส่วนการอนุรักษ์ พัฒนาต่อยอดการเรียนรู้ การสร้างประ สบการณ์การเรียนรู้ให้กับ ผู้ชม โดยการลงมือปฏิบัติจริง การฟังบรรยาย การเสวนา การจัดโปรแกรมการศึกษาที่เหมาะสม สำหรับช่วงวัยซึ่งในบางครั้งกลุ่มเป้าหมายอาจจะเป็น เด็กและเยาวชน การจัดโปรแกรมพิเศษที่มี การนำศิลปินทั้ง 5 ท่านไปศึกษาดูงานที่ฟาร์ม จิม ทอมป์สัน จังหวัดนครราชสีมา โดยมีการสัมมนา เชิงปฏิบัติการเพื่อสร้างองค์ความรู้เพิ่มเติมความรู้ที่ได้ถูกจัดและเก็บความรู้ในรูปแบบเอกสารและ ไฟล์ข้อมูลที่สามารถสืบค้นได้ภายในห้องสมุด การดำเนินงานที่เลือกและกรองความรู้เชื่อมโยงกับ สภาวะปัจจุบัน เผยแพร่ กระจายความรู้ โดยการจัดกิจกรรมนิทรรศการ โปรแกรมการศึกษา และ โปรแกรมพิเศษขึ้นเพื่อถ่ายทอด ความรู้และนำเสนอในรูปแบบใหม่ที่น่าสนใจ สุดท้ายคือการเก็บ ข้อมูลผู้เข้าชมเพื่อติดตามและตรวจสอบผลการดำเนินงาน

ภาพประกอบ 9 ภาพแสดงตัวอย่างกระบวนการจัดการความรู้ของพิพิธภัณฑ์บ้านจิม ทอมป์สัน

นิทรรศการที่ 2 ศิลปะยุคก่อนสมัยใหม่และศิลปะร่วมสมัยจากเส้นศูนย์สูตร พ.ศ. 2553

นิทรรศการศิลปะยุคก่อนสมัยใหม่และศิลปะร่วมสมัยจากเส้นศูนย์สูตร

ระยะเวลา: 13 มีนาคม พ.ศ. 2553 - 9 กรกฎาคม พ.ศ. 2553

คัดสรรโดย ดร. อัลฟองส์ สุก, ดร. ปีเตอร์ ยุงเงอ, ดร. วิโอล่า เคอนิก

จัดโดย หอศิลป์ บ้านจิม ทอมป์สัน ด้วยความร่วมมือกับ พิพิธภัณฑ์ชาติพันธุ์วิทยา
เบอร์ลิน และ สถาบันเกอเธ่

หอศิลป์ บ้านจิม ทอมป์สัน ด้วยความร่วมมือกับ พิพิธภัณฑ์ชาติพันธุ์วิทยา เบอร์ลิน และ
สถาบันเกอเธ่ ภูมิใจเสนอ นิทรรศการศิลปะยุคก่อนสมัยใหม่และศิลปะร่วมสมัยจากเส้นศูนย์สูตร
The Tropics – Views from the Middle of the Globe คัดสรรโดย ดร. อัลฟองส์ สุก ภัณฑารักษ์
ชาวเยอรมันที่อาศัยและทำงาน อยู่ ณ กรุงริโอ เดอ จาเนโร ประเทศบราซิล ดร. ปีเตอร์ ยุงเงอ
ภัณฑารักษ์ด้านผลงานสะสมจากทวีปแอฟริกา ดร. วิโอล่า เคอนิก ผู้อำนวยการ พิพิธภัณฑ์ชาติ
พันธุ์วิทยา เบอร์ลิน ภัณฑารักษ์ได้กล่าวถึงนิทรรศการนี้ว่า เป็นนิทรรศการศิลปะที่ต่อยอดมาจาก
นิทรรศการต้นตำรับ “นักมายากลแห่งผืนพิภพ หรือ Les Magiciens de la Terre (ถือว่าเป็น
นิทรรศการรุ่นบุกเบิกในการนำเสนอผลงานศิลปะทุกยุคสมัย จัดแสดงร่วมนกันตั้งแต่ยุคโบราณจนถึง
ร่วมสมัย ในปี พ.ศ. 2532 ณ ปารีส ประเทศฝรั่งเศส) จนถึงบัดนี้เป็นเวลากว่าสี่สิบปี นิทรรศการ
“The Tropics – Views from the Middle of the Globe” ได้ถือกำเนิดขึ้นด้วยความพยายาม
สืบค้นหากระแสพลังงานแหล่งใหม่ รวมไปถึงสถานการณ์ความปั่นป่วนที่เกิดขึ้นอย่างคลุมเคลือ
ระหว่างสองซีกโลก ในห้วงเวลาแห่งความตึงเครียด เพื่อต้องการแสวงหาความร่วมมือ และลด
ผลกระทบของอิทธิพลทางวัฒนธรรม นิทรรศการนี้เคยสัญจรตามเมืองต่างๆ เช่น บราซิลเลีย ริโอ เดอ
จาเนโร ประเทศบราซิล เคปทาวน์ สาธารณรัฐแอฟริกาใต้ และเบอร์ลิน ประเทศเยอรมนี

พิพิธภัณฑ์ชาติพันธุ์วิทยาในเบอร์ลิน มีชื่อเสียงอยู่ในลำดับขั้นต้นๆ ท่ามกลางพิพิธภัณฑ์
ต่างๆ ระดับโลก ในด้านการสะสมผลงานศิลปะและวัตถุโบราณ ที่มีต้นกำเนิดครอบคลุมตั้งแต่
ทวีปแอฟริกา, เอเชีย, โอเชียเนีย และอเมริกาย่านศูนย์สูตร นิทรรศการนี้ ได้นำเอาผลงานสะสม
ศิลปะและวัตถุโบราณจากคลังสะสมของพิพิธภัณฑ์ชาติพันธุ์วิทยาในเบอร์ลิน เพื่อเป็นการเปิด
วิวาทะระหว่างศิลปินร่วมสมัยจากทวีปอเมริกาใต้ , ยุโรป, แอฟริกา และเอเชีย ผลงานศิลปะทั้ง

ใหม่และเก่าเดินทางมาบรรจบกัน ณ ที่แห่งเดียว ตราบเท่าที่การแสดงดังกล่าวยังเป็นที่ยอมรับใน
 ฐานะนิทรรศการศิลปะ โดยเบื้องต้น ผลงานยุคเก่ากว่าก็ยังคงจัดสรรด้วยเกณฑ์ทางสุนทรียศาสตร์
 ด้วยเช่นกัน โดยทั่วไป นิทรรศการเพียรพยายามที่จะฟื้นฟูสุนทรียศาสตร์ตามแบบศูนย์สูตรให้
 เกิดขึ้นใหม่ เพื่อที่จะขับเคลื่อนแง่มุมทางวัฒนธรรมของย่านศูนย์สูตร เพื่อให้ด้านทาบวาทกรรม
 ทางเศรษฐกิจและการเมืองในเชิงลบที่แผ่คลุมภูมิภาคแห่งนี้ ไม่อย่างใดก็อย่างหนึ่ง การฟื้นฟู
 สุนทรียศาสตร์ตามแบบศูนย์สูตรในฐานะเป็นสิ่งประกอบสร้างจากมุมมองของยุโรปที่ว่านี้ เป็นทั้ง
 ความพยายามจะไขความกระจ่างให้ กับสิ่งประกอบสร้างที่กล่าวมา พร้อมกันนี้ก็ยังเป็นการ
 พิจารณามันในฐานะหัวข้อวาทกรรมเกี่ยวกับเขตศูนย์สูตร ความพะวักพะวงที่สืบทอดต่อกันมา
 เปลี่ยนไปเป็นความกระจ่างชัดด้วยแนวทางที่หลากหลายจากภัณฑารักษ์ทั้งสามคน ดชัลฟองส์ ฮุก
 ไม่เพียงแต่เสนอผลงานศิลปะร่วมสมัยที่มาจากเขตศูนย์สูตรเท่านั้น แต่ยังรวมผลงานจากศิลปินที่
 ไม่ได้ถือกำเนิดขึ้นจากแหล่งดังกล่าว แต่ยังคงหยิบยกเรื่องของเขตศูนย์สูตรมาเป็นเนื้อหาใน
 ผลงาน ดร. วิโอล่า เคอนิก เตรียมผลงาน และผ้าทอ ภายใต้หัวข้อ “หลากหลายสีและสรรพ
 สำเนียงจากเขตศูนย์สูตร ” ทั้งนี้ เพื่อจะทำให้เกิดความเป็นไปได้ในการสืบสาวถึงร่องรอย
 ลักษณะร่วมที่ไม่ซ้ำแบบใครของงานศิลปะที่มาจากเขตศูนย์สูตร ในอีกมุมหนึ่ง แนวทางของ
 ดร. ปีเตอร์ ยุงเงอ นั้นเต็มไปด้วยความสนใจและกังขา ต่อผลงานทั้งหลายที่อยู่ในแนวเนื้อหาทั้ง
 สามประการ (ธรรมชาติ มนุษย์ และ อำนาจทางการเมือง) ซึ่งเขาคัดสรร นับเป็นหนึ่งตัวอย่างของ
 รูปแบบงานศิลปะที่แตกต่างออกไป ซึ่งมีเอกลักษณ์ร่วมที่เป็นแนวทางการทำงานจากทั้งสามคนเพื่อ
 ค้นหาวัฒนธรรมที่พบเห็นได้ในอาณาบริเวณศูนย์สูตรตามการจำแนกในเชิงภูมิศาสตร์ นิทรรศการ
 ได้จัดแบ่งโครงสร้างออกเป็นหลายส่วน แต่ละส่วนอ้างอิงไปถึงบทหนึ่งๆที่จั่วหัวไว้ในผลงาน “มิโ
 โลจิกา” ของนักมานุษยวิทยา และชาติพันธุ์วิทยาชาวฝรั่งเศส โคล็ด-เลวี สโตรัส (Claude Lévi-
 Strauss) ทั้งหมดเริ่มจาก “ภายหลังความชุ่มฉ่ำของฝนหาใหญ่ ” เป็นบทหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับ
 ธรรมชาติและภูมิประเทศ ผลงานจากยุคก่อนสมัยใหม่ในนิทรรศการสัมผัสหรือมุ่งเข้าหาแง่มุมต่างๆ
 ในธรรมชาติ ระดับที่หนึ่ง คือภาพพจน์ที่รับรู้ได้ในเชิงอุปมาอุปไมย ระดับที่สอง คือการสร้างภาพ
 ตัวแทนของสรรพชีวิตที่ดำรงอยู่ในธรรมชาติ , ในสิ่งแวดล้อมของอารยธรรมมนุษย์ ทั้งในด้านที่
 คุกคามทำลายและเกื้อหนุนมวลมนุษย์ ภูมิประเทศของเขตศูนย์สูตร ผลงานศิลปะที่เข้าร่วมแสดง
 ประกอบด้วยผลงานเก่าจากประเทศ เม็กซิโก ไชวอร์ โคสต์ มาลี สาธารณรัฐประชาธิปไตยคองโก

โบลีเวีย แคมารูน ไนจีเรีย กาน่า อินเดีย และอินโดนีเซีย จากคลังสะสมของพิพิธภัณฑ์ชาติพันธุ์วิทยา เบอร์ลิน ซึ่งจะนำมาจัดแสดงร่วมกับผลงานภาพถ่าย และ วีดีโอ อาร์ต ของศิลปินร่วมสมัยระดับนานาชาติ คือ โทมัส สทวร์ท, วงศ์ เผ่าพานิช , เซอร์มาน ออง , มาร์คอส ซาเวส , มาแซล โอเด็นบาค, ดินห์ คิว เลห์, ทีโอ เอเซตู, และ พิลาร์ อัลบาราซิน

กิจกรรมเพื่อการศึกษา ภัณฑารักษ์นำชม

วันที่ : 12 มีนาคม 2553 เวลา: 16.00-17.00

สถานที่: ห้องนิทรรศการ ค่ากิจกรรม: ไม่เสียค่าใช้จ่าย

Peter Junge และ Viola Konik ภัณฑารักษ์จากพิพิธภัณฑ์ชาติพันธุ์ในเบอร์ลิน จะพาทุกท่านเดินชมผลงานในห้องนิทรรศการพร้อมทั้งแนะนำแนวคิดและที่มาตลอดจนรายละเอียดของผลงานที่ได้นำมาจัดแสดงในนิทรรศการ The Tropic

ศิลปินเสวนา

วันที่ : 26 มีนาคม 2553 เวลา: 18.00 –20.00

สถานที่: ห้องสมุดวิลเลียม วอร์เรน ค่ากิจกรรม: ไม่เสียค่าใช้จ่าย

ศิลปินชาวเวียดนาม ดินห์ คิว เล (Dinh Q. Lê) จะมาพูดคุยเกี่ยวกับผลงานวีดีโอ อาร์ตของเขา “The farmers and the helicopters” ที่เป็นส่วนหนึ่งของผลงานจัดแสดงในนิทรรศการ The Tropic ผลงานชิ้นดังกล่าวได้อ้างอิงถึงสภาพความคิดและจิตใจของผู้คนชาวเวียดนามหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 นอกจากนี้ศิลปินยังจะได้ยกตัวอย่างถึงผลงานชิ้นอื่นๆ ที่กำลังทำอยู่ในปัจจุบันและบางชิ้นที่แสดงออกถึงแรงบันดาลใจที่ได้จากสภาพสังคมและวัฒนธรรมในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

การบรรยาย: โลกทัศน์เขตร้อนขึ้น จากครัวเรือนสู่พื้นที่เชิงมานุษยวิทยา

วันที่ : 3 เมษายน 2553 เวลา: 14.00-16.00

ผู้บรรยาย : ดร.ยุกติ มุกดาวิจิตร อาจารย์ประจำคณะสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

สถานที่: ห้องสมุดวิลเลียม วอร์เรน ค่ากิจกรรม: ไม่เสียค่าใช้จ่าย

การบรรยายครั้งนี้จะกล่าวถึงภาพรวมของพื้นที่เชิงมานุษยวิทยาของกลุ่มประเทศเขตร้อนที่เหมือนและแตกต่างจากมุมมองของคนยุโรป รวมถึงมุมมองของคนพื้นถิ่นที่มีต่อคนยุโรป และการยกตัวอย่างผลงานศิลปะที่ปรากฏอยู่ในนิทรรศการ The Tropic ที่เชื่อมโยงสภาพวิถีชีวิตชุมชนและวัฒนธรรมของกลุ่มประเทศในเขตร้อนซึ่งจะเน้นที่บริเวณพื้นที่แถบเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เป็นหลัก

การอบรมเชิงปฏิบัติการ: การทำหน้ากาก

วันที่ : 24 เมษายน 2553 เวลา: 13.00-16.00

ผู้นำกิจกรรม: เสาวนีย์ วงศ์จินดา (ผู้จัดกิจกรรมพิเศษมูลนิธิมะขามป้อม)

สถานที่ห้องสมุดวิลเลียม วอร์เรนค่าอุปกรณ์300/คน พร้อมอาหารว่าง(รับจำนวนจำกัด20คน)
ขอเชิญน้องๆ ตั้งแต่อายุ 8-12 ปีได้เข้ามาเรียนรู้เรื่องการใช้หน้ากากเพื่อแสดงออกถึงความเชื่อทางศาสนาและพิธีกรรมผ่านละครและการเล่าเรื่อง นอกจากนี้น้องๆ ยังได้ฝึกคิดเรื่องตามละครและประดิษฐ์หน้ากากตามความเชื่อส่วนตัวที่มีขึ้นเดียวในโลกด้วยวัสดุรีไซเคิลและวัสดุจากธรรมชาติเป็นผลงานที่ระลึกอีกด้วย

การอบรมเชิงปฏิบัติการ ปักผ้าประยุกต์ : ลีลาแพกผันแห่งแดนศูนย์สูตรและยุโรป

วันที่ : 8 / 15 พฤษภาคม 2553 เวลา: 13.00-17.00

ผู้นำกิจกรรม: กรพินน์ แพ่งนคร ลิขิตกิจสมบูรณ์ (ผู้แต่งหนังสือ “ความสุขบนเส้นด้าย”)

สถานที่: ห้องสมุดวิลเลียม วอร์เรน ค่าอุปกรณ์: 1000 / คน / 2วัน พร้อมอาหารว่าง (รับจำนวนจำกัด 20 ท่าน)

ผู้เข้าอบรมจะได้ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับศิลปะการปักผ้า ประวัติศาสตร์และวิวัฒนาการของการปักผ้า การออกแบบงานปักและการเลือกใช้สี ชมสไลด์ชุดงานปักโบราณและชุดสีเส้นแห่งผืนผ้าในวัฒนธรรมตะวันออกและ ตะวันตก นอกจากนี้ผู้เข้าร่วมจะได้ฝึกปฏิบัติเทคนิคการปักผ้า โดยประยุกต์ใช้ร่วมกับเทคนิคงานเข็มประเภทอื่น เพื่อสร้างผลงานซึ่งสะท้อนบรรยากาศแห่งดินแดนในเขตศูนย์สูตรและยุโรป

การบรรยาย: ตามหาความจริงแท้ ข้าเลี้ยงแลการทอเกี่ยวกำมะลอ

วันที่ : 19 มิถุนายน 2553 เวลา: 14.00-16.00

ผู้บรรยาย: ประวิตร โรจนพฤกษ์, ภาสกร อินทุमार ดำเนินรายการโดย: วรเทพ อรรถบุตร
สถานที่: ห้องนิทรรศการ

การบรรยายครั้งนี้ได้รับแรงบันดาลใจมาจากผลงานสะสมของพิพิธภัณฑ์ชาติพันธุ์วิทยาในเบอร์ลินที่จัดแสดงอยู่ในนิทรรศการ The Tropics ผลงานส่วนใหญ่มีฐานะเป็นตัวแทนในการอธิบายวัฒนธรรมและพิธีกรรมของกลุ่มชนในบริเวณเขตศูนย์สูตร ซึ่งขณะนี้สิ่งเหล่านั้นได้กลายเป็นวัตถุจัดแสดงของพิพิธภัณฑ์ในประเทศยุโรป ในปัจจุบันการแสดงออกทางพิธีกรรมและความเชื่อได้ผันแปรตามกาลเวลาเป็นเพียงสัญลักษณ์ในการรณรงค์เพื่อการท่องเที่ยว การบรรยายครั้งนี้จะเน้นการศึกษาในประเทศไทยซึ่งเครื่องมือทางพิธีกรรมได้กลายเป็นเพียงสินค้าที่ระลึกและผลิตภัณฑ์ OTOP

โปรแกรมอ่านหนังสือในหัวข้อ “Tropical Perspective - มุมมองผ่านเส้นศูนย์สูตรจากนอกสู่ในและในสู่ออก”

วันที่ : 9 กรกฎาคม 2553 เวลา: 18.00-20.00

สถานที่: ห้องสมุดวิลเลียม วอร์เรน ค่ากิจกรรม: ไม่เสียค่าใช้จ่าย

ดำเนินรายการโดย: กฤติยา กาวีวงศ์

หอศิลป์บ้านจิม ทอมป์สัน คัดสรรหนังสือที่เกี่ยวข้องกับการปะทะทางวัฒนธรรมตะวันตกและตะวันออก รวมถึงมุมมองของวัฒนธรรมทั้งสองด้านระหว่างผู้มาเยือนกับคนพื้นถิ่น อาทิเช่น I am from Siam, ช้าง ฯลฯ มาร่วมกันอ่านหนังสือเพื่อค้นหาคำสำคัญในประวัติศาสตร์และชาติพันธุ์ที่ซุกซ่อนอยู่ พร้อมการเสวนาเกี่ยวกับวัฒนธรรมในเขตศูนย์สูตรผ่านมุมมองของหนังสือ แต่ละเรื่อง นิทรรศการนี้ได้รับการสนับสนุนจาก มูลนิธิเจมส์ เอช ดับเบิลยู ทอมป์สัน จิม ทอมป์สัน บริษัท อุตสาหกรรมไหมไทย จำกัด สถาบัน เกอเธ่ กรุงเทพฯ คอลัมน์ แบ็งค็อก คุณดิศพล จันศิริ พิพิธภัณฑ์ชาติพันธุ์วิทยา เบอร์ลิน และ Kulturstiftung des Bundes เยอรมนี

โปรแกรมการศึกษา

The Tropics : ภัณฑารักษ์นำชม 12/03/2553

หอศิลป์บ้านจิม ทอมป์สัน ขอเชิญฟังศิลปินเสวนาโดย ดินห์ คิว เล ศิลปินชาวเวียดนาม / อเมริกา ที่จะพูดถึงผลงานของเขาในช่วงที่ผ่านมา กิจกรรมจะจัดขึ้นในวันศุกร์ที่ 26 มีนาคม 2553 เวลา 18.00-20.00 น. ที่ห้องสมุดวิลเลียม วอร์เรน (ดำเนินรายการเป็นภาษาอังกฤษและมีการแปลภาษาไทย)

ดินห์ คิว เล ศิลปินชาวเวียดนาม / อเมริกา ซึ่งเป็นหนึ่งในศิลปินของนิทรรศการ “The Tropics- นิทรรศการศิลปะยุคก่อนสมัยใหม่และศิลปะร่วมสมัยจากเส้นศูนย์สูตร” ที่กำลังจัดแสดงที่หอศิลป์บ้านจิม ทอมป์สัน ขณะนี้กับผลงานวิดีโอชุด “ชาวนา กับเฮลิคอปเตอร์” เนื้อหาของผลงานได้พูดถึงว่าเหตุอันใดสงครามเวียดนามจึงฝังแน่นอย่างเข้มข้นในความทรงจำทางวัฒนธรรม และดินแดนของประเทศของเขา

The Tropics : คำสุนทรีย์ของวัตถุทางสังคม, คำทางสังคมของวัตถุสุนทรีย์ 03/04/2553

หอศิลป์บ้านจิม ทอมป์สัน ขอเชิญฟังการบรรยายในหัวข้อ คำสุนทรีย์ของวัตถุทางสังคม , คำทางสังคมของวัตถุสุนทรีย์

ในวันเสาร์ที่ 3 เมษายน 2553 เวลา 14.00-16.00 น. ณ ห้องสมุดวิลเลียม วอร์เรน การบรรยายได้รับเกียรติจากดร. ยุक्ति มุกดาวิจิตร อาจารย์ประจำคณะสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

การบรรยายครั้งนี้จะนำเสนอวิธีการทำความเข้าใจนิทรรศการ The Tropics ตามมุมมองของผู้บรรยาย ด้วยการพิจารณาถึงการนำเสนอ วิธีการใหม่ในการเล่าถึงดินแดนเขตร้อนชื้น (The Tropics) ผ่านวัตถุที่มาจากดินแดนเขตร้อนชื้น ซึ่งหมายถึงการนำเอาทั้งมิติเชิงสุนทรีย์และมิติทางสังคมมานำเสนอในขณะเดียวกัน หรืออีกนัยยะหนึ่งนิทรรศการครั้งนี้ได้สร้างบทสนทนาระหว่างมานุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ด้วยวิธีการหรือสร้างอุปลักษณ์เดิมๆ ของดินแดนเขตร้อนชื้น การรื้อสร้างดังกล่าวกระทำผ่านการวิพากษ์วัตถุที่เป็นตัวแทนดินแดนเขตร้อนชื้น รวมไปถึงการถอดถอนและจัดวางใหม่ให้แก่วัตถุเหล่านี้ การนำเสนอถึงการเป็นผู้กระทำของวัตถุแห่งดินแดนเขตร้อนชื้นและ

การเปรียบเทียบวัตถุข้ามเขตแดน วิธีการเหล่านี้ทั้งหมดไม่ได้ปรากฏอยู่ในตำรามานุษยศาสตร์หรือสังคมศาสตร์ทั่วไป แต่กลับปรากฏให้เห็นอย่างชัดเจนจากรูปแบบการนำเสนอในนิทรรศการ The Tropics ครั้งนี้

อย่างไรก็ตามในการรื้อสร้างความเป็นดินแดนเขตร้อนขึ้นนี้กลับมีข้อกังขาว่า นิทรรศการก็ยังคงตอ กย้ำและผลิตซ้ำวัตถุและภาพแทนความเป็นดินแดนร้อนขึ้นให้หยุดอยู่ในขอบเขตของกาล สถานที่ รัฐ ความทรงจำ วัฒนธรรม ที่นิ่งหรือไม่ และยังสามารถใจอีกกว่าระหว่างผู้เล่าเรื่องของดินแดนเขตร้อนขึ้นที่เป็นคนในพื้นที่เอง กับผู้เล่าเรื่องที่อยู่นอกพื้นที่ที่จะส่งผลต่อการเล่าเรื่องในหัวข้อเดียวกันหรือไม่ อย่างไรก็ตาม การบรรยายจะนำเสนอข้อวิจารณ์ผ่านวัตถุแทนดินแดนเขตร้อนขึ้นไทยและวัตถุจากการวิจัยภาคสนามในประเทศเวียดนาม

เกี่ยวกับผู้บรรยาย

ดร. ยุคติ มุกดาวิจิตร ปัจจุบันเป็นอาจารย์ทางมานุษยวิทยาประจำคณะสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จบปริญญาเอกทางมานุษยวิทยาจากมหาวิทยาลัยวิสคอนซิน-แมดิสัน ทำปริญญาเอกด้านมานุษยวิทยาภาษาและชาติพันธุ์ศึกษา ด้วยการศึกษาระดับปริญญาโทของอักษรไทดำในประเทศเวียดนาม สนใจศิลปะ คติชน ทฤษฎีและวิธีวิทยาทางสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ และเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา

The Tropics : เวิร์คช็อปทำหน้ากากสำเร็จเด็ก 24/04/2553

หอศิลป์บ้านจิม ทอมป์สัน ขอเชิญน้องๆ อายุ 8-12 ปี เข้าร่วมการอบรมเชิงปฏิบัติการการประดิษฐ์หน้ากากประกอบการแสดง ในวันเสาร์ที่ 24 เมษายน 2553 เวลา 13.00-16.00 น. ณ ห้องสมุดวิลเลียม วอ รเรน อาคารเฮนรี่ปี ทอมป์สัน (กิจกรรมครั้งนี้เป็นส่วนหนึ่งของนิทรรศการ The Tropic)

การอบรมเชิงปฏิบัติการสำหรับเด็กครั้งนี้ จะพาน้องๆ ไปรู้จักกับวิธีการประดิษฐ์หน้ากากจากวัสดุธรรมชาติและเรียนรู้การเล่าเรื่องผ่านการแสดง กิจกรรมจะแบ่งออกเป็นสามช่วง โดยช่วงแรก จะเป็นการสนทนากัน เพื่อให้เด็กๆ ได้ปรับตัวและสร้างความคุ้นเคยให้พร้อมกับการทำกิจกรรม รวมถึงได้รับเกร็ดความรู้ใหม่ๆ เกี่ยวกับข้อมูลและความสำคัญของหน้ากากในวัฒนธรรม

ต่างๆ ในช่วงที่สอง น้องๆ จะได้ใช้จินตนาการส่วนตัวในการสร้างสรรค์หน้ากากเทพแห่งธรรม ชาติ จากวัสดุธรรมชาติ เป็นการฝึกใช้สมาธิและจินตนาการ และความคิดเชิงบวกต่อธรรมชาติ และ กิจกรรมสุดท้าย คือการแสดงละครหน้ากาก น้องๆ จะได้นำหน้ากากที่ตนเองประดิษฐ์ขึ้น มาใช้ในการแสดงละครหน้ากากเพื่อฝึกทักษะการแสดงออกและการกล้าเสนอความคิดอีกด้วย

กิจกรรมครั้งนี้้นำโดย คุณเสาวนีย์ วงศ์จินดา (ผู้จัดการกิจกรรมพิเศษจากมูลนิธิมะขามป้อม

The Tropics : Needle work, The different grace of Tropical and Europe 09/05/2553

การอบรมเชิงปฏิบัติการครั้งนี้ ผู้เข้าอบรมจะได้เข้าชมนิทรรศการ The Tropics: นิทรรศการศิลปะยุคก่อนสมัยใหม่และ ศิลปะร่วมสมัยจากเส้นศูนย์สูตร ที่จัดแสดงอยู่ที่หอศิลป์ บ้านจิม ทอมป์สัน หลังจากนั้นผู้เข้าร่วมจะได้รับการอบรมความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับศิลปะการปักผ้า ประวัติศาสตร์และวิวัฒนาการของการปักผ้า การออกแบบงานปักและการเลือกใช้สี จากภาพ บรรยายชุดงานปักโบราณและชุดสีเส้นแห่งผืนผ้าในวัฒนธรรมตะวันออกและตะวันตก ผู้เข้าร่วมจะได้ฝึกปฏิบัติเทคนิคการปักผ้าด้วยเทคนิคงานเข็มแบบผสม โดยการประยุกต์ใช้ร่วมกับเทคนิคงาน เข็มประเภทต่างๆ จากการใช้สีเส้นบนผืนผ้าในแบบต่างๆ เช่นผ้าทอ ผ้าปัก ผ้าพิมพ์ และเน้นการ เปรียบเทียบระหว่างโทนสีแบบเอเชีย กับ ยุโรป เพื่อสร้างผลงานซึ่งสะท้อนบรรยากาศแห่งดินแดน ในเขตศูนย์สูตรและยุโรป ผู้เข้าร่วมกิจกรรมจะได้สร้างสรรค์ผลงานของตนเองสองชิ้นหลังจากจบ กิจกรรม ชิ้นแรกจะใช้โครงสีแบบเอเชียและชิ้นที่สองจะใช้โครงสีแบบยุโรป (ขนาดประมาณชิ้นละ 15 x21 ซม)

กิจกรรมครั้งนี้้นำโดย คุณกรพิณณ์ แพ่งนคร ลิขิตกิจสมบุญ

คุณกรพิณณ์ชอบทำงานเกี่ยวกับเข็ม (Needlework) มาตั้งแต่ชั้นประถมปลาย และให้ ความสนใจตลอดจนศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับงานเข็มและเรื่องราวของผืนผ้ามาเป็นเวลานาน ด้วย ความรู้สึกสนุกสนานในแง่มุมอันหลากหลายของวัฒนธรรมแขนงนี้ ปัจจุบัน คุณกรพิณณ์ดำรง ตำแหน่งครูสอนปักผ้าเพื่อความสุขและชั้นเรียนปักผ้าประยุกต์ และเจ้าของผลงานหนังสือ “ความสุขบนเส้นด้าย”

The Tropics : ตามหาความจริงแท้ ข้าเลื่องแลการท่องเที่ยวกำมะลอ 19/06/2553

การเสวนาครั้งนี้จะเป็นวิพากษ์และประเมินคุณค่าต่อประเด็นการตั้งคำถามถึงความจริงแท้ทางวัฒนธรรมและการท่องเที่ยว ซึ่งโยงกับการเกิดขึ้นของยุคปฏิวัติอุตสาหกรรมและยุคสมัยใหม่ ต่อเนื่องไปสู่การท่องเที่ยวแบบมวลชนที่มีผลต่อประสบการณ์ของนักท่องเที่ยวว่ามีความจริงแท้อย่างไร การประเมินคุณค่าต่อประเด็นดังกล่าวสามารถตีความผ่านการมองศิลปะการแสดงที่ถูกประดิษฐ์ขึ้นเพื่อการท่องเที่ยวและศิลปวัตถุจากการยกตัวอย่างวัตถุที่จัดแสดงในนิทรรศการ The Tropics: VIEWS FROM THE MIDDLE OF THE GLOBE ซึ่งเป็นผลงานสะสมของพิพิธภัณฑ์ชาติพันธุ์วิทยาในเบอร์ลิน และมีฐานะเป็นตัวแทนในการอธิบายวัฒนธรรมและพิธีกรรมของกลุ่มชนในบริเวณเขตร้อนย์สูตร ที่สะท้อนการตีความถึงกลุ่มวัฒนธรรมศูนย์สูตรผ่านมุมมองของชาวยุโรป

เกี่ยวกับผู้เสวนา

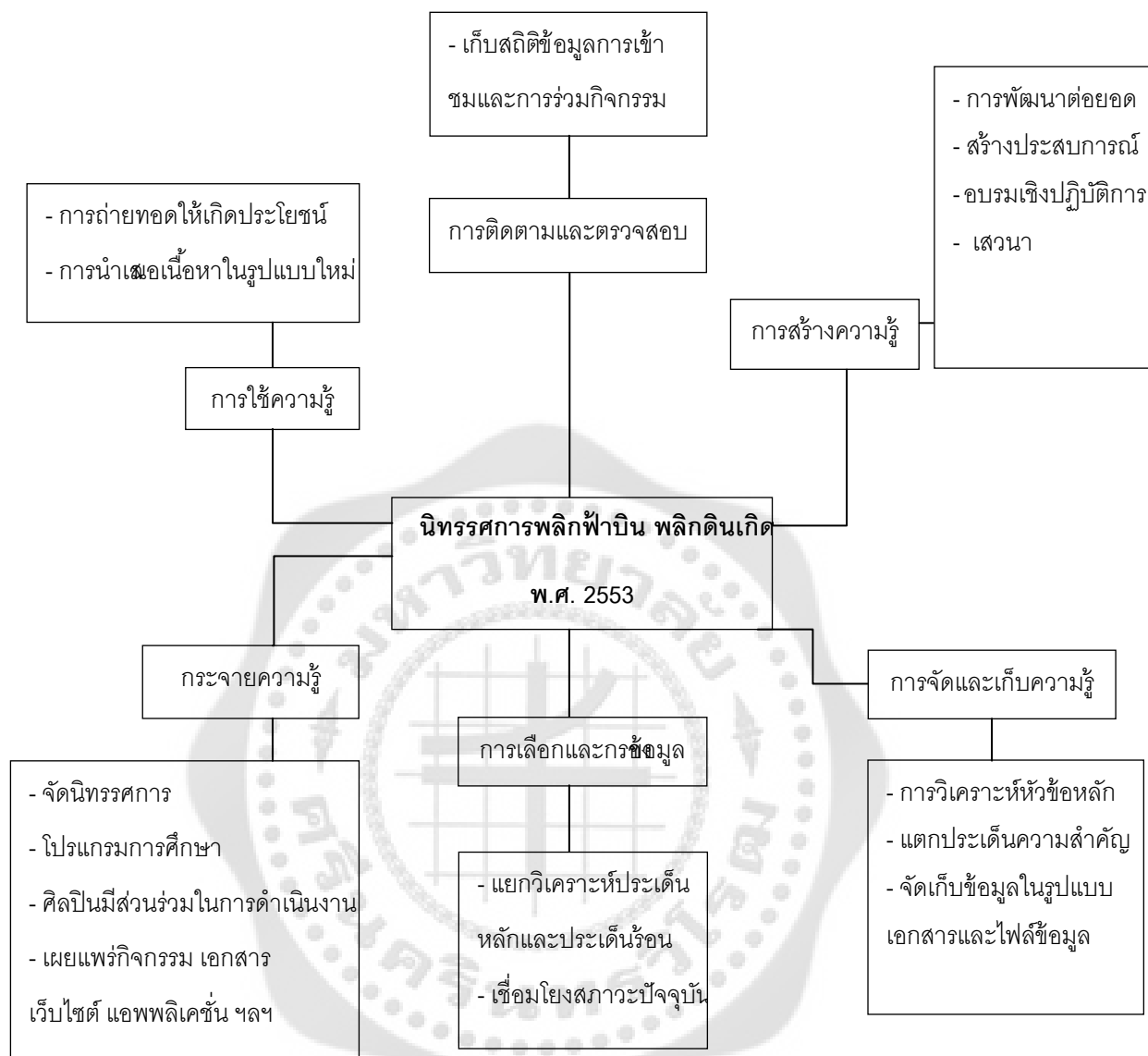
ประวิตร ไรจนพฤษ์ : จบปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขามนุษยวิทยา ทางสังคม จาก Oxford University (ทุนกระทรวงต่างประเทศอังกฤษ Chevening) และเขียนเรื่องวิทยานิพนธ์เรื่องความจริงแท้ทางวัฒนธรรมในมุมมองของนักท่องเที่ยว ปัจจุบันทำงานอยู่ใต้การเมือง The Nation และเคยเดินทางไปกว่า 40 ประเทศ และเคยได้รับทุนอื่นเช่น Reuters Fellowship ณ Oxford U. และทุน Katherine Fanning Fellowship for Journalism and Democracy ของมูลนิธิ Kettering Foundation ที่ รัฐโอไฮโอ สหรัฐอเมริกา

ภาสกร อินทุมารจบการศึกษาระดับปริญญาตรีสาขาการละครจากมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และปริญญาโทสาขา Theatre and Film Studies จาก University of New South Wales, Australia มีความสนใจในเรื่องบทบาทของศิลปะในสังคม ปัจจุบันเป็นผู้สอนวิชาภาพยนตร์วิจักษ์ (Film Appreciation) ที่ คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

วรเทพ อรรถบุตร : จบการศึกษาจากคณะจิตรกรรม ประติมากรรม และภาพพิมพ์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ทำโครงการร่วมกับนักกิจกรรมมาแล้วหลายโครงการ และมีประสบการณ์ในการเป็นบรรณาธิการให้กับหนังสือศิลปวัฒนธรรมและสังคมมาแล้วหลายเล่ม รวมถึงเขียนบทความประกอบให้กับนิตยสารศิลปวัฒนธรรมอื่นๆ ปัจจุบันเป็นนักเขียนอิสระและบรรณาธิการสมทบของสำนักพิมพ์หนึ่ง

ผู้วิจัยพบว่าการดำเนินการจัดนิทรรศการ ศิลปะยุคก่อนสมัยใหม่และศิลปะร่วมสมัยจาก
เส้นศูนย์สูตร ในปี พ .ศ.2553 ได้ดำเนินการตามแนวทางการบริหารจัดการความรู้ (KM) โดย
นิทรรศการได้มีการมุ่งไปสู่การอนุรักษ์ พัฒนาต่อยอด สร้างประสบการณ์ในการเรียนรู้ โดยมี
กิจกรรมการเสวนา การบรรยาย การอบรมเชิงปฏิบัติการ กิจกรรมเพื่อการศึกษาที่ดำเนินความคืบ
กับการจัดนิทรรศการนั้นสามารถวิเคราะห์งานและแตกประเด็นสำคัญในการนำเสนอความรู้ การ
เก็บและจัดความรู้ในรูปแบบของเอกสารและไฟล์ข้อมูล การเลือกและกรองข้อมูลในการ
ดำเนินงาน การกระจาย ความรู้ในรูปแบบของการจัดนิทรรศการ โปรแกรมการศึกษา การเผยแพร่
ทางวารสารและเว็บไซต์ เป็นการใช้ความรู้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด การเก็บสถิติผู้เข้าชมและผู้ร่วม
กิจกรรมเพื่อเป็นการติดตามและตรวจสอบการดำเนินงาน

ภาพประกอบ 10 ภาพแสดงตัวอย่างกระบวนการจัดการความรู้ของพิพิธภัณฑ์บ้านจิม ทอมป์สัน
นิทรรศการที่ 3 พลิกฟ้าบิน พลิกดินเกิด พ.ศ. 2553

นิทรรศการพลิกฟ้าบิน พลิกดินเกิด : ศิลปะภายใต้พรก.ฉุกเฉิน

การพูดคุยครั้งนี้ มนตรีจะได้กล่าวถึงการทำงานศิลปะของเขาที่ผ่านมาในรอบทศวรรษ และกระบวนการพัฒนามาไปถึงปมหลังในการสร้างสรรค์ผลงานของเขา การพูดคุยยังจะได้กล่าวถึงการเดินทางไปตามเส้นทางสายใหม่หลังจากที่เขาได้รับทุนจากมูลนิธิเจมส์ เอส ดับเบิลยู ทอมป์สัน อันเป็นที่มาของนิทรรศการ “พลิกฟ้าบิน พลิกดินเกิด”

Lecturer: Thanom Chapakdee, Montri Toemsombat, Woratheb Akkabootara and Disorn Duangdao

Moderator: Gridthiya Gaweewong

Venue: William Warren Library

วันที่ 10 สิงหาคม พ.ศ. 2553

ประเทศไทยตกอยู่ภายใต้อำนาจเผด็จการหลกหลายรูปแบบ และหลายช่วงหลายสมัย แต่ไม่มียุคไหนที่ประชาชนผู้เรียกร้องสิทธิทางการเมืองบาดเจ็บล้มตายมากมายเท่ายุคความทรมานคำหวนของนายกรัฐมนตรีที่ถูกเลือกจากประชาชนภายใต้ระบอบประชาธิปไตย แต่เขากลับเลือกที่จะประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินร้ายแรง เมื่อวันที่ 7 เมษายน 2553 และตามมาด้วย การประกาศบังคับใช้ พรก . บริหารราชการแผ่นดินในสถานการณ์ฉุกเฉิน ฉบับ พ .ศ. 2548 เพื่อบังคับใช้กับประชาชนที่เลือกเขาเข้ามาเป็นนายกรัฐมนตรี

คำร้องขอของปฏิบัติการ ขอคืนพื้นที่ ที่ ถนนราชดำเนิน เมื่อวันที่ 10 เมษายน 2553 และปฏิบัติการกระชับพื้นที่ ตั้งแต่วันที่ 14-19 พฤษภาคม 2553 ที่ราชประสงค์ ล้วนเป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นภายใต้ พรก .ฉุกเฉินทั้งสิ้น ซึ่งคำร้องขอของรัฐนั้น เป็นคำขอที่มาพร้อมกับอำนาจแห่งการปกปิด ปิดกั้น การปราม และปราบ ด้วยอาวุธสงครามนานาชนิด มีหน้าซ้ำ รัฐ ยัง ประเคนคำว่าผู้ก่อการร้าย ให้กับประชาชนที่มาแสดงสิทธิทางการเมือง เป้ากีดกันหนทางการก่อนกลับบ้านเก่า และบ้านเกิดด้วยความหวังดี

หลังจากเหตุการณ์ในช่วงเวลาดังกล่าวไม่นาน กรุงเทพฯ ก็กลับมาสู่ภาวะปกติ ตาม
 นิยามของคนเมือง ถนนหลายสายถูกปิดเพื่อขายสินค้านานาชาติเพื่ อเอาใจคนเมืองหลวง ที่อด
 อยากปากแห้งไม่ได้ใช้เงินมาหลายเดือน คนเมืองจำนวนไม่น้อยโยยให้กับโรงหนัง และ
 ห้างสรรพสินค้าที่ถูกผู้ไม่หวังดีจุดไฟเผา แต่นับจำนวนได้ไม่กี่คนที่พูดถึงคุณค่าของชีวิตผู้คนที
 บาดเจ็บ ล้มตาย ทั้งโยยหาและโยยให้ แต่ถูกกลบเกลื่อนด้วยวาทกรรมปรองดอง

เฉกเช่นเดียวกับศิลปะ วัฒนธรรม ที่ถูกเข็นออกมาเพื่อสร้างวัฒนธรรมการ ปรองดอง แต่
 ในทางกลับกันมันได้ปกปิด บิดเบือน ถมทับ ความจริง ที่เกิดขึ้นภายใต้อำนาจ พรก . ถูกเงิน ที่ยัง
 ประกาศใช้อยู่ในขณะนี้

ในช่วงที่สอง ถ นอม ชากักดี จะเจาะประเด็น นิทรรศการ ผันถึงสันติภาพ (Imagine
 Peace) เป็นนิทรรศการงานแสดงศิลปะทัศนศิลป์ ชุดแรกที่เกิดขึ้นภายใต้อำนาจ พรก . ถูกเงิน โดย
 การดำเนินงานของกระทรวงวัฒนธรรม ด้วยงบประมาณปฏิบัติการไทยเข้มแข็ง เพื่อสร้างความ
 ปรองดอง มีศิลปินหลากหลายสาขามาร่วมสานฝันเพื่อสันติภาพในงานครั้งนี้ แต่ความเ ป็นจริงใน
 สังคมไทยปัจจุบัน จะมีศิลปินสักกี่คนน้อย ที่สามารถเข้าถึงนัยยะของจินตนาการแห่งสันติภาพ
 ยิ่งแล้วสังคมและบ้านเมืองต่างก็ตกอยู่ภายใต้วัฒนธรรมของการข่มขู่ คุกคามสิทธิเสรีภาพทาง
 การเมือง ซึ่งศิลปินในฐานะพลเมืองคนหนึ่งก็มีชะตากรรมอยู่ภายใต้กดอันเดียวกัน พวกเขา/เธอ
 จะคิดอย่างไรกับอำนาจเผด็จการในคราบของประชาธิปไตยในขณะที่กำลังสร้างสรรค์สันติภาพ
 ผ่านผลงานของตน และมีชุดคำถามอีกมากมายถาโถมโถมกลับมาปะทะกับวงการศิลปะขณะนี้

วงการศิลปะ ซึ่งเป็นขบวนการเคลื่อนไหวที่บอบบางที่สุด แต่ “รัฐ” นำไปใช้เป็นเครื่องมือ
 โฆษณาชวนเชื่อมากที่สุด “เรา” ในฐานะเป็นอนุ隷ๆ ที่ประกอบกันอยู่ในวงการนี้ และพอที่จะ
 พุดคุย เสวนากันได้ จึงใคร่ที่จะเชื่อเชิญเราๆ ท่านๆ มาร่วมพุดคุยแสดงความคิดเห็นกัน ภายใต้
 หัวข้อ Imagine Peace; art under STATE of EMERGENCY

พลิกฟ้าบิน พลิกดินเกิด : การเดินทางทางจิตวิญญาณเพื่อหาความหมายและปรัชญาแห่งชีวิต 28/08/2553

หอศิลป์บ้านจิม ทอมป์สัน ขอเชิญฟังเสวนาในหัวข้อ “การเดินทางทางจิตวิญญาณเพื่อหาความหมายและปรัชญาแห่งชีวิต” โดยดร.ประมวล เพ็งจันทร์ และดร.สุตแดน วิสุทธิลักษณ์ ในวันอาทิตย์ที่ 19 กันยายน 2553 เวลา 14.00-16.00 น. ณ ห้องสมุดวิลเลียม วอร์เรน (ดำเนินรายการเป็นภาษาไทยเท่านั้น)

ดร.ประมวล เพ็งจันทร์ นักปรัชญาและผู้เขียนหนังสือ “เดินสู่อิสรภาพ” อดีตอาจารย์ประจำภาควิชาปรัชญาและศาสนา คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ที่ขอเกษียณตัวเองเมื่ออายุ 50 ปีก่อนที่จะออกเดินเท้าเพื่อแสวงหาสัจธรรม ในการเสวนาครั้งนี้ ดร.ประมวลจะได้เล่าถึงประสบการณ์แห่งการเดินเท้าเพื่อสันติภาพและอิสรภาพ ที่เปลี่ยนความหวาดกลัวให้กลายเป็นความเบิกบานพร้อมกับการค้นพบความหมายและคุณค่าของการมีชีวิตอยู่ ปัจจุบันดร.ประมวลเป็นนักวิชาการมหาวิทยาลัยเที่ยงคืน และร่วมเดินเท้าเพื่อสันติภาพร่วมกับกลุ่มคณะต่างๆ อย่างต่อเนื่อง

ดร.สุตแดน วิสุทธิลักษณ์ นักมานุษยวิทยาและผู้เขียนหนังสือ “จะไปให้ไกลถึงไหนกัน” อดีตนักเขียนบทสารคดีให้กับรายการโทรทัศน์ และทำงานเชิงสารคดีและวัฒนธรรมมาแฉะมากมาย ดร.สุตแดนเป็นนักเดินทางก่อนที่จะมาเป็นนักมานุษยวิทยา ในการเสวนาครั้งนี้ดร.สุตแดนจะกล่าวถึงมุมมองหนึ่งของการเดินทางที่ย้อนความหมายต่อความรู้สึกและจิตใจ การเดินทางไกลออกจากบ้านในแต่ละครั้งนำมาซึ่งความหวาดหวั่นใจแก่ผู้เดินทาง ความรู้สึกมั่นคงปลอดภัยในวงล้อมที่คุ้นเคยกับความไม่แน่ใจที่จะต้องเผชิญหน้ากับดินแดนที่ไม่รู้จักมักคุ้น แม้ว่าบนเส้นทางอันห่างไกลของการเดินทางทำให้ความหมายของ ‘บ้าน’ เด่นชัดขึ้นในสำนึกของผู้เดินทาง แต่ดูเหมือนว่ายิ่งเราเดินทางไกลมากขึ้นเท่าใด เราก็ยิ่ง “ห่างไกล” บ้านที่เราหวนกลับมาอีกเท่านั้น ? ปัจจุบัน ดร.สุตแดน วิสุทธิลักษณ์เป็นอาจารย์ประจำคณะสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และเขียนบทความเผยแพร่ตามวารสารและนิตยสารอีกมากมาย

การเดินทางแม้ต่างที่ ต่างกาลและต่างวาระ แต่การเดินทางก็ได้สร้างประสบการณ์ทางความคิดให้กับนักเดินทาง บางครั้งการเดินทางก็ได้เปลี่ยนบทบาทของนักเดินทางให้กลายเป็นนักสำรวจและนักสังเกตการณ์ จากการเดินทางภายนอกเกิดเป็นผลสู่การสำรวจภายใน การเผชิญกับคำถามเชิงปรัชญาทั้งเรื่องการเกิด การตาย การมีตัวตนและการเป็นอื่น ได้กลายเป็นการค้นพบคำตอบที่เป็นความหมายแห่งชีวิต

พลิกฟ้าบิน พลิกดินเกิด : เวิร์คชอปหนังสือทำมือ 28/08/2553

หอศิลป์บ้านจิม ทอมป์สัน ขอเชิญผู้สนใจเข้าร่วมการอบรมเชิงปฏิบัติการ “Journey Book Binding” โดยคุณไพบีดา มุทิตาภรณ์ ในวันเสาร์ที่ 11 กันยายน 2553 เวลา 13.00 – 17.00 น. ณ ห้องสมุดวิลเลียม วอร์เรน กิจกรรมครั้งนี้เป็นส่วนหนึ่งของนิทรรศการ “พลิกฟ้าบิน พลิกดินเกิด”

การอบรมเชิงปฏิบัติการครั้งนี้ผู้เข้าร่วมจะได้เรียนรู้วิธีการสร้างสรรค์สมุดทำมือที่บันทึกภาพถ่ายและเรื่องราวการเดินทางของคุณเองด้วยวิธีง่ายๆ 3 แบบ 1.การเย็บเล่มแบบพื้นฐาน (Basic book Binding) 2. การเย็บเล่มแบบ Accordion (Accordion book Binding) 3. การเย็บเล่มจากกระดาษเหลือใช้ (Recycled book Binding) นอกจากนี้ยังมีไอเดียสร้างสรรค์อื่นๆ จากกระดาษและวัสดุเหลือใช้ที่สามารถทำเป็นการดอวยพรและสลากของขวัญที่จะแถมให้ ผู้เข้าร่วมเวิร์คชอปครั้งนี้อีกด้วย

เกี่ยวกับผู้นำเวิร์คชอป

ไพบีดา มุทิตาภรณ์ จบการศึกษาระดับปริญญาตรีสาขา Visual Communication Arts และปริญญาโทสาขา Arts and Technology จากสถาบันศิลปะ ชิคาโก ปัจจุบันทำงานในตำแหน่ง Digital Project Manager ให้กับ Oxfam Great Britain ไพบีดาเป็นศิลปินอิสระและอาจารย์พิเศษที่สถาบัน Raffle International Bangkok, มหาวิทยาลัยศิลปากร และมหาวิทยาลัยศรีปทุม กิจกรรมครั้งนี้ไม่จำกัดอายุผู้เข้าร่วม (สามารถเข้าร่วมได้ทั้งเด็กและผู้ใหญ่)

พลิกฟ้าบิน พลิกดินเกิด : Rice Life 28/08/2553

หอศิลป์บ้านจิม ทอมป์สัน ขอเชิญผู้สนใจเข้าร่วมการอบรมเชิงปฏิบัติการ “The Rice of Life” นำโดย มนตรี เต็มสมบัติ ศิลปินและเจ้าของผลงานนิทรรศการ “พลิกฟ้าบินพลิกดินเกิด” นิทรรศการปัจจุบันที่หอศิลป์บ้านจิม ทอมป์สัน ในวันเสาร์ที่ 28 สิงหาคม 2553 เวลา 13.00 – 17.00 น. ณ ห้องสมุดวิลเลียม วอร์เรน

การอบรมเชิงปฏิบัติการครั้งนี้ผู้เข้าร่วมจะได้เรียนรู้การสร้างสรรค์งานศิลปะเป็น ประติมากรรมขนาดเล็ก จากวัสดุเหลือใช้ของโรงงานจิม ทอมป์สัน ด้วยกระดาษและเศษผ้านำมา ผสมกับข้าวเปลือกและขึ้นรูปเป็นประติมากรรมขนาดเล็กที่มีรูปรูปร่างเฉพาะตามความหมายของแต่ละคน ผลสำเร็จของกิจกรรมครั้งนี้จะเป็นผลงานประติมากรรมขนาดเล็กที่มีเมล็ดข้าวเปลือกติดอยู่ และจะเติบโตขึ้นเป็นต้นข้าวหลังจากผลงานสำเร็จแล้วประมาณ 3-4 วัน การอบรมครั้งนี้มุ่งหวังที่จะให้ผู้เข้าร่วมได้เกิดกระบวนการเรียนรู้หัตถศิลป์ของธรรมชาติ และภาวะของความจริงที่เกิดขึ้นผ่านการเติบโตของต้นข้าว

กิจกรรมครั้งนี้ไม่จำกัดอายุผู้เข้าร่วม (สามารถเข้าร่วมได้ทั้งเด็กและผู้ใหญ่) รับประทานอาหารว่าง 20 ท่าน ค่าสมัครท่านละ 500 บาท (รวมค่าวัสดุอุปกรณ์และอาหารว่าง)

โปรแกรมการศึกษาพิเศษ

เทศกาลหนังอีสาน 2553

ระยะเวลา: 17 ธันวาคม พ.ศ. 2553 - 9 มกราคม พ.ศ. 2554

ตอนหนังอีสานคืนถิ่น เทศกาลหนังเกี่ยวกับคนอีสาน อีสานพลัดถิ่น และคนต่างจังหวัด เพื่อคนอีสานและคนทั่วไป

กระแสเทศกาลหนังในประเทศไทยเริ่มก่อตัวขึ้นมาประมาณปลายทศวรรษที่ 1990 ใน กรุงเทพมหานคร ทั้งเทศกาลหนังทดลอง หนังสั้น และเทศกาลหนังนานาชาติ มันได้กระตุ้นวัฒนธรรมการดูหนังของคนไทย และ สร้างแรงบันดาลใจ และเป็นเวทีให้กับคนทำหนังรุ่นใหม่ หลากๆ คน ได้แสดงศักยภาพในการทำหนังทั้งนอกกระแส และ ในกระแส สิบกว่าปีที่ผ่านมานั้น

คนทำหนังจากเมืองไทยได้ก้าวไปสู่ระดับโลก ดังจะเห็นได้ว่าภายในปีนี้ หนังไทยได้รับรางวัลจากเทศกาลหนังระดับนานาชาติ เช่น ลุงบุญมีระลึกชาติ (Uncle Boonmee Recalls His Past Lives) โดย อภิชาติพงศ์ วีระเศรษฐกุล ผู้กำกับหนังอิสระและศิลปินจากขอนแก่น ได้รับรางวัลปาล์มทองคำ ที่เทศกาลหนังนานาชาติเมืองคานส์ ฯลฯ

ด้วยเหตุนี้ โครงการอาร์ต ออน ฟาร์ม หอศิลป์ บ้านจิม ทอมป์สัน หมู่บ้านอีสาน จิมทอมป์สัน ฟาร์ม ได้ตระหนักถึงความสำคัญของวัฒนธรรมการดูหนัง และ ทำหนังในเมืองไทย และต้องการกระจายเวทีไปสู่ชุมชนในภูมิภาค จึงมีความคิดที่จะจัดเทศกาลหนังอีสานขึ้น เป็นโครงการนำร่อง ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งในโครงการ “ อาร์ต ออน ฟาร์ม 2553” จัดโดย หอศิลป์ บ้านจิมทอมป์สัน และ จิม ทอมป์สัน ฟาร์ม ที่บริเวณ หมู่บ้านอีสาน ณ จิม ทอมป์สัน ฟาร์ม ในช่วงฟาร์มทัวร์ ประจำปี 2553

เทศกาลหนังอีสาน คือเทศกาลหนังเกี่ยวกับ คนอีสาน อีสานพลัดถิ่น ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมอีสาน เป็นการฉายหนังหลากหลายโปรแกรมในระหว่างฟาร์ม ทัวร์ พร้อมกับมีกิจกรรมพิเศษคือการฉายหนังกลางแปลง และเสวนา โครงการนี้เป็นโครงการเพื่อการศึกษาประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมอีสาน และเพื่อรวบรวมหนังที่เกี่ยวกับภูมิภาคนี้ ให้เกิดพื้นที่ในการเรียนรู้และพบปะทำความเข้าใจกันในวัฒนธรรมอีสานในเชิงลึก การฉายหนังในโปรแกรมนี้ เป็นการรวบรวมและคัดสรรหนังที่สร้างจากมุมมองของอีสาน ที่มีต่อวิถีชีวิตประจำวันของพวกเขา เป็นหนังที่สร้างจากคนหลายระดับ ทั้งมืออาชีพ และ มือสมัครเล่น ทั้งนี้ เรายังมีการสร้างเครือข่ายในการจัดกิจกรรมครั้งนี้ โดยแสวงหาความร่วมมือกับ มูลนิธิหนังไทย และ หอภาพยนตร์แห่งชาติ และ โรงเรียนมหาวิทยาลัยท้องถิ่น

วัตถุประสงค์

1. เพื่อเป็นการให้ความรู้และความบันเทิงเกี่ยวกับชีวิต และความเป็นอยู่ของคนอีสาน ประวัติศาสตร์ และ วัฒนธรรมอีสาน ผ่านภาพเคลื่อนไหว
2. เพื่อเป็นการกระจายวัฒนธรรมการดูหนัง จากศูนย์กลางของประเทศออกสู่ต่างจังหวัด และท้องถิ่น

3. เพื่อเป็นการส่งเสริมวัฒนธรรมการดูหนัง และ ทำหนังสำหรับคนรุ่นใหม่ และบุคคลทั่วไปที่สนใจในการทำหนังและดูหนัง
4. เพื่อเป็นการสนับสนุนและเปิดเวทีให้เยาวชน และคนรุ่นใหม่ได้มีพื้นที่แสดงออกทางศิลปะสาขาภาพยนตร์
5. เพื่อเป็นการสร้างเครือข่ายคนทำงานวัฒนธรรมระหว่างภาคเอกชน ส่วนราชการ และองค์กรที่เกี่ยวข้องกับหนัง และวัฒนธรรมอีสาน

อาร์ต ออน ฟาร์ม 2553

ระยะเวลา: 18 ธันวาคม พ.ศ. 2553 - 9 มกราคม พ.ศ. 2554

หอศิลป์ บ้านจิม ทอมป์สัน เชียงใหม่ “Art Center on Farm” งานศิลปะในบริบทเกษตรเชิงนิเวศน์และสถาปัตยกรรมอีสาน และ “เทศกาลหนังอีสาน” ครั้งแรกของเมืองไทย

กรุงเทพฯ – หอศิลป์ บ้านจิม ทอมป์สัน เตรียมเปิดแสดงผลงานศิลปะภายใต้โครงการ “Art Center on Farm” หนึ่งในความมหัศจรรย์ของเทศกาล “จิม ทอมป์สัน ฟาร์มทัวร์ 2553” พบผลงานที่สร้างสรรค์จากวัสดุธรรมชาติและวัสดุรีไซเคิล ของศิลปินมากฝีมือกว่า 10 ท่าน อาทิ ดิสรณ์ ดวงดาว, กรกฤษ เจียรพินิจนันท์, มนต์รี เต็มสมบัติ, วรเทพ อรรถบุตร, สันติภาพ อินกองงาม ฯลฯ พร้อมเปิดตัว “เทศกาลหนังอีสาน” ครั้งแรกในเมืองไทย

กฤติยา กาวีวงศ์ ผู้อำนวยการหอศิลป์ บ้านจิม ทอมป์สัน กล่าวว่า “โครงการ “Art Center on Farm” ได้ริเริ่มนำร่องเป็นครั้งแรกในปี 2552 เพื่อสร้างรากฐานความเป็นไปได้ในการพัฒนาโครงการศิลปะ และความเข้าใจต่อศิลปะ สิ่งแวดล้อม และระบบนิเวศธรรมชาติ โดยอ้างอิงจากแหล่งความรู้และการเรียนรู้ผ่านโครงการฯ เน้นการสร้างกิจกรรมการอบรมเชิงปฏิบัติกับศิลปิน และผู้นำกิจกรรมต่างๆ เพื่อกระตุ้นจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ให้กับผู้ที่เข้าเยี่ยมชม โดยที่ผ่านมา หอศิลป์ฯ ได้เชิญศิลปิน 5 ท่าน มาร่วมสร้างสรรค์ผลงานศิลปะเพื่อเชื่อมโยงศิลปะ ชีวิต และธรรมชาติเข้าด้วยกัน ภายใต้บริบทการเกษตรเชิงนิเวศน์และงานสถาปัตยกรรมอีสาน ผ่านวัสดุธรรมชาติในท้องถิ่นและวัสดุรีไซเคิลซึ่งนำมาจัดแสดงตามจุดท่องเที่ยวต่างๆ ในจิม ทอมป์สัน

ซึ่งจากกระแสการตอบรับที่ดีเยี่ยมของโครงการ ด้วยจำนวนผู้เข้าชมจิม ทอมป์สันฟาร์ม กว่า 80,000 คน ในปีที่ผ่านมา ทำให้ในปีนี้ โครงการ “Art Center on Farm” ได้เชิญศิลปินที่มีชื่อเสียง 10 ท่าน มาร่วมศึกษาและเรียนรู้เกี่ยวกับวิถีชีวิตของวัฒนธรรมอีสานดั้งเดิม ระบบนิเวศธรรมชาติ ทั้งภายในฟาร์มและโรงงานผลิต เป็นระยะเวลากว่า 6 เดือน ก่อนที่จะลงมือสร้างสรรค์ผลงานศิลปะ ที่สะท้อนเรื่องราวของธรรมชาติ วัฒนธรรมอีสาน และวิถีชีวิตคนพื้นเมืองอีสานอย่างแท้จริง พร้อมจัดแสดงภายในจุดท่องเที่ยวต่างๆ ของจิม ทอมป์สัน ฟาร์ม อาทิ ทุ่งคอสมอส ทุ่งทานตะวัน หมู่บ้านอีสาน โรงเลียงไหม เป็นต้น โดยผลงานที่นำมาจัดแสดงในครั้งนี้ได้ถูกนำเสนอในหลากหลายรูปแบบ ไม่ว่าจะเป็น ผลงานประติมากรรม ผลงานจัดวาง ผลงานจัดวางเสียง ผลงานจัดวางวิดีโอ เสียงตามสาย และหนังสือ ที่สะท้อนหลากหลายมุมมอง นำเสนอเรื่องเล่าพื้นถิ่นในหลายท้องถิ่นที่มาร่วมเรียงกัน ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน

กฤติยา กล่าวต่อไปว่า “นอกจากโครงการ Art Center on Farm แล้ว หอศิลป์ฯ ยังได้สืบสานและรวบรวมวัฒนธรรมอีสานดั้งเดิมในรูปแบบภาพยนตร์ที่เกี่ยวกับคนอีสานและอีสานพลัดถิ่นให้กับผู้ที่เข้ามาเยี่ยมชมฟาร์ม และคนในท้องถิ่นได้สัมผัสประสบการณ์และมีส่วนร่วมในอีกทางหนึ่ง โดยได้จัด “เทศกาลหนังอีสาน” ขึ้นเป็นครั้งแรกของเมืองไทยที่หมู่บ้านอีสาน ภายในจิม ทอมป์สัน ฟาร์ม โดยกำหนดการฉายเวลากลางคืนในรูปแบบหนังกลางแปลง ในวันที่ 17 ธันวาคม 2553 เวลา 18.00 น. ณ ลานอนุสาวรีย์ท้าวสุรนารี และฉายตามโปรแกรมกลางวัน ณ หอแจก ภายในบริเวณหมู่บ้านอีสาน จิม ทอมป์สันฟาร์ม ระหว่างวันที่ 18 ธันวาคม 2553 – 9 มกราคม 2554”

สำหรับ “เทศกาลหนังอีสาน” นี้ เป็นโครงการเพื่อการศึกษาและสร้างความบันเทิงให้กับคนอีสานและคนกรุง ให้เกิดการเรียนรู้และพบปะ พร้อมทำความเข้าใจในวัฒนธรรมอีสานเชิงลึก ซึ่งคัดสรรภาพยนตร์ที่สร้างจากมุมมองของคนอีสานในหลายระดับ ทั้งมืออาชีพและมือสมัครเล่น นอกจากนี้ ยังได้ร่วมมือกับมูลนิธิหนังไทย หอภาพยนตร์แห่งชาติ โรงเรียน และมหาวิทยาลัย ยาลัยท้องถิ่น เพื่อคัดสรรภาพยนตร์ทั้งรูปแบบหนังสั้น หนังแนวทดลอง และหนังยาว มากกว่า 10 เรื่อง อาทิ หนังสั้น “จดหมายถึงลุงบุญมี” โดย อภิชาติพงศ์ วีระเศรษฐกุล , “ทองปาน” กำกับโดย ไพจง ไหลสกุล และบทภาพยนตร์โดย คำสิงห์ ศรีนอก , “ครูบ้านนอก” โดย สุรสิทธิ์ วัฒธรรม , “คนไฟบิน” โดย เฉลิม วงศ์พิมพ์ , “เสื้อร้องไห้” โดย สันติ แต้พานิช , และหนังสั้นโดย วิชาชนนท์ สมอุ้นจารย์ , กฤตกร ถิ่นทัพไทย , จักรวาล นิลธำรงค์ , พัฒนพงษ์ จาติเกตุ , บุญส่ง นาคภู และ หนังสั้นนักเรียนจาก อำเภอปักธงชัย และโคราช และหนังสั้นนักเรียน นักศึกษา จาก มหาวิทยาลัยสารคาม เป็นต้น

1. วรเทพ อรรถบุตร

อีสานโอชา: กลิ่นรสที่ราบสูง

ศิลปินใช้กระบวนการสำรวจจดบันทึกวัตถุและขั้นตอนการเตรียม-ปรุงอาหาร ตามเมนูชาวบ้าน ด้วยการตระเวนไปตามย่านชุมชน ตลาด และรอบๆ พื้นที่โครงการศิลปินพำนักฯ เพื่อถ่ายทอดผลการสำรวจรูปแบบการกิน การปรุง ด้วยสื่อต่างๆ ทั้งภาพถ่าย วิดิทัศน์ งานวาดเส้น และงานจัดวางเจาะจงพื้นที่ (site specific) ลงบนผืนดินอีสานในไร่จิม ทอมป์สัน เพื่อสร้างองค์ประกอบใหม่ให้กับเมนูอาหารเหล่านั้น เนื่องจากลักษณะเฉพาะของการปรุงอาหารแบบอีสานๆ อาจจะสะท้อน หรือมาบรรจบกับมุมมอง ศิลปินในฐานะลูกอีสานพเนจรที่กำลังสืบค้นร่องรอยจากกลิ่น-รส เพื่อเชื่อมโยงอัตลักษณ์ของความเป็นอีสานแบบภูธรที่กำลังเปลี่ยนแปลงคู่ขนานไปกับการอยู่กินแบบคนเมือง

วรเทพ อรรถบุตร จบการศึกษาด้านเอกภาพพิมพ์- ทฤษฎีศิลป์ จากคณะจิตรกรรม ประติมากรรม และภาพพิมพ์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ทำโครงการร่วมกับนักกิจกรรมมาแล้วหลายโครงการ มีประสบการณ์ในการเป็นบรรณาธิการให้กับหนังสือศิลปวัฒนธรรมและสังคมมาแล้วหลายเล่ม รวมถึงเขียนบทความประกอบให้กับนิตยสารศิลปปะอื่นๆ รวมทั้งเป็นภัณฑารักษ์ ศิลปิน และอาจารย์พิเศษในหลายมหาวิทยาลัย ปัจจุบันกำลังศึกษา ระดับปริญญาโท คณะสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

2. อิมหทัย สุวัฒน์ศิลป์

สีเส้นแห่งอีสาน

จากความประทับใจในทิวทัศน์และความงดงามของดอกไม้ที่ฟาร์มจิม ทอมป์สันแห่งนี้ อิมหทัยถ่ายทอดความรู้สึกดังกล่าวผ่านเทคนิคการถักทอ ด้วยวัสดุเศษผ้าไหมสีเส้นสวยงาม วัสดุที่ใช้ล้วนมาจากฝีมือของกลุ่มชาวบ้านที่เข้ามาทำงานในโรงงาน และรูปร่าง หรือรูปทรงที่เกิดขึ้นในผลงานนี้ ข้าพเจ้าเลือกใช้รูปทรงที่เรียบง่าย ตรงไปตรงมา เพื่อให้สอดคล้องความเป็นชนบทอีสานมากที่สุด

อิมหทัย จบการศึกษาระดับปริญญาตรีและโท คณะ จิตรกรรม ประติมากรรม และภาพพิมพ์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ปัจจุบันอิมหทัยเป็นอาจารย์ประจำคณะจิตรกรรม ประติมากรรม และภาพพิมพ์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

3. พิชญ์ มาตรเลี่ยม

คนเราต้องมีความทรงจำ แม้บางครั้งความทรงจำจะทำให้เราเจ็บปวด

การเดินทางกลับบ้านที่โคราชหลังจากไปกว่า 20 ปี ทำให้ต้องใช้เวลาปรับตัวเพื่อจับภาพความทรงจำอันลางเลือนของ ‘บ้าน’ ให้แจ่มชัดขึ้น กระบวนการสร้างงานศิลปะชุดนี้ได้ทำให้โรงเลี้ยงใหม่ที่ถูกทิ้งร้างมานานกว่า 10 ปีได้กลับมาทำหน้าที่เดิมของมันอีกครั้งด้วยการนำหนอนใหม่กลับมาเลี้ยงที่ ‘บ้าน’ หลังเดิมเพื่อคืนภาพความทรงจำที่จากมานาน กระบวนซ่อมแซมโรงเลี้ยงใหม่เปรียบเสมือนการรำลึกทบทวนให้ภาพความทรงจำกลับมาปรากฏได้อย่างชัดเจนอีกครั้ง การไม่เปลี่ยนแปลงวัตถุอันไม่เป็นที่ต้องการในเชิงกายภาพแต่ปรับมุมมองเพื่อสร้างความหมายใหม่เปรียบดังการใช้ความทรงจำบางอย่างที่เจ็บปวด ในอดีตให้เกิดคุณค่าในปัจจุบัน ปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นระหว่างการเลี้ยงหนอนใหม่เป็นดังการเผชิญหน้ากับความกลัวและการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นทุกระยะแห่งวงจรชีวิต การทำงานในครั้งนี้จึงเป็นภาพเสมือนของสิ่งต่างๆ ที่เราต้องเผชิญหน้าในการปรับรูปแบบชีวิตเพื่อการกลับสู่บ้านเกิด ทำให้เรามองเห็นความพยายามที่จะสร้างสมดุลระหว่างโลกแห่งจินตนาการและโลกแห่งความจริงให้ดำเนินไปพร้อมๆ กัน เงื่อนไขของเวลานอกจากจะเปิดโอกาสให้เราทบทวนความทรงจำแล้วยังทำให้เรากล้าเผชิญหน้ากับความกลัว รับมือกับความกังวลที่เกิดขึ้นได้ เกิดการเรียนรู้ ว่าทุกสิ่งอย่างล้วนเกิด อยู่ ดับ ตามวงจรชีวิตภายใต้กฎเกณฑ์ธรรมชาติ “คนเราต้องมีความทรงจำ แม้บางครั้งความทรงจำจะทำให้เราเจ็บปวด”

พิชญ์ เป็นคนโคราชโดยกำเนิด พิชญ์มักนำวัตถุที่ไร้ค่าหรือ “ขยะ” มาสร้างความหมายใหม่โดยไม่เปลี่ยนสภาพทางกายภาพ แต่นำมาทำให้เกิดมุมมองใหม่ ด้วยการสร้างค่าให้แก่วัตถุนั้นๆ ด้วยตัวมันเอง ปัจจุบันพิชญ์ยังมีสถานะเป็น Product Designer ของ Ohmpiang Studio

4. กรกฤช เจียรพินิจนันท์

เรื่องเล่าของเขาพญาปราบ

- หนังสือเรื่องเล่าของเขาพญาปราบ

เป็นหนังสือที่รวบรวมบทสัมภาษณ์ของผู้คนในละแวกเขาพญาปราบ นำเสนอเรื่องราวตำนาน ประวัติศาสตร์และวิถีชีวิต ผ่านการบอกเล่า ที่ได้รับความร่วมมือจากชาวบ้านในหมู่บ้านตะขบ หมู่บ้านบ้านกลาง หมู่บ้านเขาพญาปราบ และพื้นที่โดยรอบ

- Living on history, 2010

ผลงานศิลปะจัดวางที่บ้านนางสาวห่วย ประกอบไปด้วย ภาพถ่ายและวัสดุสิ่งของ ที่เกิดจากการพบเห็นและถ่ายทำในช่วงระหว่างการพำนักในโครงการ ART ON FARM โดยมีแนวความคิดมาจากการวิจัย และบทสัมภาษณ์ของผู้พักอาศัยบริเวณเขาพญาปราบ รวมถึงความเป็นจริงที่แวดล้อมในชีวิตประจำวัน และสถานการณ์ร่วมสมัยในสังคมปัจจุบัน

- untitled (reading), 2010

กิจกรรมการอ่านหนังสือเรื่องเล่าของเขาพญาปราบ ที่เปิดโอกาสให้ผู้เข้าชมผลงานบุคคลในท้องถิ่น และศิลปิน สามารถเข้าร่วมอ่านหนังสือที่ติดตั้งไว้ในพื้นที่ที่ จัดขึ้นในบริเวณใต้ถุนบ้าน และชานบ้านของบ้านนางสาวห่วย

กรกฤช เรียนจบจากคณะจิตรศิลป์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ กรกฤชยังคงทำงานด้านศิลปะและถ่ายภาพเชิงพาณิชย์ควบคู่กันอย่างต่อเนื่อง ปัจจุบันอาศัยในกรุงเทพฯ

5. ปรัชญา พิณทอง

ไม่มีชื่อ 2553

ผลงานสื่อผสม / จัดวาง เป็นการกระจายเสียงตามสายไปตามโทรโข่งที่ติดตั้งตามจุดที่กำหนดไว้ โดยศิลปินมีความต้องการที่จะนำเสนอความรู้และภูมิปัญญาของคนอีสานออกสู่สาธารณชน ด้วยกากระจายเสียงตามสายเสมือนที่ใช้กันตามหมู่บ้านในชนบทโดยเนื้อหาที่

กระจายออกไปจะเป็นเนื้อหาที่เกี่ยวกับประวัติศาสตร์และภูมิปัญญาอีสาน รวมไปถึงความประทับใจของศิลปินที่มีต่อมารดาของตนดังเช่นในคำพูดของเขาที่ว่า

“แม่จะเปิดวิทยุทิ้งไว้ ทุกครั้งที่เราออกจากบ้านไปตลาด”

“แม่บอกว่า มันทำให้รู้สึกเหมือนว่า ยังมีเราอยู่ที่นั่น”

ปรัชญาเกิดและเติบโตมาในครอบครัวปราชญ์อีสาน สำเร็จการศึกษาจากคณะจิตรกรรม ประติมากรรม และภาพพิมพ์ มหาวิทยาลัยศิลปากร และด้านศิลปะจากประเทศเยอรมนี นอกจากนี้ยังเป็นศิลปินในพำนักอีกหลายแห่งทั้งในและต่างประเทศ

6. ดิสรณ์ ดวงดาว

Garden is not garden

การสร้างสวนขึ้นในท้องทุ่งฟาร์มคอสมอสและดอกทานตะวันนั้น เป็นกระบวนการจำลองภาพบริบทของฉากที่เกิดขึ้นจากการสร้างพื้นที่ที่ให้ผู้คนได้เข้าไปชมความงามที่ถูกจัดสร้างขึ้นชั่วคราวหรืออีกนัยหนึ่งจะเรียกว่า “สุนทรียภาพชั่วคราว” ก็ว่าได้ ดิสรณ์จึงมีความสนใจกับปรากฏการณ์เล็กๆ ที่เกิดขึ้นนี้ จึงสร้างสวนเป็น เส้นขนานกับสิ่งที่ฟาร์มจัดสร้างขึ้น การเคลื่อนย้ายต้นไม้จากที่หนึ่ง (ฟาร์ม2) มาปลูกได้ต้นคางรูงที่มีมาอยู่แต่เดิมตามธรรมชาติ ร่วมด้วยการสร้างระเบียบไม้จากเศษไม้เหลือใช้ของฟาร์มให้กลับกลายเป็นจุดพักผ่อน ชมวิวทิวทัศน์ ในขณะเดียวกันต้นไม้และดอกไม้โดยรอบผลงาน สนผสมผสานเข้ากับสิ่งที่เป็จริงและปลอมควบคู่กันไป และในความงามที่อุบัติการณ์ขึ้นในครั้งนี้ก็ได้เชื้อเชิญให้ผู้ชมได้เข้าร่วมพิจารณากับสิ่งที่อยู่รอบๆ ตัว

ดิสรณ์ จบการศึกษาจากคณะจิตรกรรม ประติมากรรม และภาพพิมพ์ มหาวิทยาลัยศิลปากร โดยผลงานส่วนใหญ่ให้ความสนใจใน บริบทของพื้นที่ ระหว่างความสัมพันธ์ของมนุษย์ที่อยู่ ในสถานการณ์ ณ ปัจจุบันขณะ

7. สุทธิรัตน์ ศุภปริญา

ยีน กำอู่ กำจำ/ เซินเข้ามาโลมนำกัน

โครงการบันทึกเสียงบทสนทนาทางโทรศัพท์ของคนที่ย้ายอยู่ในอ.ปัทมชัย เพื่อสะท้อนภาพชีวิตของผู้คนที่นั่น ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ การเมือง วัฒนธรรม ความเป็นอยู่ ความเชื่อ และปัจจัยอื่นๆ ที่มีผลต่อการดำรงชีวิต และการพลัดพราก การย้ายถิ่นของผู้คนจากจังหวัดต่างๆ ที่เข้ามาอาศัยในอำเภอปัทมชัยและจากไปทำงานในจังหวัดอื่น ทั้งเป็นการรวบรวมสำเนียงพูดของคนท้องถิ่นเหล่านั้นเอาอีกด้วย โดยขอ ให้ผู้เข้าร่วมบันทึกเสียงโทรศัพท์ไปถึบุคคลใกล้ชิด พ่อ แม่ ลูก ญาติสนิท หรือเพื่อนที่อยู่ต่างจังหวัด

ในการติดตั้งผลงานนอกจากผู้ชมจะได้ฟังเสียงพูดคุยของชาวบ้านที่ได้บันทึกไว้แล้ว มันยังเป็นเวทีที่เชิญชวนผู้ชมพูดแสดงความคิดเห็น หรือกล่าวอะไรก็ได้ทั้งในตุ้กตาบันทึกเสียง โดยเมื่อท่านบันทึกเสียงเสร็จแล้ว สามารถรับฟังได้ทันทีอีกด้วย นี่เป็นอีกหนทางหนึ่งที่ท่านจะได้สื่อสารสิ่งที่ท่านอยากจะบอกแก่ผู้ชมคนอื่นที่มาร่วมชมผลงาน หรือท่านสามารถพูดบันทึกความเห็นใดๆก็ได้ ของท่านที่มีต่อผลงาน โดยในห้องแสดงงาน จะมีตุ้กตาบันทึกเสียงแขวนอยู่ประมาณ 10 ตัว

ผลงานชิ้นนี้สะท้อนความซับซ้อนใจของผู้คนในสังคมไทยวันนี้ ที่ถูกปิดกั้นการ แสดงออกทางด้านความคิด หรืออีกด้านหนึ่ง ก็สะท้อนความพลัดพรากห่างไกลของคนใกล้ชิด คนในครอบครัว และความเปราะบางทางความสัมพันธ์รวมทั้งความคิดที่แตกต่างของผู้คน ผู้ชมจะเป็นอิสระจากการถูกตามล่าการแสดงออกทางเสียงครั้งนี้เพราะตุ้กตา บันทึกเสียงนี้ จะบีบอัดเสียงของท่านให้แหลมขึ้น และสามารถบันทึกได้เพียง 12 วินาที เสียงจะคงอยู่ จนกว่าจะถูกบันทึกทับ โดยผู้ชมที่ต้องการบันทึกเสียงคนต่อไป

เราได้ผลิตหนังสือทำมือเล่มเล็กๆสำหรับบันทึกภาพ บทสนทนาที่ถอดความเป็นตัวอักษร และภาพข่าวที่เกี่ยวข้องกับ อำเภอปัทมชัยที่ช่วงเว ลาที่เราผลิตผลงานชิ้นนี้ ซึ่งทั้งหมดนั้นช่วยทำให้ท่านเข้าใจภาพใหญ่ของชีวิต และความเป็นอยู่ ความหวังและความเป็นจริงด้านอื่นๆของคนที่นี่ อีกโสดหนึ่ง

สำหรับผู้ที่ไม่สะดวกที่จะเดินทางไปชมผลงานที่โคราช สามารถรับฟังเสียงที่ผลิตจากโครงการออนไลน์ได้ โดยสามารถติดตามฟัง podcast ของโครงการได้ที่ <http://atelierorange.info>

สุทธิรัตน์ ปัจจุบันอาศัยและทำงานที่จังหวัดเชียงใหม่ จบการศึกษาระดับปริญญาตรีจากสาขา
จิตรกรรม คณะจิตรศิลป์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และเคยทำงานเป็นอาจารย์ประจำที่นั่น สุทธิ
รัตน์สร้างผลงานทัศนศิลป์ และวิดีโอสารคดี อย่างต่อเนื่อง

8. สันติภาพ อินกองงาม

ลมภูเขา หน่อसान

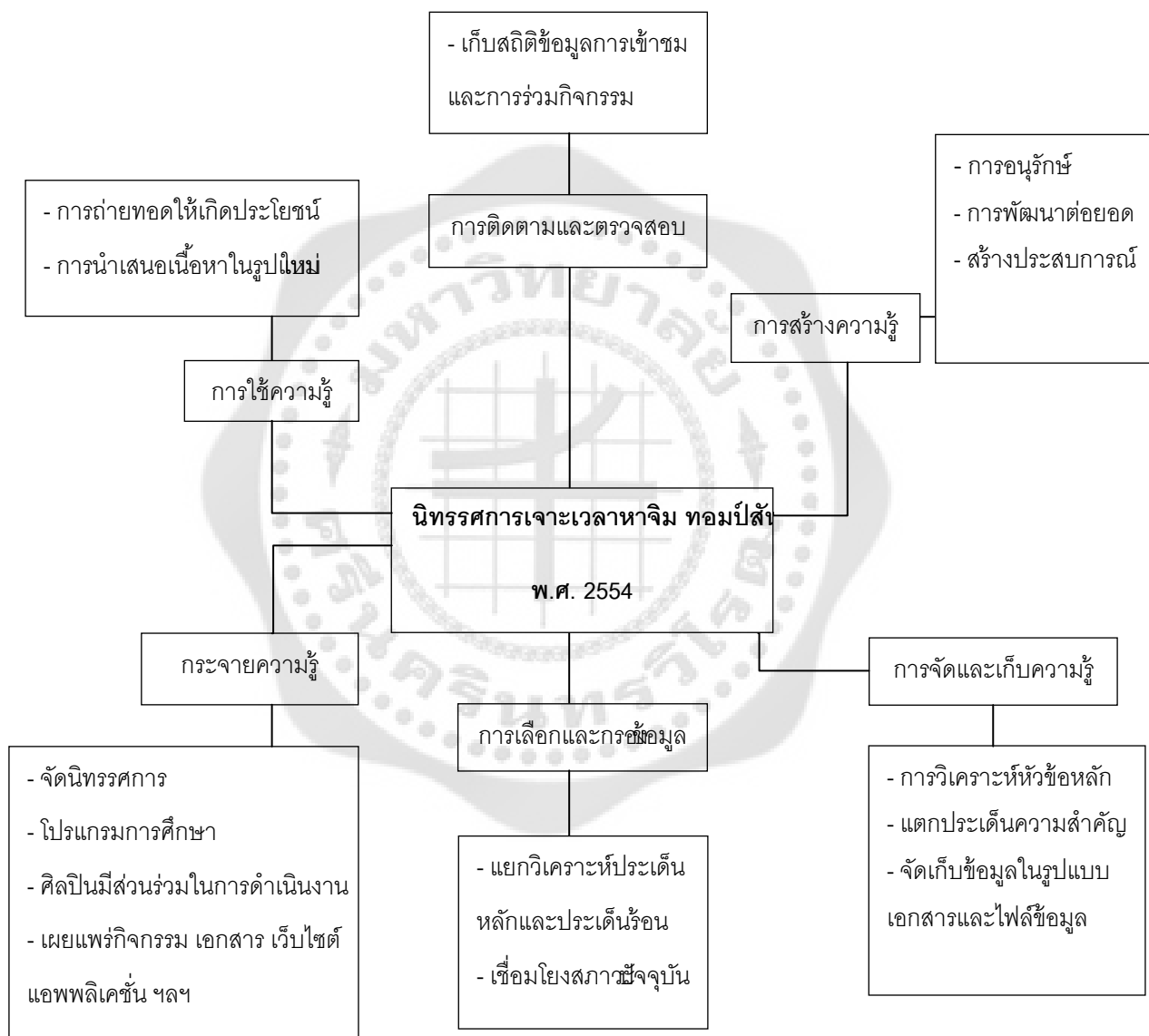
“ลมภูเขา หน่อसान” เป็นโครงการภาพยนตร์มหากาพย์ชนบทของสันติภาพ อินกองงาม
ที่วาดด้วยการนำเรื่องเล่าพื้นถิ่นในหลายท้องที่มาร้อยเรียงในแบบกิ่งหลักกิ่งต้น กิ่งเก่ากิ่งใหม่ กิ่งฝัน
กิ่งจริง “ลมภูเขา หน่อसान ” เป็นการทำงานร่วมกันระหว่างศิลปินกับเยาวชนในพื้นที่ ผ่าน
กระบวนการอบรมเชิงปฏิบัติการให้กับนักเรียนโรงเรียนลำพระเพลิงวิทยาคม ซึ่งมีตำแหน่งที่ตั้ง
เชื่อมกับเขาพญาปราบ อันเป็นภูมิทัศน์ที่เอื้อให้เกิดเรื่องเล่าพื้นถิ่นในหลายแง่มุม เกี่ยวเนื่องแต่
อดีตถึงปัจจุบัน

สันติภาพ เกิดในครอบครัวชาวนาโดยองจากจังหวัดลำพูน เขาเรียนรู้การทำหนังด้วยตนเอง
นอกจากทำหนังแล้ว สันติภาพยังมีบทบาททางด้านการศึกษาและศิลปวัฒนธรรมในหลาย
โครงการด้วยกัน

9.ดร.ณัฐฉิณี กาญจนภรณ์ และ ผศ.ดร.อภิรดี เกษมสุข ร่วมกับ จู๋ ศินี โกยกุล,เกียรตินัฐ กรรณาลง
กรณ์, พิมพ์ใจ สุขะวนิชย์, สุรวุฒิ สุทธิสวัสดิ์, ภูมิขะ ประคองเพชร, วลีรัตน์ เม่งศิริ, สุนันทา
สมานวรกิจ, ภาณุพงศ์ หองสวรรค์, ศรัณย์ รอดสมจิตร, ธวัชฉัตร ประกฤตกุล, สุดาทิพย์ พิพัฒน์ฐานกร,
วรัญญา สุขวาริ, ชิตดนัย ชัชวาลวงศ์ และ วีริน ปัญญาบุศย์

ผู้วิจัยพบว่าการดำเนินการจัดนิทรรศการพลิกฟ้าบิน พลิกดินเกิด ปี พ.ศ. 2553 นั้นมีการ
ดำเนินงานโดยใช้กระบวนการขั้นตอนการบริหารจัดการความรู้ (KM) โดยเริ่มจากการอนุรักษ์
ชนบท ธรรมชาติประเพณี วัฒนธรรมทางภาคอีสาน การพัฒนาต่อยอดความรู้ การสร้าง
ประสบการณ์ให้แก่ผู้เข้าชมโดยการอบรมเชิงปฏิบัติการ การเสวนาของศิลปิน ซึ่งความรู้ทั้งหมดถูก
จัดและเก็บอยู่ในรูปแบบเอกสารและไฟล์ข้อมูล โดยการทำงาน เริ่มจากการวิเคราะห์ประเด็น
หลักประเด็นร้อนที่สังคมต้องรู้ การเชื่อมโยงความรู้เข้ากับสภาวะปัจจุบันให้มากที่สุด การ จัด

นิทรรศการ โปรแกรมพิเศษ การนำศิลปินเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงาน การเผยแพร่กิจกรรมทางวารสาร สิ่งพิมพ์ เว็บไซต์ สิ่งเหล่านี้ล้วนแต่เป็นการกระจายความรู้ที่สำคัญ ที่จะทำให้เกิดการใช้ความรู้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด การติดตามและตรวจสอบผลการดำเนินงานที่สามารถตรวจสอบได้ตามสถิติข้อมูลที่ถูกบันทึกเอาไว้

ภาพประกอบ 11 ภาพแสดงตัวอย่างกระบวนการจัดการความรู้ของพิพิธภัณฑ์บ้านจิ๋ม ทอมป์สัน
นิทรรศการที่ 4 เจาะเวลาหาจิ๋ม ทอมป์สัน พ.ศ. 2554

นิทรรศการเจาะเวลาหา จิม ทอมป์สัน : แฟชั่น แฟ้นตาซีบาซาร์

ระยะเวลา: 2 ตุลาคม พ.ศ. 2553 - 30 เมษายน พ.ศ. 2554

เปิดเวลา 09:00 - 17:00 น. ทุกวัน

ณ หอศิลป์บ้านจิม ทอมป์สัน

ชีวิตอันน่าตื่นตาตื่นใจของจิม ทอมป์สัน คือภาพสะท้อนถึงยุคสมัยอันเหลือเชื่อ ยุคสงครามเย็นที่เปลี่ยนแปลงทุกอย่างบนโลกกระทั่งในประเทศไทยเอง และยังได้สร้างความเปลี่ยนแปลงให้แก่โลกแฟชั่นและการออกแบบด้วยเช่นกัน ในฐานะสถาปนิกชาวอเมริกันแล ะอดีตเจ้าหน้าที่ฝ่ายข่าวกรองของกองทัพอากาศสหรัฐฯ ผู้ผันตัวมาประกอบธุรกิจผ้าไหมที่กรุงเทพฯ ในช่วงทศวรรษ 1950 ทอมป์สันเคยใช้ชีวิตอยู่ในโลกเหล่านี้ทั้งสิ้น ด้วยสนใจในบริบทอันเปี่ยมเสน่ห์ดังกล่าว หอศิลป์บ้านจิม ทอมป์สัน จึงจัดนิทรรศการเจาะเวลาหา จิม ทอมป์สัน: แฟชั่น แฟ้นตาซีบาซาร์นิทรรศการ และงานออกร้านจำหน่ายงานศิลปะและผลงานออกแบบร่วมสมัยเพื่อหาทุนสนับสนุนกิจกรรมของหอศิลป์ฯ นำเสนอผลงานศิลปะ และ งานออกแบบ โดย ไมเคิล เซาวนาคัย ศิลปินชาวไทยที่เกิดในสหรัฐฯ และนคร สัมพันธรักษ์ นักออกแบบเสื้อผ้าชั้นนำของกรุงเทพฯ นิทรรศการ บอกเล่าเรื่องราวของจิม ทอมป์สัน ในบริบททางประวัติศาสตร์และภูมิศาสตร์การ

นิทรรศการนำเสนอเหตุการณ์สำคัญระหว่างปีพ .ศ. 2488 - 2510 ผ่านข่าวสารและบันทึกเอกสารต่างๆ เพื่อย้อนกลับไปยังช่วงเวลาหลายปีที่สำคัญที่สุดช่วงหนึ่งในชีวิตที่กรุงเทพฯ ของทอมป์สัน ในทศวรรษ 1930 ทอมป์สันเริ่มต้นเส้นทางอาชีพในฐานะสถาปนิกหนุ่มสังคมนิวยอร์ก ก่อนภายหลังจะเข้าประจำการเป็นทหารยศนายพันในกองทัพอากาศสหรัฐฯ ระหว่างสงครามโลกครั้งที่ 2 โดยทำงานกับสำนักงานข่าวกรอง ของสหรัฐฯ (the Office of Strategic Services) หรือที่รู้จักกันในชื่อองค์การโอเอสเอส (O.S.S.) ซึ่งเป็นองค์กรบุกเบิกให้แก่การจัดตั้งหน่วยสืบราชการลับกลางแห่งสหรัฐอเมริกา หรือซีไอเอ ในปัจจุบัน จนเมื่อรุ่งอรุณแห่งทศวรรษ 1950 มาถึง ทอมป์สันจึงหันมาอุทิศชีวิตแก่การช่วยเหลือช่างทอผ้าไหมไทยให้สืบสานงานหัตถศิลป์ของตนต่อไป นิทรรศการเต็มไปด้วยข้อมูลที่มีคุณค่าทางประวัติศาสตร์ ซึ่งรวมถึงภาพถ่าย ภาพถ่าย และรายงานข่าวหนังสือพิมพ์ซึ่งได้จาก คลังข้อมูล ของหนังสือพิมพ์บางกอกโพสต์ที่นำมาจาก หอภาพยนตร์แห่งชาติ วัตถุจัดแสดงเหล่านี้เผยให้เห็นรากฐานแรกเริ่มในการพัฒนา ด้านการเมืองและวัฒนธรรมที่วางไว้ในส ะมาคมที่ทอมป์สันยังมีชีวิต ว่ายังคงส่งอิทธิพลต่อประเทศไทยทุก

วันนี้อยู่อย่างไร ในฐานะชาวต่างชาติและเจ้าภาพงานเลี้ยงที่โด่งดังที่สุดคนหนึ่งของวงสังคม
กรุงเทพฯ ชาวอเมริกันผู้รู้จักผู้มีชื่อเสียงในยุคนั้นมากมาย ทั้งปรีดี พนมยงค์ คนในตระกูลเคนเนดี
และโฮ จิ มินห์ นิทรรศการ เจาะเวลาหา จิม ทอมป์สัน : แฟชั่น แฟงตาซีบาซาร์ ยังมุ่งหน้าไปสู่
อนาคต

ผ่านแฟชั่นและงานออกแบบที่เกิดจากวิสัยทัศน์ของศิลปินและนักออกแบบไทยยุค
ปัจจุบันหลายท่าน เพื่อสดุดีความหลงใหลส่วนตัวที่จิม ทอมป์สัน มีต่อละครเวที แฟชั่นการแต่ง
กาย และศาสตร์การทอ พ วทเขาออกแบบเครื่องแต่งกายแปลกใหม่มากเอกลักษณ์ ทั้งเสื้อผ้า
กระเป๋ และผ้าพันคอ รวมถึงงานวิดีโอและงานศิลปะที่ผลิตขึ้นในจำนวนจำกัด ไมเคิล เขา
วนาศัย ศิลปินผู้ทำงานกับสื่อหลายแขนง สร้างสรรค์พื้นที่จัดแสดงนิทรรศการให้คล้ายคลึงกับเวที
เดินแบบ รวมถึงสร้าง “แฟงตาซี บาซาร์” พื้นที่ร้านค้าปลีกแนวทดลอง แสดงมุมมองใหม่ๆ ต่องาน
ออกแบบและวิถีชีวิตที่ได้แรงบันดาลใจมาจากยุคสงครามเย็น ภาพยนตร์แนวนิยายวิทยาศาสตร์
และฟิล์มนัวร์ ด้วยการคิดค้นแฟชั่นแบรนด์ “ออเรียนท์ ซิลค์ ซอไซตี้” (โอเอสเอส) หรือ สมาคมเย็บ
ผ้าไหมแห่งบูรพา เขานำเสนองานออกแบบผลิตภัณฑ์ที่แสดงแนวคิดแบบตะวันตกต่อความลึกลับ
น่าค้นหาของตะวันออกไกล โดยย้อนกลับไปดูว่าวัฒนธรรมบ๊อบอเมริกันสร้างภาพถึงแถบ
ตะวันออกไกลไว้อย่างไร โดยรายได้จากผลงานจัดแสดงทุกชิ้นจะนำไปเป็นทุนให้แกกิจกรรมของ
หอศิลป์ บ้านจิม ทอมป์สัน ในอนาคต

ไมเคิล เขาวน าศัย อธิบายถึงแนวคิดของนิทรรศการนี้ว่า “ผมกำลังทำงานในหัวข้อ
ทศวรรษ 1950 ซึ่งเริ่มต้นหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 จบลงไม่นาน ก่อนจะเป็นยุคสงครามเย็นที่เกิด
การแข่งขันกันด้านเทคโนโลยีอาวุธและอวกาศตามมา แต่ทศวรรษ 1950 ก็ยังให้สัญญาณถึงโลกที่
ดีกว่าแก่ทั้งประเทศไทย สหรัฐฯ และยุโรปนะ ที่ปารีส คริสเตียน ดิออร์ คิดค้นแฟชั่น “นิว ลุค” ที่เอา
ผ้าไมรู้กี่หลายต่อกี่หลามาตัดกระโปรงแค่ตัวเดียว ความหรูหราแบบนี้มันต่างกันอย่างสิ้นเชิงกับการปันส่วน
สมัยสงครามเมื่อไม่กี่ปีก่อนหน้านั้น สมัยที่ผู้หญิงไม่มีถุงน่องจะได้เลยต้องเอาดินสอเขียนขอบตา
มาวาดเส้นตะเข็บถุงน่องไว้ข้างหลังขาแทนนะ ดังนั้นทศวรรษ 1950 คือช่วงเวลาที่มิวตูดิบ
กลับมาให้เลือกใช้เยอะแยะไปหมด ระหว่างฤดูหนาวช่วงทศวรรษ 1940 คนเราก็อาศัยความฝัน
เรื่องพวกนี้แหละมาหล่อเลี้ยงชีวิต”

“ฝรั่งตะวันตกก็กลับมาสำรวจตะวันตกกันระหว่างทศวรรษ 1950 การเดินทางรอบโลกทำได้ง่ายขึ้นแล้วก็หรูหรามากขึ้นด้วย เพราะมีบริษัทเรือเดินสมุทรกับสายการบินเยอะ พวกของสมัยใหม่แล้วก็แนวคิดใหม่ๆ ก็ไหลเข้ามาจากพวกโลกที่หนึ่งอย่างอเมริกากับยุโรปมาหาพวกโลกที่สามที่สมัยนั้นเรียกกัน เวลามองอนาคตผ่านอดีตเนี่ยมันน่าตื่นเต้นตรงที่จะ ไรมันก็ดูเป็นไปได้แบบไม่มีขีดจำกัดนะ บรรยากาศช่วงหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 ก็เต็มไปด้วยเรื่องสายลับ เรื่องการโจรกรรมต่างๆ คนเราถึงกับลืมนั่นกันว่าอะไรจะไวใจกันได้ยังไง พวกหนังฟิล์มหนังฮอลลีวูดที่ยึดหน้ากันสมัยนั้นก็ไม่ได้ให้ความหวังเรื่องพื้นที่หรือความเปลี่ยนแปลง ในทางบวกจนทศวรรษ 1960 เพราะฉะนั้นในร้านออเรียนท์ ซิคส์ ซอไซตี้ เลยจะไม่มีข่าวของวางอัดแน่นเต็มไปหมด เพราะผมว่าไม่มีเส้นแบ่งอะไรที่จะดูลึกลับและเข้ายวนได้มากเท่ากับตัวพื้นที่เองอีกแล้ว ” นอกจากนี้ ในนิทรรศการยังฉาย “House on the Klong” ภาพยนตร์สารคดีปีพ.ศ. 2519 เกี่ยวกับการหายตัวไปอย่างลึกลับของจิม ทอมป์สัน ระหว่างการไปตากอากาศที่ประเทศมาเลเซียในปีพ.ศ. 2510 โดยจะฉายคู่กับงานวิดีโอของไมเคิล เซาวานาศัย

รายได้ทั้งหมดจากการขายสินค้าในนิทรรศการจะนำเข้าหอศิลป์บ้านจิม ทอมป์สัน หนึ่งในพื้นที่จัดแสดงแบบไม่แสวงหาผลกำไรชั้นนำของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่จัดแสดงทั้งงานศิลปะร่วมสมัย งานออกแบบ และสิ่งทอทั้งรูปแบบประเพณีนิยมและสมัยใหม่ หอศิลป์ฯ ดำเนินงานโดยมูลนิธิเจมส์ เอช . ดับเบิลยู . ทอมป์สัน ซึ่งได้ทุนสนับสนุนหลักจากรายได้การขายบัตรเข้าชม พิพิธภัณฑ์บ้านจิม ทอมป์สัน จำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติที่ลดลงส่งผลให้เงินทุนสนับสนุนหอศิลป์ฯ ลดน้อยลงตามไปด้วย เพื่อตอบสนองต่อสถานการณ์ดังกล่าว หอศิลป์ฯ ได้ตัดสินใจที่จะรักษามาตรฐานการจัดนิทรรศการต่างๆ อันยอดเยี่ยมไว้ด้วยการจัดงานระดมทุนจากสาธารณะชนเป็นครั้งแรกในฐานะส่วนหนึ่งของนิทรรศการชุดใหม่

นิทรรศการ เจาะเวลาหา จิม ทอมป์สัน : แฟชั่น แฟงตาซีบาซาร์ เปิดให้เข้าชมทุกวัน ระหว่าง 09:00 - 17:00 น. ตั้งแต่วันที่ 2 ตุลาคม 2553 จนถึงวันที่ 15 มกราคม 2554

ขอขอบคุณ จิม ทอมป์สัน บริษัท อุตสาหกรรมไหมไทย จำกัด , นาการ่า, หนังสือพิมพ์ บางกอกโพสต์ และ EDM (Editions Didier Miller), หอภาพยนตร์แห่งชาติ (องค์การมหาชน), คุณ เรืองยศ พิบูลสงคราม, คุณ นวลละออง พวงทอง , คุณ วิษณุ เชื้อชูเกียรติ , คุณเอนก นาวิกมูล และ คุณจิรศักดิ์ ปิ่นสุวรรณ *

ข้อมูลเกี่ยวกับ จิม ทอมป์สันและบริษัทอุตสาหกรรมผ้าไหมไทยจำกัด

เมื่อจิม ทอมป์สัน ก่อตั้งบริษัทอุตสาหกรรมผ้าไหมไทยจำกัดขึ้นในปีพ .ศ. 2491 เขาเล็งเห็นความสำคัญในการให้คนไทยได้ถือหุ้นส่วนใหญ่ในบริษัท เขาจึงได้ขายหุ้นจำนวน 500 หุ้น ในราคาหุ้นละ 60 เหรียญสหรัฐ เพื่อระดมทุนจดทะเบียนก่อตั้งบริษัท เป็นมูลค่า 25,000 เหรียญสหรัฐ จากจำนวนหุ้นทั้งหมดที่ขายไป มีคนไทยไปเจ้าของหุ้นอยู่ร้อยละ 51 ในขณะที่อีกร้อยละ 49 เป็นของชาวต่างชาติ เมื่อถึงปีพ.ศ. 2510 มูลค่าผลกำไรของบริษัทก็มากถึง 1.5 ล้านดอลลาร์สหรัฐ

จิม ทอมป์สัน เริ่มกรุยทางความสำเร็จด้วยการโฆษณาผ้าไหม ไทยในต่างประเทศ ผ่านเส้นทางที่เขาไปในแวดวงสิ่งพิมพ์ ละครเวที และอุตสาหกรรมภาพยนตร์ เมื่อชาวต่างชาติพบความงามเป็นเอกลักษณ์ของผ้าไหมไทย ชื่อเสียงของผ้าไหมไทยของจิม ทอมป์สัน จึงซบเซาหายไปไกลในระดับสากลและสร้างยอดขายที่ต่ำลงอย่างล้นหลาม เมื่อถึงต้นทศวรรษ 1950 จิม ทอมป์สันได้เปิดร้านเล็กๆ บนถนนสุรวงศ์ และเส้นทางสู่ความสำเร็จดำเนินไปอย่างมั่นคงวบจนปัจจุบัน ระหว่างวันหยุดสุดสัปดาห์ช่วงเทศกาลอีสเตอร์ในปีพ.ศ. 2510 จิม ทอมป์สัน หายสาบสูญไปอย่างไร้ร่องรอยระหว่างไปพักผ่อนที่แคมเมอร์นอนไฮแลนด์ แหล่งตากอากาศมีชื่อทางภาคเหนือของประเทศมาเลเซีย มีการจัดทีมสืบสวนค้นหาร่องรอยการหายตัวไปอย่างจริงจัง แต่ไม่มีเงื่อนงำใดๆ ถึงสิ่งที่เกิดขึ้นกับทอมป์สัน นับถึงเวลานั้น จิม ทอมป์สัน มาอยู่เมืองไทยแล้วนานเกือบ 22 ปี

มูลนิธิเจมส์ เอช. ดับเบิลยู. ทอมป์สัน

เจ็ดปีภายหลังการหายตัวไปอย่าง งลึกลับของทอมป์สัน ทรัพย์สินทั้งหมดซึ่งรวมถึงคลังสะสมศิลปวัตถุเอเชียชุดใหญ่ ตกเป็นมรดกของหลานชายของเขา เฮนรี บี. ทอมป์สัน ที่ 3 เพื่อสานต่อเจตนารมณ์ของผู้เป็นลุงในการเก็บรักษาศิลปวัตถุเหล่านี้ไว้ในประเทศไทย หลานผู้เป็นทายาทจึงบริจาคทรัพย์สินทั้งตัวบ้านและ านศิลปวัตถุให้เป็นสมบัติของประเทศไทย ในปีพ .ศ. 2519 ศาล ได้อนุมัติให้ผู้จัดการกองมรดกของจิม ทอมป์สัน ทำการก่อตั้งมูลนิธิเจมส์ เอช . ดับเบิลยู . ทอมป์สัน และขึ้นทะเบียนบ้านของทอมป์สันเป็นพิพิธภัณฑ์ที่เปิดให้สาธารณชนเข้าชม เพื่อจุดประสงค์ในการอนุรักษ์และอนุรักษ์มรดกทางศิลปวัฒนธรรมของประเทศไทย

หอศิลป์บ้านจิม ทอมป์สัน

หอศิลป์บ้านจิม ทอมป์สัน ก่อตั้งขึ้นในปี พ .ศ. 2546 เป็นส่วนงานหนึ่งของมูลนิธิเจมส์ เอช. ดับเบิลยู. ทอมป์สัน โดยทำหน้าที่เป็นพื้นที่สร้างเครือข่ายระหว่างชุมชนศิลปวัฒนธรรมระดับท้องถิ่นกับนานาชาติ หอศิลป์บ้านจิม ทอมป์สัน มีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักแพร่หลายอย่างรวดเร็วใน

ฐานะพื้นที่ซึ่งเปิดโอกาสให้สร้างปฏิสัมพันธ์และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างกันในด้านศิลปวัฒนธรรม เพื่อหาทุนในการจัดนิทรรศการ หอศิลป์บ้านจิม ทอมป์สัน จึงจัดกิจกรรมต่างๆ หลากหลาย ทั้งกิจกรรมตามวาระต่างๆ งานสัมมนา และงานสัมมนาเชิงปฏิบัติการ เป็นต้น

เป้าหมายหลักของหอศิลป์บ้านจิม ทอมป์สัน คือการจัดนิทรรศการศิลปะทั้งหมด 3 นิทรรศการต่อปี นิทรรศการศิลปะที่มีชื่อเสียงและเคยจัดแสดงที่หอศิลป์บ้านจิม ทอมป์สัน ได้แก่ นิทรรศการ “Temporary Insanity” โดยศิลปินไทย พิณวิสัย สันธิพิทักษ์ นิทรรศการ “Stitching the Wound” โดยศิลปินอินโดนีเซีย อาราไมยาณี นิทรรศการ “Dialogues!” จัดแสดงเครื่องแต่งกายฝีมือคริสเตียน ลาคัวร์ซ์ และนิทรรศการ “Metissages” จัดแสดงงานศิลปะและสิ่งทอจากประเทศฝรั่งเศส รวมถึงนิทรรศการอื่นๆ ที่นำเสนอสิ่งทอของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และแผนที่ เป็นต้น นอกจากนี้ส่วนงานบริการของหอศิลป์บ้านจิม ทอมป์สัน ยังรวมถึงห้องสมุดวิลเลียม วอร์เรน ห้องพักสำหรับศิลปินในพำนัก 2 ห้อง และพื้นที่สำหรับนักอนุรักษ์งานศิลปะ เจ็ดปีหลังการก่อตั้ง หอศิลป์บ้านจิม ทอมป์สัน ยังคงมุ่งมั่นสนับสนุนศิลปินและงานศิลปะผ่านการจัดนิทรรศการที่เปิดให้บุคคลทั่วไปเข้าชมได้โดยไม่เสียค่าใช้จ่ายใดๆ ทั้งสิ้น

ผู้วิจัยพบว่า การดำเนินการบริหารจัดการความรู้ (KM) ของการจัดกิจกรรมนิทรรศการ เจาะเวลาหาจิม ทอมป์สัน พ.ศ. 2554 ครั้งนี้ก็เพื่อเป็นการอนุรักษ์ พัฒนาต่อยอดความรู้และสร้าง ประสิทธิภาพการเรียนรู้ให้กับผู้ชม โดยการนำเสนอข้อมูลทางประวัติศาสตร์ของพิพิธภัณฑ์บ้านจิม ทอมป์สัน โดยจัดและเก็บความรู้ไว้ในรูปแบบของเอกสารและไฟล์ข้อมูลซึ่งสามารถศึกษาค้นคว้า ได้ในห้องสมุด การเลือกและกรองความรู้ที่ผู้เข้าชมจะได้รับ การกระจายความรู้โดยการจัดกิจกรรม โปรแกรมการศึกษา การเผยแพร่ความรู้ทางการประชาสัมพันธ์ข่าว เว็บไซต์ ล้วนเป็นการใช้ความรู้ ให้เกิดประโยชน์สูงสุด การเก็บสถิติ เพื่อประเมินการทำงานในครั้งต่อไปเป็นไปตามขั้นตอนการ ติดตามและตรวจสอบการดำเนินงาน

ภาพประกอบ 12 ภาพแสดงตัวอย่างกระบวนการจัดการความรู้ของพิพิธภัณฑ์บ้านจิม ทอมป์สัน
นิทรรศการที่ 5 TOMORROW WAS YESTERDAY พ.ศ. 2554

นิทรรศการ TOMORROW WAS YESTERDAY: การสร้างสรรค์งานศิลป์ จากสิ่งที่เรียนรู้

ระยะเวลา: 30 มีนาคม พ.ศ. 2554 - 31 พฤษภาคม พ.ศ. 2554

ณ ห้องสมุดวิลเลียม วอร์เรน

ศิลปิน จิตติ เกษมกิจวัฒนา ขออุทิศการแสดงผลงานครั้งนี้ให้แก่ Aleks Danko

Aleks Danko เป็นอาจารย์สอนประติมากรรมคนแรกของจิตติ ที่มหาวิทยาลัย Swinbourne - TAFE วิทยาเขต Prahran ณ กรุงเมลเบิร์น ประเทศออสเตรเลีย ในปี พ.ศ. 2535 นิทรรศการครั้งนี้เป็นการโต้ตอบกับผลงานจิตติของ Aleks Danko ชื่อ HEARTACHE AMID ABSTRACTION (แต่ จิตติ เกษมกิจวัฒนา) ซึ่งแสดงที่ Sutton Gallery กรุงเมลเบิร์น ประเทศออสเตรเลีย ในปี พ.ศ. 2552 <http://www.milanigallery.com.au/artwork/heartache-amid-abstraction-chitti-kasemkitvatana>

พันธกิจ และ กระบวนการ

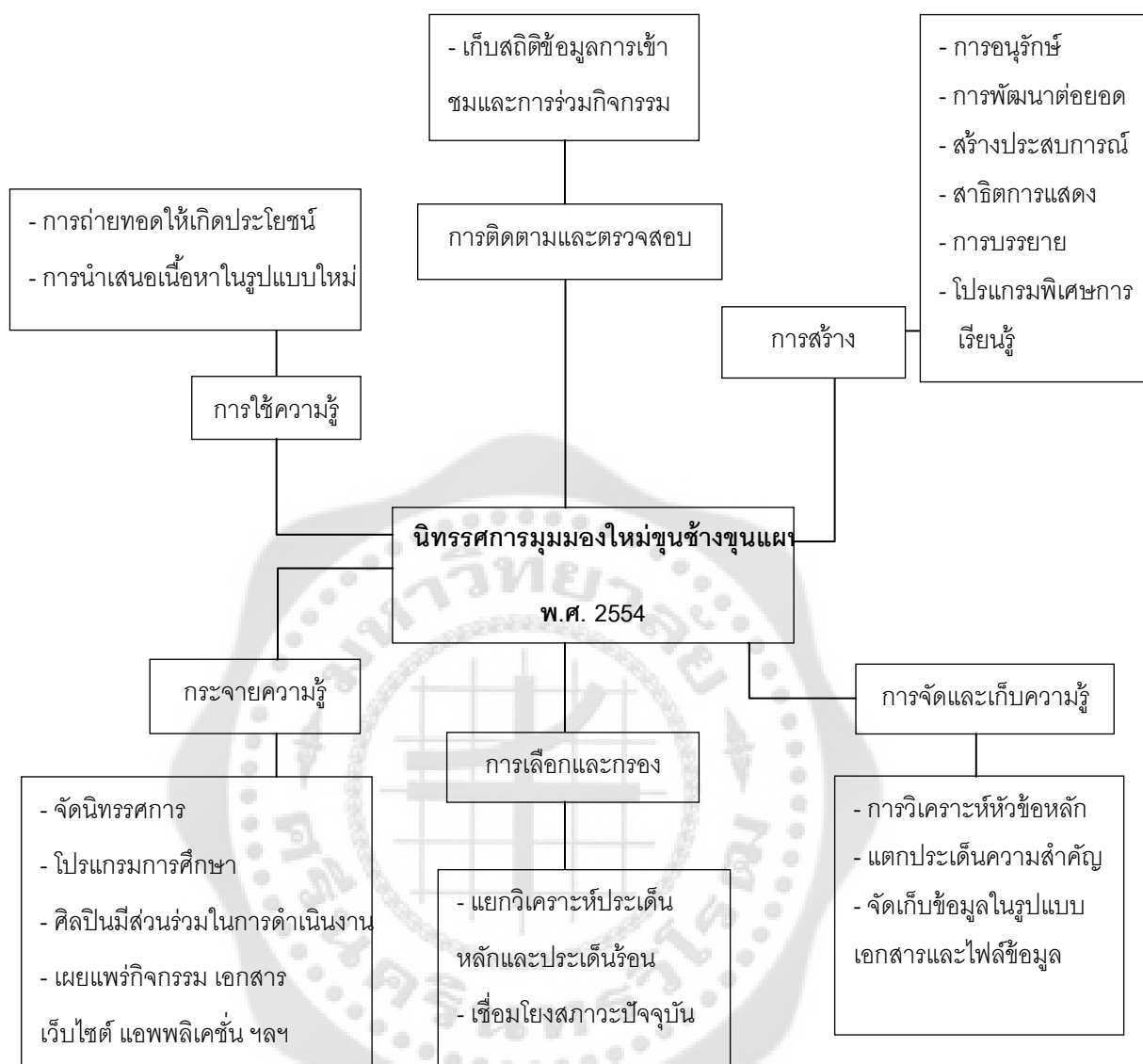
ในนิทรรศการ TOMORROW WAS YESTERDAY จิตติ มีความประสงค์ที่จะตอบโจทย์ด้านการงานศิลปะของเขา ในฐานะศิลปินและภัณฑารักษ์ ซึ่งมีนัยสัมพันธ์กับประสบการณ์ที่ได้รับจากการปฏิบัติธรรม สาระสำคัญและแนวคิดของผลงานศิลปะที่ถูกสร้างขึ้นระหว่างปี พ.ศ. 2535-2543 จะถูกถ่ายทอดเป็นรูปแบบใหม่ จิตติได้มีความตั้งใจที่จะจำลองผลงานในอดีต แต่ประสงค์จะทำงานด้วยการนำแนวคิดและประสบการณ์ที่ได้สั่งสมมาในช่วงเวลานั้นๆ จากการทำงานด้านศิลปะและการเรียนรู้ในวัดป่า ผลลัพธ์ของกระบวนการนี้จะเป็นการตกผลึกของวิถีด้านศิลปะและด้านจิตใจ พร้อมๆ กัน

เกี่ยวกับศิลปิน

จิตติ เกษมกิจวัฒนา เกิดที่กรุงเทพมหานคร ประเทศไทย เขาจบการศึกษาระดับปริญญาตรีด้านจิตรศิลป์ ที่มหาวิทยาลัย RMIT ณ กรุงเมลเบิร์น ประเทศออสเตรเลีย ในช่วงปี พ.ศ. 2538-2544 จิตติ มีผลงานในวงการศิลปะมากมายในฐานะ ศิลปิน ภัณฑารักษ์ที่อะแบทส์สตูดิโอ/อะแบทส์คาเฟ่ อาจารย์พิเศษ และบรรณาธิการร่วมของนิตยสาร Ver งานแสดงนิทรรศการ

เดี่ยวของเขา ได้แก่ Touch the Ground ที่โปรเจ็คท์ 304 กรุงเทพมหานคร ในปี พ.ศ. 2543, when two become one / when 2 become 1 ที่อะแบทิสตูดิโอ/อะแบทิสคาเฟ่ กรุงเทพมหานคร ในปี พ.ศ. 2540, และ [...] ที่โรงละครกรุงเทพ ในปี พ.ศ. 2539 งานแสดงนิทรรศการกลุ่ม ได้แก่ With(in) ที่ Art In general มหานครนิวยอร์ก ประเทศสหรัฐอเมริกา ในปี พ.ศ. 2545, Alter Ego โครงการศิลปะร่วมสมัยไทย-ยุโรป ที่หอศิลป์มหาวิทยาลัยศิลปากร กรุงเทพมหานคร ในปี พ.ศ. 2542, A Step Before...Blissful Retreat, Moulden Art Project (MAP) ที่เมือง Moulden, NT ประเทศออสเตรเลีย ในปี พ.ศ. 2542, Cities on the Move ซึ่งเป็นนิทรรศการสัญจรไปที่ Succession กรุงเวียนนา ประเทศออสเตรีย, Musee d'art Contemporain de Bordeaux, ประเทศฝรั่งเศส, P.S.1 Contemporary Art Center เมืองควีนส์ มหานครนิวยอร์ก ประเทศสหรัฐอเมริกา, Louisiana Museum of Modern Art ที่ Humlebæk ประเทศเดนมาร์ก และ Hayward Gallery ที่กรุงลอนดอน ประเทศอังกฤษ ระหว่างปี พ.ศ. 2540-2542, และ Do It: Thai Version ที่หอศิลป์มหาวิทยาลัยกรุงเทพ กรุงเทพมหานคร ในปี พ.ศ. 2539 ตั้งแต่ปี 2546-2553 จิตติได้บวชเป็นพระภิกษุที่ภาคเหนือของประเทศไทย ขณะนี้เขาเป็นศิลปินและภัณฑารักษ์ ชีวอิสระ ทำงานและอาศัยอยู่ในกรุงเทพมหานคร ในปี พ.ศ. 2554 จิตติ เกษมกิจวัฒนา ได้รับเงินสนับสนุนจาก มูลนิธิเกี่ยวกับศิลปะ ประเทศไทย

ผู้วิจัยพบว่าการดำเนินการบริหารจัดการความรู้ (KM) ในการจัดนิทรรศการ Tomorrow was yesterday พ.ศ. 2554 มีขั้นตอนในการดำเนินการพัฒนาต่อยอดความรู้ การสร้างประสบการณ์ให้กับผู้เข้าชม โดยมีการจัดเสวนา การจัดและเก็บความรู้ที่ได้มาในรูปแบบของเอกสารและไฟล์ข้อมูล การเลือกและกรองความรู้ในการดำเนินงาน แยกแยะประเด็นหลักที่ผู้ชมต้องรู้ การกระจายความรู้โดยการเผยแพร่ในรูปแบบเอกสาร หรือทางเว็บไซต์ และการจัดนิทรรศการ เป็นการใช้ความรู้ที่มีได้เกิดประโยชน์อย่างสูงสุด รวมไปถึงการเก็บข้อมูลผู้เข้าชม ผู้ร่วมกิจกรรมก็เป็นขั้นตอนการติดตามและตรวจสอบการดำเนินงาน

ภาพประกอบ 13 ภาพแสดงตัวอย่างกระบวนการจัดการความรู้ของพิพิธภัณฑ์บ้านจิม ทอมป์สัน

นิทรรศการที่ 6 มุมมองใหม่ขุนช้างขุนแผน พ.ศ. 2554

นิทรรศการมุมมองใหม่ขุนช้างขุนแผน

ระยะเวลา : 14 พฤษภาคม พ.ศ. 2554 - 30 กันยายน พ.ศ. 2554 ณ หอศิลป์ บ้านจิม
ทอมป์สัน

ศิลปินรับเชิญ เหม เวชกร, จักรพันธ์ โปษยกฤต, บรูซ กันเดอร์สัน, กรกฤษ เจียรพินิจนันท์
และ ประดิษฐ์ ประสาททอง

ภัณฑารักษ์กิตติมศักดิ์ ดร. คริส เบเกอร์ และ ดร. ผาสุก พงษ์ไพจิตร

ร่วมกับทีมภัณฑารักษ์ประจำ นำทีมโดย กฤติยา กาวีวงศ์ โสมสุดา เปี่ยมสัมฤทธิ์ และ
ยุวดี ศรีห้วยยอด

นิทรรศการ มุมมองใหม่ขุนช้างขุนแผน เป็นนิทรรศการเกี่ยวกับนิทานพื้นบ้านเรื่องขุนช้าง
ขุนแผน ซึ่งเป็นเรื่องราวปรัมปราที่ค่อยๆพัฒนาเป็นวรรณคดีขึ้นโบว์แดงแห่งสยาม เรื่องขุนช้าง
ขุนแผนถูกรวบรวมขึ้นครั้งแรกโดยกวีนิพนธ์ในสมัยอยุธยา จากนั้นจึงมีการเรียบเรียง ปรับเปลี่ยน
และขยายความโดยนักขับเสภาชาวบ้าน และกวีในราชสำนัก รวมถึงครูแจ้ง สุนทรภู่ รัชกาลที่ 2
และกรมพระยาดำรงราชานุภาพ ตามลำดับ เมื่อไม่นานมานี้ ดร. คริส เบเกอร์ และดร. ผาสุก พงษ์
ไพจิตร นักวิชาการด้านประวัติศาสตร์ และผู้เชี่ยวชาญทางด้านเศรษฐศาสตร์ที่มีชื่อเสียงได้แปลขุน
ช้างขุนแผนเป็นภาคภาษาอังกฤษที่มีชื่อว่า “The Tale of Khun Chang Khun Phaen” การพิมพ์
ผลงานแปลชิ้นนี้ได้รับทุนสนับสนุนบางส่วน จากมูลนิธิเจมส์ เอช ดับเบิลยู ทอมป์สัน

ดร. คริส และ ดร. ผาสุก ผู้แปลทั้งสองท่านได้ทำหน้าที่เป็นภัณฑารักษ์กิตติมศักดิ์ และ
ทำงานอย่างใกล้ชิดกับทีมภัณฑารักษ์ของหอศิลป์ บ้านจิม ทอมป์สัน ได้กล่าวว่า “นิทานขุนช้าง
ขุนแผน ไม่เหมือนกับวรรณคดีไทยที่มีเรื่องราวเกี่ยวกับคุณูปการของเทพเจ้าและกษัตริย์ ส่วน
ใหญ่มักจะอ้างอิงเค้าโครงเรื่องจากต่างประเทศ แต่นิทานเรื่องนี้พัฒนาจากเรื่องเล่าพื้นบ้านไทย
และน่าจะมาจากเรื่องจริงและเดิ นเรื่องโดยใช้ลักษณะพื้นภูมิสังคมไทย ยิ่งไปกว่านั้น เนื้อเรื่องก็
คล้ายกับมหากาพย์และนิยายเกี่ยวกับการผจญภัยที่พัฒนามาจากประเพณีการเล่าเรื่อง หรือการ
มีปฏิสัมพันธ์ซ้ำๆระหว่างนักแสดงและผู้ชม นิทานสะท้อนให้เห็นคุณค่าทางสังคมที่มีมาแต่เดิม
ดังนั้น นิทานขุนช้างขุนแผนจึงมีเอกลักษณ์แสดงความสัมพันธ์และทัศนคติทางสังคม อย่างไรก็ตาม
นิทานเรื่องนี้ยังมีที่มาที่ซับซ้อน เนื่องจากมีการพัฒนาผ่านช่วงเวลาที่แตกต่างกัน 2 ช่วง ช่วงแรกจาก

ประเพณีเรื่องเล่าพื้นบ้าน และอีกช่วงหนึ่งจากในราชสำนัก อย่างไรก็ตาม ความซับซ้อนนี้ยังแสดงถึงความขัดแย้งของคุณค่าพื้นบ้านและคุณค่าในราชสำนัก”* เมื่อเวลาผ่านไป เค้าโครงของเรื่องขุนช้างขุนแผน รวมทั้งภาษาที่ใช้ในงานประพันธ์นี้มีการเปลี่ยนแปลง แก้ไข ปรับเปลี่ยนไป โดยกวีต่างๆ ตั้งแต่ภาษาพูดแบบชาวบ้านไปเป็นภาษาที่เป็นทางการมากขึ้น ” ผู้แปลใช้เวลาถึง 7 ปี ในการทำวิจัยเชิงอรรถจากหอจดหมายเหตุแห่งชาติ และแหล่งข้อมูลอีกหลายแห่ง อีกทั้งยังมีการวิเคราะห์และรวบรวมจนมาเป็นภาคปัจจุบันได้อย่างถูกต้อง

นิทรรศการนี้อาศัยการวิเคราะห์วิวัฒนาการของมหากาพย์อย่างใกล้ชิดของผู้แปลทั้งสองท่าน มุ่งเน้นแนวคิดที่หลากหลายของเนื้อหาสำคัญที่ยังคงมีผลกระทบต่อสังคมไทยในปัจจุบัน อาทิ การเมืองแบบใช้อำนาจ การเมืองว่าด้วยเพศ และคุณค่าทางสังคม เรื่องขุนช้างขุนแผนไม่ใช่แค่เรื่องราวรักสามเส้าธรรมดาๆ ระหว่างนางพิมพิลาไลย (วันทอง) ขุนช้าง และขุนแผนเพียงอย่างเดียว แต่ยังมีความซับซ้อนของตัวบทหลายๆ ชุดที่ซ่อนไว้อย่างมากมาย นิทรรศการจึงเสนอมุมต่างๆ ให้ผู้ชมร่วมสมัยได้พินิจ โดยใช้รูปแบบการนำเสนอที่หลากหลาย แสดงให้เห็นถึง ลำดับเวลาของโครงสร้างของเรื่องและการพัฒนาการจากนิทานไปเป็น สมุดข่อย วรรณกรรม กวีนิพนธ์ การแสดง รวมถึงการผลิตซ้ำออกมาสู่รูปแบบของวัฒนธรรมสมัยใหม่ นอกจากนี้ยังแสดงเนื้อหาเกี่ยวกับโครงสร้างของนิทาน แผนที่ ลักษณะพื้นภูมิทางสังคม ประเพณี นิยายที่เล่าต่อกันมา และแม้แต่ให้ความเข้าใจอย่างลึกซึ้งในกระบวนการแปล ด้วยการผนวกกันระหว่างเอกสารอ้างอิงทางประวัติศาสตร์กับการผลิตทางวัฒนธรรม หอศิลป์ บ้านจิม ทอมป์สันได้เชิญศิลปินร่วมสมัย รวมทั้งศิลปินด้านการแสดงมาอ่าน และตีความเรื่องขุนช้างขุนแผนใหม่ รวมทั้งวิเคราะห์โดยอาศัยบริบทปัจจุบัน เพื่อให้โอกาสผู้ชมได้เข้าใจและอ่านวรรณกรรมที่เล่าต่อกันนี้ด้วยมุมมองใหม่ๆ

ศิลปินที่ร่วมแสดงในส่วนของงานด้าน ทัศนศิลป์ ได้แก่ ผลงานจิตรกรรม โดย จักรพันธ์ โปษยกฤต งานภาพประกอบ โดย เหม เวชกร ภาพถ่ายดิจิทัล โดย บรูซ กันเดอร์สัน และภาพถ่ายเส้นทางการผจญภัยของขุนแผน โดย กรกฤช เจียรพินิจนันท์ ศิลปะการแสดง โดย ประดิษฐ์ ปราสาททอง สิ่งประดิษฐ์ วัฒนธรรม และ บันเทิง อาทิ เช่น ภาพยนตร์ ละคร และการ์ตูน ฯลฯ นอกจากนี้ เรายังนำเสนอชุดแต่งกายสำหรับเหตุการณ์ต่างๆ เช่น พิธีกรรม ความรัก การผจญภัยและ สงคราม พร้อมกับโปรแกรมให้การศึกษา และ เสวนาพร้อมพวงจากผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับเรื่องนี้ตลอดช่วงนิทรรศการ

ประวัติศิลปินที่ร่วมแสดง

เหม เวชกร เกิดเมื่อวันที่ 17 มกราคม 2446 ที่ตำบลพระราชวัง อำเภอพระนคร เป็นบุตรของ ม.ร.ว.หุ่น ทินกร และ ม.ล.สำริด พึ่งบุญ พ่อกับแม่แยกทางกันจึงไปอยู่กับลุง ม.ร.ว.แดง ทินกร ทำให้มีโอกาสพบและเป็นผู้ช่วยให้กับ คาร์โล ริโกลี จิตรกรชาวอิตาลีเลียน ที่เขียนภาพบนเพดานโดมในพระที่นั่งอนันตสมาคม และเป็นคนสอนให้วาดเส้น และวาดลายต่างๆ แต่ต่อมาเหมมีชีวิตผกผันเร่ร่อนไปทำงานเป็นนายท้ายเรือโยง และเป็นช่างเครื่องจักรไอน้ำแล้วผันตัวไปเป็นช่างเครื่องในงานสร้างเขื่อนพระรามหก เมื่อเข้ากรุงเทพฯเป็นช่างเขียนในกรมตำราทหารบก กระทรวงกลาโหม และพร้อมกับมีอาชีพเสริมด้วยการเล่นดนตรีไทย งานเล่นดนตรีคลอประกอบการฉายหนังเงียบในโรงภาพยนตร์ แต่ต่อมาอาชีพนักดนตรีเริ่มฝืดเคือง เริ่มงานเขียนปกนวนิยาย เป็นงานหลักหาเลี้ยงชีพ ปลายปี พ.ศ. 2478 เหม เวชกรและเพื่อนได้ร่วมกันเปิดสำนักพิมพ์ 'เพลินจิตต์' พิมพ์นิยายราคาถูก ปกเป็นภาพเขียนฝีมือของเหม พิมพ์สวดสี่สอยงาม ราคาแค่เพียง 10 สตางค์ ชีวิตส่วนตัว สมรส กับ แซ่มะ ชื่น คมขำ แห่งสำนักวังหลานหลวงของกรมหมื่นอนุวัตรจาตุรนต์ โดยไม่มีทายาท เหม เวชกร ถึงแก่กรรมเมื่อวันที่ 16 เมษายน 2512 ณ บ้านพักแหล่งสุดท้ายของท่านที่ซอยตากสิน 1 เขตธนบุรี

จักรพันธุ์ โปษยกฤต เกิดเมื่อวันที่ 16 สิงหาคม พ.ศ. 2486 ที่กรุงเทพมหานคร บุตร นายชุบ และนางสว่างจันทร์ โปษยกฤต ระยะเวลาเข้าศึกษาที่โรงเรียนวชิราวุธวิทยาลัย จากนั้นจึงเข้าศึกษาต่อที่มหาวิทยาลัยศิลปากร ได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติเป็นศิลปินแห่งชาติ สาขาทัศนศิลป์ (จิตรกรรม) ประจำปีพุทธศักราช 2543 ได้รับการยกย่องเป็น 1 ใน 52 นายช่างเอกในรอบ 200 ปี แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ อาจารย์จักรพันธุ์ เคยเป็นพระอาจารย์พิเศษถวายการสอนวิชาจิตรกรรมให้กับพลกระหม่อมหญิงอุบลรัตนราชกัญญา สิริวัฒนาพรรณวดี และสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ปัจจุบันได้ก่อตั้งมูลนิธิจักรพันธุ์ โปษยกฤต ซึ่งเป็นทั้งพิพิธภัณฑ์ มูลนิธิสถานที่ทำงาน และโรงละครหุ่นกระบอก ขึ้นที่บริเวณบ้านพัก ถนนเอกมัย

อาจารย์จักรพันธุ์ โปษยกฤต เป็นศิลปินอิสระที่มีความเชี่ยวชาญด้านจิตรกรรมทั้งแบบไทยประเพณีและศิลปะร่วมสมัย มีเอกลักษณ์เป็นของตนเอง อีกทั้งผลงานอื่นๆ ได้แก่ งานพุทธศิลป์ ประเภทจิตรกรรมฝาผนังโบสถ์ เช่น โบสถ์วัดตรีทศเทพวรวิหาร วัดเขาสุกิม งานประติมากรรมไทย

เช่น ประติมากรรมรูปเจ้าเงาะกับเด็กเลี้ยงควาย จากเรื่องสังข์ทอง พระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย ที่อุทยานพระบรมราชานุสรณ์พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย จังหวัดสมุทรสงคราม งานหุ่นกระบอก เช่น หุ่นกระบอกเรื่องสามก๊ก ลิลิตตะเลงพ่าย งานซ่อมหุ่นวังหน้า เป็นต้น

กรกฤช เจียรพินิจนันท์ เป็นศิลปินรุ่นใหม่ ทำงานด้วยสื่อภาพถ่าย อย่างต่อเนื่องตั้งเรียนจบจากคณะจิตรศิลป์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เมื่อปี พ.ศ. 2542 และเริ่มประกาศชื่อในวงการศิลปะนับตั้งแต่ตีพิมพ์ครั้งแรก “นีโอโรแมนติค” ที่ทำให้กรกฤชเริ่มถูกจับตามองในฐานะศิลปินรุ่นใหม่ที่น่าเสนอภาพอันด้าสดชื่นของคนรุ่นเดียวกับเขา ซึ่งกำลังวงงสงสัยและหวาดวิตกไว้ทิศทางในโลกที่ขับเคลื่อนไปด้วยการเชื่อมต่ออย่างฉับพลัน ของการสื่อสารที่แพร่ขยายขึ้นในหมู่หนุ่มสาวเมื่อทศวรรษ 1990 ทำให้ผลงานกรกฤชในช่วงแรกๆ เต็มไปด้วยบรรยากาศที่กระเซ็นกระสาย ไม่หยุดนิ่ง เพื่อจะผสมผสานกันระหว่าง snapshot aesthetic กับลีลาการเล่าเรื่องที่ละม้ายการดูหนัง อันนับว่าน่าหลงใหลและแปลกตาไปพร้อมๆ กันประดิษฐ์ ประสาททอง เป็นเจ้าของรางวัลศิลปินศิลปาธรปี 2547 ของสำนักศิลปินวัฒนธรรมร่วมสมัย กระทรวงวัฒนธรรม ผู้เขียนบท ผู้กำกับ และนักแสดงละครเวที ที่มีผลงานสร้างสรรค์มาอย่างต่อเนื่องทั้งในประเทศและนานาชาติ โดยเฉพาะละครแนวผสมผสานเรื่องราวโบราณกับเนื้อหาร่วมสมัย และการผสมผสานรูปแบบการแสดงโบราณกับเทคนิคละครสมัยใหม่ ประดิษฐ์เคยเป็นสมาชิกกลุ่มละครมะขามป้อมมาร่วม 30 ปี เป็นหนึ่งในผู้ขับเคลื่อนเครือข่ายละครกรุงเทพ ร่วมจัดเทศกาลละครกรุงเทพที่บางลำพู และพื้นที่ต่างๆ ทั่วกรุงเทพฯ ในเดือนพฤศจิกายน ของทุกปีตั้งแต่พ.ศ. 2545 บรูซ กันเดอร์เซ็น (Bruce Gundersen) เป็นศิลปินที่ทำงานศิลปะหลายแขนง และทำงานเป็นทีมกับ คล้าก ผลงานของเขาถูกนำไปแสดงตามเทศกาลศิลปะและพิพิธภัณฑ์ศิลปะร่วมสมัยหลายแห่งในยุโรปและอเมริกา ผลงานวิดีโอ ที่เขาทำกับคล้าก ชื่อว่า ฟิชกัน ฟิล์ม เขาได้บันทึกการเดินรำในพิธีต่างๆ ของอุษาคเนย์ เขามีความสนใจและทำวิจัยเกี่ยวกับเรื่องเล่าในตำนานต่างๆ ที่เป็นวัฒนธรรมสากล ซึ่งได้กลายเป็นแรงบันดาลใจให้เขาได้ทำงานภาพพิมพ์ดิจิทัล บรูซกล่าวว่า “การหาแรงบันดาลใจในเรื่องระบบความเชื่อและ ศิลปะแบบท้องถิ่น จากยุคโบราณ และ ยุคสมัยใหม่ในอุษาคเนย์ ผมต้องการสร้างมันขึ้นมาอีกครั้งด้วยกระบวนการสมัยใหม่ผ่านงานศิลปะแบบดิจิทัล ” เขาได้รับทุนจากสมาคมวัฒนธรรมเอเชีย ในปี 2551 (2008) เพื่อที่จะเข้ามาทำงานวิจัยในเอเชีย ปัจจุบันเขาทำงานและอาศัยอยู่ที่ นิวยอร์ก สหรัฐฯ

ภัณฑารักษ์กิตติมศักดิ์

ดร. คริส เบเกอร์ ได้รับปริญญาดุษฎีบัณฑิตด้านประวัติศาสตร์จากมหาวิทยาลัยเคมบริดจ์ ประเทศอังกฤษ ใช้เวลาวิจัยเรื่องขุนช้างขุนแผนเป็นเวลา 7 ปี มีผลงานด้านวิชาการและสิ่งพิมพ์ด้านประวัติศาสตร์และสังคมศาสตร์มากมาย ปัจจุบันอาศัยและทำงานอยู่ที่กรุงเทพฯ

ดร. ผาสุก พงษ์ไพจิตร ได้รับปริญญาดุษฎีบัณฑิตด้านเศรษฐศาสตร์ จากมหาวิทยาลัยเคมบริดจ์ ประเทศอังกฤษ อดีตอาจารย์ประจำคณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ตำแหน่งศาสตราจารย์ (ระดับ 11)

ทีมภัณฑารักษ์ หอศิลป์ บ้านจิม ทอมป์สัน

กฤติยา กาวิวงศ์ จบการศึกษาปริญญาโทด้านกา ารจัดการบริหารศิลปะ จากคณะบริหารจัดการศิลปะและนโยบาย สถาบันศิลปะชิคาโก สหรัฐอเมริกา สหรัรัฐ ปัจจุบันดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการฝ่ายศิลปะ และ ภัณฑารักษ์ ประจำหอศิลป์ บ้านจิมฯ ตั้งแต่ปี 2549

โสมสุตา เปี่ยมสัมฤทธิ์ จบการศึกษาปริญญาตรีด้านประวัติศาสตร์ศิลป์ จากคณะ ะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร ปัจจุบันทำงานด้านภัณฑารักษ์และการศึกษา ณ หอศิลป์ บ้านจิมฯ

ยุวดี ศรีห้วยยอด จบการศึกษาปริญญาโท ด้านพิพิธภัณฑศึกษาจากสถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเอเชีย มหาวิทยาลัยมหิดล ปัจจุบันทำงานด้านภัณฑารักษ์และดูแลเอกสารสำคัญ ณ หอศิลป์ บ้านจิม ทอมป์สัน

*หมายเหตุ: มุมมองใหม่ ว่าด้วยเสภาเรื่องขุนช้างขุนแผน โดย คริส เบเกอร์ และผาสุก พงษ์ไพจิตร จาก มหากาพย์พื้นบ้านสยาม ขุนช้างขุนแผน เสภา คีตลีลนาฏกรรม อำนาจ สงคราม ความรัก ความใคร่ และโคกนาฏกรรม มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ นครศรีธรรมราช 2554 สนับสนุนโดย มูลนิธิ เจมส์ เอช ดับเบิลยู ทอมป์สัน และ บริษัท อุตสาหกรรมใหม่ไทย จำกัด ขอขอบคุณ พิพิธภัณฑศิลป์ไทยร่วมสมัย มูลนิธิ จักรพันธ์ ไปรษณีย์ พิพิธภัณฑแห่งชาติ จังหวัดสุพรรณบุรี หอภาพยนตร์ (องค์การมหาชน) ธนาคารกสิกรไทย จำกัด โกลบอล ฟ้าโบราณ และพิพิธภัณฑ ฟ้าโบราณ สบั้งา

กิจกรรมการศึกษา

พูดคุยกับศิลปิน โดย จิตติ เกษมกิจวัฒนา (* พูดคุยเป็นภาษาไทย และสรุปเนื้อหาเป็นภาษาอังกฤษ)

วันที่: 30 มีนาคม 2554 เวลา: 18.00-20.00 น. ณ ห้องสมุดวิลเลียม วอร์เรน

โปรแกรมการศึกษา

การแสดงสาธิตการขับเสภาประกอบการบรรยายเรื่อง “ขุนช้างขุนแผนออกตัว ตอน
ขุนแผนพานางวันทองหนี” 11/06/2554

หอศิลป์บ้านจิม ทอมป์สัน ขอเชิญชมการแสดงสาธิตการขับเสภาประกอบการบรรยาย
เรื่อง “ขุนช้างขุนแผนออกตัว ตอนขุนแผนพานางวันทองหนี ” โดยอาจารย์นพคุณ สูดประเสริฐ
(อาจารย์คิตศิลป์ไทย วิทยาลัยนาฏศิลป์) อาจารย์วาทิตต์ ดุริยอังกูร (หัวหน้างานทำนุบำรุง
ศิลปวัฒนธรรม สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเอเชีย มหาวิทยาลัยมหิดล) ในวันเสาร์ที่ 11
มิถุนายน 2554 เวลา 14.00-15.30 น. ณ หอศิลป์บ้านจิม ทอมป์สัน (ดำเนินรายการเป็นภาษาไทย
และมีการแปลสรุปเป็นภาษาอังกฤษ)

การแสดงชุดขุนแผนพานางวันทองหนี เป็นการแสดงที่ตัดตอนมาจากการแสดงละคร
เสภา เรื่องขุนช้างขุนแผน กระบวนทำร่ำที่สำคัญที่สุดในการแสดงชุด “ขุนแผนพานางวันทองหนี ”
คือกระบวนการทำร่ำเพลงเชิดจีน ประกอบด้วยทำนองเพลงมีความไพเราะและทำร่ำในแบบฉบับ
ของขุนแผนพานางวันทองหนี ซึ่งเป็นทำร่ำที่ประดิษฐ์ขึ้นใหม่ โดยมีม้าสีหมอกเป็นพาหนะ ความ
สวยงามของการแสดงอยู่ที่ลีลาทำร่ำของผู้แสดงทั้งสามที่จะต้องมีความสัมพันธ์ในทำขึ้นม้า
ทำเกี้ยวพาราสี และทำโคมสามใบ ซึ่งต้องได้รับการฝึกฝนมาอย่างดีและมีระดับฝีมือที่ใกล้เคียงกัน
จึงจะสอดคล้องกับบทบาทการพาหนีของตัวละคร (ไม่เสียค่าใช้จ่ายในการเข้าชม)

โปรแกรมการศึกษาพิเศษ

ART COURSE / Lecture Series No.1: Passages in Modern Art

ระยะเวลา: 13 มีนาคม พ.ศ. 2554 - 2 มิถุนายน พ.ศ. 2554

Lecture Series No.1: Passages in Modern Art (*the lecture will be in Thai, with enrollment fee)

31 มีนาคม 2554 - 2 มิถุนายน 2554 เวลา 17:30 - 20:00 น.

ทุกวันพฤหัสบดี (ยกเว้นวันหยุดราชการ) ณ ห้องสมุดวิลเลียม วอร์เรน

โดย คุณ จิตติ เกษมกิจวัฒนา และ หอศิลป์บ้านจิม ทอมป์สัน

หอศิลป์บ้านจิม ทอมป์สัน ร่วมกับคุณ จิตติ เกษมกิจวัฒนา ศิลปินและภัณฑารักษ์อิสระ มีความภูมิใจเสนอ การบรรยายประวัติศาสตร์ศิลปะสมัยใหม่ ซึ่งจะพาท่านผู้สนใจเดินทางย้อนเวลากลับไปที่จุดเริ่มต้นของการเปลี่ยนแปลง ทางความคิด / สังคม / วัฒนธรรม ในช่วงปี ค.ศ. 1500 ในยุโรป และทำความเข้าใจกับคำว่า MODERNITY, MODERNISM และ THE ENLIGHTENMENT PROJECT จากนั้นจะมีการทำความรู้จักศิลปะสกุลต่างๆ ในช่วงเวลานั้น จนถึง การเคลื่อนไหวทางศิลปะในช่วงปี ค.ศ. 1970

การเรียนการสอนในครั้งนี้ จะเน้นการศึกษาศิลปะสกุลต่างๆ ควบคู่ไปกับบริบท ทางความคิด / สังคม / วัฒนธรรม ในช่วงเวลานั้นๆ

การเรียนการสอนมีทั้งหมด 8 ครั้งๆละ 2 ชั่วโมง 30 นาที โดย 30 นาทีสุดท้ายในแต่ละครั้ง จะเป็นช่วงพูดคุยแลกเปลี่ยนหลังการบรรยาย

เกี่ยวกับผู้บรรยาย

จิตติ เกษมกิจวัฒนา เกิดที่กรุงเทพมหานคร ประเทศไทย เขาจบการศึกษาระดับปริญญาตรีด้านจิตรศิลป์ ที่มหาวิทยาลัย RMIT ณ กรุงเมลเบิร์น ประเทศออสเตรเลีย ในช่วงปี พ.ศ. 2538-2544 จิตติ มีผลงานในวงการศิลปะมากมายในฐานะ ศิลปิน ภัณฑารักษ์ที่อะแบท

สตูดิโอ/อะแบทท์คาเฟ่ อาจารย์พิเศษ ผู้จัดงานอีเวนท์ และบรรณาธิการร่วมของนิตยสาร Ver งานแสดงนิทรรศการเดี่ยวของเขา ได้แก่ Touch the Ground ที่ห้องศิลปะ โปรเจ็ค 304 กรุงเทพมหานคร ในปี พ.ศ. 2543, when two become one / when 2 become 1 ที่อะแบทท์สตูดิโอ/อะแบทท์คาเฟ่ กรุงเทพมหานคร ในปี พ.ศ. 2540, และ [...] ที่ The Bangkok Playhouse, กรุงเทพมหานคร ในปี พ.ศ. 2539 งานแสดงนิทรรศการกลุ่ม ได้แก่ With(in) ที่ Art In general มหานครนิวยอร์ก ประเทศสหรัฐอเมริกา ในปี พ.ศ. 2545, Alter Ego โครงการศิลปะร่วมสมัยไทย-ยุโรป ที่หอศิลป์มหาวิทยาลัยศิลปากร กรุงเทพมหานคร ในปี พ.ศ. 2542, A Step Before...Blissful Retreat, Moulden Art Project (MAP) ที่เมือง Moulden, NT ประเทศออสเตรเลีย ในปี พ.ศ. 2542, Cities on the Move ซึ่งเป็นนิทรรศการสัญจรไปที่ Succession กรุงเวียนนา ประเทศออสเตรีย, Musee d'art Contemporain de Bordeaux, ประเทศฝรั่งเศส, P.S.1 Contemporary Art Center เมืองควีนส์ มหานครนิวยอร์ก ประเทศสหรัฐอเมริกา, Louisiana Museum of Modern Art ที่ Humlebæk ประเทศเดนมาร์ก และ Hayward Gallery ที่กรุงลอนดอน ประเทศอังกฤษ ระหว่างปี พ.ศ. 2540-2542, และ Do It: Thai Version ที่หอศิลป์มหาวิทยาลัยกรุงเทพ กรุงเทพมหานคร ในปี พ.ศ. 2539 ตั้งแต่ปี 2546-2553 จัดได้ว่าเป็นพระภิกษุที่ภาคเหนือของประเทศไทย ขณะนี้เขาเป็นศิลปินและภัณฑารักษ์อิสระ ทำงานและอาศัยอยู่ในกรุงเทพมหานคร

ART COURSE / Art Philosophy 101

ระยะเวลา: 3 มิถุนายน พ.ศ. 2554 - 11 มิถุนายน พ.ศ. 2554

Art Philosophy 101 (*the lecture will be in Thai, with enrollment fee)

วันจันทร์- ศุกร์ เวลา 18.00-21.00 น. / วันเสาร์ เวลา 14.00-17.00 น. ณ ห้องสมุด
วิลเลียม วอร์เรน

โดย อาจารย์ทัศนัย เศรษฐเสรี และ หอศิลป์บ้านจิม ทอมป์สัน (* รับผู้เข้าร่วมฟัง
บรรยาย 20 คน)

Art Philosophy 101

สิ่งสำคัญหลักที่ควรถูกพัฒนาควบคู่ไปพร้อมกับการศึกษาศิลปะภาคปฏิบัติคือการทำความเข้าใจแนวคิด ปรัชญา ประวัติศาสตร์ และสถานการณ์ทางสังคมในมิติต่างๆ ที่เอื้ออำนวยให้เกิดการก่อรูปของสำนักทางศิลปะในแต่ละช่วงสมัย และการนำความเข้าใจเชิงทฤษฎีเหล่านั้นมาใช้ในฐานะเครื่องมือ เพื่อหาคำอธิบายต่อความเคลื่อนไหวทางศิลปะร่วมสมัยใน พ .ศ. ที่ตนอาศัยอยู่ อันเป็นการเปิดโอกาสสำหรับความเป็นไปได้ใหม่ๆ ทางแนวคิด และการสร้างสรรค์รูปแบบศิลปะเฉพาะส่วนบุคคลต่อไป

ด้วยหลักการข้างต้น วิชาปรัชญาศิลปะถูกออกแบบขึ้นเพื่อทำการเชื่อมโยงความเข้าใจเชิงทฤษฎี ปรัชญา แนวคิด และภาคปฏิบัติของการสร้างสรรค์ศิลปะเข้าด้วยกัน หลังจากการศึกษาภาคทฤษฎีเชิงประวัติศาสตร์แนวคิดทางศิลปะสำนักต่างๆ

สอนโดย อาจารย์ทัศนัย เศรษฐเสรี Media Arts and Design มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

เกี่ยวกับผู้บรรยาย

อาจารย์ ทัศนัย เศรษฐเสรี เกิดในปี พ .ศ. 2511 ที่กรุงเทพมหานคร ประเทศไทย เขาจบการศึกษาระดับปริญญาตรีด้านประติมากรรม ที่มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ปริญญาโท Visual Arts ที่ The University of Chicago ประเทศสหรัฐอเมริกา และปริญญาเอก ที่คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ผลงานในวงการศิลปะที่ผ่านมาของ อาจารย์ทัศนัย ได้แก่ Salad is not a thing ที่ Angkrit Gallery จังหวัดเชียงราย ในปี พ.ศ. 2552, Not Even Pineapples ที่ Gallery Ver ในปี พ.ศ. 2552,

Thailand is not my idea; Barcelona Version ที่ La Capella, Barcelona, ประเทศ Spain ในปี พ.ศ.2548, Triangular Relation: Type A ที่ กรุง Brussels ประเทศ Belgium ในปี พ.ศ.2548,

Triangular Relation: Type B ที่ About Café ที่กรุงเทพมหานคร ประเทศไทย ในปี พ.ศ. 2548,

Power Sucks Sucking the Power เชียงใหม่ ประเทศไทย ในปี พ.ศ.2548 ฯลฯ ตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2547 ถึง ปัจจุบันเขาทำงานเป็นอาจารย์ ภาควิชา Media Arts and Design ที่ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ สอนในวิชาประวัติศาสตร์ความคิด ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรปริญญาโท สาขาวิชาสื่อศิลปะ และการออกแบบสื่อ ซึ่งเป็นภาควิชาเปิดใหม่ โดยมุ่งเน้นบูรณาการศาสตร์ต่างๆ เข้าด้วยกัน

อาจารย์ทัศนัย เป็นนักอ่าน นักวิจารณ์ มักวิเคราะห์สถานการณ์และพูดถึงสิ่งที่เขาคิด อย่างตรงไปตรงมา เขามุ่งเน้นการศึกษาเชิงทฤษฎีสายสังคมศาสตร์ มากกว่าการฝึกทักษะฝีมือเชิงช่าง ซึ่งกินความกว้างขวางออกไปมากกว่าการผลิตวัตถุศักดิ์สิทธิ์ที่เรียกว่างานทัศนศิลป์ เหมือนอย่างศิลปินไทยทั่วไปควรจะทำ เขาสนใจศึกษาเชิงวิพากษ์ ทางสังคม-วัฒนธรรม ที่มุ่งเน้น ประเด็นเกี่ยวกับ Media Ethnography and Visualizing Culture Study

ART COURSE / Lecture Series No.1: Passages in Modern Art (2nd group)

ระยะเวลา: 30 มิถุนายน พ.ศ. 2554 - 26 กรกฎาคม พ.ศ. 2554

Lecture Series No.1: Passages in Modern Art (2nd group) (*the lecture will be in Thai, with enrollment fee)

เวลา 17:30 - 20:00 น. ณ ห้องสมุดวิลเลียม วอร์เรน

โดย คุณ จิตติ เกษมกิจวัฒนา และ หอศิลป์บ้านจิม ทอมป์สัน (* รับผู้เข้าร่วมฟังบรรยาย 20 คน)

Lecture Series No.1: Passages in Modern Art (2nd group)

หอศิลป์บ้านจิม ทอมป์สัน ร่วมกับคุณ จิตติ เกษมกิจวัฒนา ศิลปินและภัณฑารักษ์อิสระ มีความภูมิใจเสนอ การบรรยายประวัติศาสตร์ศิลปะสมัยใหม่ ซึ่งจะพาท่านผู้สนใจเดินทางย้อนเวลากลับไปที่จุดเริ่มต้นของการเปลี่ยนแปลง ทางความคิด / สังคม / วัฒนธรรม ในช่วงปี ค.ศ. 1600 ในยุโรป และทำความเข้าใจกับคำว่า MODERNITY, MODERNISM และ THE ENLIGHTENMENT PROJECT จากนั้นจะมีการทำความรู้จักศิลปะสกุลต่างๆ ในช่วงเวลานั้น จนถึงการเคลื่อนไหวทางศิลปะในช่วงปี ค.ศ. 1970

การเรียนการสอนในครั้งนี้ จะเน้นการศึกษาศิลปะสกุลต่างๆ ควบคู่ไปกับบริบททางความคิด / สังคม / วัฒนธรรม ในช่วงเวลานั้นๆ

การเรียนการสอนมีทั้งหมด 8 ครั้งๆละ 2 ชั่วโมง 30 นาที โดย 30 นาทีสุดท้ายในแต่ละครั้ง จะเป็นช่วงพูดคุยแลกเปลี่ยนหลังการบรรยาย

เกี่ยวกับผู้บรรยาย

จิตติ เกษมกิจวัฒนา เกิดที่กรุงเทพมหานคร ประเทศไทย เขาจบการศึกษาระดับปริญญาตรีด้านวิจิตรศิลป์ ที่มหาวิทยาลัย RMIT ณ กรุงเมลเบิร์น ประเทศออสเตรเลีย ใน ช่วงปี พ.ศ. 2538-2544 จิตติ มีผลงานในวงการศิลปะมากมายในฐานะ ศิลปิน ภัณฑารักษ์ที่อะแบร์

สตูดิโอ/อะแบทท์คาเฟ่ อาจารย์พิเศษ ผู้จัดงานอีเวนท์ และบรรณาธิการร่วมของนิตยสาร Ver งานแสดงนิทรรศการเดี่ยวของเธอ ได้แก่ Touch the Ground ที่ห้องศิลปะ โปรเจ็ค 304 กรุงเทพมหานคร ในปี พ.ศ. 2543, when two become one / when 2 become 1 ที่อะแบทท์สตูดิโอ/อะแบทท์คาเฟ่ กรุงเทพมหานคร ในปี พ.ศ. 2540, และ [...] ที่ The Bangkok Playhouse, กรุงเทพมหานคร ในปี พ.ศ. 2539 งานแสดงนิทรรศการกลุ่ม ได้แก่ With(in) ที่ Art In general มหานครนิวยอร์ก ประเทศสหรัฐอเมริกา ในปี พ.ศ. 2545, Alter Ego โครงการศิลปะร่วมสมัยไทย-ยุโรป ที่หอศิลป์มหาวิทยาลัยศิลปากร กรุงเทพมหานคร ในปี พ.ศ. 2542, A Step Before...Blissful Retreat, Moulden Art Project (MAP) ที่เมือง Moulden, NT ประเทศออสเตรเลีย ในปี พ.ศ. 2542, Cities on the Move ซึ่งเป็นนิทรรศการสัญจรไปที่ Succession กรุงเวียนนา ประเทศออสเตรีย, Musee d'art Contemporain de Bordeaux, ประเทศฝรั่งเศส, P.S.1 Contemporary Art Center เมืองควีนส์ มหานครนิวยอร์ก ประเทศสหรัฐอเมริกา, Louisiana Museum of Modern Art ที่ Humlebæk ประเทศเดนมาร์ก และ Hayward Gallery ที่กรุงลอนดอน ประเทศอังกฤษ ระหว่างปี พ.ศ. 2540-2542, และ Do It: Thai Version ที่หอศิลป์มหาวิทยาลัยกรุงเทพ กรุงเทพมหานคร ในปี พ.ศ. 2539 ตั้งแต่ปี 2546-2553 จัดได้ว่าเป็นพระภิกษุที่ภาคเหนือของประเทศไทย ขณะนี้เขาเป็นศิลปินและภัณฑารักษ์อิสระ ทำงานและอาศัยอยู่ในกรุงเทพมหานคร

ART COURSE / Lecture Series No.1: Passages in Modern Art (3rd group)

ระยะเวลา: 9 สิงหาคม พ.ศ. 2554 - 1 กันยายน พ.ศ. 2554

Lecture Series No.1: Passages in Modern Art (3rd group) (*the lecture will be in Thai, with enrollment fee)

เวลา 17:30 - 20:00 น. ณ ห้องสมุดวิลเลียม วอร์เรน

โดย คุณ จิตติ เกษมกิจวัฒนา และ หอศิลป์บ้านจิม ทอมป์สัน (* รับผู้เข้าร่วมฟังบรรยาย 20 คน)

Lecture Series No.1: Passages in Modern Art (3rd group)

หอศิลป์บ้านจิม ทอมป์สัน ร่วมกับคุณ จิตติ เกษมกิจวัฒนา ศิลปินและภัณฑารักษ์อิสระ มีความภูมิใจเสนอ การบรรยายประวัติศาสตร์ศิลปะสมัยใหม่ ซึ่งจะพาท่านผู้สนใจเดินทางย้อนเวลากลับไปที่จุดเริ่มต้นของการเปลี่ยนแปลง ทางความคิด / สังคม / วัฒนธรรม ในช่วงปี ค .ศ. 1600 ในยุโรป และทำความเข้าใจกับคำว่า MODERNITY, MODERNISM และ THE ENLIGHTENMENT PROJECT จากนั้นจะมีการทำความรู้จักศิลปะสกุลต่างๆ ในช่วงเวลานั้น จนถึงการเคลื่อนไหวทางศิลปะในช่วงปี ค.ศ. 1970

การเรียนการสอนในครั้งนี้ จะเน้นการศึกษาศิลปะสกุลต่างๆ ควบคู่ไปกับบริบท ทางความคิด / สังคม / วัฒนธรรม ในช่วงเวลานั้นๆ

การเรียนการสอนมีทั้งหมด 8 ครั้งๆละ 2 ชั่วโมง 30 นาที โดย 30 นาทีสุดท้ายในแต่ละครั้ง จะเป็นช่วงพูดคุยแลกเปลี่ยนหลังการบรรยาย

เกี่ยวกับผู้บรรยาย

จิตติ เกษมกิจวัฒนา เกิดที่กรุงเทพมหานคร ประเทศไทย เขาจบการศึกษาระดับปริญญาตรีด้านวิจิตรศิลป์ ที่มหาวิทยาลัย RMIT ณ กรุงเมลเบิร์น ประเทศออสเตรเลีย ในช่วงปี พ.ศ. 2538-2544 จิตติ มีผลงานในวงการศิลปะมากมายในฐานะ ศิลปิน ภัณฑารักษ์ที่อะเบาร์ท

สตูดิโอ/อะแบทท์คาเฟ่ อาจารย์พิเศษ ผู้จัดงานอีเวนต์ และบรรณาธิการร่วมของ นิตยสาร Ver งานแสดงนิทรรศการเดี่ยวของเขา ได้แก่ Touch the Ground ที่ห้องศิลปะ โปรเจ็ค 304 กรุงเทพมหานคร ในปี พ.ศ. 2543, when two become one / when 2 become 1 ที่อะแบทท์สตูดิโอ/อะแบทท์คาเฟ่ กรุงเทพมหานคร ในปี พ.ศ. 2540, และ [...] ที่ The Bangkok Playhouse, กรุงเทพมหานคร ในปี พ.ศ. 2539 งานแสดงนิทรรศการกลุ่ม ได้แก่ With(in) ที่ Art In general มหานครนิวยอร์ก ประเทศสหรัฐอเมริกา ในปี พ.ศ. 2545, Alter Ego โครงการศิลปะร่วมสมัยไทย-ยุโรป ที่หอศิลป์มหาวิทยาลัยศิลปากร กรุงเทพมหานคร ในปี พ.ศ. 2542, A Step Before...Blissful Retreat, Moulden Art Project (MAP) ที่เมือง Moulden, NT ประเทศออสเตรเลีย ในปี พ.ศ. 2542, Cities on the Moveซึ่งเป็นนิทรรศการสัญจรไปที่ Succession กรุงเวียนนา ประเทศออสเตรีย, Musee d'art Contemporain de Bordeaux, ประเทศฝรั่งเศส, P.S.1 Contemporary Art Center เมืองควีนส์ มหานครนิวยอร์ก ประเทศสหรัฐอเมริกา, Louisiana Museum of Modern Art ที่ Humlebæk ประเทศเดนมาร์ก และ Hayward Gallery ที่กรุงลอนดอน ประเทศอังกฤษ ระหว่างปี พ.ศ. 2540-2542, และ Do It: Thai Versionที่หอศิลป์มหาวิทยาลัยกรุงเทพ กรุงเทพมหานคร ในปี พ.ศ. 2539 ตั้งแต่ปี 2546-2553 จัดได้บวชเป็นพระภิกษุที่ภาคเหนือของประเทศไทย ขณะนี้เขาเป็นศิลปินและภัณฑารักษ์อิสระ ทำงานและอาศัยอยู่ในกรุงเทพมหานคร

ART COURSE / Art Philosophy 102

ระยะเวลา: 12 สิงหาคม พ.ศ. 2554 - 15 สิงหาคม พ.ศ. 2554

Art Philosophy 102 (*the lecture will be in Thai, with enrollment fee)

ณ ห้องสมุดวิลเลียม วอร์เรน

โดย อาจารย์ทัศนัย เศรษฐเสรี และ หอศิลป์บ้านจิม ทอมป์สัน (* รับผู้เข้าร่วมฟังบรรยาย 20 คน)

Art Philosophy 102

สิ่งสำคัญหลักที่ควรถูกพัฒนาควบคู่ไปพร้อมกับการศึกษาศิลปะภาคปฏิบัติคือการทำความเข้าใจแนวคิด ปรัชญา ประวัติศาสตร์ และสถานการณ์ทางสังคมในมิติต่างๆ ที่เอื้ออำนวยให้เกิดการก่อรูปของสำนักทางศิลปะในแต่ละช่วงสมัย และการนำความเข้าใจเชิงทฤษฎีเหล่านั้นมาใช้ในฐานะเครื่องมือ เพื่อหาคำอธิบายต่อความเคลื่อนไหวทางศิลปะ ร่วมสมัยใน พ.ศ. ที่ตนอาศัยอยู่ อันเป็นการเปิดโอกาสสำหรับความเป็นไปได้ใหม่ๆ ทางแนวคิด และการสร้างสรรค์รูปแบบศิลปะเฉพาะส่วนบุคคลต่อไป

ด้วยหลักการข้างต้น วิชาปรัชญาศิลปะถูกออกแบบขึ้นเพื่อทำการเชื่อมโยงความเข้าใจเชิงทฤษฎี ปรัชญา แนวคิด และภาคปฏิบัติของการสร้างสรรค์ศิลปะเข้าด้วยกัน หลังจากการศึกษาภาคทฤษฎีเชิงประวัติศาสตร์แนวคิดทางศิลปะสำนักต่างๆ

สอนโดย อาจารย์ทัศนัย เศรษฐเสรี Media Arts and Design มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

เกี่ยวกับผู้บรรยาย

อาจารย์ ทัศนัย เศรษฐเสรี เกิดในปี พ .ศ. 2511 ที่กรุงเทพมหานคร ประเทศไทย เขาจบการศึกษาระดับปริญญาตรีด้านประติมากรรม ที่มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ปริญญาโท Visual Arts ที่ The University of Chicago ประเทศสหรัฐอเมริกา และปริญญาเอก ที่คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ผลงานในวงการศิลปะที่ผ่านมาของ อาจารย์ทัศนัย ได้แก่ Salad is not a thing ที่ Angkrit Gallery จังหวัดเชียงราย ในปี พ.ศ. 2552, Not Even Pineapples ที่ Gallery Ver ในปี พ.ศ. 2552,

Thailand is not my idea; Barcelona Version ที่ La Capella, Barcelona, ประเทศ Spain ในปี พ.ศ.2548, Triangular Relation: Type A ที่ กรุง Brussels ประเทศ Belgium ในปี พ.ศ.2548,

Triangular Relation: Type B ที่ About Café ที่กรุงเทพมหานคร ประเทศไทย ในปี พ.ศ. 2548,

Power Sucks Sucking the Power เชียงใหม่ ประเทศไทย ในปี พ.ศ.2548 ฯลฯ ตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2547 ถึง ปัจจุบันเขาทำงานเป็นอาจารย์ ภาควิชา Media Arts and Design ที่มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ สอนในวิชาประวัติศาสตร์ความคิด ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรปริญญาโท สาขาวิชาสื่อศิลปะและการออกแบบสื่อ ซึ่งเป็นภาควิชาเปิดใหม่ โดยมุ่งเน้นบูรณาการศาสตร์ต่างๆ เข้าด้วยกัน

อาจารย์ทัศนัย เป็นนักอ่าน นักวิจารณ์ มักวิเคราะห์สถานการณ์และพูดถึงสิ่งที่เขาคิดอย่างตรงไปตรงมา เขามุ่งเน้นการศึกษาเชิงทฤษฎีสายสังคมศาสตร์ มากกว่าการฝึกทักษะฝีมือเชิงช่าง ซึ่งกินความกว้างขวางออกไปมากกว่าการผลิตวัตถุศักดิ์สิทธิ์ที่เรียกว่างานทัศนศิลป์ เหมือนอย่างศิลปินไทยทั่วไปควรจะทำ เขาสนใจศึกษาเชิงวิพากษ์ ทางสังคม-วัฒนธรรม ที่มุ่งเน้นประเด็นเกี่ยวกับ Media Ethnography and Visualizing Culture Study

อาร์ต ออน ฟาร์ม 2554 ถิ่นอีสาน

ระยะเวลา: 17 ธันวาคม พ.ศ. 2554 - 8 มกราคม พ.ศ. 2555

หอศิลป์ บ้านจิม ทอมป์สัน ร่วมกับ จิม ทอมป์สัน ฟาร์ม นำเสนอผลงาน อาร์ต ออน ฟาร์ม ปี 2554 หัวข้อ “ถิ่นอีสาน” เราเชิญศิลปินและสถาปนิกที่เข้ามาทำงานศิลปะที่เกี่ยวข้องกับสถานที่และวัฒนธรรมอีสาน โดยให้พวกเขาตั้งเอาประสบการณ์ในฐานะที่เป็นคนท้องถิ่นที่เติบโตอาศัย และทำงานในภูมิภาคที่มีความสำคัญกับประเทศไทยแถบนี้ ศิลปินและสถาปนิกที่เข้าร่วม

โครงการ ได้แก่ ทรงวิทย์ พิมพะกรรณ์ , มนต์รี มุ่งคุณ, อติศักดิ์ ภูผา, สิทธิกร ขาวสะอาด และรชพร ชูช่วย กับกลุ่ม ออล โซน พวกเขาได้ทำงานขึ้นมาสำหรับฟาร์ม ทัวร์ โดยเฉพาะการนำเสนอผลงานที่น่าตื่นตาตื่นใจครั้งนี้ ประกอบด้วยงานแนวจิตรกรรม วิดีโอ ผลงานประติมากรรมกลางแจ้ง และผลงานศิลปะจัดวางตามสถานที่ต่างๆ เช่น ทุ่งนา บริเวณทางเดินไปสิมกลางน้ำ และบริเวณที่นั่งสำหรับรับประทานอาหาร

1. อติศักดิ์ ภูผา

ได้นางเดอ ดึงๆ

จากประสบการณ์ช่วงวัยเด็กของศิลปิน ได้พบเห็นตุ๊กตาหุ่นชักที่ดูแล้วชวนหัว ในขบวนแห่ประเพณีบุญบั้งไฟของคนอีสานซึ่งบ่งบอกถึงความสนุกสนานของคนอีสานที่แท้จริง

อติศักดิ์ ภูผา เกิดปี พ.ศ. 2521 จังหวัดยโสธร เรียนจบระดับปริญญาโท สาขาภาพพิมพ์ คณะจิตรศิลป์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ปัจจุบันเป็นพนักงาน ในกำกับของรัฐ ตำแหน่งอาจารย์ ภาควิชาทัศนศิลป์ สาขาศิลปะภาพพิมพ์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

2. สิทธิกร ขาวสะอาด

ใกล้เหมือนไกล ผ่านตาทุกวัน

ความจริงและความมั่งคั่งในปัจจุบันทำให้เกิดการเคลื่อนไหวของสรรพสิ่งรอบตัวเราจนบางครั้งเราเผลอลื่นไหลไปตามกระแสเหล่านั้น เศษไม้ที่กองอยู่ตรงหน้าทำให้ศิลปินได้ระลึกถึงรากเหง้าของตนเอง จึงนำเศษไม้มาสร้างงานประติมากรรมด้วยเทคนิคแบบภูมิปัญญาท้องถิ่น เช่น การเข้าเดือย การจักสาน มาเป็นตัวสร้างให้เกิดรูปร่างของควาย เพราะควายเปรียบเสมือนเพื่อนเกลอของชาวเกษตร

สิทธิกร ขาวสะอาด เกิดปี พ .ศ. 2529 ที่จังหวัดร้อยเอ็ด เรียนจบระดับปริญญาตรี คณะศิลปกรรม สาขาทัศนศิลป์ เอกประติมากรรม มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ได้รับรางวัลเหรียญเงิน จากการประกวดศิลปกรรมรุ่นเยาว์ ปีพ.ศ. 2553 ปัจจุบันกำลังศึกษาอยู่ระดับปริญญาโท คณะจิตรกรรม ประติมากรรมและภาพพิมพ์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

3. มนตรี มุงคุณ

อีตบวกลอง ทำนองชนบท

ความเป็นอยู่ของคนอีสานนั้นเป็นส่วนผสมระหว่างประสบการณ์จากวิถีบรรพบุรุษ ความสอดคล้องของวัฒนธรรมอันงดงามนำมาพัฒนาขึ้นใหม่ให้เกิดความร่วมมือ การสร้างผ้าพระเวสหรือพระภูนำมาใช้ถ่ายทอดเรื่องราวสินไซและอดีตพระพุทธเจ้า จากการสร้างงานลักษณะเฉพาะมาเป็นเทคนิคที่ร่วมยุคให้เกิดความเข้าใจที่ง่ายและยังคงอุปนิสัยที่งดงามของคนอีสานด้วยความกลมกลืนด้วยเจตนา เพื่อการฟื้นฟูและอนุรักษ์ภูมิปัญญาดั้งเดิมให้เกิดพัฒนาการใหม่ควบคู่กับสังคมปัจจุบัน

มนตรี มุงคุณ เกิดปีพ.ศ. 2525 จังหวัดขอนแก่น เรียนจบระดับปริญญาโท คณะจิตรกรรม ประติมากรรมและภาพพิมพ์ สาขาศิลปะไทย มหาวิทยาลัยศิลปากร ปัจจุบันเป็นผู้เชี่ยวชาญของ คณะศิลปกรรม มหาวิทยาลัยขอนแก่น

4. ทรวงวิทย์ พิมพะกรรณ์

เปิดผ้ามางั่ง 2554

ได้หยิบยกวรรณกรรมท้องถิ่นเรื่อง “สังข์ศิลป์ชัย” หรืออีสานเรียก “สินไซ” มานำเสนอผ่านวรรณกรรม หอมลำ ดนตรี หนังประโมทัย และฮูปแต้ม (ภาพเขียน) วรรณกรรมเรื่องนี้เป็นมรดกวัฒนธรรมร่วม 2 ฝั่งโขง มีความโดดเด่นของเนื้อเรื่องที่สนุกสนานและได้สอดแทรกข้อคุณธรรมเอาไว้ตลอดทั้งเรื่อง อันเป็นเรื่องราวที่ชาวบ้านได้ใช้ภูมิปัญญาของตนเองผนวกนิทานพื้นบ้านกับชาดกเข้าด้วยกันอย่างแนบเนียน เรียกได้ว่าชาวอีสานมีกุศโลบายในการสอนสั่งผ่านนิทานตำนานมาตั้งแต่ครั้งอดีต

ทรวงวิทย์ พิมพะกรรณ์ เกิดปีพ .ศ. 2513 ที่จังหวัดอุบลราชธานี เขาได้รับการศึกษาระดับปริญญาโททางจิตรกรรม จากคณะจิตรกรรม ประติมากรรม ภาพพิมพ์ และภาพไทย มหาวิทยาลัยศิลปากร ปัจจุบันเขาเป็นอาจารย์ประจำที่คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

5. รพพร ชูช่วย และอล ไซน (สรวิศ คล้ายมาก , ธฤต ทศไวยธาดา , วิทย์ธิดา พะยอมยงค์ , พจน์ ลัดดาพันธุ์, ธนัชชา ตั้งอมรสิริ, อัศรินทร์ สงวนวงศ์วาน และ พัศราพรรณ ลิ่ววัฒนากรณ์)

ทำเป็นธรรมชาติ

ในฐานะสถาปนิกนักออกแบบ เป้าหมายของงานชิ้นนี้ของเราคือการสร้าง “สถานที่” สำหรับรับประทานอาหารในพื้นที่อยู่ในธรรมชาติ โดยทำให้ผู้คนที่เข้ามาใช้สามารถมีปฏิสัมพันธ์กันในขณะที่รับประทานอาหารในพื้นที่สาธารณะ แม้กับคนที่ไม่รู้จักกัน อย่างเป็นธรรมชาติ โครงสร้างเบาที่มีสีสันหลากหลาย นอกจากจะดึงดูดคนเข้ามาในพื้นที่แล้ว ยังชี้นำการเคลื่อนไหว และพฤติกรรมของผู้คนในสเปซ พวกมะโหด ซึ่งเป็นการตัดกระดาดะตงแต่งสถานที่ในงานสำคัญๆ ในหลายๆ ภาคของไทย ถูกนำมาใช้เป็นจุดเริ่มต้นในการศึกษาและพัฒนารูปร่างและสีของ โครงสร้างเบา นี้ เนื่องมาจากความเรียบง่าย สดุดสนาน และพื้นถิ่น โดยได้มีกระบวนการพัฒนา เพื่อหารูปทรงและวัสดุที่สามารถทำตัวเป็นธรรมชาติที่สุดเมื่ออยู่ในสภาพแวดล้อมธรรมชาติ

รพพร ชูช่วย เกิดที่กรุงเทพฯ จบการศึกษาด้านสถาปัตยกรรม จากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยโคลัมเบีย นิวยอร์ก และมหาวิทยาลัยโตเกียว ตามลำดับ มีความสนใจด้านสถาปัตยกรรมพื้นถิ่นร่วมสมัยใน เอเชีย ปัจจุบันเป็นผู้ช่วยศาสตราจารย์ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และสถาปนิกบริษัท ออล ไซน จำกัด ซึ่งเป็นหนึ่งในผู้ก่อตั้ง

อลไซน เป็นกลุ่มนักออกแบบที่เชื่อในการร่วมมือกับผู้เชี่ยวชาญในหลากหลายสาขา และนานาชาติ มักตื่นต้นกับความเปลี่ยนแปลงไม่มีที่สิ้นสุดของมหานครกรุงเทพที่เราอยู่ ที่สร้างรูปแบบของชีวิตในปัจจุบัน ออล ไซนสนใจในการแก้ปัญหาแบบพื้นที่ชาญฉลาด และพยายามจะเรียนรู้สิ่งเหล่านี้ เพื่อสร้างสภาพแวดล้อมที่เราทุกคนสามารถอยู่ได้ในโลกนี้อย่างเป็นเหมือนบ้านของตัวเอง

ART COURSE / Lecture Series: Art History 102 - Conceptual Art (group 2)

ระยะเวลา: 19 มกราคม พ.ศ. 2555 - 14 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2555

Lecture Series - Art History 102 - Conceptual Art (group 2) (*the lecture will be in Thai, with enrollment fee)

เวลา 17:30 - 20:00 น. ณ ห้องสมุดวิลเลียม วอร์เรน

โดย คุณ จิตติ เกษมกิจวัฒนา และ หอศิลป์ บ้านจิม ทอมป์สัน

หอศิลป์ บ้านจิม ทอมป์สัน ร่วมกับคุณ จิตติ เกษมกิจวัฒนา ศิลปินและภัณฑารักษ์อิสระ มีความภูมิใจเสนอ การบรรยายประวัติศาสตร์ศิลปะสมัยใหม่

ในคราวนี้ เรามาทำความรู้จักกับ Conceptual Art ดูที่มาที่ไปและการคลี่คลายของความคิดทางศิลปะ โดยจะเน้นสิ่งที่เกิดขึ้นในช่วงทศวรรษที่ 60 และ 70 ในยุโรปและอเมริกาเป็นหลัก สำหรับผู้ที่เรียน Art History 101 - Modern Art มาแล้ว course นี้เป็นการขยายความต่อจาก Dematerialization of Art.

การเรียนการสอนมีทั้งหมด 8 ครั้งๆละ 2 ชั่วโมง 30 นาที โดย 30 นาทีสุดท้ายในแต่ละครั้ง จะเป็นช่วงพูดคุยแลกเปลี่ยนหลังการบรรยาย

เกี่ยวกับผู้บรรยาย

จิตติ เกษมกิจวัฒนา เกิดที่กรุงเทพมหานคร ประเทศไทย เขาจบการศึกษาระดับปริญญาตรีด้านจิตรศิลป์ ที่มหาวิทยาลัย RMIT ณ กรุงเมลเบิร์น ประเทศออสเตรเลีย ในช่วงปี พ.ศ. 2538-2544 จิตติ มีผลงานในวงการศิลปะมากมายในฐานะ ศิลปิน ภัณฑารักษ์ที่อะเบาท์สตูดิโอ/อะเบาท์คาเฟ่ อาจารย์พิเศษ ผู้จัดงานอีเวนท์ และบรรณาธิการร่วมของนิตยสาร Ver งานแสดงนิทรรศการเดี่ยวของเขา ได้แก่ Touch the Ground ที่ห้องศิลปะ โปรเจ็ค 304 กรุงเทพมหานคร ในปี พ.ศ. 2543, when two become one / when 2 become 1 ที่อะเบาท์สตูดิโอ/อะเบาท์คาเฟ่ กรุงเทพมหานคร ในปี พ.ศ. 2540, และ [...] ที่ The Bangkok Playhouse, กรุงเทพมหานคร ในปี พ.ศ. 2539 งานแสดงนิทรรศการกลุ่ม ได้แก่ With(in) ที่ Art In general

มหานครนิวยอร์ก ประเทศสหรัฐอเมริกา ในปี พ.ศ. 2545, Alter Ego โครงการศิลปะร่วมสมัยไทย-ยุโรป ที่หอศิลป์มหาวิทยาลัยศิลปากร กรุงเทพมหานคร ในปี พ.ศ. 2542, A Step Before...Blissful Retreat, Moulden Art Project (MAP) ที่เมือง Moulden, NT ประเทศออสเตรเลีย ในปี พ.ศ. 2542, Cities on the Move ซึ่งเป็นนิทรรศการสัญจรไปที่ Succession กรุงเวียนนา ประเทศออสเตรีย, Musee d'art Contemporain de Bordeaux, ประเทศฝรั่งเศส, P.S.1 Contemporary Art Center เมืองควีนส์ มหานครนิวยอร์ก ประเทศสหรัฐอเมริกา, Louisiana Museum of Modern Art ที่ Humlebaek ประเทศเดนมาร์ก และ Hayward Gallery ที่กรุงลอนดอน ประเทศอังกฤษ ระหว่างปี พ.ศ. 2540-2542, และ Do It: Thai Version ที่หอศิลป์มหาวิทยาลัยกรุงเทพ กรุงเทพมหานคร ในปี พ.ศ. 2539 ตั้งแต่ปี 2546-2553 จัดได้บวชเป็นพระภิกษุที่ภาคเหนือของประเทศไทย ขณะนี้เขาเป็นศิลปินและภัณฑารักษ์อิสระ ทำงานและอาศัยอยู่ในกรุงเทพมหานคร

Postmodern Art

ระยะเวลา: 13 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2555 - 23 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2555

Postmodern Art (*the lecture will be in Thai, with enrollment fee)

โดย อาจารย์ทัศนัย เศรษฐเสรี และ หอศิลป์บ้านจิม ทอมป์สัน (* รับผู้เข้าร่วมฟังบรรยาย 20 คน)

เนื้อหาในชั้นเรียนนี้ถูกจัดเตรียมขึ้น เพื่อนำไปสู่ข้อถกเถียงและปัญหาต่างๆ ของคำว่า “ลัทธิหลังสมัยใหม่” (Postmodernism)

อย่างไรก็ตาม คำถามว่า ลัทธิหลังสมัยใหม่คืออะไร ? นั้น ไม่อาจตอบได้ด้วยคำอธิบายเพียงสั้นๆ เหตุเพราะ “ลัทธิหลังสมัยใหม่” ประกอบไปด้วยความซับซ้อนในหลายระดับของกลุ่มความคิด ซึ่งเริ่มแสดงท่าทีต่อข้อถกเถียงทางวิชาการตั้งแต่กลางทศวรรษที่ 80s อาจกล่าวได้ว่า “ลัทธิหลังสมัยใหม่” คือแนวคิด (Concept) ที่ปรากฏในหลายอาณาเขตของการศึกษา เช่น ศิลปะ ดนตรี ภาพยนตร์ วรรณกรรม สถาปัตยกรรม แฟชั่น สังคมศาสตร์ การสื่อสารมวลชน ตลอดจนถึงสื่อและเทคโนโลยีสมัยใหม่

ดังนั้น การทำความเข้าใจ “ลัทธิหลังสมัยใหม่” จำเป็นต้องทำการศึกษาค้นคว้าไปพร้อมกับปรากฏการณ์ของ “สภาวะหลังสมัยใหม่” (Postmodernity) โดยเริ่มทำการศึกษาลำเลียงไปถึงจุดเริ่มต้นของพัฒนาการใน “ลัทธิสมัยใหม่” (Modernism) จุดสูงสุดของลัทธิสมัยใหม่ (High Modernism) กระทั่งถึงจุดเปลี่ยน และการมาถึงของลัทธิหลังสมัยใหม่ในหลายรูปแบบ ซึ่งต่างฝังตัวและมาพร้อมกับขบวนการความเคลื่อนไหวใหม่ ทางสังคม (New Social Movement) เช่น กลุ่มสิทธิสตรี (Feminism) ลัทธิหลังอาณานิคม (Postcolonialism) กลุ่มทางเลือกใหม่ (New Alternative) ฯลฯ โดยสร้างความเข้าใจผ่านแนวคิด และรูปแบบการเคลื่อนไหวของกิจกรรมทางศิลปะและวัฒนธรรมต่างๆ ไปพร้อมกัน

แม้ว่าเนื้อหาโดยหลักของวิชานี้จะพุ่งเป้าประเด็นของการศึกษาไปที่ความสำคัญของแนวคิดต่างๆ ในโลกวิชาการตะวันตก นักศึกษาจะถูกถามให้ทำการเชื่อมโยงแนวคิดดังกล่าว เข้ากับสถานการณ์ ความเคลื่อนไหวของวงการศิลปะ และวัฒนธรรมในประเทศไทย เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการประยุกต์ใช้ในโครงการศิลปะของตนเองต่อไป

เกี่ยวกับผู้บรรยาย

อาจารย์ ทัศนัย เศรษฐเสรี เกิดในปี พ .ศ. 2511 ที่กรุงเทพมหานคร ประเทศไทย เขาจบ การศึกษาระดับปริญญาตรีด้านประติมากรรม ที่มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ปริญญาโท Visual Arts ที่ The University of Chicago ประเทศสหรัฐอเมริกา และปริญญาเอก ที่คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ผลงานในวงการศิลปะที่ผ่านมาของ อาจารย์ทัศนัย ได้แก่ Salad is not a thing ที่ Angkrit Gallery จังหวัดเชียงราย ในปี พ.ศ. 2552, Not Even Pineapples ที่ Gallery Ver ในปี พ.ศ. 2552,

Thailand is not my idea; Barcelona Version ที่ La Capella, Barcelona, ประเทศ Spain ในปี พ.ศ.2548, Triangular Relation: Type A ที่ กรุง Brussels ประเทศ Belgium ในปี พ.ศ.2548, Triangular Relation: Type B ที่ About Café ที่กรุงเทพมหานคร ประเทศไทย ในปี พ.ศ.2548,

Power Sucks Sucking the Power เชียงใหม่ ประเทศไทย ในปี พ.ศ.2548 ฯลฯ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2547 ถึง ปัจจุบันเขาทำงานเป็นอาจารย์ ภาควิชา Media Arts and Design ที่ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ สอนในวิชาประวัติศาสตร์ความคิด ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรปริญญาโท สาขาวิชาสื่อศิลปะและการออกแบบสื่อ ซึ่งเป็นภาควิชาเปิดใหม่ โดยมุ่งเน้นบูรณาการศาสตร์ ต่างๆ เข้าด้วยกัน

อาจารย์ทัศนัย เป็นนักอ่าน นักวิจารณ์ มักวิเคราะห์สถานการณ์และพูดถึงสิ่งที่เขาคิด อย่างตรงไปตรงมา เขามุ่งเน้นการศึกษาเชิงทฤษฎีสายสังคมศาสตร์ มากกว่าการฝึกทักษะฝีมือ เชิงช่าง ซึ่งกินความกว้างขวางออกไปมากกว่าการผลิตวัตถุศักดิ์สิทธิ์ที่เรียกว่างานทัศนศิลป์ เหมือนอย่างศิลปินไทยทั่วไปควรจะทำ เขาสนใจศึกษาเชิงวิพากษ์ ทางสังคม-วัฒนธรรม ที่มุ่งเน้น ประเด็นเกี่ยวกับ Media Ethnography and Visualizing Culture Study

ART COURSE/Art Philosophy 101 (2nd Group)

ระยะเวลา: 26 มีนาคม 2012 - 3 เมษายน 2012

Art Philosophy 101 (2nd Group) (*the lecture will be in Thai, with enrollment fee)

วันจันทร์ที่ 26 มีนาคม 2555 – วันอังคารที่ 3 เมษายน 2555

วันจันทร์-ศุกร์ เวลา 18.00-21.00 น. / วันเสาร์ เวลา 14.00-17.00 น. ณ ห้องสมุดวิลเลียม วอร์เรน

โดย อ.ดร. ทศนัย เศรษฐสุเสรี และ หอศิลป์บ้านจิม ทอมป์สัน (* รับผู้เข้าร่วมฟังบรรยาย 20 คน)

สิ่งสำคัญหลักที่ควรถูกพัฒนาควบคู่ไปพร้อมกับการศึกษาศิลปะภาคปฏิบัติคือการทำความเข้าใจแนวคิด ปรัชญา ประวัติศาสตร์ และสถานการณ์ทางสังคมในมิติต่างๆ ที่เอื้ออำนวยให้เกิดการก่อรูปของสำนักทางศิลปะในแต่ละช่วงสมัย และการนำความเข้าใจเชิงทฤษฎีเหล่านั้นมาใช้ในฐานะเครื่องมือ เพื่อหาคำอธิบายต่อความเคลื่อนไหวทางศิลปะร่วมสมัยใน พ.ศ. ที่ตนอาศัยอยู่ อันเป็นการเปิด โอกาสสำหรับความเป็นไปได้ใหม่ๆ ทางแนวคิด และการสร้างสรรค์รูปแบบศิลปะเฉพาะส่วนบุคคลต่อไป

ด้วยหลักการข้างต้น วิชาปรัชญาศิลปะถูกออกแบบขึ้นเพื่อทำการเชื่อมโยงความเข้าใจเชิงทฤษฎี ปรัชญา แนวคิด และภาคปฏิบัติของการสร้างสรรค์ศิลปะเข้าด้วยกัน หลังจากการศึกษาภาคทฤษฎีเชิงประวัติศาสตร์แนวคิดทางศิลปะสำนักต่างๆ

สอนโดย อ.ดร. ทศนัย เศรษฐสุเสรี Media Arts and Design มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

เกี่ยวกับผู้บรรยาย

อ.ดร. ทศนัย เศรษฐสุเสรี เกิดในปี พ.ศ. 2511 ที่กรุงเทพมหานคร ประเทศไทย เขาจบการศึกษาระดับปริญญาตรีด้านประติมากรรม ที่มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ปริญญาโท Visual Arts ที่ The University of Chicago ประเทศสหรัฐอเมริกา และปริญญาเอก ที่คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ผลงานในวงการศิลปะที่ผ่านมาของ อ.ดร. ทศนัย ได้แก่ Salad is not a thing ที่ Angkrit Gallery จังหวัดเชียงราย ในปี พ.ศ. 2552, Not Even Pineapples ที่ Gallery Ver ในปี พ.ศ. 2552,

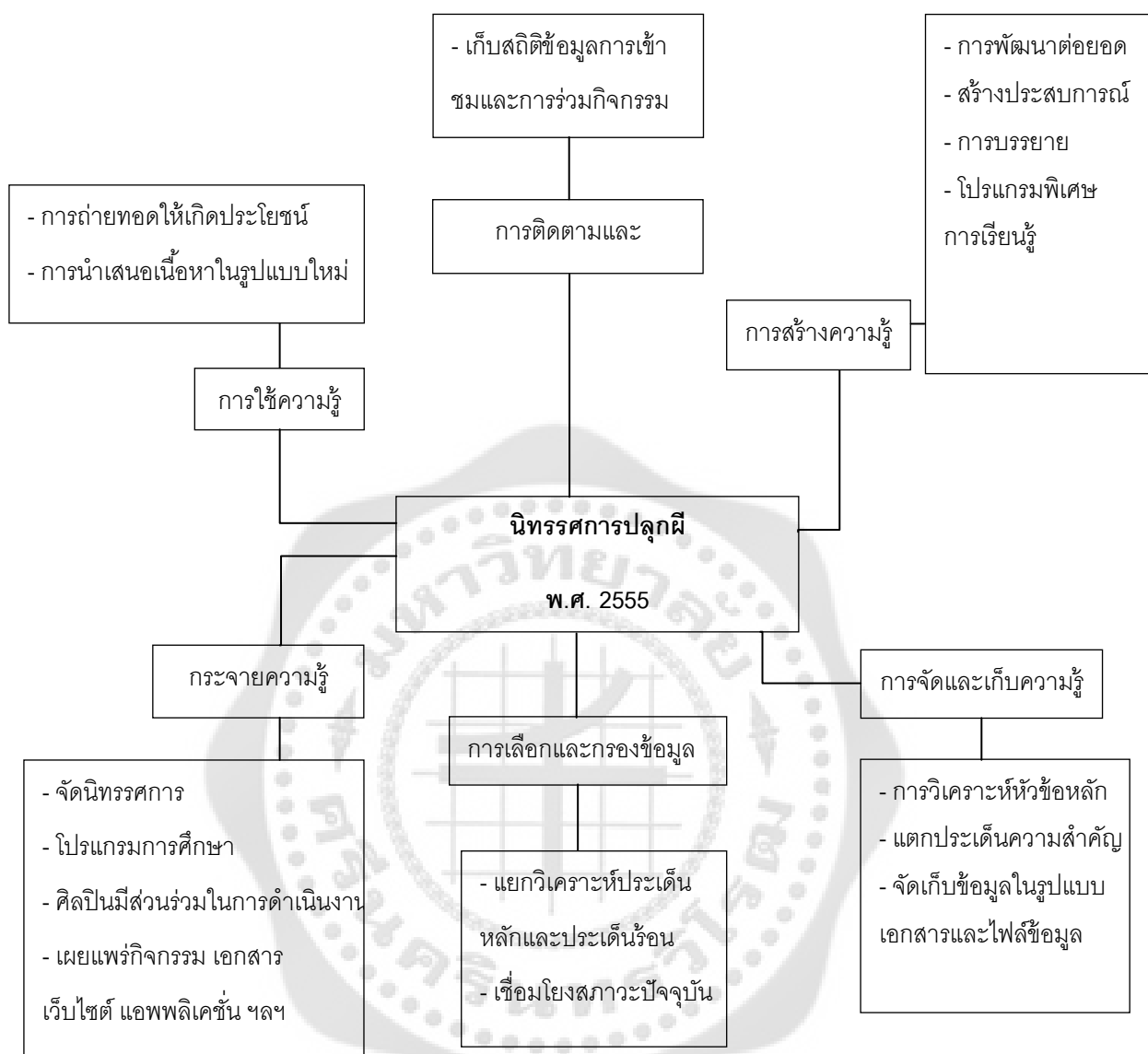
Thailand is not my idea; Barcelona Version ที่ La Capella, Barcelona, ประเทศ Spain ในปี พ.ศ.2548, Triangular Relation: Type A ที่ กรุง Brussels ประเทศ Belgium ในปี พ.ศ.2548,

Triangular Relation: Type B ที่ About Café ที่กรุงเทพมหานคร ประเทศไทย ในปี พ.ศ. 2548,

Power Sucks Sucking the Power เชียงใหม่ ประเทศไทย ในปี พ.ศ.2548 ฯลฯ ตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2547 ถึง ปัจจุบันเขาทำงานเป็นอาจารย์ ภาควิชา Media Arts and Design ที่มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ สอนในวิชาประวัติศาสตร์ความคิด ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรปริญญาโท สาขาวิชาสื่อศิลปะ และการออกแบบสื่อ ซึ่งเป็นภาควิชาเปิดใหม่ โดยมุ่งเน้นบูรณาการศาสตร์ต่างๆเข้าด้วยกัน

อ.ดร. ทศนัย เป็นนักอ่าน นักวิจารณ์ นักวิเคราะห์สถานการณ์และพูดถึงสิ่งที่เขาคิดอย่าง ตรงไปตรงมา เขามุ่งเน้นการศึกษาเชิงทฤษฎีสายสังคมศาสตร์ มากกว่าการฝึกทักษะฝีมือเชิง ช่าง ซึ่งกินความกว้างขวางออกไปมากกว่าการผลิตวัตถุศักดิ์สิทธิ์ที่เรียกว่างานทัศนศิลป์ เหมือน อย่างศิลปินไทยทั่วไปควรจะทำ เขาสนใจศึกษาเชิงวิพากษ์ ทางสังคม- วัฒนธรรม ที่มุ่งเน้น ประเด็นเกี่ยวกับ Media Ethnography and Visualizing Culture Study

ผู้วิจัยพบว่าขั้นตอนในกา รดำเนินการจัดนิทรรศการ การ มุมมองให้ มุ่งเน้นข้างบนแผน ในปี พ.ศ. 2554 นั้นมีขั้นตอนการดำเนินงานตามหลักการบริหารจัดการความรู้ (KM) การสร้างความรู้ โดยการอนุรักษ์ การพัฒนาต่อยอดความรู้ การสร้างประสบการณ์ให้แก่ผู้เข้าชม โดยการสาธิตการ แสดงข้อเสถียรภาพ การบรรยาย การจัดและเก็บความรู้ในรูปแบบของเอกสารและไฟล์ข้อมูล การเลือก ประเด็นหลักที่น่าสนใจมาสร้างสรรค์เพื่อให้ได้องค์ความรู้ใหม่ แล้วนำกระจายความรู้โดยการ จัดเป็นนิทรรศการ โปรแกรมการศึกษา และโปรแกรมพิเศษที่มีผู้ทรงคุณวุฒิในการให้ความรู้ใน ด้านศิลปะสมัยใหม่และปรัชญา ผู้ที่เข้าเรียนสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในด้านการทำงาน ต่อยอด การเรียนรู้ของตนจนสามารถประสบผลสำเร็จได้ การเผยแพร่กิจกรรมทางวารสาร เว็บไซต์ และ การประชาสัมพันธ์ข่าว การใช้ความรู้ที่ได้มา จัดรูปแบบการนำเสนอที่เป็นรูปแบบใหม่ทำให้เกิดการ ใช้ความรู้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด การติดตามและตรวจสอบการดำเนินงานเป็นขั้นตอนสุดท้ายใน การบริหารจัดการความรู้เพื่อประเมินและตรวจสอบประสิทธิภาพในการดำเนินงาน

ภาพประกอบ 14 ภาพแสดงตัวอย่างกระบวนการจัดการความรู้ของพิพิธภัณฑ์บ้านจิม ทอมป์สัน
นิเทศการที่ 7 ปลูกฝัง พ.ศ. 2555

นิทรรศการปลุกผี

ระยะเวลา: 1 ธันวาคม พ.ศ. 2554 - 20 มีนาคม พ.ศ. 2555

งานศิลปะจัดวาง โดย อภิชาติพงศ์ วีระเศรษฐกุล

ทีมภัณฑารักษ์: กฤติยา กาวิวงศ์ และ เพ็ญวดี นพเกตุ มานนท์

หอศิลป์ บ้านจิม ทอมป์สัน ภูมิใจเสนอ งานศิลปะจัดวาง ปลุกผี เป็นครั้งแรกในประเทศไทย

ซึ่งเป็นงานแสดงเดี่ยวของ อภิชาติพงศ์ วีระเศรษฐกุล ผู้กำกับภาพยนตร์อิสระที่โด่งดังระดับนานาชาติ อำนวยการสร้างนิทรรศการโดย เดอะ เฮาส์ แดร์ ศูนย์ มิวนิค ประเทศเยอรมนี ในปี พ.ศ. 2552 ปลุกผี เป็นนิทรรศการศิลปะที่ประกอบด้วยสื่อหลากหลายประเภท เป็นผลจากการเดินทางสำรวจครั้งสำคัญ ซึ่งได้สร้างแรงบันดาลใจในการทำภาพยนตร์เรื่อง “ลุงบุญมีระลึกชาติ” ภาพยนตร์เรื่องนี้ได้เข้าฉายรอบปฐมทัศน์ที่ประเทศฝรั่งเศส และได้รับรางวัลปาล์มทองคำในเทศกาลภาพยนตร์เมืองคานส์ ปี พ.ศ. 2553 โครงการ ปลุกผี เป็นการจินตนาการพื้นที่ก้นดาร์อย่างหมู่บ้านนาบัวขึ้นมาใหม่ หมู่บ้านเล็กๆในจังหวัดนครพนมเป็นสถานที่ซึ่งความทรงจำและอุดมการณ์สูญสลาย นิทรรศการ ปลุกผี ว่าด้วยเรื่องราวเกี่ยวกับเวลาและสถานที่ซึ่งความทรงจำต่างๆถูกชำระล้าง และถูกทำให้ลืมไปจากคนท้องถิ่น ด้วยสาเหตุจากความขัดแย้งต่างๆ ทั้งทางอุดมการณ์และทางการเมือง ในช่วงสงครามเย็น

โครงการ ปลุกผี เป็นผลจากการเดินทางสำรวจของอภิชาติพงศ์ เพื่อการทำภาพยนตร์เรื่องใหม่

เขามีโอกาสไปวัดใกล้ๆบ้านที่ขอนแก่น ท่านเจ้าอาวาสได้ให้หนังสือเล่มเล็กๆ กับเขาชื่อ “คนระลึกชาติได้” ในหนังสือ ท่านเขียนถึงชายผู้สามารถระลึก ย้อนกลับไปได้หลายชาติ เขาเคยอาศัยในหมู่บ้านต่างๆ ในอีสาน ต่อมาในปี 2551 เขาเริ่มเขียนบทภาพยนตร์โดยได้แรงบันดาลใจ เรื่องการเวียนว่ายตายเกิดของชายคนหนึ่งที่ชื่อบุญมี เขาออกเดินทางเก็บข้อมูลทั่วอีสานเพื่อตามหาลูกหลานและญาติพี่น้องของแก จากนั้น เขาได้พัฒนาเป็นสามโครงการหลัก ได้แก่ งานศิลปะจัดวาง-ปลุกผี คุโจ-หนังสือของศิลปิน และ ภาพยนตร์เรื่อง ลุงบุญมีระลึกชาติ

อภิชิตพงศ์กล่าวไว้ว่า “จากความคิดแรกเริ่มในการทำงานศิลปะ ที่สุดท้ายได้แตกแขนง และกลายพันธุ์ไปสู่รูปแบบต่างๆ หมู่บ้านไม่ได้มีหลักฐานอะไรเชื่อมโยงไปถึงลุนบูญ มี นอกจากว่า เต็มไปด้วยความทรงจำที่ถูกปิดกั้นไว้ สิ่งที่เกิดขึ้นเป็นเหมือนการสร้างตัวตนจากเหตุการณ์จำลอง มากมายเพื่อปลูกถ่ายความทรงจำลงไปยังพื้นที่นี้ แรกสุดผมสร้างยานอวกาศ ผมฝันอยากทำหนัง ที่มียานอวกาศมานานแล้ว และจะมีตอนไหนเหมาะเท่าเมืองไทยตอนนั้นอีกเล่า หมู่บ้านนาบัวเป็น สถานที่ซึ่งเหมาะสำหรับเป็นจุดจอดยานเพื่อการเดินทาง เพื่อการหลบหนี หรือเพื่อการหายตัว รูปแบบของยานอวกาศลำนี้น่าสร้างขึ้นโดยวัยรุ่นคนหนึ่งในบ้าน ตัวโครงยานทำจากเหล็กเชื่อม อย่างดีฝีมือของพวกเขาพ่อๆ ปลูกผี เป็นเรื่องเกี่ยวกับการเวียนว่ายตายเกิดและ การแปรสภาพ เป็นการเฉลิมฉลองให้กับพลังการทำลายล้างที่มีอยู่ในธรรมชาติและตัวเราทุกคน ซึ่งต่างมอดดับลง เพื่อเกิดใหม่และกลายพันธุ์ต่อไป” งานศิลปะจัดวาง ปลูกผี ประกอบด้วยผลงาน หนังสือ ภาพถ่าย วีดิโอจัดวาง และ มิวสิควิดีโอ ผลงานศิลปะจัดวางข้ามสาขานี้ นำพาผู้ชมข้ามการเลื่อนไหลและการปะทะกันของเวลา สถานที่ และ ความทรงจำ ตั้งแต่ปี 2552 งานศิลปะจัดวาง ปลูกผี ได้เปิดแสดงที่ เดอะ เฮาส์ แดร์ คูนท์ มิวนิค ประเทศเยอรมนี , แฟคท์ (FACT - ฟาวเดชั่น ฟอ์ อาร์ท แอนด์ ครีเอทีฟ เทคโนโลยี) ลิเวอร์พูล, ประเทศอังกฤษ, พิพิธภัณฑ์ Musée d'Art moderne de la Ville de Paris ประเทศฝรั่งเศส และ พิพิธภัณฑ์ New Museum กรุง New York ประเทศสหรัฐอเมริกา ต่อมา ผลงานจากโครงการนี้ได้เป็นงานสะสมถาวรของพิพิธภัณฑ์ Tate Modern ประเทศอังกฤษ และพิพิธภัณฑ์ Musée d'Art moderne de la Ville de Paris ประเทศฝรั่งเศส

อภิชิตพงศ์ วีระเศรษฐกุล

อภิชิตพงศ์ วีระเศรษฐกุล เกิดที่กรุงเทพฯ และเติบโตที่ขอนแก่น ศึกษาจบปริญญาตรี คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น และปริญญาโท สาขาจิตรศิลป์ ด้านการสร้าง ภาพยนตร์จาก The School of the Art Institute of Chicago สหรัฐอเมริกา เขาเริ่มสร้าง ภาพยนตร์และวีดิโอสั้นในปี 2537 และสร้าง ภาพยนตร์ขนาดยาวเรื่องแรกในปี 2543 เขาจัดแสดง งานภาพ เคลื่อนไหวใน พิพิธภัณฑ์และแกลเลอรีในหลายๆ ประเทศตั้งแต่ปี 2541 อีกด้วย ผลงาน ของอภิชิตพงศ์เน้นความคิดที่ยืดหยุ่นและไม่ยึดติดกับรูปแบบ งานของเขานำเกี่ยวกับความทรง จำ และ ประเด็นด้านการเมืองและสังคมในมุมมองส่วนตัว เขาทำงานนอกระบบอุตสาหกรรม ภาพยนตร์ไทยมาตลอด โดยเขาเป็นผู้สนับสนุนการแสดงออกผ่านการสร้างภาพยนตร์โดยผ่าน ทางบริษัทของเขาชื่อ คิก เดอะ แมชชีน ฟิล์ม (Kick the Machine Films) ที่ก่อตั้งอย่าง เป็นทางการขึ้นในปี 2542 โครงการงานศิลปะและภาพยนตร์ทำให้เขาเป็นที่รู้จักของนานาชาติและยัง ชนะรางวัลจากงานต่างๆ เป็นจำนวนมาก รวมถึง 3 รางวัลจากงานเทศกาลภาพยนตร์เมืองคานส์

(Cannes Film Festival) ด้วย ในปี 2548 เขาได้รับรางวัลศิลปาธร จากกระทรวงวัฒนธรรม ซึ่งถือเป็นหนึ่งในรางวัลอันทรงเกียรติของประเทศไทยด้านศิลปะ ในปี 2551 เขากลายเป็น ศิลปินคนแรกที่ได้รับรางวัล Fine Prize จากงาน Carnegie International ครั้งที่ 55 ประเทศสหรัฐอเมริกา และในปี 2551 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวัฒนธรรมและโทรคมนาคมของประเทศไทยได้มอบเครื่องอิสริยาภรณ์ชั้นอัศวิน ด้านศิลปะและวรรณกรรมให้กับเขาด้วย และในปี 2554 รัฐบาลฝรั่งเศสมอบเหรียญอิสริยาภรณ์ฝรั่งเศสชั้น Officier ด้านศิลปะและวรรณกรรมให้กับเขาอีกชั้นหนึ่ง

ภาพยนตร์เรื่องยาวปี 2549 ของเขา “แสงศตวรรษ” เป็นภาพยนตร์ไทยเรื่องแรกที่ได้รับเลือกให้เข้าชิงรางวัลในงานเทศกาลภาพยนตร์ในกรุงเวนิส และนอกจากนี้ เขายังได้สร้างภาพยนตร์สั้นให้กับบริษัทหลุยส์ วิตตอง โดยสะท้อนสถานะภาพของแรงงานต่างชาติในประเทศไทย นอกจากนั้น เขายังเป็นหนึ่งใน 22 ศิลปินนานาชาติที่ร่วมรับผิดชอบการสร้างภาพยนตร์สั้นให้กับสำนักงานข้าหลวงใหญ่สิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ ในวาระครบรอบ 60 ปีของปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน และในปี 2552 พิพิธภัณฑ์ภาพยนตร์แห่งประเทศไทย ได้จัดพิมพ์หนังสือเกี่ยวกับผลงานของเขาโดย ละเอียดยออกมาเป็นภาษาอังกฤษ ในปี 2553 ภาพยนตร์เรื่อง “ลุนบูญมีระลึกชาติ” ได้รับเข้าประกวดในเทศกาลภาพยนตร์เมืองคานส์ และเป็นภาพยนตร์ไทยและภาพยนตร์จากเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เรื่องแรก (และภาพยนตร์จากเอเชียเรื่องที่ 7) ที่ได้รับรางวัลปาล์มทองคำ ในประวัติศาสตร์ของเทศกาลภาพยนตร์ที่มีชื่อเสียงที่สุดของโลก

ในปี 2554 อภิชาติพงศ์แสดงงานศิลปะจัดวาง “For Tomorrow For Tonight” ณ เมืองดับลิน ประเทศไอร์แลนด์ และกรุงปักกิ่ง ประเทศจีน เป็นเรื่องเกี่ยวพันกับแม่น้ำโขงและบ้านของนักแสดงหญิงของเขาชื่อเจนจิรา ที่จังหวัดหนองคาย ล่าสุดเขาได้กำกับภาพยนตร์สารคดีเรื่อง “โรงแรมริมโขง” (Mekong Hotel) ให้กับสถานีโทรทัศน์ Arte ของประเทศฝรั่งเศสที่นำแสดงโดยนักแสดงคนเดียวกันนี้อีกด้วย ปัจจุบัน เขาพำนักและทำงานที่จังหวัดเชียงใหม่ นิทรรศการครั้งนี้ได้รับความร่วมมือจากการสนับสนุน ของมูลนิธิ เจมส์ เอช ดับเบิลยู ทอมป์สัน, บริษัท อุตสาหกรรมใหม่ไทย จำกัด, พิพิธภัณฑ์ศิลปะไทยร่วมสมัย, สถาบันเกอเธ่ กรุงเทพมหานคร และ ดีซี แอสเซท

ขอขอบคุณ: คุณ บุญญาภาณี เบญจรงค์กุล, ดร. นอร์เบิร์ต สปิริทซ์, ดร. ดิสพล จันศิริ และ บริษัท ชูเปเปอร์นอร์มอล สตูดิโอ จำกัด

โปรแกรมการศึกษา

อาร์ต ออน ฟาร์ม บันทึกจากที่ราบสูง อบรมเชิงปฏิบัติการ ผูก ถัก มัด พรม

อบรมเชิงปฏิบัติการ ผูก ถัก มัด พรม วิทยากร อาจารย์อิมหทัย สุวัฒน์ศิลป์

วันเสาร์ที่ 21 เมษายน 2555 เวลา 14.00 – 17.00 น. สถานที่ ห้องนิทรรศการ

จำนวนผู้เข้าร่วมกิจกรรม 40 ท่าน ค่ากิจกรรม 100 บาท

สนุกกับการ ผูก ถัก มัด เศษริมไหมจากโรงงนทอผ้าจิม ทอมป์สัน ให้เป็นพรมดอกไม้สีสด

อาร์ต ออน ฟาร์ม เสวนา ศิลปะ(ร่วมสมัย)อีสาน วิวัฒนาการแปรผันตรงหรือผกผัน?

พัฒนาการ และการเปลี่ยนแปลงของสังคม มีอิทธิพลต่อศิลปะ (ร่วมสมัย)อีสาน โดย
ส่งผลให้แปรผันไปตามกระแสนิยมหลัก หรือศิลปะ(ร่วมสมัย)อีสานยังคงยึดมั่นต่อแนวปฏิบัติของ
การผลิตงานศิลปะแบบดั้งเดิม อันส่งผลให้เกิดแนวโน้มรูปแบบงานศิลปะอีสานในอนาคต

ผู้บรรยาย ผศ.ทรงวิทย์ พิมพะกรรณ์ และอาจารย์โชคชัย ตักโพธิ์ พิธีกร วรเทพ อรรคบุตร

วันเสาร์ที่ 28 เมษายน 2555 เวลา 14.00 -17.00 น.

สถานที่ ห้องนิทรรศการ หอศิลป์ บ้านจิม ทอมป์สัน ค่ากิจกรรม ไม่เสียค่าใช้จ่าย

อาร์ต ออน ฟาร์ม : อบรมเชิงปฏิบัติการ พวงมโหตร ก็คือพวงมโหตร (พวงมาลัย)

อบรมเชิงปฏิบัติการ พวงมโหตร ก็คือพวงมโหตร(พวงมาลัย) วิทยากร ผศ.ดร.รชพร ชูช่วย

วันเสาร์ที่ 19 พฤษภาคม 2555 เวลา 14.00 – 17.00 น. สถานที่ ห้องนิทรรศการ

จำนวนผู้เข้าร่วมกิจกรรม 40 ท่าน ค่ากิจกรรม 100 บาท

เรียนรู้วิธีการตัดพวงมโหตร* ในหลายรูปแบบใหม่แต่คล้ายเดิม

*พวงมโหตรที่ห้อยคู่กับธงราวตามงานมงคล งานประเพณี งานรื่นเริงตามเทศกาล และมี
ให้เห็นบ้างตามชนบท ทำด้วยกระดาษว่าวหลากสี

อาร์ต ออน ฟาร์ม : เสวนา ลานกว้างและห้องแคบ กับสถานที่จัดแสดงงานศิลปะ

กิจกรรมพิเศษ นิทรรศการ Art on Farm: a diary from the Isan plateau อาร์ต ออน ฟาร์ม บันทึกจากที่ราบสูง

เสวนา ลานกว้างและห้องแคบ กับสถานที่จัดแสดงงานศิลปะ

ผู้บรรยาย ดรทัศนัย เศรษฐเสรี อาจารย์ณอม ชากักดี และภัทรวดี ภัทรนาวิก พิธีกร กฤติยา กาวิวงศ์

วันเสาร์ที่ 26 พฤษภาคม 2555 เวลา 14.00 – 17.00 น.

สถานที่ ห้องนิทรรศการ ค่ากิจกรรม ไม่เสียค่าใช้จ่าย

เมื่อพื้นที่จัดแสดงเป็นหนึ่งในเงื่อนไขของการสร้างสรรค์งานศิลปะ ศิลปินจะมีวิธีคิด และการจัดการอย่างไร เมื่องานศิลปะถูกจัดแสดงโดยมีพื้นที่เป็นข้อกำหนด บริบทที่เคยเป็นจะยังคงอยู่หรือบางเบา พื้นที่ตามธรรมชาติ และห้องจัดแสดง (gallery) มีส่วนช่วยกระตุ้นการรับรู้เข้าใจงานศิลปะของผู้ชมได้ขนาดไหน

อาร์ต ออน ฟาร์ม : เสวนา รื้อ ยก ย้าย ประกอบ เรือนโคราช

กิจกรรมพิเศษ นิทรรศการ Art on Farm: a diary from the Isan plateau อาร์ต ออน ฟาร์ม บันทึกจากที่ราบสูง

เสวนา รื้อ ยก ย้าย ประกอบ เรือนโคราช ผู้บรรยาย อาจารย์พหลไชย เปรมใจ

วันเสาร์ที่ 2 มิถุนายน 2555 เวลา 14.00 – 17.00 น.

สถานที่ ห้องนิทรรศการ ค่ากิจกรรม ไม่เสียค่าใช้จ่าย

อาจารย์พหลไชยจะเล่าถึงแนวคิดและกระบวนการของการอนุรักษ์บ้านอีสาน ในหมู่บ้านอีสาน ณ จิม ทอมป์สัน ฟาร์ม

อาร์ต ออน ฟาร์ม : เสวนา จากปักธงชัยถึงแฮมเปีย โดย ปรัชญา พิณทอง 23/06/2555

วันเสาร์ที่ 23 มิถุนายน 2555 เวลา 14.00 – 17.00 น.

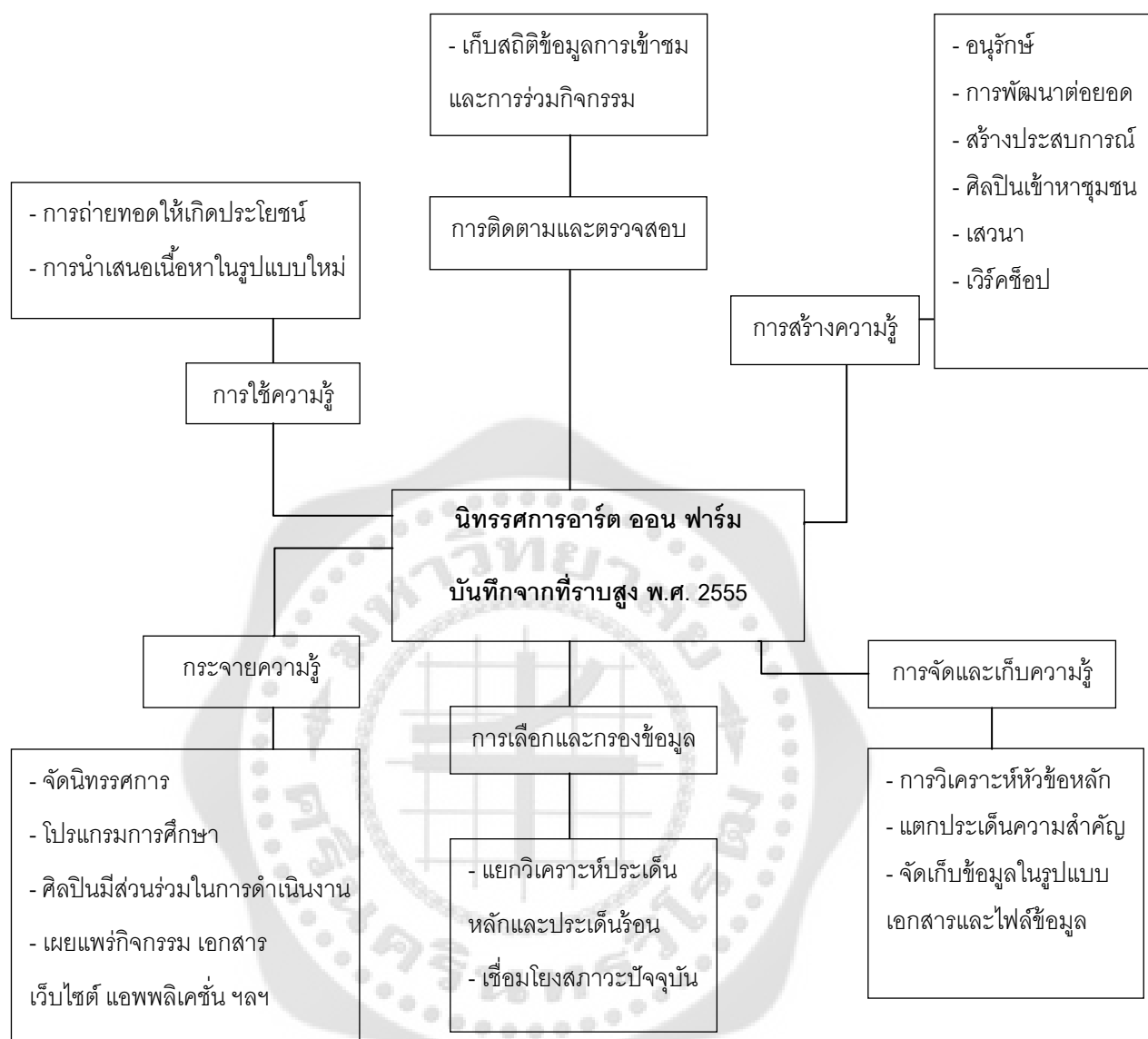
สถานที่ ห้องนิทรรศการ ค่ากิจกรรม ไม่เสียค่าใช้จ่าย

ปรัชญาจะพูดถึงกระบวนการทำงานและผลงานชิ้นล่าสุดที่จัดแสดงที่นิทรรศการศิลปะ dOCUMENTA (13) ซึ่งมุ่งความสนใจไปที่ระบบนิเวศน์และกลุ่มอาการใช้ ณ ใจกลางประเทศแฮมเปีย ผลงาน ส่วนใหญ่ของปรัชญาจะมีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับเรื่องราวทางเศรษฐกิจ และวัฒนธรรมข้ามชาติ

ประวัติศิลปิน

ปรัชญา พิณทอง เกิดเมื่อปีพ .ศ.2517 จังหวัด อุบลราชธานี ปัจจุบันอาศัยอยู่ กรุงเทพมหานคร สำเร็จการศึกษา จากคณะจิตรกรรม ประติมากรรม และภาพพิมพ์ มหาวิทยาลัยศิลปากร และปริญญาโทสาขาทัศนศิลป์จาก Städelschule Frankfurt ประเทศเยอรมนี ปรัชญาเคยแสดง ผลงานทั้งเดี่ยวและกลุ่มและเป็นที่รู้จักในระดับนานาชาติ เคยแสดงผลงานที่ Galleria d'Arte Moderna e Contemporanea, Bergamo (2011), the Centre d'Art Contemporain, Brétigny (2010) รวมถึง the Singapore Biennale (2006) และ the New Museum Triennial (2012)

ผู้วิจัยพบว่าการดำเนินการจัดนิทรรศการปลูกฝี พ .ศ. 2555 นั้นมีขั้นตอนการดำเนินงานตามหลักการบริหารจัดการความรู้ (KM) โดยการสร้างความรู้จากการพัฒนาต่อยอด สร้างประสบการณ์ให้แก่ผู้ชม การรับฟังการบรรยาย โปรแกรมพิเศษที่เกิดขึ้นเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น การจัดและเก็บความรู้ไว้เป็นหมวดหมู่ในรูปแบบของเอกสารและไฟล์ข้อมูล การเลือกและกรองความรู้ ก่อนนำไปเผยแพร่ในด้านการจัดนิทรรศการ การจัดโปรแกรมพิเศษ การเผยแพร่ความรู้ทางเอกสาร หรือเว็บไซต์ การใช้ความรู้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดท้ายสุดคือติดตามและตรวจสอบผลการเข้าร่วมกิจกรรมที่จะสามารถประเมินการดำเนินงานได้ว่าประสบความสำเร็จกับการดำเนินงานครั้งนี้หรือไม่ อย่างไร

ภาพประกอบ 15 ภาพแสดงตัวอย่างกระบวนการจัดการความรู้ของพิพิธภัณฑ์บ้านจิม ทอมป์สัน

นิทรรศการที่ 8 อาร์ต ออน ฟาร์ม บันทึกจากที่ราบสูง พ.ศ. 2555

นิทรรศการอาร์ต ออน ฟาร์ม บันทึกจากที่ราบสูง

ระยะเวลา: 31 มีนาคม พ.ศ. 2555 - 24 มิถุนายน พ.ศ. 2555

นิทรรศการรวมผลงานศิลปะเทศกาล อาร์ต ออน ฟาร์ม ปี พ.ศ. 2552-2554 ณ หอศิลป์ บ้านจิม ทอมป์สัน

ศิลปิน ผศ.ดร.รชพร ชูช่วย และออล โซน, ผศ.ดร.อภิรดี เกษมสุข และดร.ณัฐจิณี กาญจนภรณ์ผศ.ทรงวิทย์ พิมพะกรรณ์ กรกฤช เจียรพินิจนันท์ จักรกริช ฉิมนอก และภัทรี ฉิมนอก ดิสรณ์ ดวงดาว, ปรัชญา พิณทอง, พิษณุ มาตรเลี่ยม, วรเทพ อรรถบุตร, มณฑรี มุ่งคุณ, สุดศิริ ปุยอ้อ, สิทธิกร ขาวสะอาด สุทธิรัตน์ ศุภปริญา, สันติภาพ อินกองงาม อติศักดิ์ ภูผา และ อัมพทัย สุวัฒน์ศิลป์

ภัณฑารักษ์ ยุวดี ศรีห้วยยอด

นิทรรศการ Art on Farm: a diary from the Isan plateau อาร์ต ออน ฟาร์ม บันทึกจากที่ราบสูง เป็นนิทรรศการซึ่งรวมผลงานศิลปะจากโครงการ อาร์ต ออน ฟาร์ม ตั้งแต่ปี พ.ศ.2552-2554 โครงการ อาร์ต ออน ฟาร์ม ณ จิม ทอมป์สัน ฟาร์ม เกิดขึ้น อันเป็นผลจากความร่วมมือระหว่าง หอศิลป์ บ้านจิม ทอมป์สัน และจิม ทอมป์สัน ฟาร์ม โดยได้เชิญศิลปินมาทำผลงานศิลปะในบริบทที่เกี่ยวกับการเกษตรเชิงนิเวศน์ และงานสถาปัตยกรรมของภาคอีสาน และให้โอกาสพิเศษแก่ศิลปินในการทำงานที่คาบเกี่ยวระหว่างศิลปะ สภาพแวดล้อม การเลี้ยงไหม เกษตรกรรม วัฒนธรรม และสถาปัตยกรรม ภายในบริบทของ ภาคอีสาน โดยมี จุดมุ่งหมายเพื่อเป็นสะพานเชื่อมโยงศิลปะ ชีวิต และธรรมชาติเข้าด้วยกัน ศิลปินได้รับการ สนับสนุนให้ทำงานกับธรรมชาติ วัสดุในท้องถิ่น และวัสดุรีไซเคิล โดยได้แรงบันดาลใจมาจากการลงพื้นที่ในฟาร์ม และโรงงาน ศึกษาดูการปลูกหม่อนเลี้ยงไหม สาวไหม ทอผ้า ย้อมสี รวมทั้งเฝ้าสังเกตชีวิตความเป็นอยู่ของพนักงานจิม ทอมป์สัน นอกจากสิ่งต่างๆ และเรื่องราวของ ฟาร์ม อันเป็นแรงบันดาลใจในการทำงาน เรื่องราวของชุมชนรอบๆข้างก็เป็นแรงบันดาลใจในการผลิตงานศิลปะเช่นกัน ไม่ว่าจะเป็น ประวัติศาสตร์ ตำนานเรื่องเล่า พื้นที่สภาพภูมิประเทศ วัฒนธรรม ประเพณี กระทั่งอาหาร การกิน และวิถีความเป็นอยู่ที่เปลี่ยนไปจากอดีตสู่ปัจจุบัน ทำให้ผลงานศิลปะทุกชิ้นเกิดจากการถ่ายทอดวัฒนธรรม ผลงานจะได้รับการนำมาจัดแสดงตามจุดต่างๆ ในพื้นที่ฟาร์ม ในฐานะส่วนหนึ่งของเส้นทาง จิม ทอมป์สัน ฟาร์มทัวร์ ซึ่งจัดขึ้นเป็นประจำทุกปี

หอศิลป์ บ้านจิม ทอมป์สัน เล็งเห็นถึงความสำคัญในการกระจายองค์ความรู้ผ่านงานศิลปะ จากท้องถิ่นมาสู่สังคมเมือง จึงทำการ จัดแสดงผลงานซ้ำอีกครั้ง แต่ต่างพื้นที่ต่างบริบท อันเป็นการสร้างมิติให้ผู้ชมสังเกตเห็นความเปลี่ยนแปลงของความสัมพันธ์ ระหว่างตัวผู้ชมกับชิ้นงาน หรือชิ้นงานกับพื้นที่ ซึ่งเป็นที่มาของนิทรรศการ Art on Farm: a diary from the Isan plateau อาร์ต ออน ฟาร์ม บ้านจิม ทอมป์สัน จากที่ราบสูง Art on Farm: a diary from the Isan plateau อาร์ต ออน ฟาร์ม บ้านจิม ทอมป์สัน ได้จัดแสดงผลงานศิลปะ รวม 17 ชิ้น จากศิลปิน 19 ท่าน ภายใต้ประเด็น วิถีชีวิต ประวัติศาสตร์ ประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปินได้สำรวจความสัมพันธ์ของวิถีชีวิตคนอีสาน และการดำเนินชีวิตในปัจจุบันที่มีการผกผัน โยกย้ายเปลี่ยนแปลง การรำลึกถึงสิ่งที่คุ้นชิน เช่น การหุงหาอาหารหรือการเปิดรับสื่อสาระ บ้านเพ็ญ เป็นเหมือนการเชื่อมโยงช่วยให้คนพลัดถิ่นรู้สึกเหมือนได้กลับบ้าน โดยมีศิลปินที่ร่วมแสดง ได้แก่ งานศิลปะจัดวาง โดย ผศ.ดร. อภิรดี เกษมสุข และดร.ณัฐฉิณี กาญจนภรณ์, พิชญ์ มาตรเลียม, สุทธิรัตน์ ศุภปริญา, ปรัชญา พิณทอง และวรเทพ อรรคบุตร

เรื่องเล่าเปรียบเสมือนหลักฐานทางอดีตที่แสดงภาพวิถีชีวิต ขนบธรรมเนียมประเพณี และ ประวัติศาสตร์ ของผู้คนสมัยก่อน อีกทั้งยังเป็นสิ่งที่ใช้สำหรับแบ่งคำสอน ค่านิยมเชื่อของผู้คนในอดีต ศิลปินเล่าต่อเรื่องราวทางประวัติศาสตร์ที่เกิดขึ้นในชุมชน ด้วยมุมมองใหม่ผ่านทางตัวหนังสือ ภาพถ่าย และภาพเคลื่อนไหว โดยมีผลงานศิลปะจัดวางประเภทวิดีโอและเสียง โดย ผศ.ทรงวิทย์ พิมพะกรรณ์ ผลงานภาพถ่ายและหนังสือ โดย กรกฤษ เจียรพินิจนันท์ และ ผลงานวิดีโอ โดย สันติภาพ อินกองงาม ประเพณีของชาวอีสานที่ปฏิบัติสืบทอดกันมา อย่างประเพณีบุญบั้งไฟ และประเพณีบุญพระเวส มีจุดประสงค์เพื่อนำความอุดมสมบูรณ์ ร่มเย็นเป็นสุข ภายใต้เงื่อนไขของการเคารพธรรมชาติ และศาสนา อันเป็นกุศโลบายแฝงก่อให้เกิดความสามัคคีมีคุณธรรมในชุมชน ถูกนำเสนอผ่านผลงานศิลปะจัดวาง โดย อติศักดิ์ ภูผา และ ผลงานจิตรกรรม โดย มณตรี มุ่งคุณ ศิลปินประยุกต์ใช้วัสดุเหลือใช้ จากโรงงานทอผ้าและพื้นที่ทางการเกษตร หยอกล้อกับธรรมชาติ ทางกายภาพของตัววัสดุ เป็นการผสมผสานทางภูมิปัญญาจนก่อให้เกิดมุมมองใหม่ต่อธรรมชาติ โดยมีศิลปินที่ร่วมแสดง ได้แก่ ผลงานศิลปะจัดวาง โดย จักรกริช ฉิมนอก และภัทรี ฉิมนอก, สิทธิกร ขาวสะอาด, ผศ.ดร.รชพร ชูช่วย และออล โซน, ดิสรณ์ ดวงดาว, สุดศิริ ปุຍ้ออก และผลงานประติมากรรมจัดวาง โดย อิมหทัย สุวัฒน์ศิลป์

ประวัติศิลปินที่ร่วมแสดง

ผศ.ดร.รชพร ชูช่วยเกิดที่กรุงเทพฯ จบการศึกษาด้านสถาปัตยกรรม จากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยโคลัมเบีย นิวยอร์ก และมหาวิทยาลัยโตเกียว มีความสนใจด้านสถาปัตยกรรมพื้นถิ่นร่วมสมัยในเอเชีย ปัจจุบันเป็นอาจารย์ประจำคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และสถาปนิกบริษัท ออลโซน จำกัด ซึ่งเป็นหนึ่งในผู้ก่อตั้ง ออลโซน เป็นกลุ่มนักออกแบบที่เชื่อในการร่วมมือกับผู้เชี่ยวชาญในหลากหลายสาขา และนานาชาติ เราตื่นตัวกับความเปลี่ยนแปลงไม่มีที่สิ้นสุดของมหานครกรุงเทพฯ ที่เราอยู่ ที่สร้างรูปแบบของชีวิตในปัจจุบัน เราสนใจในการแก้ปัญหาแบบพื้นที่บ้านที่ชาญฉลาด และพยายามจะเรียนรู้จากสิ่งเหล่านี้ เพื่อสร้างสภาพแวดล้อมที่เราทุกคน สามารถอยู่ได้ในโลกนี้ อย่างเป็นเหมือนบ้านของตัวเอง ดร. ณัฐฐิณี กาญจนภรณ์ปัจจุบันเป็นอาจารย์ประจำอยู่ที่คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์และการออกแบบ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยี พระจอมเกล้าธนบุรี และผศ.ดร.อภิรดี เกษมสุข เป็นอาจารย์ประจำอยู่ที่ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ทั้งสองคนยังเป็นสถาปนิก และผู้ก่อตั้งร่วม “SPEAK”สำนักงานออกแบบที่เน้นวิจัยและการทดลองในกระบวนการ ออกแบบ เพื่อสร้างประสบการณ์ต่างๆ ทั้งคู่มือผลงานวิจัย ออกแบบแต่งงาน และเป็น ภัณฑารักษ์ ในงานหลากหลาย ทั้งยังเป็นภัณฑารักษ์ร่วมของ Thailand Pavilion ในงาน 12th International Architecture Exhibition, La Biennale di Venezia ปี พ.ศ. 2553 นี้

ผศ.ทรงวิทย์ พิมพะกรรณ์ เกิดปี พ .ศ. 2513 ที่จังหวัดอุบลราชธานี จบการศึกษาระดับปริญญาโท จากคณะจิตรกรรม ประติมากรรม และภาพพิมพ์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ปัจจุบันเขาเป็นอาจารย์ประจำที่คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น กรรณช เจียรพินิจนันท์เรียนจบจากคณะวิจิตรศิลป์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ทำงานด้านศิลปะ และถ่ายภาพเชิงพาณิชย์ ควบคู่กันอย่างต่อเนื่อง ปัจจุบันอาศัยในกรุงเทพฯ

จักรกริช ฉิมนอกเกิด ใน ปี พ .ศ. 2521 ปัจจุบันอาศัยและทำงานที่จังหวัดเชียงใหม่ จบการศึกษาในระดับปริญญาตรี สาขาวิชาเอกประติมากรรม และสาขาวิชาโท ภาพพิมพ์ คณะวิจิตรศิลป์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และ จบการศึกษาระดับปริญญาโท ในสาขาทัศนศิลป์ คณะวิจิตรศิลป์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จักรกริช เป็นศิลปินอิสระที่มีการสร้างสรรค์ผลงานมาอย่างต่อเนื่อง

โดยใช้เทคนิควิธีการและสื่อการสร้างสรรค์ในด้านทัศนศิลป์ เช่น วาดเส้น จิตรกรรม ประติมากรรม ภาพถ่าย งานวิดีโอ ศิลปะสื่อแสดงสด (Performance art) และอื่นๆ เขาได้รับเชิญเพื่อเข้าร่วมใน นิทรรศการต่างๆ ทั้งในระดับประเทศและระดับนานาชาติ เช่น สิงคโปร์ ญี่ปุ่น อังกฤษ ไต้หวัน เกาหลี พม่า และสวิสเซอร์แลนด์

ภัทรี ฉิมนอก ทำงานและอาศัยอยู่ในจังหวัดเชียงใหม่ จบการศึกษาในระดับปริญญาตรี สาขาวิชาเอก ภาพพิมพ์ และสาขาวิชาโท ถ่ายภาพ คณะจิตรศิลป์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จบ การศึกษาระดับปริญญาโทสาขาทัศนศิลป์จากคณะจิตรศิลป์ มหาลัยเชียงใหม่ ผลงานศิลปะ ของภัทรี มีความหลากหลายอาทิเช่น งานศิลปะจัดวาง ประติมากรรม จิตรกรรม ภาพพิมพ์ ภาพถ่าย งานวิดีโอ ศิลปะสื่อแสดงสด ฯลฯ

ดิสรณ์ ดวงดาวจบการศึกษาจากคณะจิตรกรรม ประติมากรรม และภาพพิมพ์ มหาวิทยาลัยศิลปากร โดยผลงานส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับบริบทของพื้นที่ และความสัมพันธ์ ของมนุษย์ ที่อยู่ในสถานการณ์ ณ ปัจจุบันขณะ ปัจจุบันดิสรณ์ทำงานและอาศัยอยู่กรุงเทพฯ

ปรัชญา พิณทอง เกิดและเติบโตมาในครอบครัวปราชญ์อีสาน สำเร็จการศึกษา จาก คณะจิตรกรรม ประติมากรรม และภาพพิมพ์ มหาวิทยาลัยศิลปากร และด้านศิลปะจาก Städelschule Frankfurt ประเทศเยอรมันนี นอกจากนี้ยังเป็นศิลปินในพำนักรักหลายแห่งทั้งใน และต่างประเทศ

พิชญ์ มาตรเลี่ยมเป็นคนโคราชโดยกำเนิด พิชญ์มี กनावัตถุที่ไร้ค่าหรือ “ขยะ” มาสร้าง ความหมายใหม่โดยไม่เปลี่ยนสภาพทางกายภาพ แต่นำมาทำให้เกิดมุมมองใหม่ ด้วยการสร้างค่า ให้แก่วัตถุนั้นๆ ด้วยตัวมันเอง ปัจจุบันพิชญ์มีสถานะเป็น Product Designer ของ Ohmpiang Studio

วรเทพ อรรคบุตร จบการศึกษาภาพพิมพ์-ทฤษฎีศิลป์ จากคณะจิตรกรรม ประติมากรรม และภาพพิมพ์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ปัจจุบันเป็นนักเขียน ศิลปิน พำนักอยู่ในกรุงเทพมหานคร

มณฑรี มุงคุณ เกิดปี พ .ศ. 2525 จังหวัดขอนแก่น เรียนจบระดับปริญญาโท คณะ จิตรกรรม ประติมากรรมและภาพพิมพ์ สาขาศิลปะไทย มหาวิทยาลัยศิลปากร ปัจจุบันเป็ น ผู้เชี่ยวชาญ คณะศิลปกรรม มหาวิทยาลัยขอนแก่น

สุดศิริ ปุຍ้ออกจบการศึกษาระดับปริญญาตรีสาขาภาพพิมพ์ จากคณะจิตรศิลป์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และระดับปริญญาโท จากคณะจิตรกรรม ประติมากรรม และภาพพิมพ์ มหาวิทยาลัยศิลปากร สุดศิริเคยเป็นศิลปินในพำนัก ที่ Rijksakademie van Beeldende Kunsten, Amsterdam ประเทศเนเธอร์แลนด์ และได้เข้าร่วมแสดงผลงานในนิทรรศการต่างๆ ทั้งในระดับประเทศ และระดับนานาชาติ

สิทธิกร ขาวสะอาดเกิดปี พ.ศ. 2529 ที่จังหวัดร้อยเอ็ด เรียนจบระดับปริญญาตรี คณะศิลปกรรม สาขาทัศนศิลป์ เอกประติมากรรม มหาวิทยาลัย มหาสารคาม ได้รับรางวัลเหรียญเงิน จากการประกวด ศิลปกรรมแห่งชาติ ปี พ.ศ. 2553 ปัจจุบันเป็นศิลปินอิสระ อาศัยและทำงานที่ จังหวัดร้อยเอ็ด และมหาสารคาม

สุทธิตร์น ศุภปริญญาปัจจุบันอาศัยและทำงานที่จังหวัดเชียงใหม่ จบการศึกษาระดับปริญญาตรี จากสาขาจิตรกรรม คณะจิตรศิลป์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และระดับปริญญาโท จาก Hochschule fuer Grafik und Buchkunst in Leipzig ประเทศเยอรมนี สุทธิตร์น สร้างผลงาน ทัศนศิลป์ และวิดีโอสารคดี อย่างต่อเนื่อง

สันติภาพ อินกองงามเกิดในครอบครัวชาวไทยของจากจังหวัดลำพูน จบการศึกษาระดับปริญญาตรี จากคณะจิตรศิลป์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เขาเรียนรู้การทำหนังด้วยตนเอง และนอกจาก ทำหนัง สันติภาพยังมีบทบาทด้านการศึกษา และศิลปวัฒนธรรม ในหลายโครงการด้วยกัน

อดิศักดิ์ ภูมา เกิดปี พ.ศ. 2521 จังหวัดยโสธร เรียนจบระดับปริญญาโท สาขาภาพพิมพ์ คณะจิตรศิลป์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ปัจจุบันเป็นพนักงานในกำกับของรัฐ ตำแหน่งอาจารย์ภาควิชาทัศนศิลป์ สาขาศิลปภาพพิมพ์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

อิมหทัย สุวัฒน์ศิลป์จบการศึกษาระดับปริญญาตรีและโท คณะจิตรกรรม ประติมากรรม และภาพพิมพ์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ปัจจุบันอิมหทัยเป็นอาจารย์ประจำคณะจิตรกรรม ประติมากรรม และภาพพิมพ์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

โปรแกรมการศึกษา และกิจกรรมพิเศษ ส่วนหนึ่งของนิทรรศการ อาร์ต ออน ฟาร์ม
บันทึกจากที่ราบสูง

เสวนา Art on Farm: a diary from the Isan plateau ผู้บรรยาย ยุวดี ศรีห้วยยอดและ
ศิลปินในโครงการ

วันศุกร์ที่ 30 มีนาคม 2555 เวลา 15.00 – 15.40 น. สถานที่ ห้องนิทรรศการ ค่า
กิจกรรมไม่เสียค่าใช้จ่าย

ภัณฑารักษ์ และศิลปิน นำชมนิทรรศการ อบรมเชิงปฏิบัติการผูก ถัก มัด พรม

วิทยากร อาจารย์อิมหทัย สุวัฒน์ศิลป์ วันเสาร์ที่ 21 เมษายน 2555 เวลา 14.00 –
17.00 น.

สถานที่ ห้องนิทรรศการ จำนวนผู้เข้าร่วมกิจกรรม 40 ท่าน ค่ากิจกรรม 100 บาท

สนุกกับการ ผูก ถัก มัด เสริมไหมจากโรงงานทอผ้าจิม ทอมป์สัน ให้เป็นพรมดอกไม้สีสัน

เสวนา ศิลปะ(ร่วมสมัย)อีสาน วิวัฒนาการแปรผันตรงหรือผกผัน

ผู้บรรยาย ผศ.ทรงวิทย์พิมพ์ภรณ์ และอาจารย์โชคชัยศักดิ์โพธิ์ พิธีกร วรเทพ อรรถบุตร

วันเสาร์ที่ 28 เมษายน 2555 เวลา 14.00 – 17.00 น. สถานที่ ห้องนิทรรศการ ค่า
กิจกรรมไม่เสียค่าใช้จ่าย

พัฒนาการ และการเปลี่ยนแปลง มีอิทธิพลต่อศิลปะ (ร่วมสมัย)อีสานโดยส่งผลให้แปร
ผันไปตาม กระแสนิยมหลัก หรือศิลปะ (ร่วมสมัย)อีสานยังคงยึดมั่นต่อแนวปฏิบัติของการผลิต
งานศิลปะ แบบดั้งเดิม แนวโน้มรูปแบบงานศิลปะอีสานในอนาคต

อบรมเชิงปฏิบัติการทอผ้ามัดหมี่ ก็คือทอผ้ามัดหมี่(ทอมาลัย) วิทยากร ผศดร.รชพร ชูช่วย

วันเสาร์ที่ 19 พฤษภาคม 2555 เวลา 14.00 – 17.00 น. สถานที่ ห้องนิทรรศการ
จำนวนผู้เข้าร่วมกิจกรรม 40 ท่าน ค่ากิจกรรม 100 บาท

เรียนรู้วิธีการตัดพวงมโหตร* ในหลายรูปแบบใหม่แต่คล้ายเดิม

*พวงมโหตรที่ห้อยคู่กับธงราวตามงานมงคล งานประเพณี งานรื่นเริงตามเทศกาลและมีให้เห็นบ้างตามชนบท ทำด้วยกระดาสว่านหลากสี

เสวนา ลานกว้างและห้องแคบกับสถานที่จัดแสดงงานศิลปะ

ผู้บรรยาย ดร. ทัศนัย เศรษฐเสรี อาจารย์ถนอม ชากักดี และภัทรวดี ภัทรนาวิก พิธีกร กฤติยา กาวีวงศ์

วันเสาร์ที่ 26 พฤษภาคม 2555 เวลา 14.00 – 17.00 น. สถานที่ ห้องนิทรรศการ ค่ากิจกรรมไม่เสียค่าใช้จ่าย

เมื่อพื้นที่จัดแสดงเป็นหนึ่งในเงื่อนไขของการสร้างสรรค์งานศิลปะ ศิลปินจะมีวิธีคิด และการจัดการอย่างไร เมื่องานศิลปะถูกจัดแสดงโดยมีพื้นที่เป็นข้อกำหนด บริบทที่เคยเป็นจะยังคงอยู่หรือบางเบา พื้นที่ตามธรรมชาติ และห้องจัดแสดง (gallery) มีส่วนช่วยกระตุ้นการรับรู้เข้าใจงานศิลปะของผู้ชมได้ขนาดไหน

เสวนา รื้อ ย้าย ยก ประกอบ เรือนโคราช

ผู้บรรยาย อาจารย์พหลไชย เปรมใจวันเสาร์ที่ 2 มิถุนายน 2555 เวลา 14.00 – 17.00 น.

สถานที่ ห้องนิทรรศการ ค่ากิจกรรม ไม่เสียค่าใช้จ่าย

อาจารย์พหลไชยจะเล่าถึงแนวคิดและกระบวนการของการอนุรักษ์บ้านอีสาน ในหมู่บ้านอีสาน ณ จิม ทอมป์สัน ฟาร์ม

เสวนา จากปักธงชัยถึงแฮมเปีย ผู้บรรยาย ปรัชญา พิณทอง

วันเสาร์ที่ 23 มิถุนายน 2555 เวลา 14.00 – 17.00 น. สถานที่ ห้องนิทรรศการค่ากิจกรรม ไม่เสียค่าใช้จ่าย

ปรัชญาจะพูดถึงกระบวนการทำงานและความคืบหน้าของผลงานชิ้นล่าสุด ซึ่งมุ่งความสนใจ ไปที่ระบบนิเวศน์และกลุ่มอาการไข้ ณ .ใจกลางประเทศแฮมเปีย ผลงานส่วนใหญ่ของปรัชญา จะมีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับเรื่องราวทางเศรษฐกิจ และวัฒนธรรมข้ามชาติ

โปรแกรมการศึกษาพิเศษ

ART COURSE/Art Philosophy 102 (2nd Group)

ระยะเวลา: 15 พฤษภาคม 2012 - 23 พฤษภาคม 2012

Art Philosophy 102 (2nd Group)(*the lecture will be in Thai, with enrollment fee)

วันที่ 15 – 23 พฤษภาคม 2555

วันจันทร์- ศุกร์ เวลา 18.00-21.00 น. / วันเสาร์ เวลา 14.00-17.00 น. ณ ห้องสมุด
วิลเลียม วอร์เรน

โดย อ.ดร. ทศนัย เศรษฐสุเสรี และ หอศิลป์ บ้านจิม ทอมป์สัน (* รับผู้เข้าร่วมฟังบรรยาย
20 คน)

สิ่งสำคัญหลักที่ควรถูกพัฒนาควบคู่ไปพร้อมกับการศึกษาศิลปะภาคปฏิบัติคือการทำความเข้าใจแนวคิด ปรัชญา ประวัติศาสตร์ และสถานการณ์ทางสังคมในมิติต่างๆ ที่เอื้ออำนวยให้เกิดการก่อรูปของสำนักทางศิลปะในแต่ละช่วงสัณย และการนำความเข้าใจเชิงทฤษฎีเหล่านั้นมาใช้ในฐานะเครื่องมือ เพื่อหาคำอธิบายต่อความเคลื่อนไหวทางศิลปะร่วมสมัยใน พ.ศ. ที่ตนอาศัยอยู่ อันเป็นการเปิดโอกาสสำหรับความเป็นไปได้ใหม่ๆ ทางแนวคิด และการสร้างสรรค์รูปแบบศิลปะเฉพาะส่วนบุคคลต่อไป

ด้วยหลักการข้างต้น วิชาปรัชญาศิลปะถูกออกแบบขึ้นเพื่อทำการเชื่อมโยงความเข้าใจเชิงทฤษฎี ปรัชญา แนวคิด และภาคปฏิบัติของการสร้างสรรค์ศิลปะเข้าด้วยกัน หลังจากการศึกษาภาคทฤษฎีเชิงประวัติศาสตร์แนวคิดทางศิลปะสำนักต่างๆ

สอนโดย อ.ดร. ทศนัย เศรษฐสุเสรี Media Arts and Design มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

เกี่ยวกับผู้บรรยาย

อ.ดร. ทศนัย เศรษฐสุเสรี เกิดในปี พ.ศ. 2511 ที่กรุงเทพมหานคร ประเทศไทย เขาจบการศึกษาระดับปริญญาตรีด้านประติมากรรม ที่มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ปริญญาโท Visual Arts ที่ The University of Chicago ประเทศสหรัฐอเมริกา และปริญญาเอก ที่คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ผลงานในวงการศิลปะที่ผ่านมาของ อ.ดร. ทศนัย ได้แก่ Salad is not a thing ที่ Angkrit Gallery จังหวัดเชียงราย ในปี พ.ศ. 2552, Not Even Pineapples ที่ Gallery Ver ในปี พ.ศ. 2552,

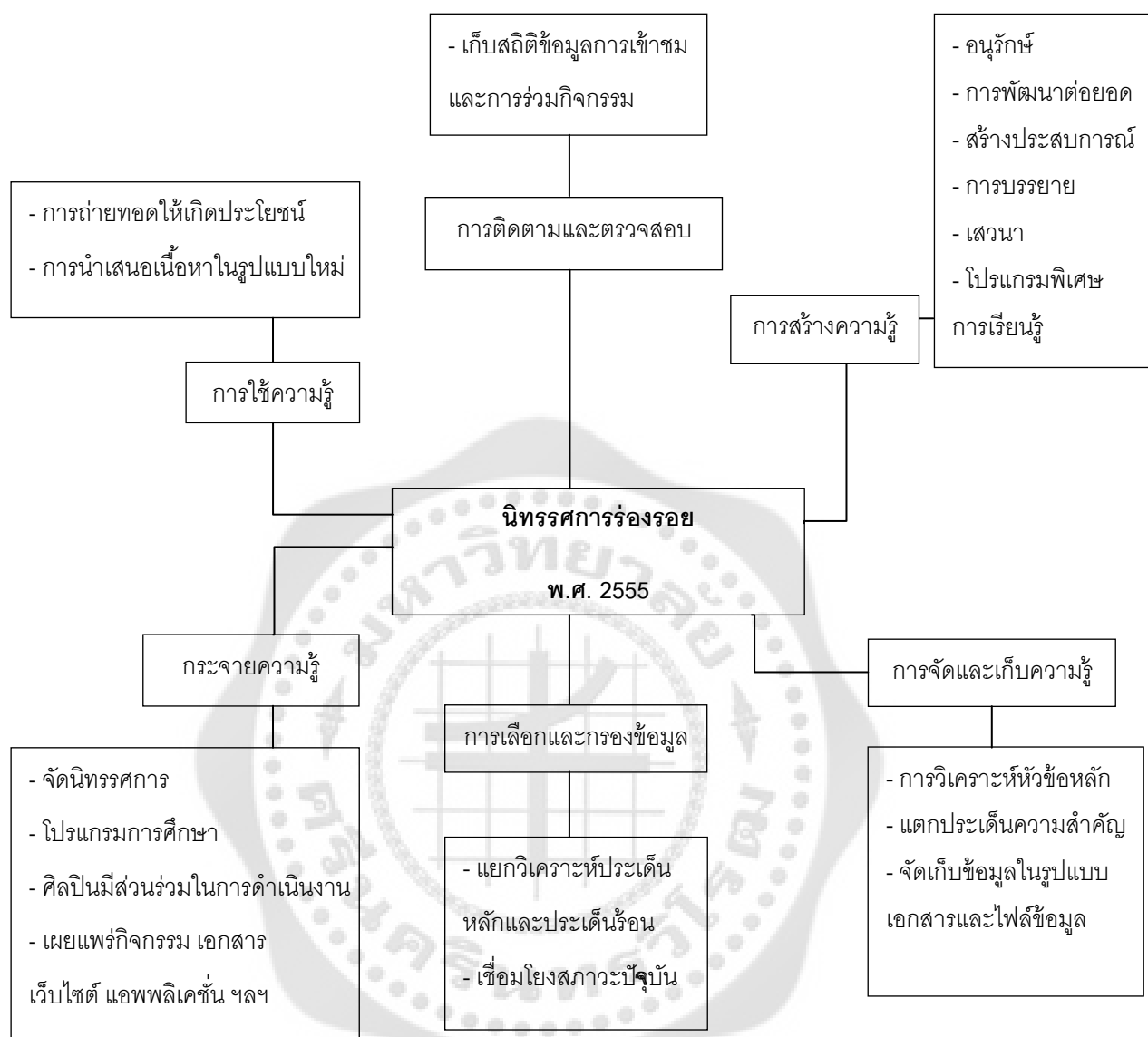
Thailand is not my idea; Barcelona Version ที่ La Capella, Barcelona, ประเทศ Spain ในปี พ.ศ.2548, Triangular Relation: Type A ที่ กรุง Brussels ประเทศ Belgium ในปี พ.ศ.2548,

Triangular Relation: Type B ที่ About Café ที่กรุงเทพมหานคร ประเทศไทย ในปี พ.ศ. 2548,

Power Sucks Sucking the Power เชียงใหม่ ประเทศไทย ในปี พ.ศ.2548 ฯลฯ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2547 ถึง ปัจจุบันเขาทำงานเป็นอาจารย์ ภาควิชา Media Arts and Design ที่มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ สอนในวิชาประวัติศาสตร์ความคิด ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรปริญญาโท สาขาวิชาสื่อศิลปะและการออกแบบสื่อ ซึ่งเป็นภาควิชาเปิดใหม่ โดยมุ่งเน้นบูรณาการศาสตร์ต่างๆ เข้าด้วยกัน

อ.ดร. ทศนัย เป็นนักอ่าน นักวิจารณ์ มักวิเคราะห์สถานการณ์และพูดถึงสิ่งที่เขาคิดอย่างตรงไปตรงมา เขามุ่งเน้นการศึกษาเชิงทฤษฎีสายสังคมศาสตร์ มากกว่าการฝึกทักษะฝีมือเชิงช่าง ซึ่งกินความกว้างขวางออกไปมากกว่าการผลิต ตัวตุลาคติศัพท์ที่เรียกว่างานทัศนศิลป์ เหมือนอย่างศิลปินไทยทั่วไปควรจะทำ เขาสนใจศึกษาเชิงวิพากษ์ ทางสังคม-วัฒนธรรม ที่มุ่งเน้นประเด็นเกี่ยวกับ Media Ethnography and Visualizing Culture Study

ผู้วิจัยพบว่าขั้นตอนการดำเนินการจัดการนิทรรศการ อาร์ต ออน ฟาร์ม บันทึกจากที่ราบสูง พ.ศ. 2555 มีขั้นตอนการดำเนินงานตามหลักการบริหารจัดการความรู้ (KM) โดยการสร้างความรู้จากการอนุรักษ์ การพัฒนาต่อยอด การสร้างประสบการณ์ความรู้ให้กับผู้เข้าชม การนำศิลปินเข้าไปร่วมดำเนินงานกับชุมชน การเสวนา การอบรมเชิงปฏิบัติการ โดยความรู้ที่ได้ถูกรวบรวมเก็บไว้ในรูปแบบของเอกสารและไฟล์ข้อมูล โดยเป็นการเลือกและกรองความรู้ในการตกแต่งประเด็นที่น่าสนใจ การเชื่อมโยงความรู้ศิลปะที่เป็นขนบธรรมเนียมประเพณีทางภาคอีสานที่เก่าแก่เข้ากับสภาวะปัจจุบัน การกระจายความรู้ที่ดำเนินโดยการจัดการนิทรรศการ และโปรแกรมพิเศษ และรวมไปถึงการเผยแพร่ข้อมูลความรู้ทางเอกสารและเว็บไซต์ เป็นการใช้ความรู้ที่ก่อให้เกิดประโยชน์อย่างสูงสุด โดยติดตามและตรวจสอบข้อมูลได้จากการเก็บสถิติผู้เข้าชมและผู้เข้าร่วมกิจกรรม

ภาพประกอบ 16 ภาพแสดงตัวอย่างกระบวนการจัดการความรู้ของพิพิธภัณฑ์บ้านจิม ทอมป์สัน
นิเทศการที่ 9 รณรงค์ พ.ศ. 2555

นิทรรศการร้อยรอย

ระยะเวลา: 12 กรกฎาคม พ.ศ. 2555 - 31 ตุลาคม พ.ศ. 2555

นิทรรศการงานวิดีโอ และภาพถ่าย ที่จะร่วมร้อยค้นความทรงจำร่วมในสังคมเอเชีย ตะวันออกเฉียงใต้ ณ หอศิลป์ บ้านจิม ทอมป์สัน

ศิลปิน โฮ ซือ เจียน Ho Tzu Nyen (สิงคโปร์), โม สาท Moe Satt (พม่า), ณัฐพาส จิระสถิตย์วรกุล (ไทย), เหงียน ซิง ทิ Nguyen Trinh Thi (เวียดนาม), แพตตี้ ชาง และ เดวิด แคลลี Patty Chang and David Kelley (สหรัฐฯ/ลาว), ฟิลลิปป์ จาบลอง Philip Jablon (สหรัฐฯ/ไทย และประเทศลุ่มน้ำโขง), สมพจน์ ชิตเกษรพงศ์ (ไทย), วรณดี รัตนา Vandy Rattana (กัมพูชา) และ วอง ฮอย ชอง Wong Hoy Cheong (มาเลเซีย)

ภัณฑารักษ์ กฤติยา กาวีวงศ์ ผู้ช่วยภัณฑารักษ์ แมรี ปานสง่า

ประเทศไทยจะก้าวเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในปี พ.ศ. 2558 และในปี พ.ศ. 2555 นี้ ประเทศไทยจะเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมอาเซียน การทำงานของกลุ่มอาเซียนจะเป็นไปตามครรลองของรัฐต่อรัฐ จึงทำให้ขาดความสัมพันธ์ และการรับรู้ในระดับประชาชน และบุคคลต่อบุคคลในระหว่างประเทศอาเซียนด้วยตนเอง ทางหอศิลป์ บ้านจิม ทอมป์สัน จึงตั้งใจทำงานเชิงรุก ด้วยการจัดนิทรรศการด้านศิลปะและวัฒนธรรมร่วมสมัย โดยการนำผลงานของศิลปินในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้มาจัดแสดงตั้งแต่วันที่ 12 กรกฎาคม ถึง 31 ตุลาคม 2555 นิทรรศการในครั้งนี้ตั้งใจที่จะร้อยค้น ‘ประวัติศาสตร์สังคม- วัฒนธรรม’ ของกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียน (ASEAN) และสำรวจถึงการรับรู้และความเข้าใจ เรื่องราวความทรงจำในสังคม และการพลิกหรือประวัติศาสตร์ ที่เรามีร่วมกันในภูมิภาคนี้ ซึ่งจะช่วยให้เรา เข้าใจสถานะ ตำแหน่งและความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มประเทศ ในแถบเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่เข้าร่วมเป็น สมาชิกอาเซียน (ASEAN) มากขึ้นประชาคมอาเซียน (ASEAN) ก่อตั้งขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2510 โดยรัฐบาลประเทศอินโดนีเซีย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ และประเทศไทย เนื่องจากความหวาดกลัวต่อระบอบคอมมิวนิสต์ โดยได้รับการสนับสนุนอย่างเต็มที่จากประเทศ สหรัฐอเมริกา ในปี พ.ศ. 2512 ระหว่างการประชุมอาเซียนครั้งที่ 3 ที่ คาเมรอน ไฮแลนด์ ประเทศมาเลเซีย ประเทศสมาชิก เน้นเรื่องความร่วมมือทางด้านสังคมและวัฒนธรรมเป็นหลัก เนื่องจากทางประชาคมเล็งเห็น ถึงความสำคัญและผลที่จะได้จากความร่วมมือเพื่อพัฒนาความหลากหลายทางวัฒนธรรมของ ประเทศสมาชิก ที่มีประวัติศาสตร์ร่วมกันในการสร้างอัตลักษณ์ให้ประชาคมอาเซียน ปัจจุบัน สมาชิกทั้ง 10 ประเทศ พยายามที่จะ ผลักดันความรู้ความเข้าใจที่มีต่อประชาคมอาเซียน และ

ความเป็นชุมชนร่วม รวมถึงการอนุรักษ์ส่งเสริมมรดก ทางวัฒนธรรมและความคิดสร้างสรรค์ ทั้งนี้ เพื่อส่งเสริมให้เกิดการทำงานร่วมกันระหว่างชุมชน

ในช่วงปีที่ผ่านมา สมาชิกประชาคมอาเซียน (ASEAN) ได้เปลี่ยนบทบาทจากการเป็นพันธมิตรทางการเมือง มาเป็นพันธมิตรทางเศรษฐกิจเพื่อเน้นความร่วมมือ โดยการเพิ่มมิติเรื่องทางสังคม- วัฒนธรรมของแต่ละประเทศ เปรียบเสมือนการรำลึกถึงการประชุมอาเซียนเมื่อครั้ง พ.ศ. 2512 ที่เหล่าประเทศสมาชิกจะได้ย้อนกลับไปมอง ระเบียบวาระดั้งเดิม เพื่อค้นหาความร่วมมือทางด้านศิลปะ และกิจกรรมทางวัฒนธรรม หอศิลป์ บ้านจิม ทอมป์สัน ดำเนินงานภายใต้มูลนิธิ เจมส์ เอช ดับเบิลยู ทอมป์สัน ที่มีพันธกิจในการสนับสนุนและส่งเสริมงานทางด้านวัฒนธรรมอยู่แล้ว จึงตั้งใจที่จะต่อยอดวิสัยทัศน์นี้ และช่วยพัฒนาช่องทางในการสร้างความร่วมมือ และหวังว่า นิทรรศการในครั้งนี้จะเป็นจุดเริ่มต้นสำหรับทั้งคนไทยเองและเหล่าประเทศสมาชิก ในการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ ที่เรามีอยู่ร่วมกัน อีกทั้งยังทำให้เห็นอีกว่าเราควรที่จะเปิดช่องทางการเรียนรู้ซึ่งกันและกัน โดยใช้นิทรรศการศิลปะ เป็นพื้นที่และเวทีสำหรับศิลปินประเทศสมาชิกประชาคมอาเซียน เพื่อการแบ่งปันข้อมูล แลกเปลี่ยนทัศนคติ รวมถึงร่วมมือกันในหลายๆ ระดับ ต่อไป

หากประวัติศาสตร์ หมายถึงเรื่องราวในอดีตที่ถูกบันทึกและจดจำ แต่ก็รวมหมายถึงเรื่องราวที่ไม่ถูกบันทึก และถูกลืมเลือนด้วย ดังนั้นประวัติศาสตร์ จึงสมควรที่จะถูกกลับไปมองและสำรวจอีกครั้ง ‘TRACES’ หรือ ‘ร่องรอย’ นิทรรศการงานวิดีโอและภาพถ่าย ที่จะร่วมร้อยค้นความทรงจำร่วมในสังคมเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ นิทรรศการในครั้งนี้มุ่งที่จะเป็นพื้นที่และกลไกผลักดันสำหรับคนไทย และประเทศสมาชิกประชาคมอาเซียน ให้ได้ เรียนรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ของภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ผ่านผลงานศิลปะร่วมสมัย และงานวิจัย ทางสังคมวิทยา ซึ่งพูดถึงประเด็นความทรงจำร่วมและพื้นที่สาธารณะ รวมถึงการพลิกหรือประวัติศาสตร์สงคราม เวียดนาม และการสร้างชาติของประเทศสิงคโปร์ และมาเลเซีย ทั้ง นี้เพื่อช่วยให้เราเข้าใจประเทศและประวัติศาสตร์ เหล่านี้มากขึ้นผ่านผลงานศิลปะร่วมสมัย รวมทั้งช่วยให้เราเข้าใจในตัวตนและเห็นการเป็นชุมชนร่วมของประเทศ ในแถบเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

นิทรรศการในครั้งนี้ยังมุ่งที่จะตั้งคำถามว่า ประวัติศาสตร์ หรือความทรงจำร่วม ทางสังคมใดที่เรายังคงมีร่วมกันอยู่ ระหว่างประเทศในแถบเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ อะไรคือสิ่งที่เราเลือกที่จะจำ และอะไรคือสิ่งที่เราหลงลืม หรืออะไรคือสิ่งที่ทำให้เราเกิดการตั้งคำถาม นิทรรศการ ‘TRACES’ จะร้อยค้นอีกครั้งกับ เรื่องราวทางประวัติศาสตร์ พื้นที่ทางสังคม และความทรงจำร่วม

รวมถึงปฏิกิริยาของปัจเจกบุคคลต่อสังคมที่หยุดนิ่ง และต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมอย่างรวดเร็วในบางประเทศ ผลงานที่นำมาจัดแสดงมีทั้งผลงานภาพถ่าย โครงการวิจัย วิดีโอสารคดี และสารคดีเทียม (mockumentary) โดยศิลปิน 10 ท่าน จากประเทศไทย สิงคโปร์ มาเลเซีย สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว เวียดนาม สาธารณรัฐแห่งสหภาพพม่า กัมพูชา และสหรัฐอเมริกา

โดยงานแสดงจะแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ประกอบด้วย ส่วนแรกที่ว่าด้วย ‘พื้นที่ทางสังคมและความทรงจำร่วม’ โดยมีผลงานภาพถ่ายของ Philip Jablon ที่แสดงถึง การล่มสลายของโรงหนังชุมชนและการหดหายของพื้นที่ สาธารณะในประเทศไทย และประเทศในแถบเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ผลงานวิดีโอ ‘กรุงเทพตอนเย็นๆ’ โดยสมพจน์ ชิตเกษรพงศ์ ที่เรียกร้องให้เกิดการตั้งคำถามและมองกิจวัตรประจำวัน ในการยืนตรงเคารพเพลงชาติ ในพื้นที่สาธารณะ งานภาพถ่ายของ ณัฐพาส จิระสฤติ ศัยวรกุล ‘school uniforms’ ที่พูดถึงหนึ่งในกฎระเบียบของโรงเรียนที่ตั้งขึ้นเพื่อ ลดความแตกต่างและสร้างมาตรฐานให้เป็นหนึ่งเดียว และงานภาพถ่าย ‘Bomb Pond’ ของ Vandy Rattana ที่แสดง ภาพภูมิทัศน์ในชนบทของประเทศกัมพูชา ซึ่งถูกวางระเบิดอย่างรุนแรงโดยทหารสหรัฐ ในช่วงสงครามเวียดนาม ซึ่งเปรียบเสมือนบทบันทึกชี้แจงความจริง ที่แอบแฝงอยู่ในประเทศ และอยู่ในชาวกัมพูชา

ส่วนที่สองของนิทรรศการกับ ‘การพลีกรรมประวัติศาสตร์เรื่องราวยุคหลังการล่าอาณานิคมและ ยุคหลังสงครามเวียดนาม’ กับผลงานวิดีโอ ‘ReLooking’ โดย Wong Hoy Cheong ที่เสนอเรื่องราว ทางประวัติศาสตร์ที่ถูกแต่งขึ้น ของการล่า อาณานิคมของรัฐมาเลเซียที่มีอำนาจเหนือประเทศออสเตรเลีย เช่นเดียวกับผลงานวิดีโอ ‘Utama – Every Name in History is I’ ของ Ho Tzu Nyen ที่เป็นการผสมผสานระหว่าง ตำนาน เรื่องแต่ง และสารคดีประวัติศาสตร์ภา รค้นพบประเทศสิงคโปร์ และผลงานวิดีโอ ‘Chronicle of a Tape Recorded Over’ โดย Nguyen Trinh Thi ที่บันทึกปากคำ ประวัติศาสตร์ ผ่านปากของสามัญชนคนเล็กคนน้อย ที่อาศัยอยู่บนเส้นทางลำเลียงสายสำคัญของโฮจิมินห์ ซึ่งเป็น เส้นทางในการลำเลียงเสบียงและกำลังพลจากเหนือลงใต้ ในยุคสงครามเวียดนาม

ส่วนสุดท้ายของนิทรรศการจะพูดถึง ‘การปรับเปลี่ยนกระบวนการทัศนและการต่อรองกับตนเอง’ ประกอบด้วย ผลงานวิดีโอ ‘Route 3’ โดย Patty Chang และ David Kelley ที่บอกเล่าเรื่องราว เหตุการณ์ที่กำลังเกิดขึ้นในเขตพื้นที่ที่อยู่ติดกับ เส้นทางที่เพิ่งสร้างขึ้นเพื่อขนส่งสินค้าระหว่างประเทศจีน ลาว และไทย และงานภาพถ่าย พร้อมวิดีโอ ‘F n’ F (Face & Fingers)’ โดย Moe Satt ศิลปินชาวพม่า กับภาพสัญลักษณ์ที่เป็นตัวแทนความคิด เรื่องของสิ่งที่มีความหมายและไร้ความหมาย

โปรแกรมการศึกษา

TRACES: Artist Talk

วันเสาร์ที่ 14 กรกฎาคม 2555 14.00 - 17.00 น.

ผู้บรรยาย : วอง ฮอย ซอง (มาเลเซีย) โม สาท (พม่า) สมพจน์ ชิตเกษรพงศ์ (ไทย) และณัฐพาส จิระสถิตย์วรกุล (ไทย)

พิธีกร: วิชาญ ภูริชานนท์ และกฤติยา กาวิวงศ์ สถานที่: ห้องสมุดวิลเลียม วอร์เรน

นิทรรศการงานวิดีโอ และภาพถ่าย ที่จะร่วมรื้อค้นความทรงจำร่วมในสังคมเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ นิทรรศการในครั้งนี้ตั้งใจที่จะรื้อค้น ‘ประวัติศาสตร์สังคม-วัฒนธรรม’ ของกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียน (ASEAN) และสำรวจถึงการรับรู้และความเข้าใจ เรื่องราวความทรงจำในสังคม และการพลีหรือประวัติศาสตร์ ที่เรามีร่วมกันในภูมิภาคนี้ ซึ่งจะช่วยให้เรา เข้าใจสถานะ ตำแหน่งและความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มประเทศ ในแถบเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่เข้าร่วมเป็นสมาชิกอาเซียน (ASEAN) มากขึ้น วันออกเฉียงใต้

นิทรรศการงานวิดีโอและภาพถ่าย ที่จะร่วมรื้อค้นความทรงจำร่วมในสังคมเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ นิทรรศการในครั้งนี้มุ่งที่จะเป็นพื้นที่และกลไกผลักดันสำหรับคนไทย และประเทศสมาชิกประชาคมอาเซียน ให้ได้เรียนรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ของภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ผ่านผลงานศิลปะร่วม สมัย และงานวิจัย ทางสังคมวิทยา ซึ่งพูดถึงประเด็นความทรงจำร่วมและพื้นที่สาธารณะ รวมถึงการพลีหรือประวัติศาสตร์สงคราม เวียดนาม และการสร้างชาติของประเทศสิงคโปร์ และมาเลเซีย ทั้งนี้เพื่อช่วยให้เราเข้าใจประเทศและประวัติศาสตร์ เหล่านี้มากขึ้น ผ่านผลงานศิลปะร่วมสมัย รวมทั้งช่วยให้เราเข้าใจในตัวตนและเห็นการเป็นชุมชนร่วมของประเทศในแถบเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

ศิลปินจะร่วมพูดถึงกระบวนการทำงานและผลงานที่เกี่ยวข้องกับบริบททางสังคม การเมืองและวัฒนธรรม และตามด้วยการถาม ตอบจากผู้ร่วมฟัง

TRACES: ระหว่างการเดินทางข้ามพรมแดน บรรยาย โดย นนทวัฒน์ นำเบญจพล พร้อม ฉายภาพยนตร์สั้นจากประเทศกัมพูชา

วันเสาร์ที่ 11 สิงหาคม 2555 14.00 - 17.00 น. ผู้บรรยาย: นนทวัฒน์ นำเบญจพล

สถานที่: ห้องสมุดวิลเลียม วอร์เรน

เนื่องในช่วงทศวรรษที่ผ่านมาของประเทศไทยความขัดแย้งทางการเมืองภายใน
ก่อให้เกิดการเขย่าโครงสร้างทางสังคม และ วัฒนธรรม ประวัติศาสตร์ที่ถูกสร้างและเข้าใจ กันมาก
ว่า ครึ่งศตวรรษ ถูกตั้งคำถาม บางร่องรอยของประวัติศาสตร์ถูกตีความใหม่

ความเชื่อมโยงทางความเชื่อ สังคม วัฒนธรรม และประวัติศาสตร์ ที่ก่อร่าง สร้างตัว มา
เป็นประเทศประเทศหนึ่ง มีผลเชื่อมโยงไปยังประเทศข้างเคียง ไปจนถึงระดับ ภูมิภาค อย่างน่า
ประหลาดใจ ซึ่งความจริงเพียงแค่เส้น ที่ตื้นเขินบนแผนที่ มันก็เป็นเรื่องเข้าใจได้ง่ายๆว่ามันคือฝัน
โลกเดียวกัน

เมื่อตัวนนทวัฒน์เอง ได้พบปะและพูดคุยกับทหารหนุ่มที่เพิ่งปลดประจำการ และกำลัง
จะเดินทางกลับ บ้านที่จังหวัด ศรีสะเกษ บริเวณติดชายแดนไทยกัมพูชา ทหารหนุ่มเริ่มชีวิตการ
เป็นทหารโดยเลือกที่จะถูกส่งตัวไปยังสามจังหวัด ชายแดนภาคใต้ เพื่อดูและความสงบเรียบร้อย
และก่อนปลดประจำการ ได้ถูกส่งตัวไปปราบปรามการชุมนุมเสื้อแดงที่กรุงเทพ ทั้งๆที่บ้านเกิดที่
เค้า จากม ทุกคนในหมู่บ้านเป็นเสื้อแดง นนทวัฒน์ จึงตัดสินใจติดตามเค้าไป เพื่อถ่ายทำ
ภาพยนตร์กึ่งสารคดี ขนาดยาวเรื่อง "ฟ้าต่ำ แผ่นดินสูง" (Where Your Boundaries Are) ที่บ้าน
เกิดของเค้าในจังหวัดศรีสะเกษในช่วงที่มีปัญหา การสู้รบระหว่างพรมแดน ไทย- กัมพูชา กรณีเขา
พระวิหาร

ในการพูดคุยในครั้งนี้ นนทวัฒน์จะเล่าถึงการค้นพบแรงบันดาลใจไปจนกระทั่งการ เริ่ม
เปลี่ยนแรงบันดาลใจเป็นแผนงานเพื่อที่จะขุดค้น ความยากลำบากและปัญหา นานับประการของ
ความต่างจากการลงพื้นที่จริง กับ จินตนาการในแผนงานที่มาจาก แรงบันดาลใจ ประสบการณ์
เรียนรู้การทำงานในสภาพแวดล้อมที่ไม่คุ้นชิน และประเด็นอ่อนไหวในด้านวัฒนธรรม ในสังคมที่มี
ปัญหาความขัดแย้ง ในบริเวณพื้นที่ โดยเฉพาะการเป็นคนไทย คนที่มาจากประเทศที่เพิ่งยังระเบิด
มาใส่ในพื้นที่ที่เค้าอาศัยอยู่ในประเทศ กัมพูชา

นอกจากนั้น นนทวัฒน์จะเล่าถึงสังคมคนทำหนังอิสระของประเทศกัมพูชา ที่เพิ่งเกิดขึ้นมาได้ไม่เกิน สองปี การเกิดขึ้นของกลุ่มทำหนัง Kon Khmer Khom Khemer การจัดกิจกรรมต่างๆของพวกเค้า เช่น เวิร์คชอปทำหนังในชื่อว่า Film Camp และการจัดประกวดเทศกาลหนังสั้นในชื่อว่า Chaktomuk Short film contest ครั้งที่ 1 ที่เพิ่งจัดขึ้นในต้นปี 2012 ที่ผ่านมา และอีกกลุ่มคือ องค์การอิสระ Cambodia Film Commission (CFC) ที่สนับสนุนการถ่ายทำภาพยนตร์ในประเทศกัมพูชา นนทวัฒน์ได้คัดเลือกภาพยนตร์สั้นเพื่อฉาย จากสังคมคนทำหนังอิสระทั้ง 2 กลุ่มนี้

เกี่ยวกับผู้บรรยาย:

นนทวัฒน์ นำเบญจพล ศิลปิน สื่อผสม ภาพถ่าย และ วิดีโอ ในปี 2010 นนทวัฒน์ เริ่มโปรเจก Mobile Lab เพื่อการทดลองค้นคว้าวิจัย ในเรื่องแนวคิด สังคม และวัฒนธรรม อันมีความต่างในเรื่องของ พื้นที่ และสภาพแวดล้อม ที่มีผลต่อการรับรู้ ในทางสายตา และ การได้ยิน โดยเริ่มจากแรงบันดาลใจในความสงสัยใคร่รู้ ถึงปัญหาความขัดแย้งทางการเมืองในสังคมไทย ว่ามีต้นตอรากฐานมาจากจุดใด

TRACES: เสวนาหัวข้อ: เปิดโลกศิลปินอาเซียน: มองศิลปินผ่านการเมืองพม่า เวียดนาม และสิงคโปร์

โดย ดร.อัมพร จิรัฐติกร วันเสาร์ที่ 1 กันยายน 2555 เวลา: 14:00 - 17:00 น.

สถานที่: ห้องสมุดวิลเลียม วอร์เรน

เปิดโลกศิลปินอาเซียน ตั้งคำถามว่าศิลปินในแต่ละประเทศของอาเซียนต้องทำงานภายใต้เงื่อนไขทางเศรษฐกิจ สังคม การเมืองที่แตกต่างกันอย่างไร และเราจะเข้าใจอาเซียนผ่านมุมมองของศิลปะได้อย่างไร โดยตั้งข้อสังเกตจากสามประเทศในอาเซียน คือ พม่า สิงคโปร์ เวียดนาม ที่ดูเหมือนที่มีความแตกต่างกันอย่างมากมาย แต่ภายใต้ความแตกต่างก็มีความคล้ายคลึงบางประการ เช่น การที่ศิลปินในประเทศเหล่านี้ไม่มีสิทธิที่จะวิพากษ์วิจารณ์การเมืองผ่านศิลปะ เงื่อนไขที่ทั้งคล้ายคลึง และแตกต่างเหล่านี้ ส่งผลกับงานศิลปะของพม่า เวียดนาม และสิงคโปร์อย่างไร

เกี่ยวกับผู้บรรยาย:

ดร.อัมพร จิรัฐติกร จบปริญญาเอกทางด้านมนุษยวิทยาจากมหาวิทยาลัยเท็กซัส

(ออสติน) ปัจจุบันเป็นอาจารย์ประจำภาควิชาสังคมศาสตร์กับการพัฒนา คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มีความสนใจด้านวิชาการสองสายหลัก คือ สื่อและคนข้ามพรมแดน ในแง่ของสื่อ สนใจสื่อกระแสรอง สื่อของชนกลุ่มน้อย การเดินทางไหลเวียนข้ามพรมแดนของสื่อ และสื่อลักลอบ (piracy) ในแง่ของคนข้ามพรมแดน สนใจคนข้ามพรมแดนกับพื้นที่สาธารณะ อดีตักษัณข้ามแดน แรงงานข้ามชาติกับการบริโภคสื่อ โดยกลุ่มคนที่ศึกษาเน้นชาวไทยใหญ่และพม่า ทั้งที่อยู่ในประเทศไทยและประเทศพม่า นอกจากนี้ยังสนใจสื่อในแง่ของการผลิต ภาพยนตร์สารคดีเชิงมานุษยวิทยา เคยเป็นผู้เขียนบทสารคดีโทรทัศน์ที่บริษัทแปซิฟิกอินเตอร์คอมมิวนิเคชั่น และเคยสอนวิชา visual anthropology ที่มหาวิทยาลัยฮาวายิ ประเทศสหรัฐอเมริกา และมหาวิทยาลัยเชียงใหม่

มีผลงานตีพิมพ์ในวารสารทางวิชาการที่เกี่ยวข้องกับเรื่องสื่อและคนข้ามพรมแดนหลายชิ้น เช่น "ละครไทยเปลี่ยนเสียงไต : การเมืองเรื่องของการบริโภค , กรณีศึกษาการบริโภคสื่อข้ามพรมแดนของชุมชนไทยใหญ่ในรัฐฉาน ประเทศพม่า " ใน การเดินทางของสินค้าสมัยใหม่ (ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร , 2550), "บันทึกภาคสนามจากห้องเรียน Visual Anthropology " ที่มหาวิทยาลัยฮาวายิ " รัฐศาสตร์สารปีที่ 24 ฉบับที่ 3, 2547 , "Shan Virtual Insurgency and the spectatorship of the nation, " Journal of South east Asian Studies (Vol.42 No.1, 2011); "Shan Noise Burmese Sound: Crafting Selves through Pop Music, " South East Asian Research (Vol.18 No. 2, 2010); "Pirated Transnational Broadcasting: The consumption of Thai Soap Operas among Shan Communities in Burma, " Sojourn (Vol.23 No.1, 2008); From Beyond Rangoon to Shan VCD: The politics and Authenticity of Appropriation, " Asian Cinema,

TRACES: Artist Talk by Nguyen Trinh Thi 20/10/2555

วันเสาร์ที่ 20 ตุลาคม พ.ศ. 2555 เวลา 14:00 - 17:00 น. สถานที่: ห้องสมุดวิลเลียม วอร์เรน

เหงียน ซิง ทิ จะมาบรรยายเกี่ยวกับผลงานของเธอ ในฐานะของนักทำหนังสารคดีอิสระ และศิลปินวิดีโออาร์ต ในประเทศเวียดนาม รวมถึงชุมชนศิลปะเซี่ยงหนิงตลอง ในเมืองฮานอย NhaSan Studio และ Hanoi Doclab ซึ่งเธอมีส่วนช่วยในการก่อตั้ง

ประวัติศิลปิน

เหงียน ซิง ทิ เป็นนักทำหนังสารคดีอิสระ และศิลปินวิดีโออาร์ตในประเทศเวียดนาม ถึงแม้การทำงานเธอจะออกมาในรูปแบบที่หลากหลาย แต่สิ่งที่เธอให้ความสำคัญอยู่เสมอคือเรื่องของ การสืบค้นหน้าที่ของความทรงจำ ซึ่งถือว่ามีความสำคัญในการเปิดเผยสิ่งที่ถูกซ่อนเร้น สิ่งที่ ถูกกำจัดออกหรือสิ่งที่ถูกเข้าใจแบบผิดๆ รวมถึงสำรวจฐานะและหน้าที่ของศิลปินในสังคม เวียดนาม

เหงียน ซิง ทิ เป็นผู้ก่อตั้งและผู้อำนวยการ Hanoi DOCLAB องค์การอิสระเพื่อหนังสารคดี และงานวิดีโออาร์ต ที่เมืองฮานอย ปัจจุบันเธอได้รับทุนจาก 'Asian Public Intellectual' (2011-2012) เพื่อทำงานวิจัย เกี่ยวกับหนังสารคดีและหนังทดลองในประเทศญี่ปุ่น และประเทศไทย ผลงานของเธอได้แสดงในเทศกาลภาพยนตร์ และนิทรรศการศิลปะทั่วเอเชียยุโรป และอเมริกา

โปรแกรมพิเศษ

Guggenheim UBS MAP Global Art Initiative MAP: Regarding South and Southeast Asia

ระยะเวลา: 28 พฤศจิกายน 2012 - 28 พฤศจิกายน 2012

หอศิลป์ บ้านจิม ทอมป์สัน ร่วมกับ “พิพิธภัณฑ์ กุกเกนไฮม์ - Guggenheim Museum”

จัดงานเสวนาเกี่ยวกับงานศิลปะร่วมสมัยในภูมิภาคเอเชียใต้และเอเชีย ตะวันออกเฉียงใต้

Guggenheim UBS MAP Global Art Initiative MAP: Regarding South and Southeast Asia

เข้าชมฟรี - เสวนาเป็นภาษาอังกฤษพร้อมแปลสดเป็นภาษาไทย

สามารถชมการถ่ายทอดสดกิจกรรมได้ผ่านทาง ustream.tv/Guggenheim ตามวันและเวลาดังนี้:

ลอส แองเจลิส วันอังคารที่ 27 พฤศจิกายน 2555 เวลา 18:00 น.

นิวยอร์ก วันอังคารที่ 27 พฤศจิกายน 2555 เวลา 21:00 น.

ลอนดอน วันพุธที่ 28 พฤศจิกายน 2555 เวลา 01:00 น.

โดยผู้สนใจสามารถแจ้งขอชมการถ่ายทอดสดการบรรยายได้ผ่านทาง

Facebook www.jimthompsonhouse.com และ www.guggenheim.org/MAP

ผู้จัด และผู้ร่วมเสวนา ประกอบด้วย กฤติยา กาวิวงศ์ ผู้อำนวยการ หอศิลป์บ้านจิม ทอมป์สัน

• อเล็กซานดรา มอนโร ภัณฑารักษ์อาวุโสโครงการศิลปะเอเชียซัมซุง พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ ไซโลมอน อาร์ กุกเกนไฮม์

• จูน แปป ภัณฑารักษ์โครงการ Guggenheim UBS MAP ภูมิภาคเอเชียใต้ และ เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ ไซโลมอน อาร์ กุกเกนไฮม์

• เรย์ ลังเกนบาค มหาวิทยาลัยเดนกู อับดุล ราห์มัน กัวลาลัมเปอร์

• ฮัมหมัด นาซาร์ Asia Art Archive ฮองกง

• อภินันท์ ไปษยานนท์ กระทรวงวัฒนธรรม กรุงเทพฯ

พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ ไซโลมอน อาร์ กุกเกนไฮม์ มีความยินดีอย่างยิ่งในการจัดกิจกรรมทางการศึกษา MAP: Regarding South and Southeast Asia ร่วมกับโครงการ Guggenheim UBS MAP Global Art Initiative โดยได้รับความร่วมมือจากหอศิลป์บ้านจิม ทอมป์สัน กิจกรรมการอภิปรายในครั้งนี้ได้รับเกียรติจากนักประวัติศาสตร์ ศิลปิน ภัณฑารักษ์ศิลปะร่วมสมัย รวมถึงผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิในแวดวงศิลปะ ระดับนานาชาติ

ผู้จะมาร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับความเป็นสังคมและภูมิภาคในบริบททางศิลปะและวัฒนธรรม การอภิปราย ในครั้งนี้จะเกิดขึ้นภายใต้กรอบแนวคิดโต้แย้งเรื่องความแตกต่างและความเหมือนภายในภูมิภาคเอเชียใต้และ

เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ อันมีพื้นฐานมาจากธรรมชาติวิสัยอันขัดแย้ง ของภูมิภาคนี้เอง ทั้งในเชิงประวัติศาสตร์ และร่วมสมัย โดยจะมุ่งประเด็นไปยังการเปลี่ยนแปลง ภายในภูมิภาคและการสำรวจว่า พรมแดน ของความ เป็นชาติสร้างผลกระทบอย่างไรต่อการผลิต การนำเสนอ และการรับรู้เกี่ยวกับศิลปะร่วมสมัย

โครงการกิจกรรมทางการศึกษานี้จัดขึ้นโดย พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติไอสิมออาร์ กุกเกนไฮม์ นิวยอร์ก

เกี่ยวกับโครงการ Guggenheim UBS MAP Global Art Initiative

โครงการ Guggenheim UBS MAP Global Art Initiative เป็นโครงการระยะยาวที่มุ่งเน้นไปยังการทำความเข้าใจและรวบรวมงานศิลปะร่วมสมัยและกิจกรรมสร้างสรรค์อื่น ๆ ที่เกิดขึ้นภายในภูมิภาคสามแห่ง ได้แก่ เอเชียใต้และเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ละตินอเมริกา และตะวันออกกลาง รวมถึงแอฟริกาเหนือ ประกอบด้วย โครงการภัณฑารักษ์ในพำนัก โครงการนิทรรศการหมุนเวียน จากต่างประเทศ และโครงการกิจกรรมทางการศึกษาสำหรับผู้ชมหลายกลุ่ม รวมถึงยังเป็นการ สรรหาผลงานศิลปะเข้าคอลเล็กชันถาวรของพิพิธภัณฑสถาน โดยโครงการนี้ครอบคลุมกลุ่มเป้าหมาย ตั้งแต่ศิลปิน ภัณฑารักษ์ และ นักการศึกษา โครงการ Guggenheim UBS MAP หวังจะเป็นสื่อกลางที่ช่วยกระตุ้นให้เกิดการสนทนาและปฏิสัมพันธ์สร้างสรรค์ในทุกระดับ ภูมิภาคและระดับนานาชาติ ที่จะช่วยหล่อเลี้ยงให้เกิดความสัมพันธ์ระยะยาวในหมู่องค์กรทางศิลปะ วัฒนธรรม ศิลปิน นักวิชาการ ผู้เยี่ยมชมพิพิธภัณฑสถาน และสังคมออนไลน์ โครงการนี้ยังสะท้อนความเป็นมา ของมูลนิธิไอสิมออาร์ กุกเกนไฮม์ อันมีประวัติความเป็นมายาวนานและโดดเด่นในด้านความร่วมมือ ระหว่างประเทศ ที่แสดงให้เห็นผ่านเครือข่ายความร่วมมือพิพิธภัณฑสถานนานาชาติและโครงการ ทางการศึกษา และศิลปะที่หลากหลาย

เกี่ยวกับนิทรรศการโครงการGuggenheim UBS MAP Global Art Initiative

นิทรรศการ No Country: Contemporary Art for South and Southeast Asia มีกำหนดจะจัดแสดงยัง พิพิธภัณฑ์ โซโลมอน อาร์. กุกเกนไฮม์ ระหว่างวันที่ 22 กุมภาพันธ์ - 22 พฤษภาคม 2556 โดยคุณ แอป ภัณฑารักษ์ประจำนิทรรศการ จะมุ่งประเด็นไปยังการทำงาน ศิลปะและประเพณีทางวัฒนธรรมภายใน ภูมิภาคเอเชียใต้และเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ผ่านผลงานศิลปะจากเวียดนาม กัมพูชา ไทย อินโดนีเซีย สิงคโปร์ มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ พม่า บังคลาเทศ ปากีสถาน และอินเดีย นิทรรศการ No Country: Contemporary Art for South and Southeast Asia จะหันกลับไปสำรวจแนวคิดเรื่อง พรหมแดนทาง ภูมิศาสตร์ที่สร้างข้อจำกัดในการทำ ความเข้าใจและเปิดเผยให้เห็นถึงเครือข่ายของการส่งอิทธิพล และการ

ขัดแย้งที่เกิดขึ้นแบบข้ามเขตแดน รวมถึงผลกระทบต่อชาติพันธุ์นิยม การล่าอาณานิคม และโลกาภิวัตน์ ที่เกิดขึ้น ภายในภูมิภาค อันโยงใยอย่างซับซ้อนผ่านการบอกเล่า ด้วยประวัติศาสตร์เชิงวัฒนธรรม

เกี่ยวกับฐานข้อมูลออนไลน์ Guggenheim UBS MAP Online Platform

โครงการ Guggenheim UBS MAP Global Art Initiative จะรวบรวมข้อมูลทั้งหมดเพื่อจัดทำขึ้น เป็นฐาน ข้อมูลออนไลน์ที่น่าเสนอและแบ่งเนื้อหาของโครงการต่างๆขึ้นเป็นหมวดหมู่ตามบริบทเพื่ออำนวยความสะดวกให้กับการศึกษาค้นคว้าข้อมูลศิลปะ ร่วมสมัยแบบข้ามสาขา และ ข้ามวัฒนธรรม โดยเนื้อหาของฐานข้อมูล ออนไลน์ Guggenheim UBS MAP Online Platform จะเป็นเนื้อหาที่เพิ่มเติมจากนิทรรศการ No Country: Contemporary Art for South and Southeast Asia ซึ่งจะช่วยเสริมแกร่งของทั้งศิลปิน ภัณฑารักษ์ และนักวิชาการจากภูมิภาคเอเชียใต้และเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ที่จะมาร่วมกันแบ่งปันความคิดเห็นเกี่ยวกับ การทำงาน ศิลปะและวิถีชีวิตจากแต่ละประเทศ โดยลงลึกทั้งในด้านหัวข้อ วิธีการนำเสนอ และความเป็นสังคม ซึ่งมีรายละเอียดนอกเหนือ ไปจากที่จัดแสดงภายในนิทรรศการ ตลอดระยะเวลาโครงการนี้ ฐานข้อมูลจะได้รับ การเพิ่มเติมให้ทันสมัยอยู่เสมอ ด้วยเนื้อหาที่เชื่อมโยงกับนิทรรศการ No Country: Contemporary Art for South and Southeast Asia และภูมิภาคอื่นๆ

ผู้วิจัยพบว่า การดำเนินการจัดกิจกรรมนิทรรศการร้อยละ ๖๖.๖๖ มีหลักการบริหารจัดการความรู้ (KM) โดยการสร้างความรู้จากการอนุรักษ์ การพัฒนาต่อยอดความรู้ การสร้างประสบการณ์ โดยมีกิจกรรมการบรรยาย การเสวนา โดยการจัดและเก็บความรู้ไว้เป็นหมวดหมู่ในรูปแบบของเอกสารและไฟล์ข้อมูล การเลือกและกรองความรู้ที่เป็นประเด็นหลักและประเด็นร้อนที่น่าสนใจ เชื่อมโยงเข้ากับสภาวะปัจจุบัน เพื่อพัฒนาองค์ความรู้ให้ทัดเทียมกับนานาชาติ การเตรียมความพร้อม ร่วมเข้าสู่อาเซียน โดยความรู้ถูกกระจายโดยการจัดนิทรรศการ โปรแกรมการศึกษาเผยแพร่โดยการประชาสัมพันธ์ เอกสารหรือทางเว็บไซต์ เป็นการใช้ความรู้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด การเก็บสถิติผู้เข้าเพื่อประเมินการทำงานในแต่ละครั้งมีการเก็บข้อมูลเป็นสถิติ

ภาพประกอบ 17 ภาพแสดงตัวอย่างกระบวนการจัดการความรู้ของพิพิธภัณฑ์บ้านจิม ทอมป์สัน

นิเทศการที่ 10 ปลอดภัยสถาน พ.ศ. 2556

นิทรรศการ ปลอดภัยสถาน (?)

ระยะเวลา: 22 พฤศจิกายน พ.ศ. 2555 - 3 มีนาคม พ.ศ. 2556

ศิลปิน ร่วมโครงการ : ชูเปอร์เฟลกซ์ (เดนมาร์ก), โรเบิร์ต นอทท์ และอังตวนเนท เดอ จง (เนเธอร์แลนด์) เมลลา จาร์สมาร์ (อินโดนีเซีย), ไมเคิล ลี (สิงคโปร์), คริส ชอง ชาน ฟุย (มาเลเซีย), โค ซาโตะ (ญี่ปุ่น), ทศนัย เศรษฐเสรี (ไทย), ภัทร จันทรธาดา (ไทย), พิสุทธิ ศรีหมอก (ไทย), ปิยะศักดิ์ อุทรัพย์ (ไทย) และกลุ่มบางกอก อะแดปทีฟ ซิตี้ (ไทย)

คัดสรรโดย : โสมสุดา เปี่ยมสัมฤทธิ์ และ วรเทพ อรรคบุตร

มูลนิธิเจมส์ เฮช ดับเบิลยู ทอมป์สัน ร่วมกับหอศิลป์บ้านจิม ทอมป์สัน ขอเชิญชม

นิทรรศการ ‘ปลอดภัยสถาน (?)’ ซึ่งจัดต่อเนื่องจากครั้งที่ 1 เมื่อพ.ศ.2552 ณ แกลเลอรีเวอร์ นิทรรศการปลอดภัยสถาน (?) ยังคงเน้นหนักจินตนาการ การตีความ ผ่านศิลปะควบคู่กับการบรรยาย เพื่อเปิดพื้นที่ และส่งต่อบทสนทนาทางศิลปะกับประเด็นทางสังคม โดยเฉพาะความเปราะบางจากสถานการณ์คุกคามความปลอดภัยในปัจจุบันผ่านศิลปะหลากหลาย ทั้งประติมากรรม สื่อผสม ศิลปะสื่อใหม่ ภาพยนตร์ ภาพถ่าย ฯลฯ จากศิลปินไทยและต่างประเทศรวม 11 ท่าน เพื่อจุดประกายความคิด สะกิดประเด็นคำถาม สร้างความตระหนักรู้อย่างเท่าทันปัญหาอันซับซ้อน หลากหลาย ซึ่งกระทบต่อชีวิตและสังคมในมิติอันตื้นลึกหนาบางความเปราะบาง ความไม่มั่นคง ไม่ปลอดภัย บันดาลให้เกิดบทสนทนาใหม่ๆ เพื่อสะท้อนความหวังและจินตนาการ ต่อการก่อ รูปทางความคิดและทางปฏิบัติของพื้นที่ปลอดภัยในอนาคต การตีความและถ่ายทอดมุมมองอันรอบด้าน ‘ปลอดภัยสถาน(?)’ เรียงเนื้อหาต่อเนื่องตามธีม Dystopia Now, Utopia Never

1) ‘พลังที่ไม่อาจควบคุม’

ตอนที่หนึ่ง มุ่งประเด็นไปที่ผลสืบเนื่องจากภัยคุกคามตามธรรมชาติที่ไม่อาจ คาดเดาได้ ประกอบด้วยผลงาน 3 ชิ้น เริ่มด้วยผลงานวิดีโอทดลองความยาว 18 นาที ‘In The Sea Fog’ ของ โค ซาโตะ ภาพและเรื่องสะท้อนความอาดูรจากการสูญเสียแม่ในเหตุการณ์ธรณีพิบัติและคลื่นยักษ์สึนามิครั้งรุนแรงที่ญี่ปุ่น เมื่อเดือนมีนาคม พ.ศ.2554 เพื่อหวนระลึกและคารวะต่อ ผู้เสียชีวิต ในเหตุการณ์ดังกล่าว

ผลงานถัดมาเป็นภาพถ่าย ‘ดินแดนในเงาหม่น’ ของโรเบิร์ต นอทท์และอังตวนเนท เดอ จง ที่ทำงานร่วมกันกับกรีนพีซ เพื่อเสนอถึงผลกระทบร้ายแรงจากการรั่วไหลของกัมมันตรังสี หลังจากเตาปฏิกรณ์ 4 แห่ง ณ โรงไฟฟ้านิวเคลียร์ฟูกูชิมะเกิดความรั่ว อนุสรณ์แล้วหลอมละลาย สิ่งมีชีวิตที่หลงเหลืออยู่ยังต้องเสี่ยงต่อภาวะผิดปกติทางพันธุกรรม ผลงานชุดนี้เป็นภาพถ่าย ทิวทัศน์หลังภัยพิบัติที่ภายนอกนั้นสงบงาม แต่เบื้องหลังคือดินแดนร้างไร้เงาและสัญญาณของชีวิต

‘This Place is Mine’ จากเมลลา จาร์สมาร์ นำภาพถ่ายของชาวกปรี กหักพังที่ยังคงหลงเหลือหลังเหตุการณ์แผ่นดินไหวทางตอนใต้ของออร์กยาการ์ตา ประเทศอินโดนีเซีย ในเดือนพฤษภาคมปี พ.ศ. 2549 นำมาพิมพ์ลงบนผืนผ้าใบขนาดใหญ่ ซึ่งผู้ชมสามารถเข้ามามีส่วนร่วมกับผลงานได้

2) ‘โครงสร้างล่องหน’

เป็นตอนที่สอง ว่าด้วยวิกฤติการณ์ร่วมสมัยจาก กมมนุษย์ เป็นเหตุกำหนด ประกอบไปด้วยผลงาน 4 ชิ้น เริ่มด้วยวิดีโอความยาว 12 นาที ‘The Financial Crisis’ ของกลุ่มศิลปินซูเปอร์เฟล็กซ์ เสนอความวิตกกังวล ผ่านวิธีการบำบัดอาการเจ็บป่วยทางประสาทด้วยวิธีสะกดจิต ความไม่มั่นคงทางการเงินแม้เป็นวิกฤตส่วนบุคคล แต่ก็ค่อยๆ เผยให้เห็นความเปราะบางที่จิตใต้สำนึกมีอาจเก็บงำไว้มืดซิด พื้นที่ปลอดภัยจึงไม่ได้หมายถึงแต่เพียงพื้นที่ทางกายภาพเท่านั้น หากแต่หมายรวม พื้นที่ทางจิตใจที่มั่นคงและปลอดภัยผลงานสารคดี ความยาว 50 นาที ‘บ้านเรา ห่วยหินดำ’ ของพิสุทธิ ศรีหมอก ที่เคยได้รับรางวัลตุ๊กจากการประกวดหนังสั้นของมูลนิธิหนังไทยในปี พ.ศ.2554 ‘บ้านเรา ห่วยหินดำ’ บันทึกความสัมพันธ์ ระหว่างธรรมชาติกับชาวบ้านกะเหรี่ยงโปว์ บ้านห้วยหินดำ จังหวัดสุพรรณบุรี ในฐานะคนนอกวงจรเกษตรอุตสาหกรรม ความอ่อนน้อมต่อธรรมชาติ นอกจากจะเป็นเครื่องมือให้ชุมชนต่อรองสิทธิทำกินร่วมกับพื้นที่ป่าแล้ว ‘บ้านเราห่วยหินดำ’ ในฐานะสื่อภาพยนตร์ยังเปลี่ยนบทบาทของกล้องและ เฟรมบนจอหนังให้กลายเป็นพื้นที่การแชร์ประสบการณ์ จากการร่วมเป็นคนใน คู่ขนานกับกระบวนการสังเกตอย่างมีส่วนร่วมตลอดหนึ่งปีโดยศิลปิน

“บทสนทนาบนความไม่ลงรอย” ผลงานภาพถ่ายคอลลาจซ้อนสถานการณ์ของปิยะศักดิ์ อู่ทรัพย์ เป็นภาพถ่ายจากพื้นที่จริงของเหตุการณ์การปะทะและ ความรุนแรง ที่สร้างบทสนทนา ระหว่างเหตุการณ์สองบริบท (กรุงเทพฯ กับสามจังหวัดภาคใต้ หรือกรุงเทพฯ กับที่อื่นๆ) ซึ่งอาจจะ ช่วยเชื่อมโยงสองสถานการณ์ที่นอกเหนือการรับรู้ แล้วนำไปสู่การขบคิดและตีความคำว่าพื้นที่ ‘ปลอดภัย’ อันมิใช่จะจำกัดอยู่แค่พื้นที่ ‘ชีวิตประจำวัน’ เท่านั้น แต่ยังหมายรวมถึงพื้นที่สำหรับ แสดงความคิดเห็นอย่างเสรีภายใต้อุดมการณ์ประชาธิปไตยอีกด้วย ผลงานภาพพิมพ์ ‘Glance Left and Right’ ของภัทร จันทรธาดาชาชัย ที่รวบรวมข่าวจากหน้าหนังสือพิมพ์มาปะติดลงบนเฟรม ฝืนใหญ่ เกิดเป็นฉากภาพตึกกว้างของตึกแห่งหนึ่งย่านสา นเมืองที่ได้รับผลกระทบจากวิกฤต อสังหาริมทรัพย์ในช่วง ‘ต้มยำกุ้ง’ เมื่อ พ.ศ.2540 การเข้าไปสำรวจการดำรงชีวิตของผู้อาศัยในตึก ร้าง นอกจากจะจุดประกายคำถามเกี่ยวกับประโยชน์ใช้สอยของอาคารต่างๆ ที่ไร้ระเบียบในเมือง สมัยใหม่แล้ว ยังหมายรวมถึงคำถามต่อการขยายตัวของกิก การอสังหาริมทรัพย์ว่าสอดคล้องกับ พื้นฐานทางเศรษฐกิจ หรือเสริมสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์ ในวิถีเมืองอันเร่งรีบได้มากน้อย เพียงใด

3) ‘ความหวังใหม่’

นิทรรศการตอนสุดท้าย เพื่อร่วมจินตนาการร่วมถึงทางออกแห่งการ อยู่ร่วมกันประกอบ ไปด้วยศิลปิน 4 ท่าน ในผลงาน ‘The Structure of Fear’ โดยทัศนัย เศรษฐเสรี ร่วมกับบงกช ไชยสุรย์ธนเศรษฐ์ และมิวมิวสตูดิโอ เป็นโครงการศิลปะเชิงวิจัยสังคม มุ่งเน้นการสำรวจความกลัว สภาวะความตื่นตระหนก หวั่นกังวลต่อสถานการณ์ต่างๆ ในปัจจุบัน อันครอบคลุมทั้งสงคราม การจลาจล ก่อการร้าย สารปนเปื้อนในอ าหารและน้ำ อัตราการตายจากโรคใหม่ๆ การฆาตกรรม วิกฤตทางธรรมชาติและเศรษฐกิจ ฯลฯ ผลงานเชื้อเชิญให้คนดูมีส่วนร่วมในการสร้างความต่อเนื่อง ของสถานการณ์ต่างๆ ผ่านการแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นและสร้างบทสนทนาในพื้นที่สาธารณะ ทั้ง พื้นที่จริงและพื้นที่เสมือนในโลกไซเบอร์

ผลงานวิดีโอความยาว 12 นาที ‘Kolam’ ของ คริส ชอง ซาน พุย ถ่ายทอดความพยายาม ของคนในหมู่บ้านลัมพูค จังหวัดอะเจห์ ประเทศอินโดนีเซีย เพื่อจะฟื้นฟูและเยียวยาตนเอง หลัง เผชิญคลื่นยักษ์สึนามิถล่มมหาสมุทรอินเดียเมื่อ พ .ศ.2547 วิดีโอบันทึกช่วงที่เด็กๆ ในหมู่บ้านหัด

ว่ายนํ้าจากบ่อนํ้าชั่วคราว ในฐานะที่ชุมชนเป็นส่วนหนึ่งของเหตุการณ์ครั้งดังกล่าว ความเจ็บปวดจึงยังคงเป็นบาดแผลที่ยากจะเยียวยา ผลงานชิ้นนี้จึงเป็นความตั้งใจแน่วแน่ที่จะกระตุ้นให้สมาชิกชุมชนเผชิญหน้าและต่อสู้กับความเจ็บปวดเพื่อก้าวผ่านบาดแผลที่ยังฝังรอยลึก เพื่อข้ามสู่อนาคตต่อไป

กลุ่ม Bangkok Adaptive City นำเสนอผลจากการอบรมเชิงปฏิบัติการในโครงการ 2045-Bangkok. a vernacular metropolis, running on water โดยกลุ่มนักเรียนสถาปัตย์และสถาปนิกอาชีพ โดยมีคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากรเป็นเจ้าภาพ ร่วมกับสถาปนิกดัตช์ เอ็มวีอาร์ดีวี (MVRDV) และแวนเบอร์เกนโคลปา (vanBergenKolpa) เพื่อร่วมกันหาคำตอบที่เป็นไปได้ในทางปฏิบัติสำหรับการอยู่กับน้ำในอนาคต ผลจากโจทย์การออกแบบและคำตอบที่จำลองสภาพการอยู่อาศัยในอนาคตในแบบต่างๆ ไม่เดลจำลองที่เกิดขึ้นตั้งอยู่บนการคาดการณ์เชิงสถิติ ผลวิจัย สภาพการเปลี่ยนแปลงด้วยอุทกภัยอย่างต่อเนื่องในอีก 30 ปีข้างหน้า ซึ่งสำรวจโดยใช้เหตุการณ์และพยานหลักฐานในอดีตสภาพกรุงเทพฯ ‘ก่อนน้ำท่วม’ ‘ระหว่างน้ำท่วม’ และ ‘หลังน้ำท่วม’ เพื่อค้นหายุทธวิธีที่เหมาะสมสำหรับใช้ชีวิตในเมืองแห่งอนาคต ผลงานส่งท้าย ‘The Second Hand City’ โดยไมเคิล ลี ผลงานของสื่ออภิปรายเชิงอุปมา ถึงความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์สมัยใหม่กับงานสถาปัตยกรรม ที่เมือง- สถาปัตยกรรม นอกจากจะสนองสัมผัสทางสายตาของผู้อาศัยแล้ว ยังโอบรัดความสัมพันธ์สลับซับซ้อน ฉะนั้นเมื่อสิ่งแวดล้อมทางสถาปัตยกรรม อันเป็น ผลผลิตของเทคโนโลยีการออกแบบ ที่เริ่มด้วยการเปลี่ยนจินตนาการและสติปัญญาของผู้เชี่ยวชาญ กระทั่งปรากฏเป็นภาพบนกระดาษแล้ว ภาพของเมืองจึงมีใช้สิ่งที่ไร้พิษสง หากแต่เป็นการสร้างรูปแบบการอยู่อาศัยที่ต่างจากเดิมโดยสิ้นเชิงจากสถานการณ์ของความไม่มั่นคง คลางแคลงใจต่อความเปราะบางที่เกิดขึ้น จากอดีต กระทั่งในอนาคตอันใกล้ อันตีความผ่านงานศิลปะ 11 ชุด ในสามตอนข้างต้น คงจะสร้างข้อตระหนักต่อทั้งระดับปัจเจกและสังคมต่อ ‘พื้นที่’ อัน ‘ปลอดภัย’ เอนกประการ

นิทรรศการเปิดให้ชมทุกวัน ตั้งแต่วันที่ 23 พฤศจิกายน 2555 – 3 มีนาคม 2556 ที่หอศิลป์บ้านจิม ทอมป์สัน เวลา 9.00-17.00น.

โปรแกรมการศึกษา

Safe Place in the Future(?): บรรยายในหัวข้อ Para (do) Topia โดยไมเคิล ลี ศิลปินชาวสิงคโปร์

วันเสาร์ที่ 24 พฤศจิกายน 255 เวลา 14.00-16.00น. ณ ห้องสมุดวิลเลียม วอร์เรน

ไมเคิล ลี เป็นหนึ่งในศิลปินนิทรรศการ 'ปลอดภัยสถาน (?)' ที่กำลังจัดแสดงอยู่ ณ หอศิลป์บ้านจิม ทอมป์สัน ผลงาน 'The Second Hand City' ของลีเป็นการอภิปรายเชิงอุปมา ถึงความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์สมัยใหม่กับงานสถาปัตยกรรม ที่เมือง- สถาปัตยกรรม นอกจากจะสนองสัมผัสทางสายตาของผู้อาศัยแล้ว ยังโอบรัดความสัมพันธ์ลับซับซ้อน ฉะนั้นเมื่อสิ่งแวดล้อมทางสถาปัตยกรรม อันเป็นผลผลิตของเทคโนโลยีการออกแบบ ที่เริ่มด้วยการเปลี่ยนจินตนาการ และสติปัญญาของผู้เชี่ยวชาญ กระทั่งปรากฏเป็นภาพบนกระดาษแล้ว ภาพของเมืองจึงมิใช่สิ่งที่ไร้พิษสง หากแต่เป็นการสร้างรูปแบบการอยู่อาศัยที่ต่างจากเดิมโดยสิ้นเชิง

การบรรยายจะครอบคลุมเกี่ยวกับผลงานของศิลปิน ผลงานของลี เป็นการผจญจินตนาการเข้ากับอารมณ์ขันและการล้อเลียน (parody) ถึงความสัมพันธ์ที่มนุษย์มีระหว่างพื้นที่กับงานสถาปัตยกรรม ผลงานส่วนใหญ่ของลีจะเป็นการนำเสนอภาพพิมพ์เขียวแบบจำลองสถาปัตยกรรมที่สะท้อนความสัมพันธ์อันซับซ้อน และส่งผลถึงกันระหว่างความทะเยอทะยานของมนุษย์ ผู้ต้องการสร้างสิ่งแวดล้อมทางสถาปัตยกรรม เนื่องจากมนุษย์มีทางเลือกไม่กี่แบบ คือการปรับตัวอย่างถ่อมตนให้กลมกลืนเข้ากับสภาพแวดล้อม หรือมิฉะนั้นก็ ลงมือเป็นฝ่ายกระทำเพื่อปรับเปลี่ยนสภาพแวดล้อมทางสถาปัตยกรรมที่เป็นเสมือนธรรมชาติที่สอง หรือสิ่งแวดล้อมที่ถูกประกอบสร้างขึ้น (built environment) ด้วยจินตนาการประกอบกับนวัตกรรมทางเทคโนโลยีที่รับบทเป็นทั้งพระเอกและผู้ร้าย เมื่อการออกแบบสิ่งแวดล้อมไม่สามารถเติมเต็มให้เกิดศักยภาพเพียงพอจะผลักดันสถาปัตยกรรมและเมืองให้กลายเป็นพื้นที่ของความสงบสุขและปลอดภัย เพราะโดยเบื้องต้นการออกแบบสถาปัตยกรรมและเมืองคือส่วนต่อเติมความปรารถนาของมนุษย์ในการจะอยู่อย่างเป็นส่วนตัวและอยู่ร่วมกับคนอื่น ๆ ทั้งในรูปชุมชนและเมือง ผลงานของลี สมผสานวิทยาศาสตร์ นิยายวิทยาศาสตร์ และจินตภาพอนาคตเข้ากับวัฒนธรรมศึกษา

เกี่ยวกับศิลปิน : ไมเคิล ลี

ไมเคิล ลี เป็นศิลปินและภัณฑารักษ์ ทำงานทั้งในสิงคโปร์และเบอร์ลิน เขาค้นคว้าเกี่ยวกับความทรงจำและเรื่องแต่งเกี่ยวกับเมือง โดยเฉพาะบริบท กับการพาดพิงถึงคว ามขาดตกบกพร่อง เขาแปรสภาพการสังเกต ออกมาเป็นวัตถุ แผนภูมิ สถานการณ์ การคัดสรร หรือเรียงความ เขาแสดงนิทรรศการเดี่ยว ที่หอศิลป์ ฮานอาร์ตทีแซด แกลเลอรี ,ฮ่องกง, บาบาสเฮาส์ สิงคโปร์, สมาคมฝรั่งเศส สิงคโปร์ ร่วมแสดงในกวานดู เบียนนาเล่ ครั้งที่ 3, 2012, เอเชีย เบียนนาเล่ แมนเชสเตอร์ ครั้งที่ 2, 2011, สิงคโปร์เบียนนาเล่ครั้งที่ 3, 2011, เซี่ยงไฮ้เบียนนาเล่ ครั้งที่ 8, 2010, กวางเจา เบียนนาเล่ครั้งที่ 3 และ 4, 2008 และ 2011, แสดงผลงานในเวิร์ลด์เอ็กซ์โปซีซั่น ในสิงคโปร์พาวิลเลียน ปี 2005 และรางวัลเทศกาลภาพยนตร์ และวิดีโอนานาชาติ (ผู้ชนะร่วม ประเภททดลอง), 1997 ผลงานคัดสรรของเขายังรวมถึง Between, Beside, Beyond: Daniel Libeskind's Reflections and Key Works 1989-2014 (พิพิธภัณฑศิลป์สิงคโปร์, 2007), ผลงานบรรณาธิการของเขาได้แก่ Who Cares: 16 Essays on Curating in Asia (ร่วมกับอัลวาโร โรดริเกซ โฟมินายา , จัดพิมพ์โดยพาราไซด์ อาร์ตสเปซ ฮ่องกง , 2010 และ Preoccupations: Things Artists Do Anyway (ร่วมกับคอร์เนเลีย เอิร์ดแมน , ตีพิมพ์โดย laiyan projects and Studio Bibliothèque, ฮ่องกง, 2008. ไมเคิล ลีได้รับรางวัลเกียรติยศได้แก่ APBF Signature Art Prize 2011 (People's Choice Award), มอบโดย พิพิธภัณฑศิลป์สิงคโปร์ และ Young Artist Award (Visual Arts) 2005, มอบโดยพิพิธภัณฑแห่งชาติ ประเทศสิงคโปร์ เขาจบการศึกษาระดับตรีและปริญญาโท สาขานิเทศศิลป์จากมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีนานาชาติ ประเทศสิงคโปร์ เมื่อปี 1997, 2001 ตามลำดับ

Safe Place in the Future (?): การบรรยาย ความไม่มั่นคงของความมั่นคงในโลกปัจจุบัน

วันเสาร์ที่ 15 ธันวาคม 2555 เวลา 14.00-16.00 น. ณ หอศิลป์บ้านจิม ทอมป์สัน

เนื้อหาของบรรยายจะกล่าวถึงบริบทที่เชื้ออำนาจให้เกิดความมั่นคงปลอดภัยในโลกร่วมสมัย ซึ่งปัจจัยคุกคามคุณภาพชีวิตมนุษย์เกิดจากที่มาจากที่ต่างๆ ทั้งที่มองเห็นและไม่เห็น ทั้งที่คาดการณ์ล่วงหน้าได้ หรือเป็นภัยคุกคามความมั่นคงของชีวิตโดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาความมั่นคงในปัจจุบัน ยังคงครอบคลุมไม่เฉพาะแต่ภัยธรรมชาติ หากแต่ยังรวมถึงภัยจากการก่อการร้ายในเมือง ประกอบกับการที่เมืองเป็นศูนย์รวมกิจกรรมทางเศรษฐกิจการบริหารจัดการที่จะส่งผลกระทบต่อปริมาณอื่น ๆ จึงเป็นความจำเป็นอันเร่งด่วนอีกเช่นกัน ในการหันมาพิจารณาแนวปฏิบัติอันเกื้อให้เกิดความมั่นคงปลอดภัย และมาตรการในการสร้างให้พื้นที่เมืองเป็น 'พื้นที่ปลอดภัย'

เกี่ยวกับผู้บรรยาย :

รองศาสตราจารย์ ดร. สุรชาติ บำรุงสุข อาจารย์ประจำภาควิชาความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปัจจุบันเป็นที่ปรึกษาสถาบันการข่าว กองแห่งชาติ (2551-ปัจจุบัน) กรมการข่าวการตำรวจ (ผู้ทรงคุณวุฒิ) (2554-ปัจจุบัน) และหัวหน้าโครงการวิจัยความมั่นคงศึกษา เชี่ยวชาญด้านความมั่นคง ยุทธศาสตร์ การรบและสงคราม

ดร. พิชญ์ พงษ์สวัสดิ์ เป็นอาจารย์ประจำคณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และเป็นคอลัมนิสต์แนวสังคมและการเมืองให้กับหนังสือพิมพ์ รวมถึงเป็นผู้ร่วมผลิตรายการโทรทัศน์ที่วิพากษ์การเมืองผ่านสื่ออินเทอร์เน็ต นอกจากนี้พิชญ์ยังมีผลงานทางวิชาการที่ได้รับการตีพิมพ์แล้วได้แก่ ประชาธิปไตยโดยสังเกต ปีพ.ศ. 2554., ชนชั้นกลางกับการเสพการเมืองในพ.ศ.2550., การเมืองของไพร่ : จากวิกฤติของระบบทักษิณสู่การก่อรูปของระบอบการเมืองหลังรัฐประหาร 2549 ปีพ.ศ. 2550.

Safe Place in the Future (?): ศิลปินเสวนา My Sunshine Project

วันที่ : 12 มกราคม 2556 เวลา: 14.00-16.00น สถานที่: ห้องสมุดวิลเลียม วอร์เรน

ผู้บรรยาย : Nikola Uzunovski

การบรรยายพิเศษจากศิลปินชาวยุโรปจากประเทศมาซิโดเนีย จะกล่าวถึงโครงการ 'My Sunshine Project' ที่ศิลปินเคยทำขึ้น (โครงการศิลปะชิ้นนี้ได้ถูกนำเสนอในเทศกาลศิลปะนานาชาติเวนิสเบียนนาเล่เมื่อปีพ.ศ.2552) โดยการสร้างพระอาทิตย์จำลองที่ทางตอนเหนือของเมืองแลปแลนด์ (Lapland) ซึ่งเป็นพื้นที่ทางขั้วโลกเหนือ และปกคลุมไปด้วยความมืดและอากาศอันหนาวเย็น หลังจากการไปเยือนเมืองแลปแลนด์ และสัมผัสแสงจากพระอาทิตย์ที่สาตามาเพียงช่วงสั้นๆ เป็นจุดเริ่มต้นและเป็นแรงบันดาลใจให้ โกลาคิดที่จะสร้างโครงการ 'My Sunshine Project' ด้วยการให้เทคนิคทางวิทยาศาสตร์เข้าช่วย โครงการครั้งนี้ไม่เพียงแต่จะประสบความสำเร็จในฐานะงานศิลปะแต่ยังท้าทายต่อการก้าวข้ามปัญหาและการพยายามหาทางออกจากการอบก้ำกหนดทางธรรมชาติ

Safe Place in the Future (?): การบรรยาย อาร์คิเทคเจอร์แพนเทเซีย : สถาปนิกยับ สถาปัตย์เขยิบ

วิทยากร : ยรรยง บุญ-หลง และกษมา แยมศิริ ผู้ดำเนินรายการ : วรเทพ อรรถบุตร

วันที่ : 19 มกราคม 2556 เวลา: 14.00-16.00 น. สถานที่: ห้องสมุดวิลเลียม วอร์เรน

การบรรยายครั้งนี้เกี่ยวกับสถาปัตยกรรมและแนวคิดล้ำยุคของสถาปนิก ส่งผลต่อการสร้างความมั่นคงแก่ชีวิตและความผาสุกของชุมชนปัจจุบัน การสร้างคุณภาพชีวิตด้วยการจัดพื้นที่อยู่อาศัยไม่ได้เป็นภารกิจอันโดดเดี่ยวของสถาปนิกและนักผังเมืองเท่านั้น จินตนาการทางสถาปัตยกรรมนับตั้งแต่ต้นศตวรรษที่ 20 มาจนถึงความคิดในการใช้เทคโนโลยีขั้นสูงหลังสงครามโลกครั้งที่สอง สำหรับปรับเปลี่ยนรูปแบบการอยู่อาศัยและสนับสนุนรูปแบบอันริบเร้งของชีวิตสมัยใหม่ ทำให้เกิดช่องว่างระหว่างความจริง กับแนวคิดล้ำยุคหรือการคลั่งไคล้หลักวิชาของสถาปนิก กระทั่งทำให้ภาพจินตนาการออกแบบไม่สอดคล้องกับ ความต้องการและพื้นเพส่วนบุคคลและชุมชนของผู้ใช้สถาปัตยกรรมและผังเมือง การบรรยายจะนำเสนอกรณีศึกษาของการออกแบบและการวางระบบผังเมืองในศตวรรษที่ 20 ที่เป็นทั้งความสำเร็จและล้มเหลวของเกณฑ์การออกแบบของกลุ่มสถาปนิกหัวก้าวหน้าและกลุ่มสถาปนิกนักออกแบบร่วมสมัย มาจนถึง ิงานทำงานของสถาปนิกรุ่นใหม่ที่น่างานออกแบบมาร่วมตอบโจทย์และสัมผัสกับประเด็นทางสังคม

เกี่ยวกับผู้บรรยาย :

ยรรยง บุญ-หลง ผู้ดูแลควบคุมโครงการพัฒนาในประเทศจีน ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของงานในกลุ่มที่ปรึกษาบริษัท DTGO จบการศึกษาด้านสถาปัตยกรรมจากมหาวิทยาลัยแคลิฟอร์เนีย เบิร์กลีย์ ประเทศสหรัฐอเมริกา เป็นสมาชิกสถาบันสถาปนิกอเมริกัน ตลอด 18 ปีที่นั้น เขาได้ทำงานกับองค์กรไม่แสวงหากำไร Asian Neighborhood Design ในนครซานฟรานซิสโก ทำงานร่วมกับสำนักงานฟื้นฟูและพัฒนาชุมชน เพื่อปรับปรุงสภาพที่อยู่อาศัยในชุมชนนิวยอร์กย่าน Sixth Street และเป็นสถาปนิกในโครงการปรับปรุงโรงแรม Alexander อาคารสูงในย่าน Tenderloin เพื่อเป็นที่อยู่อาศัยราคาถูกสำหรับคนไร้บ้าน ผู้สูงอายุไร้ญาติ และผู้ติดเชื้อเอดส์โดยทำงานร่วมกับองค์กร Tenderloin Neighborhood Development Corporation เคยทำงานเป็นที่ปรึกษาให้กับสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชนในการออกแบบปรับปรุงชุมชนแออัดภายใต้โครงการ “บ้านมั่นคง” ปัจจุบันเป็นสถาปนิกอิสระ คอลัมนิสต์นิตยสาร B-1 และนักเขียนเจ้าของผลงาน “บันทึกลับ สถาปนิกโรบินฮูด ซานฟรานซิสโก” และ “รู้ รัง เรือน”

Safe Place in the Future (?): ฉายภาพยนตร์ประกอบการบรรยายหัวข้อ กิน-ดู-ดี !?

เพราะการกินเป็นเรื่องสำคัญต่อมนุษย์และสังคมโดยรวม อาหารจึงไม่ใช่ปัจจัยพื้นฐานที่ทำให้มนุษย์อยู่รอดปลอดภัยเท่านั้น แต่อาหารยังมีมิติทางวัฒนธรรมและสังคม ไม่ว่าจะเป็นวิวัฒนาการทางวัตถุ เช่นการผลิตภาชนะ การเก็บเกี่ยว เพาะปลูก การค้า ฯลฯ ที่ทำให้อาหารกลายเป็นวัฒนธรรมและพื้นที่การแลกเปลี่ยนสนทนากันของผู้คนทั้งโลก อาหารการกินไม่เพียงแต่ทำให้ทุกคนอิ่มท้อง บำรุงสุขภาพ และรักษาโรคเท่านั้น แต่การหาอาหาร การปรุง การ กิน ยังเป็นเครื่องสะท้อนพื้นที่ทางสุนทรียศาสตร์ ประวัติศาสตร์ภูมิปัญญา ตลอดจนการดัดแปลงพลิกแพลงตามเงื่อนไขทางวัฒนธรรม รสนิยม และความคิดสร้างสรรค์

กฤช เหลือลมัย กวีและนักเขียน นักค้นคว้า สนใจอาหารการกินทั้งในเชิงสุนทรียศาสตร์ และภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยถ่ายทอด เรื่องราวความรู้เกี่ยวกับอาหารที่อยู่รอบๆตัวเรา การพลิกแพลงให้เกิดรสชาติและคุณค่าทางโภชนาการจากผัก เครื่องปรุงที่หาได้รอบรั้วและประจำอยู่คู่ครัวไทย นอกจากนี้ กฤช ยังมีผลงานดำรงกับข่าวพร้อมภาพประกอบย่นน้ำลาย ‘อ่อย่าย่ายครัว’ ที่รวบรวมจากคอลัมน์ ‘ทำครัว’ ในนิตยสารสารคดี

ภาณุ บุญพิพัฒนาพงศ์ นักเขียนฟอลูก่อน ผู้สนใจการผสมผสานระหว่างงานศิลปะ งานออกแบบกับวัฒนธรรมป๊อป โดยเฉพาะงานออกแบบที่ปรากฏอยู่ในภาพยนตร์ โดยสื่อสารผ่านพื้นที่การเขียนบทความคอลัมน์ ‘OPEN YOUR EYES’ ในนิตยสารฟิล์มแม็กซ์

กิงกร นรินทรกุล ณ อยุธยา ผู้อำนวยการมูลนิธิชีววิถี เป็นผู้ที่ทำงานอย่างใกล้ชิดเกี่ยวกับความมั่นคงทางอาหารและความหลากหลายทางชีวภาพ จะมาช่วยขยายสาระการเสวนาครั้งนี้ไปสู่ประเด็นความมั่นคงทางอาหารอย่างเข้มข้นอีกด้วย

ความมั่นคงทางอาหารเป็นประเด็นความมั่นคงที่ส่งผลเป็นรูปธรรมในวงกว้าง โดยเฉพาะจากช่วงเวลาสองทศวรรษที่ผ่านมา ราคาและคุณภาพอาหารสัมพันธ์กับการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างการผลิตที่เน้นอุตสาหกรรม ใช้ที่ดินและสารเคมีปริมาณมหาศาล รวมถึงมาตรการทางการค้าระหว่างประเทศตลอดจนภัยพิบัติ ทำให้แหล่งที่มา คุณภาพ ราคาของอาหารเป็นปัจจัยประการสำคัญทั้งในการส่งเสริมและบั่นทอนความมั่นคงในมิติอื่นๆ

กิน-ดู-ดี!? จะชวนสำรวจสภาพปัจจุบันของการผลิต- บริโภคอาหารที่เปลี่ยนแปลงไปในโลกสมัยใหม่ ทั้งการเปลี่ยนแปลงที่สร้างอันตรายที่มองไม่เห็นหรือไม่อาจคาดการณ์ผลกระทบต่อผู้บริโภคและสิ่งแวดล้อมในระยะยาว นับตั้งแต่การดัดแปลงพันธุกรรมของพืช- สัตว์ที่เป็นอาหารของประชากรส่วนใหญ่ ตลอดถึงมาตรการทางกฎหมายและนโยบายของภาครัฐที่ส่งผลต่อการผลิตอาหารที่จะตอบสนองประชากรอย่างได้คุณภาพปลอดภัย มีราคาสมเหตุสมผล และสร้างความยั่งยืนให้กับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

วิทยากร : กฤษฎา เหลือลมัย, ภาณุ พิพัฒน์พงศ์ และกิงกร นรินทร์กุล ณ ออยุธยา

โปรแกรมการศึกษาพิเศษ

อาร์ต ออน ฟาร์ม 2012 “สุดสะแนน แดนอีสาน”

ระยะเวลา: 15 ธันวาคม 2012 - 13 มกราคม 2013

ศิลปิน จารุวรรณ เมืองขวา, ชนะชัย เกษศิริรัตน์, ปริญญ์ ทนชัยบุตร, วทันยา ศิริวรรณ, อินทวงศ์ ชินวงศ์,

John Garzoli และ Tiger Dragon Production, อาทิตย์ มูลสาร และ อุกฤษ จอมยิ้ม

นิทรรศการ อาร์ต ออน ฟาร์ม ครั้งที่ 4 ประจำปี พ.ศ. 2555 เน้นแนวคิด “สุดสะแนน แดนอีสาน” ยังคงจัดแสดงผลงานที่ช่วยกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ในแง่สุนทรียะ ระหว่าง ศิลปิน ชุมชน และบุคคลทั่วไป สารของผลงานยังพูดถึงประเพณี วัฒนธรรมอีสาน วิถีชีวิตสังคมเกษตรกรรม ในปีนี้เพิ่ม ทอมป์สันฟาร์มภูมิไจเสนอ ดนตรีและการแสดงพื้นบ้านอีสาน การประกวดหมอลำ พร้อมทั้งองค์ความรู้เรื่องดนตรีอีสานอีกมากมาย ซึ่งดลให้ศิลปะโครงการอาร์ต ออน ฟาร์ม ในปีนี้มีความสุดสะแนนตามไปด้วย

มาทำความรู้จักกับ สุดสะแนน ใน ผลงาน “สารคดีลายแคนสุดสะแนน ” โดย John Garzoli และปกป้อง คำประเสริฐ ได้เก็บรวบรวม บันทึกลายแคนที่เรียกว่า “สุดสะแนน ” เอกลักษณ์ท่วงทำนองการเป่าแคนเสียงสั้นให้จังหวะสนุก สำหรับ อาร์ต ออน ฟาร์ม ในปีนี้จะมีการเสวนาเปิดโครงการฯ ด้วยการรู้จักคนอีสานผ่านความบันเทิง ในเสวนาวិชาการ “นกไซบินข้ามทุ่ง: มุมมองที่หลากหลายในวัฒนธรรมบันเทิงและตัวตนคนอีสานร่วมสมัย ” วงสนทนาเรื่อง วัฒนธรรม อัตลักษณ์ อารมณ์และนิสัยสนุกสนานของคนอีสาน มันแทรกอยู่ในวัฒนธรรมและวิถีชีวิต จนกลายเป็นคนที่ผลิตเอกลักษณ์บันเทิงทั้งยังกระจายไปทั่วประเทศได้อย่างไร

ความบันเทิงประจำถิ่นผสมผ่านเครื่องมือทำกิน ความสนุกที่ผ่านบทเพลง แทรก ผสมผสมกันระหว่างการทำงานและทำมหากิน ในวิถีชีวิตประจำวัน ในงาน “พออยู่พอกิน” ของ ชนะชัย เกษศิริรัตน์ เมื่อลีลาท่าทางของการทำมหากินถูกนำเสนอผ่านการสานเส้นไม้ จึงเป็นการ ทอดแหที่มีจังหวะสนุก ในงาน “สุดเหวี่ยง” ผลงานโดย อินทวงศ์ ชินวงศ์ เห็นได้จากกิจกรรมและ อุปกรณ์การทำมหากิน เมื่อชีวิตต้องพึ่งพาธรรมชาติ พิธีกรรมที่แสดงความเคารพต่อธรรมชาติก็ มักจะเป็นสิ่งคู่กัน และปฏิบัติต่อเนื่องอยู่ตลอดทั้งปี พิธีผีขนน้ำ ในผลงาน “สวมหน้ากากผีขนน้ำ ทำบุญให้วัวและควาย” ของจรรุวรรณ เมืองขวา ปกติเป็นประเพณีของชาวควายที่เราเคยได้ยิน มาบริโภค และยังเป็นพิธีการขอฝน ของชาวบ้านนาข้าว จังหวัดเลย อีสานมีพิธีกรรมตาม กำหนดการของธรรมชาติ

ผลงาน “โฮม” ปริญญ์ ทนชัยบุตร ได้รวบรวมเอาองค์ประกอบสาระสำคัญ ซึ่งเป็น ตัวแทนพิธีกรรม ต่างๆ เอาไว้ในงาน นอกจากพิธีกรรมที่ชาวบ้านทำขึ้นท่ามกลางพื้นที่ธรรมชาติ ความเชื่อและศรัทธาที่ถูกถ่ายทอดอยู่ในอาคาร ที่เป็นศูนย์รวมจิตใจ ในการแสดงความเคารพต่อ การสืบทอด คำสอนของบรรพบุรุษจากรุ่นสู่รุ่น ผ่านจิตรกรรม ในลิมอีสาน “ล้านนาเบิ่งอีสาน” ของ วทันยา ศิริวรรณ เป็นการถ่ายทอดเรื่องเล่าจากภาพ 2 มิติ ให้มีชีวิตเป็นงาน 3 มิติ ไม่ว่าจะเปลี่ยน วิธินำเสนอ แต่แก่นคือ ความศรัทธาต่อพุทธศาสนา

1. จรรุวรรณ เมืองขวา สวมหน้ากากผีขนน้ำ ทำบุญให้วัวและควาย

จังหวัด เลยมีวัฒนธรรมประเพณีที่โดดเด่นหลายวัฒนธรรมประเพณี อาทิ ผีตาโขน และยังมี อีสานวัฒนธรรมประเพณีหนึ่งที่คล้ายๆ กัน แต่ยังไม่เป็นที่รู้จักกันเท่าที่ควร นั่นคือ ประเพณีผีขนน้ำ บ้านนาข้าว อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย เป็นประเพณีที่ทำให้ชาวบ้านและคนในสังคม มีความ ผูกพันกับธรรมชาติ ความเชื่อของการทำบุญให้วัวควายที่ตายไปแล้ว และการขอฝนเพื่อความอุดม สมบูรณ์ ความประทับใจวัยเด็ก ที่เคยสัมผัสกับประเพณีผีขนน้ำ นำมาถ่ายทอดเป็นผลงานศิลปะ ที่สนุกสนาน ผสมผสม ธรรมชาติ และวัฒนธรรมอีสานเข้าด้วยกัน เมื่อผู้ชมได้สัมผัสกับประเพณี ผีขนน้ำแล้ว ทำให้เกิดความรู้สึกอบอุ่นเหมือนได้กลับถิ่นอีสานบ้านเรา

จรรุวรรณ เมืองขวา เกิดปีพ.ศ.2533 ที่จังหวัดเลย กำลังศึกษาอยู่ คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น สนใจในความเชื่อ ประเพณี และวัฒนธรรมอีสาน

2. ชนะชัย เกษศรีรัตน์ พออยู่พอกิน

“ไช” เป็นเครื่องจักสาน เป็นภูมิปัญญาชนบท คนอีสานใช้ในการทำมาหากิน เป็นวิถี ชีวิตที่เรียบง่ายของชาวชนบท

ชนะชัย เกษศรีรัตน์ เกิดปีพ .ศ. 2524 ที่จังหวัดศรีสะเกษ จบการศึกษาระดับปริญญาตรี ภาควิชาภาพพิมพ์ คณะจิตรกรรมประติมากรรม และภาพพิมพ์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ปัจจุบันอาศัยในกรุงเทพฯ ประกอบธุรกิจส่วนตัว

3. ปริญญ์ ทนชัยบุตร โฮม

ผลงานศิลปกรรมชุดนี้เป็นการนำเอาวัสดุต่างๆ ในท้องถิ่น เช่น รังไหม กระดังเลียงไหม ม้วนด้ายไหม ผ้าไหม ไม้ไผ่ และฟางข้าว มาสร้างสรรค์เป็นผลงานประติมากรรม ที่ได้รับแรงบันดาลใจจากรูปร่างรูปทรงของตุ๊กอีสาน ที่มักจะนำไปใช้ในงานมงคล พิธีกรรม ในวัฒนธรรมอีสาน เช่น บุญคูณลาน บุญข้าวเจ้า บุญเวส ผลงานประติมากรรมชุดนี้ แสดงให้เห็นถึงวิถีชีวิตของคนอีสานที่มีความสัมพันธ์ ระหว่าง ข้าวและไหม ซึ่งเห็นได้จากเมื่อเสร็จสิ้น ฤดูกาลเก็บเกี่ยว ชาวอีสานก็เริ่มทำการเลียงไหม ทำผ้าไหม เพื่อนำมาใช้ในวาระสำคัญงานบุญหรืองานมงคลต่างๆ ตามประเพณีท้องถิ่นอีสาน

ปริญญ์ ทนชัยบุตร เกิดปีพ .ศ. 2510 จบการศึกษาระดับปริญญาตรีจากคณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปริญญาโทและปริญญาเอก จากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ปัจจุบันเป็นผู้ช่วยศาสตราจารย์ สาขาวิชาศิลปศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

4. วทันยา ศิริวรรณ ล้านนาเบ็งอีสาน

"ความ ศรัทธา " คือพลังอันยิ่งใหญ่ ทำให้มนุษย์ยอมรับและเชื่อในพระธรรม การสร้างสรรค์เพื่อเป็นพุทธบูชา ก็เกิดนับเนื่องจากความศรัทธา นี้ ยิ่งสร้างสรรค์สิ่งที่ใช้ความตั้งใจ ความเพียรพยายามมากเท่าใด ก็ยิ่งแสดงถึงความศรัทธาที่มีมากตามเป็นเงา

"ผ้า" เป็นพื้นที่ทางการแสดงออกอย่างหนึ่งของผู้หญิง เป็นสิ่งที่ผู้หญิงจะสามารถมีส่วนร่วมในการสร้างเป็นสิ่งของเพื่ออุทิศถวาย แก่พระศาสนาได้ ข้าพเจ้าจึงสร้างสรรค์ผลงานประติมากรรม 3 มิติ โดยนำ "ผ้า" มาเย็บปักเป็นเครื่องพุทธบูชา เพื่อแสดงถึงพลังแห่งความศรัทธาที่ข้าพเจ้ามีต่อพระศาสนา

"ล้านนาเบิ่งอีสาน" ได้รับแรงบันดาลใจจาก "ลิม" สถาปัตยกรรมพื้นบ้านอีสาน และความประทับใจในศิลปะพื้นบ้านที่มีรูปแบบเรียบง่าย หนักแน่น มีพลัง มีความสมถะ ส่อคุณลักษณะแห่งความจริงใจ อันเป็นอัตลักษณ์ที่โดดเด่นของชาวอีสาน

วทันยา ศิริวรรณ เกิดปีพ.ศ. 2531 เป็นคนจังหวัดเชียงใหม่ จบการศึกษาระดับปริญญาตรี ภาควิชาศิลปไทย คณะจิตรกรรมประติมากรรมและภาพพิมพ์ มหาวิทยาลัยศิลปากร สร้างสรรค์ผลงานศิลปะจากผ้า มีความสนใจในประเพณี วัฒนธรรมล้านนา และอิทธิพลของพุทธศาสนา ที่ส่งผลต่อศิลปะพื้นบ้านล้านนา

5. อินทวงศ์ ชิดวงศ์ สุดเหวี่ยง

นำเสนอวิถีชีวิตการหาเลี้ยงชีพของชาวบ้าน จากบริเวณชุมชนที่เป็นแหล่งลุ่มน้ำ ห้วยหนอง คลอง บึง และแม่น้ำสายหลัก โดยนำพาทางที่เป็นจังหวะและเส้นที่เคลื่อนไหวอย่างอิสระในการทอดแหเป็นแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงาน อันแสดงให้เห็นถึงความสนุกสนานแฝงไปด้วยพลังกำลัง สร้างสรรค์ผลงานด้วยเทคนิคจักรสานไม้ไผ่ให้เกิดเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว โดยยังคงภูมิปัญญา

อินทวงศ์ ชิดวงศ์ เกิดที่จังหวัดกาฬสินธุ์ ปีพ.ศ. 2532 จบการศึกษาระดับปริญญาตรี ภาควิชาทัศนศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม สนใจในวิถีชนบท ถนัดรังสรรค์งานศิลปะเทคนิคเชิงช่างจักสาน

6. John Garzoli และ ทีมงานเสื้อมังกรสารคดีลายแคนสุดสะแนน

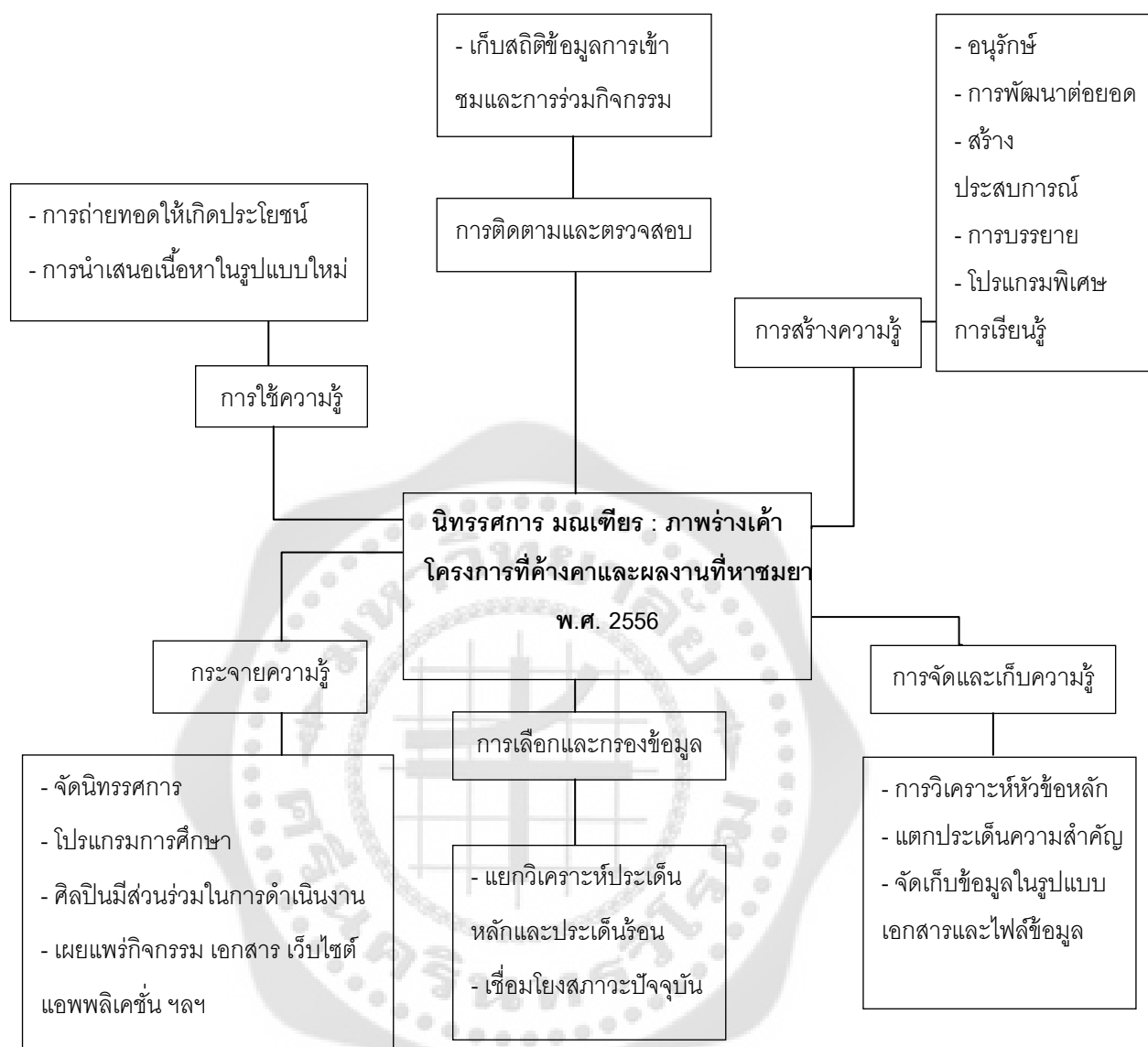
สารคดีนำเสนอเกี่ยวกับหมอแคนอีสานแสดงลีลาเป่าแคนลายสุดสะแนน ซึ่งท่วงทำนองนี้มักใช้เล่นคลอไปตอนเวลาที่ร้องหมอลำกลอน นักดนตรีที่ปรากฏอยู่ในสารคดี ส่วนใหญ่ระดับอาวุโสเป่าแคนมานานหลายปี นับเป็นรุ่นสุดท้ายที่คาบเกี่ยวไปยังยุควัฒนธรรมโบราณ หมอลำดั้งเดิมและบทบาทของแคนในดนตรีอีสานมีการเปลี่ยนแปลงหลายระดับใน 50 ปีที่ผ่านมา ซึ่งสารคดีชิ้นนี้พูดถึงการเปลี่ยนแปลงลดทอนทางดนตรีที่ส่งผลต่อวัฒนธรรมดั้งเดิม

John Garzoli กำลังศึกษาระดับปริญญาเอกและเป็นนายกทุนโครงการ Endeavour แห่งมหาวิทยาลัยโมนาช ประเทศออสเตรเลีย เชี่ยวชาญด้านการแสดงดนตรี และมานุษยวิทยา ปัจจุบันเป็นอาจารย์และนักวิจัยอยู่มหาวิทยาลัยโมนาช และยังเป็นทีปรีกษากับฝ่ายศิลปะแห่งรัฐวิคตอเรียประเทศออสเตรเลีย

วงศ์ บุญอารีย์ เกิดปี พ.ศ.2524 เป็นบุตรของอดีตหัวหน้าศูนย์ศิลปวัฒนธรรมวิทยาลัยครูอุบล ในปี พ.ศ. 2549 ได้ก่อตั้งวง บุญฮักษา วงดนตรีที่ผสมผสานดนตรีอีสานและดนตรีฟิวชั่นแจ๊ส ในปี พ.ศ. 2555 ได้ออกทัวร์ ในฝรั่งเศส กับวง Limousine วงดนตรีจากประเทศฝรั่งเศส โดยเล่นเครื่องดนตรี พิณ แคน และโปงลาง

ปกป้อง ขำประเสริฐ เกิดปี พ.ศ. 2529 เกียรตินิยมอันดับ 1 คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ศึกษาดนตรีไทยกับครอบครัวตั้งแต่ยังไม่เข้าโรงเรียน ปัจจุบันมีความสนใจและทำงานในการบันทึกข้อมูลศิลปะ วัฒนธรรม ได้รับรางวัลนิตราวุฒิวังศ์ ในปี พ.ศ.2554

ผู้วิจัยพบว่า การดำเนินการจัดนิทรรศการ ปลอดภัยสถาน พ.ศ. 2556 นั้นเป็นการจัดการตามหลักการบริหารจัดการความรู้ การสร้างความรู้โดยการอนุรักษ์ การพัฒนาต่อยอด การสร้างประสบการณ์ให้กับผู้เข้าชม กิจกรรมที่ช่วยส่งเสริมความรู้จากการบรรยาย การเสวนา การจัดโปรแกรมพิเศษที่ดำเนินการจัดมาอย่างต่อเนื่อง การจัดและเก็บความรู้ไว้เป็นหมวดหมู่ในรูปแบบเอกสารและไฟล์ข้อมูล การเลือกวิเคราะห์ประเด็นหลักที่น่าสนใจในการถูกนำเสนอเพื่อให้ผู้ชมเข้าถึงความรู้ได้ง่ายขึ้น การกระจายความรู้ที่ทำการจัดนิทรรศการแต่ละครั้ง การจัดโปรแกรมการศึกษาและโปรแกรมพิเศษ การนำศิลปินเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงาน การเผยแพร่ความรู้ทางเอกสาร เว็บไซต์และด้วยตามเทคโนโลยีที่มีผลให้การเผยแพร่สะดวกเร็วขึ้น ในรูปแบบของสมาร์ทโฟน เป็นการใช้ความรู้ที่มีอยู่เกิดประโยชน์ได้อย่างสูงสุด การติดตามตามและตรวจสอบสถิติผู้เข้าชมเป็นการวัดประเมินการทำงานว่าประสบผลสำเร็จหรือไม่ มีข้อเสนอแนะปรับปรุงหรือแก้ไขอย่างไร

ภาพประกอบ 18 ภาพแสดงตัวอย่างกระบวนการจัดการความรู้ของพิพิธภัณฑ์บ้านจิม ทอมป์สัน

นิเทศการที่ 11 มณฑล : ภาพร่างเค้าโครงการที่ค้ำคและผลงานที่หาชมยา พ.ศ. 2556

นิทรรศการ (มณฑิเยร บุญมา) : ภาพร่างโครงการที่ค้างคา และผลงานที่หาชมยาก

ระยะเวลา: 11 เมษายน พ.ศ. 2556 - 31 กรกฎาคม พ.ศ. 2556

นิทรรศการศิลปะร่วมสมัย [มณฑิเยร บุญมา]: ภาพร่างโครงการที่ค้างคา และผลงานที่หาชมยาก

[Montien Boonma] : Unbuilt / Rare Works

จัดโดยความร่วมมือระหว่าง หอศิลป์ บ้านจิม ทอมป์สัน , Thai Art Archives และ คณะผู้จัดการทรัพย์สินของคุณมณฑิเยร บุญมา

นำเสนอพร้อมงานอภิปราย / เปิดตัวสู่จิตตนิทรรศการและงานเลี้ยงรับรองในวันที่ 9 พฤษภาคม

ภัณฑารักษ์: คุณกฤติยา กวีวงศ์ ผู้อำนวยการ หอศิลป์ บ้านจิม ทอมป์สัน, กรุงเทพฯ

ดร. เกรกอรี่ กัลลิแกน ผู้อำนวยการ, Thai Art Archives

ผู้ช่วยภัณฑารักษ์: คุณโสเมสุดา เปี่ยมสัมฤทธิ์ ภัณฑารักษ์ประจำนิทรรศการ หอศิลป์ บ้านจิม ทอมป์สัน, กรุงเทพฯ

ด้วยความร่วมมือจาก คุณฮานส์ อุลริช โอบริส ผู้อำนวยการฝ่ายกิจกรรมนานาชาติและผู้อำนวยการร่วมด้านนิทรรศการและกิจกรรมจาก เซอร์เพนไทน์ แกลเลอรี กรุงลอนดอน

หอศิลป์ บ้านจิม ทอมป์สัน ร่วมกับ Thai Art Archives และคณะผู้จัดการทรัพย์สินของคุณมณฑิเยร บุญมา มีความยินดีที่จะประกาศความร่วมมือในการจัดงานนิทรรศการศิลปะร่วมสมัย [มณฑิเยร บุญมา] ภาพร่างโครงการที่ค้างคา และผลงานที่หาชมยาก เนื่องในโอกาสครบรอบ 60 ปี ของคุณมณฑิเยร บุญมา ศิลปินไทยผู้ล่วงลับที่ได้รับการยอมรับในระดับนานาชาติ (2496-2543) โดยนิทรรศการจะจัดขึ้นตั้งแต่วันที่ 11 เมษายน ถึง 31 กรกฎาคม 2556 ณ หอศิลป์ บ้านจิม ทอมป์สัน, กรุงเทพฯ

งานนิทรรศการศิลปะร่วมสมัย [มณเฑียร บุญมา]: ภาพร่างโครงการที่ค้างคา และ ผลงานที่หาชมยาก เป็นนิทรรศการที่จัดขึ้นเพื่อแสดงผลงานที่ทรงพลังและทรงอิทธิพลทั้งต่อกลุ่ม คนในรุ่นปัจจุบันและรุ่นหลัง นิทรรศการนี้มีการจัดแสดงงานสเก็ชต้นแบบกว่า 60 ชิ้นที่หาชมได้ ยาก อีกทั้งยังแสดงถึงกระบวนการคิด และ การทำงานของศิลปินผ่านของสะสม อย่างเช่น เอกสาร สมุดโน้ต สมุดสเก็ชภาพ สิ่งพิมพ์ ภาพถ่าย และวิดีโอ ที่เชื่อมโยงกับความร่วมมือกับหอศิลป์ บ้านจิม ทอมป์สัน, Thai Art Archives และคณะผู้จัดการทรัพย์สินของคุณมณเฑียร บุญมา งาน นิทรรศการครั้งนี้จะพาชมผลงานต่างๆ ของคุณมณเฑียร บุญมา และจัดกิจกรรมด้านการศึกษา เพื่อให้ความรู้และข้อมูลแก่ผู้เข้าชม ผลงานของคุณมณเฑียร บุญมา คือหนึ่งในผลงานชิ้นโบว์แดง ของ Thai Art Archives ซึ่งได้มีการเปิดตัวครั้งแรกในปี 2553 และได้รับเงินทุนสนับสนุนจากมูลนิธิ เจมส์ เอช ดับเบิลยู ทอมป์สัน เพื่อกระตุ้นและสร้างการรับรู้เกี่ยวกับผลงานของคุณมณเฑียร บุญมา ที่ไม่เคยถูกเผยแพร่ที่ไหนมาก่อน และความสำเร็จครั้งนี้จะเกิดขึ้นไม่ได้หากไม่ได้รับการ สนับสนุนจากคณะผู้จัดการทรัพย์สินของคุณมณเฑียร บุญมา

แนวความคิดในการจัดนิทรรศการ อ้างอิงถึงหลักปรัชญาสำนักปรากฏการณ์วิทยา เกี่ยวกับ เรื่อง epoché หรือ “การใส่วงเล็บ” ของเอดมุนด์ ฮุสเซิร์ล นักปรัชญาเยอรมัน ซึ่งเป็น แนวคิดที่เชื่อว่าการทำความเข้าใจปรากฏการณ์ใดๆ ไม่ว่าจะเป็นสภาวะสังขารธรรม หรือความจริง ในผลงานศิลปะ นั้นต้องศึกษาและทำความเข้าใจ และตีความวัตถุนั้น เพราะความจริงเป็นสิ่งที่ ถูก สันนิษฐานขึ้นมา หรือเป็นสิ่งที่เราอนุมานในการรับรู้ (สิ่งที่อธิบายความจริงของฮุสเซิร์ลนั้น สามารถมองและเข้าใจมันจากมิติอื่น ดังนั้น คำว่าสังขารธรรมในฐานะปรากฏการณ์วิทยาจึงต้องถูก ใส่วงเล็บไว้เสมอ และยังไม่สามารถด่วนสรุปได้) งานนิทรรศการนี้จึงมุ่งหวังที่จะให้ ผู้ชมรุ่นปัจจุบัน และคนรุ่นต่อไปได้ร่วมศึกษาแนวคิดหรือผลงานของคุณมณเฑียร บุญมา ขยายขอบเขตการรับรู้ ทำความเข้าใจและพิจารณา กระบวนการทำงานและแนวคิดของศิลปินอีกครั้ง ซึ่งมีความเป็น ตำนานอย่างเป็นรูปธรรมยิ่งขึ้น ทั้งนี้ ผู้จัดการงานนิทรรศการนี้ยังมีความมุ่งหมายที่จะให้ผู้มาชม นิทรรศการได้เห็นผลงานหรือแนวคิดในมิติอื่นๆ ในการสร้างสรรค์ผลงานของคุณมณเฑียร บุญมา นอกเหนือไปจากอิทธิพลจากพุทธศาสนาซึ่งเป็นที่รับรู้โดยทั่วไปอยู่แล้ว เช่นสถานการณ์ทางสังคม การเมือง และเศรษฐกิจในยุคโลกาภิวัตน์ตั้งแต่ปีพ.ศ. 2523 หรือทศวรรษที่ 1980 เป็นต้นไป

งานนิทรรศการนี้ยังได้รับความร่วมมือและแรงบันดาลใจจากบทสัมภาษณ์ของนักวิจัยชื่อดัง คุณเวอร์จิเนีย เฮนเดอร์สัน ในปี 2548 เรื่องผลงานที่ไม่ได้ถูกสร้างขึ้นของมณฑิเยร บุญมา (Montien Boonma's Unrealized Projects) ซึ่งเคยได้รับการตีพิมพ์เป็นครั้งแรก ในหนังสือรวมผลงานเพื่อรำลึกถึงคุณมณฑิเยรหลังการเสียชีวิตในปี 2548 เรื่อง ตายก่อนดับ : การกลับมาของมณฑิเยร บุญมา (Death Before Dying: The Return of Montien Boonma) ซึ่งจัดโดยศาสตราจารย์ ดอกเตอร์ อภินันท์ โปษยานนท์ แห่งบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร และภัณฑารักษ์หอศิลป์กรุงเทพฯ ทั้งนี้ คณะผู้จัดการทรัพยากรของมณฑิเยร บุญมายังอนุญาตให้นำภาพร่างและร่างต้นแบบของงานประติมากรรมปี 2541 ชุดบ้านแห่งจักราศี (Zodiacal Houses) ซึ่งได้รับการรังสรรค์ขึ้นที่สำนักงานกองทุนศิลปะ อคาเดมี ชลอส โซลิตูด (Akademie Schloss Solitude) ในเมืองสตูทการ์ท ประเทศเยอรมนี มาจัดแสดง งานนิทรรศการนี้ได้รับความร่วมมือจากคุณฮานส์ อูลริช โอบริส ซึ่งเป็นภัณฑารักษ์ชาวสวิสที่มีชื่อเสียงระดับนานาชาติ ได้ หนังสือและงานนิทรรศการชื่อ ถนนที่ยังไม่ได้สร้าง (UNBUILT ROADS) ที่จัดขึ้นในปี 2540 นิทรรศการครั้งนี้เป็นการต่อยอดและเป็นกิจกรรมที่ขยายความจากผลงานของคุณโอบริส ซึ่งมุ่งเน้นด้านการแสดงผลงานของศิลปินที่ยังสร้างไม่เสร็จ หรือผลงานที่ไม่ได้ถูกเผยแพร่สู่สาธารณชนและงานที่เป็นเพียงแนวคิด โดยถือว่างานเหล่านี้เป็นงานศิลปะแบบหนึ่งในตัวของมันเอง และมีความสำคัญทางประวัติศาสตร์เนื่องจากเป็นหลักฐานอันแสดงถึงกระบวนการสร้างสรรค์ของศิลปินทุกคน ทั้งนี้ คุณโอบริสได้เชิญคุณมณฑิเยรให้เข้าร่วมแสดงผลงานในงานนิทรรศการถนนที่ยังไม่ได้สร้าง (UNBUILT ROADS) ที่จัดขึ้นในปี 2543 มาก่อน แต่คุณมณฑิเยรไม่สามารถเข้าร่วมงานดังกล่าวได้เนื่องจากปัญหาด้านสุขภาพ ซึ่งในงานนิทรรศการ [มณฑิเยร บุญมา]: ภาพร่างโครงการที่ค้างคา และผลงานที่หาชมยาก นี้ได้มีการจัดแสดงจดหมายที่คุณมณฑิเยรเขียนได้ตอบกับเพื่อนและผู้ร่วมงานคือ คุณโอบริส และคุณเอดัวร์ มอร์โนลด์ ซึ่งได้ให้ความร่วมมือใน การรวบรวมผลงานของคุณมณฑิเยรเพื่อจัดแสดงในงานนิทรรศการครั้งนี้ งานนิทรรศการ [มณฑิเยร บุญมา]: ภาพร่างโครงการที่ค้างคา และผลงานที่หาชมยาก จะมีศิลปินและแขกรับเชิญพิเศษรวมถึงการจัดเสวนาโดยคณะภัณฑารักษ์กับคุณฮานส์ อูลริช โอบริส (ผ่านโปรแกรมสไกป์) ในวันที่ 9 พฤษภาคม 2556 ซึ่งคาดว่าจะมีการถ่ายทอดสดไปยังสถานที่อื่นๆ ที่มีผู้สนใจรับชมการเสวนาทั่วโลก นอกเหนือจากการเฉลิมฉลองครบ 60 ปี ของการล่องลับและผลงานของคุณมณฑิเยร บุญมา เมื่อวันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2556 ที่

ผ่านมา งานนิทรรศการนี้ยังมีการรวบรวมผลงานสร้างสรรค์ทางศิลปะที่เหลืออยู่ของภรรยาของ คุณมณเฑียร คือคุณจันทร์แจ่ม (มุกดาประกร) บุญมา ผู้ซึ่งเป็นทั้งศิลปิน คนทำงานภาพพิมพ์และ เพื่อนร่วมชั้นเรียนของคุณมณเฑียรที่มหาวิทยาลัยศิลปากร ซึ่งทั้งสองได้สมรสกันในปี 2529 แต่ คุณจันทร์แจ่มเสียชีวิตก่อนวัยอันควรด้วยโรคมะเร็งทรวงอกในปี 2537 ผลงานของคุณจันทร์แจ่ม บุญมา ได้รับการรวบรวมเพื่อจัดแสดงเป็นครั้งแรกในรอบ 30 ปี โดยความเอื้อเฟื้อของคุณจุมพษ์ บุญมา และคณะผู้จัดการทรัพยากรสินของคุณมณเฑียร บุญมา

โปรแกรมการศึกษา

มณเฑียร บุญมา : การตีความใหม่ผ่านชีวิตและผลงาน 09/05/2556

วันที่ : 9 พฤษภาคม 2556 เวลา : 14.00-16.00 น. สถานที่ : ห้องโถงรา

ช่วงที่หนึ่ง : 14.00-16.00 น. “เกี่ยวกับชีวิตและผลงาน”

ผู้บรรยาย: ดร.จอห์น คาร์ลิก ดร.อภิรักษ์ โปษยานนท์

อัลเฟรด พอลลิน นำทอง แซ่ตั้ง วิโชค มุกดามณี

ผู้ดำเนินรายการ: กฤติยา กาวีวงศ์ และ ดร.เกรกอรี่ กัลลิแกน

ช่วงที่สอง: 16.15-18.00 น. “มุมมองใหม่”

ผู้บรรยาย: ดร.เวอร์จิเนีย แฮนเดอร์สัน ดร.บัณฑิต จันทร์โรจน์กิจ

รองศาสตราจารย์ กมล เผ่าสวัสดิ์ ดร.เกรกอรี่ กัลลิแกน และ กฤติยา กาวีวงศ์

“ปรากฏการณ์วิทยาต่อความหมายและการปรากฏอยู่ในผลงานของมณเฑียร บุญมา ”
13/06/2556

หอศิลป์ บ้านจิม ทอมป์สัน เชิญรับฟังการบรรยายในหัวข้อ “ปรากฏการณ์วิทยาต่อความหมายและการปรากฏอยู่ในผลงานของมณเฑียร บุญมา ” เนื่องในนิทรรศการ [Montien Boonma]: Unbuilt / Rare Works) โดย ดร.เกษม เพ็ญภินันท์

หอศิลป์ บ้านจิม ทอมป์สัน เชิญรับฟังการบรรยายในหัวข้อ “ปรากฏการณ์วิทยาต่อความหมายและการปรากฏอยู่ในผลงานของมณฑิร บุญมา ” เนื่องในนิทรรศการ [Montien Boonma]: Unbuilt / Rare Works) โดย ดร.เกษม เพ็ญภินันท์ นักวิชาการ รชิตดั่งและอาจารย์ประจำภาควิชาปรัชญา คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พร้อมร่วมเปิดแนวคิดและวิเคราะห์ถึง “ปรากฏการณ์วิทยา ” (Phenomenology) ที่ว่าด้วยการค้นหา “ความจริง ” ใน “ปรากฏการณ์” และ “ประสบการณ์” ของ “มนุษย์” เพื่อมองหาคำสัมพันธ์ระหว่างธรรมชาติของ “สำนึก” และ “การพุ่งไปของเจตสำนึก ” (intentionality) โดยตีความจากผลงานที่ปรากฏอยู่ของ “มณฑิร บุญมา” ที่ล้วนแต่แฝงไว้ซึ่ง “นัยยะสำคัญ” ของความคิดสร้างสรรค์และมุมมองทางสังคม ในวันเสาร์ที่ 15 มิถุนายน 2556 เวลา 14.00-16.00น. ที่ห้องสมุดวิลเลียมมอร์เรน

มณฑิร บุญมา กับกลุ่มไวท์ 13/07/2556

หอศิลป์บ้านจิม ทอมป์สัน ขอเชิญเข้าร่วมฟังการเสวนาในหัวข้อ มณฑิร บุญมา กับกลุ่มไวท์ กิจกรรมครั้งนี้เป็นส่วนหนึ่งของนิทรรศการ [มณฑิร บุญมา] : ภาพร่างโครงการที่ค้างคาและผลงานที่หาชมยาก การเสวนาจะนำโดยอาจารย์วิโชค มุกดามณี และสมาชิกกลุ่มไวท์

เสวนาครั้งนี้ จะมีขึ้นในวันเสาร์ที่ 13 กรกฎาคม พ.ศ. 2556 เวลา 14.00-16.00 ณ หอศิลป์บ้านจิม ทอมป์สัน

กลุ่มไวท์ (White Group) เป็นกลุ่มศิลปินทดลองที่ใช้เทคนิคสีน้ำ รวมตัวกันขึ้นในช่วงปี พ.ศ.2525 สมาชิกส่วนใหญ่ของกลุ่มไวท์ล้วนเป็นบุคลากรและคณาจารย์ศิลปะจากค่ายศิลปากร การรวมตัวของกลุ่มไวท์ในยุคนั้นมีความน่าสนใจในแง่ของประวัติศาสตร์ศิลปะ ที่กลุ่มศิลปินรวมตัวกันสร้างผลงานและนิทรรศการศิลปะด้วยการกำหนดหัวข้อนิทรรศการ (Thematic Exhibition) อีกทั้งผลงานสีน้ำของกลุ่มไวท์ได้ขยายขอบเขตไปไกลกว่าภาพเขียนทิวทัศน์ตามขนบของศิลปากรในช่วงเวลาขณะนั้น ก่อนที่จะมีการพัฒนาต่อด้วยการนำเอาสื่อชนิดอื่นๆเข้ามาผสมเพิ่มเติมในการทำงาน การเสวนาครั้งนี้จะนำโดยอาจารย์วิโชค มุกดามณี หนึ่งในสมาชิกกลุ่มไวท์ ร่วมด้วยสมาชิกท่านอื่นๆ และจะดำเนินรายการโดย วิชญ มุกดามณี

โปรแกรมพิเศษ

รับสมัครศิลปินเข้าร่วม โครงการอาร์ต ออน ฟาร์ม 2556 “ออนซอนหลาย ลายผ้าอีสาน”

ระยะเวลา: 10 พฤษภาคม 2013 - 10 กรกฎาคม 2013

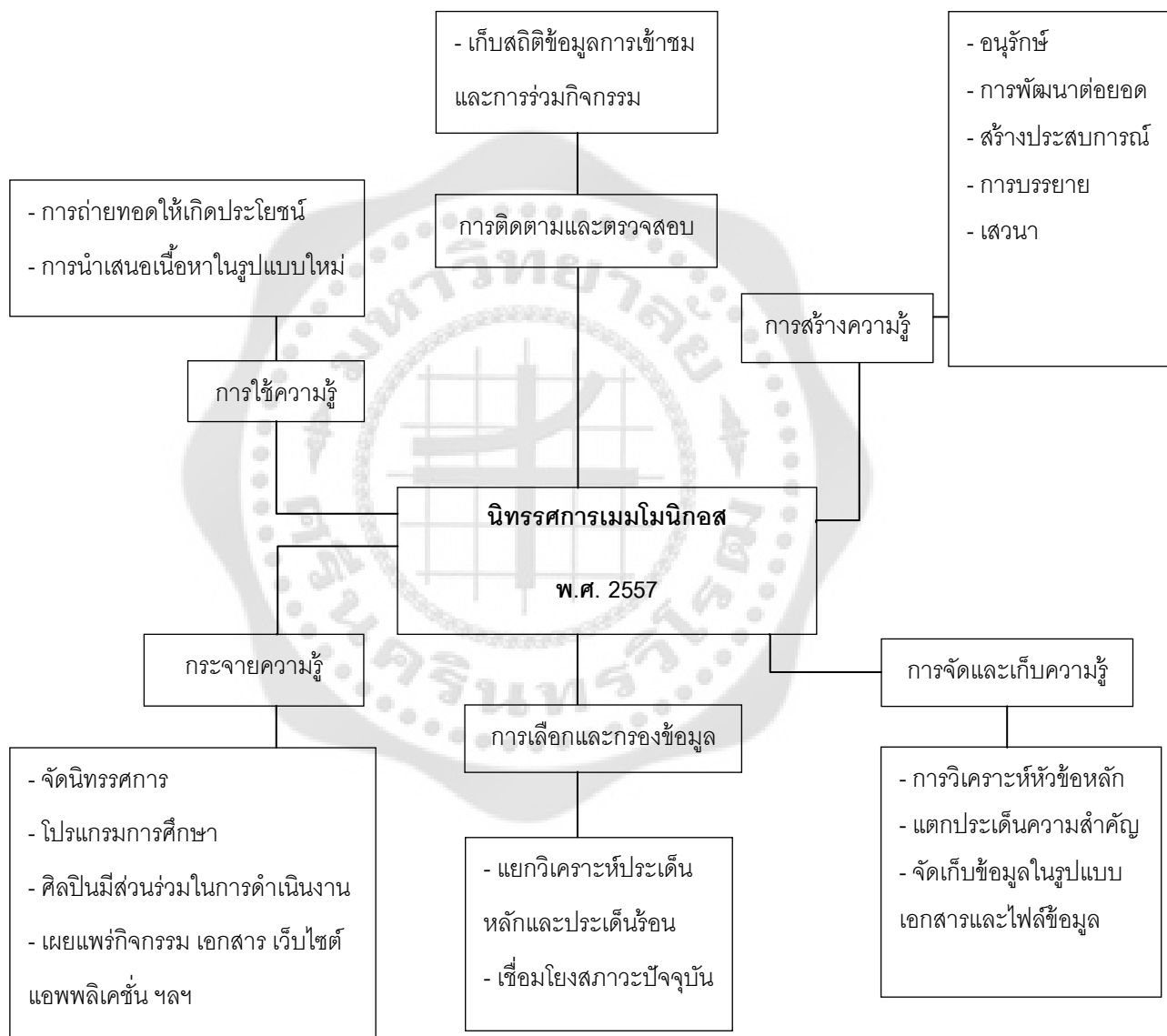
โครงการอาร์ต ออน ฟาร์ม ที่ผ่านมา ผลงานส่วนใหญ่ล้วนได้แรงบันดาลใจ และถูกถ่ายทอด ในเรื่องราวของธรรมชาติ และวิถีวัฒนธรรมอีสาน เรื่อยมาและจะยังคงดำเนินต่อไป สำหรับปีนี้ มรดกล้ำค่าของวัฒนธรรม อีสานได้ถูกยกย่องนำมาเป็นแนวคิดหลักของงาน Jim Thompson Art Center ประจำปี 2556 “ออนซอนหลาย ลายผ้าอีสาน ” นำขึ้นใจนักกับมรดกผ่านผ้าอีสาน เบื้องหลังลวดลายที่ปรากฏบนผืนผ้า แฝงไปด้วยคติความเชื่อ การบันทึกเรื่องราวสิ่งที่พบเจอและวิถีการดำเนินชีวิต ที่ช่างทอดดัดทอนรูปทรงมาลงในพื้นที่ยืนจำกัด จากอดีตสู่ปัจจุบันการทอผ้า การผลิตลวดลาย และการใช้งานปรับเปลี่ยนไปตามการพัฒนา แต่การถ่ายทอดยังคงเป็นวิธีดั้งเดิมคือ คนถ่ายทอดให้คนจากรุ่นสู่รุ่น

เมื่อต้นปี 2556 นี้ ทีมงานฟาร์ม ทัวร์ ได้ทำการลงพื้นที่อีสานดูแหล่งผลิตผ้า ตามชุมชน และกลุ่มสหกรณ์ต่างๆ ซึ่งน่าประทับใจเป็นอย่างยิ่ง นอกจากตัวผืนผ้าอันทรงคุณค่าแล้ว วิธีการดำเนินชีวิต ความเปลี่ยนแปลงในสังคม ก็เป็นสิ่งที่น่าสนใจไม่แพ้กัน ผู้ส่งผลงานเข้าร่วมสามารถสร้างสรรค์งานที่มี ผ้า อันเป็นภูมิปัญญาอีสาน มิใช่แค่เพียงลายผ้า วิธีทอ การเลี้ยงไหมปลูกหม่อน แต่รวมไปถึงคติ ความเชื่อ คุณค่าที่จับต้องไม่ได้ มาเป็นพื้นฐานความคิด โดยไม่จำกัดเทคนิค และรูปแบบการนำเสนอ ผลงานให้ผสานไปกับพื้นที่ในฟาร์ม

อีกหนึ่งทางหอศิลป์ฯ ได้รวบรวมข้อมูล ผ้าอีสานจากแหล่งผลิต และผลงานอาร์ต ออน ฟาร์ม ปีที่ผ่านมา สามารถเข้าชมได้ทาง Facebook : The Jim Thompson Art Center หรือสอบถามเพิ่มเติมที่ ยุวดี ศรีห้วยยอด

ผู้วิจัยพบว่า การดำเนินการจัดกิจกรรมนิทรรศการ มณเฑียร : ภาพร่างเค้าโครงที่ค้างคา และผลงานที่หาชมยาก พ.ศ. 2556 มีหลักการบริหารจัดการความรู้ (KM) การสร้างความรู้โดยการอนุรักษ์ พัฒนาต่อยอด การสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับผู้ชม ด้วยกิจกรรมการบรรยาย การจัดโปรแกรมพิเศษที่มีมาอย่างต่อเนื่องในกิจกรรมอาร์ต ออน ฟาร์ม การจัดและเก็บความรู้ใน

รูปแบบของเอกสารและไฟล์ข้อมูล การเลือกและกรองความรู้ที่นำเสนอเนื้อหาประเด็นหลักหรือประเด็นร้อนที่สังคมต้องรับรู้เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ที่สมบรูณ์ขึ้น การกระจายความรู้โดยการจัดนิทรรศการ โปรแกรมการศึกษาและโปรแกรมพิเศษ รวมไปถึงการเผยแพร่ข้อมูลทางวารสารหรือเว็บไซต์ เป็นการใช้ความรู้ที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด โดยการติดตามและตรวจสอบยังคงดำเนินเก็บสถิติข้อมูลผู้เข้าชมและผู้ร่วมกิจกรรมทุกครั้งที่มีการดำเนินงาน

ภาพประกอบ 19 ภาพแสดงตัวอย่างกระบวนการจัดการความรู้ของพิพิธภัณฑ์บ้านจิม ทอมป์สัน

นิทรรศการที่ 12 เมมโมนิกอส พ.ศ. 2557

นิทรรศการเมมโมนิโกส: – ศิลปะ ความทรงจำในสิ่งทอร่วมสมัย

ระยะเวลา: 22 สิงหาคม พ.ศ. 2556 - 22 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2557

นิทรรศการศิลปะที่สำรวจสิ่งทอร่วมสมัยในระดับโมเลกุล

หอศิลป์บ้านจิม ทอมป์สัน มีความยินดีนำเสนอ นิทรรศการ “mnemonikos: – ศิลปะ ความทรงจำในสิ่งทอร่วมสมัย ” จะจัดขึ้นในกรุงเทพฯ ระหว่างวันที่ 22 สิงหาคม 2556 ถึง 22 กุมภาพันธ์ 2557 นี้ นิทรรศการนี้ได้รับเกียรติจาก ภักธารักษ์ชาวญี่ปุ่น โยชิโกะ วาดะ ผู้เชี่ยวชาญด้านสิ่งทอและ ผู้เขียนหนังสือเกี่ยวกับ “ชิโบริ” ที่กลายเป็นตำนานและตำรา สำหรับ ผู้สนใจด้านสิ่งทอทั่วโลก โยชิโกะ อิวาโมได้ วาดะ ได้คัดสรรและรวบรวมผลงานของศิลปิน 29 คน จากประเทศต่างๆ ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และทั่วโลกมาร่วมงานอย่างมากมาย ผลงาน ที่ศิลปินแต่ละท่านจะนำมาแสดงล้วนแล้วแต่สะท้อนให้เห็นถึงวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อมที่ ส่ง อิทธิพลต่อพวกเขา ทั้งยังเกี่ยวเนื่องเชื่อมโยงไปถึงวัสดุที่พวกเขาเลือกใช้ และกระบวนการผลิต ผลงานของศิลปินแต่ละคนอีกด้วย เป็นนิทรรศการศิลปะที่สำรวจสิ่งทอร่วมสมัยในระดับโมเลกุล

ผ้ากับความทรงจำ

นิทรรศการนี้จะทำการศึกษาและสำรวจความหลากหลายของการแสดงออกทางศิลปะ ผ่านวิธีการต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นการย้อมสี การลงสี การทอ การเย็บ การพิมพ์ การแกะสลักด้วย เลเซอร์ การถ่ายภาพความร้อน และการเคลือบโลหะในสุญญากาศลงบนผืนผ้า เป็นต้น ศิลปินแต่ละ ท่านได้สะท้อนให้เห็นถึงอารมณ์ความรู้สึกส่วนตัว ความตระหนักรู้ต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม ค่านิยมทางวัฒนธรรม รวมไปถึงนวัตกรรมทางเทคโนโลยีของตนเองอันเป็นลักษณะเฉพาะ ถ่ายทอดผ่านผลงานศิลปะของตนที่นำมาแสดงในครั้งนี้ สิ่งหนึ่งที่ศิลปินเหล่านี้มีเหมือนกันและทำ ให้พวกเขาเป็นหนึ่งเดียวกันในการคิดสร้างสรรค์ผลงานนั้น คือความสนใจกระหายใคร่รู้ที่มีต่อสิ่ง ทอและผืนผ้าในทุกแง่มุมทุกมิติ และความหลงใหลในความคิดที่ว่าผืนผ้านั้นได้เก็บรักษาไว้ซึ่ง ความทรงจำที่เกิดขึ้นกับผืนผ้านั้นเอาไว้

จากสองมิติเป็นสามมิติ

เราสามารถสร้างมิติให้กับผืนผ้าได้ สามารถทำให้ผ้ามีชีวิตขึ้นมาได้ด้วยการแขวนประดับ จัปย่นแล้วพับ หรืออาจใช้วิธีการอัดแข็ง จัปจีบ แล้วนำมาเย็บติดกัน หรือทำการแต้มสี่ ระบาย และ ย้อมสี หรือใช้วิธีฉีกและตัด หรือนำมาฉีกออก เย็บติดกัน แล้วนำไปตกแต่งประดับประดา หรืออาจ ใช้การปะติด เย็บประกบแล้วนำไปตกแต่งกับวัสดุอื่นก็ได้เช่นกัน ผ้าสามารถยืดขยายและหดตัวได้ และยังสามารถเก็บบันทึกอิริยาบถ เหตุการณ์สำคัญ และความเป็นเจ้าของไว้ภายในผืนผ้าได้ ด้วย จากจุดกำเนิดเริ่มต้นที่มาจากขนสัตว์ เส้นใยพืช และเส้นใยจากแร่ธาตุ ปัจจุบันผืนผ้าถูกแปลง เปลี่ยนรูปไปอย่างมาก ตัวการสำคัญที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเหล่านี้ก็คือตัวศิลปินผู้ผลิต ผลงาน ผู้ซึ่งสัมผัสได้ถึงเนื้อแท้อันลึกซึ้งของผืนผ้า และทำให้ผืนผ้ามีชีวิตขึ้นมาได้ ด้วยสัมผัสจาก มนุษย์ ภูมิปัญญาและมุมมองของมนุษย์ อันทำให้ความทรงจำที่เก็บซ่อนไว้ภายในผืนผ้าได้เผย ออกมา

ผ้าเปรียบกับผิวน้ำนิ่งชั้นที่สอง

หลังผ่านกระบวนการดังกล่าวแล้ว ผ้าแต่ละชิ้นก็มีความใกล้ชิดกับคนเราแทบไม่ต่าง ะไรจากอากาศที่เราหายใจเข้าออกเลย ตลอดชีวิตของมนุษย์ผ้าเปรียบได้กับผิวน้ำนิ่งชั้นที่สองที่ ติดตัวเราอยู่เกือบตลอดเวลา นโยบายของมันจะเปลี่ยนแปลงไปตามแต่ช่วงเวลาของชีวิต และ สิ่งแวดล้อมรอบตัวเราที่เปลี่ยนแปลงไป เราสามารถเรียนรู้วิถีชีวิตของบรรพบุรุษของเราผ่านผืนผ้า ได้ การถักเกลียวถือเป็นเทคโนโลยีแรกๆ ที่มนุษย์สามารถทำได้สำเร็จ การบิดเส้นใยให้เป็นเกลียว รูปตัว S และ Z เป็นการรวมสองเทคนิคที่แตกต่างเข้าด้วยกัน ทำให้เราได้เรียนรู้วิธีการบิดเกลียวใน การออกแบบเสื้อผ้า และวิธีบิดเกลียวเชือกที่นำไปใช้ทำอาวูธ ย่อม กับดัก ตาข่าย และยังนำไปใช้ ในการผูกเสื้อผ้า รองเท้า และเต็นท์ ในเวลาต่อมาเรายังนำสิ่งเหล่านี้มาผลิตเป็นเส้นด้ายและผ้าทอ อีกด้วย สิ่งเหล่านี้มนุษย์ประดิษฐ์คิดค้นขึ้นมาด้วยสัญชาตญาณตามธรรมชาติ เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นใน หลายวัฒนธรรมที่แตกต่างกันออกไป ซึ่งก่อให้เกิดเทคนิค ทักษะความรู้ และธรรมเนียมปฏิบัติที่ หลากหลาย อันเป็นสิ่งที่บ่งบอกถึงลักษณะเฉพาะทางชาติพันธุ์และความเชื่อของคนแต่ละชาติได้ และยังบ่งบอกถึงวิธีการประดับประดาร่างกายของคนแต่ละชาติพันธุ์อีกด้วย

ผ้า-นวัตกรรมจากอดีตสู่อนาคต

วัตถุสิ่งทอได้เผยให้เห็นถึงวิถีชีวิตประจำวันของผู้คนที่สร้างสรรค์สิ่งทอเหล่านั้นขึ้นมา วัตถุแต่ละชิ้นแสดงให้เห็นถึงมุมมองของผู้ที่ผลิตและปรับเปลี่ยนสภาพวัตถุนั้นๆ โลกของเราทุกวันนี้ได้เปลี่ยนแปลงไปมากอย่างรวดเร็ว จากอดีตที่ผู้คนขาดแคลนทั้งเงินและเวลาที่จะสร้างสรรค์สิ่งทอที่สวยงามและเปี่ยมไปด้วยคุณค่า ปัจจุบันนี้เทคโนโลยีใหม่ๆ ได้ถูกพัฒนาไปมาก ทั้งยังมีเครือข่ายข้อมูลที่แพร่หลายอย่างกว้างขวาง ศิลปินร่วมสมัยและช่างฝีมือสามารถเข้าถึงภูมิปัญญาความรู้ของคนสมัยก่อน และนำมารดกทางวัฒนธรรมเหล่านั้นมาฟื้นฟูและใช้ให้เกิดประโยชน์ นำความมานะมั่นเพียรในอดีตผสมผสานปรับใช้ร่วมกันกับนวัตกรรมในปัจจุบัน สร้างสรรค์สิ่งทอที่มีคุณค่าในฐานะศิลปวัตถุรูปแบบหนึ่ง ที่ในบางครั้งยังสามารถถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึกผ่านวัตถุนั้นได้อีกด้วย

โยชิโกะ อิวาโมโตะ วาดะ *mnēmonikos: เมมโมนิกอส เป็นภาษากรีก แปลว่าความทรงจำ

โปรแกรมการศึกษา

เมมโมนิกอส: – ศิลปะ ความทรงจำในสิ่งทอร่วมสมัย : ภัณฑารักษ์ และศิลปิน เสวนา

ภัณฑารักษ์ และศิลปินที่ร่วมโครงการ พูดถึงแนวคิดนิทรรศการ ร่วมทั้งผลงานที่ร่วมจัดแสดง

เวลา 15:00 – 16:30 น. สถานที่ ห้องสมุดวิลเลียม วอร์เรน

วิทยากร Yoshiko Iwamoto Wada และ ศิลปินผู้ร่วมแสดงงาน

เมมโมนิกอส : - ศิลปะ ความทรงจำในสิ่งทอร่วมสมัย : กิจกรรม รีเมค รีมันส์ กับ Vee
14/09/2556

กิจกรรมสนุกชวนให้ผู้เข้าร่วม แปลงเสื้อผ้าที่ไม่ใส่แล้ว ตัดโน้นนิด เย็บนี่หน่อย เอามาปะติดกับเสื้อผ้าอีกชิ้น ให้เสื้อผ้าเก่าเป็นเสื้อผ้าใหม่ ใสโล ใสโชว์

*อุปกรณ์ที่ผู้เข้าร่วมต้องเตรียม เสื้อยืด 2 ตัว ขนาด M L หรือ XL ค่ากิจกรรม 300 บาท

วันที่ 14 กันยายน 2556 เวลา 14:00 – 17:00 น. สถานที่ ห้องสมุดวิลเลียม วอร์เรน

วิทยากร วชิราภรณ์ ลิ้มวิภูวัฒน์

เมมโมนิกอส: - ศิลปะ ความทรงจำในสิ่งทอร่วมสมัย : ศิลปินเสวนา 12/10/2555

ศิลปินเสวนา: Biometric personal (DNA Ink) on bacterial cellulose textile for nonwoven fashion

กฤษณ์ เย็นสุดใจ หนึ่งในศิลปินที่ร่วมแสดงงาน นำเสนอผลงานทางวิชาการ การผลิตผ้าจากแผ่นเซลลูโลสชีวภาพ แผ่นเซลลูโลสชีวภาพนี้ได้จากการเลี้ยงแบคทีเรียในน้ำข้าว เป็นแผ่นวัสดุสีขาวโปร่งแสงที่มีเส้นใยขนาดเล็กเชื่อมกันเป็นร่างแห ใช้สमानแผลหรือเป็นมาสก์บำรุงผิว แต่ไม่เคยมีใครนำมาผลิตเป็นเครื่องแต่งกายมาก่อน คุณกฤษณ์เห็นว่าวัสดุ นี้ น่าจะใช้แทนผ้าได้ เพราะกระบวนการผลิตคล้ายกับการทอผ้า โดยจุลินทรีย์มีความทนทาน ย้อมและตัดเย็บได้เหมือนสิ่งทอทั่วไป สีเส้นและความโปร่งแสงของวัสดุ น่าจะช่วยสร้างความแปลกใหม่ในวงการแฟชั่นได้

เมมโมนิกอส: - ศิลปะ ความทรงจำในสิ่งทอร่วมสมัย : ศิลปินเสวนา 10/11/2556

การนำเสนอผลงานเทคโนโลยีสิ่งทอและงานศิลปะที่สวมใส่ได้

วิทยากร นิคินโยะ เจียง, กัวเซียง หยวน และ มาสซา มิโอ

ร่วมกับภัณฑารักษ์รับเชิญ โยชิโกะ วาดา และกฤติยา กาวิวงศ์

เวลา 14:00 – 16:00 น. สถานที่ ห้องสมุดวิลเลียม วอร์เรน

สัมมนา “การนำเสนอผลงานเทคโนโลยีสิ่งทอและงานศิลปะที่สวมใส่ได้ ” โดยศิลปินสามท่านที่มีผลงานร่วมแสดงในนิทรรศการศิลปะสิ่งทอ “ เมมโมนิกอส ศิลปะ ความทรงจำในสิ่งทอร่วมสมัย “ ศิลปินสามท่านจะนำเสนอผลงานหัวข้อต่างๆ ที่พวกเขาได้ทำวิจัยและทำงานศิลปะมาเป็นเวลานาน อาทิเช่น คินโยะ เจียง (ฮ่องกง) นำเสนอประเด็นงานศิลปะแนวแฟชั่น และการประยุกต์กับพื้นผิวของวัสดุ (Fashion art and surface modification) กัวเซียง หยวน (ฮ่องกง) นำเสนอหัวข้อ เกี่ยวกับการประยุกต์ใช้การทำเลเซอร์ในการออกแบบพื้นผิววัสดุ (Application of laser engraving for surface design) และ มาสซา มิโอ (สวิสเซอร์แลนด์) นำเสนอหัวข้อ งานจิตรกรรมบนผ้าใบปะทะกับการทำงานศิลปะที่สวมใส่ได้ (Painting on stretched canvas versus Wearable Art)

กิจกรรมครั้งนี้เป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมการศึกษา ของนิทรรศการสิ่งทอที่แสดงอยู่ ณ หอศิลป์ บ้านจิม ทอมป์สัน คัดสรรผลงานโดย ภัณฑารักษ์รับเชิญชาวญี่ปุ่น โยชิโกะ อิवाโมได้ วาดะ ผู้เชี่ยวชาญด้านสิ่งทอและ ผู้เขียนหนังสือเกี่ยวกับ “ชิโบริ” ที่กลายเป็นตำนานและตำราสำหรับผู้สนใจด้านสิ่งทอทั่วโลก โยชิโกะ อิवाโมได้ วาดะ ได้คัดเลือกศิลปินจากประเทศต่างๆ ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และทั่วโลก จำนวน 29 คน มาร่วมแสดง ผลงานที่ศิลปินแต่ละท่านจะนำมาแสดงล้วนแล้วแต่สะท้อนให้เห็นถึงวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อมที่ส่งอิทธิพลต่อพวกเขา ทั้งยังเกี่ยวเนื่องเชื่อมโยงไปถึงวัสดุที่พวกเขาเลือกใช้ และกระบวนการผลิตผลงานของศิลปินแต่ละคนอีกด้วย

เกี่ยวกับวิทยากร

คินโยะ เจียง เป็นอาจารย์ด้านสิ่งทอประจำสถาบันสิ่งทอและเครื่องแต่งกายแห่งมหาวิทยาลัยฮ่องกง โพลีเทคนิค โดยเป็นผู้อุทิศตนให้กับการค้นคว้านวัตกรรมแฟชั่นและงานออกแบบสิ่งทอ งานของเจียงส่วนใหญ่เป็นงานในเชิงวัสดุศาสตร์และเทคโนโลยีการผลิตสิ่งทอ ซึ่งเน้นไปที่เทคโนโลยีกระบวนการปรับสภาพสิ่งทอโดยวิธีกายภาพและเคมี โดยเขาถือเป็นผู้นำในการค้นคว้าและวิจัยด้านการประยุกต์ใช้สิ่งทอและการนำไปใช้ในงานออกแบบเครื่องแต่งกาย ซึ่งงานค้นคว้าวิจัยของเขาได้เปิดทางให้กับการพัฒนาทวิวิธีการประยุกต์ใช้สิ่งทอและการเพิ่มคุณค่าให้กับเครื่องแต่งกายในเชิงสุนทรียศาสตร์ งานออกแบบและงานศิลปะของเจียง ได้ไปแสดงใน

นิทรรศการศิลปะต่างๆ ทั่วโลก เช่น จีน ฝรั่งเศส สหราชอาณาจักร และ สหรัฐอเมริกา

กัวเซียง หยวน ทำงานเป็นนักวิจัยผู้ช่วยสถาบันสิ่งทอและเครื่องแต่งกายแห่งมหาวิทยาลัยฮ่องกง โพลีเทคนิค ขอบเขตงานวิจัยของเขารวมถึงงานออกแบบเครื่องแต่งกายและนวัตกรรมในกระบวนการออกแบบ เขายังเป็นสมาชิกของคณะกรรมการงานหัตถกรรมโลกในเขตภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก โดยมีผลงานได้รับคัดเลือกให้ไปจัดแสดงยังจีน สหราชอาณาจักร สหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น และไทย เขาเคยได้รับ รางวัลเหรียญทองจากงานประกวดนานาชาติระดับนักศึกษา New Beat: International Student Concours รางวัลจุนอิชิ อาราอิ จากงานสัมมนาชิโบรินานาชาติครั้งที่ 8 รางวัลเหรียญเงินจากเทศกาลจากโลซานจนถึงปักกิ่ง เบียน่าเล่ศิลปะสิ่งทอครั้งที่ 6 และรางวัลเหรียญทองจากการประกวดออกแบบเครื่องแต่งกายขนสัตว์นานาชาติระดับเยาวชนครั้งที่ 2 ซึ่งจัดโดยสมาพันธ์ผู้ค้าขนสัตว์ระดับนานาชาติ

มาสชา มิโอนิ เป็นจิตรกร ทำงานแนวฟิวเจอร์ราตีฟ เธอค่อยๆเปลี่ยนไปวาดภาพแบบนามธรรมแนวคัลเลอร์ ฟูลด์ ด้วยเทคนิคสีน้ำมันบนผ้าใบ ซึ่งต่อมาเป็นแรงบันดาลใจให้เธอได้วาดบนผ้าไหม และทำงานศิลปะที่สามารถสวมใส่ได้ มาสชา เป็นผู้ริเริ่มและผู้ร่วมก่อตั้งทีมศิลปะที่สามารถใส่ได้ของประเทศสวิตเซอร์แลนด์ และได้ตีพิมพ์หนังสือเล่มเกี่ยวกับผลงานของเธอ เธอได้มีส่วนร่วมในงานนิทรรศการศิลปะนานาชาติอย่างสม่ำเสมอ ที่แกลเลอรีและพิพิธภัณฑ์ทั่วทุกมุมโลก เช่น สวิตเซอร์แลนด์ จอร์เจีย ญี่ปุ่น ออสเตรเลีย ฝรั่งเศส จีน และสหรัฐอเมริกา

โปรแกรมการศึกษาพิเศษ

โครงการอาร์ต ออน ฟาร์ม 2013

ระยะเวลา: 14 ธันวาคม 2013 - 12 มกราคม 2014

ณ จิม ทอมป์สัน ฟาร์ม อำเภอปักธงชัย จังหวัดนครราชสีมา

โครงการอาร์ต ออน ฟาร์ม ที่ผ่านมา ผลงานส่วนใหญ่ล้วนได้แรงบันดาลใจ และถูกถ่ายทอด ในเรื่องราวของธรรมชาติ และวิถีวัฒนธรรมอีสาน เรื่อยมาและจะยังคงดำเนินต่อไป สำหรับปีนี้ มรดกล้ำค่าของวัฒนธรรม อีสานได้ถูกยกย่องนำมาเป็นแนวคิดหลักของงานจิม ทอมป์สัน ฟาร์ม ทัวร์ ประจำปี 2556 “ออนซอนหลาย ลายผ้าอีสาน” น่าชื่นใจนักกับมรดกผ่านผ้าอีสาน เบื้องหลังลวดลายที่ปรากฏบนผืนผ้า แผ่ไปด้วยคติความเชื่อ การบันทึกเรื่องราวสิ่งที่พบเจอและวิถีการดำเนินชีวิต ที่ช่างทอดตัดทอนรูปทรงมาลงในพื้นที่ยืนจำกด จากอดีตสู่ปัจจุบันการทอผ้า การผลิตลวดลาย และการใช้งานปรับเปลี่ยนไปตามการพัฒนา แต่การถ่ายทอดยังคงเป็นวิธีดั้งเดิมคือ คนถ่ายทอดให้คนจากรุ่นสู่รุ่น

เมื่อต้นปี 2556 นี้ ทีมงานฟาร์ม ทัวร์ ได้ ทำการลงพื้นที่อีสานดูแหล่งผลิตผ้า ตามชุมชน และกลุ่มสหกรณ์ต่างๆ ซึ่งน่าประทับใจเป็นอย่างยิ่ง นอกจากตัวผืนผ้าอันทรงคุณค่าแล้ว วิธีการดำเนินชีวิต ความเปลี่ยนแปลงในสังคม ก็เป็นสิ่งที่น่าสนใจไม่แพ้กัน ผู้ส่งผลงานเข้าร่วมสามารถสร้างสรรค์งานที่มี ผ้า อันเป็นภูมิปัญญาอีสาน มิใช่แค่เพียงลายผ้า วิธีทอ การเลี้ยงไหมปลูกหม่อน แต่รวมไปถึงคติ ความเชื่อ คุณค่าที่จับต้องไม่ได้ มาเป็นพื้นฐานความคิด โดยไม่จำกัดเทคนิค และรูปแบบการนำเสนอ ผลงานให้ผสานไปกับพื้นที่ในฟาร์ม

ศิลปินในโครงการอาร์ต ออน ฟาร์ม 2556 ทั้งหมด 7 คน 7 โครงการ ได้แก่

1. อักษร+พงศ์ธริน สตูดิโอ: อักษร รัชพงศ์ และ พงศ์ธริน เพชรจันทร์

ทอลายศาลา ขนาดตามพื้นที่ - - โลหะ และ แผ่นอะคริลิค

ศาลาอเนกประสงค์ที่เกิดขึ้นกลางที่โล่งเป็นการทอของเส้นสายของเงาและสีของแสงที่ตกกระทบและลอดผ่านลวดลายของโครงสร้างและแผ่นอะคริลิคในสีต่างๆ โดยการทอของแสงและเงาที่เกิดขึ้นบนพื้นศาลานี้จะมีมิติที่เปลี่ยนศาลาอเนกประสงค์ที่เกิดขึ้นกลางที่โล่งเป็นการทอของเส้นสายของเงาและสีของแสงที่ตกกระทบและลอดผ่านลวดลายของโครงสร้างและแผ่นอะคริลิคในสีต่างๆ โดยการทอของแสงและเงาที่เกิดขึ้นบนพื้นศาลานี้จะมีมิติที่เปลี่ยนแปลงไปตามเวลาและค่าของความสว่างของแสงธรรมชาติ โครงสร้างและลวดลายได้แรงบันดาลใจมาจากหลักการทอเบื้องต้นของลักษณะการสอดประสานด้ายยืนและด้ายพุ่งและได้นำมาใช้ในงานทอผ้าอีสานมาตีความและถ่ายทอดผ่านแผ่นอะคริลิคในสีต่างๆ

2. จีโร่ เอนโดะ

Hammock 500 ขนาดตามพื้นที่ - - ผ้าขาวม้า และ ขลุ่ยขึงไหม

ชิ้นงานจัดแสดงบนฝั่งคลองเล็กๆ สำหรับผืนน้ำใช้ในการเกษตรของ จิม ทอมป์สัน ฟาร์ม อาณาบริเวณดังกล่าวเกิดจากการใช้ผืนดินต้นไม้อายุและน้ำ รวมทั้งกำแพงคอนกรีตที่มีลวดหนามซึ่งเพื่อกำหนดเป็นเส้นขอบของพื้นที่และความปลอดภัยให้กับฟาร์ม ต้นไม้นั้นปลูกเรียงแถวตามชายฝั่งคลองและฉายภาพของท้องทุ่งและเงาแดดที่งดงามยามลมเย็นผ่าน

ผู้คนกราบไหว้ต้นไม้ด้วยความเชื่อ ในวิญญาณที่สถิตและสำหรับต้นไม้ใหญ่ก็อาจปรากฏอารักษ์และเทพดาขณะเดียวกันต้นไม้ก็จำนวนมากมิได้ทรงฤทธิ์ แต่กลับมีลักษณะเฉพาะแม้จะอยู่ท่ามกลางหมู่ไม้พันธุ์เดียวกัน ในอาณาบริเวณและภูมิอากาศทำนองเดียวกันนี้เองที่สะท้อนให้เห็นความงามของความหลากหลายบนโลกใบนี้ เส้นด้ายนับเป็นกระบวนการเปลี่ยนวัสดุธรรมชาติด้วยการสาวและการปั่นฝ้ายหรือไหมให้เป็นเส้นและนำมาทอให้เป็นผืนตามแต่ต้องการ เส้นด้ายอาจได้รับการซื้อ-ขายและใช้ไปในสถานที่ต่างๆ หรือเราอาจเรียกว่า “สินค้า”

3. กฤษ งามสม

แมลงปอล้อคลื่น 150 x 600 x 250 ซม. - - โลหะ และผ้าไหมสีแดง

แมลงปอ เป็นสัตว์ที่ไม่เป็นอันตรายต่อมนุษย์ แต่กลับมีคุณประโยชน์สำหรับการควบคุมทางชีวภาพและสามารถเป็นตัวบ่งชี้ถึงสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติได้เป็นอย่างดี เพราะแมลงปอจะหายไปหากน้ำเกิดเสียและสกปรก แมลงปอมีสีสันสดใสและรูปร่างที่สง่างาม แมลงปอมีปีกสองคู่ขนาดใหญ่ทำให้มันสามารถบินได้ลมแรงๆ ได้ดี โดยเฉพาะแมลงปอพันธุ์สีแดงจะชอบบินรวมฝูงได้ลมหากินอยู่กลางทุ่งนา สายลมที่พัดต้นข้าวสีเขียวตัดกับสีของแมลงปอแดงทำให้ดูพริ้วไหวเกิดเป็นความงามที่มีจังหวะเคลื่อนไหวลัดกันไปมา จากความประทับใจในข้างต้น ทำให้เกิดเป็นผลงานประติมากรรมแบบเคลื่อนไหวด้วยแรงลม โดยใช้กังหันลมเป็นตัวขับเคลื่อนให้รูปทรงของปีกแมลงปอแดงสองคู่ที่ทำจากผ้าไหมเคลื่อนไหวที่ขึ้นลงเหมือนแมลงปอที่โฉบบินได้ลมอยู่กลางทุ่งนาสีเขียวของจิม ทอมป์สัน ฟาร์ม

4. เอจิ ชูมิ

Cocoon 450 x 800 ซม. - - เหล็ก ไม้ไผ่ และขุยมะพร้าว

ทุกวันนี้เราสวมเสื้อผ้าและใช้ผ้าไหม แต่กลับไม่เคยคิดถึงว่าผ้าเหล่านั้นมีที่มาอย่างไร ด้วยการทำผ้าทอมือของไทย ช่างทอสาวเส้นไหมจากรังไหมด้วยกรรมวิธีหลายขั้นตอนนับเป็นงานที่ใช้ความอดทนและความชำนาญเชิงช่าง ด้วยการสักรังไหมขนาดยักษ์ ชูมิปรารถนาแสดงความรู้สึกและอารมณ์ของมนุษย์ที่ดูน้อยนิดนัก หากเทียบกับรังไหมและต้องการให้เราย้อนนึกถึงสิ่งที่เราครอบครองแต่กลับไม่เคยใส่ใจต่อที่มาของสิ่งเหล่านั้น

5. ปราโมทย์ แสงศร

อีสานมาร์ ขนาดตามพื้นที่ - - เสื้อผ้า และวีดิทัศน์

จะเป็นอย่างไร ถ้าผ้าของคนอีสานเป็นผ้าที่สำคัญมากที่ยังเหลืออยู่บนโลกเพียงชนิดเดียว ที่สามารถตัดเป็นชุดอวกาศให้ดำรงชีวิตบนดาวอังคาร โครงการนี้ได้เข้าไปค้นหาเล่นล้อกับแนวคิดของคนอีสานกับลายผ้าทั้งในอดีตปัจจุบันและมองไปถึงอนาคต นำผ้าลายอีสานมาดัดแปลงเพื่อตัดเป็นชุดอวกาศแล้วสวมใส่และทดลองในชีวิตประจำวันเพื่อเตรียมใช้ในอนาคต คน

ภาคอีสานเป็นชนกลุ่มแรกคนที่ถูกเลือกให้ขึ้นไปยังดาวอังคาร โดยจำลองพื้นที่ในภาคอีสานให้เป็นศูนย์การเตรียมพร้อมที่จะเดินทาง เพื่อไปตรวจสอบสภาพการอยู่อาศัยบนดาวอังคารก่อนคนภาคอื่นๆ ในประเทศไทย ชาวอีสานและผ้าอีสานคือสิ่งเดียวที่เป็นทางออกยามเมื่อเกิดวิกฤตการณ์สิ้นสุดของโลก และเปิดกว้างให้คนอีสานได้ลองร่วมออกแบบโดยใช้ผ้าพื้นบ้านของตนเองทดสอบชุดและความเป็นไปได้ในการใช้งาน ถึงอากาศหายใจ การทำสัมตาสัญญากาศ ข้าวเหนียวสุญญากาศ การเตรียมความพร้อมในการปลูกข้าว การจุธูปขอพรก่อนขึ้นเครื่องหรือการบวงสรวงที่แท่นก่อนปล่อยบั้งไฟ เวลานอน เวลาอาบน้ำ การมีอยู่ของความเชื่อและตัวตนของชาวอีสานรวมไปถึงคนที่เข้ามาร่วมชมในงาน

6. ควอน ยอง จู

Billboard & Video 1,000 x 1,500 ซม. - - ไม้ ผ้า แผ่นอลูมิเนียม และวีดีทัศน์

ควอน ยอง จู เลื่อนนำไม้ยูคาลิปตัสที่ผ่านการใช้งานเป็นนักร้าน กลับมาใช้สร้างสรรค์ป้ายโฆษณากลางแจ้ง นักร้านคือร่องรอยของระบบอุตสาหกรรมที่ใหม่ แต่ “การทิ้งขว้าง” กลับแสดงให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงรวดเร็วและปรากฏในปริมาณทลอย่างในประเทศเกาหลี และประเทศไทย แต่เขาไม่พิจารณาปรากฏการณ์ดังกล่าวเป็นเพียงสิ่งที่บ่งชี้ความเป็นไปของการผลิตหากแต่เป็นจุดที่เชื่อมโยงพื้นถิ่นถึงสองแห่งอัน ได้แก่ สถานที่ที่เขาจากมาและท้องทุ่งของไทย

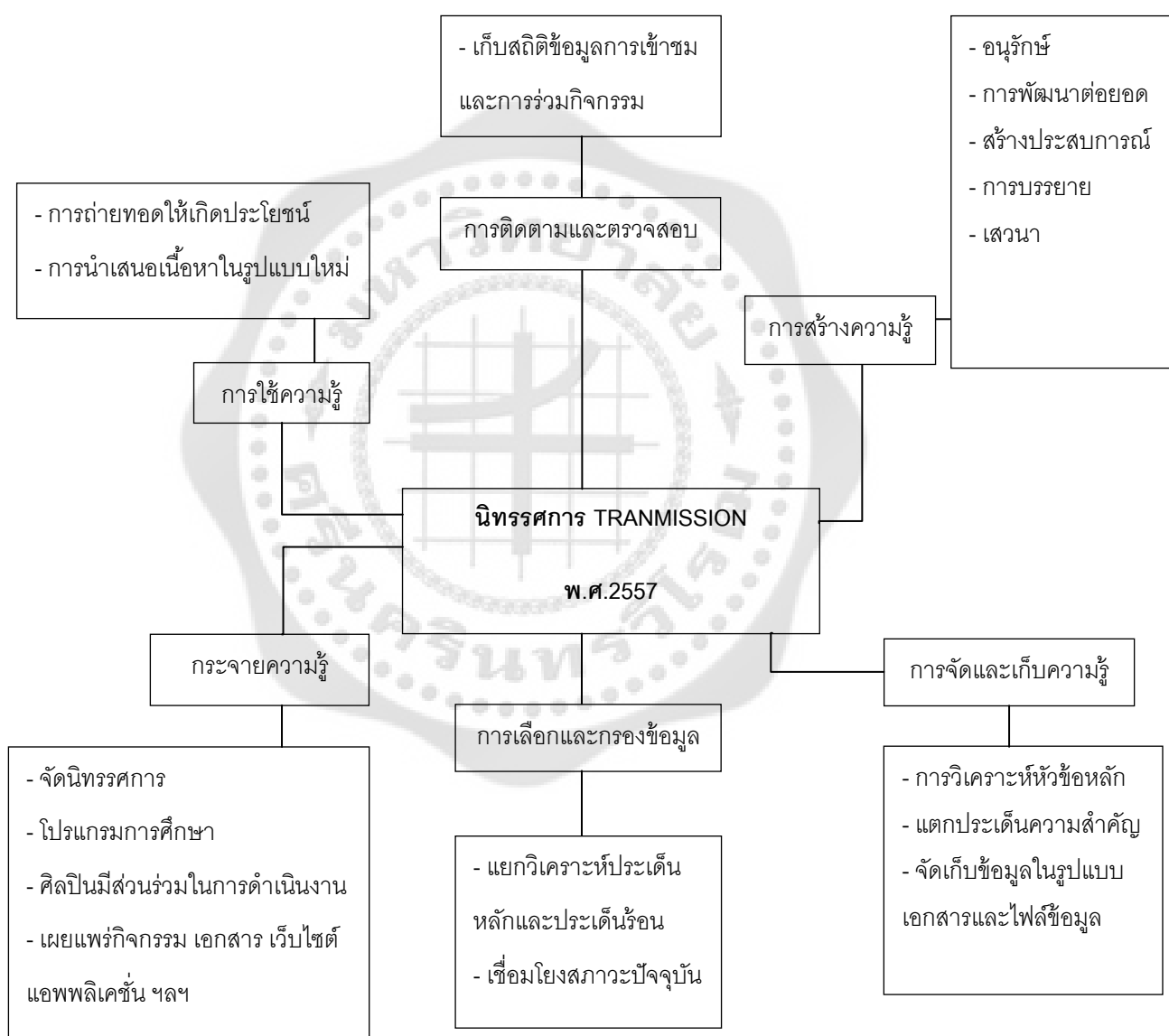
7. ลี วัน

Made in Thailand ขนาดตามพื้นที่ - - ผ้า และ ไม้

ความเชื่อ เป็นหมุดหมายสำคัญที่สะท้อนความเชื่อต่างๆ ที่คนงานท้องถิ่นยังคงนับถือและปฏิบัติในการดำเนินชีวิตและการทำงาน คนงานใน จิม ทอมป์สัน ฟาร์ม จะสร้างสรรค์ผลงานร่วมกับศิลปิน ลี วัน เพื่อบอกเล่าเรื่องราวลงบนธงที่ก่อปรด้วยคำว่า “ความเชื่อ” ที่มาจากพื้นเพของแต่ละผู้คน

ผู้วิจัยพบว่า การดำเนินการจัดนิทรรศการเมมโมนิกอส พ .ศ. 2557 มีหลักการบริหารจัดการความรู้ (KM) โดยมีขั้นตอนการสร้างความรู้ด้วยการอนุรักษ์ พัฒนาต่อยอด การสร้างประสบการณ์ให้แก่ผู้ชมจากการบรรยาย การเสวนา การจัดกิจกรรมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การจัดและเก็บความรู้กระทำโดยการเก็บไว้เป็นหมวดหมู่ในรูปแบบของเอกสารและไฟล์ข้อมูล การแยก

วิเคราะห์ประเด็นหลักประเด็นร้อนในการเลือกและกรองความรู้เพื่อเชื่อมโยงเข้ากับสภาวะปัจจุบัน การกระจายความรู้ที่ทำได้โดยการจัดนิทรรศการควบคู่ไปกับโปรแกรมการศึกษา การนำศิลปินเข้ามา มีส่วนร่วมในการดำเนินงาน การวิเคราะห์งาน การเผยแพร่ความรู้ทางเอกสารหรือเว็บไซต์ การใช้อินเทอร์เน็ตให้เกิดประโยชน์ การติดตามและตรวจสอบผลการดำเนินงานด้วยสถิติการเข้าชมของผู้ที่มาเข้าชมและร่วมกิจกรรม

ภาพประกอบ 20 ภาพแสดงตัวอย่างกระบวนการจัดการความรู้ของพิพิธภัณฑ์บ้านจิม ทอมป์สัน

นิทรรศการที่ 13 TRANSMISSION พ.ศ. 2557

นิทรรศการ TRANSMISSION

ระยะเวลา: 22 มีนาคม พ.ศ. 2557 - 30 กันยายน พ.ศ. 2557 ผู้ดูแล: Devid Teh

โสเพียฟ พิช อัลเบิร์ต โยนาธาน เช็ตยาวัน เดอะ โพรเพลเลอร์ กรุป นิค ชาน สุวิษฐา
ดุษฎิวนิช สาครินทร์ เครืออ่อน และถกล ขาวสะอาด

หอศิลป์บ้านจิม ทอมป์สัน ยินดีนำเสนอ นิทรรศการ TRANSMISSION นิทรรศการล่าสุด
ของหอศิลป์บ้านจิม ทอมป์สัน ที่มุ่งสำรวจ จุดเชื่อมต่อระหว่างมรดกทางวัฒนธรรมและศิลปะร่วม
สมัย

นิทรรศการ TRANSMISSION มีจุดเริ่มต้นจากคอลเลกชันงานศิลปะและวัตถุโบราณอัน
เปี่ยมไปด้วยเรื่องราวและเรื่องราวของ พิพิธภัณฑสถานไทย จิม ทอมป์สัน โดยข องสะสมซึ่งแทบจะ
เรียกได้ว่าเป็นดั่งตัวแทนของมรดกทางวัฒนธรรมไทยนี้ เป็นผลจากการที่ พิพิธภัณฑสถานได้มุ่งมั่น
อนุรักษ์และประชาสัมพันธ์วัฒนธรรมไทยทั้งเก่าและใหม่ด้วยดีเสมอมา แต่ก็เช่นเดียวกันกับ
คอลเลกชันงานศิลปะ และวัตถุโบราณของไทยที่สำคัญอื่นๆ ของสะสมในพิพิธภัณฑสถานไทย จิม
ทอมป์สันส่วนใหญ่ มีประวัติความเป็นมายาวนานกว่า แนวคิดความเป็นรัฐชาติไทยแบบสมัยใหม่
ซึ่งเพิ่งจะได้รับการสถาปนาขึ้นในช่วงทศวรรษ 1930 ดังนั้น หากของสะสมชุดนี้คือตัวแทน ของ
ช่วงเวลาก่อนสมัยใหม่และช่วงเวลาก่อนการเกิดขึ้นของสำนึกความเป็นชาติ วัตถุต่างๆ เหล่านี้จะ
เป็นตัวแทนของถิ่นแดนใด เมื่อมองว่าการแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรมนั้นมีอยู่อย่างต่อเนื่องยาวนาน
นับศตวรรษและเกิดขึ้นในอาณาบริเวณซึ่งปัจจุบันขยายครอบคลุมไปหลายประเทศ เราจะถือว่า
วัตถุจัดแสดงในพิพิธภัณฑสถานชุดนี้เป็นศิลปะวัตถุแบบภูมิภาคได้หรือไม่

นิทรรศการ TRANSMISSION เผยให้เห็นเส้นหนึ่งของความเป็นไทยก่อนการเป็นรัฐ
ชาติผ่านสายตาของศิลปะร่วมสมัย โดยศิลปิน ร่วมสมัย 7 ท่าน จากประเทศไทยและประเทศต่างๆ
ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ได้ตีความงานสะสมของพิพิธภัณฑสถานไทย จิม ทอมป์สัน ใน
รูปแบบของตน ผลงานของพวกเขาไม่เพียงแสดงให้เห็นว่าอดีตจะเป็นแรงบันดาลใจได้อย่างไร
หากยังให้เห็นว่าอดีตยังสามารถเป็นคำท้าทายได้เช่นกัน เมื่อ “ประเพณี” ไม่ใช่เพียงแค่มรดกตก
ทอดในเชิงรูปลักษณ์หรือกลวิธี หากคือกระบวนการอันมีชีวิต ของการตีความและปรับเปลี่ยน ซึ่ง

เติมเต็มประสบการณ์ความเป็นสมัยใหม่ให้สมบูรณ์ นิทรรศการ TRANSMISSION เสนอแนะว่า “มรดกทางวัฒนธรรม” มีค่ามากกว่าเป็นได้เพียงแค่อัตลักษณ์ หากยังเป็นองค์ความรู้ทั้งในเชิงแนวคิด แก่น และสาระสำคัญอันใช้ได้จริง รวมถึงเป็นทรัพยากรให้เราได้ใช้ครุ่นคิด รู้ลึก และสร้างสรรค์ได้อย่างไม่มีวันหมดสิ้น

ด้วยงานศิลปะใหม่ๆ ในสื่อต่างๆ หลากหลาย ตั้งแต่งานไม้ งานจิตรกรรม ไปจนถึงงานศิลปะจัดวางวิดีโอและเสียง นิทรรศการครั้งนี้ จะตั้งคำถามว่ามีการส่งผ่านองค์ความรู้กันอย่างไร ทั้งระหว่างผู้คนและระหว่างกลุ่มคน วัฒนธรรมสามารถก้าวข้ามพื้นที่และเวลา ได้อย่างไร อะไรคือปัจจัยที่ทำให้วัฒนธรรมหนึ่งๆ ไม่เคยแปรเปลี่ยนหรือเปลี่ยนแปลงไปเรื่อยๆ และเหตุใดวัฒนธรรมบางอย่างยังคงอยู่ ในขณะที่อีกหลายส่วนก็ได้สูญสลายไปกับการเวลา คำถามเหล่านี้ไม่อาจจะถูกถามขึ้นในช่วงเวลาอันเหมาะสมไปได้มากกว่านี้อีกแล้ว เมื่อชาติต่างๆ ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้กำลัง เตรียมพร้อมรับการรวมตัวทั้งในเชิงการเมือง เศรษฐกิจและวัฒนธรรมขึ้นเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน อย่างไรก็ตาม ขณะที่ชาติต่างๆ ยังคงปลุกปล้ำกับรูปแบบความเป็นชาตินิยมทั้งในเชิงปกป้องและแบ่งแยก ศิลปะและโบราณคดีวิทยาได้กลายเป็นเหยื่ออันโอชะที่ต้องเสียสละอยู่เสมอ และแม้จะมีการอุทธรณ์ต่อมรดกทางวัฒนธรรมของชาติและการร้องขอต่อความเป็น “มรดกโลก” ในระดับ นานาชาติ รากเหง้าทางวัฒนธรรมในภูมิภาคนี้กลับหยั่งรากลึก และแผ่ขยายเกินกว่าพรมแดนความเป็นชาติมากนัก นิทรรศการ TRANSMISSION ไม่ต้องการเป็นตัวปลุกปั่นให้เกิดสิ่งใด หากต้องการเป็นเวทีเปิดให้เกิดการแลกเปลี่ยนระหว่างรูปแบบของผลงานศิลปะทั้งโบราณ สมัยใหม่ และร่วมสมัย ที่สะท้อนให้เห็นอดีตที่ภูมิภาคนี้มีร่วมกันและอนาคตเดียวกันซึ่งกำลังจะเกิดขึ้น อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ นิทรรศการ TRANSMISSION ไม่ต่างจาก แบรินดจิม ทอมป์ สัน ที่ก่อตั้งขึ้นด้วยการเอากระบวนการทอผ้าไหม อันน่าชื่นชมมาทำใหม่ในรูปแบบร่วมสมัย โดยนำอดีตกลับมามองไปข้างหน้าขึ้นใหม่และสดุดีพลังของมรดกตกทอด รวมถึงการที่ศิลปะนั้นสามารถเป็นสื่อหนึ่งที่ร่วมสนับสนุนมรดกอันมีชีวิตชีวา

โปรแกรมการศึกษา

วัตถุสะสมในพิพิธภัณฑ์บ้านไทยจิม ทอมป์สัน 21/05/2557

หอศิลป์บ้านจิม ทอมป์สัน ขอเชิญ ฟังการบรรยายเกี่ยวกับ วัตถุสะสมในพิพิธภัณฑ์บ้านไทยจิม ทอมป์สัน โดยบรูโน เลเมอร์ ซี- เอร์ (ผู้วิจัยเกี่ยวกับบ้านไทยจิม ทอมป์สันและวัตถุสะสมของพิพิธภัณฑ์) ในวันพุธที่ 21 พฤษภาคม เวลา 18.00-19.30 น. ณ ห้องสมุดวิลเลียม วอร์เรน ซอยเกษมสันต์ 2 ถนนพระรามที่ 1 แขวงปทุมวัน (สามารถเดินทางโดยรถไฟฟ้าลงสถานีสนามกีฬาแห่งชาติ)

การบรรยายครั้งนี้เกี่ยว เนื่องกับนิทรรศการ TRANSMISSION โดยจะดำเนินรายการเป็นภาษาอังกฤษพร้อมสลับแปลเป็น ภาษาไทย

จวบจนถึงปัจจุบันเป็นระยะเวลา 47 ปี หลังจากการหายตัวไปของ จิม ทอมป์สัน บ้านเรือนไทยของเขากลายเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงติดอันดับ โลก โดย เปิดเป็นพิพิธภัณฑ์ให้นักท่องเที่ยวเยี่ยมชมมากกว่าหลายร้อยคน ต่อวัน กิตติศัพท์ ของบ้านไทยที่มีเจ้าของเป็นชาวอเมริกันได้เริ่มต้นขึ้นทันที เมื่อจิม ทอมป์สัน ย้าย เข้ามาอยู่ที่บ้านหลังใหม่ในซอยเกษมสันต์ 2 เมื่อเดือนเมษายน พ.ศ.2502 บรรยากาศท่ามกลางสวนเขตร้อนอันอุดมสมบูรณ์ บ้าน เรือนไทย ริมคลอง และ วัตถุสะสมที่หาชมได้ยาก สิ่ง เหล่านี้ล้วนเป็นเสน่ห์ที่ดึงดูดแขกทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ ให้แวะเวียน มา ขอเยี่ยมชมบ้านหลังนี้เป็นการส่วนตัวอยู่บ่อยครั้ง ด้วย เหตุนี้เองในเดือนพฤศจิกายนปีเดียวกันนั้น จิม ทอมป์สัน จึง เปิดบ้านของเขาให้ประชาชนทั่วไปเข้าชม สัปดาห์ละ 2 ครั้ง โดย รายได้จากค่าเข้าชมมอบให้กับสมาคมโรงเรียนสอนคนตาบอด

เหตุผลที่ทำให้วัตถุสะสมเหล่านี้มีชื่อเสียง ไม่ เพียงแค่ความงดงามและการจัดวางอย่างหรูหราที่ปรากฏทางสายตาเท่านั้น แต่ เป็นเพราะความหลากหลายและคุณภาพของวัตถุที่ถูกจัดแสดงอยู่เหล่านี้ ยิ่งไปกว่านั้นหากย้อนกลับไปในช่วงยุคก่อน ทศวรรษที่ 60 ถือได้ว่ามีนักสะสม ศิลปะไทยและเอเชียตะวันออกเฉียง ได้ที่สะสมผลงานอย่างจริงจังอยู่น้อยมาก งาน ศิลปะในลักษณะนี้ยังไม่มีที่รู้จักมากนัก เว้น เสียแต่ในแวดวงของนักโบราณคดี และ นักประวัติศาสตร์ ศิลปะ วัตถุ สะสม เหล่านี้จึงเปรียบได้กับหน้าต่างที่มีค่าและน่าทึ่งที่จะนำ เราไปสู่เรื่องราวในอดีตของประเทศไทย

คำถามคือ จิม ทอมป์สัน ได้ กลายเป็นนักสะสมศิลปวัตถุได้อย่างไร การ บรรยายในครั้งนี้ จะพาเรากลับไปสืบค้นจากงานเขียนและแหล่งที่มา อื่นๆ ซึ่ง รวมถึงบรรดาภาพถ่ายของศิลปวัตถุที่ นำที่ ที่ จะนำไปสู่เรื่องราวประวัติความเป็นมาที่ยังรอการค้นหา สิ่ง เหล่านี้เองจะช่วยให้เราเข้าใจ และ สามารถจินตนาการถึงการสืบค้นหาวัตถุ เหล่านั้นของจิม ทอมป์สัน เมื่อ เขาเริ่มหลงใหลต่อ โบราณวัตถุของภูมิภาคนี้มากขึ้นเรื่อยๆ

จากความตั้งใจของ จิม ทอมป์สัน ที่ จะมอบวัตถุสะสมเหล่านี้ให้แก่คนไทย อีก ทั้ง ยังมี ศิลปวัตถุอีกหลายชิ้นที่ร่วมแสดงอยู่ในนิทรรศการระดับ นานาชาติอีกมากมาย รวม ถึงปรากฏอยู่ใน หนังสือนิตยสารและหนังสือต่างๆ จาก จุดนี้เองจึงเป็นความน่าสนใจที่จะนำเราเข้าสู่ประเด็นของ เนื้อหา นิทรรศการ 'TRANSMISSION' กับบทสนทนาที่เกิดขึ้นระหว่างผลงานศิลปะร่วมสมัย เอเชีย ตะวันออกเฉียงใต้ ซึ่ง สะท้อนให้เห็นอดีตที่ภูมิภาคนี้มีร่วมกันและอนาคตเดียวกันซึ่ง กำลังจะ เกิดขึ้น อย่าง หลีกเลียงไม่ได้ และ เกิดคำถามที่ว่าสิ่งสืบทอดหรือมรดกของจิม ทอมป์สัน ส่ง ผล หรือมีส่วนสนับสนุนงานศิลปะ และ ประวัติศาสตร์ศิลปะในปัจจุบันอย่างไร

ผลงานสะสมของจิม ทอมป์สันนั้นมีศิลปวัตถุหลากหลายประเภท โดย แต่ละประเภท แสดงถึงองค์ความรู้ และ ความชำนาญแบบเฉพาะ เช่น งาน ไม้แกะสลัก ประติมากรรม หิน ภาพ จิตรกรรมแบบโบราณ และ งานเครื่องเคลือบของจีน เพื่อการส่งออก ศิลป วัตถุเหล่านี้ได้รับการ อนุรักษ์ และ บูรณะเป็นอย่างดีจากทางพิพิธภัณฑ์เอง ซึ่ง แสดงให้เห็นถึงกระบวนการการส่งผ่าน และ การสืบสานองค์ความรู้ และ เทคนิคงานช่างฝีมือให้ดำรงอยู่อย่างต่อเนื่อง และ ยังส่งผลดีต่อ การเก็บบันทึกวัตถุสะสมที่สำคัญเหล่านี้อีกด้วย

เกี่ยวกับผู้บรรยาย : บรูโน เลเมอร์ซีเออร์

หลังจากจบการศึกษาจาก Rouen and Paris ซึ่งเป็นโรงเรียนที่เขาศึกษา วิชา เศรษฐศาสตร์และวัฒนธรรมเอเชียตะวันออก บรูโน เล เมอร์ซีเออร์ ออก เดินทางไปทั่วในแถบเอเชีย ตะวันออกเฉียงใต้ ในฐานะ นักเขียนอิสระและตัว แทนผู้ประกอบการท่องเที่ยว เขา ประจําการใน สิงคโปร์, บาห์ลี, กรุงเทพฯ และ โตเกียวก่อนที่จะมาร่วมงานกับบริษัทฝรั่งเศสในประเทศไทยในช่วงยุค 90s นอกเหนือจากกิจกรรมหลักของเขา บรูโน ยังทำงานแปลและเรียบเรียงหนังสือและ เอกสาร ผลงาน ที่มีชื่อเสียง เช่น 'Jim Thompson, The House On The Klong' ตีพิมพ์ครั้งแรก พ.ศ.2511 ตั้งแต่นั้นมาบรูโนได้กลายเป็น แหกประจําของมูลนิธิเจมส์ เอช ดับ เบิลยู ทอมป์สัน และมีผลงานวิจัยเกี่ยวกับบ้านไทยจิมทอมป์สันและวัตถุสะสมของ พิพิธภัณฑ์

Introduction to Woodworking (เครื่องมือ และการใช้งาน)

หอศิลป์บ้านจิม ทอมป์สัน ขอเชิญฟังการบรรยายและสาธิตกึ่งปฏิบัติการในหัวข้อ Introduction to Woodworking (เครื่องมือ และการใช้งาน) โดย ถกกล ขาวสอาด ในวันเสาร์ที่ 21 มิถุนายน เวลา 14.00-17.00น. ณ หอศิลป์บ้านจิม ทอมป์สัน ซอยเกษมสันต์ 2 ถนนพระรามที่ 1 แขวงปทุมวัน (สามารถเดินทางโดยรถไฟฟ้าลงสถานีสนามกีฬาแห่งชาติ)

การบรรยายและสาธิตกึ่งปฏิบัติการครั้งนี้เกี่ยวข้องกับนิทรรศการ TRANSMISSION โดยจะดำเนินรายการเป็นภาษาไทย

การบรรยายและสาธิตกึ่งปฏิบัติการในหัวข้อ Introduction to Woodworking (เครื่องมือ และการใช้งาน) ในครั้งนี้ ถกกล ขาวสอาด จะเล่าถึงความรู้พื้นฐาน เทคนิค และประสบการณ์ด้านการทำงานไม้ต่างๆ ซึ่งจะช่วยให้มีความรู้ความเข้าใจในกระบวนการทำงานไม้ ก่อนที่จะมีการพัฒนาขึ้นไปเป็นงานที่มีความซับซ้อนมากขึ้นเป็นลำดับ นอกจากเทคนิค ความรู้แล้วสิ่งสำคัญที่ถือว่าเป็นหัวใจของงานไม้ ก็คือเครื่องมือ (Tools)

โดยทั่วไปเครื่องมือที่ใช้กัน จะแบ่งเป็นสองประเภทหลัก คือ เครื่องมือกลที่ใช้พลังงานไฟฟ้า (Power tools) และเครื่องมือที่อาศัยกำลังจากผู้ใช้งาน (Hand tools) เครื่องมือที่อาศัยกำลังจากผู้ใช้งาน Hand tools ถือได้ว่าเป็น เครื่องมือที่เหมาะสมสำหรับผู้เริ่มต้นทำงานไม้ เพราะเป็นเครื่องมือที่สามารถหาซื้อได้ง่าย และเหมาะสมสำหรับเริ่มต้น

การบรรยายและสาธิตกึ่งปฏิบัติการในครั้งนี้จะช่วยให้คุณได้ทำความรู้จักกับเครื่องมือ Hand tools พร้อมทั้งแนะนำให้ได้ทราบถึงเครื่องมือชนิดต่างๆ แบ่งตาม ลักษณะของการใช้งาน และการนำไปใช้กับงานไม้ในขั้นตอนต่างๆ โดยกิจกรรมในครั้งนี้จะเปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมได้ทดลองใช้เครื่องมือชนิดต่างๆ และร่วมพูดคุยถึงกระบวนการและความพิเศษของเครื่องมือและการสร้างงานไม้

เกี่ยวกับผู้บรรยาย :

ถกล ขาวสะอาด จบการศึกษา จากคณะจิตรกรรมประติมากรรมและภาพพิมพ์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ถกผลงานทั้งภาพเขียน (painting) และงานไม้ (woodwork) โดยมีผลงานแสดงนิทรรศการเดี่ยว “Between..” เมื่อปีพ.ศ.2549 และ “An empty mind with what eyes have seen” (พ.ศ.2551) ที่ Gallery VER กรุงเทพฯ ในปีพ.ศ.2541 ถกผลงานแสดงผลงาน ในนิทรรศการที่มีชื่อว่า “Present” ที่หอศิลป์คณะจิตรกรรมประติมากรรมและภาพพิมพ์ มหาวิทยาลัยศิลปากร (PSG Art Gallery) รวมถึงนิทรรศการ “Witches Stuff” ที่ Project 304 นอกจากนั้นถกยังเข้าร่วม แสดงผลงานกลุ่มอย่างต่อเนื่อง อาทิเช่น นิทรรศการ “Hold on, don't get it wrong” และ “Grounding” จัดขึ้นที่ About Studio/About Café ในปีพ.ศ.2542 กับนิทรรศการ “Surface/Tension”, Window project ซึ่งจัดโดย AARA - About Art Related Activities และนิทรรศการ “As Yet Unnamed Not Yet in Progress” ที่ Project 304 นิทรรศการ “Euro Vision” ที่หอศิลป์คณะจิตรกรรมประติมากรรมและภาพพิมพ์ มหาวิทยาลัยศิลปากร (PSG Art Gallery) (ปีพ.ศ.2543) และนิทรรศการ “Fidelity Not Fealty” ที่ H Gallery กรุงเทพฯ (ปีพ.ศ.2551) ในในปีพ.ศ.2552 ถกทำงานร่วมกับกอบภัก พรหมเรา ในนิทรรศการ “Parallel” โดยเป็นส่วนหนึ่งของโปรเจค As Yet Unnamed: station 1: ที่ About Studio/About Café รวมถึงนิทรรศการ “Imagine Peace” ที่หอศิลป์วัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานคร (BACC) (ปีพ.ศ.2553) และในปีพ.ศ.2555 กับนิทรรศการ “Retro VER-spective” ที่ Gallery VER กรุงเทพฯ นอกจากนั้นแล้วถกยังเป็นหนึ่งในผู้ร่วมก่อตั้ง Messy Sky magazine และ Messy Project Space และมีผลงานล่าสุดในการออกแบบพื้นที่และรูปแบบโครงสร้างใหม่ของ Messy Sky

การบรรยายหัวข้อ "ประวัติศาสตร์ในฝาผนัง"

หอศิลป์บ้านจิม ทอมป์สัน ขอเชิญฟังการบรรยายหัวข้อประวัติศาสตร์ในฝาผนังโดย
สาครินทร์ เครืออ่อน

วันศุกร์ที่ 5 กันยายน เวลา 18.00 - 20.00 น. ณ ห้องนิทรรศการ หอศิลป์บ้านจิม ทอมป์สัน
ซอยเกษมสันต์ 2 ถนนพระรามที่ 1 แขวงปทุมวัน (สามารถเดินทางโดยรถไฟฟ้าลงสถานีสนามกีฬา
แห่งชาติ)

การบรรยายครั้งนี้เกี่ยวเนื่องกับนิทรรศการ TRANSMISSION โดยจะดำเนินรายการเป็นภาษาไทย

สาครินทร์ เครืออ่อน ศิลปินที่ผสมผสานความร่วมมือกับความเชี่ยวชาญทางจิตรกรรมไทยแบบประเพณีสร้างสรรค์ผลงานหลากหลาย ลายรูปแบบ ทั้งงานภาพเขียน งานประติมากรรม งานวิดีโอ และงานจัดวาง โดยผลงานภาพเขียน “จิตรกรรมไทยคัดลอก 12 ชิ้น” ซึ่งร่วมแสดงอยู่ในนิทรรศการ Transmission ได้แรงบันดาลใจจากภาพจิตรกรรมฝาผนังของวัดสุทัศน์เทพวราราม ราชวรมหาวิหาร และวัดสุวรรณาราม ราชวรวิหาร ซึ่งอาจกล่าวได้ว่ามีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักในกรุงเทพฯ หากแทนที่จะเล่าเรื่องราวเทพเทวาบนสวรรค์ชั้นฟ้า สาครินทร์เลือกที่จะนำเสนอภาพชีวิตประจำวันของคนสามัญธรรมดาที่สอดแทรกอยู่ในเรื่องราว

โดยการบรรยายในครั้งนี้ นอกเหนือจากกลวิธี และกระบวนการสร้างสรรค์งานจิตรกรรมไทยแบบ ประเพณีที่มีรายละเอียดและความแตกต่างกันตามแต่ละยุคสมัย สาครินทร์จะเล่าถึงเรื่องราวแง่มุมต่างๆ ทางประวัติศาสตร์สังคมชนบประเพณีที่แฝงอยู่ในภาพ และการสร้างสรรค์ผลงานชุดนี้ เมื่อประเพณีไม่ได้เป็นเพียงแค่มรดกตกทอด หากคือกระบวนการอันมีชีวิตของการตีความในแก่นของความเป็นสมัยใหม่

เกี่ยวกับผู้บรรยาย :สาครินทร์ เครืออ่อน

เกิดเมื่อพ.ศ.2508 จังหวัดแม่ฮ่องสอน ปัจจุบันเป็นรองคณบดีวิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์ คณะจิตรกรรมประติมากรรมและ ภาพพิมพ์ มหาวิทยาลัยศิลปากร มีการแสดงผลงานศิลปะเดี่ยวรวมทั้งสิ้น 8 โครงการนับตั้งแต่ปี พ .ศ.2543 ได้แก่ นิทรรศการ “วิหาร” “Yellow Simple”, “Cloud Nine ลม ลม แล้ง แล้ง”, “นางกวัก วิฤตการณ์ 2005”, “นางกวัก มือใครยาวสาวได้ สาวเอา” สำหรับในปี 2551 มีการแสดงผลงานเดี่ยวสามครั้งคือ “Horizon”, “สวรรค์บ้านนา ถึงเวลาเก็บเกี่ยว” (Ripe Project: Village and Harvest Time) และ site-specific in stallation ที่มีชื่อว่า “h” และ ผลงานแสดงเดี่ยวล่าสุด ภาพยนต์สั้นเรื่อง “มโนราห์กับเพื่อนแท้ของงูเห่า ” (Manorah and Best friends of the Snake ในปี 2553 นอกเหนือจากการแสดงนิทรรศการกลุ่มในประเทศไทย ที่ได้ร่วมแสดง ในสถาบันต่างๆอย่างต่อเนื่องแล้ว ยังได้รับการคัดเลือกให้เป็นตัวแทนศิลปินไทยในมหกรรมศิลปะนานาชาติหลายแห่ง อาทิ Venice Biennale ครั้งที่ 50 และ 53

ณ เมืองเวนิส ประเทศอิตาลี , งาน 21st Asian International Art Exhibition (AIAE) ประเทศสิงคโปร์, มหกรรมศิลปะนานาชาติ Nanjing Triennial สาธารณรัฐประชาชนจีน , เทศกาลศิลปะนานาชาติ Busan Biennial 2012 เมืองปูซาน ประเทศเกาหลีใต้ , ศิลปินรับเชิญ ณ พิพิธภัณฑ์ศิลปะ Joan Miro เมืองบาร์เซโลนา ประเทศสเปน และในนิทรรศการศิลปะ DOCUMENTA ครั้งที่ 12 ประเทศเยอรมัน ที่นำชื่อเสียงมาไว้ให้เขาเป็นอย่างยิ่งผ่านผลงานชุด “นาขั้นบันไดแห่งเมืองคาสเซิล” (The Terraced Rice Fields Art Project : Kassel) ณ เนินปราสาท Schloss Wilhelmshöhe ทั้งนี้ศิลปินยังมีประสบการณ์แสดง ผลงานในอีกหลาย ภูมิภาคทั่วโลก ทั้งในเอเชีย ยุโรป ออสเตรเลีย และอเมริกา และ ยังได้รับเชิญเป็นวิทยากรและผู้บรรยายพิเศษ ในสถาบันต่างประเทศหลายแห่ง เช่นที่ Asialink Center มหาวิทยาลัยเมลเบิร์นออสเตรเลีย , Institute of Contemporary Arts (ICA) ลอนดอน , สถาบันศิลปะไรจ์สาคาเดมี (Rijksakademie) ในอัมสเตอร์ดัม เนเธอร์แลนด์ , The Arts House, สิงคโปร์ , New York University (NYU), สหรัฐอเมริกา

ศิลปินเสวนา โดยโสเพีย พิช

หอศิลป์บ้านจิม ทอมป์สัน ขอเชิญฟังศิลปินเสวนา โดยโสเพีย พิช

วันศุกร์ที่ 19 กันยายน เวลา 18.30 -20.00 น. ณ ห้องนิทรรศการ หอศิลป์บ้านจิม ทอมป์สัน ซอยเกษมสันต์ 2 ถนนพระรามที่ 1 แขวงปทุมวัน

การบรรยายในครั้งนี้เกี่ยวเนื่องกับนิทรรศการ TRANSMISSION โดยมีภัณฑารักษ์ David Teh กล่าวแนะนำศิลปิน โดยจะดำเนินรายการเป็นภาษาอังกฤษพร้อมแปลสรุปภาษาไทย

โสเพีย พิช หนึ่งในศิลปินแนวหน้าจากภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ โสเพียทำงานในสตูดิโอของเขาที่เมืองพนมเปญ ด้วยการนำวัสดุเรียบง่ายที่มีอยู่ในพื้นถิ่น โสเพียถือได้ว่าเป็นคลื่นลูกใหม่ของศิลปินร่วมสมัยจากประเทศกัมพูชาที่ก้าวไปสู่เวทีในระดับโลก ผลงานของเขาปรากฏอยู่ในพื้นที่ของสถาบันศิลปะที่มีชื่อเสียงชั้นนำของโลก อย่าง Documenta ประเทศเยอรมนี Metropolitan Museum of Art นครนิวยอร์ก และ Asia-Pacific Triennial ประเทศออสเตรเลีย

ในขณะที่ผลงานของโสเพียพอาจจะเป็นที่คุ้นเคยของผู้ติดตามงานศิลปะในกรุงเทพ จากการแสดงผลงานอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปีพ .ศ. 2550 การเสวนาในครั้งนี้โสเพียพอจะเล่าถึงพัฒนา การและการเปลี่ยนแปลงของผลงานและกระบวนการสร้างงานในช่วงระยะเวลาที่ผ่านมา รวมถึง ผลงานและโครงการขนาดใหญ่ที่จัดแสดงในสถาบันศิลปะต่างๆ

สำหรับนิทรรศการTRANSMISSION ศิลปินได้สร้างผลงานอันน่าทึ่งขึ้นใหม่จำนวน 2 ชิ้น ที่ทำให้เราเห็นการหวนกลับสู่ทักษะด้านการวาดภาพ ของศิลปิน เมื่อมองจากระยะไกลผลงาน จิตรกรรมรูปทรงตารางของเขา เต็มไปด้วยความสมบูรณ์ และเส้นสายที่เรียบนิ่งแต่การสังเกตใน ระยะใกล้ เผยให้เราเห็นความซับซ้อนของโอกาสและความบังเอิญ และพื้นผิวที่เป็นธรรมชาติ ด้วย การผสมผสานอันเข้มข้นของวัสดุอย่างหวาย ไม้ไผ่ ขี้ผึ้ง และผ้ากระสอบ

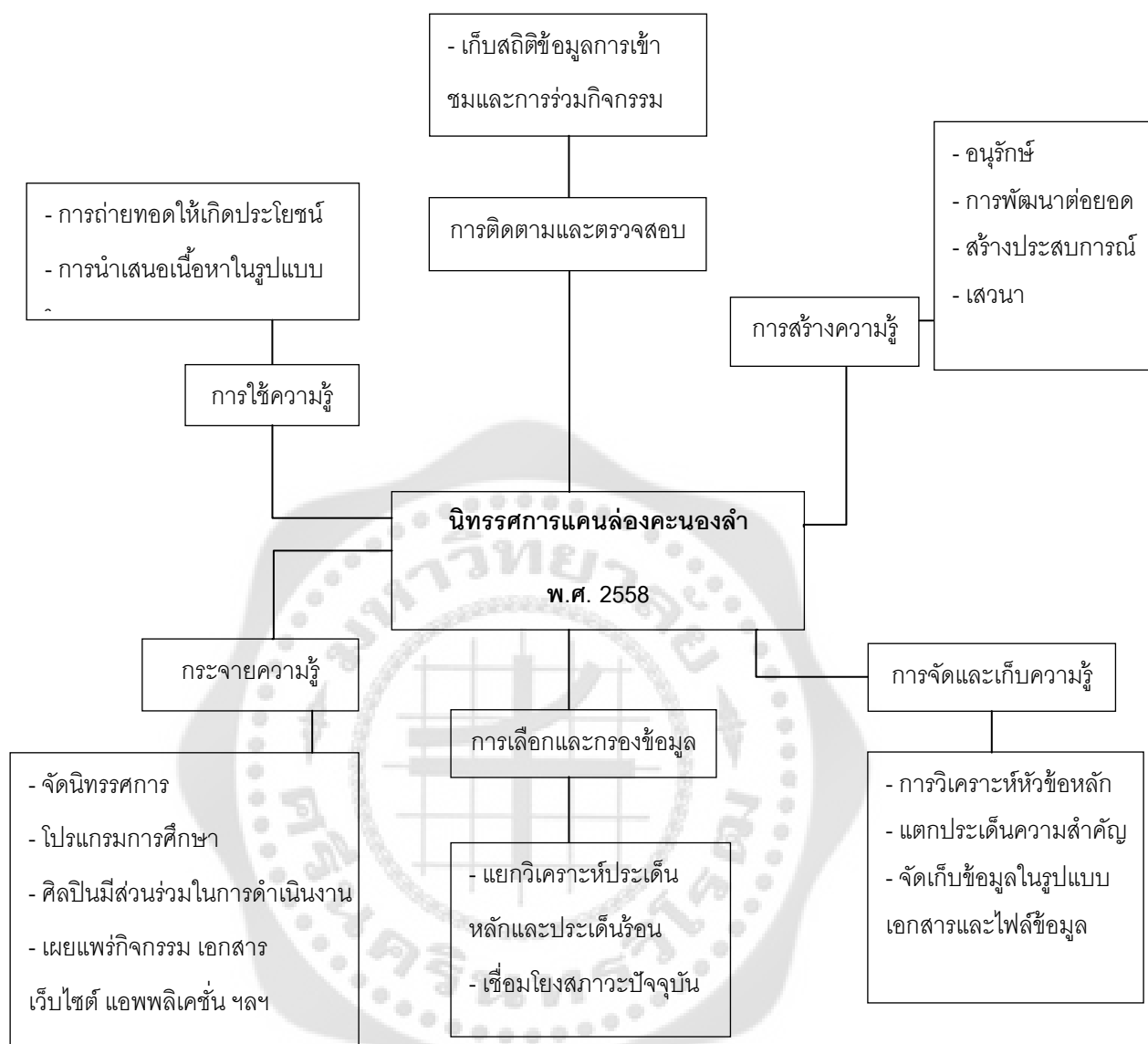
ผลงานของโสเพียพอ ปลุกให้เห็นถึงแรงดึงดูดระหว่างความเป็นธรรมชาติและควมมี วัฒนธรรม ระหว่างการเติบโตแบบสิ่งมีชีวิต และการแพร่ขยายอย่างไร้ขีดจำกัดของความเป็น สมัยใหม่ การบรรยายในครั้งนี้จะเผยให้รู้ว่าการผูกสัมพันธ์อย่างแนบแน่นกับวัสดุในท้องถิ่นของ ศิลปิน สะท้อนให้เห็นภาวะความร่วมมือสมัยของประเทศไทยกับพหุชาในปัจจุบันซึ่งเป็นพื้นที่ในการสร้าง งานของศิลปินได้อย่างไร

เกี่ยวกับผู้บรรยาย: โสเพียพอ พิช

โสเพียพอ พิช เกิดเมื่อปีพ .ศ.2514 เมืองพระตะบอง ประเทศกัมพูชา ปัจจุบันอาศัยและ ทำงานอยู่ที่กรุงเทพมหานคร ประเทศไทย โสเพียพอจบการ ศึกษาในระดับปริญญาตรี สาขาจิตรกรรม จาก University of Massachusetts ประเทศสหรัฐอเมริกา เมื่อปีพ .ศ.2538 และระดับ ปริญญาโท ในสาขาเดียวกันจาก The School of the Art Institute of Chicago เมื่อปีพ.ศ.2542 โสเพียพอ มัก ทำงานกับวัสดุ อย่างเช่น หวาย และไม้ไผ่ โดยผลงานประติมากรรมในช่วงแรกของการทำงาน (พ.ศ.2547 - พ.ศ.2553) จะพูดถึงประเด็นเรื่องของเวลา ความทรงจำ และร่างกาย ซึ่งโดยส่วน ใหญ่จะเชื่อมโยงกับเรื่องราวทางประวัติศาสตร์ของประเท ศกัมพูชา โดยเฉพาะความทรงจำ ในวัย เด็กของตัวศิลปินในช่วงยุคเขมรแดงเรื่องอำนาจ (พ.ศ.2518 - พ.ศ.2522) และเรื่องราวทาง วัฒนธรรม ทั้งประเพณีดั้งเดิม และการต่อสู้ดิ้นรนในประวัติศาสตร์ร่วมสมัย จากผลงานชุดล่าสุด “wall relief” (พ.ศ.2554 -) โสเพียพอได้ผันตัวเองจากการอ ้างอิงเรื่องของสังคมการเมือง มาสู่การ

ทำงานกับวัสดุธรรมชาติพื้นถิ่นของประเทศกัมพูชา อย่างไม้ไผ่ หวาย ฝ้าย กระสอบ ขี้ผึ้ง และผงสี จากพื้นดิน ซึ่งทำให้โสเพียพหันกลับมาทำงานที่เน้นทักษะของตัวเอง รวมถึงพูดถึงเรื่องของตัววัสดุ มากขึ้นด้วย โสเพียพแสดงผลงานมากมายในระดับนานาชาติ โดยมีการแสดงผลงานเดี่ยวคือ “A Room”, The Indianapolis Museum of Art (พ.ศ.2557) ประเทศสหรัฐอเมริกา “Compound”, the Henry Art Gallery, University of Washington, Seattle (พ.ศ.2554) ประเทศสหรัฐอเมริกา “Cambodian Rattan: The Sculptures of Sopheap Pich”, The Metropolitan Museum, NYC (พ.ศ.2556) ประเทศสหรัฐอเมริกา และการแสดงผลงานเดี่ยว “Reliefs” จัดแสดงที่ Tyler Rollins Fine Art (พ.ศ.2556) ประเทศสหรัฐอเมริกา นอกจากนี้โสเพียพยังเข้าร่วมแสดงในนิทรรศการกลุ่ม อีกมากมาย อาทิเช่น นิทรรศการศิลปะ DOCUMENTA ครั้งที่ 13 (พ.ศ.2555) ประเทศเยอรมัน เทศกาลศิลปะ Singapore Biennale (พ.ศ.2554) เทศกาลศิลปะ Asian Art Biennale in Taiwan (พ.ศ.2554) เทศกาลศิลปะ Fukuoka Triennale (พ.ศ.2552) ประเทศญี่ปุ่น และเทศกาลศิลปะ The Asia-Pacific Triennial of Contemporary Art (พ.ศ.2552) ที่เมืองBrisbane ประเทศออสเตรเลีย

ผู้วิจัยพบว่า การดำเนินการจัดนิทรรศการ TRANSMISSION พ.ศ. 2557 ดำเนินการตามหลักของการบริหารจัดการความรู้ (KM) การสร้างความรู้ด้วยการอนุรักษ์ การพัฒนาต่อยอดความรู้ การสร้างประสบการณ์ให้กับผู้เข้าชม การจัดกิจกรรมการเสวนา การบรรยาย การจัดและเก็บความรู้ในรูปแบบไฟล์ข้อมูลและเอกสาร จากการเลือกและกรองความรู้โดยผู้เชี่ยวชาญ การกระจายความรู้ที่ดำเนินโดยการจัดนิทรรศการและโปรแกรมการศึกษาขึ้น เพื่อใช้ความรู้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด การเผยแพร่กิจกรรม เอกสารหรือเว็บไซต์ การใช้เทคโนโลยีเพื่อความสะดวกและรวดเร็วในการเผยแพร่ การดำเนินการติดตามและตรวจการจัดกิจกรรมเก็บข้อมูลเป็นสถิติเพื่อใช้ประเมินผลในการทำงานครั้งต่อไป

ภาพประกอบ 21 ภาพแสดงตัวอย่างกระบวนการจัดการความรู้ของพิพิธภัณฑ์บ้านจิม ทอมป์สัน

นิทรรศการที่ 14 แคนล่องคะนองลำ พ.ศ. 2558

นิทรรศการแคนล่องคะนองลำ

ระยะเวลา: 18 ตุลาคม พ.ศ. 2557 - 31 มีนาคม พ.ศ.2558

ศิลปิน: ทรงวิทย์ พิมพ์วรรณ และ ปิยะรัศมี ปิยะพงศ์วิวัฒน์ , จอห์น ชาร์ลส์ คูลเว่ และ มาฟไซ

ผู้ดูแล: Gridthiya Gawee Wong , อาทิตย์ มูลสาร โสมสุดา เปี่ยมสัมฤทธิ์สุราวุฒิ สีหาโคตร

หอศิลป์บ้านจิม ทอมป์สัน มีความยินดีนำเสนอนิทรรศการเกี่ยวกับหมอลำ จากการสืบเนื่องเจตนารมณ์ของจิม ทอมป์สันฟาร์มที่มุ่งมั่นจะอนุรักษ์และพัฒนาวัฒนธรรมอีสาน ด้วยการจัดประกวดหมอลำ จิมทอมป์สันฟาร์ม “สุดสะแนนแดนอีสาน” ในระดับมัธยมศึกษาและอุดมศึกษาเมื่อปี พ.ศ.2555 และต่อเนื่องด้วยโครงการจัดทำพิพิธภัณฑ์หมอลำ (โครงการระยะยาว) เพื่อรวบรวมองค์ความรู้ทางมรดกวัฒนธรรมที่ทรงคุณค่ารวมถึงสร้างความร่วมมือระหว่างศิลปินและองค์กรที่เกี่ยวข้องกับหมอลำอันจะเป็นการเชื่อมโยงเครือข่ายบุคลากรทางด้านศิลปวัฒนธรรมอีสาน และผู้ที่เกี่ยวข้องอื่นๆ ในการส่งเสริมอนุรักษ์และการต่อยอดสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่นอีสานอย่างยั่งยืนอีกด้วย

กฤติยา กาวิวงศ์ พูดถึงความเชื่อมโยงระหว่างนิทรรศการหมอลำ กับ มูลนิธิ เจมส์ เฮดับเบิล ยู ทอมป์สัน ว่า “โดยส่วนตัว คุณจิม ทอมป์สันหลงใหลวัฒนธรรมลาว ทั้งเสียงและสีวิลเลียม วอร์เรน เขียนไว้ในหนังสือ “ปมปริศนาราชาใหม่ไทย : จิมทอมป์สัน” (Jim Thompson the unsolved mystery) ว่า หลายครั้งที่จิม ทอมป์สัน จัดงานรื่นเริง ต้อนรับบรรดาแขกกิตติมศักดิ์ เขามักจะเชิญหมอลำและหมอแคน มาแสดงที่บ้านจิมฯ ดังนั้น นิทรรศการครั้งนี้ ถือว่าเป็นการเปิดมิติทางด้านรสนิยมเรื่องดนตรีของคุณจิม ทอมป์สัน แสดงให้เห็นถึงความผูกพันกับวัฒนธรรมลาวและอีสานอีกด้วย”

“หมอลำ” เปรียบเสมือนหัวใจและจิตวิญญาณของคนอีสานเป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นที่แฝงอัตลักษณ์ของความเป็นอีสานไว้อย่างโดดเด่น และการสั่งสมองค์ความรู้คำสอน และความเชื่อที่ถ่ายทอดสืบต่อกันมาตั้งแต่สมัยโบราณ อีกทั้งยังเป็นเสมือนบันทึกความเปลี่ยนแปลงของสังคมในแต่ละยุคสมัยนอกจากนี้หมอลำยังมีบทบาทในการเป็นผู้นำทางความคิดของผู้คนใน

ท้องถิ่นอีกทั้งยังเป็นตัวเชื่อมประสานความสัมพันธ์ของกลุ่มต่างๆ ในสังคมรวมถึงเป็นเครื่องมือในการเจรจาต่อรองอัตลักษณ์ของความเป็นอีสานระหว่างรัฐ และสังคมโลกหาว่าผู้เผยแพร่มรดกที่มีพื้นฐานมาจากวัฒนธรรมอื่นๆ ที่ไม่ใช่คนอีสานหรือคนในกลุ่มวัฒนธรรมลาวแล้วอาจรับรู้เพียงความสนุกสนานที่หมอลำหยิบยื่นให้ทั้งที่ในอีกด้านหมอลำบรรจุและสามารถสะท้อนความรู้ได้อย่างมากมายหลายศาสตร์

หอศิลป์บ้านจิมทอมป์สันร่วมกับจิม ทอมป์สัน ฟาร์ม จึงริเริ่มจัดนิทรรศการหมอลำเพื่อมุ่งหวังจะให้ เป็นโครงการเริ่มต้นที่เป็นการสืบค้นและทบทวนวิวัฒนาการของหมอลำ ที่มีมิติเชื่อมโยงกับประวัติศาสตร์สังคมไทยและสะท้อนกับการเปลี่ยนแปลงของโลกในมิติทางสังคม วัฒนธรรม การเมือง และเศรษฐกิจ โดยจะจัดแสดงที่หอศิลป์บ้านจิมทอมป์สันกรุงเทพฯ ระหว่างวันที่ 18 ตุลาคม พ.ศ. 2557 – 31 มีนาคม พ.ศ. 2558 หลังจากนั้นนิทรรศการมีแผนจะสัญจรไปแสดงต่อยังจังหวัดอื่นๆ ในภาคอีสาน อาทิเช่น จังหวัดขอนแก่นและจังหวัดอุบลราชธานี โดยความร่วมมือกับองค์กรท้องถิ่น และ สถาบันการศึกษา รวมถึงการมีส่วนร่วมจากปราชญ์หมอลำในชุมชนอีสานอีกหลายท่าน ก่อนที่จะนำไปติดตั้งเป็นนิทรรศการถาวรที่พิพิธภัณฑ์หมอลำ จิม ทอมป์สัน ฟาร์ม อ.ปักธงชัย จ.นครราชสีมา ในอนาคต ในนิทรรศการครั้งนี้ ประกอบด้วย อุปกรณ์ที่ใช้ในการแสดงหมอลำ ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน เช่น เครื่องดนตรี กลองลำ ผลงานภาพถ่าย และวีดิโอ รวมทั้งเสียงดนตรี และ เทป ซีดี และแผ่นเสียง ในวิธีการเล่าเรื่อง ได้แบ่งหมอลำออกเป็น 3 ส่วนตามประวัติศาสตร์ของหมอลำและบริบทของสังคมไทยที่ได้อิทธิพลมาจากการสถานการณ์ทางสังคม และการเมืองในระดับโลกดังต่อไปนี้

ส่วนที่ 1: หมอลำดำอิด

เป็นการนำเสนอต้นกำเนิดหมอลำผ่านวัตถุเกี่ยวกับพุทธศาสนาและพิธีกรรม เช่น หนังสือเจียหนังสือผูก ที่พัฒนามาจากการอ่านหนังสือผูกในงานศพซึ่งเป็นวรรณกรรมที่สอดแทรกคำสอนทางพุทธศาสนาและมีความสัมพันธ์กับพุทธศาสนาในวัฒนธรรมลาวอีสานอย่างแนบแน่นและเป็นที่มาของคำว่า “หมอลำ” ในปัจจุบัน การอ่านหนังสือผูกที่มีการเอื้อนเสียงสูงต่ำนั้นได้รับอิทธิพลมาจากจังหวะการเทศน์ของพระสงฆ์ในแถบอีสานและลาว นอกจากนี้ยังมีการนำเสนอผ่านวัตถุทางพิธีกรรม เช่น ธรรมมาสน์ หิ้งผีฟ้า เนื่องจากหมอลำผีฟ้าเป็นหมอลำพิธีกรรมที่สัมพันธ์กับการรักษาโรคภัยไข้เจ็บและสะท้อนความเชื่อตลอดจนจักรวาลวิทยาของผู้คนอีสานในอดีต

ส่วนที่2: ม้าปิงเขา เสือออกดอก

เป็นเส้นเวลาวิวัฒนาการของหมอลำ ถูกนำเสนอผ่านกลอนหมอลำประเภทต่างๆ ตลอดจนเครื่องดนตรี การแต่งกาย และภาพถ่ายของหมอลำแต่ละประเภท เริ่มต้นจากหมอลำพื้น ที่มาจากวัฒนธรรมการเกี่ยวพาราสีของหนุ่มสาวชาวอีสานไปสู่หมอลำในช่วงสงครามเย็นที่จะทำ ให้เริ่มเห็นบริบทของการเปลี่ยนแปลงในภูมิภาคอีสานที่หมอลำได้รับอิทธิพลจากภายนอกอีสานที่ รับเอาความบันเทิงจากภายนอกและดนตรีสมัยใหม่มาผสมประยุคต์เข้ากับหมอลำกลายเป็นลำ เพลินและลำหมู่แบบต่างๆ จนมาสู่ ลำซึ่งในปัจจุบันการนำเสนออิทธิพลการส่วนนี้นอกจากวัตถุ เครื่องดนตรี การแต่งกาย และภาพถ่ายแล้ว ยังมีผลงานวิดีโอ “อีสานโหล่นอ” โดยทรงวิทย์ พิมพะ กรรณ ที่นำเสนอวิวัฒนาการและความเปลี่ยนแปลงของหมอลำประเภทต่างๆ ตามพัฒนาการ ของยุคสมัย นอกจากนี้ยังมีผลงานภาพถ่ายเกี่ยวกับหมอลำในอดีตที่บันทึกโดยจอห์น คลูเลย์ ดีเจ ฟอใหญ่

ส่วนที่3: สระบุรีเลียข้าย

นิทรรศการส่วนนี้นำเสนอประเด็นพลวัตของหมอลำ ผลจากการตั้งชนบทอีสานมาเป็น ส่วนหนึ่งของความเป็นไทยทำให้อีสานได้เปิดสู่โลกภายนอกมากยิ่งขึ้นกว่าเดิมอัตลักษณ์ของ อีสานได้ถูกพัฒนาจนเป็นอิสระจากลาวและเป็นอิสระจากไทยซึ่งหมอลำเป็นส่วนสำคัญที่ ส่งเสริมอัตลักษณ์ดังกล่าวอย่างโดดเด่นการนำเสนอนิทรรศการในส่วนนี้จะประกอบไปด้วย แผ่นเสียง เทป ซีดี และภาพถ่ายของหมอลำคณะต่างๆ ในยุคที่หมอลำเป็นความบันเทิงที่ได้รับ ความนิยมและมีการผสมผสานกับดนตรีลูกทุ่ง เป็นการแสดงที่ทำให้เกิดรายได้ทางเศรษฐกิจสูง มี การบันทึกเสียงและเกิดคณะหมอลำต่างๆ มากมาย การแสดงของคณะหมอลำยังเคลื่อนที่ไปตาม แหล่งอาศัยของคนอีสานที่กระจายออกตามเมืองใหญ่ต่างๆ หลังจากการหลั่งไหลของแรงงานผู้รับ ใช้สังคมบริโภค ดังที่ปรากฏในผลงานวิดีโอ “Liminal Zone” ของปิยะรัศมี ปิยะพงษ์วิวัฒน์ พลวัต ของหมอลำยังเคลื่อนที่ต่อตามกระแสโลกาภิวัตน์ และดูจะแน่นหนากยิ่งขึ้นในยุคสมัยปัจจุบันที่ ผู้คนล้นหลามหากระแสท้องถิ่นนิยม เช่นในวิดีโอบันทึกการแสดงหมอลำของกลุ่มบางกอกพาราไดซ์ นำโดยดีเจมาฟไฟ ที่เปลี่ยนให้สถานะ ‘ความเป็นอื่น’ อย่างดนตรีหมอลำ ก้าวข้ามจากความนิยม ในเมืองหลวงอย่างกรุงเทพมหานครไปโด่งดังในระดับนานาชาติ

นอกจากนิทรรศการแล้วยังมีกิจกรรมการเสวนาในประเด็นต่างๆเกี่ยวกับหมอลำหลากหลายมิติ และบริบทจากนักวิชาการ หมอลำ และบุคลากรด้านหมอลำ ท่านอื่นๆ ทุกเดือน ตลอดช่วงการจัดแสดงนิทรรศการครั้งนี้ สามารถติดตามข่าวสารโดยการคลิกไลค์ได้ที่หน้าเพจเฟซบุ๊ค The Jim Thompson Art Center

โปรแกรมการศึกษา

เสวนาการจัดการธุรกิจและอุตสาหกรรมบันเทิงหมอลำ 29/11/2557

หอศิลป์บ้านจิม ทอมป์สัน ขอเชิญฟังเสวนาเกี่ยวกับการจัดการธุรกิจและอุตสาหกรรมบันเทิงหมอลำ เนื่องในนิทรรศการ แคนล่องคะนองลำ นำโดยทิดโส สุดสะแนน (สุรินทร์ ภาคศิริ) ลาต เมืองอุบล และ เท่ง จูเนียร์ ดีเจและโปรดิวเตอร์หมอลำชื่อดังแห่งยุค ในวันเสาร์ที่ 29 พฤศจิกายน 2557 เวลา 14.00-17.00 น.ณ หอศิลป์บ้านจิม ทอมป์สัน ซอยเกษมสันต์ 2 ถนนพระรามที่ 1 แขวงปทุมวัน (สามารถเดินทางโดยรถไฟฟ้าลงสถานีสนามกีฬาแห่งชาติ)

การเสวนาครั้งนี้จะทำให้เห็นภาพรวมของวัฒนธรรมบันเทิงอย่างหมอลำ ที่ได้ถูกพัฒนาจนกลายเป็นสื่อบันเทิงที่เป็นรูปแบบธุรกิจ งามากขึ้น ในทศวรรษที่ 90 ช่วงสมัยสงครามเย็น เมื่อประเทศไทยกำลังพัฒนาเข้าสู่การเป็นประเทศอุตสาหกรรมใหม่ สื่อบันเทิงจึงกลายเป็นธุรกิจในภาคอุตสาหกรรมแห่งการผลิตซ้ำ ด้วยเทคโนโลยีการบันทึกเสียงทำให้มีลูกทุ่งหมอลำเกิดขึ้นมากมายในช่วงเวลานั้นจนกลายเป็นที่นิยมอย่างมาก มีค่ายเพลงที่เป็นต้นสังกัดเพื่อแย่งฐานคนดูและมีระบบการจัดการผลิตที่มีนักแต่งเพลง , ผู้ผลิต, มิวสิควิดีโอ, ดีเจ และโปรดิวเตอร์ และเมื่อสถานบันเทิงรูปแบบใหม่เริ่มเข้าไปสู่พื้นที่อีสาน เช่น เฌอ ผับ บาร์ หมอลำก็มีการปรับตัวเพราะเป็นวัฒนธรรมบันเทิงที่ได้รับ ได้รับความนิยมสูงสุด มีการจัดแสดงรอบกลางคืนในสถานบันเทิงเหล่านี้ หมอลำจึงกลายเป็นธุรกิจบันเทิงที่มีระบบการจัดการแบบครบวงจรมากขึ้นจนถึงช่วงปัจจุบัน

เกี่ยวกับผู้บรรยาย:

สุรินทร์ ภาคศิริ หรือทิดโส สุดสะแนน เป็นหนึ่งในตำนานคนเพลงอีสาน ที่เป็นทั้งนักจัดรายการวิทยุ และเป็นครูเพลง ด้วยความสามารถทางการประพันธ์ที่เป็นพรสวรรค์ติดตัวมาตั้งแต่วัยเด็ก จึงผันตนเองเป็นนักแต่งเพลงด้วยการฝากตัวเป็นศิษย์ของครู .แก้วประเสริฐ ซึ่งเป็นครู

เพลงชื่อดังในยุคนั้น ทิดโต สุดสะแนน มีผลงานแต่งเพลงให้กับนักร้องดังในสมัยนั้นมากมาย เริ่มจากผลงานชิ้นแรก คือ คนขี้หึง ขับร้องโดย ชื่นกมล ชลฤทัย เพลง คนขี้จน ร้องโดย ไพรวลัย ลูกเพชร เพลง เมษาอาลัย ร้องโดย หมาย เมืองเพชร และเพลง เต๋ยเกี้ยวสาว ขับร้องโดย กบิล เมืองอุบล ซึ่งเป็นเพลงที่สร้างชื่อด้วยแนวการร้องแบบศิลปะของหมอลำ จากนั้นก็แต่งเพลงป้อนให้นักร้องดังๆ อีกหลายคน เช่น ศักดิ์ศรี ศรีอักษร , ไวพจน์ เพชรสุพรรณ , สนิธ สมมาตร , กาเหว่าเสียงทอง, ศรีศรี ศรีประจวบ , ศรชัย เมฆวิเชียร , เรียม ดาราน้อย , คณะ รอยัล สเปิร์ท , ศักดิ์สยาม เพชรชมพู่ , สันติ ดวงสว่าง , เอ พงนา , สายัณห์ สัญญา , ชาย เมืองสิงห์ เป็นต้น เพลงที่สร้างชื่อให้มากที่สุดคือ วอนลมฝากรัก , อ.ส.รอรัก , ทหารเกณฑ์ผลัด 2 , หนาวลมที่เรณู , พุงกุดร้องไห้ , หอมกลิ่นดอกคำใต้ , หนู่ม น.ป.ข., ล้างล่อมทุ่ง ฯลฯ

ศาส เมืองอุบล เป็นผู้สร้างหมอลำในยุครุ่งเรือง และเป็นผู้ผลิตแผ่นซีดีหมอลำให้กับสาริต ทองจันทร์ เตือนเพ็ญ อำนวยพร จัดได้ว่าเป็นนักธุรกิจด้านอุตสาหกรรมบันเทิงในยุคเปลี่ยนผ่านจากการอัดเสียงลงเทปคาสเซตลงแผ่นซีดี นอกจากนี้ศาส เมืองอุบล ยังเป็นเบื้องหลังที่ส่งเสริมและผลักดันให้ศิริพร อำไพพงษ์ ได้รับความนิยมในวงการลูกทุ่งหมอลำอีกด้วย

เท่ง จูเนียร์ ถือว่าเป็นโปรโมเตอร์หมอลำรุ่นใหม่ ที่ช่วยส่งเสริมให้หมอลำยุคใหม่มีพื้นที่ในการจัดแสดงและการโชว์ตัวในสถานบันเทิง เช่น ผับ บาร์ ในขณะที่หมอลำยุคเก่ายึดครองพื้นที่สื่อสาธารณะในการประชาสัมพันธ์ตนเองได้มากกว่า แหล่งสถานบันเทิงจึงถือเป็นอีกพื้นที่หนึ่งที่สร้างโอกาสให้หมอลำยุคใหม่ได้ปรากฏตัวต่อคนดูในพื้นที่สาธารณะ

เสวนาวิชาการศิลปะ หัวข้อเรื่อง เราอยู่ตรงไหน และเรากำลังจะไปไหน ? 03/01/2558

หอศิลป์บ้านจิม ทอมป์สัน ร่วมมือกับสำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย กระทรวงวัฒนธรรม จัดงาน เสวนาวิชาการศิลปะ หัวข้อเรื่อง เราอยู่ตรงไหน และเรากำลังจะไปไหน ? คำถามต่อศิลปะร่วมสมัยในประเทศไทยในบริบทของชุมชน โดย กรกฤต อรุณานนท์ชัย , ถนอม ชากักดี , พีชญา ศุภวานิช และ กฤติยา กาวิวงศ์ , และ ศิลปิน นักวิจารณ์ศิลปะ และ ภัณฑารักษ์ ตามลำดับ ในวันเสาร์ที่ 10 มกราคม 2558 เวลา 14.00-17.00 น. ณ ห้องไอยรา หอศิลป์บ้านจิม ทอมป์สัน ซอยเกษมสันต์ 2 ถนนพระรามที่ 1 แขวงปทุมวัน (สามารถเดินทางโดยรถไฟฟ้าลงสถานีสนามกีฬาแห่งชาติ

การเสวนาครั้งนี้เป็นส่วนหนึ่งของโครงการอบรมบ่มเพาะองค์ความรู้ศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย ของกระทรวงวัฒนธรรม เพื่อ จะทำให้เห็นภาพรวมของพัฒนาการของศิลปวัฒนธรรมในประเทศไทยนั้นเพิ่งเกิดขึ้นไม่นานมานี้เอง ความเข้าใจและการรับรู้ของสาธารณชนเกี่ยวกับประเด็นและ ความสำคัญ บทบาท และหน้าที่ของงานศิลปวัฒนธรรมในเชิงสังคม การเมือง เศรษฐกิจ และ วัฒนธรรม ที่มีความเชื่อมโยงกับกระแสการเปลี่ยนแปลงของภูมิภาคและโลกาภิวัตน์นั้น เป็นสิ่งที่ต้องเรียนรู้จักตัวเอง และมองหาตำแหน่งแห่งที่ของงานศิลปวัฒนธรรมของไทย เพื่อเกิดการถกเถียงแลกเปลี่ยนและอภิปรายถึงสถานะของงานศิลปวัฒนธรรมของเมืองไทยในปัจจุบัน เพื่อตั้งคำถามกับทิศทางของงานศิลปวัฒนธรรมของเราในอนาคต

ในปี พ.ศ. 2558 ประเทศไทย ก้าวเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน โดยมีประเทศสมาชิกเป็นประเทศเพื่อนบ้านเป็นประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ซึ่งอาเซียนก่อตั้งขึ้นเพื่อส่งเสริมความร่วมมือทางด้านการเมือง เศรษฐกิจและสังคม ส่งเสริมสันติภาพและความมั่นคงของภูมิภาคตั้งแต่สมัยสงครามเย็น ในการส่งเสริมความร่วมมือระหว่างอาเซียนกับต่างประเทศและองค์กรระหว่างประเทศ เราจึงเล็งเห็นความสำคัญของประวัติศาสตร์ศิลปวัฒนธรรมใหม่ และศิลปวัฒนธรรมของไทย จำเป็นต้องมีมุมมองและวิสัยทัศน์ และมีความเชื่อมโยงกับบริบททางสังคมและวัฒนธรรมแห่งภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

ดังนั้นเพื่อเป็นการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจต่อตำแหน่งแห่งที่ของงานศิลปวัฒนธรรมของไทยในปัจจุบัน กับอนาคตที่มีการเชื่อมโยงกับบริบทศิลปวัฒนธรรมระดับภูมิภาค อนุชาและระดับโลก โดยคาดหวังว่า กิจกรรมการเสวนาศิลปะ จะช่วยเปิดโลกทัศน์และอบรม บ่มเพาะองค์ความรู้ศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัยให้แก่ นักศึกษา นักเรียน และกลุ่มบุคคลทั่วไป

เสวนาเรื่องหมอลำกับคติชนทางมานุษยวิทยา 20/01/2558

หอศิลป์บ้านจิม ทอมป์สัน ขอเชิญฟังเสวนาในหัวข้อ หมอลำกับคติชนทางมานุษยวิทยา โดยรศ.ดร.จารุวรรณ ธรรมวัตร นักวิชาการผู้เชี่ยวชาญทางด้านคติชนทางอีสาน ดำเนินรายการโดยอาทิตย์ มูลสาร ภัทรารักษ์รับเชิญนิทรรศการแคนล่องคะนองลำ ในวันเสาร์ที่ 31 มกราคม 2558 เวลา 15.00-17.00น. ณ หอศิลป์บ้านจิม ทอมป์สัน ซอยเกษมสันต์ 2 ถนนพระรามที่1 แขวงปทุมวัน (สามารถเดินทางโดยรถไฟฟ้าลงสถานีสนามกีฬาแห่งชาติ)

การเสวนาครั้งนี้เป็นส่วนหนึ่งของนิทรรศการแคนล่องคะนองลำ ที่จะครอบคลุมถึงหมอลำ
ในบริบทของงานวรรณกรรมอีสาน ที่สะท้อนคติความเชื่อและโลกทัศน์ของชาวอีสาน และการ
แสดงหมอลำในฐานะแหล่งคลังทางภูมิปัญญาที่สอดแทรกความหมายในแต่ละยุคสมัย

สำหรับตำนานแห่งการกำเนิดของหมอลำนั้นมีความผูกพันกับศาสนาและพิธีกรรม ซึ่ง
เกี่ยวพันกับวิถีดำเนินชีวิตของคนอีสานมาอย่างยาวนาน อาทิเช่น การลำผีฟ้าเพื่อรักษาโรคภัยไข้
เจ็บ ซึ่งมีต้นกำเนิดมาจากพิธีกรรมและความเชื่อในการนับถือพญาแถน หรือเทวดาที่กลุ่ม
วัฒนธรรมลาวให้ความเคารพนับถือ และการกำเนิดหมอลำอีกประเภทหนึ่ง คือหมอลำพื้นถิ่นที่
พัฒนามาจากการเทศน์หรือการอ่านหนังสือผูกของพระชาวลาวหรืออีสาน ซึ่งเป็นต้นกำเนิดหมอลำ
พื้นและมีวิวัฒนาการมาจนถึงปัจจุบัน

เกี่ยวกับผู้เสวนา

จากรุวรรณ ธรรมวัตร เป็นนักวิชาการผู้เชี่ยวชาญด้านคติชนวิทยาอีสานและหมอลำ
ตลอดจนวรรณกรรมอีสาน มีผลงานวิจัยและผลงานรวมเล่มมากมาย อาทิเช่น คติชาวบ้านอีสาน ,
ภูมิปัญญาอีสาน, โลกทัศน์ทางการเมืองจากวรรณกรรมอีสาน, ขนบธรรมเนียมประเพณีของอีสาน
ปัจจุบันเป็นรศ.ดร.จากรุวรรณ ธรรมวัตร นักวิชาการและอาจารย์ประจำคณะมานุษยศาสตร์และ
สังคมศาสตร์ ภาควิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

อาทิตย์ มูลสาร เป็นภัณฑารักษ์รับเชิญในนิทรรศการแคนล่องคะนองลำ จบการศึกษา
ระดับปริญญาตรีในสาขาวิชาศิลปะจินตทัศน์ คณะศิลปกรรมศาสตร์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
และกำลังศึกษาต่อระดับปริญญาโทที่สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเอเชีย มหาวิทยาลัยมหิดล
ระหว่างที่ศึกษามีความสนใจในประเด็นวัฒนธรรมการเมือง จึงเลือกทำวิทยานิพนธ์ในหัวข้อชาติ
กับศิลปะ : กรณีศึกษาศิลปินแห่งชาติสาขาศิลปะการแสดงหมอลำ ปัจจุบันทำงานในตำแหน่ง
เจ้าหน้าที่บริหารงานศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ผู้วิจัยพบว่า การดำเนินการจัดนิทรรศการแคนล่องคะนองลำ พ .ศ. 2558 ดำเนินตาม
หลักขั้นตอนการบริหารจัดการความรู้ (KM) การสร้างความรู้โดยการ อนุรักษ์ การพัฒนาต่อยอด
การสร้างประสบการณ์ จากกิจกรรมการบรรยาย การเสวนา ความรู้ที่ได้จะถูกจัดเก็บในรูปแบบ
ของเอกสารหรือไฟล์ข้อมูลซึ่งสามารถสืบค้นได้จากห้องสมุดที่มีไว้บริการความรู้ให้แก่ประชาชน

การเลือกและกรองความรู้ นำสิ่งที่กำลังจะถูกกลบเลือนไปจากสังคมไทย ข นบธรรมเนียมประเพณีที่น่าสนใจควรค่าแก่การรักษา โดยการกระจายความรู้ นั้นทำโดยการจัดนิทรรศการ การจัดโปรแกรมการศึกษา การจัดโปรแกรมพิเศษ การเผยแพร่กิจกรรมทางวารสารและเว็บไซต์ ปัจจุบันพิพิธภัณฑ์บ้านจิม ทอมป์สัน มีแฟนเพจเฟซบุ๊ก และแอปพลิเคชันไว้ในการประชาสัมพันธ์ และเผยแพร่ข้อมูล เพื่อให้เกิดประโยชน์ในการใช้ความมากยิ่งขึ้น การติดตามและตรวจสอบการดำเนินกิจกรรมในแต่ละครั้งสามารถรวบรวมได้เป็นสถิติเก็บไว้เพื่อเป็นหลักฐานในการประเมินการทำงานขององค์

2. การวิเคราะห์กิจกรรมทางการศึกษาศิลปะแนวคิดและทฤษฎีปรากฏการณ์วิทยา

การศึกษาแนวคิดกิจกรรมทางการศึกษาศิลปะของพิพิธภัณฑ์นั้นทำให้ได้แนวคำถามเพื่อสัมภาษณ์ผู้บริหาร ผู้เชี่ยวชาญผู้เข้าชมที่เกี่ยวข้องในงานวิจัย และเพื่อให้ได้องค์ความรู้ด้านการจัดการศึกษากิจกรรมทางการศึกษาศิลปะพบว่า การจัดการกิจกรรมศิลปะพิพิธภัณฑ์บ้านจิม ทอมป์สัน สอดคล้องกับแนวคิดของการบริหารจัดการกิจกรรมทางการศึกษาศิลปะโดยผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลร่วมกับทฤษฎีปรากฏการณ์วิทยาพบว่า

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยพบว่ากิจกรรมทางการศึกษาศิลปะไม่ว่าจะเป็นในส่วนนิทรรศการหรือโปรแกรมการศึกษานั้นล้วนเป็นสิ่งที่จิม ทอมป์สันพยายาม มนำเสนอความรู้ที่เป็นในรูปแบบของศิลปะสมัยใหม่ แต่ยังคงความเป็นสมัยใหม่โดยการนำอดีตที่ผู้ชมส่วนใหญ่ไม่รู้ ได้มาศึกษาตีแผ่เป็นความรู้ในรูปแบบใหม่ เกิดความเข้าใจง่ายและเข้าถึงความรู้ได้ประโยชน์อย่างสูงสุด โดยการจัดตั้งพิพิธภัณฑ์ต้องการที่จะรักษาของเก่าทางประวั ติศาสตร์สิ่งที่กำลังจะหายไปอย่างรวดเร็วและที่สำคัญคือการเกิดของสมัยใหม่ มีการเปลี่ยนแปลงทางพื้นที่ โดยพื้นที่รอบข้างที่เปลี่ยนแปลงเป็นพื้นที่ทางธุรกิจ พื้นที่ทางเศรษฐกิจ การอุตสาหกรรมต่างๆ โดยในยุคหลังเริ่มมีการร่วมมือกันระหว่างพิพิธภัณฑ์ เริ่มเกิดปฏิสัมพันธ์ หลายรูปแบบ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ มีกระบวนการเปลี่ยนแปลง มีช่วงขึ้นช่วงลง โดยในช่วง 2-3 ปีที่ผ่านมา ก็เกิดจากผลกระทบทางสถานการณ์ต่างๆ เช่น สถานการณ์ทางการเมือง เศรษฐกิจ ความสนใจของประชาชน คนรุ่นใหม่ที่มีการพัฒนาการเรียนรู้มากขึ้นต่างๆ ทำให้เกิดปรากฏการณ์ทางสังคม กระแสการตื่นตัวเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาพิพิธภัณฑ์ ซึ่งพิพิธภัณฑ์บ้านจิม ทอมป์สันนั้นไม่เพียงแต่ดึงดูดให้คนมาชม มาสนใจ แต่ต้องการดึงดูดให้ผู้เข้าชมเกิดการเรียนรู้กลับไปอย่างน้อยก็เกิดจากการเรียนรู้จากประสบการณ์ที่ตนได้รับ ซึ่งในแต่ละปีทางพิพิธภัณฑ์ ก็ได้มีการนำเสนอนิทรรศการที่แตกต่างกันออกไปตามความเหมาะสม ตามสถานการณ์เหตุการณ์ต่างๆ

โดยในปีแรกจะพูดถึงผลงานที่เป็นศิลปะร่วมสมัยแต่ได้เกิดเหตุการณ์ทางการเมืองซึ่งก็เกิดผลกระทบต่อแวดวงศิลปะจึงเกิดเป็นนิทรรศการภายใต้ พรก .ฉุกเฉิน ขึ้นซึ่งก็เกิดขึ้นเพื่อให้ คนได้คิดว่าแม้แต่ศิลปะที่เป็นการทำงานที่บริสุทธิ์ยังถูกคุกคามเกิดคำถามสะท้อนมุมมองการทำงาน ของศิลปินแต่ละท่านผ่านกระบวนการทำงานศิลปะออกมา ปีที่สองได้นำเสนอเรื่องราวในอดีตที่ นำมาสร้างสรรค์ให้เกิดการเรียนรู้ในรูปแบบที่แปลกใหม่เกิดทั้งความรู้และความเพลิดเพลิน ในการเรียนรู้ สามารถเข้าใจและเข้าถึงได้ง่าย ปีที่สามการเปิดตัวกิจกรรมศิลปะในอีกรูปแบบหนึ่งที่ไม่ได้ มีพื้นที่จำกัดเฉพาะในเมืองเป็นการดำเนินงานในท้องถิ่นซึ่งได้เรียนรู้วัฒนธรรมในภาคอีสาน และ การตื่นตัวเข้าสู่อาเซียน การศึกษาแลกเปลี่ยนศิลปะชาติอื่นๆมีความเคลี่ ่อนไหวอย่างไร ปีที่สี่ ต่อเนื่องสถานการณ์ความไม่สงบก็ได้เกิดการจัดนิทรรศการขึ้นอีกครั้งโดยครั้งนี้เกิดความรุนแรง และยืดเยื้อยาวนาน การแสดงผลงานที่มุ่งถามหาพื้นที่ที่ปลอดภัยในสังคมผ่านกระบวนการ ถ่ายทอดทางศิลปะในรูปแบบต่างๆและการนำเสนอผลงานของศิลปินที่มีชื่อระดับโลกที่ได้จากโลก นี้ไป เหลือเพียงผลงานที่หาชมได้ยากและได้เกิดเป็นนิทรรศการให้ความรู้แก่ผู้เข้าชม ปีที่ห้าการ นำเสนอผลงานระดับนานาชาติในแขนงอื่นๆเช่น ภาพยนตร์ที่โด่งดังได้รับรางวัลนำมาจัด นิทรรศการเพื่อให้ความรู้ในแง่มุมต่างๆที่น่าสนใจและสุดท้ายคือการให้ความสำคัญ คัญกับวัฒนธรรม ที่กำลังจะหายไปตามกาลเวลา การฟื้นฟูศิลปะการแสดงที่มีความน่าสนใจเป็นมรดกของประเทศ โดยในแต่ละปีก็จะมี การนำเสนอเนื้อหาในรูปแบบที่แตกต่างกันออกไป แต่สิ่งที่ทางพิพิธภัณฑ์ พยายามดำรงรักษาคือการอนุรักษ์ไว้ซึ่งประวัติศาสตร์ การจัดตั้งพิพิธภัณฑ์ที่ไม่ใช่ เป็นเพียงการ เปิดเพื่อดูของเก่า แต่ยังเป็นพื้นที่ที่ให้ความรู้หลากหลายรูปแบบ ทั้งจากการเรียนรู้ด้วยตนเองและ จากประสบการณ์

หากพูดถึงพิพิธภัณฑ์ที่มีการบริหารงานโดยรัฐบาลก็จะมี ความแตกต่างกันโดยสิ้นเชิง ทั้ง เนื้อหาสาระความรู้ภายในที่ถูกถ่ายทอด การพัฒนาการให้ความ มารู้ที่สามารถระบุได้ว่า การบริหาร โดยภาครัฐนั้นยังล้าหลังอยู่มาก ไม่เกิดความน่าสนใจเท่าที่ควร ในการดำเนินงานของพิพิธภัณฑ์ สิ่งที่เป็นหัวใจสำคัญในการดำเนินองค์กรนั้น ผู้วิจัยมองว่าบุคคลกรและผู้เข้าชมเป็นผู้ผลักดันให้ พัฒนาไปข้างหน้า มิติของสังคม พิพิธภัณฑ์จะไม่สามารถดำรงอยู่ได้เลยหากขาดผู้ช่วยดำเนินงาน อาสาสมัครหรือผู้ที่คอยดำเนินการให้ความความรู้ ที่ช่วยกันเล่าเรื่องจากสิ่งของ สื่อความหมายซึ่ง สามารถทำได้ดีกว่าการบอกเล่าผ่านตัวหนังสือ ซึ่งผู้เข้าชมได้กล่าวว่าพิพิธภัณฑ์บ้านจิม ทอมป์สัน เป็นแหล่งวิทยาการที่ให้ความรู้อย่างหลากหลาย มีบุคลากรที่คอยแนะนำให้ความรู้อย่างใกล้ชิด มี สื่อที่สามารถเข้าถึงการใ้งานได้อย่างรวดเร็ว การนำเสนอผลงานในความเป็นร่วมสมัยที่สามารถ กลับกรองความรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีงานนำเสนอข้อมูลที่มีประโยชน์ ต่อการเรียนรู้ มีความ ชัดเจนในการนำเสนอแนวทางการดำเนินงาน สามารถเรียนรู้และเข้าใจได้ง่าย เนื่องจากข้อมูลมี ความเหมาะสมตามช่วงวัยกลุ่มเป้าหมาย สามารถนำไปประยุกต์กับการเรียนการสอน การดำเนิน ชีวิตประจำวันได้อย่างเกิดประโยชน์สูงสุด

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาเอกสาร สัมภาษณ์ผู้บริหาร ได้พบมุมมองการดำเนินงานที่แตกต่าง และผู้วิจัยมองว่า ความแตกต่างของการดำเนินงานแต่ละพิพิธภัณฑ์ขึ้นอยู่กับความสามารถของ ผู้บริหารพิพิธภัณฑ์นั้นๆ ที่แตกต่างกันออกไป ซึ่งในอดีตสังคมได้มองว่าการดำเนินงานของ พิพิธภัณฑ์ทั่วไปนั้นเป็นการดำเนินงานโดย เป็นเครื่องมือของทุน ของอุตสาหกรรมการค้า ธุรกิจ เครื่องมือของรัฐและในปัจจุบันก็ยังเป็นเครื่องมือของคนกลุ่มเล็กๆด้วย ซึ่งทั้งนี้ก็ขึ้นอยู่กับ ความสามารถแนวคิดของผู้บริหารว่าจะดำเนินการจัดการความรู้ไปในทิศทางใด นำเสนอกิจกรรม ของพิพิธภัณฑ์อย่างไร ซึ่งพิพิธภัณฑ์บ้านจิม ทอมป์สันนั้นได้ดำเนินการควบคู่การอนุรักษ์ไปพร้อมกับกิจกรรมความรู้ ซึ่งกิจกรรมทางศึกษาศิลปะนั้นได้เริ่มจากผู้จัดทำ นำหัวข้อมาวิเคราะห์รูปแบบ การดำเนินงาน การนำเสนอที่แตกต่างออกไป โดยผ่านกระบวนการแสดงออกในรูปแบบต่างๆ ถ่ายทอดผ่านสื่อ ผลงานหรือแม้กระทั่ง ตัวศิลปินเอง เพื่อให้ผู้ชมเกิดความรู้สึกรักคิดทางอารมณ์ เกิดความสนใจ เกิดแรงบันดาลใจและสามารถถ่ายทอดผ่านการใช้กระบวนการต่างๆที่ตนเองถนัด อีกทั้งมีการพัฒนาในด้านต่างๆ เพราะบางกิจกรรมได้เกิดจากการลงมือปฏิบัติจริง ส่งผลให้ผู้ชมได้ เรียนรู้ ได้รับความรู้เต็มที่ ที่เกิดความสุขสนทน จรรโลงใจ คลายเครียด มีความสนุกพร้อมการ เรียนรู้กิจกรรมต่างๆ มีความเหมาะสมตามช่วงวัย มีการคิดวิเคราะห์กระบวนการทำงานอย่างมี ระบบ สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ในการทำงานที่ว่า ต้องการต่อยอดและพัฒนาสามารถช่วยให้ นำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้อย่างสมบูรณ์

การวิเคราะห์นำเสนอในรูปแบบตารางแบ่งการวิเคราะห์ตามปีที่มีการดำเนินงานดังนี้

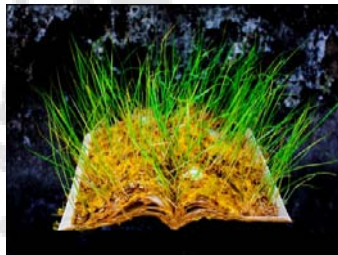
ตาราง 3 ตารางผลการวิเคราะห์การดำเนินการจัดนิทรรศการเสื่อทอง/ช่อนลึง ปี พ.ศ. 2553

นิทรรศการเสื่อทอง/ช่อนลึง				
วัน/เดือน/ปี	เนื้อหา	กิจกรรม	ภาพกิจกรรม	คำอภิปราย
2553 24/8/2552- 28/2/2553	นิทรรศการชุดนี้เกิดจากความร่วมมือกับคุณกชกร พรหมไชย ผู้เชี่ยวชาญด้านsvgจู้ย จากเชียงใหม่ เรื่องราวเกี่ยวกับโหราศาสตร์ ซึ่งในพิพิธภัณฑ์บ้านจิม ทอมป์สันมีผลงานศิลปะที่เกี่ยวข้องกับโหราศาสตร์ 12 ราศีเก็บไว้หลายชิ้น สร้างความประหลาดใจให้ผู้พบเห็นยิ่งนัก การเชื่อมโยงพระพุทธรศานาภูมิปัญญาที่มองไม่เห็นวิถีชีวิตที่หลากหลาย อีกทั้งยังมีศิลปินที่เกี่ยวข้องกับการออกแบบเสื่อผ้า หลักการsvgจู้ยต่างๆ ร่วมแสดงผลงานด้วย	-16/01/2553 การอบรมเชิงปฏิบัติการศิลปะบำบัด จิตศิลป์ นำโดยคุณจิต เกิดบัณฑิต กิจกรรมทั้ง 3 ครั้ง (3 สัปดาห์) -20/2/2553 บรรยายsvgจู้ยพร้อมคำแนะนำต่างๆโดยคุณกชกร พรหมไชย	 	ความน่าสนใจในนิทรรศการชุดนี้ก็คือ ผลงานการสะสมของจิม ทอมป์สัน เกี่ยวกับภาพจิตรกรรมตารางนักษัตร ราศรี ซึ่งมีเนื้อหาเกี่ยวกับโหราศาสตร์ การสนใจของชาวอเมริกันที่อพยพ มา ทำให้ตีความไปได้หลากหลายว่า ความเชื่อไม่ยอมจางหายไปจากชีวิต เราและภูมิปัญญาที่มองไม่เห็นมีส่วนร่วม สามารถนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน เราได้อย่างไร และผลกระทบที่ ภาพเขียนสะสมนี้มีต่อศิลปินรุ่นใหม่ ที่ กลับมาหาแนววาดแบบดั้งเดิม เพื่อทำ ผลงานขายเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้เกิด การฟื้นฟูศิลปะในหมู่นักศึกษาศิลปะ ไทยในยุคสมัยใหม่

ตาราง 4 ตารางผลการวิเคราะห์การดำเนินการจัดนิทรรศการศิลปะยุคก่อนสมัยใหม่และศิลปะร่วมสมัยจากเส้นศูนย์สูตร ปี พ.ศ. 2553

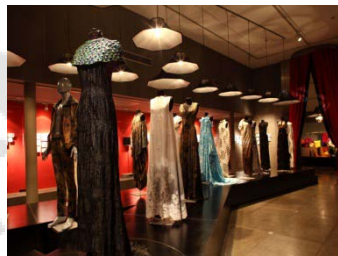
นิทรรศการศิลปะยุคก่อนสมัยใหม่และศิลปะร่วมสมัยจากเส้นศูนย์สูตร				
วัน/เดือน/ปี	เนื้อหา	กิจกรรม	ภาพกิจกรรม	คำอธิบาย
2553 13/3/2553- 9/7/2553	นิทรรศการศิลปะก่อนยุคสมัยใหม่และศิลปะร่วมสมัยจากเส้นศูนย์สูตร เป็นนิทรรศการที่ต่อยอดมาพยายามสืบค้นกระแสพลังงานใหม่รวมไปถึงสถานการณ์บ้านป่วนที่เกิดขึ้นอย่างคลุมเครือระหว่าง 2 ซีกโลก เพื่อต้องการแสวงหาความร่วมมือและลดผลกระทบของอิทธิพลวัฒนธรรม	-12/3/2553 The Tropics : ภัณฑารักษ์นำชม นิทรรศการพร้อมแนะนำแนวคิดตลอดจนรายละเอียดผลงาน -24/3/2553 The Tropics : เสวนากับศิลปิน โดน ดินห์ คิวเล ชาวเวียดนาม/อเมริกัน -3/4/2553 The Tropics : คำสุนทรียของวัตถุทางสังคม, คำทางสังคมของวัตถุสุนทรีย การบรรยายโดย ดร.ยุกติ มุกดาวิจิตร -24/4/2553 The Tropics : เวิร์คชอปทำหน้ากากสำเร็จเด็ก การประดิษฐ์หน้ากากจากวัสดุธรรมชาติ และเรียนรู้การเล่าเรื่องผ่านการแสดง -9/5/2553 The Tropics : Needle work, The different grace of Tropical and Europe อบรมเชิงปฏิบัติการทำการปฏิบัติเทคนิคการปักผ้าด้วยเทคนิคงานเข็มแบบผสมโดย คุณกรพินธุ์ แฟงนคร ลิขิตกิจสมบูรณ์ -9/6/2553 The Tropics : ตามหาความจริงแท้ ข้าเลื่องแลการทอเย็บก้ามระล่อ เสวนากับคุณ ประวิตร โจนพฤกษ์ ,คุณภาสกร อินทุมาร ,คุณวรเทพ อรรถบุตร -9/7/2553 The Tropics : อ่านหนังสือ ชมหนังสือสั้นเรื่อง I am from Siam,ข้าวง เป็นต้น พร้อมเสวนา	 	การนำเสนอ นิทรรศการศิลปะยุคก่อนสมัยใหม่และศิลปะร่วมสมัย จากเส้นศูนย์สูตร โดยเป็นการพูดถึงศิลปะที่แตกต่างกันออกไป ที่สามารถพบเห็นได้ในอาณาบริเวณศูนย์สูตรตามการจำแนกเชิงภูมิศาสตร์ เป็นผลกระทบทำให้เกิดความพยายามที่จะฟื้นฟูสุนทรียศาสตร์ตามแนวศูนย์สูตรให้เกิดขึ้นใหม่เพื่อการขับเคลื่อนทางวัฒนธรรม โปรแกรมการศึกษาที่มีหลากหลายเนื้อหา มีทั้งการเวิร์คชอปทำให้ผู้เข้าชมเกิดการเรียนรู้เข้าใจในผลงานยิ่งขึ้น เกิดมุมมองใหม่ในงานศิลปะสมัยใหม่

ตาราง 5 ตารางผลการวิเคราะห์การดำเนินการจัดนิทรรศการพลิกฟ้าบิน พลิกดินเกิด ปี พ.ศ. 2554

นิทรรศการพลิกฟ้าบิน พลิกดินเกิด				
วัน/เดือน/ปี	เนื้อหา	กิจกรรม	ภาพกิจกรรม	คำอภิปราย
2553 29/7/2553	การทำงานศิลปะของคุณมนตรี เดิมสมบัติ ที่ผ่านมาในรอบทศวรรษและกระบวนการพัฒนารวมไปถึงภูมิหลังในการสร้างสรรค์ผลงานของคุณมนตรี	-10/8/2553พลิกฟ้าบิน พลิกดินเกิด : ศิลปะภายใต้พรก.ฉุกเฉิน -28/8/2553พลิกฟ้าบิน พลิกดินเกิด : การเดินทางทางจิตวิญญาณเพื่อหาความหมายและปรัชญาแห่งชีวิตเสวนา โดยดร.ประมวล เพ็งจันทร์ และดร.สุดแดน วิสุทธิลักษณ์ -28/8/2553พลิกฟ้าบิน พลิกดินเกิด : เวิร์คช็อปหนังสือทำมือ การอบรมเชิงปฏิบัติการ “Journey Book Binding” โดยคุณไพบูลย์ มุทิตาภรณ์ ผู้เข้าร่วมจะได้เรียนรู้วิธีการสร้างสรรค์สมุดทำมือที่บันทึกภาพถ่ายและเรื่องราวการเดินทางของตัวเอง -28/8/2553พลิกฟ้าบิน พลิกดินเกิด : Rice Life เรียนรู้การสร้างสรรค์งานศิลปะเป็นประติมากรรมขนาดเล็กจากวัสดุเหลือใช้ของโรงงานจิม ทอมป์สัน	 	มีการจัดโปรแกรมการศึกษาภายใต้การประกาศ พรก.ฉุกเฉิน ซึ่งมีการเรียกร้องสันติจากศิลปินมากมาย การออกมาแสดงความคิดต่อศิลปะภายใต้ความไม่สงบ สื่อให้เห็นถึงกระบวนการเรียนรู้ที่ไม่หยุดนิ่ง การได้ชมผลงานที่มีความเกี่ยวข้องกับการแสดงออกทางความคิด เป็นผลกระทบที่ทำให้เห็นคุณค่าของงานศิลปะ ศิลปะเกิดขึ้นได้ทุกที่โดยไม่เลือกสถานที่และเวลา

อภิปรายสรุป ปี พ.ศ. 2553 เป็นการจัดนิทรรศการโดยนำ ศิลปะสมัยใหม่ นำผลงานศิลปะร่วมสมัยมาพูดถึงมากขึ้นเพื่อให้ผู้ชมเข้าใจถึงที่มาความหมาย เกิดมุมมองในงานศิลปะสมัยใหม่มากขึ้น โดยมีนิทรรศการในช่วงท้ายปีที่มีผลมาจากสถานการณ์ความไม่สงบทางการเมือง จึงทำให้เกิดนิทรรศการ ร่ายใต้ พรก . ฉุกเฉินผลจากการเกิดความไม่สงบมีความกระทบต่อหลายส่วน ทางด้านศิลปะก็เช่นกัน จึงมีการสร้างสรรค์ผลงานสะท้อนมุมมองจากศิลปิน สื่อผ่านกระบวนการทำงานศิลปะ

ตาราง 6 ตารางผลการวิเคราะห์การดำเนินการจัดนิทรรศการเจาะเวลาหาจิ๋ม ทอมป์สัน : แฟชั่น แฟนตาซีบาร์ชาร์ ปี พ.ศ. 2554

นิทรรศการเจาะเวลาหาจิ๋ม ทอมป์สัน : แฟชั่น แฟนตาซีบาร์ชาร์				
วัน/เดือน/ปี	เนื้อหา	กิจกรรม	ภาพกิจกรรม	คำอธิบาย
2554 2/10/2553- 30/4/2554	นิทรรศการบอกเล่าเรื่องราวของ จิ๋ม ทอมป์สัน ของสะสมบริบททางประวัติศาสตร์	-	 	นิทรรศการบอกเล่าเรื่องราวของ จิ๋ม ทอมป์สันในอดีต การออก ร้านขายผลิตภัณฑ์รายได้ทั้งหมด เพื่อนำมาสนับสนุนหอศิลป์ฯ เนื่องจากได้รับผลกระทบจาก สถานการณ์ทางการเมือง จึงทำ ให้มีผลกระทบต่อการบริหาร จัดการ

ตาราง 7 ตารางผลการวิเคราะห์การดำเนินการจัดนิทรรศการ TOMORROW WAS YESTERDAY : การสร้างสรรค์งานศิลป์ จากสิ่งที่เรียนรู้ ปี พ.ศ. 2554

นิทรรศการ TOMORROW WAS YESTERDAY : การสร้างสรรค์งานศิลป์ จากสิ่งที่เรียนรู้				
วัน/เดือน/ปี	เนื้อหา	กิจกรรม	ภาพกิจกรรม	คำอธิบาย
2554 30/3/2554- 31/5/2554	คุณจิตติมีความประสงค์จะตอบใจทางด้าน การทำงานศิลปะของเขา ในฐานะศิลปินและ ภัณฑารักษ์ซึ่งมีนัยสัมพันธ์กับประสบการณ์ จากการปฏิบัติธรรม สาระสำคัญและแนวคิด ผลงานการถ่ายทอดศิลปะรูปแบบใหม่ การ ทำงานด้วยแนวคิดและประสบการณ์ที่ได้สั่ง สมมาในช่วงเวลานั้น การทำงานด้านศิลปะ การเรียนรู้ในวัดป่า ผลลัพธ์ของกระบวนการ นี้จะตกผลึกของวิถีด้านศิลปะและด้านจิตใจ ไปพร้อมๆกัน	-30/3/2554 เสวนากับศิลปิน -13/3/2554-2/6/2554 โปรแกรมพิเศษ ART COUSE / Lecture series No.1 : Passages in Modern Art การบรรยายประวัติศาสตร์ ศิลปะสมัยใหม่ โดยคุณจิตติ เกษมกิจวัฒนา	 	การทำงานของศิลปินที่อาศัยการ ตกผลึกด้านศิลปะ ส่งผลให้ได้พบ แนวทางความรู้ใหม่ๆ แนวคิดใน การทำงานศิลปะในรูปแบบต่างๆ การสร้างศิลป์จากประสบการณ์ที่ เรียนรู้มาทำให้น่าสนใจได้ หลากหลายมุมมองมากขึ้น อีกทั้ง ยังเป็นอาจารย์สอนคอร์สพิเศษ ยาวนานหลายเดือนบ่งบอก ถึงคุณภาพของศิลปิน

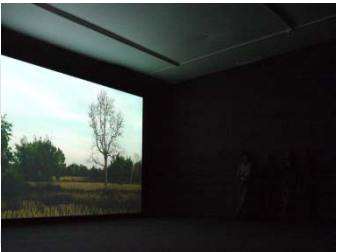
ตาราง 8 ตารางผลการวิเคราะห์การดำเนินการจัดนิทรรศการมุมมองใหม่ขุนช้างขุนแผน ปี พ.ศ. 2554

นิทรรศการมุมมองใหม่ขุนช้างขุนแผน				
วัน/เดือน/ปี	เนื้อหา	กิจกรรม	ภาพกิจกรรม	คำอภิปราย
2554 14/5/2554- 30/9/2554	นิทรรศการมุมมองใหม่ขุนช้างขุนแผน เป็นนิทรรศการเกี่ยวกับนิทานพื้นบ้านเรื่องขุนช้างขุนแผน มีการเรียบเรียง ปรับเปลี่ยน และขยายความ การแสดงเนื้อหาเกี่ยวกับโครงสร้างของนิทานแผนที่ ลักษณะพื้นภูมิทางสังคม ประเพณี นิยายที่เล่าสืบกันมา และแม้แต่ให้ความเข้าใจอย่างลึกซึ้งในกระบวนการแปล ด้วยการผนวกกันระหว่างเอกสารอ้างอิงทางประวัติศาสตร์กับการผลิตทางวัฒนธรรม ได้เชิญศิลปินร่วมสมัย รวมทั้งศิลปินด้านการแสดงมาอ่าน และตีความเรื่องขุนช้างขุนแผนใหม่อีกด้วย	-11/6/2554การแสดงสาธิต การขับเสภาประกอบการบรรยายเรื่อง “ขุนช้างขุนแผนออกตัว ตอนขุนแผนพานางวันทองหนี” โดยอาจารย์นพคุณ สุดประเสริฐ (ดำเนินรายการเป็นภาษาไทยและมีการแปลสรุปเป็นภาษาอังกฤษ) -3/6/2554-11/6/2554โปรแกรมพิเศษ ART COURSE / Art Philosophy 101การบรรยายแนวคิด ทฤษฎีปรัชญาและสถานการณ์สังคมในมิติต่างๆโดยอาจารย์ทัศนัย เศรษฐเสรี -30/6/2554-26/7/2554โปรแกรมพิเศษ ART COUSE / Lecture series No.1 : Passages in Modern Art (2 nd group)การบรรยายประวัติศาสตร์ศิลปะสมัยใหม่ โดยคุณจิตติ เกษมกิจวัฒนา -9/8/2554-1/9/2554โปรแกรมพิเศษ ART COUSE / Lecture series No.1 : Passages in Modern Art (3 rd group)การบรรยายประวัติศาสตร์ศิลปะสมัยใหม่ โดยคุณจิตติ เกษมกิจวัฒนา -12/8/2554-15/8/2554โปรแกรมพิเศษART COURSE/ Art Philosophy 102การบรรยายแนวคิด ทฤษฎี ปรัชญาและสถานการณ์สังคมในมิติต่างๆโดยอาจารย์ทัศนัย เศรษฐเสรี	 	การได้สัมผัสกับทรัพย์สินพิเศษ คือ ดร.คริส เบเกอร์และดร. ผาสุก พงษ์ไพโรจิต ที่ไม่นานมานี้ได้รับทุนสนับสนุนจากการแปลผลงานชิ้นนี้ มีการปรับเรื่องราวเรียบเรียงโดยผู้มีชื่อเสียง โดยแสดงถึงขุนช้างขุนแผนที่มีความสัมพันธ์และทัศนคติทางสังคม นิทานนี้มีควมซับซ้อนเพราะผ่านช่วงเวลาที่แตกต่างกัน 2 ช่วง แสดงให้เห็นถึงความขัดแย้งวิเคราะห์ได้แนวคิดที่หลากหลายของเนื้อหาสำคัญที่ยังมีผลกระทบต่อสังคมไทยในปัจจุบัน เช่น การเมืองที่ว่าด้วยเพศและคุณค่าทางสังคม

อภิปรายสรุป ปี พ.ศ. 2554 การนำผลงานในอดีตมาสร้างสรรค์ใหม่ เช่นนำเสนอเรื่องราวในอดีตของพิพิธภัณฑ์ ทอมป์สัน การทำงานของศิลปินที่เกิดจากการตกผลึกจากประสบการณ์ หรือการนำวรรณกรรมเก่าของไทยมานำเสนอให้อยู่ในรูปแบบความเป็นศิลปะสมัยใหม่ เชื่อมโยงกับสภาวะปัจจุบันให้ ผู้ชมได้เรียนรู้และเข้าใจในเนื้อหาได้ง่ายจะเห็นได้ว่าการจัดนิทรรศการในปีนี้มุ่งไปที่การอนุรักษ์ นำเสนอสิ่งที่มีอยู่มาสร้างสรรค์ใหม่ให้ง่ายต่อการเข้าใจ เข้าถึงและพัฒนาต่อยอดทางความคิด

ตาราง 9 ตารางผลการวิเคราะห์การดำเนินการจัดนิทรรศการปลูกฝี ปี พ.ศ. 2555

นิทรรศการปลูกฝี				
วัน/เดือน/ปี	เนื้อหา	กิจกรรม	ภาพกิจกรรม	คำอธิบาย
2555 1/12/2554- 20/3/2555	การแสดงนิทรรศการผลงานเดี่ยวของ อภิชิตพงศ์ วิ ระเศรษฐกุล ผู้กำกับภาพยนตร์อิสระที่โด่งดังระดับ นานาชาติ นิทรรศการนี้เป็นศิลปะที่ประกอบด้วย หลากหลายประเภท ซึ่งได้แรงบันดาลใจมาจากการ ทำภาพยนตร์เรื่อง “ลุงบุญมีระลึกชาติ” โดยได้เข้า ฉายรอบปฐมทัศน์ที่ประเทศฝรั่งเศส และ ได้รับ รางวัลปาล์มทองคำ ในเทศกาลหนังเมืองคานส์ปี พ.ศ. 2553	-19/1/2555-14/2/2555โปรแกรมพิเศษ ART COUSE / Lecture series No.1 : Art History 102 (group2)การบรรยายประวัติศาสตร์ศิลปะสมัยใหม่ โดยคุณจิตติ เกษมกิจวัฒนา -13/2/2555-23/2/2555โปรแกรมพิเศษ Postmodern Artการบรรยายแนวคิดคำว่า “ลัทธิหลังสมัยใหม่” โดย อาจารย์ทัศนัย เศรษฐเสรี	 	ผลงานของผู้กำกับอิสระที่เน้นความคิด ที่ยืดหยุ่นและไม่ยึดติดกับรูปแบบ ผลงานเน้นเกี่ยวกับความทรงจำและ ประเด็นทางการเมืองและสังคมในมุม ส่วนตัว เนื่องจากคุณอภิชิตพงศ์เพิ่ง ได้รับรางวัลปาล์มทองคำจากเมือง คานส์จึงเป็นที่น่าสนใจในการนำ ผลงานมาเผยแพร่สู่ประชาชนได้รับชม

ตาราง 10 ตารางผลการวิเคราะห์การดำเนินการจัด นิทรรศการอาร์ต ออน ฟาร์ม บันทึกจากที่ราบสูง ปี พ.ศ. 2555

นิทรรศการอาร์ต ออน ฟาร์ม บันทึกจากที่ราบสูง				
วัน/เดือน/ปี	เนื้อหา	กิจกรรม	ภาพกิจกรรม	คำอภิปราย
2555 31/3/2555- 24/6/2555	นิทรรศการ Art on Farm: a diary from the Isan plateau อาร์ต ออน ฟาร์ม บันทึกจากที่ราบสูง เป็นนิทรรศการซึ่งรวมผลงานศิลปะจากโครงการ อาร์ต ออน ฟาร์ม ตั้งแต่ปี พ.ศ.2552-2554 โครงการ อาร์ต ออน ฟาร์ม ณ จิม ทอมป์สัน ฟาร์ม เกิดขึ้น อันเป็นผลจากความร่วมมือ ระหว่าง หอศิลป์ บ้านจิม ทอมป์สัน และจิม ทอมป์สัน ฟาร์ม โดยได้เชิญศิลปินมาทำผลงาน ศิลปะในบริบทที่เกี่ยวกับการเกษตรเชิงนิเวศน์ และงานสถาปัตยกรรมของภาคอีสาน และให้ โอกาสพิเศษแก่ศิลปินในการทำงานที่คาบเกี่ยวระหว่างศิลปะ สถาปัตยกรรม การเลี้ยงไหม เกษตรกรรม วัฒนธรรม และ สถาปัตยกรรม ภายในบริบทของ ภาคอีสาน	-21/4/2555 อบรมเชิงปฏิบัติการ ผูก ถัก มัด พรม โดยอาจารย์อิมหทัย สุวัฒน์ศิลป์ -28/4/2555 เสวนา ศิลปะ(ร่วมสมัย)อีสาน วิวัฒนาการแปรผันตรงหรือผกผัน? โดยผศ.ทรงวิทย์ พิมพ์วรรณ และอาจารย์โชคชัย ตักโพธิ์ -19/5/2555 อบรมเชิงปฏิบัติการ พวงมโหตร ก็คือ พวงมโหตร (พวงมาลัย) โดยผศ.ดร.พรพร ชูช่วย -26/5/2555 เสวนา ลานกว้างและห้องแคบ กับสถานที่จัดแสดงงานศิลปะ โดยดร.ทัศนัย เศรษฐเสรี อาจารย์ถนอม ช่างกดี และภัทรวดี ภทรนาวิก -2/6/2555 เสวนา รื้อ ยก ย้าย ประกอบ เรือนโคราช โดยอาจารย์พลไชย เปรมใจ 23/6/2555 เสวนา จากปักธงชัยถึงขอนแก่น โดยปรัชญา พิณทอง โดยคุณ ปรัชญา พิณทอง -17/12/2554-8/1/2555โปรแกรมพิเศษ นำเสนอผลงาน อาร์ต ออน ฟาร์ม เชิญศิลปินและสถาปนิกทำงานศิลปะที่เกี่ยวข้องกับสถานที่และวัฒนธรรมอีสาน -26/3/2555-3/4/2555โปรแกรมพิเศษ ART COURSE / Art Philosophy 101(2 nd Group)การบรรยายการศึกษาเชิงทฤษฎีเชิงประวัติศาสตร์แนวคิดศิลปะสำเนาต่างๆโดยอาจารย์ทัศนัย เศรษฐเสรี -15/5/2555-23/5/2555โปรแกรมพิเศษ ART COURSE / Art Philosophy 102(2 nd Group)การบรรยายความเคลื่อนไหวทางศิลปะสมัยใหม่โดยอาจารย์ทัศนัย เศรษฐเสรี	 	นิทรรศการที่ดึงเอาศิลปินเข้ามาสร้างงาน เกี่ยวกับการเกษตรนำวัสดุธรรมชาติมาใช้ คล้ายจะเปิดตัวจิมหอมป์สันฟาร์มที่โคราช และยังจัดต่อเนื่องเป็นประจำทุกปี เทศกาลผลไม้ดอกไม้ ต้นไม้ โดยการกระจายความรู้ผ่านงานศิลปะ จากท้องถิ่นมาสู่สังคมเมือง จึงทำการแสดงผลงานขึ้นอีกครั้ง แต่ต่างพื้นที่และบริบท เป็นการสร้างมิติใหม่ให้กับผู้ชม สังเกตเห็นได้จากความเปลี่ยนแปลงโดยผ่านการเล่าเรื่องเปรียบเสมือนหลักฐานทางอดีตที่สะท้อนภาพวิถีชีวิต ขนบธรรมเนียม ประเพณี ประวัติศาสตร์ ของผู้คนสมัยก่อน อีกทั้งยังแฝงคำสอน ความเชื่อของผู้คนในอดีตต้นกำเนิดของวิถีชีวิตชาวอีสานโดยแท้จริง และยังมีคอร์สพิเศษเปิดเพื่อบรรยายความรู้เกี่ยวกับศิลปะสมัยใหม่ ที่มีอาจารย์ที่มีความรู้ความสามารถให้ความรู้แก่ผู้สนใจ นับเป็นกิจกรรมที่ดำเนินอย่างต่อเนื่อง

ตาราง 11 ตารางผลการวิเคราะห์การดำเนินการจัดนิทรรศการร่องรอย ปี พ.ศ. 2555

นิทรรศการร่องรอย				
วัน/เดือน/ปี	เนื้อหา	กิจกรรม	ภาพกิจกรรม	คำอภิปราย
2555 12/7/2555- 31/10/2555	การจัดนิทรรศการด้านศิลปะและวัฒนธรรม ร่วมสมัย นำผลงานของศิลปินในภูมิภาค เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ นิทรรศการในครั้งนี้ ตั้งใจที่จะรื้อค้นประวัติศาสตร์สังคม- วัฒนธรรม' ของกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียน (ASEAN) และสำรวจถึงการรับรู้และความ เข้าใจ เรื่องราวความทรงจำในสังคม และ การพลิกหรือประวัติศาสตร์ที่เรามีส่วนร่วมใน ภูมิภาค โดยมีศิลปิน โฮ ซือ เจียน Ho Tzu Nyen (สิงคโปร์), โม สาท Moe Satt (พม่า), ณัฐพาส จิระสถิตย์วรกุล (ไทย), เหงียน ชิง ที Nguyen Trinh Thi (เวียดนาม), แพตตี้ ชาง และ เดวิด แคลลี่ Patty Chang and David Kelley (สหรัฐอเมริกา), ฟิลลิปป์ จาบลอง Philip Jablon (สหรัฐอเมริกา และ ประเทศกลุ่ม น้ำโขง), สมพจน์ ชิตเกษรพงศ์ (ไทย), วรณ ดี รัตนนา Vandy Rattana (กัมพูชา) และ วง ฮอย ชอง Wong Hoy Cheong (มาเลเซีย)	-14/7/2555 TRACES: Artist Talk เสวนา ร่วมกับศิลปินโดยวง ฮอย ชอง (มาเลเซีย) โม สาท (พม่า) สมพจน์ ชิตเกษรพงศ์ (ไทย) และณัฐพาส จิระสถิตย์วรกุล (ไทย) -11/8/2555 TRACES: ระหว่างการเดินทาง ข้ามพรมแดน บรรยาย โดย นนทวัฒน์ นำ เบญจพล พร้อมฉายภาพยนตร์สั้นจากประเทศ กัมพูชา -1/9/2555 TRACES: เสวนาหัวข้อ: เปิดโลก ศิลปินอาเซียน: มองศิลปินผ่านการเมืองพม่า เวียดนาม และสิงคโปร์โดย ดร.อัมพร จิรัฐติกร	 	การก้าวเข้าสู่อาเซียน จิม ทอมป์ สัน ตั้งใจทำงานเชิงรุกด้วยการจัด นิทรรศการศิลปะและวัฒนธรรม ร่วมสมัย ตั้งใจจะรื้อค้น ประวัติศาสตร์ของกลุ่มประเทศ สมาชิกอาเซียน โดยแบ่งเป็น 3 ส่วน 1. พื้นที่ทางสังคมและความ ทรงจำ 2. การพลิกหรือ ประวัติศาสตร์เรื่องราวยุคหลัง การล่าอาณานิคมและยุคหลัง สงครามเวียดนาม 3 การเปลี่ยน กระบวนทัศน์และการต่อรองกับ ตนเอง การทำงานเช่นนี้สื่อให้เห็น ว่าจิม ทอมป์สันมีความ กระตือรือร้นในการเข้าร่วมพัฒนา ในภูมิภาคเอเชีย กับการก้าวเข้าสู่ อาเซียนการก้าวเข้าสู่อาเซียน อย่างเต็มตัว

อภิปรายสรุป ปี พ .ศ. 2555 ในปีนี้เป็นการเปิดตัวนิทรรศการ อาร์ต ออน ฟาร์ม ที่จังหวัดนครราชสีมา โดยการนำศิลปินเข้าไปทำงานร่วมกับชุมชน สร้างสรรค์ผลงานจากสิ่งแวดล้อม เพื่อสร้างมิติใหม่ในการทำงานศิลปะ อีกทั้งเป็นการดึงดูดการท่องเที่ยวไว้จิม ทอมป์สันอีกด้วย และการจัดนิทรรศการเตรียมตัว ต้อนรับการเข้าสู่อาเซียน ตื่นตัวกับการเข้าร่วมประชาคมอาเซียนที่กำลังจะมีบทบาทกับประเทศไทยในอนาคตกับการเข้าร่วมเป็นส่วนหนึ่งของสมาชิกอาเซียน

ตาราง 12 ตารางผลการวิเคราะห์การดำเนินการจัดนิทรรศการปลอดภัยสถาน ปี พ.ศ. 2556

นิทรรศการปลอดภัยสถาน				
วัน/เดือน/ปี	เนื้อหา	กิจกรรม	ภาพกิจกรรม	คำอธิบาย
2556 23/11/2555- 3/3/2556	เป็นการจัดนิทรรศการต่อเนื่องจากครั้งที่ 1 เมื่อ พ.ศ. 2552 โดยเฉพาะความเปราะบางจากสถานการณ์คุกคามความปลอดภัยในปัจจุบันผ่านศิลปะหลากหลายสื่อ เป็นการสะท้อนความหวังและจินตนาการต่อการก่อรูปร่างทางความคิดและทางปฏิบัติของพื้นที่ปลอดภัยในอนาคต ตอนที่ 1 พลังที่ไม่อาจควบคุมได้ ตอนที่ 2 โครงสร้างล่องหน ตอนที่ 3 ความหวังใหม่ ผลงาน 11 ชุดใน 3 ตอนศิลปิน ร่วมโครงการ : ซูเปอร์ฟลักซ์ (เดนมาร์ก), โรเบิร์ต นอทท์ และอังตวนเนต เดอ จง (เนเธอร์แลนด์) เมลลา จาร์สมาร์ (อินโดนีเซีย), ไมเคิล ลี (สิงคโปร์), คริส ของ ซานฟุย (มาเลเซีย), โค ซาโดะ (ญี่ปุ่น), ทศนัย เศรษฐเสรี (ไทย), ภัทร จันทรฤชาชัย (ไทย), พิสุทธิ ศรีหมอก (ไทย), ปิยะศักดิ์ อุทรัพย์ (ไทย) และกลุ่มบางกอกอะแดปทีฟ ซิตี้ (ไทย)	-24/11/2555 Safe Place in the Future(?): เสวนาหัวข้อ Para (do) Topia โดยไมเคิล ลี ศิลปินชาวสิงคโปร์ -15/12/2555 Safe Place in the Future (?): การบรรยาย ความไม่มั่นคงของความมั่นคงในโลกปัจจุบัน โดย รองศาสตราจารย์ ดร. สุรชาติ บำรุงสุข ดร. พิชญ์ พงษ์สวัสดิ์ -12/1/2556 Safe Place in the Future (?): ศิลปินเสวนา My Sunshine Project โดย Nikola Uzunovski -19/1/2556 Safe Place in the Future (?): การบรรยาย อารคิเทคเจอร์แฟนเทเชีย : สถาปนิกขยับ สถาปัตย์เขียบ โดยคุณยรรยง บุญ-หลง และคุณเกษมา แยมศิริ -16/3/2556 Safe Place in the Future (?): ฉายภาพยนตร์พร้อมบรรยายหัวข้อ กิเลส-ดิ !? โดยคุณกฤษฎา เหลือลมัย คุณภาณุ พัฒนาพงศ์คุณกิงกร นรินทรกุล ณ อยุธยา 28/11/2555 โปรแกรมพิเศษ จัดเสวนาเกี่ยวกับงานร่วมสมัยในภูมิภาคเอเชียใต้และเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ โดย หอศิลป์จิเม ทอมป์สัน ร่วมกับกับ “พิพิธภัณฑ์กุกเคินไฮม์ -15/12/2555-13/1/2556 อาร์ต ออน ฟาร์ม สุดแสนแดนอีสาน นิทรรศการอาร์ต ออน ฟาร์ม ครั้งที่ 4 จัดขึ้นเพื่อแสดงผลงานที่ ช่วยกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ในแง่สุนทรีย์ระหว่างศิลปิน ชุมชน และบุคคลทั่วไป	 	ผลกระทบต่อเนื่องจากเหตุการณ์ความวุ่นวายทางการเมืองเกิดคำถามกับศิลปินและได้จัดนิทรรศการขึ้นอีกครั้ง โดยนำเรื่องราวในแง่มุมที่แตกต่างกันออกไป โดยตั้งคำถามเพียงว่า ความปลอดภัย ความหวัง จินตนาการ ผลกระทบจากการเมืองมีผลต่อการถ่ายทอดงานศิลปะสะท้อนผลงานออกมาในเชิงหาความหมายสะท้อนให้เห็นว่า มีผลกระทบต่อชีวิตและสังคมอย่างไร โดยการใช้ศิลปะเป็นสื่อกลาง

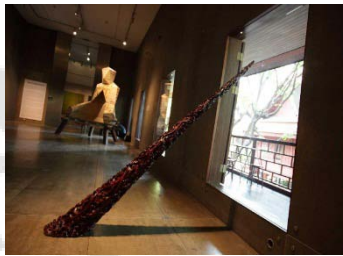
ตาราง 13 ตารางการวิเคราะห์นิทรรศการมณเฑียร : ภาพร่างเค้าโครงการและผลงานที่หาชมยาก

นิทรรศการ มณเฑียร : ภาพร่างเค้าโครงการที่ค้างคาและผลงานที่หาชมยาก				
วัน/เดือน/ปี	เนื้อหา	กิจกรรม	ภาพกิจกรรม	คำอภิปราย
2556 11/4/2556- 31/7/2556	หอศิลป์ บ้านจิม ทอมป์สัน ร่วมกับ Thai Art Archives และคณะผู้จัดการทรัพย์สินของคุณมณเฑียร บุญมา มีความยินดีที่จะประกาศความร่วมมือในการจัดงานนิทรรศการศิลปะร่วมสมัย [มณเฑียร บุญมา] ภาพร่างโครงการที่ค้างคา และผลงานที่หาชมยาก เนื่องในโอกาสครบรอบ 60 ปีของคุณมณเฑียร บุญมา ศิลปินไทยผู้ล่วงลับที่ได้รับการยอมรับในระดับนานาชาติ (2496-2543) จัดโดยความร่วมมือระหว่าง หอศิลป์ บ้านจิม ทอมป์สัน, Thai Art Archives และ คณะผู้จัดการทรัพย์สินของคุณมณเฑียร บุญมา	9/5/2556มณเฑียร บุญมา : การตีความใหม่ผ่านชีวิตและผลงาน การบรรยายช่วงที่ “เกี่ยวกับชีวิตและผลงาน” ผู้บรรยาย: ดร.จอห์น คาร์ลิก ดร. อภินันท์ โปษยานนท์ อัลเฟรด พอลลิน นำทอง แซ่ตั้ง วิโชค มุกดามณี ช่วงที่สอง “มุมมองใหม่” ผู้บรรยาย: ดร. เวนริจเนีย แชนเดอร์สัน ดร.บัณฑิต จันทร์โรจน์กิจ รองศาสตราจารย์ กมล เผ่าสวัสดิ์ ดร. เกรกอรี่ กัลลิแกน และ กฤติยา กาวิวงศ์ -13/6/2556 “ปรากฏการณ์วิหิตต่อความหมายและการปรากฏอยู่ในผลงานของมณเฑียร บุญมา ” การบรรยายโดยดร.เกษม เพ็ญภินันท์ -13/7/2556มณเฑียร บุญมา กับกลุ่มไวท์เสวนาในหัวข้อ มณเฑียร บุญมา กับกลุ่มไวท์ การเสวนานำโดยอาจารย์วิโชค มุกดามณี และสมาชิกกลุ่มไวท์ -10/5/2556-10/7/2556โครงการ อาร์ต ออน ฟาร์ม 2556 ออนซอนหลายลายผ้าอีสาน การแสดงผลงานเกี่ยวกับผ้า การผลิตผ้า ลายผ้าต่างๆ	 	ภาพร่างโครงการที่ค้างคาและผลงานที่หาชมยาก ผลงานที่ทางพิพิธภัณฑ์ภูมิใจ เป็นศิลปินนานาชาติที่คนไทยไม่ค่อยรู้จัก มีผลงานสเก็ตที่หาชมได้ยาก เป็นการจดนิทรรศการเนื่องในโอกาสครบรอบ 60 ปีของ มณเฑียร บุญมา ซึ่งมีความสัมพันธ์กับทางพิพิธภัณฑ์ ผลงานซึ่งเป็นที่น่าสนใจนำมาเผยแพร่ความรู้ให้คนไทยได้ชม

ตาราง 14 ตารางผลการวิเคราะห์การดำเนินการจัดนิทรรศการเมมโมนิกอส ปี พ.ศ. 2557

นิทรรศการเมมโมนิกอส				
วัน/เดือน/ปี	เนื้อหา	กิจกรรม	ภาพกิจกรรม	อภิปราย
2557 22/8/2556- 22/2/2557	นิทรรศการนี้ได้รับเกียรติจาก ภักธารักษ์ชาวญี่ปุ่น โยชิโกะ วาดะ ผู้เชี่ยวชาญด้านสิ่งทอและ ผู้เขียนหนังสือเกี่ยวกับ “ชิโบริ” ที่กลายเป็นตำนานและคำราสำหรับผู้สนใจด้านสิ่งทอทั่วโลก โยชิโกะ อิวาโมได้วาดะ ได้คัดสรรและรวบรวมผลงานของศิลปิน 29 คน จากประเทศต่างๆ ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และทั่วโลกมาร่วมงานอย่างมากมาย ผลงานที่ศิลปินแต่ละท่านจะนำมาแสดงล้วนแล้วแต่สะท้อนให้เห็นถึงวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อมที่ส่งอิทธิพลต่อพวกเขา ทั้งยังเกี่ยวเนื่องเชื่อมโยงไปถึงวัสดุที่พวกเขาเลือกใช้ และกระบวนการผลิตผลงานของศิลปินแต่ละคนอีกด้วย เป็นนิทรรศการศิลปะที่สำรวจสิ่งทอร่วมสมัยในระดับโมเลกุล	-22/8/2556เมมโมนิกอส : - ศิลปะ ความทรงจำในสิ่งทอร่วมสมัย : ภักธารักษ์ และศิลปิน เสวนา แนวคิดนิทรรศการ ร่วมทั้งผลงานที่ร่วมจัดแสดง -14/9/2556เมมโมนิกอส : - ศิลปะ ความทรงจำในสิ่งทอร่วมสมัย : กิจกรรม รีเมค รีมันส์ กับ Vee โดยคุณ วชิราภรณ์ ลิ้มวิวัฒน์ -12/10/2556เมมโมนิกอส : - ศิลปะ ความทรงจำในสิ่งทอร่วมสมัย : ศิลปินเสวนา โดย Biometric personal (DNA Ink) on bacterial cellulose textile for nonwoven fashion -10/11/2556เมมโมนิกอส : - ศิลปะ ความทรงจำในสิ่งทอร่วมสมัย : ศิลปินเสวนา โดยวิทยากร นิคินโยะ เจียง, กัวยิยง หยวน และ มาสซา มิโอ	 	ผลงานแต่ละชิ้นสะท้อนให้เห็นถึงวัฒนธรรมสิ่งแวดล้อมที่ส่งผลต่ออิทธิพลต่อการทำงานของศิลปิน การรวบรวมผลงานนานาชาติ การแสดงวัฒนธรรมของศิลปินแต่ละท่าน สะท้อนให้เห็นคุณค่าของการดำเนินงาน ภักธารักษ์ผู้มีชื่อเสียง การก้าวสู่การทำงานระดับนานาชาติ แสดงให้เห็นศักยภาพขอ งการดำเนินงานที่มีการพัฒนาต่อเนื่องอย่างไม่หยุดนิ่ง

ตาราง 15 ตารางผลการวิเคราะห์การดำเนินการจัดนิทรรศการ TRANSMISSION ปี พ.ศ. 2557

นิทรรศการ TRANSMISSION				
วัน/เดือน/ปี	เนื้อหา	กิจกรรม	ภาพกิจกรรม	อภิปราย
2557 22/3/2557- 30/9/2557	นิทรรศการ TRANSMISSION มีจุดเริ่มต้นจากคอลเลกชันงานศิลปะและวัตถุโบราณอันเปี่ยมไปด้วยเรื่องเล่าและเรื่องราวของ พิพิธภัณฑ์บ้านไทยจิม ทอมป์สัน โดยของสะสมซึ่งแทบจะเรียกได้ว่าเป็นดังตัวแทนของมรดกทางวัฒนธรรมไทยนี้เป็นผลจากการที่ พิพิธภัณฑ์ได้มุ่งมั่นอนุรักษ์และประชาสัมพันธ์วัฒนธรรม ไทยทั้งเก่าและใหม่ด้วยดีเสมอมา โดย โสเพีย พิช อัลเบิร์ต โยนานาน เซิตยาวัน เดอะ ไพเรเพลเลอร์ กรู๊ป นิค ชาน สุวิชา ดุษฎีวินิช สาครินทร์ เครืออ่อน และถกล ขาวสะอาด	-27/5/2557 วัตถุสะสมในพิพิธภัณฑ์บ้านไทยจิม ทอมป์สัน การบรรยายเกี่ยวเนื่องกับนิทรรศการ TRANSMISSION โดยจะดำเนินรายการเป็นภาษาอังกฤษพร้อมสลับแปลเป็น ภาษาไทย โดย บรูโน่ เลเมอร์ซีเออร์ -21/6/2557 Introduction to Woodworking (เครื่องมือและการใช้งาน) การบรรยายและสาธิตทั้งปฏิบัติการในหัวข้อ Introduction to Woodworking (เครื่องมือ และการใช้งาน) โดย ถกล ขาวสะอาด -9/5/2557 การบรรยายหัวข้อ "ประวัติศาสตร์ในผ้าผืน" โดย สาครินทร์ เครืออ่อน -19/4/2557 ศิลปินเสนา โดย โสเพีย พิช นิทรรศการ TRANSMISSION โดยมีภัณฑารักษ์ David Teh โดยจะดำเนินรายการเป็นภาษาอังกฤษพร้อมแปลสรุปภาษาไทย	 	เป็นเวทีแลกเปลี่ยนความรู้ภายใต้หัวข้อนิทรรศการ TRANSMISSION มีเรื่องเล่าและเรื่องราวของพิพิธภัณฑ์ ของสะสมที่บอกคุณค่าทางเวลาในอดีต การอนุรักษ์และการเสนอแนะ คำว่า "มรดกทางวัฒนธรรม " มีค่ามากกว่าเป็นได้เพียงอัตลักษณ์ สิ่งหนึ่งคือทำให้ผู้เข้าชมเกิดการรู้ซึ่งถึง คุณค่าของผลงานที่ผ่านตามกาลเวลา การอนุรักษ์รักษาซึ่งขนบธรรมเนียมประเพณีเพื่อให้คนรุ่นหลังได้ศึกษาเรียนรู้ เกิดการต่อยอดนำไปใช้ประโยชน์ในอนาคต

อภิปรายสรุป ปี พ.ศ. 2557 การนำเสนอผลงานระดับนานาชาติ เพื่อให้ผู้ชมเกิดการเรียนรู้ในความเป็นศิลปะร่วมสมัยกับการสร้างสรรค์ผลงานของศิลปิน
ระดับนานาชาติ การทำงานที่แตกต่างแปลกใหม่ จะส่งผลให้เกิดความคิดสร้างสรรค์และ มุมมองในการทำงานที่แตกต่างออกไป

ตาราง 16 ตารางผลการวิเคราะห์การดำเนินการจัดนิทรรศการแคนล่องคะนองลำ ปี พ.ศ. 2558

นิทรรศการแคนล่องคะนองลำ				
วัน/เดือน/ปี	เนื้อหา	กิจกรรม	ภาพกิจกรรม	อภิปราย
2558 18/10/2557- 31/3/2558	หอศิลป์บ้านจิม ทอมป์สัน มีความยินดี นำเสนอ นิทรรศการเกี่ยวกับหมอลำ จากการ สืบเนื่องเจตนารมณ์ของจิม ทอมป์สันฟาร์มที่มุ่งมั่น จะอนุรักษ์และพัฒนาวัฒนธรรมอีสาน ด้วยการจั ประกวดหมอลำ จิมทอมป์สันฟาร์ม “สุดสะแนนแดน อีสาน” ในระดับมัธยมศึกษาและอุดมศึกษาเมื่อปี พ.ศ.2555 และต่อเนื่องด้วยโครงการจัดทำ พิพิธภัณฑ์หมอลำ (โครงการระยะยาว) เพื่อรวบรวม องค์ความรู้ทางมรดกวัฒนธรรมที่ทรงคุณค่ารวมถึง สร้างความร่วมมือระหว่างศิลปินและองค์กรที่ เกี่ยวข้องกับหมอลำอันจะเป็นการเชื่อมโยงเครือข่าย บุคลากรทางด้านศิลปวัฒนธรรมอีสาน และผู้ที่ เกี่ยวข้องอื่นๆ ในการส่งเสริมอนุรักษ์และการต่อยอด สืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่นอีสานอย่างยั่งยืนอีกด้วย	29/4/2557 เสวนาการจัดการธุรกิจและอุตสาหกรรม บันเทิงหมอลำโดยทิดโส สุดสะแนน (สุรินทร์ ภาคศิริ) ลาค เมืองอุบล และ เท่ง จูเนียร์ ตี๋แจและโปรโมเตอร์ห มอลำชื่อดังแห่งยุค 3/1/2015 เสวนาวิชาการศิลปะ หัวข้อเรื่อง เราอยู่ ตรงไหน และเรากำลังจะไปไหน ? โดย กรกฤต อรุณ นนท์ชัย, ถนอม ชวักดี, พิษญา ศุภวานิช และ กฤติยา กาวิวงศ์, และ ศิลปิน นักวิจารณ์ศิลปะ และ ภัณฑารักษ์ 20/1/2015 เสวนาเรื่องหมอลำกับคติชนทาง มานุษยวิทยา โดยศ .ดร.จากรวรรณ ธรรมวัตร นักวิชาการผู้เชี่ยวชาญทางด้านคติชนทางอีสาน	 	สืบเนื่องเจตนารมณ์ของจิม ทอมป์สันที่ มุ่งมั่นจะอนุรักษ์และพัฒนาวัฒนธรรม อีสาน ด้วยการจัประหมอลำระดับ มัธยมและอุดมศึกษาเป็นการอนุรักษ์ และเผยแพร่ และเปิดการเปิดมิติทาง ดนตรีของคุณจิม ที่แสดงให้เห็นถึง ความผูกพันทางอีสาน การ เปลี่ยนแปลงของโลกในทางมิติสังคม วัฒนธรรม การเมืองและเศรษฐกิจ การ ส่งเสริมสนับสนุนสืบทอดวิถีวัฒนธรรม จิม ทอมป์สันถือว่าประสบความสำเร็จ สามารถตอบโจทย์การ ดำเนินงานเป็นอย่างมากในการจัด นิทรรศการนี้

อภิปรายสรุป พ.ศ. 2558 การนำเสนอวัฒนธรรมทางภาคอีสาน การต่อยอดกิจกรรมดำเนินงานอย่างต่อเนื่องแสดงให้เห็นถึงการประสบผลสำเร็จในการดำเนินงาน อีกทั้งการดึงนักเรียนนักศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมเพื่อสืบทอดวิถีชีวิตประเพณีไทย ซึ่งก็ได้สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลซึ่ง ประเทศไทยก็ได้ให้ความสำคัญกับเรื่องนี้

จากการวิเคราะห์ข้อมูลการดำเนินการจัดนิทรรศการของพิพิธภัณฑ์บ้านจิม ทอมป์สัน ตลอดระยะเวลา 5 ปีที่ผ่านมา ผู้วิจัยได้รวบรวมผลการวิเคราะห์ในแต่ละปีไว้ในรูปแบบตาราง มีข้อมูลสรุปดังนี้

ตาราง 17 ตารางอภิปรายสรุปผลการจัดนิทรรศการพิพิธภัณฑ์บ้านจิม ทอมป์สัน ปี พ.ศ. 2553-2558

ปี พ.ศ. 2553	ปี พ.ศ. 2554	ปี พ.ศ. 2555	ปี พ.ศ. 2556	ปี พ.ศ. 2557	ปี พ.ศ. 2558
เป็นการจัดนิทรรศการโดยนำศิลปะสมัยใหม่ นำผลงานศิลปะร่วมสมัยมาพูดถึงมากขึ้นเพื่อให้ผู้ชมเข้าใจถึงที่มาความหมายเกิดมุมมองในงานศิลปะสมัยใหม่มากขึ้น โดยมีนิทรรศการในช่วงท้ายปีที่มีผลมาจากสถานการณ์ความไม่สงบทางการเมือง จึงทำให้เกิดนิทรรศการภายใต้ พรก . จุกเงินผลจากการเกิดความไม่สงบมีความกระทบต่อหลายส่วนทางด้านศิลปะก็เช่นกัน จึงมีการสร้างสรรค์ผลงานสะท้อนมุมมองจากศิลปิน สื่อผ่านกระบวนการทำงานศิลปะ	การนำผล งานในอดีตมาสร้างสรรค์ใหม่ เช่นนำเสนอเรื่องราวในอดีตของพิพิธภัณฑ์ จิม ทอมป์สัน การทำงานของศิลปินที่เกิดจากการตกผลึกจากประสบการณ์ หรือการนำวรรณกรรมเก่าของไทยมานำเสนอให้อยู่ในรูปแบบความเป็นศิลปะสมัยใหม่ เชื่อมโยงกับสภาวะปัจจุบันให้ผู้ชมได้เรียนรู้และเข้าใจในนี้ อหาได้ง่ายจะเห็นได้ว่าการจัดนิทรรศการในปีนี้มีมุ่งไปที่การอนุรักษ์ นำเสนอสิ่งที่เรามีอยู่มาสร้างสรรค์ใหม่ให้ง่ายต่อการเข้าใจ เข้าถึงและพัฒนาต่อยอดทางความคิด	ในปีนี้เป็นเปิดตัวนิทรรศการอาร์ต ออน ฟาร์ม ที่จังหวัดนครราชสีมา โดยการนำศิลปินเข้าไปทำงานร่วมกับชุมชน สร้างสรรค์ผลงานจากสิ่งแวดล้อม เพื่อสร้างมิติใหม่ในการทำงานศิลปะ อีกทั้งเป็นการดึงดูดการท่องเที่ยวไว้จิม ทอมป์สันอีกด้วย และการจัดนิทรรศการเตรียมตัวต้อนรับการเข้าสู่อาเซียน ต้นตัวกับการเข้าร่วมประชาคมอาเซียนที่กำลังจะมีบทบาทกับประเทศไทยในอนาคต กับการเข้าร่วมเป็นส่วนหนึ่งของสมาชิกอาเซียน	ความกังวลจากสถานการณ์ความไม่สงบที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องส่งผลให้เกิดผลกระทบต่อหลายฝ่าย รวมถึงการดำเนินกิจกรรมด้านศิลปะด้วย จึงทำให้เกิดนิทรรศการขึ้นอีกครั้ง เป็นการจัดนิทรรศการที่เป็นภาพสะท้อนให้เห็นถึงผลกระทบที่เกิดขึ้น สิ่งที่เกิดขึ้นและการเยียวยารักษา ในรูปแบบต่างๆ และเนื่องในโอกาสครบรอบ 60 ปีของศิลปิน คุณ มณฑิรา บุญมา ศิลปินผู้มีชื่อเสียงจึงจัดนิทรรศการและนำผลงานที่หาชมได้ยากนำมาเผยแพร่และให้ความรู้กับคนทั่วไป	การนำเสนอผลงานระดับนานาชาติ เพื่อให้ผู้ชมเกิดการเรียนรู้ในความเป็นศิลปะร่วมสมัยกับการสร้าง วรรณกรรมผลงานของศิลปินระดับนานาชาติ การทำงานที่แตกต่างแปลกใหม่ จะส่งผลให้เกิดความคิดสร้างสรรค์และ มุมมองในการทำงานที่แตกต่างออกไป	การนำเสนอวัฒนธรรมทางภาคอีสาน การต่อยอดกิจกรรมดำเนินงานอย่างต่อเนื่องแสดงถึงการประสบความสำเร็จในการดำเนินงาน อีกทั้งการดึง นักเรียนนักศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมเพื่อสืบทอดวิถีชีวิตประเพณีไทย ซึ่งก็ได้สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลซึ่งประเทศไทยก็ได้ให้ความสำคัญกับเรื่องนี้

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษากิจการการจัดการความรู้กิจกรรมทางการศึกษาศิลปะของพิพิธภัณฑสถานบ้านจิม ทอมป์สัน เป็นการวิจัยโดยศึกษาแนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และการเก็บข้อมูลการวิจัยจากผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้องและการศึกษาผู้เข้าชม เพื่อให้ได้องค์ความรู้ ปรากฏการณ์ผลกระทบต่อสังคมไทยในด้านการศึกษาศิลปะ ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัย ดังนี้

1. สรุปผลการวิจัย

การวิจัยการจัดการความรู้กิจกรรมทางการศึกษาศิลปะของพิพิธภัณฑสถานบ้านจิม ทอมป์สัน สามารถสรุปผลการวิจัยได้ 2 ประเด็น ดังนี้

1.1 ผลการศึกษากิจการการจัดการความรู้

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยทำให้ได้แนวคำถามเพื่อสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้องในเรื่องการบริหารจัดการความรู้กิจกรรมทางการศึกษาศิลปะของพิพิธภัณฑสถานบ้านจิม ทอมป์สัน ซึ่งผู้วิจัยพบว่าพิพิธภัณฑสถานบ้านจิม ทอมป์สันมีการจัดการความรู้ที่มีขั้นตอนการดำเนินงานสอดคล้องกับทฤษฎีการจัดการความรู้(KM)

พิพิธภัณฑสถานบ้านจิม ทอมป์สัน ให้ความสำคัญกับการอนุรักษ์และการพัฒนาต่อยอดการเรียนรู้ โดยการสร้างกิจกรรมการเรียนรู้ในรูปแบบต่างๆ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ที่หลากหลาย การมุ่งสร้างความรู้ให้กับบุคลากรในองค์และผู้เข้าชมโดยเกิดจากการเรียนรู้ที่ได้รับทั้งการเรียนรู้ด้วยตนเองและจากประสบการณ์ที่ตนได้รับ โดยความรู้เหล่านี้ได้ถูกจัดและเก็บเป็นหลักฐานอยู่ในรูปแบบของสื่อ ชิ้นงานต่างๆ ซึ่งสามารถศึกษาค้นคว้าตามแหล่งที่ถูกจัดเก็บไว้ ในส่วนของการเลือกและกรองความรู้ของพิพิธภัณฑสถานบ้านจิม ทอมป์สัน ก็ดำเนินโดยมีขั้นตอนการดำเนินการที่เป็นระบบ การคัดกรองข้อมูลจนได้มาซึ่งความรู้ที่สำคัญที่เป็นประโยชน์ของการเรียนรู้ พร้อมทั้งเชื่อมโยงความรู้ทั้งหมดเข้ากับสภาวะปัจจุบัน โดยการกระจายความรู้ก็เกิดเป็นหลากหลายรูปแบบ เช่น การเผยแพร่ในนิตยสาร การโปรแกรการศึกษา กิจกรรมพิเศษ หรือการดำเนินงานโดยมีศิลปินเป็นผู้ให้ความรู้ การเผยแพร่กิจกรรมตามช่องทางต่างๆ การนำเทคโนโลยีมาใช้ในการเผยแพร่ซึ่งทำได้ง่ายและสะดวกจึงทำให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการเรียนรู้ ซึ่งการใช้ความรู้ที่มีประโยชน์นั้นสามารถพัฒนาต่อยอดให้เกิดกับบุคคลที่เรียนรู้และสนใจได้นำไปใช้จนเกิดประโยชน์สูงสุดกับประสบการณ์การดำเนินงาน ในการใช้ชีวิตประจำวัน โดยผู้เข้าชมสามารถเรียนรู้ได้จากประสบการณ์ที่ตนได้รับ กล่าวคือ การจัดกิจกรรมแต่ละครั้งนั้นมีความน่าสนใจ มีความแปลกใหม่

และมีความเหมาะสมตามช่วงวัยที่แตกต่างกันออกไป ผู้เรียนสามารถจึงเข้าใจในเนื้อหาข้อมูลที่ได้รับจากข้อมูลที่ถูกคัดกรองมาให้ได้ซึ่งองค์ความรู้ โดยผลการดำเนินงานทั้งหมดสามารถรับรู้และตรวจสอบได้จากผลการดำเนินงาน ซึ่งสะท้อนกลับมาจากตัวผู้เข้าชม ต่อการดำเนินการใช้ความรู้ทั้งหมดที่ได้รับเกิดเป็นแรงบันดาลใจหรือความคิดสร้างสรรค์ ซึ่งส่งผลที่เกิดขึ้นต่อสังคมแวดวงการดำเนินงานศิลปะที่ขยายออกไป การดำรงอยู่ขององค์กรที่มีการดำเนินงานไปอย่างต่อเนื่อง และการพัฒนาขององค์กรสามารถบอกถึงความประสบความสำเร็จในการดำเนินงานให้เข้าสู่ความเป็นนานาชาติอย่างสมบูรณ์

ดังนั้นกล่าวได้ว่าการบริหารจัดการความรู้กิจกรรมทางการศึกษาศิลปะของพิพิธภัณฑสถานบ้านจิม ทอมป์สันมีขั้นตอนการดำเนินงานการจัดการสอดคล้องกับทฤษฎีการบริหารจัดการเรียนรู้ (KM) ซึ่งเป็นทฤษฎีที่มีการยอมรับจากนักวิจัยทั่วไป จึงสามารถบอกได้ว่าพิพิธภัณฑสถานบ้านจิม ทอมป์สันมีการจัดการความรู้ที่ดี โดยเกิดจากจากขั้นตอนการดำเนินงานขององค์กร ที่สามารถสร้างคุณประโยชน์ ทางการเรียนรู้ ในระดับอุดมศึกษาและผู้ที่มีความสนใจ ที่สามารถพัฒนาต่อยอดให้เกิดการเรียนรู้ได้ประโยชน์อย่างสูงสุด

1.2 ผลการศึกษากิจกรรมทางการศึกษาศิลปะและปรากฏการณ์วิทยา

การวิจัยกิจกรรมทางการศึกษาศิลปะของพิพิธภัณฑสถานบ้านจิม ทอมป์สันทำให้ได้แนวคำถามเพื่อสัมภาษณ์ผู้บริหาร ผู้เชี่ยวชาญผู้เข้าชมที่เกี่ยวข้องในงานวิจัย และเพื่อให้ได้องค์ความรู้ด้านการจัดการศึกษากิจกรรมทางการศึกษาศิลปะโดยผู้วิจัยสรุปข้อมูลร่วมกับทฤษฎีปรากฏการณ์วิทยา ผลการวิจัยพบว่ากิจกรรมทางศึกษาศิลปะไม่ว่าจะเป็นในส่วนนิทรรศการหรือโปรแกรมการศึกษา สิ่งทีพิพิธภัณฑสถานบ้านจิม ทอมป์สันพยายามนำเสนอ นั่นคือความรู้ที่เป็นในรูปแบบของศิลปะสมัยใหม่

การดำเนินการจัดกิจกรรมทางการศึกษาศิลปะที่ทางพิพิธภัณฑสถานบ้านจิม ทอมป์สันดำเนินการโดย การนำเสนอข้อมูลทางประวัติศาสตร์ ผลงานในอดีต ขนบธรรมเนียมประเพณีที่ดำเนินการโดยการ จัดรูปแบบใหม่ ให้เข้ากับสถานะสถานการณ์ปัจจุบันของโลก การดำเนินงานโดยคำนึงถึงวาระและ เหตุการณ์สำคัญต่างๆ การพัฒนาเปลี่ยนแปลงด้านต่างๆ เช่น การเมือง สังคม เศรษฐกิจ การ อุตสาหกรรม และนานาชาติ โดยมีการถ่ายทอดที่มีรูปแบบแตกต่างกันออกไปในแต่ละปี อีกทั้ง องค์การยังมีเครือข่ายการเรียนรู้กับนักศึกษาดำรงโรงเรียนหรือมหาวิทยาลัยต่างๆ ที่เข้าเรียนรู้จาก พิพิธภัณฑสถานหรือการฟังการบรรยาย การสัมภาษณ์จากผู้บริหาร ซึ่งมีกิจกรรมการศึกษาเกิดขึ้น บ่อยครั้งมีการติดตามตรวจสอบความสนใจ การเรียนรู้ที่เกิดขึ้นซ้ำๆ ทำให้สามารถพัฒนาการ เรียนรู้ของการศึกษาไทย ความรู้ไปกับการ เผยแพร่ข้อมูลของทางพิพิธภัณฑสถาน ถือได้ว่าพิพิธภัณฑ

บ้านจิม ทอมป์สัน เป็นองค์กร ให้ความรู้ที่มีการพัฒนาอยู่ตลอดเวลา และสามารถเติบโตได้อย่างรวดเร็ว ทำให้เกิดความแตกต่างอย่างชัดเจนกับการบริหารพิพิธภัณฑ์ภายใต้การดูแลของรัฐบาล ซึ่งพิพิธภัณฑ์บ้านจิม ทอมป์สันมีคณะผู้บริหาร บุคคลกรดำเนินงานที่มีความรู้ความสามารถ ทั้งแง่การทำงานและการแก้ปัญหา การพัฒนา ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญในการขับเคลื่อนองค์กร

ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่าพิพิธภัณฑ์บ้านจิม ทอมป์สันได้ดำเนินการให้ความรู้ควบคู่ไปกับการอนุรักษ์ พัฒนาต่อยอดความรู้เพื่อให้เกิดความ สมบูรณ์โดยการนำเสนอที่แตกต่างรูปแบบกันออกไป โดยคำนึงการได้รับความรู้ของผู้เรียนรู้เป็นสำคัญ การเรียนรู้ที่เกิดได้จากการสัมผัสการปฏิบัติจริงย่อมทำให้เกิดเป็นการเรียนรู้ที่สมบูรณ์ ซึ่งได้สอดคล้องกับการดำเนินการจัดการทาง กิจกรรมการศึกษาศิลปะพิพิธภัณฑ์บ้านจิม ทอมป์สันในการนำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างสมบูรณ์

2. อภิปรายผล

จากผลการวิจัยทำให้ทราบว่า การจัดการความรู้กิจกรรมการศึกษาศิลปะของพิพิธภัณฑ์บ้านจิม ทอมป์สันมีความสอดคล้องกับทฤษฎีการบริหารจัดการความรู้ (KM) โดยสามารถ อภิปรายผลแบ่งได้เป็น 2 ประเด็น ดังนี้

2.1 การบริหารจัดการความรู้

การบริหารจัดการความรู้มีการดำเนินงานเป็นขั้นตอน มีโครงสร้างทฤษฎีที่เหมาะสมแก่การนำไปใช้เพื่อพัฒนาการจัดการความรู้ในองค์กร ขั้นตอนการดำเนินงานตามทฤษฎีที่เป็นกระบวนการ ที่ให้ความสำคัญต่อการสร้างนวัตกรรมระยะยาว เพื่อสร้างความแข็งแกร่งให้กับองค์กร ดังนี้

1. การสร้างความรู้

มุ่งเน้นการสร้างเพื่อพัฒนาความรู้โดยเริ่มสร้างความรู้ให้กับบุคลากรในองค์กรและผู้เรียนรู้เป็นสำคัญ ซึ่งสอดคล้องกับการดำเนินงานของพิพิธภัณฑ์บ้านจิม ทอมป์สัน ที่ดำเนินงาน โดยเริ่มจากการสร้างความรู้ให้แก่บุคลากรในองค์กร พัฒนาศักยภาพการเรียนรู้ของบุคลากรใน องค์กรและดำเนินการสร้างความรู้ให้กับผู้เรียนรู้โดยผ่านวิธีการนำเสนอถ่ายทอดความรู้ในรูปแบบ ต่างๆ โดยเน้นการเรียนรู้ได้จากประสบการณ์จริง สามารถพัฒนาต่อยอดความรู้และนำไปใช้ ประโยชน์ได้

2. การจัดและเก็บความรู้

เป็นการจัดและเก็บความรู้ที่สร้างเป็นหมวดหมู่และเป็นหลักฐานข้อมูล ซึ่งการจัด และเก็บความรู้ของพิพิธภัณฑ์บ้านจิม ทอมป์สันได้ดำเนินการเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบมาโดยตลอด มีฐานข้อมูลการดำเนินงานที่เก็บบันทึกไว้อย่างชัดเจน ผู้เรียนรู้สามารถสืบค้นคว้าข้อมูลจนกระทั่ง สามารถนำมาใช้ประโยชน์ในการเรียนรู้ซึ่งถือเป็นข้อสำคัญในการค้นคว้าเพื่อให้ได้องค์ความรู้มา

3. การเลือกและกรองความรู้

ความรู้ที่ได้มาโดยพิจารณาหรือการกำจัดความรู้ที่เป็นที่รู้กันดีอยู่แล้วทิ้งไป โดยสรรหาความรู้ที่เป็นประโยชน์ แปลกใหม่และโดดเด่น ผ่านกระบวนการวิเคราะห์ ให้ได้มาซึ่งข้อมูลที่เป็นประโยชน์แก่ผู้เรียนซึ่งสอดคล้องกับขั้นตอนการทำงานของพิพิธภัณฑสถานบ้านจิม ทอมป์สัน ที่มีการเลือกและกรองความรู้ก่อนการนำเสนอในงานในแต่ละครั้ง มุ่งเน้นนำเสนอความรู้ที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม การคิดวิเคราะห์งานที่สำคัญ โดยการเชื่อมโยงความรู้ที่ได้มาให้เข้ากับสภาวะปัจจุบันจนสามารถทำให้ผู้เรียนรู้ได้เข้าถึงความรู้ ตกผลึกเปิดมิติมุมมองการเรียนรู้ใหม่ โดยเกิดขึ้นได้จากการเรียนรู้จากประสบการณ์ของตนเอง

4. การกระจายความรู้

การนำความรู้ที่ผ่านการจัดการให้เป็นระบบแล้ว นำมาเผยแพร่โดยผ่านกระบวนการตามวิธีต่างๆ เพื่อให้ผู้อื่นได้ใช้ประโยชน์ต่อไป โดยการเผยแพร่ความรู้ของพิพิธภัณฑสถานบ้านจิม ทอมป์สัน ได้ดำเนินการกระจายความรู้หลายหลายวิธีด้วยกัน ได้แก่ การกระจายความรู้โดยการจัดนิทรรศการ การจัดโปรแกรมการศึกษา การจัดกิจกรรมพิเศษ ซึ่ง เป็นกระบวนการหลักในการกระจายความรู้ อีกทั้งยังมีการเผยแพร่ความรู้ซึ่งพิพิธภัณฑสถานบ้านจิม ทอมป์สัน ได้ดำเนินการควบคู่ไปกับการกระจายความรู้เช่นกันคือ การเผยแพร่ความรู้ทางบทความ วารสาร หนังสือพิมพ์ การใช้เทคโนโลยีในการเผยแพร่ข้อมูลซึ่งทำให้เกิดความรวดเร็วในการสืบค้นข้อมูลพิพิธภัณฑสถานบ้านจิม ทอมป์สัน ได้มีหลากหลายช่องทางในการเผยแพร่คือ ทางเว็บไซต์ ทางแฟนเพจเฟซบุ๊ก แอปพลิเคชันระบบสมาร์ทโฟน สิ่งเหล่านี้ล้วนทำให้เกิดการกระจายความรู้ที่องค์กรดำเนินการ ทำให้เกิดประโยชน์สามารถนำไปใช้เพื่อการศึกษาและการเรียนรู้กันต่อไป

5. การใช้ความรู้

เป็นขั้นตอนที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในการดำเนินงาน เนื่องจากเมื่อมีการจัดการความรู้แต่ไม่มีการนำไปใช้ประโยชน์ก็ไม่สามารถเกิดผลทำให้เกิดความสูญเปล่าในการจัดการความรู้ ดังเช่นการใช้ความรู้ของพิพิธภัณฑสถานบ้านจิม ทอมป์สันที่มีการนำความรู้ที่ได้มาใช้ให้เกิดประโยชน์ สามารถนำเสนอข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อผู้เรียน การดำเนินงานสร้างสรรค์ผลงานการนำเสนอในรูปแบบใหม่ การใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างรู้คุณค่าความสำคัญ โดยการใช้ความรู้ที่ได้ถ่ายทอดผ่านกิจกรรมที่หลากหลาย โดยจัดให้เหมาะสมกับผู้เรียนเป็นสำคัญ

6. การติดตามและตรวจสอบ

เป็นการวัดผลของการจัดการความรู้เพื่อที่จะช่วยให้ผู้ปฏิบัติจัดการความรู้ ได้ ทบทวนประมวผลและปรับปรุงกิจกรรมต่างๆ ของกระบวนการในการจัดการความรู้ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น สอดคล้องกับการติดตามและตรวจสอบผลการดำเนินงานกิจกรรมการศึกษา

ศิลปะของพิพิธภัณฑสถานบ้านจิม ทอมป์สัน ซึ่งมีการตรวจสอบ โดยการแสดงเป็นข้อมูลตัวเลขเป็นสถิติ ทั้งด้านผู้เข้าชมและการปฏิบัติงานของบุคลากรในองค์กร ทำให้สามารถประเมินการทำงานได้ว่าการดำเนินการจัดกิจกรรมในแต่ละครั้งนั้นประสบผลสำเร็จอย่างไร การติดตามและการตรวจสอบนั้นจะนำข้อมูลสถิติมา เพื่อจะได้นำมาวิเคราะห์เพื่อหาปัญหาหรือมีข้อเสนอแนะเพื่อการดำเนินการจัดงานอย่างมีประสิทธิภาพในครั้งต่อไป

2.2 กิจกรรมทางการศึกษาศิลปะและปรากฏการณ์วิทยา

ผู้วิจัยนำทฤษฎีปรากฏการณ์วิทยามาใช้เพื่อหาผลกระทบต่องสังคมไทยในด้านการศึกษาศิลปะ อภิปรายดังนี้

การเก็บรวบรวมข้อมูล มีวิธีการจัดเก็บได้หลายวิธี เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครบถ้วนตรงตามเป้าหมายที่วางไว้ จากการสัมภาษณ์ โดยใช้คำถามที่เจาะลึกตรงประเด็นและเหมาะสมตามสถานการณ์ต่างๆ แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์จับประเด็นสำคัญ ตีความเพื่อให้ได้ข้อมูลจริง สอดคล้อง กับการดำเนินงานของผู้วิจัยที่มีกระบวนการทำงานดำเนินงานตามวิธีวิทยาแบบปรากฏการณ์วิทยา จากข้อมูลที่ได้มานั้นผู้วิจัยพบว่าการดำเนินงานของพิพิธภัณฑสถานบ้านจิม ทอมป์สัน มีกระบวนการนำเสนอความรู้ในรูปแบบของการเป็นศิลปะสมัยใหม่ แต่ความรู้ที่นำเสนอเป็นความรู้ในอดีต ประวัติศาสตร์ มีจุดมุ่งหมายเพื่ออนุรักษ์และต่อยอดพัฒนาความรู้โดยต้องดำเนินงานภายใต้การเปลี่ยนแปลงของยุคปัจจุบัน ความเจริญที่เกิดขึ้นของเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรมแทบจะทำให้สิ่งที่พิพิธภัณฑสถานบ้านจิม ทอมป์สันนำเสนอเป็นไปได้อย่างยาก เนื่องจากพื้นที่โดยรอบทุกล้อมไว้ด้วยพื้นที่ทางเศรษฐกิจ ทุนนิยม ขัดกับการเกิดขึ้นของพิพิธภัณฑสถาน แต่ด้วยศักยภาพของผู้บริหาร บุคลากร ซึ่งเป็นหน่วยงานที่มีความสามารถและมีวิสัยทัศน์ในการดำเนินงานที่กว้างไกล ทำให้พิพิธภัณฑสถานบ้านจิม ทอมป์สันเติบโตและพัฒนาขึ้นเรื่อยๆ และสามารถเป็นองค์กรที่มีความมั่นคงและแข็งแกร่ง มีการตื่นตัวกับสถานการณ์ของโลกในปัจจุบันที่พิพิธภัณฑสถานบ้านจิม ทอมป์สันให้ความสำคัญในการดำเนินงาน โดยพยายามพัฒนาองค์กรให้มีความเป็นสากล สามารถดำเนินงานในระดับนานาชาติได้ ไม่เพียงแต่นำเสนองานในด้านศิลปะแขนงเดียว มีการเชื่อมโยงความรู้ด้านปรัชญา ภาพยนตร์ ผ้าไทยต่างๆ ซึ่งนั่นหมายถึงการดำเนินงานที่ผ่านกระบวนการคิดวิเคราะห์อันได้มาซึ่งความรู้ที่เป็นประโยชน์ สร้างสรรค์ผลงานที่แปลกใหม่ มีความคิดในการดำเนินงานที่พัฒนาขึ้นเรื่อยๆ สามารถดำเนินงานโดยลบการมองพิพิธภัณฑสถานต่างๆ ว่าเป็นการจัดรายการโดยเป็นเครื่องมือของทุน ของอุตสาหกรรมการค้า ธุรกิจ เครื่องมือของรัฐ ซึ่งพิพิธภัณฑสถานบ้านจิม ทอมป์สันได้นำเสนอในแง่มุมมองการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นอย่างยั่งยืน การเข้าชมพิพิธภัณฑสถานที่ไม่เพียงแต่เกิดความรู้สึกใจ แต่พิพิธภัณฑสถานบ้านจิม ทอมป์สันได้ทำให้เกิดความรู้ที่

เป็นประโยชน์ พร้อมความสนุกสนานเพลิดเพลิน คลายเครียด เกิดความคิดสร้างสรรค์สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ในการทำงานที่ว่า ต้องการต่อยอดและพัฒนาสามารถช่วยให้นำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้อย่างสมบูรณ์

ข้อสังเกตที่ได้จากการวิจัย

จากการวิจัยครั้งนี้จะเห็นได้ว่าการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลอันได้ซึ่งผลการวิเคราะห์สามารถค้นพบ ผลกระทบต่อสังคมไทยในด้านการศึกษาศิลปะ ที่พบว่าสถานการณ์ต่างๆสถานะของโลกที่ปรับเปลี่ยนไปมีผลต่อการดำเนินงาน การนำเสนอความรู้ การเรียนรู้ของผู้เข้าชม และพบว่าขั้นตอนกระบวนการดำเนินของพิพิธภัณฑ์ การบริหารจัดการของบุคลากรที่มีประสิทธิภาพขององค์กร สามารถนำเสนอเผยแพร่ความรู้ที่ประโยชน์สามารถนำไปใช้เพื่อต่อยอดการเรียนการสอน หรือพัฒนาผลงานการวิจัยด้านการบริหารจัดการความรู้พิพิธภัณฑ์อื่นๆอีกด้วย

3. ข้อเสนอแนะ

ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

3.1 ความสำคัญของการศึกษาผู้ชม

พิพิธภัณฑ์ควรใช้หลักการสื่อสารแบบสองทิศทาง เพื่อถามความต้องการและความคาดหวังของผู้ชมในการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ โดยเฉพาะผู้ชมที่คาดหวังชมนิทรรศการ เมื่อได้ทราบความต้องการความคาดหวังของผู้ชมแล้ว ทางพิพิธภัณฑ์ควรเตรียมพร้อมในการหยิบยื่นประสบการณ์ที่ดีในการเข้าชมหรือร่วมกิจกรรม การนำเสนอข้อมูลที่ตรงกับความคาดหวัง เพื่อที่ว่าผู้ชมจะกลายเป็นผู้ชมที่นิยมชมนิทรรศการในครั้งต่อไป

3.2 ด้านการบริหารจัดการความรู้กิจกรรมทางการศึกษาศิลปะของพิพิธภัณฑ์

เนื่องจากการพัฒนาพิพิธภัณฑ์ในประเทศไทยเน้นไปที่การมีอาคาร สถานที่ พื้นที่ใช้สอยที่ทันสมัย หลังการวิจัยนี้หวังว่าการได้มาซึ่งองค์ความรู้จะให้ความสำคัญกับบทบาทด้านการบริหารจัดการความรู้ของพิพิธภัณฑ์มากยิ่งขึ้น กิจกรรมทางการศึกษาศิลปะจะช่วยเชื่อมโยงวัตถุที่กำลังจัด แสดงเข้ากับแนวคิด วิธีการดำเนินงานที่พิพิธภัณฑ์อย่างจะนำเสนอ และยังช่วยสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ให้เพิ่มขึ้นได้อีกด้วย

3.3 การนำผลวิจัยไปต่อยอด

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษากิจการบริหารจัดการความรู้กิจกรรมทางการศึกษาศิลปะของ พิพิธภัณฑ์บ้านจิม ทอมป์สัน การวิจัยพิพิธภัณฑ์ด้านการบริหารจัดการความรู้ในประเทศไทยยังมี ผู้วิจัยน้อยมาก ซึ่งการวิจัยครั้งนี้ได้เกิดองค์ความรู้ใหม่สามารถนำไปศึกษาใช้เป็นแบบอย่างในการศึกษากิจการดำเนินการจัดพิพิธภัณฑ์อื่นๆได้ นำไปใช้เพื่อพัฒนาความคิดต่อยอดกระบวนการเรียนรู้เป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอนในรูปแบบต่างๆ สามารถปรับให้เหมาะสมตามสถานการณ์ การจัดการความรู้ในแต่ละพื้นที่เพื่อให้เกิดประโยชน์อย่างสูงสุดต่อผู้ศึกษา

บรรณานุกรม

- กฤติยา กาภิวงศ์. (2558, 23มกราคม). ผู้อำนวยการฝ่ายศิลป์ หอศิลป์บ้านจิม ทอมป์สัน สัมภาษณ์. กพร. และสถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ(2548). **พื้นฐานการจัดการความรู้กรุงเทพฯ** เอ็กซ์เปอร์เน็ท กานต์สุดา มาชะศิริานนท์. (2546). **การนำเสนอระบบการจัดการความรู้ สำหรับองค์กร ภาคเอกชน**. วิทยานิพนธ์ คม. (โสตทัศนศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- กัญญา ศรีคำมูล. (2535). **การใช้ชุดฝึกอบรมด้วยตนเองกับการนิเทศแบบมีส่วนร่วมและการนิเทศแบบปกติที่ส่งผลต่อการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ของครูก่อนประถมศึกษา**. ม.ป.พ.
- กิริติ ยศยิ่งยง. (2549). **การจัดการความรู้ในองค์กร และกรณีศึกษา**. กรุงเทพฯ: มิสเตอร์ท็อปปี. เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2545). **ผลลัพธ์ที่ได้จากการจัดการความรู้**. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- เกศินี นิสสัยเจริญ. (2527). **การสอนศิลปะสำหรับเด็ก**. ในเอกสารการฝึกอบรม ผดด. รุ่นที่2 ขอนแก่น: ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- จันทน์ เจริญศรี. (2544). **โพสต์โมเดิร์นกับสังคมวิทยา**. กรุงเทพฯ: วิทยา.
- จิมทอมป์สัน. (2004). **พิพิธภัณฑ์บ้านจิมทอมป์สัน**. สืบค้นเมื่อ 8 กรกฎาคม 2557, จาก <http://www.jimthompsonartcenter.org/web/main.php?m=link>
- (2004). **พิพิธภัณฑ์บ้านจิมทอมป์สัน**. สืบค้นเมื่อ 8 กรกฎาคม 2557. จาก <http://www.jimthompsonhouse.com/index.asp>
- ชนาธิป พรกุล. (2544). **การจัดการเรียนรู้แบบผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง**. เชียงใหม่: แม่ใจ
- ชัยณรงค์ เจริญพานิชกุล. (2533). **พัฒนาเด็กด้วยศิลปะ**. กรุงเทพฯ: แพลน พับลิชชิ่ง.
- ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์. (2548, มกราคม-มิถุนายน). **บุคลากรทางการศึกษา : ทักษะในการจัดการความรู้**. **วารสารบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น**. 1(1): 11-13.
- ชูจิตต์ วัฒนารมย์ (2528). **คุณค่าของกิจกรรมศิลปะศึกษาต่อนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาตามการรับรู้ของครูศิลปะและผู้เชี่ยวชาญทางศิลปะศึกษา**. วิทยานิพนธ์. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- ธรรมนันท์กา แจ้งสว่าง. (2554). **ประสบการณ์ของการเป็นครูผู้มีจิตวิญญาณความเป็นครู : การศึกษาเชิงปรากฏการณ์วิทยา**. ปรินญาณินพนธ์ วท.ด. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

นฤมล พุกกะศิลป์; และพัชรา หาญกิจเจริญ. (2543, มกราคม-มิถุนายน). **การจัดการความรู้** (Knowledge Management). **รังสิตสารสนเทศ**. 6(1): 60-71.

นันทา วิฑูฒศัคดี. (2544, มกราคม-มิถุนายน). องค์การเรียนรู้และบริหารจัดการความรู้ : แผนกกลยุทธ์เพื่อพัฒนาสำนักวิทยบริการ สถาบันราชภัฏ. **วารสารสารสนเทศ**. 2(1): 1-1.

น้ำทิพย์ วิภาวิน. (2547). **การจัดการความรู้กับคลังความรู้**. กรุงเทพฯ: เอสอาร์พรินติ้งแมสโปรดักส์

นิคม มุสิกคามะ. (2536). **คู่มือการปฏิบัติงานของภัณฑารักษ์พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติกร ศิลปากร**. กรุงเทพฯ: อมรินทร์พรินติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.

----- (2540). **ระบบการบริการการจัดการวัฒนธรรม**. กรุงเทพฯ: สำนักโบราณคดีและพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ กรมศิลปากร.

นกเนตร ธรรมบวร. (2544). **การพัฒนากระบวนการคิดในเด็กปฐมวัย**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

บุญดี บุญญากิจ; และคณะ. (2547). **การจัดการความรู้ทฤษฎีสู่การปฏิบัติ**. กรุงเทพฯ: จีรวัฒน์อิเล็กทรอนิกส์

----- (2548). **เกณฑ์การบริหารจัดการเพื่อความเป็นเลิศ“ฉบับกันเอง(มากขึ้น)” = Thailand quality Award**. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

บุญส่ง หาญพานิช. (2546). **การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการความรู้ในสถาบันอุดมการณ์ศึกษาไทย**. วิทยานิพนธ์ (การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.

บำรุง กลัดเจริญ; และฉวีวรรณ กินาวงศ์. (2527). **วิธีการสอนทั่วไป**. กรุงเทพฯ: พิชณศ.

ประชุม โพธิกุล. (2548, เมษายน-พฤษภาคม). สถานศึกษาของท่านควรมีการ “จัดการความรู้” แล้วหรือ?. **สถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษา**. 22(4): 3-6

ประพนธ์ ผาสุขยืด. (2549). **การจัดการความรู้(KM)ฉบับขับเคลื่อน LO**. กรุงเทพฯ: ไยไหม.

ประเวศ วะสี. (2545, มิถุนายน). **การจัดการความรู้. สานปฏิรูป**. 5(51): 74-76.

ปรียานุช จุลพรหม. (2547). **การพัฒนาความรู้ความสามารถด้านการคิดวิจารณ์ของเด็กปฐมวัยด้วยการจัดกิจกรรมศิลปะประดิษฐ์** วิทยานิพนธ์ กศม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

พรธิดา วิเชียรปัญญา. (2547). **การจัดการความรู้ : พื้นฐานและการประยุกต์ใช้**. กรุงเทพฯ: อรรถกมลการพิมพ์.

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. (2542). **ราชกิจจานุเบกษา** เล่ม 116 ตอนที่ 74ก. หน้า 5-6. กรุงเทพฯ.

พระราชบัญญัติส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย พ.ศ. 2551. (2551).

ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 125 ตอนที่ 41ก. หน้า 3. กรุงเทพฯ.

พิเชษฐ บัณฑิต. (2543). **การจัดการความรู้ในองค์กร: โรงพยาบาลบ้านตาก**. สืบค้นเมื่อ 19 กรกฎาคม 2551, จาก <http://bantakhospital.com/modules>

ภาคภูมิ รัตนาวีวัฒน์พงศ์; และอรรถกร เก่งพล. (2547). **การออกแบบและพัฒนาคลังความรู้เพื่อสนับสนุนการจัดการความรู้ผ่านระบบอินเทอร์เน็ตการศึกษา ฝ่ายปฏิบัติการของนครหลวง. การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย. การประชุมวิชาการช่วยงานวิศวกรรมอุตสาหกรรม ครั้งที่ 13. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่: 3.**

มะลิฉัตร เอื้ออานนท์ (2539, มกราคม-มิถุนายน). **ข้อคิดเล็กๆ น้อยๆ จากศิลปกรรม 4(1): 4-42.**

เยาวพา เดชะคุปต์. (2528). **กิจกรรมสำหรับเด็กก่อนวัยเรียน. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.**

รัตน์ เทียงตรง (2548). **การจัดการความรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย 1 : กรณีศึกษาโรงเรียนดาราธรรม. การศึกษาอิสระ ศษ:ม. ขอนแก่น:**

มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

ราชบัณฑิตยสถาน. (2530). **พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน. พ.ศ. 2525. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช**

รังสรรค์ ธนะพรพันธุ์. (2544). **การศึกษาทุนนิยมและโลกาภิวัตน์. กรุงเทพฯ: โครงการจัดพิมพ์ คปไฟ.**

เลิศ อานันท์. (2535). **เทคนิควิธีสอนศิลปะเด็ก. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.**

วันทนา เมืองจันทร์. (2548, เมษายน-พฤษภาคม). **การจัดการความรู้ที่ฝังลึกในตัวคน (Tacit Knowledge) สู่การปฏิบัติในสถานศึกษาสถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษา 22(4): 11-15.**

วุฒิ วัฒนสิน. (2542, พฤษภาคม-สิงหาคม). **ศิลปศึกษาแนวการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ 2542. รุสมิแล.**

วิจารณ์ พานิช. (2548). **“การจัดการความรู้”**. สืบค้นเมื่อ 16 พฤษภาคม 2548, จาก <http://www.kmi.trf.or.th//Document/About KM/-KM-Article.pdf>

----- (2548). **การจัดการความรู้ฉบับนักปฏิบัติ. กรุงเทพฯ: พับลิเคชั่น.**

----- (2549). **KM วันละคำ จากนักปฏิบัติ KM สู่นักปฏิบัติ KM. กรุงเทพฯ: สถาบันส่งเสริมการจัดการความรู้เพื่อสังคม.**

----- (2549). **การจัดการความรู้ ฉบับนักปฏิบัติ. กรุงเทพฯ: สุขภาพใจ.**

----- (2551). **วิธีดำเนินการจัดการความรู้องค์กร ตามแนวทางของ Nonaka&Takeuchi. สืบค้นเมื่อ 18 กรกฎาคม 2551, จาก <http://kmi.or.th>**

- วิลาวลัย มาคุ้ม. (2549). **การพัฒนาตัวบ่งชี้การจัดการความรู้ของครูในสถานศึกษา**
ขั้นพื้นฐาน สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ปรินทิพนิพนธ์ กศด. (การบริหารการศึกษา).
 กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- วิรุณ ตั้งเจริญ. (2526). **การสร้างเสริมลักษณะนิสัยเด็กปฐมวัยด้านศิลปะ**. เอกสารการสน
ชุดวิชาการสร้างเสริมลักษณะนิสัยเด็กปฐมวัยศึกษา หน่วยที่ 1-7. นนทบุรี:
 มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- วิรัตน์ ปั่นแก้ว. (2554). **กระบวนการทัศน์ศิลปศึกษาหลังสมัยใหม่ในประเทศไทย** ปรินทิพนิพนธ์.
 ศศ.ด. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- วีรุธ มาชะศิริรานนท์ (2545). **การบริหารภูมิปัญญา** พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: ธีระป๋อม วรณกวรรณ
 สำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2531). **คู่มือบริหารโรงเรียนประถมศึกษาเล่ม 1.**
 กรุงเทพฯ: ครู.
- สำนักพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ. (2549). **นามานุกรมพิพิธภัณฑสถานในประเทศไทย.**
 กรุงเทพฯ: กรมศิลปากร กระทรวงวัฒนธรรม.
- ศุภามนต์ ศุภกานต์. (2547, กุมภาพันธ์). Biz Wisdom การจัดการความรู้แบบที่ถูกต้องนั้น
 เป็นอย่างไร. **วารสาร Knowledge today.** 28-29.
- อำนาจ เย็นสบาย. (2548). **รายงานการวิจัย : การจัดการเรียนรู้ของแหล่งการเรียนรู้**
ตลอดชีวิต (หอศิลป์). กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- อำพร ไตรภักทร. (2546). **บทความ : การบริหารจัดการความรู้. วารสารการประกันคุณภาพ.**
 ฉบับที่ 4.
- Davenport & Probst. (2001). **Knowledge Management casebook.** MCD, Verlag and wiley
 and – sons, Berlin
- Giorgi. A. (1985). **Phenomenology and Psychological Research.** Duquesne University
 Press.
- Hutt, Leonard. (1996). **The study concludes that the ability to promote OL in school is a**
promising response to ongoing demands for restructuring. An exploration into
the developmental process of a learning organization Dissertation, Ed.D. (Adult
and Continuing). University of Toronto (Canada). Photocopied. Retrieved
 January 20, 2007, from UMI ProQuest Digital Dissertation.

- Kaiser, Sandra Mae (Grin). (2000). **Mapping the learning organization : Exploring a model of organizational learning**. Dissertation, Ph.D. (The School of Vacation of Education). Louisiana State University and Agricultural & Mechanical college. Photocopied. Retrieved January20,2007, from UMI ProQuest Digital Dissertation.
- Sallis, E and Jones, G. (2002). **Knowledge management in education : Enhancing learning and education**. London: Kogan page.
- Unesco. (1960). **The Organization of Museums : Practicle Advice** Paris.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

แบบการบันทึกข้อมูล

ตารางบันทึกข้อมูล

ชื่อ.....

ตำแหน่งงาน.....

วัน/เวลา/สถานที่.....

ชื่อ	ครั้งที่พบและสนทนา	บันทึกข้อมูลที่ได้
1.	ครั้งที่ 1.....	
2.	ครั้งที่ 2.....	
3.	ครั้งที่ 3.....	
4.	ครั้งที่ 4.....	
5.	ครั้งที่ 5.....	
6.	ครั้งที่ 6.....	
7.	ครั้งที่ 7.....	

ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ให้สัมภาษณ์

ชื่อ.....นามสกุล.....

จำนวนครั้งที่สัมภาษณ์.....

วันที่สัมภาษณ์.....เวลา.....

สถานที่สัมภาษณ์.....

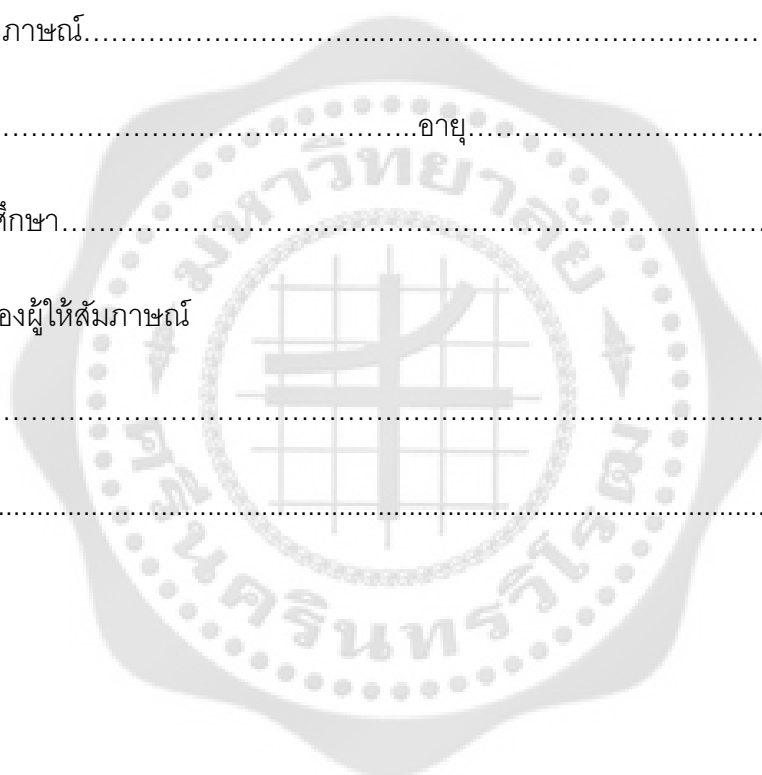
เพศ.....อายุ.....ปี

ระดับการศึกษา.....

ปฏิกิริยาของผู้ให้สัมภาษณ์

.....

.....

แบบบันทึกการสัมภาษณ์

ชื่อโครงการวิจัย การศึกษาการบริหารจัดการความรู้กิจกรรมทางการศึกษาศิลปะของพิพิธภัณฑ์

บ้านจิม ทอมป์สัน

วัน/เดือน/ปี.....สถานที่.....

หัวข้อสัมภาษณ์.....เวลาที่ใช้.....

ผู้สัมภาษณ์.....ผู้ให้สัมภาษณ์.....

คำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์

คำถามที่ 1

คำถามที่ 2

คำถามที่ 3

คำถามที่ 4

คำถามที่ 5

คำถามที่ 6

คำถามที่ 7

คำถามที่ 8

คำถามที่ 9

คำถามที่ 10

บันทึกการสัมภาษณ์

ชื่อโครงการวิจัย การศึกษาการบริหารจัดการความรู้กิจกรรมทางการศึกษาศิลปะของพิพิธภัณฑ์

บ้านจิม ทอมป์สัน

วัน/เดือน/ปี.....สถานที่.....

หัวข้อสัมภาษณ์.....เวลาที่ใช้.....

ผู้สัมภาษณ์.....ผู้ให้สัมภาษณ์.....

ผู้สัมภาษณ์.....

.....

ผู้ให้สัมภาษณ์.....

.....

ผู้สัมภาษณ์.....

.....

ผู้ให้สัมภาษณ์.....

.....

ผู้สัมภาษณ์.....

.....

ผู้ให้สัมภาษณ์.....

.....

คำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์

แบบบันทึกการสัมภาษณ์

ชื่อโครงการวิจัย การศึกษาการบริหารจัดการความรู้กิจกรรมทางการศึกษาศิลปะของพิพิธภัณฑ์

บ้าน จิม ทอมป์สัน

วัน/เดือน/ปี.....สถานที่.....

หัวข้อสัมภาษณ์.....เวลาที่ใช้.....

ผู้สัมภาษณ์.....ผู้ให้สัมภาษณ์ ผู้บริหารพิพิธภัณฑ์บ้าน จิม ทอมป์สัน

ประเด็นหลักในการสัมภาษณ์

1. แนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับการจัดการความรู้
2. การจัดการความรู้
3. ความสำคัญและประโยชน์ของการจัดการความรู้
4. องค์ประกอบในการจัดการความรู้
5. กระบวนการจัดการความรู้
6. แนวคิดของการบริหารจัดการความรู้
7. แนวทางการบริหารจัดการความรู้

คำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์

ประเด็นที่ 1. แนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับการจัดการความรู้

คำถามที่ 1 ท่านมีแนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับการจัดการความรู้ ของพิพิธภัณฑสถานบ้านจิสมอบีสันอย่างไร

คำถามที่ 2 ท่านคิดว่าในยุคที่เปลี่ยนแปลงไปส่งผลอย่างไรต่อแนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับการจัดการความรู้ของการจัดกิจกรรมทางการศึกษาศิลปะ

ประเด็นที่ 2 การจัดการความรู้

คำถามที่ 3 ท่านให้คำนิยาม ความหมายคำว่า “ความรู้” อย่างไร

คำถามที่ 4 ท่านคิดว่าผู้เข้าชมจะได้ประโยชน์อย่างไรบ้างเกี่ยวกับการเข้าชม Art Center ของพิพิธภัณฑสถานบ้านจิสมอบีสัน

คำถามที่ 5 ท่านให้นิยาม คำว่า “การจัดการความรู้” ของพิพิธภัณฑสถานบ้านจิสมอบีสันอย่างไร

คำถามที่ 6 ท่านมีหลักในการบริหารจัดการความรู้กิจกรรมทางการศึกษาศิลปะอย่างไร

คำถามที่ 7 การจัดการความรู้คือกระบวนการที่ประกอบด้วยการทำงานหลายขั้นตอนได้แก่อะไรบ้าง

ประเด็นที่ 3 ความสำคัญและประโยชน์ของการจัดการความรู้

คำถามที่ 8 พิพิธภัณฑสถานบ้านจิสมอบีสันมุ่งเน้นด้านใดเป็นสำคัญที่สุดในการดำเนินงานตลอดระยะเวลา 5 ปีที่ผ่านมา

คำถามที่ 9 ท่านคิดว่าผู้ชมจะได้รับประโยชน์อย่างไรบ้างเกี่ยวกับการเข้าชม Art Center และการร่วมกิจกรรมต่างๆของพิพิธภัณฑสถานบ้านจิสมอบีสัน

ประเด็นที่ 4 องค์ประกอบในการจัดการความรู้

คำถามที่ 10 ในการจัดการความรู้ของ Art Center ของทางพิพิธภัณฑสถาน มีขั้นตอนหรือแนวทางในการดำเนินงานกับกิจกรรมทางการศึกษาศิลปะอย่างไร

คำถามที่ 11 การดำเนินงานการจัดการความรู้ให้บรรลุเป้าหมายนั้น มีการดำเนินการตามองค์ประกอบอย่างไรบ้าง

คำถามที่ 12 ทางพิพิธภัณฑ์ได้มีการจัดอบรม สัมมนา การประชุม การแสดงผลงาน ของพนักงานเจ้าหน้าที่หรือไม่ อย่างไร

คำถามที่ 13 ทางพิพิธภัณฑ์มีการจ้างที่ปรึกษาอื่น หรือ เปิดรับข่าวสารจากสื่อต่างๆบ้างหรือไม่ อย่างไร

คำถามที่ 14 มีการถ่ายทอดความรู้ การทำงานร่วมกันอย่างใกล้ชิดของบุคลากรในการทำงานหรือไม่ อย่างไร

คำถามที่ 15 มีความรู้ที่เกิดขึ้นภายในองค์กร เกิดจากการค้นพบของสมาชิกองค์กรที่ค้นพบแนวทางได้ด้วยตนเองหรือไม่ อย่างไร

คำถามที่ 16 มีการจำแนกจัดการข้อมูลขององค์กรอย่างเป็นระบบเป็นหมวดหมู่หรือไม่ อย่างไร

คำถามที่ 17 จัดได้ว่า พิพิธภัณฑ์บ้านจิม ทอมป์ สัน มีขั้นตอนในการถ่ายทอดความรู้อย่างไรบ้าง

ประเด็นที่ 5 กระบวนการของการจัดการความรู้

คำถามที่ 18 กระบวนการจัดการความรู้ของพิพิธภัณฑ์บ้านจิมทอมป์ สัน ประกอบด้วยอะไรบ้าง

คำถามที่ 19 พิพิธภัณฑ์บ้านจิมทอมป์ สัน มีการกำหนดวิสัยทัศน์ขององค์กรในการทำงานอย่างไร

คำถามที่ 20 การประเมินผลการทำงานขององค์กรทำได้อย่างไร

คำถามที่ 21 หลักในการจัดการความรู้ขององค์กรคืออะไร

ประเด็นที่ 6 แนวคิดของการบริหารจัดการความรู้

คำถามที่ 22 ท่านมีแนวคิดเกี่ยวกับหลักการบริหารจัดการความรู้ อย่างไร

คำถามที่ 23 ท่านคิดว่าการบริหารจัดการความรู้เป็นการเปลี่ยนแปลงเชิงวัฒนธรรมหรือไม่ อย่างไร

คำถามที่ 24 ในทุกๆปี ทางองค์กรมีการตั้งเป้าหมายในการทำงานหรือไม่ อย่างไร

คำถามที่ 25 ท่านมีการบูรณาการการจัดการความรู้กับระบบที่มีอยู่หรือไม่ อย่างไร

ประเด็นที่ 7 แนวทางการบริหารจัดการความรู้

คำถามที่ 26 ทางพิพิธภัณฑสถานมีการกำหนดวิสัยทัศน์ไว้อย่างชัดเจนหรือไม่อย่างไร

คำถามที่ 27 มีการกำหนดกลยุทธ์ที่จะดำเนินการทำงาน ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญในความสำเร็จ หรือไม่ อย่างไร

คำถามที่ 28 ทางพิพิธภัณฑสถานมีระบบการบริหารและระบบงานที่ดีได้มาตรฐานสากลหรือไม่ เช่น การวางแผนเชิงกลยุทธ์ ระบบการบริหารการเงิน การวางแผนการตลาด เป็นต้น

คำถามที่ 29 ท่านคิดว่าพิพิธภัณฑสถานจิมทอมป์สัน มีประโยชน์หรือคุณค่าในการให้ความรู้กับผู้เข้าชมหรือสังคม วัฒนธรรมและวิถีไทยหรือไม่ อย่างไร

คำถามที่ 30 บุคลากรมีศักยภาพในการทำงานและมีความกระตือรือร้นในการให้ความรู้กับประชาชนผู้เข้าชม การเรียนรู้หรือไม่ อย่างไร

คำถามที่ 31 มีการแนะนำหรืออำนวยความสะดวกให้กับผู้เข้าชมพิพิธภัณฑสถานหรือไม่ อย่างไร

คำถามที่ 32 ทางพิพิธภัณฑสถานได้มีการแจ้งข้อมูลข่าวสาร กิจกรรมทางการศึกษาศิลปะช่องทางใด และอย่างไรบ้าง

แบบบันทึกการสัมภาษณ์

ชื่อโครงการวิจัย การศึกษาการบริหารจัดการความรู้กิจกรรมทางการศึกษาศิลปะของพิพิธภัณฑ์

บ้าน จิม ทอมป์สัน

วัน/เดือน/ปี.....สถานที่.....

หัวข้อสัมภาษณ์.....เวลาที่ใช้.....

ผู้สัมภาษณ์.....ผู้ให้สัมภาษณ์ ผู้เข้าชมพิพิธภัณฑ์

ประเด็นหลักในการสัมภาษณ์

1. ด้านวิชาการ
2. ด้านการบริการ

คำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์

ประเด็นที่ 1 ด้านวิชาการ

คำถามที่ 1 ท่านคิดว่าการจัดนิทรรศการต่างๆ ของพิพิธภัณฑ์บ้านจิม ทอมป์สัน มีความน่าสนใจหรือไม่อย่างไร

คำถามที่ 2 ท่านคิดว่าการจัดนิทรรศการของทางพิพิธภัณฑ์ มีความชัดเจน ท่านสามารถเข้าใจได้ง่ายหรือไม่ อย่างไร

คำถามที่ 3 ท่านสามารถรับข้อมูลข่าวสารกิจกรรมต่างๆ ได้โดยช่องทางใดบ้าง

คำถามที่ 4 ท่านคิดว่าพิพิธภัณฑ์บ้านจิม ทอมป์สันเป็นแหล่งวิทยาการที่ให้ความรู้ทางด้านศิลปะสมัยใหม่และง่ายต่อการเรียนรู้หรือไม่ อย่างไร

คำถามที่ 5 ท่านคิดว่าเพราะเหตุใดพิพิธภัณฑ์บ้านจิม ทอมป์สันจึงสามารถดำเนินการก่อตั้งมาได้ อย่างยาวนาน เป็นเพราะมีจุดเด่นและเอกลักษณ์ในด้านใด

ประเด็นที่ 2 ด้านการบริการ

คำถามที่ 6 ท่านคิดว่าบุคลากรที่ให้ความรู้ในด้านจัดการกิจกรรมทางการศึกษาศิลปะ ของทางพิพิธภัณฑ์นั้น มีความรู้ความสามารถในการให้บริการแก่ผู้เข้าชมอย่างถูกต้องเหมาะสมหรือไม่ อย่างไร

คำถามที่ 7 ท่านมีข้อเสนอแนะใด ในการดำเนินงานของพิพิธภัณฑ์ที่ควรปรับปรุงแก้ไข หรือส่งเสริมอีกหรือไม่ อย่างไร

คำถามที่ 8 มีการบริการและให้อำนวยความสะดวกได้อย่างเหมาะสมหรือไม่ อย่างไร

แบบบันทึกการสัมภาษณ์

ชื่อโครงการวิจัย การศึกษาการบริหารจัดการความรู้กิจกรรมทางการศึกษาศิลปะของพิพิธภัณฑ์

บ้าน จิม ทอมป์สัน

วัน/เดือน/ปี.....สถานที่.....

หัวข้อสัมภาษณ์.....เวลาที่ใช้.....

ผู้สัมภาษณ์.....ผู้ให้สัมภาษณ์ นักวิชาการ

ประเด็นหลักในการสัมภาษณ์

1. แนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับการจัดการความรู้
2. หลักการจัดการความรู้
3. กระบวนการในการจัดการความรู้

คำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์

ประเด็นที่ 1. แนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับการจัดการความรู้

คำถามที่ 1 ท่านมีแนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับการจัดการความรู้ทางกิจกรรมทางการศึกษาศิลปะอย่างไร

คำถามที่ 2 ท่านมีทัศนคติอย่างไรเกี่ยวกับการทำงานด้านการศึกษาศิลปะ

ประเด็นที่ 2 หลักการจัดการความรู้

คำถามที่ 3 ท่านคิดว่าในปัจจุบันพิพิธภัณฑ์ต่างๆ มีหลักการจัดการความรู้อย่างไร

คำถามที่ 4 ท่านคิดว่าหลักในการจัดการความรู้ทางกิจกรรมทางการศึกษาศิลปะมีอะไรบ้าง

คำถามที่ 5 ท่านคิดว่าผู้ชมจะได้รับสิ่งใดบ้างจากการเข้าชมนิทรรศการของพิพิธภัณฑ์

คำถามที่ 6 ในการจัดการความรู้ท่านคิดว่ามีขั้นตอนหรือมีแนวทางในการดำเนินงานกิจกรรมทางการศึกษาศิลปะอย่างไร

ประเด็นที่ 3 กระบวนการในการจัดการความรู้

คำถามที่ 7 กระบวนการในการจัดการความรู้ หรือ ขั้นตอนในการดำเนินงานของพิพิธภัณฑ์ ควรมีกระบวนการอะไรบ้าง

คำถามที่ 8 การประเมินผลการดำเนินงานกิจกรรมทางการศึกษาศิลปะจะสามารถประเมินผลได้อย่างไร

คำถามที่ 9 ท่านคิดว่าหลักการในการจัดกิจกรรมทางการศึกษาศิลปะมีอะไรบ้าง

คำถามที่ 10 ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรกับการจัดการกิจกรรมทางการศึกษาศิลปะในพิพิธภัณฑ์ สามารถส่งผลกระทบต่อสังคมได้หรือไม่ อย่างไร

คำถามที่ 11 ท่านคิดว่าผู้เข้าชมที่เข้าชมพิพิธภัณฑ์ต่างๆจะได้รับสิ่งใดจากการเข้าชมพิพิธภัณฑ์

ข้อมูลการสัมภาษณ์

ตารางบันทึกข้อมูล

ชื่อ คุณกฤติยา กาวิวงศ์

ตำแหน่งงาน ผู้อำนวยการและภัณฑารักษ์ หอศิลป์ จิม ทอมป์สัน

วัน/เวลา/สถานที่ 23 มกราคม 2558 ณ บ้านจิม ทอมป์สัน

ชื่อ	ครั้งที่พบและสนทนา	บันทึกข้อมูลที่ได้
1. คุณกฤติยา กาวิวงศ์	ครั้งที่ 1	สัมภาษณ์

ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ให้สัมภาษณ์

ชื่อ กฤติยา นามสกุล กาวิวงศ์

จำนวนครั้งที่สัมภาษณ์ 1 ครั้ง

วันที่สัมภาษณ์ 23 มกราคม พ.ศ. 2558 เวลา 11:00 น.

สถานที่สัมภาษณ์ ห้องสมุด พาวิลเลียม บ้านจิม ทอมป์สัน

เพศ หญิง

ระดับการศึกษา จบการศึกษาระดับปริญญาโทด้านการจัดการ บริหารศิลปะ คณะบริหารจัดการศิลปะ
และนโยบาย สถาบันศิลปะชิคาโก สหรัฐอเมริกา

อาชีพ ดำรงตำแหน่ง ผู้อำนวยการและภัณฑารักษ์ หอศิลป์ จิม ทอมป์สัน

ปฏิกิริยาของผู้ให้สัมภาษณ์

ผู้ให้สัมภาษณ์มีความสนใจในเนื้อหาหัวข้อเรื่องการวิจัย มีความเป็นกันเองและยินดีให้สัมภาษณ์

บทสัมภาษณ์ คุณกฤติยา กาวิวงศ์

1. ท่านมีแนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับการจัดการความรู้ทางพิพิธภัณฑ์อย่างไรบ้าง

ตัวองค์กรศิลปะไม่ว่าจะเป็นพิพิธภัณฑ์หรือหอศิลป์มันจัดตั้งขึ้นมาเพื่อที่ให้ความรู้แก่บุคคลทั่วไปอยู่แล้ว จะแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ส่วนที่หนึ่งเพื่อให้คนมาสนุกเพลิดเพลินกับศิลปะ อีกส่วนหนึ่งคือให้ความรู้ด้วย เพราะฉะนั้นมันถึงเหมือนกับเป็น Education กับ Entertainment ไปด้วยกัน ซึ่งถือเป็น Concept แต่แรกเลยในการทำพิพิธภัณฑ์ เพราะฉะนั้นถ้าเราจะทำตัว Education หรือไม่ดี ในส่วนของ Exhibition ในการจัดแสดงนิทรรศการมันก็บ่งบอกสอน Education อยู่ในตัวของมันเองอยู่แล้ว

2. ท่านคิดว่าในยุคที่เปลี่ยนแปลงส่งผลอย่างไรกับแนวคิดพื้นฐานที่เกี่ยวกับการจัดการความรู้ทางศิลปะ

จริงๆ แล้วพิพิธภัณฑ์ศิลปะมันเริ่มต้นตั้งแต่ในยุค 70 หอศิลป์พีระศรี ที่มีการเปลี่ยนแปลงมาเรื่อยๆ ถึงปี 90 เรามองว่า Education Program ในช่วงของหอศิลป์พีระศรีก็จะ มีกิจกรรมค่อนข้างเยอะ แต่พอมาช่วงยุคหลังที่หอศิลป์ได้เข้ามาร่วมมือกับรัฐบาลจึงดูเหมือนยังไม่ค่อยมีการ Active เท่าที่ควร ซึ่งจะเห็นได้ชัดว่าเริ่มมีการ Active ในช่วงยุค 90 ที่พวกเราได้เริ่มเข้ามาทำเนื่องจากพวกเราเรียนมาในเรื่องของการจัดการศิลปวัฒนธรรม ศิลปศึกษา และ Art Education มาเพิ่มในส่วนของการ Exhibition การจัดนิทรรศการให้ตรงกับ Vision วิสัยทัศน์ของเราให้เกิดพลวัต เพราะว่าในสมัยก่อนการจัดนิทรรศการจะไม่ค่อยมีการพูดคุย จะเป็นรูปแบบลักษณะการกล่าวเปิดงาน ตัดียบันและให้ผู้ชมได้เดินดูแสดงผลงาน และพอจัดมาได้สักระยะหนึ่งก็จะมีการหายไป โดยไม่มีการจัดกิจกรรมหรือเสวนาจากศิลปินหรือเชียววิทยากรมาพูดนั่นคือสิ่งที่เปลี่ยนแปลงในช่วงที่ผ่านมา

3. ท่านให้คำนิยามคำว่าความรู้อย่างไร

วิวัฒนาการของคำว่ารู้นั้น เป็นสิ่งที่มนุษย์ต้องเรียนรู้ด้วยตนเอง ต้องศึกษาจากสิ่งที่เกิดขึ้นโดยธรรมชาติ โดยใช้เหตุผล เราคิดว่ามันเป็นต้นกำเนิดของความเป็นสมัยใหม่ในสถานะของสมัยใหม่

4. ท่านให้คำนิยามของการจัดการความรู้อย่างไร

การจัดการความรู้นั้นมาทีหลัง ซึ่งคนในสมัยก่อนเขาต้องศึกษา มีการจำแนกองค์ความรู้ นั่นคือเริ่มมีการจัดการเข้ามา แต่ในช่วงหลังมา มีการจัดหมวดหมู่ที่ดีขึ้น ในเรื่องของการศึกษา วิทย ศาสตร์ เชื่อมต่อทำให้มีมหาวิทยาลัยต่างๆเกิดขึ้น ซึ่งในหอศิลป์ที่เกิดขึ้นจะเป็นการเรียนรู้ที่เชื่อมต่อของหลายๆองค์ประกอบขึ้นด้วยกัน

5. ท่านมีหลักในการจัดการความรู้ทางศิลปะอย่างไร

เมื่อเรามีวิสัยทัศน์ในการทำงานในองค์กรศิลปะ หรือองค์กรพิพิธภัณฑสถาน ซึ่งหัวใจหลักในการดำเนินงานเหมือนเราเป็นนักการศึกษาอยู่แล้วโดยตัวของมันเอง ฉะนั้นในการที่เราจะทำ นิทรรศการหรือโปรแกรม ดังนั้นในการที่เราจะนำความรู้มาแยกเป็นหมวดหมู่ อย่างเช่นการทำ หอศิลป์ เราก็ก็จะทำเพื่อนำมาศึกษาวิจัยและเผยแพร่ ซึ่งเป็นหน้าที่หลักของเราอยู่แล้วในฐานะที่เราเป็นพิพิธภัณฑสถาน เพราะฉะนั้นในการทำงานของเราก็จะมุ่งประเด็นในการทำงานเพื่อมาเสริมกับ วิสัยทัศน์ของเรา แล้วดึงประเด็นองค์ความรู้นั้นมาจัดการ วิจัย ศึกษา และนำมาเผยแพร่ให้คนทั่วไป และสร้างองค์ความรู้ ซึ่งกระบวนการทำงานจะดำเนินไปในรูปแบบนี้ขึ้นอยู่กับการเนื้อหาตาม วาระนั้นๆ เนื่องจากหอศิลป์ของเราเป็นหอศิลป์ร่วมสมัย ช่วงระยะเวลาในการศึกษาก็จะอยู่ใน ระยะ 6 เดือนหรือ 1 ปี ซึ่งบาง Project ก็จะต้องมีการศึกษาต่อเนื่องไปเรื่อยๆ

6. การจัดการความรู้คือกระบวนการที่ประกอบด้วยขั้นตอนอะไรบ้าง

เราต้องมีการ Identified คือแยกวิเคราะห์ เราจะนำปัญหาที่เกี่ยวข้องกับปัจจุบัน เนื่องจากเราทำงานเกี่ยวกับสาขาศิลปะร่วมสมัย ความสมัยสมัยก็คือที่นี้เวลานี้ เพราะฉะนั้นเรา ต้องแยกแยะวิเคราะห์ถึงประเด็นที่คิดว่าเป็นประเด็นร้อน ที่จะมีปัญหาและเราก็เข้าไปจัดการ โดย ที่ใช้องค์ความรู้ที่มีอยู่ในคนทั่วไปเล็งเห็นว่าเป็นประเด็นที่สำคัญ เพราะเราเชื่อว่าโดยหน้าที่ของ พิพิธภัณฑสถานหรือมหาวิทยาลัยก็ตาม เราควรที่จะดึงประเด็นหรือคนที่จะเป็นศิลปินต้องรู้จักถึงสิ่งที่ ถูกละเลยไม่ได้หยิบมาพูดถึงที่ไม่สามารถนำเสนอได้ออกมาสู่ประชาชน คือหน้าที่ของพวกเราคือ เป็นการ Reshape สังคมเปลี่ยนรูปแบบใหม่ ถ้าเราต้องการที่จะก้าวขึ้นสู่ความเป็นผู้นำขององค์กร หรือสาขาเราต้องสามารถดึงประเด็นตรงนี้ออกมาได้และเข้าไปจัดการกับประเด็นนั้น และ ขณะเดียวกันเราต้องประสานเชื่อมโยงให้เข้ากับสภาวะปัจจุบันด้วย

7. พิพิธภัณฑ์บ้านจิมทอมสันมุ่งเน้นด้านใดเป็นสิ่งสำคัญในการทำงาน 5 ปีย้อนหลังที่ผ่านมา

จริงๆ แล้วมูลนิธิได้แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ส่วนหนึ่งคือส่วนอนุรักษ์และอีกส่วนหนึ่งคือการพัฒนาต่อยอด ถ้าจะเทียบคือบ้านไทยเป็นส่วนอนุรักษ์ และในส่วนของเราคือส่วนที่จะพัฒนาและต่อยอด มีพื้นที่เปิดให้คนเข้ามาทดลอง ดึงเอาประเด็นองค์ความรู้ที่เกี่ยวกับปัญหาที่เชื่อมโยงกับปัจจุบันออกมา ในขณะที่เดียวกันก็ต้องเชื่อมโยงกับอดีต พยายามที่จะนำเสนอวิสัยทัศน์ในอนาคตให้กับผู้ชมด้วย

8. ท่านคิดว่าผู้ชมที่เข้ามาเยี่ยมชมArt Center หรือเข้าร่วมกิจกรรม จะได้รับประโยชน์อย่างไรบ้าง

ได้เรียนรู้ในสิ่งที่ไม่เคยได้รับรู้มาก่อน เพราะทุกครั้งที่เราดึงประเด็นที่น่าสนใจออกมา หรือนำเสนองานศิลปะ หรือหม้อ ล้อ หรือสิ่งที่เราค้นหามานำเสนอ ส่วนใหญ่คนทั่วไปจะรู้ ในบางส่วนของงานที่เรานำมาเสนอก่อนอยู่แล้ว แต่เราได้นำมาสร้างมิติที่หลากหลาย ให้เชื่อมโยงกับสังคม การเมือง วัฒนธรรม เศรษฐกิจ ซึ่งเราได้เคยปรึกษากับศิลปินบางท่านว่าจำเป็นไหมที่เราต้องนำเสนอแต่ผลงานศิลปะที่เป็นวัฒนธรรม หรือสิ่งที่กำลังจะหายไปจากสังคมไทย ดนตรี ไทย หรือศาสตร์หลายๆแขนง ซึ่งศิลปินก็จะบอกว่าคิดว่าจำเป็น เพราะยังไม่มีใครทำซึ่งคนทั่วไปจะได้รับความรู้มาก อย่างเช่นหม้อหรือดนตรี ผ้าไหม ศิลปะได้เรียนรู้ในเรื่องนี้มาค่อนข้างมาก เพราะสิ่งเหล่านี้เป็นองค์ความรู้เก่าและไม่คิดว่าจะสามารถนำมาผสมผสานได้ หน้า ที่ของเราคือดึงเอาสิ่งต่างๆเหล่านี้เข้ามา แล้วมาถ่ายทอดสู่คนในปัจจุบัน ว่ามีความสำคัญอย่างไร มีความหมายอย่างไร

9. ในการจัดการความรู้ของArt center หรือพิพิธภัณฑ์ มีขั้นตอนหรือแนวทางในการดำเนินกิจกรรมอย่างไร

แนวทางนั้นจะดำเนินตามVision วิสัยทัศน์ของ Foundation มูลนิธิอยู่แล้ว มีทั้งการอนุรักษ์และการพัฒนา พร้อมไปกับรากฐานของการพัฒนาในปัจจุบันที่เป็นภูมิภาค

10. การดำเนินการจัดการความรู้ให้บรรลุเป้าหมายในแต่ละกิจกรรมมีการดำเนินการตามองค์ประกอบอย่างไรบ้าง

ในส่วนของการนิเทศการนั้นเราก็จะมี Action plan ในการดำเนินงาน แต่ไม่ได้เคร่งครัดสามารถยืดหยุ่นได้ อย่างเช่นเราจะทำเรื่องๆหนึ่ง เราต้องมาดูว่ากลุ่มเป้าหมายของเราคือใคร และเราจะทำอย่างไรให้เรื่องนั้นดึงดูดความสนใจจากกลุ่มเป้าหมายนี้ ส่วนหนึ่งที่ทำให้เราบรรลุเป้าหมายได้ก็คือกิจกรรมทางการศึกษา เรามองว่าถ้าเราจะตั้งเป้าหมายไปที่กลุ่มเด็ก ผู้ใหญ่ หรือเยาวชน เราก็จะพยายามที่จะทำโปรแกรมเพื่อรับรองกลุ่มเป้าหมายเหล่านี้

11. Art center ได้มีการจัดอบรมสัมมนา การประชุม การแสดงผลงานของพนักงานหรือเจ้าหน้าที่ภายในบ้างหรือไม่

เราก็จะมีการจัดการสัมมนาหรือส่งไปอบรมด้านนอกตามสิ่งที่เขาสนใจหรือตามสาขาแผนกที่เขาทำงานอยู่ บางทีทาง สสร.หรือองค์กรอื่นๆ หรือทางมหาวิทยาลัยก็จะเชิญให้เราไปอบรมให้เขาเราก็ทำ เช่นที่เพิ่งจัดไปเมื่อ 2 สัปดาห์ที่แล้ว จัดทำร่วมกับกระทรวงวัฒนธรรม ทางจิตทอมสันเป็นวิทยากรและจัดอบรมขึ้นภายในพื้นที่แห่งนี้ ซึ่งทางเราก็จะเป็นวิทยากรและก็จะเชิญพนักงานบางคนเข้ามาช่วยรับฟังด้วย อย่างคุณตาลก็มีรับเชิญให้เป็นวิทยากรตามสถานที่ต่างๆ อย่างต่อเนื่อง

12.ทางพิพิธภัณฑ์บ้านจิตทอมสันมีการจ้างที่ปรึกษาอื่นๆหรือไม่

ที่ปรึกษานั้นแล้วแต่การจัดนิทรรศการส่วนใหญ่แล้ว เป็นที่ปรึกษาแต่ละ Project ไปส่วนมากเราจะเลือกปรึกษาจากกรมการเป็นหลัก แต่ของมูลนิธิจะมีที่ปรึกษาอยู่ต่างประเทศให้คำปรึกษาในแต่ละแผนกการจัดการต่างๆ ฝ่ายไอที เป็นต้น

13. ในส่วนของบุคลากรมีการถ่ายทอดความรู้การทำงานร่วมกันอย่างไร

ส่วนมาเราจะคุยกันอยู่ตลอด กินข้าวคุยกันหรือกัน อาจมีการประชุม ปรึกษาหารือกันเดือนละ 1 ครั้ง

14. ความรู้ที่เกิดขึ้นภายในองค์กรเป็นการค้นพบจากสมาชิกด้วยกันเองหรือไม่ ในการกิจกรรมต่างๆ เราคิดขึ้นมาเอง ค้นพบเองหรือไม่

จริงๆประกอบด้วยองค์ประกอบหลายๆส่วน ต้องตีโจทย์ออกมาก่อน แล้วนำมาช่วยกันคิด

15. โจทย์ที่ใช้ในการดำเนินงานทำส่วนมากมาจากท่านเลยหรือไม่

แล้วแต่บางกรณี บางครั้งพนักงานก็จะตั้งโจทย์ขึ้นมาเอง หรือจากคุณตาล หรือจากกรรมการผู้จัดการ บางส่วนเราได้ให้ทุนนักวิจัย บาง Project น่าสนใจมาก เราก็จะได้รับคำสั่งให้ทำโซวเลย หน้าที่ของเราคือการ Develop Exhibition นำมาพัฒนาจัดนิทรรศการ

16. มีการจำแนกจัดการความรู้ขององค์กรจัดเป็นระบบหมวดหมู่ใช้หรือไม่

มี เราจะมีจัดการเอกสารออกเป็นหมวดหมู่ แต่ละประเด็นไว้อยู่แล้ว และเราได้ทำการจัดเก็บไว้ไปไฟล์ DVD ด้วย ถ้าบุคคลทั่วไปสนใจก็สามารถมาติดต่อสอบถามขอรับชมจากทางห้องสมุดได้

17. ทางพิพิธภัณฑ์จิมทอมสันมีการถ่ายทอดความรู้อย่างไรบ้าง

เรามีการถ่ายทอดความรู้จากนิทรรศการ ห้องสมุด กิจกรรมทางการศึกษา และบุคลากรก็พร้อมให้ความรู้กับผู้เข้าชมอยู่ตลอด

18. กระบวนการจัดการความรู้ของ Art Center ประกอบด้วยอะไรบ้าง

ใน 1 ปี เราจะมีการจัดประเด็นขึ้นมา จะจัดนิทรรศการอะไร ซึ่งก็เปรียบเหมือนการจัดหัวข้อมาทำ Project ส่วนหัวข้อจะมาจากทีมงาน จากด้านนอก และจากผู้บริหาร แต่พวกเราเองก็จะมีเรื่องที่แต่ละคนสนใจกันอยู่แล้ว อย่างในเมืองนอกเขาอาจจะจัดแบบพื้นที่ไว้สำหรับการเรียนรู้ หรือ หรือแบ่งตามยุคสมัย แต่ของเรานั้นส่วนใหญ่ว่าเกี่ยวกับเรื่องของไทย ซึ่งเมื่อเราดูแล้วมันสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ของจิมทอมสันแล้วเราก็จะทำ ดังนั้นองค์ความรู้ก็จะมาจากตรงนี้ และทำให้เราต้องคอยติดตาม นิทรรศการจะเป็นตัวกำหนดให้เราติดตามทำการ Research ต่างๆ

19. พิพิธภัณฑ์บ้านจิมทอมสันมีวิสัยทัศน์ขององค์กรอย่างไรบ้าง

ตามพันธกิจ สามารถสืบค้นได้จากทางเว็บไซต์ ซึ่งเราก็จะทำงานให้เป็นร่วมสมัยมากขึ้น ทำงานร่วมกับบุคคลที่ยังมีชีวิตอยู่หรือศิลปินที่เสียชีวิตแล้ว แต่เนื้อหายังสามารถร่วมสมัยกับเราได้ แต่ของบ้านจิมทอมสันจะไม่ค่อยพูดถึงศิลปินจะพูดแต่เนื้อหาหลักโดยรวม

20. มีการประเมินผลการทำงานขององค์กรอย่างไร

เราทุกคนจะมีการประเมินตนเองจากแบบฟอร์มของ HR โดยทั่วไป แต่ว่าในแง่ของการจัดนิทรรศการเราก็จะประเมินในเรื่องของ คนดู และการประชาสัมพันธ์ ว่าได้รับการตอบรับจากการประชาสัมพันธ์มากน้อยแค่ไหน บางครั้งมีการประชาสัมพันธ์ที่ดีมากแต่ไม่ค่อยได้รับความสนใจนัก บางครั้งคนเข้ามาดูเยอะ แต่การประชาสัมพันธ์ไม่ค่อยดีก็มี

21. ท่านคิดว่าการบริหารจัดการความรู้มีการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมหรือไม่

ในเรื่องของการรับรู้ของคนมีส่วนเปลี่ยนแปลงแน่นอน สิ่งหนึ่งที่เราคิดว่าได้ผลตอบรับดี มากเช่นในคลาสปรัชญา เราได้เชิญวิทยากรมาสอนและมีการเก็บค่าเข้าเรียนด้วย ก็ได้รับความสนใจ ซึ่งกลุ่มคนพวกนี้เขาเข้ามาเรียนเพื่ออยากได้ความรู้เรื่องปรัชญา อยากได้ความคิดใหม่ในเรื่องของปรัชญา เพื่อนำไปประกอบกับงาน ซึ่งศิลปิน คนทำหนัง หรือนักวิจารณ์ที่เข้ามาเรียนกับเรา 2-3 ปีที่ผ่านมา หนังสือเค้าได้จัดทำได้รับรางวัล เหมือนที่เขาได้เข้ามาเรียนนั้นได้เปลี่ยนแนวความคิด การรับรู้ ซึ่งตรงนี้เหมือนกับการแก้ปัญหาอะไรที่ไม่เคยจัดทำ เราก็จะทำ อะไรที่คนไม่ทำเราก็จะทำ นี่คือสิ่งที่อาจจะจะเป็นปรัชญาในการทำงานก็ได้

22. ในทุกๆปีท่านมีการตั้งเป้าหมายในการทำงานหรือไม่

ก็ต่อจากหมอรำนี้ ก็จะเริ่มทำงานเกี่ยวกับประเทศเพื่อนบ้านของเรา ลาว เขมร เวียดนาม พม่า เพราะว่าเรามองเห็นปัญหาว่าคนไทยไม่ค่อยสนใจในเรื่อง AEC เนื่องจากทางจิมทอมสันได้เคยมีการจัดนิทรรศการเกี่ยวกับประเทศเพื่อนบ้านของเราไปแล้วเมื่อ 2-3 ปีที่ผ่านมา แต่ไม่ได้รับความสนใจเท่าที่ควร แต่พอเรามีกระแสเลยอยากจะมาศึกษาหาความรู้ ให้ความสนใจกับ AEC มากขึ้น ทางจิมทอมสันเลยจะจัดขึ้นมาอีกครั้ง เราเลย อยากเปิดมิติตรงนี้ให้กับคนดูเพื่อให้ทราบ

นี่คือหน้าที่ของเราที่จะนำองค์ความรู้ที่ไม่เคยมีใครรู้ รู้จักกับศิลปินของประเทศเพื่อนบ้านมากขึ้น ซึ่งผลงานของพวกเขาดีค่อนข้างดีและได้นำไปจัดแสดงที่ Museum modern art New York แต่ไม่มีใครรู้จัก

23.ทางจิตทอมสันมีการบูรณาการจัดการความรู้กับระบบที่มีอยู่หรือไม่

เราพยายามจัดการความรู้จากสิ่งที่เรามี ว่าสิ่งที่เราทำคนนั้นเป็น ใครทำอะไร เป็นสิ่งที่เราทำอยู่ตลอด

24. มีการกำหนดกลยุทธ์ที่จะดำเนินการทำงานซึ่งเป็นหัวใจสำคัญในการประสบความสำเร็จ

กลยุทธ์ที่จิตทอมสัน นั้นไม่ได้มีการกำหนด เราจะมีแรงบันดาลใจในการทำงาน ทำงานอย่างเป็นระบบ แต่ว่าเราไม่ได้กำหนดการทำงาน แต่เราจะมีกำหนดว่า 5 ปีข้างหน้าจะเป็นอย่างไร ซึ่ง 5 ปีที่ผ่านมาเราพยายามทำให้คนไทยเข้ามาบ้านจิตทอมสันมากขึ้นเพื่อมารับชมทริปต่างๆ เผยแพร่ให้คนไทยเข้ามาชม ชมที่หอศิลป์ของจิตทอมสัน ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของเส้นทางการทำงานอยู่แล้ว แต่เราก็อยากจะทำให้คนมาสนใจเพิ่มมากขึ้น ซึ่งเราจัดทำโปรแกรม จัด Education Program ขณะเดียวกันเราก็จะทำงานร่วมกับเพื่อนบ้าน และเราจะออกไปหาคนมากขึ้น โดยทำนิทรรศการ หรือจัดโปรแกรม ไม่ใช่แค่อีสาน แต่เป็นทุกภาค นี่ก็เป็นทิศทางที่เราอยากจะทำไป ทีนี้เราจะเริ่มยังไงเราจะทำยังไง จะทำอะไรกับใครก่อนหลังต้องมาคุยกันอีกที

25. ท่านคิดว่าพิพิธภัณฑ์มีระบบการบริหาร ระบบงานที่ดีได้มาตรฐานตามสากลหรือไม่

เราคิดว่าเราได้มาตรฐานในระดับหนึ่ง เนื่องจากจิตทอมสันนั้นได้เปิดมาถึง 40 ปีแล้ว ในส่วนของมูลนิธิ ในส่วนของระบบ แบบวิธีของเรานั้นได้วางแผนไว้ดีมากในระดับหนึ่ง เรามีการบริหารจัดการทางด้านงบประมาณการเงินค่อนข้างดี ในขณะเดียวกัน เงินที่ได้เข้ามาจากนิทรรศการ ทุกๆปีมันก็ทำให้เราอยู่ได้ เราอาจจะจะเป็นส่วนตัวในการที่เราอยู่ได้ด้วยค่าตัว และเราไม่ค่อยได้ขอเงินจากรัฐบาล ซึ่งเราก็อยู่ได้ว่าจะเกิดเหตุการณ์ทางการเมืองอย่างไรก็ตาม แต่ในแง่ของตัวบุคลากรเองเราค่อนข้างที่จะมีระบบป้องกันในแง่ที่ว่าในเรื่องของระบบสวัสดิการที่ดี

26. ท่านคิดว่าพิพิธภัณฑ์บ้านjimthomสนั่นมีประโยชน์และมีคุณค่าต่อผู้เข้าชม เกี่ยวกับสังคม วัฒนธรรมไทยอย่างไร

ของjim thomสนั่นไม่เชิงในรูปแบบของวิถีไทยเพียงแต่มันเป็นส่วนหนึ่งของ ประวัติศาสตร์ ที่เกิดขึ้นแล้ว สิ่งที่ยิมthomสนั่นไว้อย่างเช่นบ้านไทย มันเป็นที่ทำให้คนได้เรียนรู้ ว่าสมัยก่อนเขา อยู่กันอย่างไร ความสำคัญของมัน และสิ่งที่เขาได้ให้ความสนใจ สิ่งที่เราจะทำให้ถูกต้องตาม วัตถุประสงค์เรามองว่ามันไม่ใช่แบบบ้านไทยตามวิถีไทยเลย แต่ รามองว่ามันเป็นบ้านแบบฝรั่ง เพราะว่าเราถึงเรียนว่า Jim Thomson thai house museum เพราะว่าเราไม่ได้บอกเลยว่าบ้านไทย ของjimthomสนั่นเป็นบ้านไทยที่แท้จริง แต่มันเป็นบ้านไทยในความคิดของฝรั่งแล้วมาตีความสร้าง เป็นวิถีฝรั่งที่มาอยู่เมืองไทย

27.บุคลากรที่jimthomสนั่นมีศักยภาพในการทำงาน มีความกระตือรือร้นในการให้ความรู้กับผู้ที่เข้ามาเยี่ยมชมที่เข้ามาชมการเรียนรู้หรือไม่

เท่าที่ดูบุคลากรค่อนข้างที่จะกระตือรือร้นในการทำงาน คือทุกคนกระตือรือร้นที่จะเรียนรู้ จะพูดว่าการให้บริการความรู้กับประชาชนนี้เราไม่ได้อยู่ตรงนั้นตลอดเวลา ลา แต่ถ้ามีคนเข้ามาอยาก ให้เราบรรยายเราก็จะทำการบรรยายให้ความรู้ และเราก็มี Service smile ในการตอบรับอยู่แล้ว

28.ทางพิพิธภัณฑ์บ้านjim thomปีسنมีการแจ้งข้อมูลข่าวสารในการทำกิจกรรมในช่องทางไหนบ้าง

ส่วนใหญ่จะเป็นทาง Facebook E-mail และ Instragram ส่วนโปรเตอร์นั้นจะทำค่อนข้าง น้อยมาก ซึ่งตอนนี้มีคนติดตาม Facebook ประมาณ 7,000 คน แต่เราก็กังไม่พึงพอใจเท่าที่ควร ซึ่งก็เลยตั้งเป้าหมายว่าปีนี้ขอให้มีคนติดตามเป็น 8,000 – 10,000 ได้ไหม ซึ่งถ้าเปรียบเทียบกับ หอศิลป์กรุงเทพมหานครนั้นหลักแสนยังห่างไกลอยู่มาก ซึ่งทุก ครั้งที่เรাজัดแสดงงาน เราจะเลือก งานที่เรามานำแสดงมีคุณภาพมาตรฐานเท่ากันเมื่อนอก

29.พิพิธภัณฑสถานบ้านจิม ทอมสันเคยคิดที่จะทำ Concept เข้าใกล้กับชุมชน สิ่งแวดล้อมโดยรอบบ้างหรือไม่

เราได้เคยทำแล้ว ซึ่งบางการแสดงเราก็จะทำงานร่วมกับชุมชนเลย บางครั้งเราก็จะทำ Workshop และเชิญชวนให้เด็กในพื้นที่เข้ามาดู ซึ่งบางครั้งก็จะไม่ได้รับความสนใจเท่าที่ควร เหมือนมีบางอย่างกั้นอยู่ ไม่กล้าที่จะเข้ามาดู ส่วนหนึ่งอาจจะเป็นเพราะว่ามันเป็นศิลปะ

30 .AECที่กำลังจะเข้ามาในขณะนี้ท่านมองเห็นความสำคัญของการทำงานให้สอดคล้องอย่างไร

อย่างที่ได้อธิบายไปแล้ว เรากำลังจะทำการแสดงที่เกี่ยวกับAEC ขึ้น ลาว พม่า เขมร เวียดนาม ได้จัดเตรียมโครงการไว้ค่อนข้างเยอะ ซึ่งโดยส่วนตัวตอนนี้กำลัง Research ข้อมูลรวบรวมบทความให้กับกระทรวงวัฒนธรรม ยุคโมเดิร์นจนถึงยุคปัจจุบันที่เกี่ยวกับประเทศ AEC

31.พิพิธภัณฑสถานบ้านจิม ทอมป์สัน โดยส่วนตัวแล้วคนไทยจะไม่ค่อยให้ความสนใจมากนัก แต่เมื่อเกิด Art Center นิทรรศการขึ้นมาแล้วคุณจึงบคิดว่าเป็นการดึงดูดคนไทยเข้ามาหรือไม่

เป็นการดึงดูดความสนใจให้คนไทยเข้ามาค่อนข้างมาก ค่อนข้างชอบ เพราะทำให้รู้สึกตื่นตาตื่นใจกับสิ่งที่ไม่เคยพบเห็นมาก่อน ซึ่งบางท่านอาจมาใช้บริการในเรื่องของการจัดงาน งานแต่งงาน มาใช้ในเรื่องของสถานที่

32.การเมืองที่ผ่านมาท่านคิดว่ามีผลกระทบต่อบ้านจิมทอมสันหรือไม่

มีผลกระทบค่อนข้างมาก คนมาดูน้อย เพราะว่าการเดินทางเข้ามาดูลำบาก แต่ชาวต่างชาติยังเข้ามาดูเรื่อยๆ ส่วนใหญ่จะเป็นคนไทยมากกว่าที่เข้ามาดูลดลง

33.ผลกระทบที่เกิดขึ้นมีแค่การเมืองอย่างเดียวหรือไม่

มีส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจด้วย เพราะเนื่องจากรายรับของจิมทอมสันขึ้นอยู่กับกลุ่มทัวร์ เป็นส่วนใหญ่ พอยังมีความเคลื่อนไหวส่งผลกระทบต่อจิตใจค่อนข้างมาก เราจะทราบได้เลยจากรายรับที่ยอดลดลง เพราะว่าในทุกๆวันเราจะมีข่าวหน้า 1 ว่าเราจะชุมนุม ทุกคนก็จะกลับบ้าน ไม่มาเข้าชม ซึ่งขณะนี้ก็ยอดตกลงถึง 10% ตั้งแต่มีมีอบทางการเมืองเกิดขึ้นมา

ข้อมูลการสัมภาษณ์

ตารางบันทึกข้อมูล

ชื่อ คุณโสมสุดา เปี่ยมสัมฤทธิ์

ตำแหน่งงาน ผู้ช่วยภัณฑารักษ์ หอศิลป์ จิม ทอมป์สัน

วัน/เวลา/สถานที่ 23 มกราคม 2558 ณ บ้านจิม ทอมป์สัน

ชื่อ	ครั้งที่พบและสนทนา	บันทึกข้อมูลที่ได้
1. คุณโสมสุดา เปี่ยมสัมฤทธิ์	ครั้งที่ 1	สัมภาษณ์
2. คุณโสมสุดา เปี่ยมสัมฤทธิ์	ครั้งที่ 2	สัมภาษณ์

ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ให้สัมภาษณ์

ชื่อ โสมสุดา นามสกุล เปี่ยมสัมฤทธิ์

จำนวนครั้งที่สัมภาษณ์ 2 ครั้ง

วันที่สัมภาษณ์ 1. 23 ธันวาคม พ.ศ. 2556

2. 23 มกราคม พ.ศ. 2558 เวลา 10:00 น.

สถานที่สัมภาษณ์ ห้องสมุด พาวิลเลียม บ้านจิม ทอมป์สัน

เพศ หญิง

ระดับการศึกษา จบระดับปริญญาโท พิพิธภัณฑศึกษา คณะโบราณคดีมหาวิทยาลัยศิลปากร

อาชีพ ดำรงตำแหน่ง ผู้ช่วยภัณฑารักษ์ หอศิลป์ จิม ทอมป์สัน

ปฏิกิริยาของผู้ให้สัมภาษณ์

ผู้ให้สัมภาษณ์มีความสนใจในเนื้อหาหัวข้อเรื่องการวิจัย โดยมีการเตรียมตัวก่อนให้สัมภาษณ์เป็นอย่างดี มีความเป็นกันเองและยินดีให้สัมภาษณ์

บทสัมภาษณ์คุณโสมสุตา เปี่ยมสัมฤทธิ์

1.ท่านมีแนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับการจัดการความรู้ของพิพิธภัณฑ์บ้านจิมทอมสันอย่างไร

ความคิดพื้นฐานจาก Education Program Art Center เกิดขึ้นเพื่อที่เสริมตัวเนื้อหาหลัก หมายถึงนำพื้นฐานในการคิดเอาเนื้อหาหลักของนิทรรศการมาจับประเด็นแล้วนำมาต่อยอด พัฒนาองค์ความรู้

2.ท่านคิดว่าในยุคที่เปลี่ยนแปลงส่งผลอย่างไรต่อแนวคิดพื้นฐานในการจัดกิจกรรมทางศิลปะ

ในช่วงของการเปลี่ยนแปลงเราพูดถึง AEC กันค่อนข้างมาก แต่ในทิศทางของตัว นิทรรศการที่จะเกิดขึ้น จะต้องไปเสริมกับเนื้อหาที่เป็นปัจจุบัน ซึ่งเราจะมีการจัดกิจกรรมสื่อให้เห็น ถึงต้นฉบับคุณค่าของสิ่งเหล่านั้นมากขึ้น อย่างเมื่อ 2 ปีที่แล้ว เราได้มีการจัดกิจกรรมถึง ร้อยรอย ความทรงจำของคนในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เช่น ไทย มาเลเซีย เวียดนาม พม่า เป็นต้น โดยเนื้อหาพูดถึงภูมิปัญญา วัฒนธรรมที่เกิดขึ้นร่วมกันของคนในภูมิภาค ก่อนที่จะเกิดแตก ประเด็นเป็นเหมือนปัจจุบันคือความรักชาติ ดังนั้นการขับเคลื่อนขององค์กรเกิดขึ้นจากตัวข้อมูล เนื้อหาของนิทรรศการ ตัวกิจกรรมการศึกษา ก็จะเป็นไปตามเนื้อหาหลักแล้วก็จะแตกประเด็นไป

3.ท่านนิยามคำว่า ความรู้ อย่างไร

สำหรับคุณตาให้คำนิยามคำว่า ความรู้ ว่า ความรู้คือการค้นพบ พัฒนา ต่อยอด

4.ท่านให้คำนิยามของจัดการความรู้ของพิพิธภัณฑ์บ้านจิมทอมสันอย่างไร

การจัดการความรู้ของ Art Center คือนำเนื้อหาหลัก มาวิเคราะห์แตกย่อยประเด็นก่อน ว่า ในตัวเนื้อหาหลักเราจะสามารถมาย่อยเป็นสหวิทยาการหลายๆประเด็นอย่างไร เพราะว่า Art Center นั้นจัดนิทรรศการแบบร่วมสมัย เพราะฉะนั้นความร่วมมือ มันไม่สามารถเกิดขึ้นด้วย ตนเองได้ มันเกิดขึ้นด้วยองค์ประกอบหลายๆอย่าง ทั้งมนุษยวิทยา สังคมวิทยา ดังนั้นจึงต้องมาปรึกษากันว่าเราจะสามารถแตกประเด็นได้อย่างไรบ้าง แล้วนำมาจัดกิจกรรม และคำนึงถึง กลุ่มเป้าหมายหลายๆกลุ่ม

5.ท่านมีการจัดการบริหารอย่างไรในการจัดการความรู้ศิลปะตรงนี้ ใช้หลักอะไรเป็นหลัก

พยายามกระจายองค์ความรู้ ให้เกิดการพัฒนา

6.การจัดการความรู้ประกอบด้วยกระบวนการหลายๆขั้นตอนประกอบด้วยอะไรบ้าง

ย่อยเนื้อหาหลักก่อน และแตกประเด็น ทำอย่างไรให้กิจกรรมเกิดการสร้างประสบการณ์กับคนดู ไม่ว่าจะเป็นการจดบันทึก การเวิร์คช็อป ตรงส่วนนี้เมื่อเราสร้างประสบการณ์แล้วจะเกิดการต่อยอดพัฒนากับร่วมกับคนดู

7.พิพิธภัณฑ์บ้านจิมทอมสัน มุ่งเน้นด้านใด เป็นสำคัญที่สุด ในตลอดระยะเวลา 5 ปีที่จิมทอมสันได้ก่อตั้งขึ้นมา

ทุกๆครั้งที่จัดกิจกรรมเราจะดูที่วิสัยทัศน์ พันธกิจของเรา ใน Art Center เราต้องการที่จะอุปถัมภ์กิจกรรมทางด้านศิลปะอยู่แล้ว พยายามสร้าง ประเด็นที่เป็นสาธารณะมาทำให้เกิดความตระหนักรู้ ในขณะที่เดียวกันเราก็จะไม่ลืมวัฒนธรรมประเพณีเดิม ซึ่งจริงๆแล้ว Art Center เกิดขึ้นเพื่อที่จะเชื่อมต่อระหว่างความเก่ากับความเป็นปัจจุบัน ร่วมสมัย มุ่งสู่นาคตอย่างไร นั่นคือสิ่งที่พิพิธภัณฑ์บ้านจิมทอมสันทำอยู่ เราย่นำ มาสู่ประเด็นที่ว่าในส่วนของพันธกิจนี้มันทำให้เราเกิดวิสัยทัศน์อย่างไรในการทำงาน นำมารวบรวมเกิดประเด็นและต่อยอด

8.ท่านคิดว่าผู้ชมที่มาเที่ยวที่ Art Center และกิจกรรมต่างๆนี้ได้รับประโยชน์อะไรบ้าง

1. คือเรื่องของ Visual ความสวยงาม พิพิธภัณฑ์บ้านจิมทอมสันยังคงมีการแสดงภาพของศิลปิน หรือการแสดงต่างๆ

2. คนดูได้กระบวนการสร้างแนวคิด Concept จากประสบการณ์ในการรับชมในการจัดแสดงนิทรรศการ ตีความหมายต่อจากนิทรรศการที่พิพิธภัณฑ์บ้านจิมทอมสันได้จัดทำ

3. เมื่อเกิดภาควิชาคิดและConceptแล้ว ก็เกิดประสบการณ์

9.ในการจัดการความรู้ของ Art Center มีขั้นตอนหรือแนวทางในการดำเนินกิจกรรมอย่างไรบ้าง

เมื่อเราแตกประเด็นของเนื้อหาแล้ว มาดูความเหมาะสมของการที่จะเชิญวิทยากรในสาขาวิชา อย่างเช่นการแสดงหมอรำ หมอรำนั้นจะมีเรื่องของประวัติศาสตร์ การเมือง มนุษยวิทยา มีเรื่องของ เอนเตอร์เทนอยู่ด้วย เราก็จะทราบแล้วว่าจะเชิญวิทยากรอย่างไรและสอดคล้องกับกลุ่มเป้าหมาย เช่นนักศึกษา บุคคลทั่วไป เป็นต้น หลังจากนั้นก็จะเป็นการประชาสัมพันธ์

10.การดำเนินการจัดการความรู้ ให้บรรลุเป้าหมายในแต่ละกิจกรรมมีการดำเนินตามองค์ประกอบอย่างไรบ้าง

การดำเนินการจัดกิจกรรมคือ มีเนื้อหา มีวิทยากร และกลุ่มเป้าหมายทางพิพิธภัณฑ์มีการจัดอบรม สัมมนา การประชุมให้กับพนักงานหรือไม่ส่วนมากจะเป็นการจัดประชุมนอกสถานที่มากกว่า และเมื่อมีงานเข้ามาเพื่อที่จัดแสดงงานก็จะมีการประชุมย่อย ส่วนใหญ่จะฟอร์มกันในทีมหรือใครสนใจด้านนอกก็จะไปสัมมนารับความรู้กลับมาต่อยอด จริงๆที่จิตมอสันมีคลาสปรัชญาใครที่สนใจก็จะมาร่วมประชุม แต่จะไม่ใช้การอบรมเฉพาะของการทำงาน

11.พิพิธภัณฑ์มีการจ้างที่ปรึกษา หรือเปิดรับข่าวสารจากสื่ออื่นๆบ้างหรือไม่

จริงๆแล้วการทำงานของเร จะทำงานกับพันธมิตรข้างนอกคะ อนุรักษ์เยอะ ในการจัดแสดงนิทรรศการจะเกิดความหลากหลาย เพราะว่าเราไม่ได้มีความรู้เฉพาะด้านทุกๆเรื่อง ดังนั้นเราก็ต้องมีที่ปรึกษาที่จะทำ อย่างเช่นการทำงานเรื่องคุณช้างขุนแผน ก็มีที่ปรึกษา 2 ท่าน ในการจัดนิทรรศการ หรืองานหมอรำ เราได้ทำงานร่วมกับพันธมิตรหลายท่าน ซึ่งเรื่องของหมอรำจะหนักไปทาง Contentซึ่งไม่สามารถย่อยข้อมูลเหล่านี้ในแบบดิสเพลย์ได้ เราจึงต้องทำงานร่วมกัน ดังนั้นที่ปรึกษาหลักของพิพิธภัณฑ์บ้านจิตมอสันนั้นจะไม่มี แต่จะมีที่ปรึกษามาช่วยในแต่ละเรื่องเป็นงานๆไป

12.และมีการทำงานถ่ายทอดร่วมกับบุคลากรในการทำงานหรือไม่

มีการทำงานร่วมกันตลอด ทำไปด้วยกัน ไม่ว่าจะบุคลากรในการทำงาน พันธรัฐ และที่ปรึกษา เราจะทำงานดำเนินงานร่วมกันไปตลอดในแต่ละการแสดง

13. ความรู้ที่เกิดขึ้นภายในองค์กร เกิดขึ้นด้วยการค้นพบของคนในองค์กรเองหรือไม่

ถ้าในแง่ของการจัดกิจกรรม เราคุยกันในที่ ม จากโจทย์ที่เราได้รับ เกี่ยวกับเรื่องอะไร ทำการ Research ก็จะมาวัดว่าจะนำวัตถุอะไรไปนำเสนอ จะทำงานร่วมกับศิลปินท่านไหน จะมีการออกแบบการจัดนิทรรศการอย่างไร ก็จะนำไปสู่ประเด็น Education Program จะเป็นประเด็นอย่างไร

14. มีการจำแนกข้อมูลอย่างเป็นระบบ เป็นหมวดหมู่หรือไม่

โดยส่วนใหญ่ในส่วน Education Program คนไหนที่ได้รับงานดูแลก็จะดูแลในส่วนนั้นไป ก็จะเป็น SourceFile ของตัวเอง การจัดหมวดหมู่ที่จะสามารถสื่อกับคนดูได้ด้วยก็จะแยกเป็นภาพถ่ายทุกงานจะมีถ่ายวิดีโอไว้ ทุกคนสามารถมาสืบค้นหาได้จากห้องสมุด

15. พิพิธภัณฑ์บ้านจิมทอมสันมีการถ่ายทอดความรู้อย่างไร

ในกระบวนการของการทำงานจะเริ่มจากการ Research ก่อน พอ Research เสร็จแล้วก็ได้มาเป็นเนื้อหาหลักว่าเราจะสื่อสารในประเด็นไหนกับคนดู จะสื่อสารการเขียนถ่ายทอดแบบไหน เราจะนำไปสู่ Capture 1 Capture 2 เพื่อนำไปสู่ Exhibition การจัดนิทรรศการอย่างไร หลังจากนั้นก็นำมาสู่ในเรื่องของ Education แล้วว่าจะทำอย่างไรในพื้นที่ที่มีจำกัดโดยที่ไม่สามารถนำเสนอเนื้อหาทั้งหมดที่เราต้องการได้ เพราะฉะนั้นเราก็จะมาจับประเด็นอยู่ที่นิทรรศการ ส่วนประเด็นย่อยก็จะอยู่ในช่วงของ Education Program อย่างเป็นขั้นตอน ในช่วงของ Education Program ในการแตกประเด็นเนื้อหาเราต้องคำนึงถึงเป้าหมายของเราว่าเป็นใคร แล้วจะให้ใครมาเป็น Leader ในการนำ Workshop หรือมาเป็นวิทยากร

16. กระบวนการการจัดการความรู้ของพิพิธภัณฑ์บ้านจิมทอมสันประกอบด้วยอะไรบ้าง

การจัดการความรู้ ต้องมีเนื้อหาหลักของ Exhibition ผู้ถ่ายทอดต้องมาแยกประเด็นออกมาเป็น 2 ช่อง 1.Prewether ถ่ายทอดเนื้อหาหลักในรูปแบบของนิทรรศการ 2.Education Programmer การคิดโปรแกรมวิทยากรที่เหมาะสม เพราะจริงๆแล้ว Education โปรแกรมที่เราคิดนั้น เราไม่ได้นำด้วยตนเอง แต่เราใช้วิธีในการเชิญ

17. พิพิธภัณฑ์บ้านจิมทอมสันมีการกำหนดวิสัยทัศน์ขององค์กรในการทำงานอย่างไร ในส่วนของ Art Center

จะสอดคล้องกับข้อ 8 ในการกำหนดวิสัยทัศน์ ต้องการที่จะพัฒนาและต่อยอดองค์ความรู้ จากตัวเนื้อหาหลัก และพยายามกระจายกลุ่มคนดูกลุ่มเป้าหมายให้มากขึ้น

18. ทางพิพิธภัณฑ์มีการประเมินผลการทำงานอย่างไร

จะดูจากสถิติการเข้าชม โดยที่ฝ่าย รปภ .หรือฝ่ายเก็บข้อมูล เค้านจะเก็บตัวเลขตลอด และ จะมีการประเมินสถิติในแต่ละงาน และแบบประเมินจากการทำกิจกรรมจากคนดูที่เข้ามาร่วม

19. มีแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารจัดการความรู้อย่างไร

ในการมีการจัดการความรู้จะต้องมีการบริหารขับเคลื่อนเป็นไปด้วยกันทั้ง Exhibition และ Education และบริบททางสังคม โดยในการจัดการแสดงจะต้องดูจากงบประมาณเป็นรายปีว่ามี งบเท่าไร มองว่าใน 1 ปี เราจะสามารถทำได้ประมาณกี่โชว์และเราจะมีแพลนอยู่แล้วจากคุณ เจียบ และผู้บริหารว่าเค้าอยากจะทำโชว์อะไร มันก็จะออกมาประมาณปีหนึ่ง 2 - 3 โชว์ โดยที่เราจะ เฉลี่ยงบประมาณได้ ใน 1 โชว์นั้นก็จะลงรายละเอียดทุกอย่างและ Education ก็จะเป็นส่วนหนึ่งของงบประมาณตรงนั้น เพราะฉะนั้นตัวเลขจะมาเป็น 1 Project ทั้งหมดเลย

20. งบประมาณส่วนใหญ่เป็นขององค์กรใหญ่ที่สนับสนุนใช่หรือไม่

ใช่ แต่จิมทอมสันจะแบ่งเป็น 2 ส่วน คืออย่างที่อุตสาหกรรมใหม่ไทย คือส่วนที่ดูแล Shop ต่างๆ ร้านอาหารอะไรที่เกิดขึ้นทั่วกรุงเทพ ส่วนมูลนิธิก็คือส่วนที่เราอยู่ห้องสมุด บ้านไทย Art Center การที่จะมีเงิน Art Center มาทำ คือจะแบ่งจากเปอร์เซ็นต์บางส่วนของร้านขายของ ซึ่ง หมายความว่าตัวเลขที่เราจะได้มาแต่ละปีของมูลนิธิขึ้นอยู่กับผลกำไรที่เราได้รับด้วย และ สถานการณ์ทางเศรษฐกิจทางการเมืองด้วยที่ส่งผลกระทบต่อทุกๆส่วน

21. คุณตาลคิดว่าการบริหารจัดการความรู้เป็นการเปลี่ยนแปลงเชิงวัฒนธรรมหรือไม่

เนื่องจากการต่อยอดเมื่อเกิดทุนทางวัฒนธรรมแล้วมันเป็นการสะสมเรื่องของประสบการณ์ไลฟ์สไตล์ ก็น่าจะเป็นการเปลี่ยนวัฒนธรรมเหมือนกัน

22. ทุกๆปีในองค์กรมีการตั้งเป้าหมายในการทำงานอย่างไรบ้าง

เราจะมีการตั้งเป้า Plan งานอยู่แล้วตั้งเป้าไว้ว่าจะมีการแสดง 2 – 3 โชว์ และมี Art on Farm ในช่วงปลายปีทุก 2 ปีครั้ง มีการตั้งเป้าว่าหลักๆงานเกิดที่นี้ และออนทัวร์ Art on Farm และ list on tour รู้จักกับบริบทด้านนอก

23. ทางจิตทอมสันมีการบูรณาการการจัดการความรู้เข้าระบบที่มีอยู่หรือไม่

อย่าง อาร์ต ออน ฟาร์ม จะลงพื้นที่ให้เด็กได้ทำงานกับศิลปิน โดยให้เด็กตีความจากความรู้พื้นฐานในหมู่บ้าน และทำให้ส่งผลให้ผู้ที่เข้ามารับความรู้และบูรณาการความรู้นำไปใช้ประโยชน์ต่อยอดได้ อย่างเช่น นิทรรศการ พลิกฟ้าดิน พลิกดินเกิด คือตัวศิลปินเติบโตมาจากครอบครัวที่ทำนา ลงพื้นที่กับครอบครัวชาวอีสาน และทำนาลงบนพื้นที่ที่ไม่ใช่ดินต่อยอดจากความคิดบ้านเกิดตรงนั้น โดยที่ไม่ใช่แค่การทำงานจัดแสดงวาดภาพอย่างเดียว

24. ทางพิพิธภัณฑ์มีการกำหนดกลยุทธ์ที่จะดำเนินการทำงานที่เป็นหัวใจในความสำเร็จหรือไม่

เราจะมีกำหนดกลุ่มเป้าหมายที่เราต้องการจะสื่อสาร ในการแตกประเด็นของเรา และเลือกวิทยากรที่เหมาะสม เลือกเนื้อหาที่เราจะสื่อสารกำหนดกลุ่มเป้าหมายของคนดู

25. พิพิธภัณฑ์มีระบบงานบริหารและได้รับมาตรฐานสากลหรือไม่ เช่นการวางแผนทางกลยุทธ์ การวางแผนทางการเงิน

โดยส่วนตัวแล้วเรามองว่าในส่วนของการจัด Art Center เราพยายามดำเนินให้อยู่เทียบเท่าของพิพิธภัณฑ์ อย่างในเมืองนอกก็จะมีแบ่งเป็นส่วนย่อยๆ ดูแลกันหลายแผนก แต่ในของเราเนื่องจากคนน้อยเราจึงมี 1 คนดูแล 1 แผนกเทียบเท่ากับพิพิธภัณฑ์เมืองนอก

26.ท่านคิดว่าพิพิธภัณฑ์บ้านจิมทอมสันมีประโยชน์มีคุณค่าให้ควา มรู้กับผู้ชม ทางด้านสังคม วัฒนธรรมและวิถีไทยอย่างไร

ถ้ามองในแง่ของพันธกิจและองค์ความมั่นคงเป็นการมององค์ประกอบไปทั้งหมด เป็นเรื่องของ ความร่วมสมัยต้องสอดคล้องกับปัจจุบัน แต่ในการทำงานของเราจะไม่ได้บอกตรงๆ แต่เราพูดถึง รวบรวมๆ โดยเรื่องพวกนี้เราแตกประเด็นออกมาอยู่แล้ว แต่ในเรื่องของการรับรู้ประสบการณ์ของคนดู เขาจะเข้าใจมันลึกมากน้อยแค่ไหน

27.บุคลากรมีศักยภาพในการทำงานและมีความกระตือรือร้นที่จะให้ความรู้กับประชาชนที่มาร่วม การเรียนรู้หรือไม่

ในพิพิธภัณฑ์มีอยู่แล้ว เพียงแต่เราไม่ได้มีเจ้าหน้าที่ในการนำชมเป็นเรื่องเป็นราว ซึ่งอย่างนี้ จะเป็นเรื่องของกการนัดหมายว่ามีการนำชมทุกๆ กี่รอบ แต่จะมีการนัดแบบเป็นหมู่คณะเข้ามา ส่วนบุคคลที่เข้ามาโดยมิได้นัดหมายก็สามารถศึกษาด้วยตนเอง หรือถ้ามีข้อสงสัยซักถาม สามารถสอบถามเจ้าหน้าที่ได้ แต่ส่วนใหญ่อย่างเช่นนักศึกษาที่มาเป็นหมู่คณะซึ่งจะมี การนัด ล่วงหน้าซึ่งก็จะมีเข้ามาเรื่อยๆ อยู่แล้ว

28.มีการแนะนำหรืออำนวยความสะดวกให้กับผู้เข้าชมอย่างไร

เราจะมีเจ้าหน้าที่อยู่คอยให้ความรู้และคำอธิบาย และเราก็จะมี Wall text ให้ผู้ชมได้รับ ความรู้ได้ง่าย หรือท่านไหนที่ต้องการข้อมูลเชิงลึกและต้องการ Research ก็สามารถสอบถามได้ และยังมี Application ดาวโหลดข้อมูลความรู้ ไม่ว่าจะเป็นข้อมูลดิบ วิดีโอ ป๊อบอัพ ซึ่งขณะนี้ ทางพิพิธภัณฑ์บ้านจิมทอมสันได้นำเทคโนโลยีนี้เข้ามาแล้วใช้ได้กับแอนดรอยด์ทุกรุ่น ส่วนทาง ระบบ IOS ยังไม่ได้ซัพพอร์ต

29.ทางพิพิธภัณฑ์ได้มีการแจ้งข้อมูลข่าวสารกิจกรรมในช่องทางใดบ้าง

มีทาง Website, E-mail, Facebook ซึ่งแผนก PR ที่จิมทอมสันใหญ่ทำงานร่วมกับเอเจนซี่ เมื่อทางพิพิธภัณฑ์บ้านจิมทอมสันมีกิจกรรม หรือนิทรรศการอย่างไรเราก็จะนำข้อมูลตรงนั้นไปให้ PRกระจาย แต่เราไม่สามารถทราบได้ว่าสื่อหรือสิ่งพิมพ์เล่มใดจะนำไปโปรโมทแล้วแต่ความสนใจ

ของสื่อ ต้องยอมรับที่ว่าพิพิธภัณฑ์บ้านจิพพมสนนั้นเราทำกิจกรรมทุกเดือนแต่ไม่ใช่ว่าทุกๆเดือนจะเป็นกิจกรรมที่น่าสนใจ แล้วแต่สื่ออื่นๆและกลุ่มเป้าหมาย และบางงานเราก็จะทำ Poster Promote แต่ก็จะไม่ได้รับความสนใจเท่าใดนัก ส่วนมากเราก็จะมีสมาชิกอยู่แล้วที่คอยติดตามที่ได้ผลดีคือ Facebook

30. สำหรับท่านแล้วกิจกรรมที่ตลอด 5 ปี ย้อนหลังที่ผ่านมาคิดว่าอะไรที่เด่นที่สุด

อย่างของปีที่แล้วน่าจะเป็นของ อาจารย์มณเฑียร ในปี 2013 คืออาจารย์ มณเฑียร ถือว่าเป็นศิลปินระดับโลก เป็นศิลปินไทยแรกๆที่ไปโด่งดังในระดับโลกเป็นจุดเปลี่ยนระหว่างความเป็นโมเดิร์นสู่ความเป็นร่วมสมัย หรืออาจบอกได้ว่าอาจารย์มณเฑียรเป็นศิลปินร่วมสมัยแรกๆของเมืองไทยที่ไปสู่เวทีโลก แต่ท่านเสียชีวิตเร็วเมื่ออายุได้เพียง 48 ปีเท่านั้น ดังนั้นงานของท่านก็ จะถูกติดต่อไว้กับพิพิธภัณฑ์ในเมืองนอกคนไทยก็จะได้เห็นผลงานของอาจารย์มณเฑียรเท่าไร ซึ่งในครั้งแรกกระทรวงวัฒนธรรมได้นำผลงานของอาจารย์มณเฑียรมาจัดแสดงแล้วครั้งหนึ่ง และครั้งนี้จิพพมสนจึงได้จัดงานแสดงผลงานของอาจารย์มณเฑียรอีกครั้งในฐานะที่อาจารย์ครบรอบอายุ 60 ปี โดยนำเสนอเบื้องลึกหรือคอนเซ็ปของงานของอาจารย์ กระบวนการสร้างงานจนถึงวาระสุดท้ายแล้วยังทำไม่สำเร็จ ซึ่งได้รับความสนใจมาก จากคนที่อยู่ในวงการศิลปะทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศ ทั้งที่คนที่รู้จักอาจารย์และนักศึกษาที่สนใจงานศิลปะ อย่างเช่นเด็กรุ่นใหม่ ไม่เคยได้ศึกษางานของอาจารย์มณเฑียร

31. อาร์ต ออน ฟาร์ม เพราะเหตุใดถึงจัดงานการแสดง 2 ปีครั้ง

เป็นเรื่องของงบประมาณเพราะว่าต้องไปจัดที่ฟาร์มที่ปทุมธานี เพราะว่าการทำงานที่ Art on Farm มันเป็นเรื่องที่แตกต่างจากการทำงานที่กรุงเทพ อย่างที่กรุงเทพนั้นเราสามารถควบคุมดูแลการทำงานได้อย่างเต็มที่ในพื้นที่ที่จำกัด มีเจ้าหน้าที่ มีสถานที่พร้อม ที่จะสามารถเอื้ออำนวยให้การทำงานสะดวกสบาย แต่การทำงานในฟาร์มในพื้นที่ 700 ไร่ การจัดการแสดงกลางแจ้ง Out door มีสิ่งต่างๆที่เอื้ออำนวยให้งานแสดงของเราสามารถที่จะฟังได้ตลอดเวลา เพราะฉะนั้นคือบริบทมันเปลี่ยน ในแง่ของการสร้างงานกับศิลปินบนพื้นที่แห่งนี้ในเมืองไทยยังไม่เห็นกันมากเท่าที่ควร การที่จะสามารถอยู่ได้ถาวร มีขนาดใหญ่ มันเป็นการลงทุน เพราะฉะนั้น

จากประสบการณ์การจัดงานที่ผ่านมาตั้งแต่ปี 2009 เราก็จะรู้ว่าปัญหาในการจัดงานนี้ จะมีอะไรบ้าง และเราอยากจะได้อะไร และนั่นคือการแก้ปัญหาที่เราจะลองดูว่า เราจะไม่ทำทุกปี แต่ว่าเราจะเก็บงบประมาณเอาไว้สำหรับปีหน้า และจะลองดูว่าในเมืองประมาณที่มีเพิ่มมากขึ้นจะสามารถนำเราไปสู่กลุ่มเป้าหมายของเราหรือไม่ เพราะว่าการตอบโจทย์ของคนดูที่ฟาร์มก็ บที่ กรุงเทพมหานครต่างกัน

32.การก่อตั้ง Art Center ขึ้นมาจริงๆประเด็นหลักๆ ทางจิตทอมสันอยากจะสร้างพิพิธภัณฑ์ขึ้นมาทางผู้บริหารมีความเล็งเห็นอย่างไรถึงสร้าง Art Center ขึ้นมาตรงนี้

ทางผู้บริหารต้องการที่จะสร้างเป็นศูนย์โดยใช้พื้นที่ที่จำกัดในเรื่องเกี่ยวกับผ้า เพราะจะได้ต่อยอดจากตัวบ้านไทย ไทยใหม่ไทย แต่ทางผู้บริหารก็ได้เล็งเห็นว่าไม่จำเป็นต้องเป็นเรื่องของผ้าอย่างเดียว แต่จะทำยังไงให้พื้นที่ตรงนี้กระจายไปถึงกลุ่มคนที่ไม่ใช่แค่นักท่องเที่ยว แต่ว่าอยากให้ไปกลุ่มคนไทยด้วย คือ Art Center ก็เหมือนเป็นตัวกลาง จึงทำให้เป้าหมายใหม่ๆเข้ามา ซึ่งนักท่องเที่ยวก็จะติดภาพแต่ผ้าไหมเป็นส่วนใหญ่ แต่พอเรามี Art Center ก็จะทำให้นักท่องเที่ยวลบบภาพตรงนั้นซึ่งเราจะเน้นกลุ่มเป้าหมายคือคนไทยเป็นหลัก นักศึกษาและ กลุ่มคนรุ่นใหม่ที่ต้องการจะศึกษาเข้ามาทำกิจกรรมสัมผัสบรรยากาศของจิตทอมสัน และส่วนที่ 2 จะเป็นเรื่องของการจัดการความรู้จัดการองค์ความรู้

33.ในส่วนของ Art Center มีการส่งเจ้าหน้าที่ไปอบรมต่างประเทศ หรือห้องสมุดหรือองค์กรอื่นๆไหม

ที่ไปต่างประเทศจะไม่ใช้การศึกษาโดยตรง แต่จะเป็นการไปทำงานและได้รับประสบการณ์โดยตรงกลับมา เพราะรูปแบบการทำงานนั้นก็แตกต่างกันอยู่แล้ว

34.ในการไปศึกษาดูงานเป็นทางจิตทอมสันส่งไปเองหรือเปล่า

ไม่เชิงว่าเราจะส่งไปเอง แต่จะเป็น project ที่เราต้องไปร่วมกิจกรรม นำโชว์ไปแสดง หรือทำผลงานใหม่ๆไปแสดงร่วมกันกับเขา

35. ช่วยยกตัวอย่างประเทศที่ท่านได้ไปศึกษาดูงาน

ปี 2009 ได้ไปดูงานที่ Seoul โดยได้มีการเชิญมาที่ Art Center ผ่านทางคณะผู้บริหาร แต่เราได้มีการบริบทดูงานใหม่ ซึ่งเป็น Project Business Asia ซึ่งเราก็จะไปติดตั้งงานที่โน่น แล้วเราก็จะได้ทราบและศึกษาดูงานไปด้วยว่าวิธีการทำงานของเขาเป็นอย่างไร วิธีการติดตั้งงาน วิทยาการการใช้ระบบไฟ ถือเป็นประสบการณ์ในการดูงานอย่างหนึ่งไปในตัว

ปี 2013 เองงานทัวร์ของที่นี่ไปทัวร์ที่ฟิลิปปินส์ ได้ไปดูพิพิธภัณฑ์ที่นู่นที่กรุงมะนิลา เราก็จะเห็นว่าพื้นฐานในการจัดพิพิธภัณฑ์ของเขานั้นค่อนข้างดีมาก เนื่องจากมุมมองสภาพแวดล้อมความเป็นอยู่ของกรุงมะนิลาไม่ค่อยดีมากเท่าไรนัก แต่พอเข้าไปในพิพิธภัณฑ์นั้นทำให้เราเห็นความแตกต่าง มีการจัดการบริหารค่อนข้างดี ซึ่งอาจจะดีกว่ากรุงเทพด้วยซ้ำ นี่คือสิ่งที่เราได้เรียนรู้มาจากประสบการณ์ ซึ่งไม่ใช่คอร์สการดูงานโดยตรง

ปี 2014 ได้ไปทำงานร่วมกับ Pukudake Art House ซึ่งทางจิตทอมสันนั้นได้วางแผนทางไว้ว่าจะจัดกิจกรรมร่วมกันทุกปี ซึ่งเป็น project งานศิลปะที่ไปอยู่บนเกาะ ซึ่งวัยทำงานจะเข้ามาทำงานในเมืองซึ่งทำให้เกาะนั้นมีแต่คนแก่และเด็ก ไม่ค่อยมีคน ทาง Project Art House เขาก็จะนำตัวงานไปใส่เพื่อเพิ่มในเรื่องของการท่องเที่ยว และทางจิตทอมสันได้รับเชิญให้ไปทำงานร่วมนำศิลปินเข้าไปทำงานร่วมในพื้นที่บนเกาะ ซึ่งเราก็ช่วยไปติดตั้งงาน ตรงนี้ทำให้เราได้เรียนรู้ถึงวิธีการที่เค้าใช้ในการดึง Content ของศิลปะเข้าไปใช้เพื่อดึงดูดการท่องเที่ยว เขามีวิธีการทำงานอย่างไร และมันแตกต่างจากเราอย่างไร เพราะจริงๆ ในการทำ Out door project ก็เหมือนการทำงานคล้ายๆ ที่ Farm แต่อาจจะแตกต่างที่บริบท ซึ่งของเขานั้นมันเป็นพื้นที่ปิด แต่ของเขานั้นเป็นพื้นที่เปิดสาธารณะจริงๆ ดังนั้นเราจึงได้แลกเปลี่ยนความรู้วิธีการต่างๆ กับศิลปินหรือในเรื่องอื่นๆ ได้ด้วยเหมือนกัน

37. การจัดแสดงงานนั้น จัดตามความเหมาะสมหรือไม่ อย่างเช่นเรื่องความพร้อม และงบประมาณ

ต้องดูองค์ประกอบโดยรวมทั้ง 2 อย่างเลยคะ อย่างที่เราได้วางแผนเอาไว้แล้ว โดยปกติโชว์ของเราจะใช้เวลาจัดแสดง 3 – 4 เดือน เหมือนเราดูจากงบประมาณ ถ้าเราทำได้ประมาณนี้เราก็จะได้จัดแสดงโชว์ที่ดี เพราะว่าในการจัดแสดงงานต้องดูจากงบประมาณ ถ้าเราเลือกชุดการ

จัดแสดงไว้มากเกินไปจะไป จะส่งผลต่องบประมาณที่ต้องแบ่ง ส่วนออกมา ทำให้การดำเนินงานจะไม่ได้ออกมาสมบูรณ์แบบสวยงามเท่าที่ควร ถ้าเราสามารถทำสัก 1 การแสดงที่ดีสมบูรณ์แบบและสามารถจัดแสดงงานได้เป็นระยะเวลานาน ในช่วงที่มีการหมุนเวียน 3 - 4 เดือน เราก็จะเอาไปเพิ่มในส่วนของ Education Program ให้มีความต่อเนื่อง

38. มีทีมงานในการจัดทำงานอย่างไรบ้าง

มีส่วนหนึ่งจากทีมของเราเองและ ในการจัดแสดงงานนิทรรศการเราจะใช้ Outsource จากด้านนอกที่เราติดต่อกันอยู่แล้ว คือหลักๆเราจะเป็นทีมงาน ทำงานหลักๆร่วมกับที่ปรึกษาพันธมิตรรัฐ รับเชิญ แต่ในการติดตั้งงาน หรือทำกราฟฟิคเราก็จะมี Out source เข้ามาร่วมงานกับเรา และทีมติดตั้งงานก็จะเป็นทีมด้านนอกด้วย

39. ในสภาพแวดล้อมที่อยู่ใกล้พิพิธภัณฑ์บ้านจิมทอมสัน มาจัดแสดงงานบ้างหรือไม่

จริงๆก็เราไม่เคยตัดขาดจากกลุ่มชุมชนบริเวณโดยรอบนี้ แต่บางทีเราไปทำร่วมกับคนอื่นที่ทำประเด็นนี้อยู่แล้ว โดยไม่ได้มาจัดแสดงขึ้นกับพื้นที่นี้ แต่ว่าความคิดที่จะเอาเรื่องพวกนี้กลับมาในพื้นที่ที่มีโครงการที่จะทำเหมือน แต่ยังไม่ได้มีโอกาสที่จะทำสักที เคยคิดเรื่อง แส่นแซบ project แต่ก็ยังไม่ได้มีโอกาสทำเหมือนกัน

40. ในช่วงที่ผ่านมา มีเรื่องของการเมืองมีผลกระทบต่อจิมทอมสันบ้างหรือไม่

มีผลกระทบในเรื่องของการท่องเที่ยว คนเข้ามาดูงานลดลง แต่ทางจิมทอมสันก็ยังจัดแสดงงานเรื่อยๆไม่มีการปิด ในช่วงหลังๆมานักท่องเที่ยวดูแล้วว่าไม่มีอะไร ปลอดภัย ก็เริ่มทยอยเข้ามาเรื่อยๆเพิ่มขึ้น

41. โดยส่วนมากจะมีแต่นักท่องเที่ยวไทยเข้ามาเข้าชม มีชาว ต่างชาติอยู่ก็เข้ามาอยากทำกิจกรรม Workshop กับเราหรือไม่

มีบ้าง แต่เขาจะไม่ค่อยเข้าใจภาษาของเรา เขาก็มีความอยากรู้ในการรับชมงานนิทรรศการต่างๆ เขาก็จะเดินเข้ามาเข้าชมแต่พอสักพักหนึ่งเขาก็จะเริ่มไม่ค่อยเข้าใจ เพราะว่าทุก Program ที่เราทำนั้นเราไม่ได้ทำ 2 ภาษา บาง program ก็จะทำ 2 ภาษา แล้วแต่เรื่องเนื้อหา

ข้อมูลการสัมภาษณ์

ตารางบันทึกข้อมูล

ชื่อ อาจารย์ ถนอม ชำกดี

ตำแหน่งงาน อาจารย์ประจำคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

วัน/เวลา/สถานที่ 18 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2558 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ชื่อ	ครั้งที่พบและสนทนา	บันทึกข้อมูลที่ได้
1. อาจารย์ถนอม ชำกดี	ครั้งที่ 1	สัมภาษณ์

ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ให้สัมภาษณ์

ชื่อ ถนนม นามสกุล ชากักดี

จำนวนครั้งที่สัมภาษณ์ 1 ครั้ง

วันที่สัมภาษณ์ 18 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2558

สถานที่สัมภาษณ์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

เพศ ชาย

ระดับการศึกษา จบระดับปริญญาโทด้านการวิจารณ์ศิลปะและทฤษฎี สถาบันเคนท์ศิลปะและ
การออกแบบมหาวิทยาลัยเคนท์ ประเทศอังกฤษ

อาชีพ ดำรงตำแหน่ง อาจารย์ประจำคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร

ปฏิกิริยาของผู้ให้สัมภาษณ์

ผู้ให้สัมภาษณ์มีความสนใจในเนื้อหาหัวข้อเรื่องการวิจัย มีความเป็นกันเองและยินดีให้สัมภาษณ์

บทสัมภาษณ์ อาจารย์ ถนอม ชากักดี

1. ท่านมีความคิดแนวคิดพื้นฐานในการจัดการความรู้ทางศิลปะอย่างไร

ลักษณะความรู้ทางศิลปะนั้น ในสมัยก่อนถูกผูกขาดเอาไว้กับสถาบันการศึกษาผ่านการจัดการของระบบการศึกษาในเชิงศิลปะศึกษา หรือลักษณะงานหัตถกรรม ซึ่งในตัวตนของศิลปะจริงๆ นั้น จึงไม่ได้ถูกผ่านเข้าไปสู่การรับรู้ของคนในฐานะงานที่เป็นงานศิลปะอย่างแท้จริง ฉะนั้นตัวงานศิลปะจึงอยู่ในพื้นที่ที่จำกัดไม่ได้ถูกปล่อยเผยแพร่ออกในพื้นที่สาธารณะ คำว่าสาธารณะในที่นี้ไม่ได้หมายถึงหอศิลป์หรือพิพิธภัณฑ์เท่านั้นแต่ มองว่าพื้นที่สาธารณะนี้หมายถึงพื้นที่ที่คนทั่วไปสามารถจัดการเผยแพร่งานแสดงศิลปะได้ ดังนั้นงานศิลปะจึงอยู่ในพื้นที่ที่จำกัดคือหอศิลป์หรือพิพิธภัณฑ์และพื้นที่การแสดงของศิลปิน ศิลปะจึงถูกผูกขาดจัดอยู่ในกลุ่มที่มีเฉพาะแต่คนที่มีการศึกษาหรือคนชั้นกลางที่ได้รับความรู้เท่านั้น ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา ประเทศไทยของเราเป็นแบบนี้มาโดยตลอด ทำให้ช่องว่างระหว่างการเรียนรู้ทางศิลปะกับกระบวนการทางศิลปะไม่ได้สอดคล้องกัน คนห่างเหินจากการรับรู้ความรู้ทางศิลปะ

ประเด็นเรื่องของการจัดการความรู้ทางศิลปะที่ทำให้คนเข้าใจทางศิลปะจริงๆ นั้น เริ่มตั้งแต่วิถีคิดของคนตะวันตกในยุโรปอเมริกาตั้งแต่ช่วงหลังปี 1960 เป็นต้นมา ลักษณะ ศิลปะถูกทำลายชนบ ในแง่ของศิลปะไม่จำเป็นต้องอยู่ในพื้นที่ของศิลปะคือหอศิลป์หรือพิพิธภัณฑ์เท่านั้น ศิลปินเริ่มมาทำงานศิลปะนอกพื้นที่ของศิลปะ คือเข้าไปในพื้นที่ชุมชนในช่วงหลังตั้งแต่ปี 1960 ดังนั้นคำว่า Art and community เริ่มเข้ามามีบทบาทในสังคม ศิลปะกับสิ่งแวดล้อม ศิลปะกับชุมชน หรืออีกประเด็นที่มีคนพูดถึงกันมากคือ พิพิธภัณฑ์ไร้กำแพง แนวคิดนี้สำคัญ ในวิถีคิดตะวันตก มีหลักสูตรการเมืองจัดการศิลปะและวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับชุมชนมากขึ้นในประเทศไทย ตั้งแต่ปี 1990 เป็นต้นมา ก็มีคนรุ่นใหม่ที่จบการศึกษาจากอเมริกาจากยุโรป เริ่มมาทำพื้นที่ทางเลือก ทำพื้นที่การแสดงศิลปะในชุมชนมากขึ้น เช่น โปรเจ็ค 304 ของกรมกิตติยา กวีวงศ์ about cafe ที่เยาวราช และของนำทอง ที่ตั้งอยู่ในสหกรณ์สามเสน ซึ่งลักษณะพื้นที่ศิลปะแบบนี้เริ่มมีบทบาทกับชุมชนมากขึ้น ศิลปะไม่ได้อยู่แต่ในพิพิธภัณฑ์ ศิลปินเริ่มนำศิลปะเข้าไปในชุมชน ถ้าถามว่าสิ่งเหล่านี้คือการจัดการกระบวนการทางความรู้หรือไม่ อ .คิดว่างานศิลปะคือความรู้ที่สำคัญมาก ที่ศิลปินได้ทำได้แสดงผ่านตัวตนศิลปะ เห็นได้ว่าประเทศไทยจึงเป็นไปอย่างช้ามาก

เพราะว่าการวางกรอบการศึกษาศิลปะหรือการดูงานศิลปะมันถูกวางในอีกวิธีคิดของคนกลุ่มหนึ่ง คือศิลปะมันถูกกริดออกมาไม่ได้ให้คนธรรมดาดู แต่มันให้คนอื่นกลุ่มหนึ่งดู แม้ว่าเราจะมี การศึกษาศิลปะหรือศิลปศึกษาก็ตาม

2. ท่านมีทัศนคติอย่างไรเกี่ยวกับการทำงานด้านการศึกษาศิลปะ?

มองว่าจุดแรกๆของการศึกษาศิลปะคือศิลปวัฒนธรรม เพราะเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุดที่เข้าใจ ได้ง่ายและสัมผัสกับมันได้ง่ายอยู่รอบๆตัวเรา มองว่าคนที่เกี่ยวข้องกับความรู้กระบวนการความรู้ ควรให้ความสำคัญกับการศึกษาศิลปะเป็นสิ่งแรกๆ ไม่ว่าจะเป็น การจัดกิจกรรม การให้ความรู้ การบริหารจัดการ การตั้งองค์กรย่อยๆเข้าไปในชุมชน หมู่บ้าน ตำบล อบจ. เป็นต้น

3. ท่านคิดว่าในปัจจุบันพิพิธภัณฑ์ต่างๆมีหลักการในการจัดการความรู้อย่างไร

คิดว่ามันเป็นช่วงรอยต่อ ที่เกี่ยวเนื่องมาจากปัจจัยภายนอกและปัจจัยภายใน พิพิธภัณฑ์ ที่รัฐเป็นผู้ดูแล พิพิธภัณฑ์แห่งชาติ หอศิลป์ร่วมสมัยหรือหอศิลปวัฒนธรรมกรุงเทพมหานคร มอง ว่าก็ยังอยู่ในพื้นที่เฉพาะ ที่ให้ศิลปินเข้ามาแสดงงาน และไม่ได้เข้าไปในชุมชนหรือใจกลางของ คน ดูจริงๆจึงทำให้กรุงเทพฯกลายเป็นศูนย์รวมของทุกอย่าง ซึ่งคนข้างนอกหรือในพื้นที่อื่นๆไม่มี โอกาสได้เข้ามาสัมผัสงานศิลปะ ความได้เปรียบเสียเปรียบหรือลักษณะช่องว่างจึงเกิดขึ้น ในขณะที่ คนเมืองสามารถบริโภคทุกอย่าง แต่คนในที่อื่น ในเขตรอบนอก ในต่างจังหวัด แทบจะไม่มีโอกาส รับรู้เลยว่ามื่ออะไรเกิดขึ้นกับวงการศิลปะบ้างถ้าพูดถึงศิลปะ ความคึกคักของศิลปะ จึงพูดถึงเฉพาะ แค่กระจุกเดียวในเมืองเท่านั้น คือ กรุงเทพฯ เชียงใหม่ หรือหัวเมืองต่างๆ ปัญหาจึงอยู่ที่การเดินทาง เข้ามาดูงานศิลปะ ที่ต้องเดินทางเข้ามาชมในเมือง ดังนั้นศิลปิน ต้องมีบทบาทสำคัญไม่ซ้ง ตัวเองอยู่ในศูนย์กลาง

ดังนั้นที่กล่าวว่าเป็นช่วงรอยต่อ จะเห็นได้ว่าในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา ศิลปินเริ่มไปอยู่ในพื้นที่ ต่างๆในต่างจังหวัดมากขึ้น ตั้งศูนย์ศิลปะ พื้นที่ศิลปะขึ้นมาในหมู่บ้านหรือชุมชน เพื่อให้ชุมชนมี ส่วนร่วม การมีส่วนร่วมขอ ชุมชนมากขึ้น มันจึงเป็นจุดเปลี่ยนที่ว่าต่อไปหอศิลป์หรือพื้นที่ทาง ศิลปะจะอยู่นิ่งไม่ได้ ศิลปะต้องวิ่งเข้าหาชุมชน ไม่ใช่ในคนชุมชนวิ่งเข้าหาศิลปะ

4. ท่านมีความคิดหลักในการจัดการความรู้ทางกิจกรรมทางการศึกษาศิลปะอย่างไรบ้าง?

กิจกรรมมีหลายกรณี อย่างแรกเช่นในต่างประเทศพิพิธภัณฑ์ใหญ่ๆเช่น national gallery หรือในยุโรปหรืออเมริกา สิ่งหนึ่งก็คือให้ความสำคัญกับโปรแกรมการศึกษามาก โปรแกรมการศึกษานั้น จะเป็นลักษณะ ครุณานักเรียนไปดูงานนิสิตนักศึกษาไปดูงาน ก็จะมีไกด์เป็นผู้นำ เพื่อให้เกิดกิจกรรม

ประเด็นที่สองเพื่อให้ศิษย์ เรียนรู้ในงานแสดงนั้นๆ คือการทำกิจกรรมในพื้นที่ของการแสดงงาน ไม่ว่าจะเป็นการรีโปรดักหรือการทำงานศิลปะเพื่อให้เกิดแรงบันดาลใจจากผลงานเหล่านั้น

ประเด็นที่สามคือ นำผลงานตระเวนไปแสดงในพื้นที่อื่นหรือภูมิภาคต่างๆ กิจกรรมเหล่านี้ก็จะเพิ่มให้คนได้มีโอกาสได้รับรู้ ได้มีมุมมองในการคิดเห็นว่าคุณในเมื่อมองแบบนี้ คนในพื้นที่มองอีกแบบหนึ่ง เพื่อให้คนในพื้นที่ต่างๆได้มีส่วนร่วมมองในมุมมองเดียวกันไปด้วยกัน

5. ท่านคิดว่าผู้ชมจะได้รับสิ่งใดบ้างในการเข้าชมพิพิธภัณฑ์?

ในฐานะผู้บริหารงานศิลปะ คือสิ่งสูงสุดในการดูงานศิลปะก็คือ ให้ผู้เข้าชมได้ตั้งคำถาม เพราะคิดว่าศิลปะไม่ควรให้คำตอบอะไรแก่คนดู แต่อย่างน้อยผลงานศิลปะ ในปัจจุบัน ลักษณะร่วมสมัย คือควรจะต้องตั้งคำถามหรือ ควรจะมีคำถามให้แก่คนดู เพราะศิลปะมันเลยพรมแดนของความงามหรือสิ่งที่ประทับใจไปแล้ว มันกลายเป็นตั้งคำถามว่าในเรื่องของสิ่งแวดล้อม ในเรื่องวัฒนธรรม ในเรื่องวิถีคิดทางการเมือง วิถีคิดในสังคม สิ่งเหล่านี้เป็นสิ่งที่ศิลปินควรสะท้อนให้เค้าเห็น และให้เค้าตั้งคำถามว่าภาพมันแสดงหรือสะท้อนผลกระทบอย่างไรบ้าง

6. ในการจัดการความรู้ท่านคิดว่ามีขั้นตอนหรือมีแนวทางในการดำเนินงานกิจกรรมทางการศึกษาศิลปะอย่างไร?

การแสดงงานในแต่ละครั้งคือการลงทุน ซึ่งมันมีต้นทุนของกระบวนการเหล่านี้อยู่แล้ว สิ่งที่ไม่ควรละเลยคือโปรแกรมของการศึกษา คือไม่ว่าจะเป็นระหว่างก่อนการแสดงงานหรือหลังการแสดงงาน ควรจะมีการให้ข้อมูล ควรที่จะให้ข้อมูลเบื้องต้นของงานเหล่านั้น เพื่อให้นักเรียนมีต้นทุน

ในการเข้าไปดู เพื่อที่จะมีคำถาม เพื่อที่จะได้คำตอบของตัวเองของเขาเอง. มองว่าผู้บริโภคนงานศิลปะ หรือคนเสพงานศิลปะ สิ่งหนึ่งที่เขาหาคือความเป็นปัจเจกที่เขาจะต้องได้รับขึ้นมา ไม่ใช่ให้เค้ามอง ในทิศทางเดียวกับสิ่งที่ศิลปินคิด และหลังจากปิดงานคือ อหลังสรุปจากการแจกแจงต่างๆว่ามันมี อะไรกับสิ่งที่เราคิด เพื่อให้ผู้ชมได้เข้าใจงานศิลปะมากขึ้น

7. กระบวนการจัดการความรู้หรือขั้นตอนในการดำเนินงานของพิพิธภัณฑ์ ควรมีขั้นตอนหรือ กระบวนการในการจัดงานอะไรบ้าง

ถ้าถามว่ากระบวนการมันเป็นเรื่องใหญ่ของพิพิธภัณฑ์ ว่า ในการกระบวนการในการจัดงานในแต่ละครั้ง พิพิธภัณฑ์ศิลปะควรจะเป็นพื้นที่ที่เปิด ควรจะต้องกาคนที่มีความรู้ในแต่ละด้าน เข้าไปบริหารจัดการไม่ว่าจะเป็น ฝ่ายการจัดการแสดง ฝ่ายในการอาสาสมัครที่จะนำไปดูงาน ฉะนั้นผมคิดว่าในการจัดการนี้ควรจะต้องเปิดให้มากกว่าที่เป็นอยู่ เปิดให้ ผู้บริโภคมีความเข้าใจใน กระบวนการจัดงานศิลปะได้มากกว่านี้ ถ้าผู้บริโภคสามารถจะโหวตได้ว่าผู้บริโภคอยากดูงานอะไร ตามที่สนใจ ถือเป็นการเปิดมุมมองและเปิดการมีส่วนร่วมในงานศิลปะ ไม่ใช่เป็นไปตาม โปรแกรมของพิพิธภัณฑ์ ถ้าเมื่อไรคุณกำหนดว่าจะนำงานแสดงนี้เข้ามา นำ โปรแกรมนี้เข้า นั้น หมายความว่า คุณกำหนดรสนิยมของผู้บริโภคไปแล้ว มันสร้างเทรนขึ้นมาโดยที่เราไม่รู้ตัว และมัน ไม่เปิดโอกาสให้ศิลปินคนอื่นเข้ามาในพื้นที่ของการแสดง

8. ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรกับ AEC ที่กำลังจะมีผลเกี่ยวกับการจัดพิพิธภัณฑ์ในช่วงนี้บ้าง?

โดยส่วนตัว ไม่ได้ให้ค่าในเรื่องของการเปิด AEC ไม่ได้ให้ความสำคัญเท่าไร โดยตัวของ ศิลปะเองมันมีการลื่นไหลของการเปิดทางหากันมาตลอด แต่ อ .ว่าปัญหาใหญ่ที่จะเริ่มเข้ามาของ AEC คือ เริ่มมีการกีดกัน มีระเบียบข้อบังคับ อะไรควรจัด อะไรไม่ควรจัด ซึ่งในสมัยก่อนไม่มี ข้อจำกัดในการแสดงผลงาน อ.คิดว่าแทนที่ว่ามันจะเป็นการเปิดประตูเข้าหากัน กลับกลายเป็นว่า ศิลปะถูกเซนเซอร์ ซึ่ง อ. ไม่ได้ให้ค่าความสำคัญ ซึ่งปัญหาก็คือประเทศไทยไม่ให้ค่าตามกลุ่ม ประเทศเพื่อนบ้านได้ อย่างที่ อ.เคยไปเสียมเรียบที่ผ่านมา ก็เห็นความตื่นตัวของศิลปินเริ่มรวมตัวกัน เพื่อที่จะทำงานศิลปะกับชุมชนมากขึ้น นั้นหมายความว่าเค้าตั้ง Art center รวมงาน ศิลปหัตถกรรมคั้นมา เริ่มมาฝึกกับชาวบ้านในการทำงานศิลปะและนำผลงานนั้นมาขาย ใน

ส่วนตัวศิลปินเองก็ทำงานเพื่อแสดง มันมีสองส่วน ส่วนหนึ่งมันมีการเชื่อมโยง กับชุมชน ซึ่งเป็นสิ่งที่น่าสนใจมาก ซึ่งบ้านเราไม่ทำกัน ศิลปินบ้านเรามีความปัจเจกบุคคลสูง ไม่ข้องเกี่ยวกับ ไม่สนใจกัน มีลักษณะความอิจฉาริชยามาก หรืออย่างที่เวียดนามหรือลาวก็เหมือนกัน ดังนั้นถ้าเราเปิด AEC จริง อ.คิดว่าเราจะเสียเปรียบในวิธีคิด ในกระบวนการการจั ดการ ซึ่งถ้าจะให้ปรับวิธีคิดของศิลปินบ้านเรานั้นจะปรับได้ค่อนข้างยากมาก เพราะวิธีคิดของศิลปินบ้านเราไม่เหมือนของที่ไหนเลย สิ่งหนึ่งในกลุ่มศิลปินในเวียดนาม ในลาว ในเขมร หรือกลุ่มอินโดจีน ส่วนหนึ่งเค้าได้ผลกระทบจากสงครามตลอดเวลาด้วยและกลุ่มที่กลับมาทำงานศิลปะ คือกลุ่มที่เคยอพยพจากภัยสงคราม เวียดนามในช่วงปี 70 ได้อพยพหนีสงครามไปในฝั่งประเทศยุโรป แล้วอีกสักระยะหนึ่งเค้าก็กลับมา มันต่างจากต้นทุนการวิธีคิดที่ได้มุมมองการคิดการจัดการซึ่งต่างจากประเทศเราที่ไม่เคยไปไหนเลย จึงทำให้ประเทศของเราเองมองตนเองว่าเราไม่เคยเป็น เมืองขึ้นของใคร ฉะนั้นความเป็นปัจเจก ความหลวมหลวมนั้นมันต่างกันในเรื่องของวิธีคิด จะให้มารวมตัวกันนั้นยาก นั่นคือปัญหาที่เราต้องแก้ไข

9. ท่านคิดว่าการดำเนินงานกิจกรรมทางศิลปะนั้นสามารถประเมินผลได้อย่างไร?

เราจะประเมินได้อย่างไรในเมื่อเรายังไม่เข้าใจในงานศิลปะด้วยซ้ำ ในขณะที่งานศิลปะได้พัฒนาตามกาลเวลา จะถามว่าชอบหรือไม่ชอบนั้น มันไม่สามารถบอกได้ เพราะศิลปะแต่ละชิ้นนั้นมันมีตัวบท มีรูปแบบ มีวิธีการที่แตกต่างกัน ฉะนั้นการประเมิน อ.คิดว่า อ.ไม่ค่อยเห็นด้วย จะเห็นด้วยนั้นก็ในเชิงการศึกษา แต่ไม่ทราบว่าการทำงานที่ตั้งคำถามเกี่ยวกับผลงานชิ้นหนึ่งนั้น คุณจะทำอย่างไร? สมมติว่ามีศิลปินต่างชาติเข้ามาแสดงผลงาน ซึ่งคนไทยไม่เคยรู้จักเลย แต่ได้ไปเห็นผลงาน ถามว่าอย่างที่เราเคยนิยามว่าศิลปะคือภาษาสากลนั้นมันใช้ได้หรือไม่ แต่ อ.คิดว่ามันใช้ไม่ได้ ดังนั้นปัญหามันไม่ได้อยู่ภาษาของ ศิลปะ แต่มันอยู่ที่ตัวบทในงานแต่ละงานมากกว่า เพราะงานแต่ละงานของศิลปินมีวัฒนธรรมวิธีการคิดที่ไม่เหมือนกัน รูปแบบการมองโลกก็ไม่เหมือนกัน เรามองเห็นภาพที่แตกต่างกัน การสะท้อนก็ไม่เหมือนกัน ดังนั้นผมคิดว่าการประเมินนั้นเป็นเรื่องที่ยากและเป็นเรื่องที่มีความซับซ้อนสูง เราไม่สามารถที่จะตั้งว่า ชอบการแสดงชุดนี้หรือไม่ ? คิดว่าศิลปินท่านนี้แสดงออกแบบไหน ? คือการประเมินที่ดีที่สุด คือการไม่ประเมิน ให้เค้ามาเห็นและให้เค้าตั้งคำถาม ให้เค้ากลับมาดูอีกครั้งก็ถือว่าประสบความสำเร็จแล้ว

10. ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมทางการศึกษาศิลปะสามารถส่งผลกระทบได้หรือไม่อย่างไร?

กระบวนการศึกษาในประเทศไทย ตั้งแต่เริ่มที่มีการศึกษานำเอาวิธีคิดทางตะวันตกเข้ามาจัดการศิลปะ สิ่งหนึ่งที่รัฐไทยทำนั้นคือ ทำให้อำนาจของวัฒนธรรมของงานศิลปะอ่อนแอลงเรื่อยๆ นั้นถ้ามองว่าผลกระทบของศิลปะที่มีต่อความคิดของคนมันแทบจะไม่มีมีความหมายเลย เพราะเราแค่ให้ค่าของศิลปะคือความงาม ซึ่งมันผิดมาตลอด ซึ่งเราไปแปลศิลปะนั้นคือความงาม ซึ่งมันก็ผิดแล้ว เพราะสุนทรียศาสตร์คือ อารมณ์การรับรู้ เรารับรู้แบบใดก็แสดงออกไปอย่างนั้น ซึ่งการที่เข้าไปสุนทรียศาสตร์ผิดๆนั้น คนดูก็แบบความคิดของการไปดูงานศิลปะแบบชื่นชมความงาม ซึ่งศิลปะในยุคนี้มันไม่ได้มีความงามเลย ซึ่งมีทั้งการมองแบบน่าเกลียดน่ากลัวและอนาจารลามก นั้นเราจะอธิบายตามคอนเซ็ปต์ที่เคยรับรู้มาได้อย่างไร ปัญหาก็คือ ไม่มีคำถาม แทบจะไม่มีเอฟเฟกต์กับผู้บริโภค อ.ถึงเรียกร้องให้งานศิลปะกับชุมชน ให้มีความสัมพันธ์ ให้เราทำลายกำแพงความคิดกับศิลปะแบบเดิมๆออกไป แล้วเริ่มทำงานชุมชนให้มากขึ้น ครูศิลปศึกษาก็ไม่ควรที่จะดูตำราแล้วก็สอน ดูพื้นที่แล้วก็สอนตามขอบเขตของพื้นที่ของวัฒนธรรมของพื้นที่นั้นๆ เช่นนักเรียน ยืนอยู่ที่จังหวัดอุบลราชธานี แต่ในนักเรียนวาดทะเลบางแสน ซึ่งมันไม่สมเหตุสมผล ซึ่งควรดูจากพื้นที่ในชุมชนแล้วให้นักเรียนวาดและถ่ายทอดออกมาตามจินตนาการ ให้ได้รับการรับรู้งานศิลปะที่แสดงออกอยู่รอบๆตัวเราอยู่ในชุมชนให้มากขึ้น

11. ท่านคิดว่าพิพิธภัณฑ์บ้านจิมทอมสัน เป็นแหล่งที่เป็นวิทยากรที่ให้ความรู้ด้านศิลปะสมัยใหม่ต่อการเรียนรู้หรือไม่?

ได้ในส่วนหนึ่ง อย่างที่เห็นชัดเจนคือ จิมทอมสันฟาร์ม ที่จังหวัดนครราชสีมา อ.คิดว่าพอเค้าวางระบบการจัดการใหม่ เค้าเริ่มทำเอาศิลปินไปทำงานที่ฟาร์มจิมทอมสัน ทำให้คนในพื้นที่ได้เข้ามามีส่วนร่วม เชิญชาวบ้านบ้านตากบเข้ามาทำงานศิลปะ และนำนักเรียนโรงเรียนบ้านตากบมาเป็นไกด์ในการดำเนินงานอธิบายงานศิลปะ คิดว่ามันเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่สำคัญ สำหรับในกรุงเทพฯที่จิมทอมสัน ส่วนหนึ่งก็เป็นพิพิธภัณฑ์เป็นของสะสมของจิมทอมสัน ก็ได้ อย่างหนึ่งในการเปรียบเทียบระหว่างสิ่งหนึ่งที่เป็นของวัตถุโบราณและลักษณะของร่วมสมัย มันมีช่วงเวลาที่เหมาะสมที่เชื่อมกันมีมุมมองที่สะท้อนกันอยู่ แต่ผมว่าโครงการที่ได้ผลดีที่สุดคือโครงการจิมทอมสันฟาร์ม ที่เริ่ม

นำหมออำเข้ามาและจะเริ่มทำพิพิธภัณฑ์หมออำ เอาสิ่งที่เป็นท้องถิ่นเข้ามา เล่น เชิญศิลปินจากต่างประเทศ เข้ามาศึกษาและทำงานศิลปะ ซึ่งมันจะไม่มี ความแตกต่างระหว่างวิถีคิดของชุมชน ซึ่ง อ.เห็นว่าจิตรกรรมสันทำได้ดีมาใน 4-5 ปีภายหลังจากที่มีโครงการนี้เกิดขึ้นมา Art on farm ในกรุงเทพไม่ต้องพูดถึงเพราะเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ถูกโปรโมทไปฟรี วมๆกับผ้าไหมอยู่แล้ว คือจิตรกรรมสันมีโปรดักที่เป็นสินค้าและทำงานศิลปะไปด้วย มันกลายเป็นสิ่งที่เดินคู่ไปพร้อมๆกันด้วย คุณซื้อผ้าไหมไป คุณก็ได้วิถีคิดของการทำผ้าไหมไปด้วย

12. ท่านคิดว่ามีเหตุผลใด ที่ทำให้พิพิธภัณฑ์บ้านจิตรกรรมสันสามารถก่อตั้งได้เป็นเวลานานมาจนถึงปัจจุบัน?

จริงๆแล้วจิตรกรรมสันดังมาจากโปรดักของเขา คือผ้าไหม ซึ่งเขาเข้ามาในจังหวัดที่จะวันตก เริ่มสนใจในลักษณะของความเป็นท้องถิ่น กลายเป็นว่าคนรู้จักผ้าไหมไทยจากจิตรกรรมสันคนไม่ได้ รู้จักผ้าไหมไทยจากพ่อค้าแม่ค้าที่ไหนนอกจากที่จิตรกรรมสัน ดังนั้น อ. คิดว่าการเกิด จากความเป็นท้องถิ่น ทำให้วิถีคิดของชาวต่างชาติเริ่มมีความสนใจในบทบาทของศิลปะในท้องถิ่น ดังนั้นความเป็นศิลปะที่จิตรกรรมสันสะสมไว้เป็นส่วนบทกวีนั้น ทนทานที่จะนำมาให้ผู้อ่านอดทนสินค้าเขาในระยะแรก ในระยะหลังการโปรโมทศิลปวัตถุที่เป็นของคลังของเขา มันกลายเป็นทุนทางวัฒนธรรมที่ทำให้จิตรกรรมสันไม่ได้เป็นพ่อค้าผ้าไหม นี่คือการขยายของอำนาจของการทำงานศิลปะและวัฒนธรรม แอบแฝงการทำงานในเรื่องของธุรกิจแต่จะไม่เปิดเผยถึงเรื่องนี้มากนักพอออกมาจิตรกรรมสันนั้นก็ออกมาดูงานแสดงที่เค้าเก็บสะสมไว้แต่อย่างน้อยหนึ่งคนนักท่องเที่ยวก็น่าซื้อสินค้าเขา

13. ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรถึงการบริโภคงานศิลปะของคนไทยไม่ว่าจะเป็นจิตรกรรมสันหรือศิลปินกรุงเทพเป็นต้น?

มันเป็นความอินเตอร์เนชันแนลของจิตรกรรมสันมากกว่า ดังนั้นนี่คือความสำคัญของการวางเป้าหมายในพิพิธภัณฑ์ ว่าเราต้องการใคร เค้าไม่ได้ต้องการคนไทย ไม่ได้ต้องการคนไทยดู แต่สิ่งหนึ่งที่กำลังจะทำตอนนี้คือการแยกกลุ่มเป้าหมายในกรุงเทพกับความเป็นเพิ่มเติมอินเตอร์เนชันแนล แต่ในที่จิตรกรรมสันฟาร์มจะเป็นส่วนของท้องถิ่น ดังนั้นคนชั้นกลางก็อาจจะไม่มา คนที่จะดูงานศิลปะที่เข้าใจก็จะไปที่จังหวัดนครราชสีมา นี่ถือว่าเป็นนโยบายทางรัฐที่ค่อนข้างแนบเนียน

อ.มองในแง่ที่ว่าเป็นสิ่งที่ดี ที่นักจัดการทางวัฒนธรรมควรจะศึกษาในเรื่องนี้ เพราะการเติบโตของเมืองใหญ่มั่นเริ่มถึงจุดอิ่มตัว คนที่เริ่มจะบริโภคก็ทะลักออกไปด้านนอก ต้องการที่จะเห็นวิถีชีวิตอีกแบบหนึ่งที่ไม่ต้องการความวุ่นวาย นี่คือการขยายของการวางแผนการจัดการในด้านนี้ ดังนั้นการแพร่ผลประโยชน์ทางศิลปวัฒนธรรมเข้าใจอยู่ 2 ด้าน นั่นคือ คนเมือง กับ คนท้องถิ่น ซึ่งจิตทอมสันก็สามารถทำได้ทีเดียว

ข้อมูลการสัมภาษณ์

ตารางบันทึกข้อมูล

ชื่อ รองศาสตราจารย์ ธเนศ วงษ์ยานนาวา

ตำแหน่งงาน รองศาสตราจารย์ประจำสาขาวิชาการเมืองการปกครองคณะรัฐศาสตร์
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

วัน/เวลา/สถานที่ 20 มีนาคม พ.ศ. 2558 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ชื่อ	ครั้งที่พบและสนทนา	บันทึกข้อมูลที่ได้
1. รองศาสตราจารย์ ธเนศ วงษ์ยานนาวา	ครั้งที่ 1	สัมภาษณ์

ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ให้สัมภาษณ์

ชื่อ ภูเนศ นามสกุล วงษ์ยานนาวา

จำนวนครั้งที่สัมภาษณ์ 1 ครั้ง

วันที่สัมภาษณ์ 20 มีนาคม พ.ศ. 2558

สถานที่สัมภาษณ์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

เพศ ชาย

ระดับการศึกษา จบระดับปริญญาโทสาขาสังคมวิทยาจากมหาวิทยาลัยวิสคอนซิน แมดิสัน และสาขา
ทฤษฎีสังคมและการเมืองจากมหาวิทยาลัยเคมบริดจ์

อาชีพ ดำรงตำแหน่ง รองศาสตราจารย์ประจำสาขาวิชาการเมืองการปกครองคณะรัฐศาสตร์
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ปฏิกิริยาของผู้ให้สัมภาษณ์

ผู้ให้สัมภาษณ์มีความสนใจในเนื้อหาหัวข้อเรื่องการวิจัย มีความเป็นกันเองและยินดีให้สัมภาษณ์

บทสัมภาษณ์ รองศาสตราจารย์ ธเนศ วงษ์ยานนาวา

1. ท่านมีแนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับการจัดการความรู้ทางกิจกรรมทางการศึกษาศิลปะอย่างไร?

เรากำลังพูดถึง Culture and art management ซึ่งสิ่งพวกนี้มันจะมาพร้อมกับ concept 2 ส่วน 1.คือธุรกิจ ซึ่งเป็นการนำ ศิลปะไปผูกพันกับผู้คนจำนวนหนึ่ง เพื่อที่จะทำให้พวกเขายอมรับจำนวนหนึ่งของงานศิลปะ ซึ่งบ้านเมืองเราเป็นระบอบประชาธิปไตยอิสระ มันจำเป็นที่จะต้องทำให้พวกเขาเข้าถึงงานพิพิธภัณฑ์ง่าย เข้าใจง่าย ตามขั้นตอน ซึ่งนี่มันถือเป็นประเด็นของโลกสมัยใหม่ แต่ไม่คิดว่าศิลปะสมัยใหม่นั้นจะ user friendly เหมือนภาษาคอมพิวเตอร์ที่ว่า คุณเป็นคนใช้แต่คุณไม่สามารถเข้าใจจริงๆว่าระบบข้างในมันคิดอย่างไร ซึ่งในโลกตะวันตกนั้นภาชีโครงสร้างของศิลปะนั้นมันมาจากภาชีอารยของประชาชน หรือเหมือนการศึกษามันไม่ใช่เรื่องของมวลชนซึ่งคุณต้องมีเวลาเรียนกับมันจริงๆ ต้องเรียนจบในระยะเวลา 2-3ปี ฉะนั้นเราจึงต้องทำให้มันง่าย เหมือนลูกชานาที่ไม่เหมือนลูกของคนรวยมหาเศรษฐีที่จะมีระยะเวลามากในการเรียนเป็นต้น

2.ท่านมีทัศนคติอย่างไรกับการทำงานด้านการศึกษาศิลปะ?

เป็นอาชีพอย่างหนึ่งเหมือนการสอนศิลปะในมหาวิทยาลัย เพราะว่าศิลปะมันถึงดังเข้ามาในมหาวิทยาลัย สถาบันการศึกษา วิชาชีพ หรือวิชาการ เพื่อทำให้มันดำรงอยู่ในสังคมเพื่อจะสืบทอดสิ่งต่างๆพวกนี้

3. ท่านคิดว่าปัจจุบันพิพิธภัณฑ์ต่างๆมีหลักการในการจัดการความรู้อย่างไร?

การศึกษาประเทศไทยมันเป็นอย่างไรพิพิธภัณฑ์มันก็เป็นอย่างนั้น

4.ท่านคิดว่าหลักในการจัดการความรู้ทางกิจกรรมทางการศึกษาศิลปะอย่างไร

ไม่ค่อยทราบเกี่ยวกับศิลปะของไทยนัก แต่จากประสบการณ์จากองค์กรรวมทั้งหมด การศึกษาของไทยนั้นก็เหมือนกับการสอนโดยไม่ได้มีการอธิบายว่าพื้นฐานความคิดนั้นๆเกิดจากอะไร

5. ท่านคิดว่าผู้ชมจะได้รับสิ่งใดบ้างจากการเข้าชมพิพิธภัณฑ์?

สิ่งแรกที่ผู้ชมได้รับนั้นคือเรื่องของความงามความสวยงาม ขึ้นอยู่กับการมองประสบการณ์ของแต่ละคน ซึ่งไม่สามารถบอกได้ว่าแต่ละคนนั้นจะได้อะไรหรือไม่ได้อะไรจากการเข้าชม ซึ่งแต่ละคนที่เข้ามาเข้าชมจะได้รับงานสื่อต่างๆที่แตกต่างกันออกไป

6. ในการจัดการความรู้ท่านคิดว่ามีขั้นตอนหรือแนวทางในการดำเนินงานกิจกรรมทางการศึกษาศิลปะอย่างไร?

สำหรับผมแล้วจะดูจุดประสงค์ก่อนว่าเราจะขายให้ใคร หรือกลุ่มคนใด และจัดทำขั้นตอนในการทำงาน ในการทำให้งานศิลปะมีความเข้าใจมากขึ้น มีคุณภาพ ซึ่งในการดำเนินงานคนที่มีความรักในการศึกษาจึงจะจัดทำออกมาได้ดี ทำงานศิลปะที่ไม่ทำให้เกิดความฟุ่มเฟือย

7. ท่านคิดว่าพิพิธภัณฑ์ควรมีกระบวนการทำงานในการจัดการความรู้ควรมีกระบวนการอย่างไรบ้าง?

สิ่งแรกเลยในการจัดการพิพิธภัณฑ์คือจัดการอย่างไรให้มีการดึงดูดผู้ คนเข้ามาเข้าชม อย่างการสร้างตึกหรือสถานที่ความประทับใจแรกเพื่อดึงดูดคนเข้ามาดู รูปลักษณ์หรือหน้าตาขององค์กรที่ดึงดูดใจ เพราะการประทับใจแรก เป็นเรื่องธรรมชาติที่ดึงดูดผู้คนเข้ามา

8. ท่านคิดว่าการประเมินผลการดำเนินงานกิจกรรมทางการศึกษาศิลปะ สามารถประเมินผลได้อย่างไรบ้าง?

ศิลปะนั้นเป็นการศึกษารูปแบบหนึ่ง ถ้าการศึกษาไทยเราประเมิน ผลแล้วคิดว่ามันดี ศิลปะนั้นมันก็จะดี ถ้าคุณคิดว่าการศึกษานั้นมันไม่ดี ศิลปะมันก็จะไม่ดี เพราะศิลปะมันขึ้นอยู่กับระบบนั้น อย่างมหาวิทยาลัยเองที่จะวัดค่าประเมินว่าเป็นมหาวิทยาลัยที่ โดดดังระดับโลกหรือไม่ วัดค่าจากอะไรนั้น ก็ขึ้นอยู่กับกฎเกณฑ์การวัดหรือขอบเขตของแต่ละสถาบัน

9. ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรเกี่ยวกับการจัดการกิจกรรมทางการศึกษาพิพิธภัณฑ์ในประเทศไทย มีผลกระทบต่อประเทศไทยอย่างไร?

การศึกษานั้นเป็นเรื่องของทุกคนในการเรียนรู้ต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นการเรียนจบชั้นปริญญาตรี ที่ต้องหาอะไรมาเป็นตัวตั้งเพื่อที่จะได้ตัวรองรับของสิ่งนั้นๆ ดังนั้นการจัดการศึกษานั้นต้องดูแลแต่ละบุคคลว่ามีการจัดการศึกษาพื้นฐานความเป็นมาที่เท่ากันหรือไม่ หรือไม่ว่าที่ไหนก็ตาม ถ้าไม่มีสิ่งต่างๆ เหล่านี้ คุณก็จะประสบปัญหาเหล่านี้ตลอด

10. ท่านมองว่าศิลปะเป็นรสนิยมของแต่ละคนหรือไม่

เป็นเรื่องของแต่ละบุคคล ชนชั้นก็เป็นสิ่งที่สำคัญ การศึกษาในการที่ทุกคนได้รับรู้ก็เป็นสิ่งที่เหมือนกัน

ข้อมูลการสัมภาษณ์

ตารางบันทึกข้อมูล

ชื่อ นาย ปริญญา มุสิกมาศ

วัน/เวลา/สถานที่ 18 มีนาคม พ.ศ. 2558

ชื่อ	ครั้งที่พบและสนทนา	บันทึกข้อมูลที่ได้
1. นาย ปริญญา มุสิกมาศ	ครั้งที่ 1	สัมภาษณ์

ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ให้สัมภาษณ์

ชื่อ ปริญญา นามสกุล มุสิกมาศ

จำนวนครั้งที่สัมภาษณ์ 1 ครั้ง

วันที่สัมภาษณ์ 18 มีนาคม พ.ศ. 2558

สถานที่สัมภาษณ์ ห้องสมุด จิม ทอมป์สัน

เพศ ชาย

อาชีพ อิสระ อดีต ทำงานแฟชั่น

ปฏิกิริยาของผู้ให้สัมภาษณ์

ผู้ให้สัมภาษณ์มีความสนใจในเนื้อหาหัวข้อเรื่องการวิจัย มีความเป็นกันเองและยินดีให้สัมภาษณ์

บทสัมภาษณ์คุณปริญญา มุสิกมาศ

1. ท่านมาใช้บริการที่จิมทอมสันบ่อยไหม?

เฉลี่ยมาปีละ 10-20 ครั้ง

2. ท่านคิดว่าการจัดกิจกรรมและนิทรรศการต่างๆของบ้านจิมทอมสันมีความน่าสนใจหรือไม่

คุณปริญญาชื่นชอบและชื่นชมในผลงานศิลปะ แต่ไม่ได้เฉพาะเจาะจงในการชื่นชมผลงานใดผลงานหนึ่ง แต่โดยส่วนตัวจะให้ความสนใจเรื่องของผ้า เนื่องจากคุณปริญญาเคยอยู่ในวงการแฟชั่นมาก่อน จึงชื่นชอบเป็นพิเศษ คุณปริญญาคะเข้ามาชื่นชมผลงานของจิมทอมสันบ่อย ช้างบ่อย เนื่องจากบ้านจิมทอมสันมีการเปลี่ยนการจัดนิทรรศการอยู่บ่อยๆ และชื่นชมในทีมโปรดักชั่นของทางจิมทอมสัน ที่ให้ความสนใจและสร้างสรรค์ผลงานออกมา จึงทำให้เกิดความน่าสนใจที่ดึงดูดให้เข้ามาเข้าชม

ครั้งหนึ่งคุณปริญญาได้ชื่นชม เครื่องแต่งกายชั้นสูงของจาก WorldFamous Designer จากดีไซเนอร์ชื่อ คริสเตียน ลาคัวร์ที่จิมทอมสันได้นำเข้ามาจัดแสดง ซึ่งคุณปริญญาถือว่า ได้เป็นเกียรติอย่างมากซึ่งหาชมได้มาก และได้มีโอกาสเห็นเครื่องแต่งกายชั้นสูงจากฝรั่งเศสอย่างใกล้ชิด

3. ท่านคิดว่าการจัดนิทรรศการมีความชัดเจน และเข้าใจได้ง่ายหรือไม่

ในช่วงหลังๆที่ผ่านมาคุณปริญญาได้เข้ามาชมศิลปะลูกทุ่ง แสดงถึงวัฒนธรรมของภาคอีสาน เนื่องจากคุณปริญญาเป็นคนที่ชอบศึกษาถึงความรู้ถึงแก่นแท้ จึงยังไม่พอใจเท่าที่ควร อาจเป็นเพราะพื้นที่ที่จำกัดและส่งความรู้ได้ในระดับผิวเผินเกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรมที่ควรรู้เท่านั้น

4. ท่านสามารถรับรู้กิจกรรมต่างๆได้โดยช่องทางไหน?

คุณปริญญาเข้ามาเข้าชมผลงานจิมทอมสันด้วยตนเอง โดยไม่ได้รับข่าวสารจากการโปรโมทจากทางจิมทอมสัน ถ้ามีเวลาว่างก็จะเข้ามาเข้าชมผลงาน เนื่องจากคุณปริญญาเข้ามาชมผลงานบ่อยๆจึงไม่ค่อยพลาดผลงานต่างๆที่จิมทอมสันได้จัดขึ้น

5. ท่านคิดว่าพิพิธภัณฑ์บ้านจิมทอมสันเป็นแหล่งวิทยาการให้ความรู้ ศิลปะสมัยใหม่หรือไม่

ห้องสมุด คุณปริญญาชอบที่มีความเป็นส่วนตัวและได้รับความรู้อย่างเต็มที่ สงบ คนไม่เยอะ บรรยากาศเอื้ออำนวย ในส่วนของการแสดงก็มีความไม่เดิร์นในส่วนที่แสดงออกมา อยู่ที่ว่าวิธีการในการแสดง ส่วนมากก็จะเป็นของหายากที่ไม่เคยรู้มาก่อน

6. ท่านคิดว่าเหตุผลใดจึงทำให้บ้านจิมทอมสันดำเนินมาได้ถึงจุดนี้ เพราะมีเอกลักษณ์ในด้านใด?

คุณปริญญามองว่าทางจิมทอมสันอาจมีกำไร จากผลิตภัณฑ์ซึ่งเต็มไปด้วยคุณภาพ ซึ่งถ้าเกิดทุกองค์กรมีกำไรอย่างนี้ จากผลงานที่มีคุณค่าในการเผยแพร่ คือแบ่งส่วนกำไรมาจัดกิจกรรมแบบไม่คิดกำไรแบบนี้ก็เป็นเรื่องที่ดี

7. ท่านคิดว่าบุคลากรที่จิมทอมสันในการจัดกิจกรรมต่างๆมีความรู้ความเข้าใจในการจัดกิจกรรมแก่ผู้เข้าชมหรือไม่

บุคลากรที่นี่ให้ความรู้ก็มีความรู้ให้ที่ดี บริการอย่างสุภาพ อำนวยความสะดวกช่วยเหลืออย่างเต็มที่ที่ดีที่สุดเท่าที่เคยเจอมา รวมทั้งบริการน้ำดื่มต่างๆ

8. ท่านมีข้อเสนอแนะในการปรับปรุงและส่งเสริมอย่างไรบ้าง

อยากให้มีแฮนด์โฟน และเพิ่มอินเทอร์เน็ตเพื่อสืบค้นข้อมูล อาจเป็นสิ่งที่ไม่ค่อยจำเป็นเท่าไร แต่ถ้าอยากจะทำก็คงขอในเรื่องที่บอกไป

ข้อมูลการสัมภาษณ์

ตารางบันทึกข้อมูล

ชื่อ นาย นิพัทธ์ แก้วไพร

วัน/เวลา/สถานที่ 19 มีนาคม พ.ศ. 2558

ชื่อ	ครั้งที่พบและสนทนา	บันทึกข้อมูลที่ได้
1. นาย นิพัทธ์ แก้วไพร	ครั้งที่ 1	สัมภาษณ์

ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ให้สัมภาษณ์

ชื่อ นิตพัทธ์ นามสกุล แก้วไพร

จำนวนครั้งที่สัมภาษณ์ 1 ครั้ง

วันที่สัมภาษณ์ 19 มีนาคม พ.ศ. 2558

สถานที่สัมภาษณ์ ห้องสมุด จิม ทอมป์สัน

เพศ ชาย

อาชีพ ครู

ปฏิกิริยาของผู้ให้สัมภาษณ์

ผู้ให้สัมภาษณ์มีความสนใจในเนื้อหาหัวข้อเรื่องการวิจัย มีความเป็นกันเองและยินดีให้สัมภาษณ์

บทสัมภาษณ์นาย นิพัทธ์ แก้วไพร

1. ท่านมาใช้บริการที่จิม ทอมป์สันบ่อยไหม?

เฉลี่ยปีละ 10 ครั้ง

2. ท่านคิดว่าการจัดกิจกรรมและนิทรรศการต่างๆของบ้านจิม ทอมป์สันมีความน่าสนใจหรือไม่

บ้านจิม ทอมป์สันเป็นแหล่งรวมศิลปวัฒนธรรมไทยที่สำคัญและสามารถนำเสนอผลงานต่างๆได้อย่างชัดเจน มีคอนเซ็ปต์แต่ละงานที่น่าสนใจ ซึ่งการจัดนิทรรศการก็นำไปทางด้านผ้า ที่เป็นผลิตภัณฑ์ของทางจิมป์ ทอมป์สัน มีความแอบแฝงในการนำเสนอพิธีอันศักดิ์สิทธิ์ได้ดีมาก

3. ท่านคิดว่าการจัดนิทรรศการมีความเข้าใจชัดเจนและเข้าใจได้ง่ายหรือไม่

การจัดนิทรรศการที่จิม ทอมป์สัน มักจะมีอี ม ในการจัดนิทรรศการในแต่ละครั้งก็มีความน่าสนใจ เนื่องจากมีการนำเสนอที่ชัด ง่าย บอกผู้เข้าชมให้เข้าใจง่ายขึ้น เรื่องราวที่น่าสนใจก็เหมาะกับยุคสมัย

4. ท่านสามารถรับรู้กิจกรรมต่างๆ ได้โดยช่องทางไหน

ปกติจะเข้ามาที่บ้านจิม ทอมป์สันเป็นประจำอยู่แล้วจึงติดตามข่าว สารจากตามประกาศต่างๆในพื้นที่

5. ท่านคิดว่าพิพิธภัณฑ์บ้านจิม ทอมป์สันเป็นแหล่งวิทยากรให้ความรู้ ศิลปะสมัยใหม่หรือไม่

แน่นอน เพราะบ้านจิมป์ ทอมป์สันมีเอกลักษณ์เฉพาะตัวในการนำศิลปะสมัยใหม่และเก่ามาถ่ายทอดได้อย่างลงตัว ซึ่งเป็นประโยชน์ ชนมากต่อผู้เข้าชม ทั้ง ที่รู้ในด้านศิลปะและผู้ที่ไม่รู้ก็สามารถเข้าชมได้ เกิดความรู้ความเข้าใจได้ง่าย

6. ท่านคิดว่าเหตุผลใดจึงทำให้บ้านจิม ทอมป์สันดำเนินมาได้ถึงจุดนี้ เพราะมีเอกลักษณ์ในด้านใด

เหตุผลที่จิม ทอมป์สันดำเนินได้ถึง ณ ตอนนี คิดว่าการนำจุดยืนของพิพิธภัณฑ์โดยมองผ่านผู้เข้าชม จึงทำให้เป็นเอกลักษณ์และได้รับความนิยม ซึ่งเราเชื่อว่าจุดเด่นของบ้านจิม ทอมป์สัน

คือ การทำให้คนทุกเพศทุกวัย ทุกสัญชาติ ทั้งผู้ที่ศึกษาในงานศิลปะ ผู้เรียนทางด้านศิลปะ คนที่เริ่มศึกษา หรือคนที่ไม่ได้ศึกษาเมื่อมาเยี่ยมชมในการจัดนิทรรศการที่บ้านจิม ทอมป์สัน เขาจะเกิดความรู้และความเข้าใจมากขึ้น ซึ่งคิดว่าเป็นหัวใจสำคัญในการดำเนินงานของพิพิธภัณฑ์บ้านจิม ทอมป์สัน

7. ท่านคิดว่าบุคลากรที่บ้านจิม ทอมป์สันในการจัดกิจกรรมต่างๆมีความรู้ในการจัดกิจกรรมแก่ผู้เข้าชมหรือไม่

บุคลากรที่นี่ให้ความสนใจกับผู้มาเข้าชม เนื่องจากตนเองมาก็ได้รับการดูแลอย่างดีมาตลอด และคิดว่าพนักงานทุกคนคงได้รับการเทรนงานมาพอสมควร ซึ่งก็วางตัวในการให้ความรู้ได้เหมาะสมมากๆ

ตารางบันทึกข้อมูล

ชื่อ นางสาวเรืองศิริ ไตรทิพย์วงศ์

วัน/เวลา/สถานที่ 21 มีนาคม พ.ศ. 2558

ชื่อ	ครั้งที่พบและสนทนา	บันทึกข้อมูลที่ได้
1. นางสาว เรืองศิริ ไตรทิพย์วงศ์	ครั้งที่ 1	สัมภาษณ์

ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ให้สัมภาษณ์

ชื่อ เรื่องศิริ นามสกุล ไตรทิพย์วงษ์

จำนวนครั้งที่สัมภาษณ์ 1 ครั้ง

วันที่สัมภาษณ์ 21 มีนาคม พ.ศ. 2558

สถานที่สัมภาษณ์ ห้องสมุด จิม ทอมป์สัน

เพศ หญิง

อาชีพ พนักงานบริษัท

ปฏิกิริยาของผู้ให้สัมภาษณ์

ผู้ให้สัมภาษณ์มีความสนใจในเนื้อหาหัวข้อเรื่องการวิจัย มีความเป็นกันเองและยินดีให้สัมภาษณ์

บทสัมภาษณ์นางสาวเรืองศิริ ไตรทิพย์วงศ์

1. ท่านมาใช้บริการที่จิม ทอมป์สันบ่อยไหม?

เฉลี่ยปีละ 5 ครั้ง

2. ท่านคิดว่าการจัดกิจกรรมและนิทรรศการต่างๆของบ้านจิม ทอมป์สันมีความน่าสนใจหรือไม่

มีความน่าสนใจ เพราะการนำเสนอโดยรวมสมัย ดูครีเอทีฟงานได้ดีมาก ๆ ซึ่งผู้ชมที่มาก็ได้ชมการนำเสนอผลงาน ดูแปลกแต่เข้าใจง่ายในการเสนอนั้นๆ

3. ท่านคิดว่าการจัดนิทรรศการมีความเข้าใจชัดเจนและเข้าใจได้ง่ายหรือไม่

เข้าใจง่ายดี แต่ถ้าเป็นคนที่ไม่ค่อยได้ใกล้ชิดกับงานศิลปะเท่าไรก็จะมีบางงานที่อาจจะงงๆ อยู่บ้าง ซึ่งคิดวาก็ไม่น่ามีปัญหาเท่าไรเพราะเค้าได้มีการตั้งหัวข้ออธิบายงาน ต่างๆไว้หน้าห้องที่เป็นทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

4. ท่านสามารถรับรู้กิจกรรมต่างๆ ได้โดยช่องทางไหน

ตอนแรกเป็นเว็บไซต์ แต่ช่วงหลังๆติดตามทางแฟนเพจเฟซบุ๊ก

5. ท่านคิดว่าพิพิธภัณฑ์บ้านจิม ทอมป์สันเป็นแหล่งวิทยาการให้ความรู้ ศิลปะสมัยใหม่หรือไม่

เป็นแหล่งวิทยาการที่ค่อนข้างให้ความรู้ศิลปะสมัยเป็นอย่างมาก แต่ก็ไม่ทิ้งความเป็นสมัยเก่า ก็ยังมีกลิ่นอายเล็กๆอยู่ ซึ่งดูลงตัวดี

6. ท่านคิดว่าเหตุผลใดจึงทำให้บ้านจิม ทอมป์สันดำเนินมาได้ถึงจุดนี้ เพราะมีเอกลักษณ์ในด้านใด

น่าจะเป็นเรื่องการบริหารจัดการงานของ เชา ซึ่งคงต้องมีทีมงานและระบบการจัดการที่ดีมาก ทั้งด้านบ้านไทย นิทรรศการ ห้องสมุด และทั้งฟาร์มที่นครราชสีมาอีก คือ มาครบวงจร บริหารได้ลงตัว

7. ท่านคิดว่าบุคลากรที่จิม ทอมป์สันในการจัดกิจกรรมต่างๆมีความรู้ในการจัดกิจกรรมแก่ผู้เข้าชมหรือไม่

มี เพราะสตาฟฟที่มंगा นดูแลผู้เข้าชมอย่างดี มีคนคอยให้คำแนะนำเวลาเข้าชมงานอย่างใกล้ชิด

ตารางบันทึกข้อมูล

ชื่อ นางสาวหทัยชนก รัชชนะปกิจ

วัน/เวลา/สถานที่ 25 มีนาคม พ.ศ. 2558

ชื่อ	ครั้งที่พบและสนทนา	บันทึกข้อมูลที่ได้
1. นางสาว หทัยชนก รัชชนะปกิจ	ครั้งที่ 1	สัมภาษณ์

ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ให้สัมภาษณ์

ชื่อ หทัยชนก นามสกุล รัชชนะปกิจ

จำนวนครั้งที่สัมภาษณ์ 1 ครั้ง

วันที่สัมภาษณ์ 25 มีนาคม พ.ศ. 2558

สถานที่สัมภาษณ์ ห้องนิทรรศการ จิม ทอมป์สัน

เพศ หญิง

อาชีพ อาชีพอิสระ

ปฏิกิริยาของผู้ให้สัมภาษณ์

ผู้ให้สัมภาษณ์มีความสนใจในเนื้อหาหัวข้อเรื่องการวิจัย มีความเป็นกันเองและยินดีให้สัมภาษณ์

บทสัมภาษณ์นางสาวหทัยชนก รัชชนะปกิจ

1. ท่านมาใช้บริการที่จิม ทอมป์สันบ่อยไหม?

ปีละ 3 ครั้ง

2. ท่านคิดว่าการจัดกิจกรรมและนิทรรศการต่างๆของบ้านจิม ทอมป์สันมีความน่าสนใจหรือไม่

น่าสนใจ ซึ่งเน้นไปทางแฟชั่นผ้าต่างๆ อาจจะมีตามช่วงยุคสมัยบ้างซึ่งเท่าที่ดูก็มีคอนเซ็ปที่ชัดเจนในการจัดนิทรรศการดี

3. ท่านคิดว่าการจัดนิทรรศการมีความเข้าใจชัดเจนและเข้าใจได้ง่ายหรือไม่

มีความเข้าใจง่ายพอสมควร ซึ่งคนที่ไม่ได้มีความสนใจทางด้านนี้เผลอๆเดินเข้ามาก็สามารถเข้าใจได้ คือไม่จำเป็นว่าจะต้องเข้ามาชมนิทรรศการเพียงอย่างเดียวยังมีพื้นที่อื่นๆให้ใช้บริการ อย่างห้องสมุดก็มีหนังสือมากมายไว้คอยบริการซึ่งเหมาะมากกับการเข้ามาศึกษาหาความรู้

4. ท่านสามารถรับรู้กิจกรรมต่างๆ ได้โดยช่องทางไหน

ทางเว็บไซต์และทางอีเมล

5. ท่านคิดว่าพิพิธภัณฑ์บ้านจิม ทอมป์สันเป็นแหล่งวิทยาการให้ความรู้ ศิลปะสมัยใหม่หรือไม่

ใช่ เป็นแบบร่วมสมัยเลยทีเดียวคือ มีการนำเสนอผลงานได้ร่วมสมัยมากๆ ทุกอย่างดูตามยุค คือเราสามารถเข้าใจผลงานได้ตามยุคที่เราเกิดไม่ได้ถึงเราลงไปสู่ศิลปะยุคโบราณจนเกินไป มีการนำเสนอศิลปะสมัยใหม่ที่ดี

6. ท่านคิดว่าเหตุผลใดจึงทำให้บ้านจิม ทอมป์สันดำเนินมาได้ถึงจุดนี้ เพราะมีเอกลักษณ์ในด้านใด

เอกลักษณ์ด้านการขายผ้า เพราะเขาดังมากจากเรื่องผ้า ผ้าไหมต่างๆ

7. ท่านคิดว่าบุคลากรที่จิม ทอมป์สันในการจัดกิจกรรมต่างๆมีความรู้ในการจัดกิจกรรมแก่ผู้เข้าชมหรือไม่

มี เพราะพนักงานดูมีความกระตือรือร้นในการทำงานดี สามารถสอบถามได้และเขาก็ยินดีให้บริการเราอย่างสุภาพ

ภาคผนวก ค

ประมวลภาพกิจกรรม

ภาพกิจกรรมการจัดนิทรรศการเจาะเวลาหาจิ๋ม ทอมป์สัน : แฟนตาซีบาร์ซาร์

ภาพกิจกรรมการจัดนิทรรศการศิลปะยุคก่อนสมัยใหม่และศิลปะร่วมสมัยจากเส้นศูนย์สูตร

ภาพกิจกรรมการจัดนิทรรศการเสื้อทอง/ช่อนลิ่ง

ภาพกิจกรรมการจัดนิทรรศการเสื้อทอง/ช่อนลิ่ง

ภาพกิจกรรมการจัดนิทรรศการอาร์ต ออน ฟาร์ม บ้านทีกจากที่ราบสูง

ภาพกิจกรรมการจัดนิทรรศการแคนล่องคะนองลำ

ภาพกิจกรรมการจัดนิทรรศการ TRANSMISSION

ภาพบรรยากาศห้องสมุด วิลเลียม วอร์เลน

ภาพภายนอกอาคารห้องสมุดวิลเลียม วอร์เลน

ภาพข่าวประชาสัมพันธ์ในหนังสือพิมพ์

ภาพคอมพิวเตอร์ สื่อใช้ในการศึกษาค้นคว้าข้อมูล ห้องสมุด

ภาพกิจกรรมการสาธิตทำเส้นไหมจากตัวม่อน ภายในบริเวณพิพิธภัณฑ์

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ ชื่อสกุล นางสาว ณปภัช ชัยมงคล

วันเดือนปีเกิด 24 เมษายน พ.ศ. 2532

สถานที่เกิด จังหวัดนครราชสีมา

สถานที่อยู่ปัจจุบัน กรุงเทพมหานคร

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2547 ชั้นมัธยมศึกษา

จาก โรงเรียนสุรนารีวิทยา จังหวัดนครราชสีมา

พ.ศ. 2555 จบการศึกษาระดับปริญญาตรี สาขา ศิลปะการแสดงศึกษา (กศ.บ.)

คณะศิลปกรรมศาสตร์

จาก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

พ.ศ. 2558 ระดับปริญญาโท สาขาศิลปศึกษา (กศ.ม.)

คณะศิลปกรรมศาสตร์

จาก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

